5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
. . . . III, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 208.—Mercuri 1 August 1907

Intervenționizmul și tocmelile agricole

IX

Am văzut că adevărata cauză, cauza profundă, atît a intervenționizmului în general, cît și a legei pentru tocmelile agricole, este excesiva slăbăciune a factorilor de producere.

In ce privește situația țărănimii, între 1866 și 1873, ea nici nu are nevoe a fi discutată; situația proprietarilor și a agricultorilor în genere era și mai rea.

La 1866 statul romîn contractează de la casa Openheim din Paris, un împrumut de 31.610.500 lei, cu 8 la sută pe an, pentru care nu realizează de cît 16 milioane și jumătate efectiv, ceia ce revine la o dobîndă reală de 16. 36 la sută pe an.

Cînd dar statul plătea în acele vremuri o dobîndă așa de rădicată, ce se mai poate zice despre particulari. Dar pe lîngă lipsa de credit și scumpetea capitalului, trebue să mai adăugăm agiotagiul, flagel care paraliza ori-ce întreprindere financiară.

In asemenea împrejurări proprietarii nu puteau aduce mult capital în întreprinderile lor agricole. Principiul „bani gata pe muncă gata“, nu-și găsea în acele vremuri nicăeri aplicare la noi.

In asemenea împrejurări, tot rostul legei pentru tocmelile agricole era de-a creea regule de excepțiune și a suplea astfel dispositiunelor prea complicate ale dreptului comun.

Iată în adevăr considerentele cu cari legiuitorul însoțește legea de la 1882: „o atare lege urmează să nu se ocupe de cît de acele cauze cari prin natura lor urgentă și prin însușirile lor economice, nu pot fi lăsate la regula dreptului comun, fără pericol în întîrziere și fără a da loc la perturbațiuni, la conflicte și asupriri vătămătoare interesului general al țării, din cauza formelor complicate și întărzietoare a dreptului comun (Tănăsescu și Grigorescu)“.

Dar, ca ori-ce lege de excepțiune, legea pentru tocmelile agricole trebuia să fie o lege lămurită, care să specifice în chip expres drepturile și îndatoririle respective ale țăranilor și ale proprietarilor și să dea în acelaș timp, fie-cărei din părțile contractante, garanțiile și mijloacele de execuție, potrivite cu împrejurările sociale și cu starea spiritelor din momentul legiferărei.

Or, am văzut că legea pentru tocmelilor agricole de la 1866, păcătuia tocmai din acest punct de vedere. Liberalizmul excesiv al legiuitorului a făcut ca întreaga lege să plutească într'un vag dăunător, atît proprietarului cît și țăranului mai cu seamă.

Greșelele acestea ale legei de la 1866, au fost punctul de plecare al legei de la 1873. Legea aceasta, atît de mult și pe nedrept criticată, cu tot draconizmul articolului 13, a fost totuși o lege care răspundea nevoilor timpului și care a adus mult bine agriculturei noastre,—iar ca dovadă despre aceasta e însăși faptul că legea aceasta dăinuește 10 ani, pe cînd legea cea liberală de la 1866 n'a avut putere lucrătoare de cît 6 ani.

Legea cea nouă a tocmelilor agricole conținea dispozițiuni garantatoare atît pentru țăran cît și pentru proprietar.

Printre dispozițiunele favorabile țăranilor trebue să notăm în primul loc dispozițiunea Cap. II, *Despre munca agricolă*.

In capitolul acesta legiuitorul definește ceia-ce se înțelege prin munca agricolă și face o enumerație limitativă a tuturor tocmelilor agricole.

Cu chipul acesta se pune o stavilă legală abuzurilor ce mulți din proprietari comiteau, angajînd pe țărani la munci cu totul străine de exploatarea pămîntului și beneficiind totuși de legea excepțională a tocmelilor agricole.

Altă dispozițiune a legei de la 1873 tot atît de însemnată ca cea de sub Cap. II, este dispozițiunea art. 9. Prin acest articol, „Consiliul comunal este în drept să refuze legalizarea unui act de tocmeală pe dată ce munca pentru care se învoește un locuitor este mai mare de cît ceea ce ar putea lucra el și familia lui“.

Toate aceste dispozițiuni au avut darul de a fixa în chip lămurit cari anume sunt contractele ce cad sub sancțiunea legei excepționale a tocmelilor agricole, căci art. 5, zice: „Contractele ce nu întră în categoriile sus menționate nu sunt considerate ca contracte pentru tocmeli agricole“.

In schimbul tuturor acestor avantagii acordate țăranilor, legiuitorul de la 1873, pentru a da o garanție eficace proprietarilor, consacră, acum pentru întăia oară după reforma lui Vodă-Cuza, constrîngerea corporală. In adevăr, art. 13, ultimul aliniat al legii de la 1873 glăsește: „In caz cînd, după îndemnul și execuțiunea consiliului comunal, locuitorii vor arăta îndărătnicire sau vor dosi din comună, consiliul îndată va cere de la sub-prefectura locală a-i trimite ajutor de dorobanți necesari în executarea locuitorilor îndărătnici sau fugari, în comptul vinovatului“.

Acest articol, odată înscris în lege, Codul Napoleon cu toată legislația împrumutată de la apuseni, a fost de fapt desființat pentru săteni.

Cea mai mare parte din populațiunea acestei țări trăia sub regimul constrîngerei corporale, deși dreptul nostru comun condamnă acest mijloc de execuțiune a contractelor civile.

Merită legiuitorul de la 1873 a fi așa de aspru criticat cum îl critică unii pentru faptul că a consacrat, prin legea tocmelilor agricole, constrîngerea corporală?

Judecînd din punctul de vedere al umanitarizmului vom condamna fără rezervă dispozițiunea art. 13 din legea de la 1873; judecînd însă din punctul de vedere al interesului social, dispozițiunea constrîngerei ne va apărea perfect legitimată.

In adevăr, dacă pentru orășeni principiul constrîngerei corporale nu și-a găsit nici odată aplicare, de la punerea în aplicare a Codului Civil încoace,— cu toate că există legea constrîngerei de la 1863,—cauza e că orășenii sunt în general solvabili; iar în ceea ce privește pe cei nesolvabili, culpa de a fi contractat cu un debitor insolvabil cade în întregime asupra creditorului, el fiind deplin liber să nu contracteze cu un asemenea om.

Cu totul altfel se prezintă însă situația la sate. In primul loc agricultorul este nevoit, prin faptul profesiunei lui, să contracteze cu țăranii; iar sătenii aceștia sunt în majoritatea cazurilor oameni insolvabili, neposedînd nici o avere, sau posedînd, în cazul cel mai bun, o avere după lege insesisabilă.

In asemenea împrejurări, ce altă garanție și ce alt mijloc de executare a unui contract agricol putea avea proprietarul, dacă nu constrîngerea corporală?

Iași, 1907. **St. Antim**

Profesorii și Spiru Haret

Ce fericire pentru presa de opoziție, ar zice unii, cu d-l Spiru C. Haret, că pe această vreme de vacanță și de secetă pentru presă, mai avem subiecte de discutat!

A! slabă îndreptățire s'ar da ministrului de Culte și slab s'ar vedea in acțiunea lui distrugătoare!

Să fie el Haret omul făptuit așa ca să dea semînța de vorbă presei, și fără să-i pese ceva lui? Să fie adică pornită acțiunea lui din simplu motiv al furnizărei presei cu subiecte pentru vacanță?

Nu! D-l Haret a atacat in vacanță una din cele mai vitale chestiuni pentru corpul didactic: stabilitatea lui. Procedarea d-lui Haret e ca și a hoțului care pîndește la drumul mare, ca atunci cînd lipsesc stăpânii de acasă să intre în casă și să bojogăiască totul.

La pragul vacanției același domn Haret a regulat pe studenți punîndu-i cu botul pe labe, căci le-a tăiat scurt și simplu ori ce drept de întrunire cu caracter neșcolar.

Tot la pragul vacanției a atacat stabilitatea corpului didactic prin vestitul lui referat la consiliul de miniștri, în care pe lîngă inexactități și răutăți, anulează dintr'un condeiu o întreagă gestiune administrativă a unui partid întreg, pentru a rectifica—zice-se—2-3 ilegalități.

S'a înșelat amar ministrul dacă a crezut că se poate intra în staul așa pe furiș. Consulul veghează in orice timp și profesorii bucureșteni au incheiat asentimentul întregului corp didactic din țară calificînd de monstruos în ercarea ministrului Haret de a lovi în cel mai sfînt bun al profesorimei: *inamovibilitatea.*

D. Spiru Haret a fost silit imediat să dea îndărăpt, și în al doilea comunicat își strică ceea ce a făcut în cel de al doilea minister.

Dar aceasta va fi numai de formă; căci nu gîndul curat a fost ceia ce a motivat pe ministru să facă acest act politic, cel mai îndrăzneț. din cîte s'a făcut de la 1864, ci gîndul murdar al îndepărtării de la locurile lor a cîțiva profesori, ce nu intrau in vederile politice ale sihastrului de la valea Călugărească.

Un bun cîștigat nu se pierde cu una cu două, căci ar fi o lașitate din partea membrilor corpului didactic, ca ceia ce s'a căpătat cu greu să se piardă ori chiar să se zdruncine pentru hatărul cuiva, fie acela chiar un Spiru C. Haret.

Considere-se el ministrul Haret cît de indispensabil în și pentru partidul liberal, profesorimea cu atita va fi mai meritorie și va răspunde inaltei sale chemări luînd taurul de coarne.

CATE-VA NOTE

Un prieten întreabă pe celalalt:

— De ce se chiamă în căsătorie, viață conjugală?

— Foarte simplu, răspunde celalalt, pentru că în căsătorie trebuește, părinților *prezent*, fetei *trecut* și ginerelui *viitor*.

* * *

La un examen de fizică.

Candidatul:—In definitiv, vidul nu există în natură, vidul nu este de cît o idee și nu există de cît în capul nostru.

Profesorul:— Vă rog întrebuințați singularul, d-le candidat.

Interim

Concursul nostru

Ziarele liberale nu încetează de a acuza partidul conservator că nu se ține de pactul de la 13 Martie prin care a promis guvernului liberal concursul său în resolvirea chestiei agrare; cum de asemeni suntem acuzați că alarmăm opinia publică cu noui revolte cari după oficioasele guvernului sunt de domeniul fantaziei.

Indrăsnesc prea mult ziarele liberale. Se mai poate vorbi de vr'o pactisare cu un guvern care din prima zi a început o goană înverșunată a tot ce e conservator și a ori-cărei măsuri luate de un guvern conservator?

D. Haret a rupt hotărîri luate, decisii întărite prin decrete règale; ciracii d-sale mai abili au început să dărîme podurile, să rupă tencuială de pe clădiri, să schimbe localurile angajate sau cari au fost construite sau reparate de conservatori. D. Vîrnav de la Constanța a dat exemplu și alții îl imită.

Dar lăsînd această operă de destrăbălare să ne oprim la chestia agrară însăși. Se poate concepe vre-o conlucrare cu elementele anarhice care propagă în satè răscoală, întocmesc contracte agricole după placul lor, împing la greve și pregătesc legi cari lovesc în libertatea muncei și a capitalului.

Cînd se cere concursul unei alte puteri se cere o sinceritate în relațiuni, se fac lucrurile pe față ca fie-care să își dea seamă de activitatea celuilalt. Ori, activitatea unui Ursu în județul nostru, activitatea băncilor populare în fruntea cărora se găsește un agitator patronat de d. Haret, activitatea tuturor acestor învățători și profesori poate fi încurajată de un partid care a căutat pururea de a aduce binele pe o cale logică și evolutivă ci nu prin anarhie și destrăbălare?

Nu văd ziarele liberale că însăși fruntașii lor mai serioși și cari privesc la viitorul țărei cu mai mare grijă—sunt înspăimîntați de politica generoasă a oamenilor d-lui Ionel Brăteanu și încep o campanie spre a opri valul de răzvrătire ce se ridică din toate unghiurile țărei.

Partidul libèral pornit pe calea aceasta nu merită nici un concurs, nici o încurajare.

D. Take Ionescu care a părăsit Anglia va sosi la Aix-les Bains azi 31 Iulie.

Intr'o scrisoare adresată unui fruntaș al nostru, d. Take Ionescu exprimă viile sale regrete inspirate de moartea lui Gr. Buțureanu, regretatul nostru director, pentru care profesa o inaltă stimă și o adevărată prietenie.

OAMENI ȘI LUCRURI

O EROINA

Un epizod interesant de adevărate lupte avu loc, se pare, zilele acestea în una din mahalalele Iașului: armata a fost nevoită să intervină. Eroii acestei furioase bătălii au fost din tribul țiganilor aflători pentru scurt timp în oraș.

Nu știu dacă lupta s'a săvîrșit după tradiționalele obiceiuri cîntate în a sa „Tiganiadă“ de vechiul poet romîn Budai Deleanu, cel dintăiu anecdotist în stil mare, care a întrupat humorul poporului romîn față de acești fii nenorociți și etern rătăcitori ai unei rase blestemate, desprețuite.

Zilele aceste orașul fu din nou inundat de un potop de legiuni hoinare și numeroase, țigănești; autoritățile simțiră imediat apropierea lor, iar populația o simți încă și mai mult prin seria nesfîrșită de tălhării ce avură loc. Nu doară din acele furturi grozave cari au loc în întunericul nopței, în umbra și siguranța ceasurilor tîrzii cînd oamenii se odihnesc în brațele somnului. Ci furturi în plină ziuă, făcute fățiș, cu acea îndrăzneală absolut străină ori căror alți...profesioniști, cu acea vertiginoasă îndemînare și finețe care aparțin unei singure categorii tîlhărești: țiganii.

Furtul! Aceasta e singura preocupare, singura cale și singura speranță în traiul nomad și ciudat al acestei rase fără pămînt sub picioare, fără putință și fără dorință de a se statornici undeva. O artă în feliul ei, o artă pe care în decursul vremilor țiganii au perfecționat-o, au cultivat-o, au ridicat-o la înălțimi...tecnice necunoscute pînă la ei, o artă pe care o exercită, o practică din cea dintăi copilărie, în locul școalei, în locul gîndirei, în locul ori-cărei alte educațiuni.

Nu de mult în Ungaria—unde țiganii sălășluesc cu sutele de mii pe pustele întinse și pitorești cîntate de poeții proprii ai țiganilor—poliția se afla înaintea unor probleme de furt, brigandagiu și crime săvîrșite de țigani în condițiuni așa de bizare și complexe încît se declară dezarmată... Toate cercetările, investigațiile și presupunerile nu ajutară întru nimic; autorii fură supuși pedepsei banale: izgonirea. Și cu toate aceste țiganii aceia nu cetise romanul Sherlock Holmes—pe care însă îl întrecură mult cu imaginația lor criminală.

Am avut prilejul acum de curînd să fiu martor unei mici scene polițienești, unui scurt interogatoriu luat de șeful siguranței unei tinere țigance—făcînd parte dintr'o întreagă bandă de tîlhari închiși. Era o captivantă scenă de psihologie, scurta înfățișare a țigancei care avea avantagiul unor condițiuni fiziologice.... interesante și de care tocmai eroina profita în chip admirabil și inteligent. O gamă infinită de comedioase afectări și prefăcătorii, un adevărat potop de cuvinte, de rugăciuni, de binecuvîntări, de insinuări, de reticențe, de plînsete, de blesteme, de afirmări și de tăgade, toate aceste rostite cu o volubilitate și o iscusință care sfidau rațiunea, dar rînd pe rînd făceau rîsul irresistibil ori te înduioșau.

Abilul reprezentant al autorității cheltuia în zadar toată abilitatea și ingeniozitatea care-i sunt caracteristice, simțindu-se dezarmat de acea îndemînatecă profesionistă a tîlhăriei, fiică a unei neam care n'a cunoscut altă artă, altă cultură, alta sursă de viață, pururi izgonit și temut ca și ciuma cotropitoare—deplorabilă eroină, care purta fructul vre-unei iubiri nomade, sămînța unei viitoare generațiuni de artiști-tîlhari....

Rodion

IMPREJURIMELE IAȘULUI

De cîte ori m'am plimbat la Copou și am cuprins cu privirile toate împrejurimile Iașului de atâtea ori am dorit să urc dealul Repedei pe care îl vedeam mai împunător. Pădurile lui tăinuind în umbră schiturile acelea răslețe ce par niște ouă de barză așa de albe și scînteetoare sînt, m'au ademenit cu liniștea ce mi-o închipuiam dăinuind pe acolo.

Și am plecat Duminică dimineață încet pe un început de zi călduroasă de părea că orașul are să se aprindă de pojarul ce încă pe la 7 se revărsa din razele soarelui. Dar nu era prea cald pe drumul ce ducea la Repedea. O boare plăcută se ridica din dealurile ce se arătau în fațăne, iar din grădina Rivalet, pe lângă care treceam venea un văzduh răcoritor furat din desișul atâtor arbori seculari. Părăsită și sălbatecă ea mi-a făcut impresia grădinei din *La faute de l'abbé Mouret* și aceasta este ca și aceia plină de colțuri, nepătrunse, nici de razele soarelui; fugeri enormi, cresc cu frunzele lor crestate, erburi mii și flori sălbatece fac un tufiș sub umbra fiecărui copac.

Din loc în loc vr'un bătrân arbore a căzut răpus de ani și earba i-a făcut un mormânt desmerdător. Și e tăcere ca într'un cimitir și e pace adâncă; nici zinzănitul muștelor, nici ciripitul vrăbiilor nu pot rupe liniștea aceasta blagoslovită de vremi. Mă gândesc câți orășeni n'ar putea să vie în fiecare zi să petreacă o oră, două, să mai respire văzduhul curat al acestei grădini, să'și mai liniștească capul năuc de sgomotul târgului. De ce n'au voit nici odată părinții orașului, primarii și consilierii noștri, să înzestreze Iașul cu un parc cum e acesta. Ce îi Copoul cu cei câțiva arbori uscățivi, pe lângă parcul acesta plin de umbră și răcoare? Un nimic. Aiurea edilii orașelor, se gândesc la sănătatea cetățenilor, la noi pentru că s'au găsit oameni buni și au lăsat milioane pentru spitale și sănătatea nu costă nici o lescae orașul, cine mai poartă grije de sănătatea creștinului!

De ar fi în altă țară un Rivalet, ce n'ar da orașul acela să aibă o bogăție nesecată de sănătate și de liniște pentru ai lor.

* * *

Azilul Socolei e de cealaltă parte a șoselei și face fața Rivaletului; doar nebunii se mai folosesc privind la această grădină nestimată. Pentru ei într'adevăr statul are grije. Palatele care îi ocrotesc se pot întrece în frumusețe cu multe așezăminte naționale. E mult, prea mult pentru o casă de nebuni și se putea face ceva din surplusul dat aci și pentru acei ce nu și-au perdut mintea.

Trecînd de azil drumul începe să fie mai urcat; simțim la mers că urcăm de-a bine. Spre târg se coboară țăranii și femeile, și ne dau în treacăt buna-ziua.

La Bucium pe unde trecem sunt alegeri comunale; alegătorii n'au venit încă, au trecut pe la cârciumă înainte de a vota; doar candidații așteaptă în drum pe cetățeni. D. Columb care e candidat ne vorbește și ne arată temerea sa de nereușită.

Și acum Buciumul lasat în urmă ne rădicăm mai sus; printre copaci ne apasă un pic de perspectiva și la cîte o cotitură de drum încep să se arate conturele dealurilor din jurul Iașului și o parte din dealul Copoului. Drumul e mărginit de zaplazuri naturale și umbrit de nuci bătrâni. Viile rîd sub soarele cald și sticlesc picăturile de rouă de pe frunzele mari și late pe care verdele de cupru are strălucири de smarald. Cîte o casă din vremuri spoită în alb cu un privdor larg apare din vreme în vreme din desișul copacilor și nu pot să'mi satur privirile de aerul patriarhal și pacinic ce se exală din ele. Mi-aduc aminte de viile Basarabiei, de viața de acolo pe care am trăit'o, în tihnă și pricep ce aproape sunt aceste țări în toate manifestările lor, de și în curînd o sută de ani le va desparte una de alta.

Mai sus, e o vilă a d-lui Sculy, *Vila Greerul*, e ceva cochet și simpatic, bogată însă și cu un caracter europenesc. Privirea însă e de aci superbă. Iașul apare acum clar; întins pe povârnișul dealului el, pare dela o înălțime colosală, un cuib în vârful unui munte. Impresia aceasta o face de altfel și Repedea, privită, de la Copou, ea pare mult mai înaltă de cît e în realitate. Rar am văzut o priveliște mai plăcută și mai impunătoare și sunt și eu chipului om umblat. Am trăit ani în

Elveţia, am văzut Caucazul, Crimea, am coborât odată în sudul Franţei şi am colindat prin mauqi-urile Corsicei şi totuşi pot spune n'am văzut o perspectivă mai dragă de cît acea pe care am văzut'o eri. Nu ştiu Ieşeni ce perd afundîndu-se prin ungherele străinătăţei, cînd au la picioarele lor şi privelişti şi un văzduh curat şi o viaţă liniştită.

Ajunşi în vîrful Repedei, facem o cotitură spre Păuni, unde ni s'a indicat că putem mânca. E un cătun de vr'o cîte-va case dependinte de Bucium, La crîşmă găsim de mâncare şi un ţigan care ne-a cîntat o *poezie* de a lui :

Foae verde aluniţă
Niţo fa, Ileano fa.
Vino ca să fac căruţă
Cu roată de tărtăcuţă
Cu osia de bostanel
Cu căiuşi de rîndunele
Cu iuşca de vişinele
C'aşai place puicei mele.

In cătun e o biserică dărăpănată şi plină de o melancolie dulce, ce îţi aminteşte versurile lu Eminescu :

Biserica în ruină
Stă cuvioasă, tristă, pustie şi bătrână.

O lăsăm în pace şi trecînd pe la poalele rocelor de calcar ce domineazǎ tot dealul Răpedei, ne îndreptăm spre schitul lui Tărâţa unde voim să ne odihnim. Sunt curioase stîncile acestea de var în care se văd aşa de clar urmele de scoici stratificînd enormele aceste bucăţi de peatră, căci a fost aci în vîrful Repedei —cine ar crede—ţărmul unei mări sarmatice.

Şi nu putem pricepe cum valea asta locuită astăzi, bogată în vii, şerpuită de soşeaua ce duce la Iaşi şi toate dealurile cari se văd, aci, al Cetăţuei cu biserica, colea Galata cu închisoarea, într'o parte ferma Vişan cu clădirile ei, ce amintesc Peleşul, toate, toate, acestea au zăcut cînd-va sub o mare fără de sfîrşit. Şi nu voim a crede, dar stîncile acestea vorbesc ca o carte de trecutul neînţăles al vremilor.

Şi coborîm încet la schit. In preajma lui morminte şi aci un trecut mai apropiat. Dar ce deosebire între miliardele de scoici ce au făcut mormîntul preistoric şi aceste petroae enorme în forma de cruci ? Şi unele şi altele au însemnat aşa de puţin în viaţa veacurilor ce au trecut şi vor veni.

Intrăm la schitul Tărâţa. O droae de cîni ne întîmpină—se tem cucernicii de hoţi. Şi aci e linişte şi de aci Iaşul se vede ca într'o panoramă iar umbra stejarilor ce fac cetate în jurul schitului e plăcută şi îmbiitoare.

— Vin des orăşeni pe aci, întrebăm pe un flăcău voinic, servitorul schitului.

— Aş... mai nimeni.

Şi rău fac. O zi la Repedea e o zi cîştigată—te simţi mai bine, mai cald, mai iubitor de oameni, păcatele dispar, cum dispare şi ura şi invidia, răutatea şi mărirea. Toate vorbesc de a căuta să iubeşti mai mult natura ai cărei fii mai apropiaţi suntem de cît a oamenilor, căci între ea şi cu ea am trăit şi vom trăi în veacul veacurilor.

Dr. I. Duscian

Memoriul profesorilor

Dăm aci un resumat sumar al memoriului, adresat de profesorii secondari M. S. Regelui prin comisiunea care s'a presentat zilele acestea în audienţa la Suveran, asupra căruia vom reveni.

Ilegalitatea decisiunei

Prin deciziunea publicată în Monitorul Oficial, d. Haret desfiinţează ca ilegale aproape toate actele a doi din predecesorii săi fără ca, potrivit constituţiei şi legii responsabilităţei ministeriale, să cheme la răspundere pe vreunul dintr'înşii.

Faptul este de o extremă gravitate şi nu are precedent în analele ministerului instrucţiunei publice.

Această deciziune e cu atît mai ilegală, cu cît nu există în legea Instrucţiunei nici un articol care să dea dreptul unui ministru ca el singur, cu de la sine putere, nu să elimineze din corpul didactic pe vre-un membru al lui, dar nici chiar să-i aplice o pedeapsă mai aspră, fără a consulta în această privinţă factorii pe cari legea i-i pune la îndămînă.

După lege, nici chiar pe un profesor numit ilegal, ministrul nu poate, cu de la sine putere, să'l depărteze din învăţămînt. Trebue ca ministrul, chiar pe cel numit ilegal să'l trimeată mai întăi înaintea inspectorilor cari să cerceteze cazul şi apoi să'l dea în judecata consiliului permanent sau a comisiunei de judecată, după cum el se va găsi funcţionînd în învăţămînt cu titlu provizoziu sau definitiv. Numai în acest caz hotărîrea ministrului e legală.

Ar fi de ajuns constatarea aceasta pentru ca decizia d-lui Haret să fie de la început isbită de nulitate, fiind luată fără respectarea formelor prevăzute de lege.

Principiul inamovibilităţei atins

Mai departe, profesorii dovedesc că principiul inamovibilităţei a fost atins prin această decisiune ilegală a ministrului.

De oare-ce, precedentnl creat de d. Haret ar putea să găsească imitatori şi atunci, odată cu schimbarea de regim, s'ar perpetua sistemul de a se suspenda de către ministrul nou venit cei numiţi de către predecesorul său, în cazul acesta, inamovibilitatea profesorilor devine o ficţiune.

Neexactităţile din referat

După ce memoriul profesorilor arată modul arbitrar cum au fost desfiinţate de d. Haret unele instituţiuni culturale de la noi, precum gimnaziul din Alexandria, Cîmpulung, R. Sarat, Slatina şi Vasluiu şi liceul din Pomîrla, ia în cercetare punct cu punct referatul în virtutea căruia a smuls d. Haret guvernului acea deciziune, şi dovedeşte netemeinicia afirmaţiunilor dintr'ânsul ale ministrului instrucţiunei.

In 40 de pagini de tipar, memoriul în chestiune dovedeşte că totul este falş în afirmaţiunile din referatul d-lui Haret

Concluziunile din memoriu

După ce se arată pe scurt concluziile profesorilor, memoriul se închee cu următoarele cuvinte :

Sire,

Venim înaintea Majestăţii Voastre cu tot curajul pe care ni-l dă credinţa într'o cauză dreaptă.

Ne apărăm demnitatea ; ne apărăm independenţa noastră.

Din gura Majestăţei Voastre ne-a fost dat, în diferite ocaziuni, să auzim cuvinte calde şi pline de înţelepciune, prin care eram povăţuiţi să ne cultivăm sufletele, să ne întărim caracterele.

Am ascultat aceste cuvinte, şi din ele ne-am constituit un program pentru întreaga noastră activitate.

Şi noi le urmăm astăzi, cînd ne luăm răspunderea memoriului de faţă.

Avem convingerea, că decizia d-lui ministru al Cultelor şi Instrucţiunei publice publicată în „Monitorul Oficial“ din 7 Iulie curent sub No. 38.867 este nedreaptă şi ilegală. Nu ne putem supune dispoziţiunilor ei cu umilinţa ce ni se cere, fără a ne călca pe suflet, fără a ne simţi micşoraţi în conştiinţa noastră proprie.

Supunînd, cu cel mai profund respect, luminatei judecăţi a Majestăţei Voastre, argumentele cuprinse în memoriul de faţă, implorăm, Sire, ocrotirea Voastră în sprijinul dreptei noastre cauze.

Litere-Ştiinţe-Arte

Artistul-societar Rădulescu-Mariu, una din simpatiile publicului teatral al Iaşilor s'a stîns dintre cei vii. După o chinuită viaţă de suferinţi—soarta a vrut să se stingă nu în plină activitate artistică, nu în triumful aplauzelor, ci departe de scenă, în toiul căldurilor şi a vacanţei, cînd cei mai mulţi din colegii lui sunt duşi prin provincie,—în atmosfera unui azil unde îndeplinea funcţiunea modestă de intendent: căci teatrul nu poate fi încă un azil suficient pentru profesioniştii artei dramatice.

Comicul Rădulescu-Mariu, creatorul şi interpretul atîtor roluri hazlii, eroul atîtor delicioase şi amuzante înscenări, moare în condiţiuni tragice, plătind tributul unei boli care nu iartă şi lăsînd—fără îndoială — un gol simţitor în rîndurile bunilor noştri actori.

Om cult, a înzestrat repertorul iaşan cu numeroase traduceri bune, între cari cea din urmă fu : Instinctul, *excelenta piesă a lui Kistemaeckers.*

Cine nu-şi aduce aminte de groparul *din* Hamlet, *rol admirabil jucat şi cîntat de Rădulescu-Mariu ?*

Acum cînd şi-a încheiat cariera şi viaţa —ne răsună par'că, ecoul unei triste amintiri, acea tragi-comică melodie întonată de sute de ori de Rădulescu în anii marilor succese...

*

La Gand s'a deschis congresul anual de archeologie, care prezintă un mare interes ştiinţific.

Peste o mie cinci sute de membri numără congresul din anul acesta. Cele mai principale ţări din Europa au trimis delegaţi.

La Gand cu prilegiul acesta se dau mari serbări în onoarea congresiştilor.

*

„Neue Freie Presse“ publică în numerile din 7 şi 8 August un articol al scriitorului german Ludvig de Scheffler în care autorul ne face cunoscute împrejurările în cari l'a cunoscut pe Nietzsche. Mai întăi ca profesor de filozofie, apoi ca particular. Nietzsche a îndurat mizerii groaznice, dar mai mari au fost suferinţele ce l'au sbuciumat mai târziu, când a căzut bolnav de nervi, sub unica îngrijire a unei surori.

*

Ziarele franceze şi italiene fac mult haz pe socoteala lui Cesar Lombrozo. Ziarul „Le Matin“ a dat nu de mult clişeul fotografic al mâinilor lui Soleilland, monstruosul ucigaş al Marthei Erbling. Lombroso, care urmărea această afacere, s'a pus să studieze liniile palmelor şi ajunse la concluzia că Soleilland era iresponzabil, cu toate că medicii franceji îl declaraseră perfect respunzător de faptele lui. In scopul acesta bătrânul Lombrozo pregăti un studiu în favoarea criminalului, studiu doveditor de neîntregimea minţei lui Soleiland. Ce se întîmplă însă ?... Doctorul Bertillon dete deodată la iveală că fotografiile apărute în „Matin“ nu erau acelea ale mâinilor lui Soleilland ci ale unor oneşti lucrători. Clişeul data de mai mulţi ani de zile şi fuseseră luate pentru nişte studii antropometrice. Doctorul Bertillon, vrând să scape de reporterii lui „Matin“ cari nu-l slăbeau, le dete acele fotografii.

Aşa că ilustrul savant italian ese cam ridicul din această aventură.

*

A apărut: „Poveşti şi nuvele“ de M. Eminescu, Biblioteca pentru Toţi (No. 278—279) un volum 60 bani.

Poeziile marelui poet au apărut în nenumărate ediţii,—proza lui însă,—cu toate paginele admirabile ce conţine, a apărut abia într'o singură edţiie, epuisată de mult, aşa în cât admiratorii lui Eminescu nu cunosc proza acestuia.

Volumul „Poveşti şi nuvele“ conţine toate nuvelele poetului precum şi două poveşti „Făt frumos din lacrimă“ şi „Frumoasa lumei“.

Informaţii

Pe timpul verei adminstraţia „Opiniei“ face abonamente lunare :

In ţară, o lună lei ·50
In străinătate o lună „ 2·50

Crima din Podul-Iloaie. — Acum două săptămîni a încetat din viaţă în împrejurări cam curioase, în satul Spineni, din apropiere de Podul-Iloaiei, femeea Casandra Dragan.

Numita femee venise de cîte-va zile din Coarnele-Caprei şi abia trecură trei zile la mijloc şi Casandra Dragan încetă din viaţă.

Pentru moment nefiind nici-o bănuială la mijloc, s'a dat cuvenita autorizare de înmormîntare.

Alaltă-eri însă, parchetul a primit un denunţ prin care se spunea că femeea Casandra Dragan a încetat din viaţă, în urma maltratărilor suferite de la soţul seu, care locueşte în Coarnele-Caprei.

Denunţul arată că acum două săptămîni Casandra Dragan, într'o Sâmbătă, reîntorcîndu-se acasă la soţul ei de la Protopop, unde fusese la munca cîmpului, a fost grav bătută şi maltratată de acesta.

Orînduindu-se o anchetă, s'a constatat că femeea Casandra Dragan trăia rău cu soţul ei, ducând'o într'o continuă ceartă.

In Coarnele-Caprei ei erau consideraţi ca tulburătorii liniştei ; nu era zi lasată de la Dumnezeu, cînd la casa lor să nu se audă ţipete şi răcnete şi nu de puţine ori Casandra a fost scoasă de vecini din mîinele barbarului soţ, un convins şi neclintit adorator al lui Bachus.

Acesta nu se mai interesa de gospodăria şi de casa lui, căci îşi petrecea mai mult viaţa la cărciumă.

Ca să scape de torturile la care era supusă, Casandra părăsi pe soţul ei şi se refugie la nişte rude din satul Spinoasa, cărora se jelui că nu mai poate avea traiu bun cu Ionică al ei, căci a făcut'o din om, ne-om !

Nu trecu însă multă vreme şi soţul veni după ea, rugînd-o să se reîntoarcă la domiciliul conjugal şi promiţîndu-i că va face să trăiască în cea mai deplină armonie.

Casandra cedînd stăruinţelor soţului iei se reîntoarse la Coarnele-Caprei, dar liniştea nu dură de cât câteva zile şi Dragan nu-şi schimbă purtarea, căci vorba ceia „lupu'şi schimbă părul, dar naravul ba.“

Acum două săptămâni, după cum am spus, Casandra avu iarăşi o ceartă cu soţul ei, care o maltrată, cauzându-i mai multe leziuni.

Nenorocita s'a dus la rudele ei din Spinoasa şi după cîteva zile încetă din viaţă probabil în urma leziunilor grave pe care le capatase.

Faptul a trecut neobservat şi nu exista nici o bănuială.

Acum în urmă parchetul fiind sezizat, a orînduit o anchetă hotărînd desgroparea cadavrului femeei Casandra Dragan.

Eri după amiază d. dr. Al. Grossi, delegat din partea parchetului, împreună cu d. procuror Georges Scarlet, au plecat la faţa locului, pentru a face constatarea. Cadavrul numitei femei a fost desgropat şi se află într'o stare de aproape complectă putrefacţie aşa că cu greu se poate constata dacă cadavrul presintă sau nu leziuni.

Ancheta continuă să se facă şi soţul femeei Casandra Dragan a fost supus la cercetări.

—

La şcoala fiilor de militari din localitate sunt vacante 47 de locuri.

Inscrierile au început şi concursul de admitere va avea loc la începutul lunei August.

—

Membrii consiliului de higienă al oraşului au fost convocaţi pentru mâine seară Mercuri la orele 8 şi jumătate.

—

D. Dimitrie Lăzărescu, ajutor de primar al comunei Podul-Iloaei a reclamat autorităţilor că a fost grav maltratat de pîndarul de pe moşia d-lui Gutman.

—

Comisiunea medicală compusă din d-nii d-ri. P. Zossin, A. Grossi şi Al. Lambrior, se va întruni mîine din nou spre a constata starea mintală a maniacului Dimitrie Loghin, care a bătut pe un călugăr de la Mitropolie.

—

Din Cîmpina ni se comunică veşti îngrijitoare asupra sănătăţei bătrînului B. P. Hajdeu. Incă de Vineri la prînz d-sa a fost lovit de un al treilea atac de paralizie pierzîndu-şi conştiinţa. Duminică seara, starea sănătăţei d-sale a devenit foarte rea.

Sîmbătă a fost scos puţin în grădina castelului, însă aproape fără cunoştinţă.

In urma intervenţiei autorităţilor s'au luat riguroase măsuri de pază a averei d-lui Haşdeu.

—

In ziua de 1 Octombrie a. c., se va face alegerea unui nou rector al Universităţei, de oare-ce la acea dată expiră mandatul d-lui C. Climescu.

—

Următoarele schimbări s'au făcut pe ziua de ieri la primărie :

D. Duca perceptor, a fost retrogradat şi numit registrator la percepţie, în locul d-lui Dimitrie Prasin.

D. I. Vasiliu, omul de încredere al d-lui Pennescu, cel care sub trecuta administraţie liberală a fost prins de cîteva ori cu miţa'n sac, a fost numit perceptor în locul d-lui Duca.

Astăzi se vor mai face cîteva schimbări.

D. Gusti va fi numit administrator al domeniilor comunei, iar d. Prasiner, şef mecanic în locul d-lui Tomescu.

—

Comercianţii de băuturi spirtoase, din localitate, care de curînd au pus bazele unei societăţi, se vor întruni în ziua de 15 August, în vederea ţinerei unui congres.

—

D. Z. Handoca va fi numit intendent al azilului de bătrîne „Elena Balş“, din strada Romînă, în locul defunctului Al. Rădulescu Marius.

—

D. Gh. Rădulescu, sub-directorul închisorilor a sosit azi dimineaţă în localitate.

După amiază d-sa va inspecta penitenciarul central din localitate.

—

D. Fântânaru, prim ajutor de primar, a plecat astăzi, întovărăşit de d. inginer T. Constantinescu, în inspecţia lucrărilor de captare dela Timişeşti.

—

DIVERSE

— Eri femeia Maria Goldştein, din strada de Sus No. 87, vânzătoare de fructe, pe când se scobora în pivniţă, a alunecat şi căzând şi-a fracturat piciorul, căpătînd şi o gravă leziune la cap.

Nenorocita femeie a fost dusă la spitalul israelit.

— Eri a avut loc la cimitirul „Eternitatea“, înmormîntarea lui Ilie Ştefăniu, proprietar din strada Tatarăşi.

— In mahalaua Lăutarilor poliţia a arestat pe Constantin Ciobanu, autorul mai multor furturi comise în localitate.

— O nenorocire s'a întîmplat eri în dreptul bisericei lipoveneşti.

Lucrătorii Ioan Banu şi Dimitrie Ciobanu, care lucrează la canalizarea Bahluiului, a căzut de pe o şchele ; cel dintăiu şi-a fracturat o mînă şi coastele ; iar celalt s'a ales cu picioarele rupte.

Ambii au fost internaţi la spitalul israelit.

— Azi dimineaţă la feredeul Fătu, din strada Florilor, a încetat subit din viaţă lucrătorul Ioan Neamţu.

14

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

MARGARETA.—Am crezut la început că Valentina îşi bate joc de mine. Nu puteam să pricep că vorbeşte adevărul. Intr'adevăr, ştiam bine că ea era fiica ta şi nu era fica tatei... Dar cum se făcuse asta, nu m'am întrebat... Valentina mi-a spus în urmă că tu ai fost de două ori măritată şi că primul tău barbat a fost tatăl ei şi a lui Jean... Atuncî.

D-na ARMIERES.—Atunci ? Tu ai fost surprinsă, supărată ? Nu e aşa, e adevărat ?

MARGARETA.—Nu'ţi pot spune precis ceea ce am simţit ...Descoperirea asta mă făcea zăpăcită, mă durea...Şi eram rănită, în iubirea mea ce ţi-o purtam ţie, în cultul meu pentru tine... Şi mă erţi ?

D-na ARMIERES.—Odată ce te-am autorizat să vorbeşti, continuă...

MARGARETA.—Eram ofensată că tu puteai să ai două familii între cari trebuiai să te împarţi... Mă convingeam—fetiţele au idei curioase—că tu erai mai puţin a noastră şi am devenit geloasă.

D-na ARMIERES.—De cine? De sora ta, de fratele tău ?

MARGARETA.—Nu... nu ştiu... Şi nu sufeream atât pentru mine cât am suferit pentru tata... Eram îndurerată că tu nu l'ai iubit în tot deauna pe el şi numai pe el. De acea am început să îl iubesc eu ca şi cum îi datoram un fel de despăgubire.

D-na ARMIERES.—Acum pricep preferinţa pe care o ai pentru tatăl tău.

MARGARETA.—Eu ?

D-na ARMIERES.—Oh ! bine înţeles fără să'ţi dai seama. Am ghicit prin mii şi mii de semne cari n'au scăpat privirilor mele.

MARGARETA.—Te asigur că tu eşti mama mea adorată...

D-na ARMIÈRES.—Nu crede că învinovăţesc o inclinare nevoită şi ale cărei rădăcini sunt prea adânci. De alt-fel e acum timpul să mă plîng când şi eu şi tatăl tău nu vom ocupa de cît un al doilea loc în afecţiunea ta ?

MARGARETA.—Cum poţi vorbi aşa ?

D-na ARMIERES.—Tu iubeşti pe logodnicul tău, nu e aşa ?

MARGARÉTA.—Oh ! da !

D-na ARMIERES.—Nu te înroşi drăguţă. Şi el te iubeşte. Dar în ziua în care vei fi femeia sa, ai să îl umăreşti în altă casă, vei avea o altă vatră, alte datorii, alte griji şi bucurii pe care nu le vom împărtăşi şi noi. Nu vorbi. Trebue ca să fii aşa. Vèzi tu, copila mea, instinctul tău de fetiţă nu se înşela, nu poţi aparţine la două familii de odată. Inima este ca un vas îngust, nu poate creşte de cît o singură floare.

Armierès intră.

ARMIERES.—Eşti gata micuţ'o ?

MARGARETA.—Te aşteptam. Ai terminat de scris ?

ARMIERES.—Iată scrisorile !

MARGARETA.—Atunci.

ARMIERES, *uitîndu-se la ceas.*—Să ne grăbim.

MARGARETA.—Ai să-mi dai braţul în stradă.

ARMIERÈS.—Am să ţi-l dau.

MARGARETA, *mamei sale.*—Vino de mă ia de la mama mare.

D-na ARMIÈRRS.—Nu-ţi pot promite.

MARGARETA, sărutându-şi mama.—La revedere ! *(încet)* Şi ştii, te voi iubi ca şi pe el.

D-na ARMIERÈS, *sărutând-o.*—Iubit'o.

Margareta trece în ietac.

ARMIERÈS,—*femeei sale.*—Voi trimite cecul agentului de la Londra. Am să revin într'o jumatate de oră. Fără îndoială conversaţia se va mîntui până atunci. Tu ai să cunoşti intenţiile sale şi noi le vom putea discuta. *(O sărută strângându-i mâinile)* Tu ai mânile de ghiaţă !

D-na ARMIERÈS, *foarte încet ca şi toate replicile cari urmeaza.*—'Mi este teamă.

ARMIERES.—De cine ? De el ?

D-na ARMIÈRES.—Sosirea lui neprevăzută, intrevederea aceasta brusc cerută, demersul acesta al cărui înţeles mi e un mister, toate aceste mă deconcertează, mă sperie.

ARMIÈRES —Poate ar fi fost mai bine să nu îl primeşti. Vrei tu ?

D-na ARMIERES.—Oh ! e fiul meu... Dar la idea că mă voi găsi în faţa lui, în faţa acestui copil pe care nu l'am văzut de mai bine de două zeci de ani şi care trebue să fie aşa de schimbat de cum mi'l închipui.

ARMIERES.—Sărmana mea tovarăşă... dacă aş rămâne... dacă aş...

D-na ARMIERES.—Nu, nu, lasă-mă... Am destul curaj, sunt puternică. Du-te.

MARGARETA, *chemând.*—Tată.

ARMIERES.—Indată ! Fii prudentă, mai ales. Nici un cuvânt de dificultăţile noastre. O vorbă spusă prea uşor ar avea consecinţi pentru noi.

(Va urma)

Ultime informaţii

Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a telegrafiat eri despre sinuciderea lui Ştefan Şendre.

După repetata încercare de a se sinucide, Ştefan Şendre a fost din Ploeşti la Bucureşti, de unde familia hotărâse să'l ducă la Viena spre a'l interna într'un sanatoriu.

In urma unui consult medical, fostal ministru de justiţie, întovărăşit de familie, a plecat alaltăeri spre Viena.

Pe tot drumul Ştefan Şendre era păzit de membrii familiei, căci îl urmărea ideia de a se sinucide.

La orele 10 jum. seara, în apropiere de staţia Naghy-Marosch, el profitând de un moment cînd nu era observat, se aruncă din vagon.

Cînd trenul s'a oprit Şendre a fost găsit în nesimţire, având o rană adîncă la cap.

Şendre a fost adus apoi la Buda-Pesta şi eri la orele 9 jum., cînd se făceau pregătirile pentru a'l supune unei operaţii, a încetat din viaţă.

Ştirea morţei fostului ministru de justiţie, a produs o adîncă impresie în Iaşi şi mai ales în cercurile liberale.

Se ştie că în 1901 Ştefan Şendre a fost ales deputat al Iaşului; în alegerile din anul acesta, Şendre şi-a pus candidatura la colegiul I de Cameră din Iaşi, dar n'a reuşit.

Rămăşiţele mortuare ale lui Şendre au fost aduse astăzi în Capitală.

De şi adversar politic, recunoaştem că Şendre a fost un om de inimă şi a lucrat pentru binele ţării.

Inainte de a întra în cabinetul Aurelian (1896) Şendre a făcut parte din mai multe legislaturi liberale şi conservatoare ca senator.

Trimitem mult încercatei familii expresia sincerilor noastre condoleanţe.

La ministerul de interne se primesc dese plîngeri cum că ţăranii bombardează automobilele în trecerea lor prin sate, cu pietre, lemne, etc., punînd viaţa persoanelor din vehicul în primejdie.

Ministerul a cerut prefecţilor să dea ordin primarilor a lua măsuri pentru a se pune capăt acestor apucături neomenoase.

In acelaş timp ministerul va invita pe automobilişti, ca cel puţin în trecerea lor prin sate să meargă cu mica viteză, spre a nu mai omorî copii, păsările, cîinii şi alte animale, fapt care produce răsvrătirea ţăranilor.

Un barbat-femee.—Un tip foarte curios şi suspect în acelaş timp a fost arestat aseară în dreptul hotelului Binder.

Sergentul din acel punct observă aseară preumblîndu-se prin faţa hotelului, o femee care era foarte curios îmbracată şi al cărei ten trada că sub haina femeească se află un barbat.

Punîndu-i cîte-va întrebări, „femeea" părea cam încurcată şi condusă la siguranţă fu supusă unei mici examinări, care stabili că „femeea" nu era de cît un oare care Vasile Ionescu.

Acesta pretinde că o lună de zile e barbat şi o lună e femee şi că se numeşte Elena şi Vasile Ionescu!

Se ocupa, spune el, cu meseria de spălătoreasă şi a servit prin mai multe locuri.

Se crede că acesta e un maniac; totuşi poliţia de siguranţă are credinţă că e un periculos hoţ.

La 29 Iulie avut loc la Tg.-Frumos alegerea pentru consiliul comunal.

A fost aleasă lista în frunte cu d. Iamandi. obţinînd 114 voturi, contra listei d-luî Munteanu, care n'a obţinut de cît 84 voturi.

La alegerile din Tg.-Frumos, d. C. Muntearu, candidatul opoziţiei, a fost atacat şi bătut de indivizii I. Voicu, N. Andriescu, C. Juraşcu, Al. Nistor şi alţii. Reclamînd poliţiei, bătutul n'a obţinut nici o satisfacţie, în urma cărui demers a reclamat prefectului de judeţ şi procurorilor.

Eri comitetul societăţei studenţeşti „Solidaritatea" convocase pe membri societăţei, spre a discuta asupra regulamentului d-lui Haret cu privire la studenţi.

Neîntrunindu-se numărul reglementar de membri, comitetul a amînat întrunirea.

Cu recipisa No. 12.806 s'a depus la Primăria urbei Iaşi suma de 2.000 lei, provenită din loteria reclădirei unui templu israelit în strada Sf. Teodor.

Plăţile se vor începe dela 4 August.

Unspre zece familii evreeşti din comuna Şipotele au primit somaţiuni să părăsească comuna acordîndu-li-se termene între 20 August şi 20 Septembrie. Deasemenea şi cîteva familii evreeşti din comuna Trifeşti-Damachi, judeţul Iaşi.

Continuăm a publica numele absolvenţilor clasei a V-a reală a liceului naţional: Manoilescu Mihai, Cernătescu Aureliu, David Josef, Ivanciu Gheorghe, Topliceanu Alexandru, Iacovitz Leon, Pennescu Răsvan, Hayer Ioan, Răşcanu Aurelian, Popovici Ioan, Popescu Gheorghe, Marinescu Eugeniu, Solomon Iancu.

Clasa V-a modernă: Lupu Constantin Andriescu Mihail, Marteau Tiberiu, Săndulescu Gheorghe, Simenschi Teofil, Xenopol Radu, Răşcanu Eduard, Iamandi Victor, Constantinescu Ioan, Pârvulescu Nicolae, Drăghici Romeo, Anastasiu Emil, Zăhărescu Vasile, Mardari Petru, Musteaţă Alexandru, Petrescu Mihail, Vasilescu Alexandru, Climescu Alexandru, Gheorghiade Ştefan, Kisielevschi Alex., Hottineanu Romulus, Babic Ioan, Ciugulescu Romulus, Manolescu I o a n, Heul Iacob, Manea Mihai, Jellea Emil, Scheletti Gh.

O inspecţie şcolară.—In jurul inspecţiunei făcute de inspectorul şcolar d. D. Constantinescu la Huşi, contra directorilor de şcoală primară Panaite Bogdan şi Ioan Antonescu, lumea din Huşi face tot felul de comentarii. Unii cred că s'a provocat această anchetă de faptul că sus numiţii domni fiind partizani ai d-lui N. Cişman, actuala administraţie a căutat să lovească în ei. Această părere a transpirat şi în presă, date fiind relaţiunile mai mult decît încordate între fracţiunile liberale din Huşi. Lupta de exterminare ce şi-au declarat'o taberele liberale din Huşi se dă pe spatele cetăţenilor, care de care bizuindu-se pe mai mulţi partizani.

De fapt însă inspecţia şcolară a fost provocată de neregularităţile săvîrşite atît în şcoală cît şi în activitatea lor extraşcolară.

Cu prilejul acestei anchete, cercetîndu-se arhiva şcoalei de băeţi No. 1 s-a constatat grave neorîndueli din vremea gestiunei d-lui N. Sufleţel, fost director.

Partea politică n'are a face în aceste inspecţiuni mai ales că unii din directorii vizaţi pănă eri au fost membri ai partidului conservator cu înscriere regulată în club, şi deci n'au ce pretinde că ar fi vajnici liberali.

Mâine dimineaţă pleacă la M-rele Agapia şi Varatec, a doua serie de elevi saraci.

Din această serie fac parte 14 elevi şi 17 eleve din şcoalele primare din localitate.

Copiii pleacă sub conducerea d-nelor Bottez şi Silvestru, institutoare şi vor sta la Mănăstire pănă la sfârşitul lunei August.

In acest interval vor face escursiuni prin împrejurimi.

D. Vasile N. Postolache, împiegat cl. II-a la administraţia noastră financiară, a fost transferat în aceiaşi calitate la administraţia financiară din Roman, în locul d-lui Neculai Bucescu, care a fost transferat la Iaşi.

Invăţătorii din comunele rurale au primit ordin de a întroduce în şcoală noua ortografie a Academiei.

Ministerul agriculturei a cerut prefecturei să cerceteze dacă sătenii cărora li s'au distribuit pămînturi le cultivă ei singuri şi dacă ş'au stabilit pe pămînturile date în mod definitiv.

D. colonel Mirinescu, inspectorul gendermeriei rurale va veni în cursul lunei August în localitate, spre a inspecta compania jandarmilor rurali din Iaşi.

D. V. Popovici inspector comunal al plăşei Cărniceni, a obţinut un concediu de 30 de zile.

Ministerul Cultelor a trimes o circulară primarilor din comunele rurale prin care le atrage atenţiunea de a lua măsuri pentru conservarea şi restaurarea monumentelor istorice,

---

Printr'un ordin sosit la revizoratul şcolar ministrul cultelor interzice pe viitor învăţătorilor şi institutorilor de a mai lua salarele de la perceptori sau de a le sconta.

Eri la ora 4 după amiază s'a stins din viaţă la locuinţa sa din strada Română, Alexandru Rădulescu-Marius, artist societar al Teatrului Naţional.

Comic de samă, artistul Rădulescu lasă pe urma sa regrete unanime; teatrul Naţional pierde prin moartea lui Rădulescu pe unul din fruntaşii scenei noastre.

Corpul defunctului a fost transportat aseară şi depus în capela de la cimitirul „Eternitatea".

Inmormîntarea va avea loc mâine Mercuri, după amiazi.

Trimitem familiei condoleanţele noastre.

In ziua de 15 August va avea loc la Bosia a frumoasă serbare în beneficiul şcoalei din acea comună.

D. Vasile Timofti a fost ales delegat al sfatului satului Cioara, pendinte de comuna Belceşti, în locul d-lui Oancea, revocat.

Lucrările de construirea antrepozitelor continuă să se facă cu multă activitate.

E probabil că pînă în primavară lucrările să fie terminate şi în Maiu viitor să se facă inaugurarea.

Consiliul de războiu.—Eri consiliul de războiu al corpului 4 de armată a judecat următoarele procese şi a condamnat pe:

Soldatul Repca I., la 5 ani închisoare pentru furt de efecte; Lateş Vasile şi Ungureanu C., care cu ocazia răscoalelor ţărăneşti, au furat de la un proprietar din judeţul Dîmboviţa o sumă de bani, au fost condamnaţi, cel dintăi la un an închisoare şi celalalt la 15 zile. Cherteş Gheorghe, la 5 ani închisoare şi recluziune, pentru desertare repetată în ţară. Paşcanu Gheorghe, acuzat de furt, a fost achitat.

*

Astă-zi a urmat a doua şedinţă a consiliului, care era presidat tot de d. colonel Popescu.

Diminiaţă consiliul a judecat procesele privitoare pe:

Soldatul Neculai Curcă, pentru desertare; numitul a fost condamnat la 6 luni închisoare; procesul brigadirului Comaniţa Vasile, pentru desertare repetată în ţară, s'a amînat.

Soldatul Boghian Iordachi şi fruntaşul Popescu Gheorghe, din compania gendarmilor pedeştri Iaşi, au fost condamnaţi la cîte 2 luni închisoare, pentru părăsire de post.

Consiliul a achitat pe soldatul Papuc N. Ioan, din reg. 4 roşiori care era acuzat da lovire şi rănire.

Soldatul Neculai Ştefan a fost condamnat la 3 luni închisoare pentru loviri grave.

A urmat apoi procesul soldatului concediat Franţ Norbert. din regimentul Suceava No. 16, pentru ofensă adusă superiorului prin cuvinte şi ameninţări.

Cosiliul l'a condamnat la 1 an închisoare, conform art. 207 al. 1 din codul justiţiei militare.

Urmează apoi două procese interesante: unul privitor pe soldaţii care cu ocazia devastărilor de la Cucuteni au furat din casa administraţiei moşiei mai multe lucruri din casă, şi altul privitor pe sergentul major Sterian Jareghe, din regimentul 7 calaraşi, acuzat de omor fără voinţă.

In cel dintăi soldaţii: Pancu N., Bottez N. şi Braudler C., din regimentul 7 calaraşi sunt acuzaţi că astă-primăvară cînd regimentul era în quartier la Cucuteni, spre a restabili liniştea, au spart un lacăt de la locuinţa d-lui Dolinescu şi introducîndu-se noaptea înăuntru, au furat diferite lucruri de prin casă, care lucruri la cercetările ce s'au făcut au fost găsite la cazarma regimentului într'un furgon a escadronului III.

Cazul serjentului major Jarighe l'am aratat eri; numitul sergent-major e aparat de d. major Arion, din regimentul 7 calaraşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 31 Iulie

O manifestaţie oprită de poliţie

Bucureşti.—Pe peronul gărei de Nord s'a întâmplat astă dimineaţă un scandal enorm însoţit de o adevărată bataie.

Urma să se expulseze un lucrător Anagnoste, de fel din România, născut şi chiar a satisfăcut legea militară. La gară a fost însoţit de mai bine de 300 lucrători, cari voiau să îi facă o manifestaţie de simpatie. Poliţia prinzând de veste a înconjurat pe lucrători cu un pluton de jandarmi şi de sergenţi de oraş. A urmat o discuţie între autorităţi şi lucrători, care a degenerat în urmă în bataie. Au fost arestaţi cîţiva lucrători, iar restul a fost risipit de către poliţie.

Ministrul Germaniei părăseşte Sinaia

Bucureşti. — D. Kimberley-Weckerle fostul ministru plenipotenţiar al Germaniei la Bucureşti şi actualmente în Constantinopole a făcut cîte-va vizite politice înainte de a părăsi Sinaia pentru viitoarea sa reşedinţă diplomatică. Intre multe persoane politice pe care le-a vizitat a fost şi d. Ionel Brăteanu cu care d. Kimberley-Weckerle a avut o întrevedere foarte importantă.

Ministerul sănătăţei publibe

Bucureşti.— Se vorbeşte cu multă insistenţă în sferele politice liberale de crearea unui minister al sănătăţei publice. S'a discutat de altminteri de mult între liberali de un astfel de minister dar nu s'a putut ajunge la nici o înţălegere. Se spune că d. I. Cantacuzino n'a primit postul de director al serviciului sanitar de cît cu condiţia că această direcţiune va deveni independentă de ministerul de interne, luîndu-şi o administraţie specială, sub numele de minister al sănătăţei publice.

D. I. Cantacuzino va fi primul ministru al acestui nou minister.

Ludovic Halevy grav bolnav

Paris. — Ludovic Halevy e foarte greu bolnav, medicii nu dau nici o speranţă de scapare. Autor de talent a publicat în Meilhac operete şi comedii spirituale ca Orfeu în infern, Frumoasa Elena, Micul Duce, Frou-frou, etc. A publicat singur fantezii amuzante ca Domnu şi D-na Cardinal şi romanele Abatele Constantin etc. E membru al Academiei franceze.

Grevă generală

New-York. — Preşedintele uniunei telegrafiştilor anunţă că greva generală se va declara Marţi în casul cînd revendicările vor fi respinse.

Atentat anarhist

Sebastopol.—Un atentat înfiorător s'a petrecut la Sebastopol. In timpul unei percheziţiuni la un anarchist, acesta a aruncat o bombă explozibilă asupra urmăritorilor săi. Şeful poliţiei, şeful siguranţei şi un serjent au fost omorâţi pe loc, distruşi în bucăţi; iar proprietarul casei, 1 jandarm şi 2 trecători au fost grav răniţi.

Atentatorul a putut în învălmăseala produsă să scape.

Războiul sfînt

Londra.—Se comunică din Tanger că sultanul ar fi plecat din Fez spre Rabat în marş forţat. Ştirile oficiale din Rabat spun că Kabilii sunt agitaţi în urma presenţei crucişatorului Galilee. Ei propovăduesc războiul sfînt.

Incetarea negocierilor intre America şi Japonia

Londra.—Ziarul Standard află din Washington că toate negocierile dintre Japonezi şi Americani au fost rupte în urma refuzului Japoniei de a primi condiţiunile Statelor Unite.

Evenimentele din Maroc

Tanger.—Ştirile din Mazagan spun că acum totul este liniştit dar că sunt temeri de răscoale. Comandantul crucişătorului, amiralul Aube, a prevenit pe guvernator că în caz de atac din partea populaţiunei va debarca trupe şi va bombarda oraşul. Vasul Galilee a sosit de la Casablanca avînd pe bord nouă răniţi foarte grav. El aduce ştirea că stradele au fost evacuate de cadavre.

Trupele au plecat în interiorul ţărei să urmărească pe Kabili.

Tanger.—Vaporul englez Gibeldersa a sosit de la Mazagan, avînd pe bord 240 persoane, cea mai mare parte europeni.

Paris. — Se comunică din Casablanca via Tanger că generalul Drude crede a avea nevoe de întăriri de 3—4000 oameni.

Agenţia Havas zice că guvernul crede că forţele de care dispune generalul Drude sunt suficiente.

Luptele continuă in Maroc

Casablanca.—Corespondentul ziarului „Daily Telegraph", comunică că în fiecare zi au loc lupte cu indigenii. Cele de alaltaeri au fost cu deosebire foarte înverşunate.

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur boalele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului. artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvore

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER,** Furnisorul Curţei Regale,—**Iaşi.**

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi; 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
a Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazā la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tip. „Coopera[illegible]", strada [illegible] No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU și LASCAR ANTONIU | Anul IV

O nouă îndrumare

Viața politică rîdică la suprafață oameni, care stai și te întrebi prin ce au meritat ei această rîvnitoare înălțare!

Cînd viața politică se desfășură într'un cerc îngust, în care în afară de spiritul îngust de familie să nu străbată și alte nevoi obștești, *neamotenia, nepotismul, filiațiunea* sunt singure și destul de puternice motive pentru a rîdica pe cineva în slava politică.

Valoarea personală se confundă atunci cu gradul de înrudire și cu cît gradul e mai aproape cu atît și valoarea e mai mare.

Prin lărgirea cercului vieței politice se schimbă criteriul selecțiunei politice; valorile politice se nasc atunci, cînd concurența și selecțiunea se face pe o scară relativ mai mare, și cînd deci criteriul îngust de familie e pus pe al doilea plan, înăduşit sau chiar anihilat de alte cerinți izvorîte din straturi nouă politice.

Valorile politice scoase atunci la suprafață corespund unor talente mari sau unei puteri extraordinare de muncă. Orice altă mediocritate, chiar dacă împrejurările ar ajuta-o să se cocoațe ceva sus, va cădea la cea întâiu atingere cu realele și vitalele nevoi ale momentului.

Noi Romînii nu trăim într'o epocă așa de fericită, ca să scăpăm de pacostea primei situațiuni și să ne bucurăm de rostul celei de a doua. Pe același picior de înălțare politică se rîdică și cei nechemați ca și cei chemați, căci criteriul de alegere al valorilor politice nu e numai *talentul* și *munca*, ci de multe ori *neamotenia* și permanentizarea unor situațiuni politice la anumite personalități, te întrebi cărui rost se datorește.

Oamenii politici se presupun a fi cei mai chemați în a cunoaște nu numai situația de fapt a lucrurilor din prezent, dar legătura lor cu trecutul și cu prezentul corelativ și complex, cum și a găsi în cunoașterea acestui prezent mijlocul de îndrumare pentru viitor.

Pentru această înaltă chemare obștească trebue o deosebită pregătire, căci nu mai merge ca orice nepregătit să vină și să încurce rostul mersului evolutiv al lucrurilor sociale, pentru că, pentru că așa a fost să fie.

Și dacă și pentru armată care are nevoe de conducători, încă se cere de la soldat deosebită pregătire tehnică ca să știe interpreta mai conștient comanda ce i se dă, cu cît mai mult nu i se cere comandantului de la al cărui pas greșit atîrnă tot succesul sau nesuccesul luptei.

Tot astfel și în viața politică, dacă toată lupta ar fi numai echilibrarea intereselor materiale, interesul fiecăruia netrecînd mai departe de vîrful nasului, ori și cine s'ar crede indrituit a și-l putea dirigui și satisface.

Decît cu cît se socializează interesele cu atît isvorăsc interese nouă, nevoi nouă, deci și tendinți nouă. Și tocmai lipsa de pregătire a multora pentru înțelesul acestor nouă și obștești nevoi face ca ele să fie nesocotite, ori zăbovite în rezolvarea lor.

Și noi Romînii stăm în această situație.

In pătura lumei politice selecțiunea personalităților făcîndu se nu după criteriile cele mai sănătoase și puternice: *talent* și *munca*, ci și după alte considerente de neamotenie, de aceia atmosfera politică e tulbure, căci contrare sunt și bazele selecțiunei politice.

In pătura lumei intereselor suntem pe pragul atingerei intereselor obștești de oameni politici, cari nu și-au văzut de cât interesul lor îngust și personal. Fi-vor ei în stare, acești politiciani de azi—să vază mai adînc, mai departe, mai pre sus de interesul lor? Putea-vor ei să cuprindă în complexul său acest nou interes obștesc, rezultanta și sinteza tuturor intereselor personale și unilaterale, ori neînțelegînd rostul și importanța momentului se vor lăsa tărîți de sfîntul lor interes și vor legifera îngust și interesat pentru cei mulți?

Iată de ce boala de care suferă organizmul nostru politic, se va coace mai degrabă acum cînd va fi chemat acest organizm să atingă chestii ce ese din țesătura sa politică și deci cu toate făgăduelile date chiar în numele Regelui, cei mulți și slabi să-și vadă încă amînată rezolvirea chestiei intereselor lor multiple, dacă nu chiar greșită in interpretarea și rezolvirea ei.

Pentru toate acestea se cere dar *o nouă indrumare* în viața politică, pentru ca să nu se zică că statul Romîn în toate funcțiunile sale speciale a progresat, iar în organizmul său politic a rămas cel mai îndărăpt, de și organizmul politic al unui stat e însăși rațiunea de a fi a statului chiar.

Gh. Ghibănescu

Ministerul sănătății publice

„S'aveți cel mai frumos din regate—spunea Disraeli—dați-i cei mai inteligenți și activi cetățeni, manufacturile cele mai prospere, o agricultură productivă; lăsați artele să înflorească, architecții s'acopere pămîntul cu cele mai frumoase temple și palate. S'aveți încă forța, armele cele mai bune, flotele cu torpiloarele cele mai noui, ca să apere aceste bunuri;—dar dacă populația e staționară, dacă în fie-care an decadă și în statură și în vigoare, națiunea va trebui să piară; de acea socotesc, că grija sănătății publice e prima datorie a fiecărui cetățean și a fiecărui om de stat".

Impins de aceste poveți, d. Cantacuzino a propus guvernului actual un minister al sănătății publice. Ideea nu e a directorului serviciului sanitar; Bentham a propus'o de mult în Anglia și d. dr. V. Babeș a susținut'o mereu, la noi.

Pentru mulți crearea acestui ministèr, pe cît timp avem o direcție a serviciului sanitar, e netrebuincioasă; mulți alții cred că nu va fi de cît o schimbare de titlu, direcția va lua numele de minister. In fond însă, o mare schimbare s'ar opera cu crearea acestui minister, dacă s'ar face în chip serios. Astăzi sănătatea publică nu e pusă sub supravegherea oamenilor de breasla medicală ci mai mult sub controlul autorităților necompetente în această materie. Medicii sunt la risicul primarilor, subprefecților sau comisarilor, iar toți aceștia la cheremul politicei. Urmărește, ca agent sanitar, pe un cîrciumar falșificator sau pe un birtaș otrăvitor de oameni, sau pe un fabricant ucigător cu uzina lui neigienică și vei avea imediat în spate toate autoritățile; te ai atins de alegător. Combate o epidemie cu energie, amendează și forțează pe fiecare a urma unele prescripții profilactice și vei fi destituit la moment; ai isbit în interesele de partid.

Medicul și agentul sanitar trebue să fie sub un control unic și trebuesc să fie la rîndul lor oameni de inimă. Dacă și ei vor urma metoda veche—nici ministerul sănătății nu va face nimic pentru sănătatea publică, iar dacă și ministerul acesta va face politică—atunci tot mai bine rămînem cu Direcția serviciului sanitar de azi. Un minister al sănătății publice ar trebui să stee mai presus de frămîntările politice, iar slujbașii lui nefăcînd politică, să fie la înălțimea datoriei și conștiinței lor.

Dacă ministerul sănătății va întruni aceste condițiuni, el merită aprobarea tuturor cetățenilor unei țări—igiena publică va avea un apărător hotărît și sincer în noua instituțiune.

I. D.

MEMORIUL PROFESORILOR

In fine d. Spiru Haret poate azi citi negru pe alb expunerea tuturor fără-delegilor sale, pe care le-a făptuit, numai cu câte-va luni după ce organizase greva Universitară, tunînd în potriva unor pretinse călcări de lege, cari dacă chiar s'ar fi făptuit de către predecesorul său, n'ar fi însemnat nimic pe lîngă abuzurile, pe drept numite delectuoase, ale d-lui Spiru Haret.

Deciziunea No. 38,867 a Ministrului Instrucțiunei publice, va rămîne ca pildă rea viitorimei.

De altfel, profesorii secondari, nedreptățiți de măsura d-lui Haret, au adresat Suveranului un memoriu luminos, în care sunt puse în evidență toate abuzurile și falșurile d-lui Haret.

In primul loc, observă profesorii, d. Haret anulează toate numirile făcute de doi predecesori ai săi, fără a-i chema in judecata Inaltei Curți de Justiție, conform constituției țării. Și cu atît mai mult cu cît însuși d. Haret ca și gazetele liberale, au insinuat ca decizia Ministrului de Culte n'ar ținti în profesori, cît mai cu seamă în fostul ministru al Instrucțiunei conservator.

De ce dar această lovire indirectă; de ce n'a ales d. Spiru Haret calea cealaltă, mult mai dreaptă, pe care i-o pune la dispoziție Constituția țării?

După o lungă și luminoasă expunere a tuturor ilegalităților făptuite de d. Haret, profesorii își închee memoriul cu următoarele cuvinte, adresate Suveranului:

„Avem convingerea, că decizia d-lui ministru al Cultelor și Instrucțiunei publice publicată în „Monitorul Oficial" din 7 Iulie curent sub No. 38.867 este nedreaptă și ilegală. Nu ne putem supune dispozițiunilor ei cu umilința ce ni se cere, fără a ne călca pe suflet, fără a ne simți micșorați în conștiința noastră proprie.

Supunînd, cu cel mai profund respect, luminatei judecăți a Majestății Voastre, argumentele cuprinse in memoriul de față, implorăm, Sire, ocrotirea Voastră in sprijinul dreptei noastre cauze".

CATE-VA NOTE

Dintr'un articol al unui ziar local referitor la cîte-va observațiuni folositoare asupra nasului și urechei.

E vorba de coafura a la Cleo de Merode:

„Vedeți dar cum această nouă frisură e menită să ascundă multe boli de urechi și vă sfătuesc să vă păziți de ea, căci chiar de Cleo se zice, că ascunde o deformațiune a urechei sub dînsa".

Agitațiile veteranilor

Se anunță un congres al veteranilor în București pentru luna viitoare. Agitația pentru un moment întreruptă, se va reîncepe cu această întîlnire a tuturor veteranilor, o nouă campanie de protestare în potriva guvernelor cari au lăsat în umbră pe acești nenorociți eroi ai Independenței.

Analisînd serios vedem că sunt lucruri curioase în chestia aceasta, nedreptăți și dintr'o parte și alta. Veteranii nu pot acuza guvernele de a nu fi căutat să-i ajute; ele rînd pe rînd au căutat a îi împroprietări dîndu-le pămînt în Dobrogea.

Ce au făcut însă veteranii? Cea mai mare parte din ei s'au dus în Dobrogea și după ce au primit pămînturile, le-au arendat la străini și încasînd arenda s'au înapoiat la locurile lor. Arendașii la rîndul lor au sub-arendat pămînturile înstrăinîndu-le cu totul.

Acum invoacă faptul că fiind aruncați între elemente străine ei nu pot să reziste activității și energiei acestor elemente și iată de ce nu au putut continua să trăiască în Dobrogea. In cît e vinovat statul, nu o știm. In Germania s'a procedat de asemeni; veterani la 71 li s'a dat pămînt în Posnar de au avut de luptat cu elementu nez, activ și energic. Germanii s'a pus și sunt azi mai tari ca Po Vina nu e a guvernelor ci a te mentului nostru puțin resistent și sătul de luptă.

Vinovată însă e administrația, în toată țara foarte înapoiată, în gea însă ea e decăzută cu deșă Administrația se pretează ușor neomeniilor posibile, tuturor sfăn cari vin bine înțăles din partea ele lui străin ci nu de la nenorociții v cari ajung în Dobrogea săraci.

In potriva acestei anarhii adm tive trebue de luptat—altfel vo Dobrogea de veci în mâna străin nu vom stîrpi acest cuib de pans

OAMENI ȘI LUCRURI

Un fir de păr..

Intr'o dimineață a fost, foarte rînd,—în dreptul unei oglinzi m colo l'am descoperit întâia dată veste; atunci m'a izbit într'un cl dat vederea lui, a celui dintâiu fi alb... Era colea, încărlionțat pe frunței, singur, desprins și izolat rul întreg al capului, de par'că o l'ar fi apăsat în jos și astfel, avîn cina sus, își înfipsese vîrful tocm sul frunței; iar privindu-l mai î în lumina oglinzei mi se părea mai că-l văd, dar că-l simt; avean sia ca sub ușoara împunsătură a lui său se nasc ori se trezesc mii duri, de temeri, de senzații și Căutam să-mi dau seamă căreia ceste toate datoriam ivirea acestu datorită căreia din ele se născuse neașteptate—peste noapte poate— de voie cetiam un înțeles anume întreg și complex al acestui fir stingher care sta acum în mijloc ței ca un simbol născător de gî de păreri de rău, contrastînd cu t lelalte fire ale părului și despăr de ele—ca lumina de umbră...

Lumina era el,—firul alb, car ducea par'că solia emoționantă, știtoare că a sunat sfîrșitul prim reți, că se anunță vremea ursuză durilor și grijilor fatal legate de vrîstei bărbătești; el era senzul u nice învățături și al unor înțele vețe care se reduceau cam la ac

Gîndește-te că vremea zboară goana ei eternă, neobosită și n te chiamă, te răpește și pe tine, indu-te de sfârșitul desăvârșit, de nemărginită, de neantul marelu noscut.

Gândește-te că n'ai fost decît amăgitoare, o existență întâmplă nesfîrșitul haos în care te vei re și care te va înghiți cu aceeași senătate a enigmaticei și atotp Firi.

Cugetă că o bună parte a vie ai trecut-o, ai trăit-o și ai pierd mediabil,—și ori-ce ai face nu se reîntoarce, căci Natura *nu* are ne existența ta, de munca ta, de pu de gîndirea ta, de trufia ta,—ma infime și umile în marele Tot, marea ta în univers n'a fost mai nată decît a ori-cării alte ființe toare, indiferent dacă s'ar chema animal, dacă ar trăi cu suflet ș ință ori și-ar trece traiul în si stincte, fără vise, fără meditări ș tăciuni.

Cugetă la puținul traiu ce rămas—dacă ți-a mai rămas—și f te cum poți mai bine, cum *crezi* mai bine; mai cu seamă uită-t rul tău, înlăuntrul tău și dă-ți s mult mai ai de văzut, de cerc aflat; cîte senzații mai ai de gus plăceri de sorbit, cîte datorii de nit,—ori mai bine,—nu te uita gîndi, căci ar fi să-ți încordezi min creezi regrete și ca mâni să ve glindă zeci de alte fire albe de simbolice și întristătoare care în moartea tinereței, prevestesc bă fatală:

Sombre fatalité, vieillesse, effroi
O vieillesse! ironie amère, dont
Se plaisent à railler le néant que nous
. . . . . .

a ori cărui străin venit din toată

treptata îngreuere a condițiilor de
baș, a crescut și proletariatul o-
, mărind goana după protecții
a calca legi și regulamente spre
a idealului : *funcția.*
ai bun mijloc de îndreptare spre
rea organismului nostru social de
boală este *stabilitatea* funcționa-
ori ce grad. O stabilitate serioa-
ne chibzuită însoțită de raționale
ni de admisibilitate.
ionarismul este o meserie ca ori-
a, iar funcționarul un muncitor
muncă este spre folosul țerei.
u este funcționarismul ci modul
emul de recrutare a funcționarilor.
tarea funcționarilor se face și a-
tocmai cum, dacă am avea un
elier de ferărie și am avea nevoe
tori, am aduce niște lucrători
pe cari i-am pune să lucreze la
În acest caz am îndepărtat de la
lor și pe croitori, am stricat și
de ferărie, care va fi în pagubă
np pînă ce croitorii vor învăța
va fi în pagubă și în calitatea
cari va fi esecutat de niște ne-
i în ale specialității.
emenea caz putem zice foarte bine,
ria este o plagă, tot cu atît ade-
se spune azi că funcționarismul
plagă.
din cauzele, care au determinat
ctuală de lucruri și care a adus
margina prăpastiei, este și siste-
orocit, care a domnit pînă acu-
ecrutarea funcționarilor.
reformele ce se studiază pentru
zarea economică și politică a țerei
oc ar trebui să-l ocupe studierea
orme serioase a recrutărei perso-
funcționăresc al statului. Să se
enteze condiții speciale de studii
tinte fie-cărei categorii de func-
garantîndu-li-se o stabilitate se-

avea în acest caz un personal
și priceput în a aplica reformele
oectează și care va păzi cu cinste
itudine esecutarea lor; căci nu
de legi sufere țara noastră ci
iincioasa și corecta lor aplicare.
calea spre funcționarism printr'o
eglementare a recrutărei funcțio-
i prin inamovibilitatea lor, vom
ulturei, comerciului și industriei
de brațe și de inteligențe, care
pierd în cerșătorirea unei func-
stat.

I. Rusu

INIA LA HUȘI

ndența particulară a „Opiniei„)

ua de azi se constată acal-
orașul nostru.
rile politice obosite de atîta
ie își ascut în taină armele
focul luptei, ce se va da la
ui August.
le de vară arde și la Huși
d totul. Noroc că viile sunt
piere și lumea mai scapă de
la orașului înfundîndu-se ca-
poate.
cu toată arșița soarelui, și
cetineala vieței, un singur
iază și strînge lumea. E ca-
la Vasilachi, unde tot ce are
ai de samă își dă întîlnire.
asilachi:
Vasilache ș'a căpătat titluri
noștință din partea Hușeni-
tru că ce ar face Hușenii
eneaua lui Vasilachi.
asilachi găsești de toate: ta-
ți, domino; apoi cafelele du-
gusturile.
curentă la Vasilachi sînt bi-
e bancă cu ștampila V. N.
de și n'au curs de cît în
cafenelei sale, dar nu e muș-
re să n'aibă în buzunarele
zini de asemenea *V. N. V.*

Și cîte buzunare n'a mușterii lui Vasilachi : 4 la pantaloni, 4 la jiletcă și 4 la surtuc.

Dăm garanție că dacă s'ar socoti toate de-a valma zilnic ar fi cota bursei sută pe sută.

Cînd vezi atîta lume că de cum se face ziuă și pînă hăt tîrziu noaptea stă bindită în cafenea și-și toceste viața mestecînd volumele lui Vasilachi, sau bătînd tablele, te întrebi dacă nu este mai bine ceva de făcut și cum să nu fericească sătenii, care vin cu daraveri la Huși, cînd văd că boerii petrec viața în trîndăvie, stînd și bînd cafea la cafenea!

De cînd binele!

Ce amară înșelăciune!

Cînd ai sta însă să judeci de aproape pe cei ce stau toată ziulica în cafeneaua lui Vasilachi, ai vedea oameni istoviți, nenorociți și victime ale politicei păcătoase, care se face mai ales la Huși:

Ici la o masă verde vezi cîți-va pensionari, cari ne avînd ce face acasă, stîrcesc la cafenea.

Colo o ceată de liberali nemulțumiți, care au rămas amăgiți cu aspirațiile lor, căci cum au venit liberalii la putere ei au căzut în vajnică opoziție.

Mai în colo profesioniști, care între oarele de cancelarie dau cu nasul și pe la cafenea să bea o cafea căci cafeaua are haz să fie băută la cafenea.

Jidanii nu lipsesc, mai ales că s'au înmulțit jidani de afaceri în Huși; căci negustorii nu-i vezi la cafenea.

Toată această lume așteaptă cu nesaț sosirea gazetelor și cu lăcomie se pun să citească toate ziarele.

Iată-l pe unul în fund, tăcut, gînditor ia pe rînd ziar de ziar și pînă ce nu le dă gata pe toate nu le lasă.

Nici *Opinia* de la Iași nu e trecută cu vederea; ba de cînd *Opinia* a început a se interesa de Huși strașnic le place s'o citească. Țin ai noștri de la Huși să fie dați la gazetă, lucru mare.

Se ia ziarul în mînă și se perindează cu degetul toate coloanele să vadă de este ceva din Huși.

Este!

Și lectura se face cu voce tare.

Mă tem că rîndurile aceste scrise în însăși cafeneaua lui Vasilachi, fiind luate *sur le vif*, vor avea nenorocul să fie sorbite și însoțite cu apreciarea:

„Măi, ai dracului și gazetarii iștea; se ocupă de toate. Nu putea să lase pe Vasilachi în pace, pe dînsul și pe cafeaua lui?..

— Nu, nu se poate, căci ce gust ar avea cafeaua la Vasilachi, dacă printre sorbituri și fum de țigară n'ai avea de cetit și ceva din Huși...

Corespurdent.

Informații

Intre multele îmbunătățiri pe care le pregătia foasta epitropie consertoare, era și aceia a construirei unei șosele între Tg.-Ocna și Slănic, ținîndu-se samă de anevoia cu care se face drumul pînă la Slănic.

In acest scop se intervenise la ministerul lucrărilor publice, care a aprobat suma de 1600000 lei pentru această lucrare.

Zilele trecute a sosit la Slănic d. Radu, inginer șef al ministerului lucrărilor publice împreună cu alți ingineri și au vizitat mai întăi traseul pe care urmează să se construiască șoseaua.

Lucrările s'au început și Epitropia a pus la dispoziție lemnăriile și piatra necesară.

—

Ieșenii își amintesc de un tînăr N. Nicolaevici Spiridonov, care venise acum un an în localitate și care mai întăi se dădea drept fiul unui cunoscut personaj din Rusia, care a fost ucis. Spiridonov după ce fusese odată expulzat, s'a reîntors în țară, ducîndu-se la București unde a reușit să se înscrie ca student al facultății de drept.

După cît-va timp el s'a reîntors iarăși la Iași, de unde a fost expulzat, dovedindu-se că era anarhist.

Acum de curînd Spiridonov a reușit să se reîntoarcă din nou în țară și se stabilise la Huși.

Autoritățile aflînd de urma lui l'a trimes înapoi peste graniță.

—

Basarabene.—*„Moldovanul"* de la 31 Iulie are o notiță relativă la emigrarea Basarabenilor în Siberia fapt pe care l'am relevat și noi, bine înțeles explicat de gazeta basarabeană în alt chip. Iată ce spune Moldovanul:

Sunt cu totul neadevărate știrile pe care le dau unele gazete din Romînia cum că ocîrmuirea rusească ar fi trimes cu sila pe Moldoveni în Usuriiscki crai și alte părți din Siberia și că aduce în locul lor ruși în Basarabia.

Adevărul este că moldovenii basarabeni se duc de bună voe în Siberia și chiar sunt nemulțumiți că ocîrmuirea nu le dă bilete de voe la toți cîți doresc să se strămute în Siberia, chiar a fost și cîteva mici neorîndueli din pricina aceasta".

Noi credem adevărate spusele Moldovanului, dar ele într'un nimic nu schimbă situația lucrurilor. Țăranii Moldoveni emigrînd de bună voie arată că starea lor materială e mai precară de cît a tuturor celor l'alte naționalități din Rusia și nu de *bună voie* se duc ei în Siberia, ci din nevoia grea a traiului.

Și e curios că pe cînd Moldovenii nu își găsesc de trai pe pămîntul lor sunt în multe sate moldovenești sălășuiti țărani muscali din gubernia Orlovului pe cari proprietarii ruși—nu împărăția, asta e drept—i-au adus spre a lucra pămîntul.

*

Starea semănăturilor în Basarabia.—Din știrile care s'au primit de la ministerul de interne, sămănăturile din anul acesta sînt astfel în Basarabia: cele de toamnă sînt proaste, cele de primăvară destul de bune, iar popușoiul și orzul bun.

In deosebi sămănăturile de toamnă sînt proaste în ținuturile Akermanului și al Ismailului. Cele mai bune sămănături de toamnă sînt în ținutul Sorocei și al Hotinului; cele mai proaste sămănături de primăvara sînt în ținuturile Akemanului.

*

Limba națională în Basarabia.—Tot după „Moldovanul" luăm această informație: Se vorbește că în a treia Dumă împărătească ocîrmuirea va aduce în desbatere chestiunea părților mărginașe ale Impărăției locuite de alte noroade și că se vor împlini cererile drepte ale acestor noroade, mai cu seamă în ce privește învățămîntul în școalele începătoare și în limba altora de cît cea rusească.

—

D. C. Naiman Paraschivescu va fi numit perceptor al circumscripției a II-a, în locul d-lui R. Demetrescu.

—

Maniacul Dimitrie Loghin, care a maltratat pe călugărul V. M. de la Mitropolie, despre care am vorbit pe larg, a fost depus la penitenciar.

Astă-zi el a fost supus din nou unei constatări medicale, spre a'i examina starea mintală.

—

Regretatul Rădulescu-Mariu nici n'a fost încă condus la locașul de veci, și deja s'au ivit 4 candidați pentru locul vacant de artist societar al Teatrul Național.

Șansa o are d. Petroni-Paraschivescu, care e membru în clubul liberal.

—

Concursul pentru admiterea în gradul al II-lea al școalei profesionale de fete „Reuniunea Femeilor Române", va începe la 3 Septembrie a. c.

—

Luni 6 August, se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei de la Socola.

Serviciul Divin va fi oficiat de Sf-Sa Economul C. Stamați, protoereul județului.

—

Pe ziua de 15 August s'a hotărît și soarta agenților polițienești.

Pe acea zi vor fi înlocuiți doui comisari, cîți-va sub-comisari și cîți-va agenți ai siguranței.

—

De la Primărie.—D. N. Gane, primarul orașului, a obținut un congediu de 7 zile.

*

Pe ziua de mâine se vor face mai multe numiri la serviciul curățirei străzilor.

*

Consiliul comunal va fi convocat înainte de 15 August în sesiune ordinară.

—

A apărut No. 5 din Maiu din revista „Idealistă" de sub direcțiunea d-lui M. S. Holban, cu următorul cuprins:

Artur Gorovei: Prin țară, (impresii din călătorie), Mihail I. Mio: Incercări de experimentarea psihologică la noi, Const. Nicolau: D. St. Antim istoric, Maxim Gorki: Un prieten, Poezii: Dionisie Stoica: Ziua răsplății: M. G. Holban: Viața în țară și în străinătate, Buletin bibliografic: Progresele economice ale Romîniei de dr. L. Colescu; Convorbiri Literare; Viața Nouă; Cărți și reviste străine.

—

Eri după cum am spus, consiliul de resboiu al corpului IV de armată a judecat pocesul sergentului major Sterian Jareghe, din regimeutul 7 Calarași, pentru omor fără voință.

Numitul sergent-major trimesese acum vre-o două luni, într'o Duminică, 10 soldați să scoată lut dintr'un mal de lîngă cazarmă.

Malul s'a surpat peste ei și doui au fost omorîți, iar doui grav răniți.

Consiliul a achitat pe numitul sergent major.

El a fost aparat de dl. maior Arion, din reg. 7 calarași.

—

Duminică a avut loc la Șipote un bal, organizat de societatea corpului sanitar inferior al Județului Iași.

Balul a avut o reușită deplină. Comitetul organizator era compus din d-nii: dr. Sava, președinte, Gh. Andronic, D. G. Moțoc, M. Tomovici, Gh. Gorescu, Gr. Cazacincu și D. Sorescu.

Au luat parte d-șoarele: Elena Bădărău, Maria Bottez, Sisi Tomovici, Profira Bottez, Profira Corlat, Lucreția Botez, Vasiliu, Maria Ionescu, Mălescu etc.; d-nele E. Alberty, E. Gorescu, R. Andronic, Emilia Botez, M. Cazacincu, Bîrjovanu, Butnariu, Elisa Sorescu, Tătăranu etc.; d-ni dr. C. I. Tudor, dr. M. Sava, dr. A. Bottez, Alfons Herovanu, magistrat, C. Ionescu avocat, Gh. Andronic, D. C. Moțoc, M. Tomovici, Gh. Gorescu, Gr Cazacincu, D. Sorescu, A. Botez, I. Constanțiu, V. Bârjovanu, Gh. Rusu, M. Ștefanovici, C. Iteș, G. Cogălniceanu, C. Cristea, N. Bottez, I. Munteanu etc.

DIVERSE

— Trei săteni din județul Tutova: Grigore Panaite, Gh. Oprea și Anica Andrei dintr'un sat din apropiere de Bârlad au fost mușcați de un lup turbat pe când se aflau pe cîmp, la secerat.

Ei au fost aduși în localitate și internați la institutul antirabic.

— Poliția a prins pe soldatul Anton Morariu, care dezertase din regimentul 7 calarași.

— Aseară la fabrica de ape gazoase din strada Lăpușneanu No. 29, un cazan făcând explozie, a lovit pe lucrătorul Nică Cojocaru, rănindu-l grav.

Nenorocitul lucrător a fost pansat de d. dr. Boghen, iar apoi internat la spital.

15

UT

-na Armierès
tina?
gă.

simțea capul

ai duci acolo.
a să ese) Or-

ersoana acea
că vine cine

D-na Armierès Jean

D-na Armieres redeschide albumul, scoate fotografia fiului său și o privește la lumină. Inchide încet ochii și pare că se întreabă „Cum o fi el astăzi?" Și cu o voce slabă spune: Jean. Se plimbă cu puțină agitație, își îndreaptă părul în oglindă etc... S'aude sunînd, d-na Armieres vrea să facă câțiva pași dar foarte emoționată e forțată să șadă. Când ușa se deschide ea se scoală. Servitoarea introduce pe Jean. Două zeci și șapte de ani; puțin elegant, între d-na Armieres și el nici o aemănare. Sunt doi străini față în față. Servitoarea ese. D-na Armieres aștepta fără indoială ca Jean să se repeadă spre ea s'o îmbrățișese; ea a ridicat brațele spre el. Lasă încet să îi cadă brațele și rămîne imobilă și inertă. O tăcere lungă și greoae.

D-na ARMIERES, *cu sforțare.*—Jean!

Ii întinde mâna.

JEAN, *strîngându-i mâna molatic.*—Doamnă!

Tăcere din nou.

D-na ARMIERES.—Șezi... Ședeți.

Șed. Pauză.

JEAN.—Ați fost prevenită de vizita mea?

D-na ARMIERES.—Notarul meu, eri.

JEAN.—L'am rugat să vă scrie.

D-na ARMIERES, *foarte tulburată.*—Sunteți la Rouen de mult?

JEAN.—Da.

D-na ARMIERES.—De mai multe zile.

JEAN.—O lună.

D-na ARMIERES.—De o lună! Ah!.. *(Ingânând aproape)* Speram că... Nu m'așteptam... Mia-ți dat așa de rar noutăți din parte-vă.

JEAN.—Intr'adevăr... trebue să mă ertați. Dar munca, preocupațiile, o situație falșă.

D-na ARMIERES.—Am fost totdeauna mâhnită de a fi stat așa departe de viața noastră.

JEAN.—Dar eu, credeți că n'aș fi dorit mai bine să fiu în Franța,... la Rouen,... aci.

D-na ARMIERES.—Locuiați Tunisul.

JEAN.—Da, la Sfax.

D-na ARMIERES.—Veniți de a dreptul de acolo?

JEAN.—Nu, am trăit o parte din iarnă la Paris.

D-na ARMIERÈS.—Și vă veți întoarce la Sfax?

JEAN.—Nu știu încă ce am să fac dar astă seară voi lua în ori-ce caz o decisie hotărîtă. *(Desbracă paltonul cu un gest brusc).* 'Mi permiteți? *(Șade din nou. Se privesc, neștiind ce să'și mai vorbească. Și apoi, de odată, scurt:)* D-voastră știți ce m'a făcut să viu aci?

D-na ARMIERES.—Am primit scrisoarea de la d. Honorat.

JEAN.—El v'a dat indicații de demersul meu.

D-na ARMIERES.—E vorbă de uzină, mi-a scris.

JEAN.—De uzina pe care o vindeți și pentru care aș avea și eu să vă fac propuneri.

D-na ARMIERES.—N'ar fi preferabil să v'adresați direct d-lui Honorat. Eu nu mă pricep în afacerile acestea bănești. Sunt tot deauna emoționată când le tratez și m'aș găsi astăzi și mai ne la locul meu dacă ar trebui să le discut cu d-ta.

JEAN.—De ce? Socotesc din potrivă că e mai preferabil să avem o scurtă conversație prietenească de cât să avem de aface printr'un om de afaceri.

D-na ARMIERES.—Aș fi dorit cel puțin în această primă întrevedere...

JEAN, *naiv.*—De ce am putea vorbi dacă nu de afaceri?

(Va urma)

Serbarea de la Comarna

In seara zilei de 29 Iulie a avut loc la şcoala din Comarna o frumoasă serbare dată în folosul elevilor saraci de la acea şcoală. Membrii organizatori au fost preutul Oana preşedinte. Alexandru Zavloschi, vice-preşedinte. Grigoriu N., casier. Stavarachi Acostăchioaei şi Gh. Oana, membri. Această serbare s'a dat în onoarea veneratului învăţător Alexandru Zavloschi cu ocasia retragerei d-sale de la acea şcoală după o activitate continuă de 36 ani. S'a ţinut cuvîntări de către d. Acostachioaei, arătînd munca, activitatea şi roadele culese în timp de 36 ani cât a funcţionat la acea şcoală. La oarele 8 s'a început un frumos bal, care a durat pînă la oarele 6 dimineaţă. La oarele 12 prin majoritatea voturilor a fost aleasă regina balului d-ra Nataliţa Zavloschi, care a căştigat admiraţia şi simpatia tuturor vizitatorilor.

Din numeroasa asistenţă am putut remarca pe D-rele: Natalia Zavloschi în alb, o neobosită dansatoare, L. Maxim în gri o neîntrecută dansatoare, M. Ţugulea, S. Ţugulea în alb, M. Mânjescu în alb, d-rele Miron în alb, Ortansa Mihailescu o perfectă dansatoare în negru.

V. Mihailescu vert-niel, M. Vasilescu o desăvârşită dansatoare în bleu-pâle, M. Ionac naţional, d-rele Ionescu în roz, E. Florean bleu, Dimitriu roş, S. Simionescu în maron, Petrov în alb A. Osoianu în alb, I. Patraşcu, E. Patraşcu în roz, Arhiv în alb.

Cavaleri: Carpus, Oana, Ţugulea, Dumitriu, Cazacincu Acostăchioaei. Colceag, Chirica, Petrescu, Chitic, D. Zaharia, Spiru, Carpus, N. Vasiliu, Pavilescu, Florian, Duca, Necula, Ionescu D. Negrescu, Hotnog, Ionascu, Părău T. Maxim O. Oana, S. Zavloschi, C. Grigoriu, Patraşcu, Arhir.

Doamne: P. Oana, Zavloschi, Grigoriu, M. Gheorghiu, Berescu, A. Gheorghiu, A. Mihailescu, M. Gheorghiu, Vasiliu, Mihailescu, Gavrilescu, Ionescu, M. Osoianu, Covăsneanu, Osoianu.

Domni: V. Mihailescu, C. Covăsneanu Benoci, Dimitriu, Chiprian, Dragan, Preot. Const. Gheorghiu, Osoianu, preot. Alex. Gheorghiu, N. Mihailescu, Gh. Gheorghiu, Grigoriu, Osoianu.

Toţi visitatorii au rămas pe deplin mulţumiţi ducînd cu ei în răcoarea dimineţei amintirile şi plăcerile simţite la această serbare care a întrecut toate aşteptările.

Ultime informaţii

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului Iaşi, se află de cîteva zile la Bucureşti, chemat fiind de d. Ionel Brătianu, ministrul de interne, spre a-i da instrucţiuni precise şi categorice pentru preîntimpinarea unor eventuale turburări ţărăneşti în judeţul nostru.

Cu această ocaziune d. Kernbach va decide la minister soarta şcoalei de meserii de la Buciumi, privitoare la o radicală transformare sau mai probabil desfiinţarea ei, întru cît roadele date pînă acum de această şcoală n'au corespuns în totul scopului pentru care a fost creată, de oarece elevii absolvenţi ai acestei şcoale, cu tot ajutorul ce li se dă de judeţ ca primă de încurajare pentru exerciţiul meseriei în vre-una din comunele rurale, nu au posibilitatea să facă din meşteşugul învăţat o cariera care să le asigure un trai ori cît de modest.

In legătură cu plecarea prefectului, se svoneşte că la întoarcere se proectează o radicală schimbare printre funcţionari ale căror locuri le vor ocupa—zice-se—numai licenţiaţi şi studenţi, adepţi de ai d-lui Stere.

Preoţii şi învăţătorii din judeţul nostru vor fi convocaţi în a doua jumătate a lunei aceştia, spre a se chibzui asupra măsurilor ce trebuie de luat pentru a linişti pe deplin pe ţarani, care în unele părţi continua a fi agitaţi.

D. Gh. Rădulescu, sub-directorul închisorilor a inspectat eri penitenciarul central din localitate, luând cunoştinţă şi de reparaţiile de care se simte nevoie.

D-sa s'a interesat în deaproape de tratamentul deţinuţilor şi un mare număr din aceştia au cerut să fie transferaţi la o altă închisoare.

Din ilegalităţile d-lui Haret.— In anul 1906, luna Iunie, învăţătorul Eftuşescu din Heleştieni, judeţul Roman, e găsit vinovat de consiliul generat de instrucţie publică pentru agitaţii printre săteni şi provocări de dezordine şi mutat ca pedeapsă în judeţul Neamtz.

Or, d. Haret, a mutat iarăşi la Heleştieni pe ziua de 1 Septembrie a. c. acest învăţător cu toate că regulamentul prevede că un învăţător mutat ca pedeapsă, numai după 5 ani poate să ceară a fi transferat în altă parte.

Iată o calcare de lege comisă de ministrul instrucţiunei publice pentru hatîrul unui învăţător care a făcut instigaţii între săteni.

Ministerul agriculturei a cerut prefecturei să pue în vedere locuitorilor care au cerut să li să vîndă pămînt din moşiile Băiceni, Polieni, Sineşti şi Belceşti, că situaţia acestor moşii e următoarea:

Băiceni e vîndută deja întreagă în loturi şi din ea n'a rămas de cît viile; Polieni e dată în întreprindere societăţei pentru exportul cărnei; Sineşti e împărţită în loturi, iar Belceşti e dată societăţei pentru exportul cărnei.

La şcoala normală de învăţători „Principele Ferdinand" din Bîrlad sunt vacante 34 locuri de bursieri şi 6 de solvenţi, pentru cl. I-a.

D. Bottez activul electrician, atît de apreciat de publicul ieşan, ne roagă să aducem mulţămirile sale cetăţenilor ieşeni pentru frumosul concurs ce i-au dat la cele 30 serate cinematografice în grădina Cuza-Vodă. In acelaşi timp atrage atenţia publicului că reprezentaţiile de cinematograf ce se dau acum în grădina Cuza-Vodă nu sunt sub conducerea d-sale şi nici n'are ceva comun cu ele.

D. Bottez împreună cu simpaticul comic francez Bouchevil pleacă la Constanţa pentru a da acolo o serie de representaţii.

Flămînzii de la clubul liberal au început să dea asalt la primărie.

Inlocuirile continuă să se facă în fie-care zi şi cei din fruntea comunei nu mai ţin seamă de nimic, inlocuind chiar funcţionarii cei mai conştiincioşi şi mai cinstiţi, numai şi numai de a plasa pe flămînzii de la clubul de vis-a-vis de Tufli, care văzînd că nu li se dă cele ce li s'au promis, au început să ameninţe.

Unul din cei mai conştiincioşi funcţionari ai primăriei Dimitrie Prasin, a fost înlocuit fără nici un motiv.

O adresă semnată de d. Gane şi care sună ast-fel: *în interes de serviciu* vă înştiinţăm că sunteţi înlocuit pe ziua de 1 August,—îi făcu cunoscut că a fost pus în disponibilitate.

*

O numire însă caraghioasă e aceia a d-lui Gusti, în postul de administrator al domeniilor comunei.

Numirea aceasta a provocat revoltă chiar şi în clubul liberal; d. Gusti, om cu avere, e fratele lui Gusti, fostul primar al Iaşilor, şi a ocupat altă-dată demnitatea de consilier judeţean, iar astă-zi numai lăcomia îl face să ajungă un modest funcţionar.

Dar surprize de acestea vom vedea multe la primărie!

D. C. B. Pennescu, epitrop al casei sf. Spiridon, va sosi poimîne în localitate, spre a se ocupa cu cîte-va numiri şi schimbări ce urmează a se face la Epitropie.

Se vor face cîte-va numiri în posturile de intendenţi ai spitalelor pendinte de Epitropie, vor fi schimbaţi doui funcţionari şi se va numi un titular în postul de inspector domenial, post care fusese desfiinţat de foasta Epitropie şi reînfiinţat de actuala.

Sanitare.—Printre moaşele din judeţul nostru se va face următoarea schimbare:

D-na Ecaterina Dimitriu, moaşă la comuna Poeni, va trece la Bosia, în locul d-nei Elena Botez, care va trece la Poeni;

D-na Ana Petrovici, moaşă la Costuleni, va trece la comuna Bosia.

*

In urma măsurilor ce s'au luat, epidemia de desinterie care bîntuia în Tomeşti, s'a stins cu desevîrşire.

In comuna Bosia, s'a stins epidemia de tuse-convulsivă.

Şcolare.—D. N. Lupaşcu, învăţător la şcoala din Bivolari, a demisionat din învăţămînt, fiind numit controlor al băncilor populare.

*

D-na Elena Costinescu, învăţătoare la şcoala din Hermeziu, a fost transferată la şcoala Tureatca, judeţul Dorohoiu.

D. Iordan Constantinescu, dela şcoala din comuna Cotnari, a fost permutat definitiv la şcoala din Popeşti.

*

D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, se va reîntoarce la 12 August din concediu.

*

Recensemântul pentru şcoalele primare din localitate, se va începe la sfîrşitul lunei aceştia.

Deputatul Ursu şi-a suspendat seria conferinţelor ce le ţine în comunele rurale, pînă la 15 August.

O fi făcînd aceasta deputatul ţărănimei din cauza căldurei, sau şi-a dat samă de efectele periculoase ale conferinţelor sale?

In ori-ce caz s'a constatat că prin faimoasele sale conferinţe săteşti, în loc să linişteasca spiritele mai rău le-a înăsprit.

Astă-zi după amiază a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului Alexandru Rădulescu-Marius artist societar al Teatrului Naţional.

Au luat parte în afară de rude, puţini colegi ai defunctului care se afiă în localitate, precum şi mulţi prieteni şi cunoscuţi.

Fie-i ţărîna uşoară!

D. Dr. P. Cazacu, medic al vămei Drăgăşani, a fost numit sub inspector sanitar, în locul d-lui dr. Al. Culiano.

D. S. Pompiliu veterinar al circumscripţiei II Tg.-Frumos, a fost transferat la Drăgaşani, în locul d-lui Scarlat Iamandi, care trece în locul celui dintăi.

D. St. Culianu, funcţionar în cancelaria serviciului judeţean din Prefectura judeţului Iaşi, a obţinut un concediu de 30 zile, cu începere de la 1 August.

D. Eugen Revent, licenţiat în litere a fost numit copist la Prefectura judeţului Iaşi.

Cum raportul de recomandarea numitului a fost secret, nu se ştie anume ce funcţionar va fi înlocuit.

Ori cum, numirea aceasta a produs o adîncă consternare prin're funcţionari, întru cît ori care va fi înlocuit, se va comite incorectitudinea de a fi lăsat pe drumuri un funcţionar vechiu şl impovorat de greutăţi familiare, şi tot odată şi o mare indignare, întru cît un *licenţiat* s'a lăcomit să ocupe un loc de copist, cînd titlul acesta îi dă posibilitatea să poată trăi şi în alt mod, fie ocupînd o suplinire la stat, fie la un institut privat.

Dar la liberali... scopul scuză mijloacele.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 August

Concursul conservatorilor

Bucureşti.—M. S. Regele doreşte ca guvernul liberal să nu întîmpine nici o opositiune din partea partidului conservator in întocmirea reformelor agrare şi a făcut demersuri pe lîngă fie-care din fruntaşii conservatori.

Imediat după vacanţă se vorbeşte de o mare intrunire a tuturor conservatorilor la care această chestiune va fi desbătută ştiindu-se că d. P. Carp şeful partidului conservator ar fi refuzat ori-ce concurs liberalilor. La ceaiul pe care M. S. Regele l'a luat cu d. G. Cantacuzino zilele trecute se afirmă că fostul şef al partidului conservator ar fi asigurat pe Suveran de concursul său nelimitat în această chestiune.

Accidentul de la T.-Măgurele

Bucureşti.—Comisiunea de arbitraj instituită a studia cauzele naufragiului unui vas român, lovit de o şalupă bulgărească în apropiere de Turnu Măgurele, a opinat că căpitanul şalupei bulgăreşti a fost vinovat. Comisia era compusă din partea Bulgarei de către dl. Pichon şeful marinei bulgare.

Mişcarea lucrătorilor din Capitală

Bucureşti.—Se pregăteşte o mişcare a lucrătorilor din Capitală după scandalul petrecut eri la gara Capitalei. Lucrătorii vor ţine cîte-va meetinguri de protestare şi vor publica un protest în potriva guvernului romîn şi în ziarele străine.

D-rul Racovski expulzat

Bucureşti.— Poliţia Capitalei neputînd găsi pe d. dr. Rakovski, care se află în străinătate, a dat ordin la toate punctele vamale ca d-sa să nu mai fie lăsat a intra în ţară de oare ce a fost expulzat.

Crima de la siguranţa poliţiei

Bucureşti.— *„Adevărul"* publică raportul medicilor legişti asupra crimei de la siguranţa poliţiei capitalei. D. dr. Minovici ajunge la conclusia că dacă Ţigăreanu n'a fost ucis de însăşi torturătorii lui, în ori ce caz el singur s'a sinucis neputînd suferi torturile barbare la care a fost supus.

Grav accident de automobil

Slănic.—Un grav accident de automobil s-a întîmplat aseară pe la orele 9 pe drumul dintre Tg.-Ocna şi Slănic.

D. Gabriel Mitilineu, agent diplomatic împreună cu d-na mergeau cu automobilul spre Slănic, cu o mare viteză.

La o cotitură a drumului, automobilul a dat peste trăsura în care se afla d-na Borisov cu două fiice ale sale, ce veneau din Slanic, grăbindu-se să ajungă trenul de 10 ce pleacă din Tg. Ocna.

Trăsusura s'a prăbuşit în valea Slănicului, de la o înălţime destul de mare rănind pe d-na şi d-rele Borisov.

Voiajul regelui Eduard VII-a

Londra.—Regele Eduard însoţit de subsecretarul de stat Hordinge, de generalul Stanley, Clarke, marchizul de Soveral şi maiorul Ponsonby a plecat spre portul Victoria unde se va îmbarca pe iachtul Victori and Albert.

Crucişătorul Natal şi Duke of Edinburgh vor însoţi iachtul regal pînă la Vlissingen. In trecerea sa în trăsură spre gară regele a fost călduros aclamat de mulţime. La gară ambasadorii Austro-Ungariei şi Germaniei au urat regelui călătorie bună.

Evenimentele din Maroc

Explozia unei granate

Madrid.—O granată cu dinamită a crucişătorului Gloire a făcut din întîmplare explozie la Casablanca în apropiere de o canonieră spaniola ceia ce a produs înecarea unei luntri cu pînze al cărui echipagiu a fost scapat.

Nuoi atacuri

Tanger.—Scrisorile sosite azi spun că Casablanca a fost atacată eri de un număr de 4000 mauri cari au fost respinşi. Lipsesc amănuntele.

A sosit la Casablansa un transport de trupe luate din Alger şi din Oran. Se confirmă că guvernatorul de la Casablanca a fost destituit şi internat pe vasul Gloria.

Explicările d-lui Pichon

Paris.—Ministrul de externe Pichon a declarat faţă de mai mulţi ziarişti următoarele: „Trupele ce se găsesc actualmente în Maroc sunt suficiente şi nu avem intenţia de a trimite altele. Cele ce sunt acolo vor remînea. Nu vom face expediţiuni în interior. Trupele se vor mărginì a restabili ordinea, a asigura liniştea şi a organiza poliţia la Casablanca şi în împrejurimi. Suntem în această privinţă în strâns acord cu Spania. Cinci sute spanioli se află deja la Casablanca şi alte trupe spaniole sunt gata ca la cas de trebuinţă să fie trimise. Spania şi Franţa vor rămâne credincioase mandatului primit de la Europa şi se vor păzi de a-i aduce vre-o atingere.

Voim absolut să facem nu o operă de cucerire şi nici nu voim a face o expediţie care ar fi contrarie voinţei ţărei.

Rolul nostru este mărginit şi suntem decişi a ne menţine în această limită.

Am dat în mai multe rînduri asigurare parlamentului că guvernul este departe de ori ce aventuri şi că nu voeşte de cît ca drepturile Franţei, viaţa şi interesele europenilor, să fie respectate. Toată Europa înţelege şi aprobă procedarea noastră.

O nouă întrevedere la Swienemunde

Berlin.— Ziarul „Nordeutsche Allgemeine Zeitung" anunţă că regele Eduard al Angliei, va sosi mâine la Wilhelmshoehe unde va petrece o zi cu perechea imperială germană.

„Salutăm—zice ziarul sus numit — această visită ca pe un eveniment fericit. Ea complectează întrevederea de la Svienemunde care s'a petrecut în mod aşa de fericit, precum şi intrevederea iminentă a regelui Eduard cu împăratul Francisc Iosef. Se poate vedea în acest şir de întrevederi ale monarhilor confirmarea tendinţelor pacifice in relaţiunile. dintre toate naţiunile. Vizita de la Wilhelmshoehe răspunde de asemenea sentimentelor amicale ce domnesc din ce în ce mai mult printre populaţiunile Germaniei şi Angliei".

Bande bulgare în Macedonia

Constantinopol.—O bandă bulgară compusă din 200 oameni a apărut acum 8 zile lîngă Demirhissor în sangiacul Serres şi s'ar afla acum în munţii Pelesprionina.

S'a dat ordin trupelor de a urmări cu energie banda şi a o nimici în intregime.

Desordine la Belfast

Belfast.—Desordinele de eri au fost cu îngrijire pregătite. Atacurile reiterate cu baioneta n'au putut intimida mulţimea. Trupele au fost respinse. Trei-zeci de persoane au fost transportate la spital. De asemenea un mare număr de soldaţi răniţi. S'au făcut 50 arestări.

Visita regelui Angliei in Viena

Viena.—Iată programul visitei regelui Angliei. Regele Eduard va sosi Joi diminiaţa la orele 10.55 m. la Gmunden unde va fi primit de către împăratul Francisc Iosef.

MM. LL. vor pleca în urmă împreună la Ischl. Regele Eduard va lua reşedinţa la otelul Elisabeta unde vor primi visita împăratului Francisc Iosef şi pe care o va înapoia la vila imperială.

La orele 1 jum. p. m., va avea loc dejunul la împărat. In urmă dacă timpul va fi frumos MM. LL. vor face o preumblare în trăsură. Seara vor asista la o reprezentaţie de gală la teatru. In urmă va fi prînz la vila imperială.

Arestare de terorişti

Lodz. — A fost arestata aici o bandă teroristă de opt oameni. S'a găsit la dânşii revolvere Browning şi broşuri oprite.

Cholera în Rusia

Petersburg.—La Samara s'au produs 20 casuri noui de holeră, de asemenea 23 decese.

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

Consult. de la 10—12 dim. şi 7—8 sara.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.
în Iași la Konya, Racovița Lareni farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași. — Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 210.—Vineri 3 August 1907

Interventionizmul şi tocmelile agricole

X

Ţara romînească a trăit zece ani sub imperiul legei de la 1873; zece ani a trăit ţărănimea noastră sub regimul constrîngerei corporale.

La 1882 legea tocmelilor agricole suferă o profundă modificare.

Legiuitorul de la 1882 restrînge şi mai mult efectele legei tocmelilor agricole. Sunt excluse şi redate dreptului comun toate acele contracte cari prin natura lor n'au nici un caracter de urgenţă.

Apoi, pentru a pune capăt nenumăratelor abuzuri ce se comiteau de către proprietari, legea de la 1882 interzice învoelile colective, proibă clauzele penale şi stipulaţiunele de solidaritate între sătenii angajaţi, contractele agricole fiind contracte *in faciendo* şi deci prin excelenţă contracte făcute *intuitu personae*.

Legea pentru tocmelile agricole fiind o lege de excepţiune şi ea fiind făcută exclusiv în favoarea agriculturei, legiuitorul de la 1882 opreşte pe ne-agricultori să încheie învoeli agricole, interzice asemenea transmiterea contractelor unei terţe persoane: „Un alt abuz din cele mai grave, în contra căruia legea din 1872 nu prevedea nici o dispoziţiune, era traficul ce se făcea cu munca săteanului de către nişte samsari cei mai mulţi străini, cari în cele mai dese cazuri, prefăceau în contracte agricole datoriile făcute la cîrciumă sau aiurea, sub presiunea unei necesităţi momentane şi apoi le transmiteau către cei de al treilea, adesea ori în localităţi străine şi pentru lucrări nedeterminate.

Prin art. 8 din legea de la 1872 cesionarea contractelor de la o mînă la alta era oprită, afară de cît de la exploatatorul actual la cel care îl succedă în exploatarea aceleiaşi moşii, pentru care a fost făcută tocmeala şi prin acelaş articol se interzice facultatea ca munca să se schimbe pentru altă lucrare, sau în altă localitate de cît aceea care a fost stipulată în contract".

Dar inovaţiunea cea mai de seamă, inovaţiunea care imprimă caracterul original întregei legiuiri de la 1882, este desfiinţarea constrîngerei corporale.

Iată cum legitimează legiuitorul de-atunci, C. A. Rosetti, desfiinţarea acestui mijloc de execuţiune: „o asemenea măsură,—zice legiuitorul,—nu s'a putut justifica de cît prin rezultatele economice satisfăcătoare ce ar fi adus; cu toate acestea, după zece ani de aplicare, care era situaţiunea economică şi morală în care se afla ţara, relativ la chestiune?

Raporturile dintre părţi erau mai puţin lămurite de cît ori cînd, valoarea muncei săteanului depreciată în raport cu numărul anilor pe cari şi-a scomptat braţele, condiţiunea sa economică pe care i-o crease reforma de la 1864 şi care ar fi putut să înflorească sub ocrotirea unor instituţiuni bine chibzuite, era aproape compromisă".

Aceste sunt considerentele de cari legiuitorul de la 1882 însoţeşte măsura sa de oborîre a constrîngerei corporale.

Cauzele adevărate cari au permis şi grăbit această suprimare, sunt cu totul altele şi de cari legiuitorul de la 1882 nu şi-a dat seama şi nici nu-şi putea da seamă.

Cauzele acestea vom căuta să le relevăm în rîndurile ce urmează.

Legile pentru tocmelile agricole ca şi ori-ce lege de interventionizm în genere, este dictată de starea de strîmtorare economică în care se găsesc, la un moment istoric dat, factorii de producere.

La noi în special legea tocmelilor agricole a fost mai cu seamă dictat de jena financiară în care se aflau proprietarii.

La 1866, cu detronarea lui Vodă-Cuza, creditul ţărei era atît de zdruncinat, că statul romîn era în absolută neputinţă să contracteze un împrumut cu care să întîmpine nevoile cele mai urgente ale budgetului. Un împrumut de 18 milioane şi ceva, contractat de stat în împrejurările de atunci, a costat pe ţară o dobîndă ruşinos de mare—16, 36 la sută pe an.

In perioada dintre 1866 şi 1875 starea interioară a ţărei nu era încă consolidată. Cele două mari războaie europene, războiul austro-prus şi războiul franco-german, au contribuit mult la nesiguranţa din interiorul principatelor romîne.

In asemenea împrejurări creditul statului romîn era foarte restrîns şi micile împrumuturi ce s'a isbutit a se face, se contractau în condiţiunile cele mai oneroase.

Pentru a ne face o idee cît de palidă despre starea financiară a ţărei din acele vremuri, vom înşira doar diferitele împrumuturi ale statului, contractate în acea perioadă: după împrumutul Openheim, care costă pe stat o dobîndă de aproape 17 la sută pe an; statul contractează la 1868 un alt împrumut, cunoscut sub numele de împrumut dominial, căci fusese nevoit să ipoteceze domeniile sale. Produsul acestui împrumut a fost destinat pentru acoperirea deficitului budgetar din acel an.

In 1874 statul romîn emite pentru prima oară rentă perpetuă şi contractează un împrumut de 29 milioane şi altul de 44.600.000 lei, pentru care nu realizează efectiv de cît 28 milioane 990.000 lei.

Dobînda pe care o plătea statul Casei de Depuneri, pînă la 1880, a de 7 jum. la sută pe an.

In asemenea împrejurări îşi poate ori cine închipui strîmtorarea economică în care zăcea ţara.

Dobînzile pe care le plăteau particularii erau enorme, iar flagelul agiotagiului ajunsese un adevărat pericol social.

Agricultura şi proprietarii s'au resimţit cei întâi de această criză endemică şi permanentă. De imobilizare de capitaluri în întreprinderile agricole nici nu putea fi vorba. O lege specială, cu dispoziţiuni drastice, era singura scăpare şi legea aceasta a fost hărăzită agricultorilor noştri de către legiuitorul de la 1873.

După războiul independenţei însă lucrurile se schimbă cu totul în ţările romîneşti. Consolidarea dinastiei şi independenţa ţărei, au de efect creşterea creditului public.

Mai mult, perioada dintre 1881 şi 1886, numită cu drept cuvînt perioada cea mai înfloritoare pentru finanţele ţărei, Statul romîn contractează împrumuturi de sute de milioane şi în condiţiuni cu totul favorabile tesaurului public; căile ferate sunt răscumpărate şi reţeaua drumurilor de fer devine o puternică arteră economică.

Intreaga economie a ţărei şi în special agricultura, ia un avînt ne mai cunoscut pînă atunci la noi.

Pe de altă parte, înfiinţarea creditului rural şi apoi la 1882 fondarea creditului agricol, contribueşte într'o foarte mare măsură la prosperarea agriculturei.

Odată cu buna stare generală a ţărei şi proprietarii şi-au consolidat situaţia lor economică. Din clipa aceasta legea tocmelilor agricole îşi putea îmblînzi rigoarea articolului 13, şi de aceia i-a fost cu putinţă lui C. A. Rosetti să desfiinţeze la 1882 constrîngerea corporală.

Iaşi, 1907. **St. Antim**

Reacţiunea roşie

Renegaţii şi prozeliţii sunt totdeauna mai zeloşi decît cei născuţi într'o credinţă.

Faptul are o explicaţie psihologică foarte uşoară: renegatul are nevoe să se încredinţeze pe sine şi mai cu seamă să convingă pe alţii că convertirea lui e sinceră şi făcută cu bună-credinţă.

Guvernul liberal de azi are întreaga psihologie a renegatului.

Cei mai înalţi demnitari ai statului, pînă şi un ministru, sunt azi foşti socialişti. Ba la venirea partidului liberal la putere, întreagă situaţie a ţării a fost dată pe mîna socialiştilor de eri: Morţun, Sterea, Radovici, Atanasiu, Dr. Cantacuzino, etc.

Azi, deci abea după cîteva luni de guvernare, partidul liberal a întreprins o goană neexplicabilă împotriva socialiştilor.

Lucrătorii streini din cluburile socialiste sunt expulzaţi; ba se expulzează, după zisele unora, chiar cetăţeni romîni.

Muncitorii la Bucureşti vor să facă o manifestaţie, poliţia îi opreşte, arestează pe cîţiva şi-i dă în judecată pentru rebeliune.

De ce toate aceste acte de un vădit reacţionarism? Şi ceva mai mult: de ce această răzbunare pătimaşă numai faţă de unii? De ce e arestat Vasile Kogălniceanu în timp ce d. Spiru Haret intră in minister?

De ce e d-rul I. Cantacuzino numit director general al serviciului sanitar, iar tovarăşul său, d-rul Rakovski e expulzat?

De ce o domnul Dumitrescu-Bumbeşti răbdat în fruntea Băncilor populare, iar lucrătorii umili şi anonimi expulzaţi peste fruntarii; de ce domnul Spiridon Popescu, autorul lui „Moş Gheorghe la Expoziţie" este numit la Ministerul de culte, in timp ce învăţătorii necunoscuţi ai satelor, victimile propagandei aceluiaşi Spiridon Popescu, sunt traşi înaintea judecăţii cu zecile?

De ce?

Fiindcă azi ţara romînească e sub teroarea reacţiunii roşii, şi prozeliţii şi renegaţii sunt totdeauna mai zeloşi decît cei născuţi într'o credinţă!

Incurcături de date

E nostim de tot d. Haret; ba în timpul din urmă a atins culmea. Cea mai pipătită dovadă de halul în care a ajuns ministrul şcoalelor ni-l dă ultima lui decizie ministerială cu anulările de la instrucţie.

In furia lui nebună de a surpa tot ce se făcuse de predecesorii săi, miniştrii conservatori, şi-a pierdut sfîrita şi de la cel dintâiu rînd al actului său oficial comite o ilegalitate nu numai strigătoare la cer, pentru dînsul omul legalităţii pătimaşe, ca ministru al „Domniei legilor", dar şi ridiculă prin redactarea ei, mai ales pentru un matematician şi academician ce este.

Iată de ce e vorba:

D. Haret în graba de a apuca pe d. D. A. Sturza în Bucureşti, s'a apucat şi a smuls un jurnal de la consiliul de miniştri în ziua de 2 Iulie, pe baza unui referat şi anexe de referat, care încă nu erau nici redactate, nici trase la maşina Yost, deci n'aveau fiinţă de cît în capul buimac al veninosului ministru.

Lucrul ar mai merge în familie, ca adică colegii tăi de minister să-ţi facă credit şi să-ţi iscălească un jurnal, pe motive care se vor vedea mai tîrziu.

Dar să ajungi în halul acesta, că în chiar textul jurnalului să scrii că ai cetit la 2 Iulie ceia ce s'a scris la 3 Iulie, è cea mai neauzită încurcătură ce s'a putut făptui vre-o dată.

Căci iată ce zice jurnalul consiliului de miniştri: „Consiliul de miniştri în şedinţa sa de azi 2 Iulie 1907, luînd în deliberare referatul d-lui ministru al Cultelor şi Instrucţiunei publice sub No. 38868 din 3 Iulie 1907 şi ţinînd samă de motivele invocate de d-sa îl autoriză..."

Cum un consiliu de miniştri a putut ceti la 2 Iulie un referat care e scris la 3 Iulie!

Nu vede ministrul Haret că de la fraza întâia a actului său politic a dat dovadă de atîta pripeală că n'a văzut greşala ce o comite, sau mai drept falşul comis într'un act public, tocmai pentru a restabili nişte pretinse ilegalităţi săvîrşite la instrucţie?

Ori cine ar crede că e o greşală de tipar la mijloc. Nimic din toate acestea. La finele referatului se repetă data de 3 Iulie 1907, No. 38867, şi nu se putea falşifica data referatului, pentru că No. curent de eşire era cel la rînd.

Dar falşul comis în jurnalul consiliului de miniştri e evident, căci de unde au avut miniştrii sub ochi un referat datat cu o zi mai în urmă şi cu un No. de eşire, care încă nu se ştia care va fi, ceia ce arata că s'a lăsat loc gol, şi deci jurnalul a anticipat arătările referatului, după zisele ministrului, nu după scrisul lui.

Cînd dar de la început se comite un falş şi aşa de gogonat, ca această încurcătură de date, nu ne mai mirăm că întreg referatul şi anexele lui cuprind atîtea neexactităţi şi lipsuri de sinceritate că te întrebi: graba să fie cauza, ori reaua credinţă.

Memoriul profesorilor e aşa de abondent în dovedirea acestor fapte că rar ni s'a dat să facem o lectură mai convingătoare ca lucrarea delegaţilor profesorilor secundari din ţară.

Graba care s'a pus la adunarea datelor din dosarele ministerului, tradează răutatea care le-a servit de călăuză, căci numai cînd te îmboldeşte răutatea treci repede asupra unor fapte şi te mulţumeşti cu puţin crezînd că ai spus multe.

Cît despre rea credinţă memoriul dovedeşte pe deplin.

Un ministru profesor de cifre,—este d. Haret—ne-a dat prilejul să vedem că în 2 Iulie se poate ceti un referat scris şi eşit din minister cu o zi mai tîrziu.

Nu e nostim d. Haret!

OAMENI ŞI LUCRURI

TEIUL SFÎNT

Am revăzut aseară, până târziu, grădina Copoului—întâia vedere după complecta restaurare a grădinei. Mai largă, mai încăpătoare, mai ospitalieră în cuprinsul celor două alee despărţite prin fermecătoare straturi de flori, grădina Copoului a remas aceiaşi, cuprinzînd aceleaşi vechi şi tainice umbrişuri, aceleaşi tăcute şi ademenitoare huceaguri, făcute par'că pentru o prietenoasă ocrotire a misterioaselor întâlniri, ori pentru înlesnirea viselor timide ale tinereţelor dornice de viaţă, dornice de iubiri.

Pe una din cele două alee, către fund, o umbră uriaşă, aşternută pe nisipul galbăn, proaspăt aşternut, sfida lumina intensă a globurilor electrice: un teiu enorm, vechiul şi faimosul teiu al Copoului sta colea, în mijlocul aleei întretăind-o, întrerupînd perechile în plimbarea lor, veteran trufaş care până nu de mult îşi trimitea numai imensa coroană de-asupra aleei, până către piramidă. Acum aleea fiind lărgită prin nimicirea unui număr de arbori, teiul a rămas singur, măreţ în mijlocul ei, ca un suveran care stăpâneşte şi umbreşte împrejurimea, teiul celebru de care n'a îndrăznit să se atingă securea primăriei, pe care l'a cruţat spiritul de reforme şi înfrumuseţare al autorităţilor—şi cu drept cuvânt—căci ar fi însemnat un sacrilegiu istoric distrugerea acestei seculare vieţi, nimicirea unui organism atît de puternic, dispariţia unei scumpe reliquii istorice cum este *teiul lui Eminescu*.

Intr'adevăr sub acest nume şi-a căştigat celebritatea formidabilul teiu al Copoului, căci sub pletoasa lui coroană de crengi a visat şi a scris de nenumărate ori genialul poet, în anii tineri, în nopţi de vise, în ceasuri de melancolie şi în clipe de avînt. Aici—se ştie—a aşternut maestrul multe din perlele neasămănate dăruite literaturei de sufletul cel mai senzibil, de creierul cel mai cugetător ce a avut ţara până astăzi şi aici, sub imensul teiu, a îmbrăcat el cugetări şi lacrimi în graiul cel mai fermecător ce s'a rostit vr'odată sub cerul României.

Teiul era copacul favorit al lui Eminescu; floarea de teiu cu parfumul ei senzual îl urmărea, îl obseda şi nenumărate versuri şi epitete i-a consacrat marele poet. Şi iată,—el s'a stins de mult; decenii au curs de cînd visa şi scria în umbra acestui nemuritor copac. Ramurile şi mirosul acestuia au rămas; strofele s'au cristalizat din ce în ce mai scumpe şi mai armonioase; natura încunjurătoare pare a întineri, căci după cum spune „Codrul" lui Eminescu:

Numai omu-i schimbător
Pe pământ rătăcitor,
Iar noi locului ne ţinem,
Cum am fost aşa rămînem.

Da, numai poetul-filosof nu mai este, numai ce-a fost omenesc în el a pierit de mult în sînul naturei.

De-apururi însă cată să rămăie sfîntă amintirea acestui loc modest, umbra acestui copac superb şi bine e că a fost iertat să troneze aici, liber, teiul semeţ in mijlocul grădinei. Trecînd sub iel—ai o puternică înfiorare gîndind că aici doria Eminescu să viseze, de-apururi acoperit de flori, alintat de zefiruri, vrăjit de amintiri:

....De asupra-mi *teiul sfînt*
Să-şi scuture creanga.

Şi cum n'oiu suferi,
De-atunci înainte
Cu flori m'or troeni
Aduceri aminte....

Radion

ZILE DE VACANŢA

Scrisori din Herculesbad

I.

O noapte de chin,—trenul plecase tixit din capitală,—revizia paşapoartelor dimineaţa la 8 la Vârciorova, revizia bagajelor la ora 9 la Orşova şi după 15 minute conductorul anunţă: Hercules fürde.

Până la staţia balneară sunt 6 kilometri de făcut cu trăsura: arşiţa ie îngrozitoare—n'a ploat pe aci de patru săptămîni — iar praful aminteşte pe cel din dealul Copoului.

Noroc de birjarul meu, romîn dintr'un sat din apropiere, un moş sfătos, care vorbeşte mult şi cuminte. Şi în timp ce drumul şerpueşte pe valea îngustă a cernei, care vale din îngustă ce este se tot îngustează mereu, de ai impresia că munţii se unesc curînd şi pun capăt drumului, moşneagul meu îmi tot spune.

— Pe aci suntem numai români, doar judecătorul ie ungur. Dar au început să se strice şi ai noştri, căci până şi profesorul, care nu-i ungur dar ie mai rău de cât un ungur, nu voieşte să predea copiilor decât limba ungurească. Bine o fi să înveţe şi ungureşte copiii, căci nu-i rău să cunoşti o limbă mai mult, dar să nu înveţe romîneşte, limba maternă, asta nu se poate. Am avut noi mult bucluc cu el şi o să vedem acum cînd se vor redeschide şcolile cum s'o purta.

*

Intrăm în Herculesbad. O palmă de loc pentru toată staţia balneară. Casele fără grădini, de multe ori zidul se împreună cu muntele pietros, un parc mic cu o singură alee care merită acest nume şi o construcţie mai frumoasă: salonul, restaurantul şi sălile de petreceri ale staţiei.

Herculesbad ie cea mai îngrijită baie din orient, mi-a spus un prieten.

Nu ştiu dacă o fi atît de îngrijită, dar incontestabil că suntem în plin orient. Aceasta se poate deduce din toate, pînă şi din modul cum chelnerii ştiu să servească, dar mai cu samă să facă socoteala.

In privinţa locuinţei, Herculesbad realizează vechia zicătoare: ie ca un cal de dărvală, cînd are de lucru n'ai timp să-i dai de mîncare, iar cînd n'are de lucru nu face să-i dai de mîncare. Prea numeroase cînd sezonul ie mort, nu se găseşte, însă, odaie cînd vin cîţi-va vizitatori mai mulţi. Totul se reduce la cîte-va hoteluri şi prea puţine vile particulare.

*

De abia am sosit şi am şi fost asaltat cu un bilet de concert, căci conu Alecu Dabija a pledat doar teoria obligaţiei pentru intelectuali de a susţinea arta oricînd şi sub ori-ce formă. Concertista d-ra Maria Marin, cunoscută şi ieşenilor prin concertul de astă-primavară. Sală splendidă, acustică, superbă, dar nici o ventilaţie. Deşi public puţin, în sală o căldură înăbuşitoare.

In împrejurări atît de puţin priincioase pentru a aprecia arta—un permanent va et vient şi nesfârşite şoapte — am avut plăcere de a constata un talent real, o relevaţie artistică în toată puterea cuvîntului. E vorba de d-ra Macry, originară din Galaţi şi absolventă a conservatorului din Paris.

A spune despre d-ra Macry că ie un talent însamnă a nu spune nimic: d-sa este o artistă desăvârşită. Şi nu atît în cînt, unde incontestabil ie bine, căci posedă o voace drăguţă de salon şi o froazare inteligentă, cît mai cu samă în recitare. Inchizi ochii şi ai impresia că asculţi pe Jeanne Hading. Atîta simţire—întregul suflet ie prins — atîta delicateţă în nuanţare, atîta farmec în timbru şi atîta natural în gest şi mişcare. Şcoala franceză s'a altoit în mod minunat asupra fondului artistic a acestei splendide înfăţişări în cît am convingerea şi îndrăznesc chiar să prorocesc, că un nou talent va ilustra în curînd ţara noastră faţă de străinătate, dacă considerente de convenienţe sociale nu o vor împiedeca pe d-ra Macry de a se devota unei carieri artistice.

Am vorbit mult de d-ra Macry şi de loc de d-ra Maria Marin... Mi se va ierta acest lucru căci de d-ra Marin am mai vorbit, cînd concerta la Iaşi.

*

Seara o altă surpriză: o serenadă lui Kossuth, care pleacă astă-zi de aci. Lam-

pioane, muzică, coruri, lume multă, în special femei, cîntece naționale, marșul lui Kossuth, apariția ministrului în balcon, discurs, etc., toate ca la noi. Ba o mică deosebire: la această manifestație au luat parte toți ungurii, fără deosebire, și toate națiunile; am auzit chiar romîni strigînd: Trăiască Kossuth. S'ar putea o astfel de manifestație la noi, fără ca organizatorii să nu fie acuzați de licheism? De ce? Nu cumva fiind-că pe deoparte puterea administrativă își exercită în mod mai direct influența ca noi, iar pe de altă parte școala libertății excesive ce se practică de ani ne face geloși de libertatea noastră și merge pînă a taxa de platitudine o manifestație de dragoste, pentru un om de merit și cu drepturi bine stabilite la recunoștința publicului?

Or cum ar fi, o serenada ca acea de aseară nu este cu putință la noi!

*

Astăzi dimineață întîlnire la salonul de cură — nimic deosebit, în afară de un piano stricat și neacordat. Ba ie ceva deosebit și chiar caracteristic acestei stațiuni: succesul cavalerilor de vrîsta a doua, ca să zic ast-fel!

Intr'adevăr elementul femenin roiește în jurul acestor cavaleri cu părul sau barba sură, dar tineri ca înfățișare, robuști, croiți din altă stofă de cît generația neurastenizată de astăzi, și pe care sexul slab o ține la distanță, probabil tocmai din cauza acestei deperizări înainte de vreme.

In momentul chiar cînd scriu aceste rînduri răsună o voace plăcută: celebra arie din „Pagliacci". Intorc capul și o surpriză: un domn în vrîstă, foarte elegant ca ținută, cînta cu multă inteligență și simțire, în timp ce un grup de tineri privesc, rușinați parcă de triumful unei generațiuni sănătoase, mulțumită de sine, față de o generație anemiată și lipsită de vlagă.

*

E ora de baie și mă grăbesc să închid plicul, spre a mă supune indicațiilor d-rului Crăciunescu.

Excelent om și excelent medic. O discuție de câteva minute: eu pledez probabilitatea unei diateze artritice și deci doresc tratamentul în consecință. D-rul Crăciunescu inzista, însă, pentru un tratament de hydroterapie. Iar neurastenie? Și eu care credeam că am suficientă energie și putere de voință spre a nu putea fi copleșit de această maladie. Doctorul vorbește de epuizare, muncă intelectuală etc.-Il las să creadă că m'a convins și deci fac hidroterapie, căci în definitiv rău nu poate să-mi facă. Nu mă pot însă opri să nu mă întreb dacă și medicii,—din cauza condițiunilor de actualitate—nu sunt sugestionați de anume idei curente și cred a vedea ceea ce nu există?

Cine o fi în eroare? Modestia m'ar face să spun că de sigur eu, dar egoismul mă împiedecă, căci contrar sunt un neurastenic. Așa ceva, însă, nu voi să fiu și îmi amintesc de spusa unui mare specialist francez: la un neurastenic căutați în primul loc să-i întăriți voința. Dacă ie așa, și cred că așa este, nu am nici o frică căci port leacul în mine: nu voi să fiu neurastenic!

Dar despre aceasta și altele voi mai reveni. **Flory**

Băncile Populare

Astă-zi a apărut anuarul băncilor și cooperativelor sătești pe anul 1907-908.

Din expunerea acestei situațiuni, se constată că, în cursul anului trecut, s'au mai înființat 172 bănci populare iar numărul membrilor acestor bănci a sporit cu 40.519 membri noui. Excedentul a fost de 5,843,794 lei cîștig pentru economia țărănească.

Capitalul subscris în cursul anului 1906, a fost de 20.035. 954 lei 89, iar capitalul deplin vărsat de 18.509.619 lei 64, care cu depunerile spre fructificare și celelalte fonduri, se ridică la suma de 27. 275.474 lei 15.

La 1 August, la tipărirea ultimului anuar, existau în țară 28 de societăți cooperative de consum. Șase luni mai tîrziu, adică la 31 Decembrie, acelaș an, numărul cooperativelor se ridică la 83, în afară de acele ce sunt în curs de constituire și de cele ce pe fiecare zi se înființează din nou. Comparativ cu anul 1905, la sfîrșitul acestui an erau 1849 bănci iar, la finele anului trecut, 2021 de bănci. In 1905 erau 192.411 membri iar anul trecut, 239,002 membri.

In 1905 s'a subscris un capital total de 16.7860.96 lei, 25 b., iar capitalul deplin vărsat a fost de 12,665,824 lei 91 b. Anul trecut capitalul subscris a fost de 20 035.054 lei 89 b., iar capitalul deplin v ă r s a t de 18.509.518 lei, 64 bani. In anul 1905 s'a depus spre fructificare 2.512.620 lei, iar în cursul anului trecut cifra a fost de 3 milioane 270,216 lei.

Situațiunea mai compară țifrele și cu rezultatele date de la 1902 încoace, adică pe tot timpul de cinci ani în urmă.

ȘTIINȚI-LITERE-ARTE

Romanciera Ouida

I

O veste tristă pentru iubitorii de literatură adevărată, ramanciera englesă Ouida, sa stîns la Massarosa (Italia) în cea mai neagră mizerie. Atunci cînd guvernul britanic se pregătise ca să-i servească o pensie de 3,750 de lei, atunci cînd guvernul italian se asociasă la această nobilă inițiativă dăruind și el cinci sute de lei, o telegramă anunță că Ouida a murit în cea mai cumplită mizerie! Soarta asta nefericită a urmărit mai întotdeauna pe scriitorii și artiștii mari care în goana după „excelsior" s-au părăsit pe ei. Așa moare pe străzile Parisului Oscar Wilde Cerșind o cămașă, căci nu se primenisă de o lună de zile; așa a murit de curînd poetul evreu Moris Resenfeld; așa moare incomparabila și subtila romanciera Ouida, care împreună cu George Eliot, Matilda Sero și Contesa de Noailles formează cea mai interesantă grupă din rîndul femeilor publiciste.

Luis de la Ramée (numele adevărat al Ouidei) s-a născut la Bury-Saint-Edmunds în anul 1840. Localitatea asta poetică a lăsat frumoase impresii în sufletul visător și senzibil al Luisei. In lucrările sale amintirile aceste reapar ca niște icoane vii care încadrează fondul filozofic ca nimbul unui apus de soare. „Imi aduc aminte de locurile acele, ca și cînd ar fi fost ieri, de țîșnitul spumei între stînci, de tângădul turmelor de pe dealuri, de mirosul florilor sălbatice de pre'înprejur, de lumina aurie care poleia pădurile și coastele munților. Ciudat, cum unele scene se întipăresc în creer și nu se mai pot șterge, ori ce-ai face". Și mai departe face următoarea reflecție filozofică. „Nu-mi place să mă gândesc la trecut. La ce bun? Un om cuminte trăește totdeauna numai în timpul de față. „La vita è appunto una memoria, una speranza, un punto", zice nebunul de poet, ca și cum amintirile trecutului și nădejdea în viitor ar face o lescaie! Tocmai „clipa" pe care o desprețuește poetul, tocmai ea e mai de seamă, în ea trebue să ne cufundăm, dacă sîntem oameni cuminți căci numai ea ne poate da roade vrednice de a fi dorite".

Tatăl ei un comerciant englez, se însurase cu o franceză, și fiindcă comerțul nu-i mergea părăsi Franța pentru a se stabili definitiv la Londra. Copila se desvoltă aici și începu să scrie la revistele engleze sub pseodonimul de Ouida, alteraţie familiară a numelui seu de botez Louise. Plăcerea aceasta de a scrie, îi reveni în urma cetirei lui Dickens și Walter Scotte. Totuși cînd își amintea de frumusețele naturale din Saint-Edmunds și Gavarnie, vedea cât de neputincioasă este arta și literatura în descrierea sublimă a naturei.

„Care artist adevărat nu înțălege cât e de copilăroasă și neputincioasă arta și nu se simte împins a svărli încolo văpsele și pensule, condeiul chiar, de desgust și desperare? Ce se poate zugrăvi pe pînză sau descrie pe hârtie dintr'o atare priveliște? Cât prețuesc frumusețile lui Claude, sublimul lui Salvator, puterea lui Poussin în fața Firei, cînd ea creează precum a creat la Gavarnie? Știi, iubită prietenă că mă închin artei și literaturei; dar au fost vremuri în viața-mi și sunt locuri pe pămînt, care mă fac aproape să mă lepăd de dînsa pe vecie"!

Lucrările sale mai cunoscute sunt: Pascarel, Prietenie, Ariane, Prințesa Zurof, Povestea a doi papuci, Napraxsiu, Țigara și nuvelele: Istoria unui Cap, Sir Galahad, Doamna Marchiză și Don Guesaldo. Acele trei nuvele de la început au fost traduse în romînește pentru „Biblioteca de Popularizare" de directorul ei I. Husar.

In *Istoria unui Cap* se face apărătoarea sexului ei, punînd într'un tablou poetic, idila unei fete nobile sărăcite lăsată sub ocrotirea unei servitoare credincioase. Florella de l'Heris, așa se numește eroina acestei nuvele, capătă simpatie pentru un nobil străin care venise să petreacă câtva timp în acea pitorească poziție unde se afla așezat castelul, numit „Cuibul Vulturului". El dorea să facă o victimă a plăcerei sale din Florella, cînd bătrîna Cazot îi se opune cu următoarele cuvinte: „Domnule, te înțăleg destul de bine. Casa De l'Heris a căzut, e dărâmată și adusă la sapă de lemn și crezi că necesitatea se poate apropia de dânsa nepedepsită și nerăsbunată? Ascultă-mă, domnule, sânt numai o femee, e drept și încă bătrînă, dar am jurat pe Dumnezeu și pe Maica Precistă, d-lui de l'Heris, cînd se afla pe patul morții, acum sînt ani de atunci, că voiu sluji copilei lui, precum strămoșii mei au slujit la ai lui în vreme de pace și de răsboiu timp de veacuri, și că are să-mi fie mai scumpă decât sângele inimei mele. Ascultă-mă. Pentru că această dragoste a d-tale să nu mai șoptească nici o vorbă la urechea-i ca să o păteze; pentru ca buzele d-tale să nu mai întâlnească pe ale ei; pentrucă să nu mai spui unei de l'Heris sărace și fără apărare, ceia ce nici odată n'ai fi îndrăznit să spui unei de l'Heris bogat și puternic, o voi păzi cum își păzește vulturul puii, vei ajunge la dânsa numai trecând peste trupul meu. In urma acestei altercații nobilul părăsește orașul chiar în noaptea aceia fără să mai vadă pe Florella. După câtva timp reîntorcându-se la Luz, cel dintâi lucru a fost se mai viziteze castelul de l'Heris. Orașul era ca și altădată scaldat în calda lumină aurie a Pyreneilor, precum îl lăsasem, și mai urcai odată cărarea veche și familiară care duce spre „Cuibul Vulturului". Nimic nu se schimbase în înfățișarea exterioară a bătrînelor ruine; ramurile umbroase ale brazilor tot mai ascundeau poarta; Gavul spumega în albia-i stâncoasă; de pe povârnișurile verzi și acum se auzea dângătul argintiu al turmelor de oi; iar peste dealuri și văi soarele de miază-zi își revărsa lumina-i blondă. E ceva negrăit de dureros în revederea unui loc pe care, după o lipsă îndelungată, îl regăsești tot atât de zâmbitor și luminat de același soare".

(Va urma)

*

STRUNA ZILEI

CURAȚENIE

D. *Revent* a fost numit în funcțiunea ocupată pînă acum de d. X. la prefectura de județ.

ZIARELE

Regimul de literatură
Acum civilizează Iașii.
Inlocuiri la prefectură?
O nu! Se.... curăță slujbașii.

Informații

Nimeni nu poate spune că meseriașii cismari din localitate, n'au noroc.

Se știe că ministerul de răsboiu confecționa cismele pentru trupe la cismarii din Capitală.

Anul trecut ministerul a făcut o experiență, confecționînd o parte din cisme, în Iași.

Ministerul fiind pe deplin mulțumit de cismele confecționate la Iași, anul acesta a dat această lucrare cismarilor din Iași.

Aceștia vor lucra 50,000 perechi de cisme, pentru care vor primi 750,000 lei.

—

D. Gheorghe Kernbach, prefectul județului, s'a reîntors azi dimineață din Capitală, unde după cum am spus a avut o întrevedere cu d. Ionel Brătianu.

—

Crima de la poliția capitalei.—Dăm aici concluziunile raportului medico-legal, asupra crimei dela siguranța capitalei. Poate peste ani vre-un curios va răsfoi colecția gazetei și e bine ca viitorimea să cunoască felul cum se instruiau afacerile în anul de grație 1907, la siguranța Capitalei.

Din cele descrise mai sus, subsemnații conchid:

Cadavrul lui Ioan Țigăreanu are pe cap, față, umeri, spate, mijlocul corpului, șezut, membrele superioare (brațe, antebrațe, palme și dosul palmelor) și pe membrele inferioare, nenumărate contuziuni caracterizate prin prezența a numeroase jupuituri, zgîrieturi și largi și întinse vânătăi (echimoze), făcute în timpul vieței prin lovirea repetată a acestor părți cu un corp contondent. Jupuiturile de pe frunte și nas, au putut fi făcute prin lovirea indirectă a corpului de un corp tare.

Cadavrul mai are și împrejurul gîtului semnele spînzurărei, făcute în timpul vieței, prin suspendarea corpului de gît cu o legătură, care, pot fi, izmenele ce ni s'au prezentat.

Cauza morței lui a fost asfixia prin spînzurare.

—

Ministerul Cultelor a primit un denunț contra școalei israelito-română din Podul-Iloaie, prin care se spune că acea școală e condusă de un absolvent a 4 clase primare și că școala nu se conformează regulamentului școlar.

S'a orînduit o anchetă.

—

D. Ulrich, impiegat superior din gara Iași, a plecat aseară în Capitală pentru a lua parte la consfătuirea ce are loc astă-zi la direcția generală a C. F. R., în vederea unei manifestații de simpatie, ce se pregătește d-lui Miclescu, directorul general al C. F. R.

Această manifestație va avea loc în ziua de 18 August, când d. Miclescu va pleca în străinătate și vor lua parte delegații tuturor stațiilor din țară, spre a'i exprima devotamentul lor și de a'l felicita că a scăpat de atentatul ce s'a comis contra sa.

—

Societatea funcționarilor inferiori de la tramvaiul electric de curînd înființată, își va sfinți drapelul în cursul lunei Octombrie a. c., cu care ocazie va organiza o serbare.

—

D. Zamfir Handoca a fost numit intendent al azilului de bătrîne „Eufrosina Balș", din strada Romînă, în locul regretatului Al. Rădulescu-Marius.

—

Eri d. inspector I. Paleologu, a inspectat vama din localitate.

—

Sub-comisarul Zenide, dela siguranța capitalei, torturatorul lui Țigăreanu, va fi judecat de către secția III-a a Curței de Apel din București, în ziua de 3 Septembre.

—

In cursul săptămînei viitoare se vor începe lucrările pentru construirea tribunelor permanente la hipodromul de pe șesul abatorului.

—

Serviciului veterinar al orașului a primit o mare cantitate de serum pentru a vaccina vitele contra dalacului.

S'a luat dispoziția ca pentru locuitorii muncitori vaccinările să fie gratuite.

—

Lucrările pentru aducerea apei de la Timișești continuă.

Săptămîna viitoare se va face așezarea sifonajului în apa Moldovei.

—

D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată se va reîntoarce din concediu în ziua de 5 Septembrie.

—

Elevii școalei militare din Iași.—Elevii mai jos notați, fii de militari, absolvenți ai gimnaziului de fii de militari Craiova, au fost admiși ca elevi bursieri ai școalei fiilor de militari Iași, pe ziua de 1 Iulie a. c.

Ioanițiu V. Emanoil, Buciumeanu I. Constantin, Dimitriu S. Romulus, Georgescu R. Amilcar, Urlățeanu C., Scarlat Matei, Brezeanu I. Vasile, Lambru G. Șerban, Glogoșanu F. Nicolae, Rădulescu G. Edgard Petre Gh., Boureanu Gh. Mihail, Orleanu G. Dumitru. Rădulescu G. Alex. Traian, Georgescu Ghr. Gheorghe, Popescu A. Ion, Tocineanu D. Dumitru, Verbiceanu N. Ștefan, Zlatian P. Dumitru, Grigorescu E., Romulus Sănătescu G. Stefan, Gheorghiu G. Grigore, Bărbulescu G. Alexandru, Jipa N. Nicolae, Popescu D. Nicolae, Casian G. Cesar, Păltineanu M. Alexandru, Lămotescu M. Mihail, Olănescu C. Ion, Makarovitschi G. Adrian, Săulescu N. Teodosie, Raiovici T. Constans, Xerxe I. Gavrilă, Maltopol T. Mihai, Roată E. Victor Emanoil, Vasilescu A. Anton, Cioran A. Vasile, Lupescu I. Artur.

—

Am vorbit eri despre inspecția d-lui Gh. Rădulescu, sub directorul închisorilor.

D-sa a promis cu această ocazie că se va interesa în deaproape de chestia construirei unui nou penitenciar în localitate.

Planurile se știe că deja au fost întocmite, sub guvernul conservator și probabil la primăvară vor începe lucrările.

Noul penitenciar va fi construit după modelul închisoarei de la Văcărești.

Clădirea se va face în apropiere de cassa apelor de lîngă abator.

Aseară d. Gh, Rădulescu a plecat din localitate, la Pîngarați, unde va inspecta închisoarea de acolo.

—

Faimosul bandit Vasile Cățel care acum își face osînda pentru crimele ce le-a comis a trimes o cerere I. P. S. S. Mitropolitului, ca după sevîrșirea pedepsei să fie primit în tagma monachală, spre a-și ispăși pacatele.

—

La primăria comunei Galata s'a depus planul parcelar al moșiei Hlincea, ce urmează a se vinde la săteni.

—

DIVERSE

— Locuitorul Vasile Lungu din Cristești, alunecînd de pe acoperemîntul casei, a căzut jos, rănindu-se mortal.

Nenorocitul a fost internat la spital.

— De cîte-va zile se constată în oraș noui cazuri de febră-tifoidă.

— Un incendiu a distrus astă-noapte casele femeei Maranda Ionac din comuna Bădeni.

Nenorocita femee, împreună cu copii a rămas pe drumuri.

— Autoritățile din Cernăutz, au cerut autorităților noastre prinderea și arestarea lui Iosef Sieman, autorul mai multor escrocherii, care evadînd, a luat drumul spre România.

16

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

D-na ARMIERES.—In fine, dacă voiți.

JEAN, *după o pausă.*—Inainte de a vă face cunoscută ținta vizitei mele, să precisăm situațiile... Sunt șase săptămîni de când ați decis să vindeți uzina pentru care fapt, nu caut, nu mă interesează. Ați cerut îmi pare un milion trei sute de mii. Atât îmi pare.

D-na ARMIERES.—Da.. un milion trei sute de mii de franci.

JEAN.—Dar nu s'au presentat de cât cumpărători puțini sau nici de cum solvabili cari reclamau termene lungi spre a plăti prețul convenit și pe care probabil nu l'ar fi achitat. Pungași într'un cuvânt! (*Mișcare din partea d-nei Armieres, jenată de expresiile triviale ale fiului său).* In fine, Societatea Oțeleriilor din Est a oferit opt sute de mii de franci, ultimul preț. Nu mai așteptați o urcare a prețului. Toate societățile, și fie care particular pe care afacerea îi poate interesa știu că fabrica e de vînzare. Dacă până în present nu v'au făcut oferte, nu așteptați nici de acum înainte că vi se vor face. Sunteți forțați deci sau de a rămînea cu uzina sau de a ceda-o Societății de Est în condițiile fixate de ea. Ei bine, cu oferte egale acestei societăți, de și bine înțeles, vin cam tîrziu, m'ați prefera oare pe mine?

D-na ARMIERES, *după o scurtă ezitare*, dacă pot, de ce nu?

JEAN.—Cum v'ar împedeca?

D-na ARMIERES.—In numele d-tale propriu faci această propunere?

JEAN.—Represint un grup de cumpărători cari ne au trimis la Rouen pe mine și pe tata cu un delegat cu care am vizitat uzina în mai multe rânduri în tovărășia noastră.

D-na ARMIERES.—Ah... d-voastră erați?

JEAN.—Da... Și acest grup mi-ar încredința intreprinderea. (Pausă). Deci în princip d-voastră ați consimți să nu vindeți uzina. Ori îm veți ceda-o mie sau veți vinde-o Oțeleriilor cred că e acelaș lucru.

D-na ARMIERES.—Pentru ce nu? De ce n'aș dori ca d-ta să fii proprietarul în locul unui străin?

JEAN.—Foarte fericit, foarte fericit de răspunsul acesta și acum pot să vă spun scopul adevarat al vizitei mele.

D-na ARMIERES, *cu tristeță.*—N'ai fi venit dacă n'ai fi avut de cît aceste oferte de bani să mi-o faci?

JEAN, *foarte natural.*—Nu... pentru că notarul ar fi putut să vă transmită vestea aceasta. Dar am fost forțat să viu căci am și eu o favoare ca să vă cer.

D-na ARMIERES.—O favoare?

JEAN.—Necunoscut și sărac, d-voâstră pricepeți că trebue s'am o oare care greutate de a strânge capitalurile necesare. Prieteni și colegi vechi de ai tatei, cari iau rămas și până în present fideli mi-au avansat o parte din sumă, adică șease sute de mii de franci. Și această sumă încă mi-a fost promisă dacă voi putea să dau și eu două sute de mii de franci cari lipsesc pentru a cumpăra uzina. Cum nu dispun de o sumă așa de mare iată de ce am venit să vă spun: să consimțiți la vânzare primind șase sute de mii de franci pe cari suntem gata să îi dăm imediat. Cît privește suma de două sute de mii pe care nu o pot plăti, d-voastră uu mi-o veți cere. Ea va figura în contract sub forma unei avansări pe care d-voastră mi-o faceți.

D-na ARMIERES, *îngînînd neștiind ce să răspundă.*—Ah! da,... înțeleg,.. în efect... Dar... eu.

JEAN.—Margareta are să se mărite. Probabil că îi veți da o dotă oare care. E oare nedrept de a vă cere pe de altă parte?

D-na ARMIERES.—Nu asta voesc să spun... totuși... eu.

JEAN.—Prevăd că îmi veți răspunde. Nu voiți să îmi veniți în ajutor de care ar fi lipsită sora mea Valentina. Ei bine, amândoi suntem de acord de a aduce cumpărătorilor jumătate din aceste două sute de mii de franci necesari.

D-na ARMIERES.—Dacă... mi s'ar da timpul măcar de a gândi.

JEAN.—Sunt forțat să insist spre a obține un respuns imediat; o altă afacere e propusă unuia din comandatarii mei. Mă voi vedea pus într'o încurcătură prea mare dacă îmi va retrage concursul său.

D-na ARMIERES.—Incă îmi trebue să consult...

JEAN.—Cine? Uzina e a d-voastră. Singură sunteți proprietară. Că veți da cîte-va explicații asupra demersului meu, înțeleg, dar numai singură aveți dreptul de a judeca și a primi propunerea mea.

D-na ARMIERES.—Vă asigur că pentru multe pricini nu pot.

JEAN.—Scuzați-mă că vorbesc așa de viu și de a insista cu atâta violență, dar eu mă explic totdeauna așa, puțin cam brusc și fără diplomație... In fine d-voastră nu înțelegeți câtă valoare pun eu faptului de a deveui directorul acestei uzine.

(Va urma)

Ultime informaţii

Ni se afirmă că mulţi liberali, netitraţi, văzînd că nu pot ajunge cu toate promisiunele ce li s'au dat înainte de alegeri—pînă la posturile solicitate şi care nu sunt desemnate pentru ei, au hotărît să se mulţumească ca macar cîte un post de copist, pentru a nu rămînea pe din afară chit să mai strîngă ceva bani albi pentru zile negre.

In acest scop, văzînd şi îndărătnicia şefilor care persistă în hotărîrea lor, tinerii liberali s'au întrunit şi au format o listă de toţi tinerii licenţiaţi aflaţi acum în slujbe--de copist, bine-înţăles—pe care o vor prezenta şefilor ca aceştia să ştdecidă înlocuirea titraţilor actuali rămînînd să caute a se plasa în alte slujbe mai potrivite cu noua lor situaţie.

Cu modul acesta organizarea liberală locală îşi va vedea astupată o gaură care ar fi compromis-o mult, dat fiind că toţi postulanţii sunt hotărîţi la orice pentru satisfacerea dorinţelor lor.

Dar, cu o singură autoritate va avea mai mult de luptat clubul liberat şi anume decisiunea d-lui Stere de a înlocui la prefectura de Iaşi pe toţi actualii funcţionari netitraţi cu licenţiaţi,—cum a şi început, numindu-se într'un post de copist un *licenţiat în litere*.

Cum, însă, vor găsi de cuviinţă liberalii să împace lucrurile, vom mai vedea--şi aceasta, socotim, cît de curînd.

—

D. Zavalide, un bun funcţionar din cancelaria serviciului administrativ de la Prefectura jud. Iaşi, a fost înlocuit pe ziua de azi, prin d. Eugen Revent, licenţiat în litere.

Aceasta însă e prima schimbare operată de liberali la Prefectură şi multe altele vor urma în curînd.

Mai trist nici că se poate, mai ales că cei înlocuiţi sunt absolut lipsiţi de mijloace.

—

Un însemnat furt s'a comis în ziua de 30 Iulie în Podul-Iloaiei, la Iosef Nagy, lucrător la compania pentru exploatarea pădurei din „Dealul Mare".

Autorul furtului a fost prins; el e Constantin Ionescu, lucrător la aceiaşi companie, care a şi fost arestat.

Eri însă, hoţul a sp rt zidul arestului şi a evadat.

S'au luat măsuri pentru prinderea lui.

——

Aflăm cu plăcere că zilele trecute a avut loc căsătoria d-şoarei Matilda Constantinescu, sora d-lui Constantinescu secretarul revizoratului şcolar, cu d. Neculai Gheorghiu, ajutor de grefier.

Felicitări.

——

D. Gh. Ulman, absolvent al şcoalei normale, a fost numit pe ziua de 1 Septembrie, învăţător la şcoala din comuna Gropniţa, din judeţul nostru.

——

Marele incendiu din Probota.— Eri la orele 1 şi jum., după amiază un violent incendiu a izbucnit în satul Probota, comuna Ţiganaşi.

Focul a distrus complect casele locuitorului Vasile Iacob, o şură, 2 coşare cu porumb şi o gireadă de fîn, ca de 25 care; alimentate de vînt, flacările s'au propagat şi la locuinţa vecină a locuitorului Ioan Obadă, distrugînd casa, o şură şi 3 clăi de fîn.

Flacările se propagau cu iuţeală şi au cuprins şi casele lui Neculai Neporjanu, distrugîndu-le.

Cu foarte mare greutate, focul a putut fi localizat, abia la orele 6 seara.

Focul a luat naştere de la o şură a caselor lui Vasile Iacob; prin ce împrejurări nu se ştie.

Pagubele întrec suma de 5000 lei.

Autorităţile comunale anchetează.

——

Ministerul agriculturei a cerut prefecturei să'i trimeafă de urgenţă probe de grînele din anul acesta.

——

Avînd intenţia să asigure o mai bună pază la sate, ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ un tablou în care să se specifice cîţi păzitori de noapte sunt în fiecare sat, cîţi guarzi de cîmp şi cîţi jandarmi rurali arătînd şi ce plată li se dă.

——

La începutul noului an şcolar se vor da cărţi tuturor elevilor saraci din şcoalele primare rurale, cumparate de Cantina şcolară, prefectura de judeţ şi cassa şcoalelor.

——

In ziua de 25 August se va face alegerea delegaţilor alegătorilor cu vot indirect, în vederea alegerilor judeţiene.

——

D. Locot. Em. Ghenovici, din regimentul 7 calaraşi, a fost numit aghiotant al d-lui colonel Musteaţă, comandantul brigăzei a IV-a, în locul d-lui locotenent Bijulescu, care a fost numit comandant al închisoarei militare Galata.

Ministerul Instrucţiunei Publice a decis ca toate şcoalele rurale din judeţ să înfiinţeze la toamnă cîte-o bibliotecă.

——

D-nii profesori secundari cari doresc a avea câte un exemplar din Memoriul *prezentat M. S. Regelui, să se adreseze d-lui Gh. Ghibănescu, căruia i s'au trimes în depozit mai multe exemplare.*

—

Duminică, 5 August, cu ocazia aniversărei naşterei imparatului Franţ Iosef, se va celebra un tedeum la catedrala catolică din localitate.

—

Duminică 5 August va avea loc în grădina berăriei „Zimbru" o mare serbare cîmpenească, dată pentru sporirea fondului Societăţei *„Mina şi Pădurea"* societate de ajutor reciproc a lucrătorilor mecanici din România.

Serbarea promite a fi foarte interesantă după programul variat şi atractiv ce îl primim.

Sperăm că publicul va încuraja această serbare cu un scop atît de frumos.

——

Relativ la atentatul în potriva d-lui Miclescu.—Funcţionarii din serviciul căilor ferate local,a trimis următoarea telegramă d-lui Miclescu cu ocazia atentatului comis la viaţa d-sale.

„Salvarea d-voastră din odiosul atentat ne-a umplut inimele de bucurie şi ridicând glasul nostru către cer, rugăm ca D-zeu să vă susţie şi protejeze ca pe un bun părinte al nostru.

(s.s.) N. N. Iordănescu, D. Ionescu, Frunzetti, Al. Ioanide, H. Ulrich, A. Donath, D. Istrati, Cerkez, Folescu, Stroian, Popovici, M. Antoneanu, A. Holescu, Balasopol, Tiedmen, Frunză, Anastasescu şi Oraşanu.

La această telegramă au primit atît din partea d-lui inspector Niculescu o telegramă prin care acesta arată că vizitînd pe d. Miclescu a primit însărcinarea de a arata funcţionarilor din Iaşi mulţumirile pentru urările de însănătoşire ce îi se fac cît şi următoarea telegramă:

Cu ocazia rănirei mele am primit de la D-voastre numeroase dovezi de simpatie şi urări de grabnică însănătoşire; rog pe fie-care din D-v. să primească mulţumirile mele şi expresiunea adîncei mele recunoştinţe.

Sunt convins că toţi, de la mic la mare, aţi desaprobat un asemenea fapt.

Ne putem bucura că el nu atinge în nimic cinstea instituţiunei pe care o servim împreună, atentatorul fiind de prea puţin timp între noi, pentru ca să se fi putut pătrunde de spiritul de ordine şi disciplină, care este şi trebue să fie legea noastră.

Director General *E. Miclescu.*

——

Judiciare.—Cei 14 ţigani care au provocat încăerarea din mahalaua Ţicău, au fost daţi judecăţei pentru maltratare reciprocă.

*

Băiatul Carol Zimant, care a împuşcat pe Emanoil Halunga, în via d-lui Grossu dela Bucium. împreună cu ceilalţi doui băeţi care se aflau cu el, au fost aduşi astăzi la parchet.

Ancheta se face de către d. procuror Kessim.

*

Falimentele şi protestele se înmulţesc pe zi ce merge.

Astăzi tribunalul secţia II-a se ocupă cu cererea de declarare în stare de faliment a comerciantului H. Dikştein, din strada Ştefan cel Mare şi a lui Idel Rachmil, arendaş din Tg. Frumos.

In ceiace priveşte protestele, pe ziua de eri s'au protestat la tribunal 40 de poliţe, între care cele mai multe ale diferiţilor comercianţi şi arendaşi.

*

Acum câteva zile venise ştirea că la Voineşti, s'a sinucis aprodul Ilie Andronic dela secţia I-a a tribunalului.

In urma cercetărilor ce s'au făcut, s'a constatat că numitul aprod a fost împuşcat de soţia sa.

Astăzi aceasta a fost adusă la parchet şi a mărturisit tetul.

Ea va fi judecată de Curtea cu Juri în sesiunea de toamnă, care se va deschide la 1 Septembrie.

——

Nenorocirea de la Bucium.—O nenorocire s'a întîmplat alaltă-eri după amiază la Bucium, despre care autorităţile noastre n'au avut habar.

Nenorocirea s'a întîmplat la via Niţescu de la Bucium, ţinută în arendă de d. Simon Grossu.

Victima e un copil de 12 ani, Emanoil Halunga, iar criminalul e un copil de 14 ani, al d-lui Simon Grosu.

Halunga dispăruse de cîte-va zile de la d-na Popovici, din strada Trei Erarhi, unde şedea în gazdă şi alaltaeri el s'a dus la via lui Simon Grosu.

Aci se aflau mai mulţi băeţi, cunoscuţi de ai lui şi împreună cu ei se duseră prin vie să se joace.

Băiatul lui Simon Grossu avea o puşcă a vierului şi jucîndu-se cu ea din nebăgare de seamă arma a luat foc, lovind pe Halunga în abdomen.

Nenorocitul copil a căzut în nesimţire şi după scurt timp încetă din viaţă.

Ştirea a produs o vie impresiune în oraş.

Parchetul a deschis o anchetă.

—

Bărbatul-femee despre care am vorbit, a fost închis la siguranţă.

El e de loc din Copou şi spune că de mic copil umblă în costum femeesc.

S'a constatat că prin acest mijloc. el a servit în mai multe locuri ca spălătoreasă şi susţine mereu că o lună e bărbat şi o lună e femee.

Vasile Ionescu,—aşa e numele lui, e în etate de 50 ani, cu toate acestea, s'a constatat că el nu ştie ce e femeia!

El va fi supus unei comisiuni medico-legală de oarece se crede a fi lipsit de usul raţiunei.

——

Cazul Muscă.—Ştiţi cine e d. *Muscă*? E profesor la liceul din Bacău. Numele complect e *Neculai Muscă*. Acest d-n Muscă a fost clasificat al 12-a pe tabloul de capacitate din 2 Iunie 1904. Ministru pe atunci era d. Spiru C. Haret. Pe ziua de 1 Sept. 1904 acest d-n Muscă a fost numit profesor cu titlul provizor la liceul din Bacău de acelaşi domn Spiru C. Haret.

Totul e în regulă până aici. Iată că vine autorul grăbit şi pripit al referatului ministrului de instrucţie şi zice: „O catedră de germană nu „s'a publicat în 1905, Iulie şi vacantă, „pentru a fi mai tîrziu la Sept. 1905 „numit profesor un candidat ce era „al 12 pe tabloul de capacitate".

Vina o aruncă în spatele ministrului conservator, care a călcat legea.

Ei bine; nimic adevărat din toate acestea.

D. N. Muscă fusese numit de însuşi d. Haret, deci cu dreptul autorii memoriului profesorilor zic: „după ce s'au căutat să se examineze cu lupa actele d-lui M. Vlădescu i se pune în sarcină fapte, pe care însuşi acuzatorii le-au săvîrşit.

Cazul Muscă e clasic, şi numai el de-ar fi, sdruncină toată temeinicia legală a actului d-lui Haret.

Dar mai sunt şi altele, pe care le vom arăta la vreme.

—

Autorităţile făcînd cercetări în afacerea nenorocirei de la Buciumi, despre care vorbim în altă parte a ziarului, au constatat că Emanoil Halunga, a fost împuşcat de băiatul Carol Zimant, care se afla cu Isidor Grossu, fiul arendaşului viei, iar nu de acesta, cum se spunea la început.

——

Ne ocupasem dăunăzi de abuzurile ce s'au făcut anul acesta la băile Slănic.

O persoană sosită eri din Slănic ne informează că în luna Iulie, cînd e toiul băilor, foarte multă lume s'a reîntors înapoi, din cauză că hotelurile au fost ocupate cu familiile celor cărora actualii epitropi au găsit de cuviinţă să le dea băi gratuite.

Anul acesta deficitul băilor Slănic se prevede a fi mai mare de cît ori cînd.

——

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 August

D. Haret revine asupra decisiilor sale

Bucureşti.—Se svoneşte că în urma memoriului profesorilor secundari, dl. Spiru C. Haret convingîndu-se de adevărul celor arătate în acel memoriu, şi că biurourile direcţiunei a III-a au lucrat cu uşurinţă în prezentarea faptelor din anexele referatului. ar fi făcut aspre observaţiuni directorului serviciului.

Urmarea este că d. D. A. Teodor directorul învăţămîntului secundar şi superior îşi va da în curînd demisiunea din postul ce-l ocupă.

I se impută în special că nici arătările cu referinţă la ciupirile catedrelor de franceză nu sînt adevărate, de şi d-sa e profesor de franceză.

Intrunirea marilor proprietari

Bucureşti.—Zilele acestea va avea loc o mare întrunire a proprietarilor spre a discuta intervenţia pe care a făcut'o M. S. Regele pe lângă multe persoane politice conservatoare în vederea unei conlucrări în comun cu liberalii în reformele agrare. In acelaşi timp se va fixa chestiile ce se vor discuta în viitorul congres ce se va ţine în Bucureşti la 26 August viitor.

Expulsări

Bucureşti.—Guvernul a trimes tuturor prefecţilor decrete de expulzare în alb. Se pregătesc expulsări în masă a tuturor persoanelor bănuite de cea mai mică agitaţie.

Numire

Bucureşti.—D. Manolescu fost inspector administrativ, a fost numit prefect al judeţului Romanaţi.

Expulsarea unui publicist

Sinaia.— Eri a fost expulzat prin Predeal d. Leonard Paukerof un tînăr publicist. Expulsarea aceasta s'a făcut fără nici un avertisment. Paukerof se găsea în excursie la Sinaia, unde a fost şi arestat şi imediat expulzat.

Apropiata retragere a d. D. Sturza

Bucureşti.—In cercurile liberale se vorbeste de o retragere eventuală a d-lui Sturza dacă parlamentul nu va primi reformele agrare pe care cabinetul liberal le va presenta.

Recursul lui Cogălniceanu respins

Bucureşti.—Curtea de Casaţie a respins recursul făcut de d. d. Cogălniceanu şi Vălescu, spre a fi eliberaţi pe cauţiune.

Intrunirea muncitorilor

Bucureşti.—Eri seară a avut loc o întrunire a muncitorilor capitalei la cercul „România Muncitoare". Poliţia a desfăşurat în jurul cercului mari forţe poliţieneşti şi militare, dar întrunirea s'a petrecut în cea mai desăvîrşită linişte. S'a votat o moţiune energică în contra guvernului. Spiritele lucrătorilor sunt foarte agitate.

Cholera în Rusia

Petersburg.—In regiunile Volgei, din pricina isbucnirei cholerei populaţia rurală a început să se agite. Se pregăteşte o adevărată revoluţie. Dacă ne raportăm la evenimentele sîngeroase din 1872 şi 1897 petrecute în aceleaşi regiuni şi tot din pricina cholerei, putem prevedea lucruri îngrozitoare.

Conferinţa de la Haga

Haga.—Mâine se va aduce în discuţie la conferinţa de la Haga proectul guvernului american pentru desarmare.

Evenimente din Maroc

Paris.—Agenţia Havas spune că contrar ştirei date de cîte-va ziare este inexact că generalul Drude a cerut trupe noui. In consecinţă guvernul nu a avut ocasiunea să'i refuze trupe necerute.

Fuga Evreilor din Maroc

Tanger.—Numeroşi evrei fug din Tanger la Gibraltar de şi liniştea este complectă în oraş şi împrejurimi.

Greva în Austria

Troppau.—In teritoriul industrial Bielitzbiala 2400 lucrători s'au pus în grevă. 22 fabrici de ţesetorie au încetat lucrul.

Deraiare

Brest.—Trenul expres de pe linia Landerneau—Guimper a deraiat înainte de a pătrunde în tunel. Locomotiva a fost prăbuşită la 20 metri adîncime căzînd de pe rambleu. Un funcţionar şi 5 călători au fost răniţi.

Nelinişte în cercurile politice franceze

Paris.—Cercurile oficiale se arată neliniştite mai ales din cauza situaţiunei la Mazagan. Depeşi particulare din Tanger spun că hotărîrea guvernului francez de a nu trimete de o camdată întăriri noi în Maroc a provocat o penibilă impresiune printre europeni.

Intrevederea între Eduard VII şi Wilhelm II-lea

Wilhelmshoehe. — Sosirea regelui Eduard a fost întîrziată cn trei ore după programul oficial din causa furtunei de pe mare.

Wilhelmshoehe. — Regele Angliei a sosit la ora 1¼ p. m. După ce s'a salutat în mod cordial cu împăratul Wilhelm, cei doi suverani s'au îndreptat spre castel în mijlocul aclamaţiunilor mulţimei. La castel regele a trecut în revistă trupele. După aceia suveranii au salutat pe împărătească. S'a dat apoi un prînz la care au luat parte suveranii cu suitele lor.

La ora 4 cei doi suverani îmbracaţi civil, au făcut o escursie cu automobilul la Wilhelmsthal unde au luat ceaiul. In primul automobil se aflau regele Eduard, imparatul Wilhelm şi principele de Buelow. In al doilea automobil, impărăteasa cu ducele Albert de Wuertemberg.

Wilhelmshoehe.—După ce s'a luat ceaiul la castelul Wilhelmsthal Suveranii au vizitat herghelia de la Biberleck şi s'au înapoiat la Wilhelmshoehe la ora 8 seara.

La ora 9 s'a dat un prînz de gală la castelul Wilhelmshoehe.

Regele Eduard şedea la stînga împărătesei şi în faţa imparatului.

La stînga imparatului Wilhelm sta subsecretarul de stat la externe sir C. Hardinge, iar la stînga regelui Angliei sta cancelarul principe de Buelov. S'au ridicat toasturi de cei doi suverani.

La ora 11 jum. regele Angliei a plecat la Ischl.

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea **LEWIS şi MISS ANDRIENE**

INTRAREA LIBERA

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

Consult. de la 10—12 dim. şi 7—8 sara.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă sa se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIAȘTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

Nota. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilěza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.
n Iași la Konya, Racoviță Mareus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĚ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

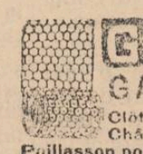

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre	0f 25
Châssis de couche, depuis	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré	1 30
Porte-Soucelles, pour 200 Places	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași. —Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 211.—Sîmbătă 4 August 1907

Banca ţărănească

— Din Rusia —

Am relevat în articolul precedent ceea ce a făcut Banca ţărănească din Rusia pentru îmbunătăţirea soartei ţărăneşti: a făcut posibilă întinderea averei ţărăneşti, mărind proprietatea pe care ţăranul o avea cumpărînd noui pămînturi, sau a dat posibilitatea de a se împroprietări acela care fusese cu desăvîrşire lipsit de pămînt.

Să vedem acum părţile rele ale acestei instituţiuni. Prima greşală e caracterul comercial care a fost dat acestei bănci ţărăneşti, ceea ce nu era permis unui aşezămînt cu un scop mai înalt. Banca a căutat să cîştige şi de aceea a tratat mai bine cu acei ţărani cari erau proprietari, care aveau prin urmare un petec de pămînt, de cît cu acei din ţărani lipsiţi cu desăvîrşire de orice avere. Şi asta pentru faptul că acei din urmă păraseau pămîntul cumpărat prin bancă imediat ce vedeau că ratele de amortizare a datoriei întreceau arenda ce ei o plăteau înainte proprietarilor, pe cînd ţărănii mai chiaburi avînd un fond de rezervă, continuau plata cîştiurilor la bancă. Rezultatul a fost împroprietărirea unei clase de ţărani mai cu dare de mînă, pe cînd acei, pentru care banca fusese întocmită, adevărata sărăcime, a rămas iar fără de pămînt.

Un alt rău a isvorît din operaţiile acestei bănci: urcarea preţului pămîntului; între 1897 şi 1902 preţul pămîntului s'a urcat de la 71 la 108 ruble. Şi reese clar din statisticile pe care le-am luat din lucrarea lui Herzenstein, că cu cît banca îşi întindea activitatea sa, cu cît făcea mai multe avansuri, cu cît ţăranii cumpărau mai mult pămînt, cu atîta trebuiau să plătească mai mult şi cu atît şi preţurile se urcau

Pe de altă parte banca în operaţiile ei nu trata direct cu ţăranii ci prin intermediul samsarilor ei. Aceştia se adresau acelora din proprietari cari nu aveau absolută nevoie de a vinde şi cari puteau aştepta, sau banca era nevoită a plăti preţuri mari spre a cumpara averea, aşa că ţăranii nu profitau de lipsa proprietarului ca să'l forţeze de a lăsa un preţ mai mic, ci erau ei la rizicul proprietarului. Samsarii băncei mergeau şi mai departe. Acei din proprietari strînşi de nevoi şi forţaţi de a vinde pe orice preţ, se scăpau de avere vînzînd-o samsarilor, cari în urmă o vindeau băncei pe un preţ îndoit.

In ultimul timp s'au făcut speculaţii uimitoare, mulţi din aceşti samsari au făcut averi numai din cumpărarea unei singure proprietăţi, căci trebue să spun că în 1895 s'a făcut o reformă a băncei. Pînă la 1895 banca trata cu ţăranii cari erau din înainte învoiţi cu proprietarii. Cum însă mulţi ţărani nu voiau să iee parte la cumpărare şi stinghereau pe ceilalţi doritori de a se improprietări, s'a făcut o reformă care permitea Băncii de a cumpara ea averea şi a o vinde în urmă ţăranilor. Samsarii deci, tratau direct cu proprietarii. Cum găsiau o moşie bună o cumparau pentru ei şi deseori din vinderea pădurei acopereau toată valoarea moşiei, iar după aceia o treceau băncii pe un preţ şi mai mare, care la rîndul ei o vindea ţăranilor cu un cîştig oare-care.

Trecerea aceasta, prin cîteva mîni a moşiilor a făcut ca preţurile să se urce şi ţăranii să plătească colosal un ajutor slab ce li se da.

Adăugaţi la aceasta spune Herzenstein, că în multe părţi unde ţaranii au într'adevăr nevoie, proprietarii nu vînd averile lor, iar acolo unde proprietarii voesc a le vinde, ţăranii posedă pămînt, se poate vedea bine că banca ţărănească nu e un panaceu al desrobirei economice ţărăneşti.

Acest fapt reese clar, încă dacă adăugăm că în ultima vreme operaţiile băncilor stagnează din cauza urcărei preţului pămîntului, iar pe de altă parte acei ce voesc şi trebue să cumpere n'au de unde cumpara.

Acei ce s'au împroprietărit pe calea băncii, mulţi părăsesc pămîntul cu cîşturi neplătite, iar acei ce le ţin formează un mic sîmbure al acelei proprietăţi mijlocii care s'a intins în cîteva gubernii ruseşti şi care e cea mai rapace exploatatoare a ţăranilor lucrători.

Banca ţărănească rusească nu poate fi, termină Herzenstein, de folos, de cît în cazul când o lege ar forţa pe proprietari de a vinde anumite pămînturi şi în anumite condiţiuni.

Intr'un viitor articol vom vedea ce ar da o bancă ţărănească întocmită pe calapodul celei ruseşti şi la noi.

Dr. I Duscian

Situaţia d-lui Haret

Corespondentul nostru din Bucureşti ne transmite ştirea că în urma memoriului profesorilor, d. Spiru Haret convingîndu-se de adevărul celor arătate în acel memoriu şi că biurourile direcţiunei a III-a au lucrat cu uşurinţă în prezentarea faptelor din anexele referatului, ar fi făcut aspre observaţiuni directorului de serviciu.

Urmarea acestei prea pripite măsuri a d-lui Haret ar fi demisiunea d-lui D Teodoru, directorul învăţămîntului secundar şi superior.

Pentru ce demisiunea d-lui Teodoru? Ar fi indus oare acest director în eroare pe ministrul său? Dar ce ideie trebue să ne facem în cazul acesta despre un ministru care ia o hotărîre atît de gravă numai după informaţiunele unui funcţionar al său?

Şi cu atît mai mult e de condamnat d. Haret cu cît d-sa are reputaţia şi pretenţiunea de a fi omul şcoalei, omul scrupulozităţii personificate!

Cum, după ce comite falşul de a fi surprins buna-credinţă a colegilor săi din minister, pentru a obţine un jurnal motivat pe baza unui referat care nici nu exista în acea zi, mai poate azi da vina pe un funcţionar al său?

Nu, demisiunea d-lui Teodoru, nu poate satisface pe nimeni. D. Teodoru, n'are nici o respundere şi poate nici o vină în actul pătimaş al d-lui Haret, care e singurul vinovat.

Nu d. Teodoru e acela care de atîta timp sfidează opinia publică, şi nu d. Teodoru este acela care şi-a luat răspunderea faţă de opinia publică din ţara romînească şi faţă de colegii d-lui Haret din minister.

D. Teodoru poate fi, fără îndoială, un înalt funcţionar al Statului, dar importanţa şi răspunderea sa politică e nulă—toată vina şi toată răspunderea e a d-lui Haret şi demisia ministrului o care toată ţara.

In jurul unei crime

Crima de la siguranţa capitalei continuă a prèocupa opinia publică. Şi e îmbucurător că opinia noastră începe să condamne actele barbare ce se petrec în arresturile şi închisorile noastre şi condamnă bătaia ca un gest umilitor şi nedemn pentru veacul în care trăim.

De altă parte ne bucurăm că presa noastră ocupîndu-se de această afacere a părăsit vechiul obiceiu de a face răzpunzător guvernul actual de toate actele arbitrare ce se petrec sub un guvern. Zicem îmbucurător, căci numai prin modul acesta actele acestea barbare vor dispărea din obiceiurile noastre. Solidarisîndu-se toate ziarele în combaterea unui rău sădit în moravurile noastre, privind obiectiv la o anchetă ce se face în căutarea adevărului necesar, descoperirea unei astfel de crime—vom alunga mai curînd şi pentru totdeauna fapte şi lucruri cari au dăinuit suficient. Căci nu mai putem tolera ca într'un veac de civilisaţie, într'o ţeară în care s'a inscris de cinci decenii cea mai tolerantă constituţie, unde bătaia şi torturile în inchisori, armată, etc., au fost şterse şi sunt pedepsite, să mai citim că există în închisorile noastre adevărate celule de tortură, armate cu cea mai perfectă instrumentaţie de schingiuire.

Ar trebui ca să începem şi din iniţiativa noastră a lupta pentru un progres în viaţa noastră socială. România din punctul acesta de vedere ie ţara cea mai înapoiată. Nu există la noi nici o mişcare spontanee şi pornită din opinie publică. Tot ce se face porneşte de sus. A trebuit Regele să ne deie un exemplu de răsvrătire în potriva bătăilor din armată prin inimosul Său ordin de zi, prin care atrăgea atenţia superiorilor de a pedepsi pe cei ce bat în armată.

Lupta în potriva nedreptăţilor nu e interzisă de nici o lege în ţara noastră şi ar trebui să ne folosim de această libertate spre a da odată jos toate nedreptăţile şi infamiile ce mai înfloresc ici, colea. Mişcarea ce se duce în potriva crimei din arestul poliţiei capitalei, trebuie încurajată şi nu trebuie să ne oprim în activitatea noastră, până nu vom trece în domeniul istoriei aceste acte nedemne de civilisaţia noastră.

O lecţie d-lui Iorga

D. Iorga, după ce a primit o lecţie din partea ziarelor Basarabene care l'au rugat frumos de a nu se amesteca în gospodăria lor, primeşte o nouă lecţie din partea ziarului „Lupta“ din Budapesta. Iată ce scrie confratele de peste munţi:

„Chestiunea e cu mult mai limpede, decît să ceară o lungă explicaţie. Ori cît ar vedea vreun scriitor, sau vreun politician din Bucureşti, că datoria noastră, a presei de aici, este de a ne amesteca şi în afacerile interne ale statului romîn, convingerea noastră este alta şi atitudinea noastră va rămînea neschimbată. Interesele noastre politice nefiind aceleaşi, este datoria fiecăruia să şi le apere singur, în deosebi în ce priveşte gospodăria casnică. Nici noi nu am putea determina un curent mai favorabil, unde partidele politice nu reuşesc să facă ordine şi nici partidele din regat nu ne-ar putea nouă ajuta în caz de destrăbălare. Şi apoi mai sînt şi anumite cerinţe de politică internaţională, anumite consideraţii pentru raporturile cu popoarele statului nostru, cari ne impun oare care obiectivitate în judecarea datoriilor noastre politice.

„Cît pentru interesele generale de romînism şi de cultură naţională fireşte stăm cu totul alt-fel. In acest punct, fără să aşteptăm îndemnuri dela alţii, am fost totdeauna la locul nostru şi ne-am spus cuvîntul. Cultura şi romînismul sînt productele sforţărilor morale şi intelectuale ale tuturora, atît ale noastre, cît şi ale celor din regat, pe cînd politica ne-am făcut o pururea separat, fiindcă aşa au voit împrejurările. Nici Bariţiu nici alţi oameni culţi de-ai noştri rămaşi aici, nu s'au amestecat în afacerea regatului romîn decît în cazuri generale, iar cînd s'au abătut dela aceasta regulă, au făcut greşeli, pe care noi nu voim să le facem, fiindcă ne place corectitudinea.

„Acum, că nu luăm poziţie pentru nici un partid, şi totuşi un politician din Bucureşti a exprimat curioasa bănuială, că nu o facem pentru că am avea legături sau cu d. Sturdza, sau cu d. Ionescu. Dar încă dacă ne-am pronunţa pentru unul sau pentru altul!

„Sfaturile sînt frumoase, dar numai atunci cînd sînt acceptabile. Şi ele nu sînt acceptabile mai ales atunci, cînd se dau tot soiul de insinuări împotriva unor oameni prea serioşi ca să se abată dela datoria lor şi prea buni ca să se supere pe merituoşii sfătuitori, fie ei cît de impulsivi“.

OAMENI ŞI LUCRURI

MARI ŞI MICI

E mult de atunci; vr'o cincisprezece ani.... Intr'un vagon unde luasem loc pentru a merge la o staţiune apropiată făcui cunoştinţa unui tînăr care-mi cetise primele versuri în „Munca“. După oarecare întroducere îmi zise:

— „Dv. care faceţi poezii, de ce nu vă interesaţi de un subiect aşa de interesant cum este viaţa muncitorilor de la drumul de fier?....“

Aţi înţeles că pe vremea aceea era la modă poezia democrată, arta cu tendinţi şi că prin urmare propunerea în chestiune apărea mai puţin ciudată sau ridiculă de cît poate părea astăzi cînd a învins—slavă domnului—elementul pur al frumosului în artă.

Şi după ce-mi făcu un tablou îngrozitor de amănunţit al vieţei mizerabile ce duc micii robi ai drumului de fier, încheie cu solemnitate:

— „Ce subiect, domnule! Aţi avea un succes fără pereche, aţi fi aşa de admirat şi iubit....“

La ţară unde m'am oprit să petrec cîtva timp avui însă alte preocupări şi alte motive de lirism, de cît propunerea sinceră, dar extrem de naivă a necunoscutului funcţionar—de vorbele căruia mi-am reamintit acum abia, după atâţia ani, cu prilejul.... atentatului săvîrşit de fostul mic slujbaş Zarioiu, asupra directorului căilor ferate.

Atentat oarecum simptomatic prin coincidenţa lui: el are loc în vremea neliniştei generale, puţin în urmă—şi poate în ajunul—unor dezordine mari, unei răzvrătiri a elementelor de muncă, a maselor producătoare în potriva claselor stăpânitoare: el are loc, apoi, după ciudata îngăduinţă arătată nu numai revoltaţilor în genere, pentru cauze mari, ci şi acelui celebru Jalbă, care a asasinat cu premeditare şi sînge rece, în mijlocul tîrgului pe un om vinovat... numai că era bogat. Asasinul a eşit glorios din luptă şi a căştigat apoi la tribunale o sumă mare ca despăgubiri.

Ne aflăm oare în faţa unui faliment al autorităţii şi al ierarhiei? Inregistrăm oare sfîrşitul respectului celui mic pentru cel mare, al temerei celui slab de cel puternic şi chiar atotputernic? Ori e vîntul unui spirit de capriţiu şi anarhie,—anarhia atît de temută în mediul „Voinţei Naţionale“? Fără îndoială este ceva din suflul nemulţumirii obşteşti în aceste gesturi sporadice de revoltă supremă, în atentatele acestor desperaţi. Viaţa micilor slujbaşi ai căilor ferate—după cum aflai de la unul din funcţionarii superiori—este într'adevăr dintre cele mai deplorabile şi nu sunt simple legende faptele atît de des citate prin ziare şi publicaţiuni: 72 de oare muncă fără răgaz, salarii de 48 lei împuţinate mult prin amenzi şi reţineri, lucru fără măsură şi tratament de sclav. Şi în glontele criminal au răsunat multe mizerii ascunse, multe ecouri timide, multe gemete înnăduşite. Dar în faptele celor doi desperaţi—Jalbă şi Zarioiu—ambii stîlciţi prin accidente de maşine, ambii stropşiţi în toiul tinereţei şi a muncei, trebue găsit un element psihic special şi anume însăşi infirmitatea lor. Aceasta îi face nu numai să-şi simtă sărăcia, dar şi extrema umilinţă a omului scos din rîndul oamenilor. Ce are el de riscat săvîrşind un atentat? Intru cît îi este viaţa în societate mai plăcută calicului infirm decît ocna? Actul lui e îndreptat şi contra soartei şi contra omenirei, a societăţii întregi. Ne avînd libertatea în sînul acesteia, înfruntă cu înlesnire primejdia de a fi osîndit, căci tot una îi este lui, sufleteşte şi fiziceşte. De aceea justiţia are datoria să evite de a face eroi din aceşti nenorociţi, ca în cazul lui Jalbă. Incunjurîndu-i de slavă—îi face încă mai neapţi pentru viaţă şi libertate.

Rodion

Rolul igienei şcolare în educaţie

Dacă vom privi viaţa unui copil care nu e nici genial, dar nici un leneş, vom găsi în general tabloul următor: Sculat de dimineaţă, va îmbuca ce va găsi şi ce îi vor da şi va începe a ceti lecţiile, căutînd să înţăleagă singur ce poate, va învăţa pe din afară, pe de rost, frazele, versurile pe cari nu le poate explica în graiul său, va deslega o problemă şi se va sili să aibă o noţiune apropiată de cele ce i-au fost recomandate să ştie. Dar toată această trudă e pusă sub teama de a nu întîrzia dela clasă. In fine, a plecat; e în clasă; aci va sta necontenit timp de trei sau cinci ore.

In acest interval, copilul va face toate sforţările posibile de a fi atent, de a ţine privirile încordate asupra celor ce alţii scriu sau vorbesc în faţa profesorului; căci cea mai mică abatere e pedepsită. Pe când omul e liber de a se odihni o clipă, de a trece de la un subiect ce'l plictiseşte la altul, copilul e nevoit a îndrăgi totul, a pricepe totul.

Nimeni nu se interesează a şti dacă aptitudinile sale pentru cutare sau cutare obiect sunt sau nu desvoltate; dacă sub masca unei bune desvoltări fizice nu se ascunde cine ştie ce defecte psihice cari necesită o altă educaţie specială. Sunt copii cari nu pot învăţa de cât prin metode cari s'adresează vederilor lor, aşa ziişii vizuali; aceştia nu se pot interesa unui subiect de cât trecînd înaintea lor reprezentaţii grafice; aceştia nu pot reţine fapte din istorie decît prezentîndu-le tablouri, portrete; nu pot învăţa geografia de cât arătîndu-le hărţi şi desemnuri; nu reţin din fizică şi chimie decît experienţele ce au văzut şi nu pot învăţa botanica decît erborisînd.

Nimeni nu se interesează a şti dacă copilul poate dintr'o dată începe toate cursurile, căci sunt copii cari pot învăţa multe obiecte dintr'o dată, alţii au nevoe de o detaliare a materiei, ne putând învăţa decît anumite lucruri dintr'o dată.

Nu, copiii sunt supuşi unui şi aceluiaşi regim educativ. Aptitudinile, caracterul, toate aceste sunt neglijate. Cînd citeşti lucrările moraliştilor, ale filozofilor şi ale profesorilor cari tratează de educaţia copiilor eşti uimit de a vedea repetîndu-se mereu cuvîntul acesta: Copilul, ca şi cum n'ar fi de cît o abstracţie.

Şi cu toate acestea sunt atâtea deosebiri între aptitudinile intelectuale a le copiilor, câte sunt şi între aptitudinile lor fizice. De aceia ar trebui şi este de o imperioasă necesitate de a aplica metoade de educaţie şi instrucţie diferite după constituţia deosebită a copiilor. Metoadele de învăţămînt trebuesc, prin urmare, să varieze după aplicările speciale, după anomaliile anumitor grupuri de elevi, diferenţiaţi după o clasificare a cărei bază va trebui să fie psychofisiologică şi patologică în acelaş timp. Această clasificare o poate face medicul versat în chestiile de pedagogie şi psychologie, de acord cu profesorul şi învăţătorul, cărora pe lângă noţiunile ultime, le trebuesc noţiuni serioase de igiena individuală a copiilor.

Ideia de a diferenţia educaţia după temperamentele copiilor, devine stăpînă în domeniul pedagogic şi filozofic, educatorii din ultimul timp au dat sancţiunea lor acestei educaţii raţionale.

„Din punctul de vedere practic spune d. A. Fouillée, cunoştiinţa temperamentelor va avea o necontestată utilitate pentru morală şi pedagogie. Cum e indispensabil igienistului de a cunoaşte diferitele temperamente fizice pentru a adopta prescripţiile sale anumitelor organizaţiuni; de asemeni moralistul trebue să adapteze preceptele sale diferitelor temperamente morale.... Nu vom merge până a propune ca d. Stewart de a diviza clasele şcoalelor în patru părţi spre a grupa copiii de acelaşi temperament şi a le aplica metode speciale; dar e indubitabil că educatorii nu cunosc fiziologia caracterelor cum nu cunosc nici igiena muncei intelectuale“.

Iată de ce sunt necesare noţiunile de igienă şcolară învăţătorilor şi tuturor educaţiunilor. Ele îndrumează spre cunoaşterea temperamentelor şi a caracterelor copiilor, cum de asemeni fixază în urma observaţiilor şi studiilor obţinute orele de lucru, de recreaţie; reglementează timpul cel mai prielnic muncei intelectuale; îndepărtînd surmenajul intelectual şi obosseala ce rezultă din o nelogică

și nesănătoasă educație; și arată calea ce trebue de urmat spre a se obține cu minimum de sforțări, maximum de foloase, menajând în așa fel energia și inteligența copiilor, pentru ulterioarele lupte și viață. Căci nu e rar să vedem în viață, că cei mai sârguitori elevi din clasele primare și gimnazii devin studenți mediocri și oameni nuli în viața largă a luptei de a fi; pe când o mulțime de copii leneși în școalele secundare s'au arătat pe băncile facultății tineri de valoare, cum în viață s'au arătat oameni energici, activi și superiori. Și asta pentrucă cei dintâi au ars tot combustibilul lor în primii ani ai școalei, pe cînd ultimii prin o dispoziție într'adevăr fiziologică, au economisit sforțările și acumulînd rezerve de energie au putut să le întrebuințeze în viață. Aceștia au scapat de surmenaj și de toate consecințele sale atât asupra funcționărei cerebrale cât și asupra sănătății generale.

De asemeni e știut că o muncă intelectuală atât pentru copil cât și pentru student ca să aibă un rezultat, e necesar să fie stimulată de un scop material. Această *instrucție utilitară* a lui Herbert Spencer e una din cele mai necesare și logice. Dar cum ea nu începe decât când elevul a ajuns la un grad de cultură oarecare, când în el începe să se dezvolte iubirea de știință, ori ambiția de avere, de renume cari îl împing a lucra; e necesar până la această vreme să se menajeze inteligența copilului, neîncărcându-i memoria cu fapte și gesturi cari vor micșora economia reală de energie și entusiasm.

Toate sforțările din ultimul timp s'au făcut în a micșora exercițiile de pură memorie, înlocuindu-le cu o gimnastică intelectuală raționată; preferînd spontaneitatea și reflecțiunea acumulărei de materialuri de erudiție.

Oamenii diverși și de diferite profesiuni au ajuns la aceiași concluzie că o educație practică valorează mai mult decît o educație pur teoretică și între acești oameni e curios de a întâlni miliardari ca d. Carnegie, filosofi ca d. d. Ribot, Fouillée, Guyot, medici și chimiști ca d. d. Gustave Le Bon, Berthelot.

Și mai toți sunt de acord de a economisi sforțarea cerebrală, care e ruina energii și creatoarea acestei boli așa de des întâlnite la copii *surmenajul intelectual.*

Nu o dată v'a fost dat să vedeți un copil cu o față pală, cu vederile abătute, cu fața tristă, tot corpul arătând oboseala, desnădejdea. Părinții îl îndoapă cu untura de pește și'l cred scrofulos. Dar priviți-i fața, deseori contractată de ticuri nervoase. Mâna îi tremură și scriind face tot felul de greșeli. Psihicește e deasemeni bolnav, memoria și atenția sunt slabe, nu poate nimic pricepe, nimic sigur cugeta. O sută șeasesprezece pedagogi descriu astfel de copii pe carii *Necraw* îi citează și această stare psihică și fisică nu e de cât rezultatul unei munci intelectuale ce copilul nu a putut'o susține fără a se surmena. *Griesbach* descrie astfel surmenajul intelectual: „Copilul va sta ore întregi în fața unei lecții. De și destul de ușoară el nu poate înțelege nici învăța. Toate sforțările sale sunt zadarnice. Sute de ori citește una și aceiași frază și revine asupra ei ca și cum n'a citit'o. Greșelile în probleme matematice devin din ce în ce mai mari și copilul perde toată încrederea în inteligența sa".

In învățătură tot sistemul nervos central intră în joc, dar sunt anumite centre cari sunt mai mult influențate și deseori numai schimbînd subiectul, surmenajul dispare. Sforțările intelectuale prea mari, produc dureri de cap; copiii deseori suferă de migrene; ele cer deasemeni o irigație a creerului cu mai mult sânge de unde capul cald și picioarele reci la mai toți copiii surmenați. Respirația deasemeni devine slabă, căci cu cît creerul lucrează mai mult pe atât respirația e mai slabă și o respirație incomplectă e rezultatul atâtor boli de plămîni și oxidația sângelui nefăcându-se bine, copii sunt anemici, chlorotici. Surmenajul intelectual duce până la acte impulsive automatice, sau la amnesie cum se poate vedea dintr'un articol din Zeitchrift f. Schulges, 1901 IX 557. *Tissot* citează un caz în care nn copil a avut o adevarată manie, iar prof. *Thomas* citează cazuri de halucinații auditive și visuale, ameteli, photofobii, care mai toate au fost liniștite prin somn și repaos intelectual absolut.

Dr. *Styrges* crede că *corea* e de asemeni pricinuită de surmenaj și el citează o recrudescență a acestei boli în timpul examenelor.

Am văzut cum surmenajul intelectual determină și boli organice. Ziceam că în timpul sforțărilor intelectuale respirația e superficială. Acest fapt l'a studiat *Macdonald* în școalele din Washington și d. *Binet* în școalele din Paris. De și autori ca d. *Dubois* de la Berna nu crede în frecquența acestei boli, *Kraepelin* susține că majoritatea copiilor se găsesc tot timpul cât sunt în clasă sub narcosa surmenajului. *Key ei Hirtel* au arătat că în școli unde copiii sunt surmenați, boalele sunt cu 10 la sută mai frecuente de cât în acele unde nu există o surmenare intelectuală.

Din cele relatate mai sus vedem că unul din relele educații e fără îndoială surmenajul intelectual și acest rău trebue îndepărtat. M. de Fleury spune: In vremurile preistorice omului îi era dat să lupte cu vrăjmașii cari îi atacau pacea sa, astăzi, lupta asta, se continuă, dar neprietenul în loc de a fi feară sălbatecă, e surmenajul intelectual cu care civilizația ne-a hărăzit.

Dr. I. Duscian

Litere-Științe-Arte

In sfîrșit—luna August a sosit și adată cu ea apărură și cîteva din revistele noastre literare. După „Revista Idealistă"—în a cării viață vegetativă vacanțele nu prea joacă rol, avem numere noui, destul de interesante din „Convorbiri" și din „Viața romînească". Cea dintâiu—apărută în număr triplu, adecă tot o combinație de vacanță—cuprinde între altele două fabule noui de același „mare anonim" care—notați bine— nu este d. Caragiale, macar că sunt datorite tot „celui mai mare scriitor în viață".

Cîți nu vor fi rîvnind la acest măgulitor epitet! Și iată unul care se leapădă de dînsul... Un fenomen literar!

Cea de-a doua revistă, cea ieșană, ne-a adus o nouă dovadă că dacă Iașul—precum observă un confrate din Capitală—nu mai dispune de poeți pentru a alimenta o singură revistă— are însă în schimb un foarte spiritual prefect de județ care și-a reluat vechiul și popularul pseudonim și a revenit complect la genul atît de plăcut și de gustat al lirismului ușor, frivol, cu delicate nuanțe epicuriane care făceau odinioară din „Gheorghe din Moldova" cel mai iubit colaborator al „Contemporanului" și al „Revistei nuoi".

*

E vorba de a se clădi la Salzburg un muzeu al lui Mozart. S'a ales un frumos și vast loc în centrul orașului pentru acest scop.

*

Ludovic Halevy, celebrul librettist parizian se află grav bolnav.

*

Se știe cât de mare a fost lipsa de bani la bătrînețea lui Lamartine. O scrisoare, până acum inedită, ni-l arată tot așa de optimist—și naiv—în afaceri ca bietul marele Balzac. In 1852, el scrise unei companii engleze cerîndu-i să-i împrumute vre-o 30.000 lei. Și drept garanție, el se oferă să cumpere două turme de cîte o mie de oi pe cari le va revinde cu beneficiu; el mai plănuia să pescuiască lipitori în împrejurimile Smirnei.

*

Verlaine, născut la Metz, prin întîmplarea sălășluirei garnizoanei tatălui său în acel oraș, datorează mult Luxemburgului de unde se trăgeau toți ai săi. In satul Arville se mai află casa celor doi bunici ai săi. Una din strănepoatele lui Verlaine păzește acolo vacile.

*

D-nii profesori secundari cari doresc a avea câte un exemplar din Memoriul *prezentat M. S. Regelui, să se adreseze d-lui Gh. Ghibănescu, căruia i s'au trimes în depozit mai multe exemplare.*

—

Duminică 5 August va avea loc în grădina berăriei „Zimbru" o mare serbare cîmpenească, dată pentru sporirea fondului Societății *„Mina și Pădurea"* societate de ajutor reciproc a lucrătorilor mecanici din România.

Serbarea promite a fi foarte interesantă după programul variat și atractiv ce îl primim.

Sperăm că publicul va încuraja această serbare cu un scop atît de frumos.

*

A apărut No. 14—17 a revistei „Convorbiri", cu următorul îmbelșugat sumar:

Un mare anonim Temelia, Bietul Ion (fabule); Andrei Popovici Bănățeanu Chefta (nuvelă); Gheorghe Vîlsan. Datoria (schiță dramatică); Ion Minulescu Götterdämmerung (poezie); V. Demetrius Sora Marta (poezie); Eug. Lovinescu I. A. Basarabescu (Fantezie critică); A. Mîndru—Iulie (poezie); Ion Minulescu Romanță fără vorbe (poezie); I. Dragoslav—Povestea copilăriei: Al. Stamatiade —Simbol (poezie) II. Donar Munteanu—Ziua de rouă (poezie); Stoenescu—Către Cyntia, trad. din Properțiu; Eug. Lovinescu — Intr'un oraș departe (schiță) Leon Feraru — Poema acului (poezie); Sp. H. Cuza—La mare (poezie); Lazăr Iliescu—Mișca (poemă după Lenau); I. Dragoslav—Sticla cu vin (nuvelă); D. Nanu—Năluca (poezie); Em. Gîrleanu—Bolnavii (nuvelă); Oblivius—Odră copilului; S. C. Polizu—Reflecții de Rückert; Victor Eftimiu—Sonet; Victor Rath—Mai stai puțin (poezie); E. Baican—Moș Vasile Strugurel la „teatru"; P. Gillorteanu—Bălăcescu și Brîncoveanu (cîntec); Mihail Dragomirescu—Revista critică.

STRUNA ZILEI

NOII TITRAȚI

La prefectura de județ vor fi *licențiați* o mulțime de copiști primindu-se pe viitor numai.... licențiați de la facultatea de litere.

Ziarele

Fericiți cei dați afară!
Prin aceasta cîștigați
Fără universitate
Numele de... *licențiați.*

Informații

Pseudo-hermafroditul de la siguranță

O vizită la siguranță.—Flena Ionescu!—Ce spune el?—Cercetările autorităților.—Percheziția de la locuința lui.—Ionescu și femeile.—Alte amănunte.

Vorbisem pe scurt, în numărul de ieri al ziarului nostru, despre barbatul-femee Vasile Ionescu, care a fost arestat la poliția de siguranță, care credea la început că are de a face cu un periculos hoț.

Imprejurările în care a fost prins, le-am arătat și cercetările ce s'au făcut până acuma au constatat că pseudo-hemafroditul Vasile Ionescu, nu e decît un maniac.

M'am dus eri la siguranță ca să'l văd, unde am găsit un mare număr de curioși, care veniseră de asemenea să'l vadă.

El e un om nalt, spătos, purtând haine femeești și o perucă caraghioasă pe cap, îmbrobodit cu un bariz negru.

Se făcea a se mira de visita atîtor curioși, căci spunea el că toată lumea îl cunoaște.

Agenții siguranței spun că e foarte liniștit și are o sdravănă poftă de mîncare.

In ultimul timp el a servit ca spălătoreasă, sub numele de Elena Ionescu, la mai multe familii, între care la d-nii: V. Scorpan, Vestali, Pantazi etc.

Inainte de a întra în serviciul acestora pseudo-hermafroditul a fost la munca cîmpului la Prigoreni, unde lucra tot sub numele de Elena Ionescu.

M'am apropiat de el și l'am întrebat cum îl cheamă?

— Ileana Ionescu, mi-a răspuns el, cu un ton de sfidare.

Obiectîndu-i însă că de ce poartă acest nume, cînd știut este și s'a dovedit că e de sex masculin, a început să'mi povestească următoarele:

— Am rămas de mic copil fără părinți, așa că n'am putut să'i cunosc; dela vrîsta de 12 ani am început să umblu în haine femeești și de atunci nu mi-am mai schimbat portul. Am venit apoi în Iași,—el e de loc din comuna Copou, — și am slujit ca spălătoreasă și bucătăreasă la mai multe familii.

Cînd i-am vorbit de femei, pseudo-hermafroditul făcu acelaș gest ce'l întrebuințează Moralescu cînd i se oferă o țigară.

Cu toate că atinge vrîsta de 56 de ani, el spune că nu știe ce e femeea, și n'a venit în contact nici odată cu femeea!

El mai are convingerea că o lună de zile e barbat și o lună de zile e femee și zice că vrea să moară în costumul în care e îmbrăcat.

La locuința lui de la Copou s'a făcut o percheziție și s'au găsit numai haine femeești. Cînd i s'a spus că poliția are de gînd să'i vindă hainele găsite la locuința lui, spre a-i cumpăra haine bărbătești, pseudo-hermafroditul căzu într'un fel de melancolie și lăcrimile începură să'i curgă.

L'am întrebat apoi dacă a făcut armată, și pseudo-hermafroditul mi-a spus că „nici nu știe ce e aceia"!

Făcîndu-se cercetări la Copou, s'a constatat, că individul mai mult pozează în maniacul, de cît e în realitate.

El și-a făcut o obișnuință de a umbla îmbrăcat femeește, de cînd i-a venit timpul să satisfacă legea recrutărei, cînd spre a scăpa de armată a dispărut din satul său și pentru a nu fi prins, s'a îmbrăcat în haine femeești, servind de atunci, după cum am spus, sub numele de Elena Ionescu.

Cînd i s'a spus că va fi dat judecății și va fi pus la închisoare el a început să se roage și să implore pe cei de la siguranță să-i dea drumul și să se ducă acasă căci n'are cine să-i îngrijească gospodăria!

Astă-zi pseudo-hermafroditul va fi dus la parchet și va fi supus unei examinări medicale.

Autoritățile din Copou au raportat că locuește de mult timp acolo, unde are casă și trăește foarte isolat, ocupîndu-se cu creșterea păserilor.

Se ducea din cînd în cînd în oraș, de unde își cumpara haine femeești.

Bănuiala poliției cum că el ar fi un periculos hoț a fost îndepărtată, și a fost convinsă că nu are de a face de cît cu un maniac.

—

Amicul nostru politic, d. C. Ghica-Deleni, fost vice-președinte al senatului, a fost primit în audiență, de către M. S. Regele și în urmă reținut la masă.

—

D: Dr. I. Septilici se stabilește în orașul nostru și va deschide un sanatoriu, care va fi instalat în strada Zmeu.

—

D. locotenent A. Popovici, din regimentul 13 Ștefan cel Mare a fost permutat pe ziua de 1 August în batalionul de grăniceri.

—

La 13 a lunei curente se face plata pensiilor civile și militare pentru luna August.

In comuna Mogoșești s'a întîmplat eri o nenorocire.

Femeea Paraschiva Loghin, adormind lîngă o plită, hainele de pe ea au luat foc și nenorocita s'a tr zit în dureri grozave.

Ea s'a ales cu grave arsuri pe corp și azi dimineață a fost adusă la spitalul sf. Spiridon și internată în secția d-lui dr. Sculy.

—

O mică neînțelegere s'a ivit între d-nii C. B. Pennescu și D. Botez, epitropi ai cassei sf. Spiridon, cu ocazia numirei unui nou intendent la azilul de bătrîne.

D. C. Botez convinsese și pe d. dr. Pușcariu pentru numirea d-lui Z. Handoca, numire care s'a și făcut, în timp ce d. Pennescu avea intenția să numească pe un om al său de încredere, căruia i-a și promis.

Acelaș sistem ca și la primărie!

—

Parchetul a trimis afacerea crimei sevîrșită la via d-lui Grossu de la Buciumi, despre care am vorbit eri, la cabinetul 1 de instrucție.

Băiatul Zitman și ceilanți doui care erau cu el continuă a fi arestați.

—

Continuăm a publica clasificația elevilor de la liceul Național.

Cl. VI Reală: Grigoriu Alex., Rădulescu Toader, Zbyszewski Alfons, Strasberg Emil, Ghibănescu Aureliu, Nazare Vasile, Daraban Ion, Protopopescu Jean, Stocker Arnold, Hotnog Titu, Ianculescu Victor, Popescu Gh., Dolejan Gh., Grimberg Artur, Asbiovici Gh., Rohr Gh., Golderon Șaia, Holban Dim., Ionescu Vasile, Strat Dim., Goilav Mihai.

—

Secția de vacanță a Curței de Casațiune a admis eri recursul preotului I. Dumitrescu, din com. Adunații contra deciziunei Camerei de punere sub acuzare prin care i s'a respins cererea de liberare pe cauțiune.

Preotul e arestat ca instigator.

—

Membrii Camerei de meserii vor fi convocați în curînd spre a lua mai multe decisiuni cu privire la congresul Camerilor de meserii din întreaga țară care va avea loc la 15 Septembrie, în localitate.

—

La 1 Septembrie se va face cu solemnitate obicinuită deschiderea noului an judecătoresc.

Cuvîntarea de deschidere o va ținea d. D. Stoenescu, procuror de Curte.

Se va proceda apoi la constituirea curților și tribunalelor și se va trage la sorți magistrații care urmează a presida Curțile cu juri din sesiunea de toamnă.

—

Mâne seară vor lua drumul spre America mai multe familii evreești parte din localitate, iar parte din cele isgonite de curînd din tîrgușorul Țiganași.

—

Ministerul de interne, printr'o circulară, a pus în vedere prefecturei noastre de județ să dea tot concursul băncilor populare din județ.

—

DIVERSE

— In strada Țicăul de Sus No. 15 a încetat subit din viață astă noapte femeia Sevastia Iorgu Vasiliu.

— A fost înaintat parchetului individul Vasile Nagorcu, care a încercat să ademenească o copilă de 12 ani.

— In comuna Deleni a fost găsit strangulat locuitorul Neculai Agapi.

Autoritățile comunale respective anchetează.

17

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

Ani întregi mi-am impus lungi ceasuri de muncă fără preget, cu speranța că voi eși în fine din condiția umilitoare în care vegetam. Toate serile, părăsind fabrica unde eram eu și tata șefi de atelier, tata îmi da lecții de geometrie, chimie, mecanică. Asta e specialitatea sa, aci e stăpîn. Ii lipsește puțină ponderație și un spirit de metodă spre a deveni un mare inventator. Mulțumită tatei mi-am făcut un frumos bagaj științific. Dar fără diplome oficiale și fără un gologan, nu sunt mai puțin expus și eu să rămân un simplu maestru sub direcția unui patron. Ori, dacă d-voastră consimțiți în câte va săptămâni, voi fi directorul unei uzine. E o lovitură a soartei pentru mine neînchipuit de fericită, voi avea cu aceasta posibilitatea de a aplica activitatea mea, de a întrebuința cunoștințele mele. Incetez de a mai fi micul șef de atelier cu trei sute de franci pe lună spre a deveni șef de industrie; viitorul meu e asigurat, viața mea e făcută. Până astăzi nu v'am obosit cu cererile mele și probabil că nici de data asta nu voi fi suparat dacă întâmplarea nu v'ar fi pus dintr'o dată în unica situație în care să vă coste ceva, îmi puteți fi de un serviciu incomparabil.

D-na ARMIERÈS.—Nu știi cât mi-e de grea convorbirea pe care o avem și cât îmi displace tîrguiala aceasta.Ași fi fericită de a răspunde mai bine la prima dorință pe care mi-o faci, dar nu pot.

JEAN.—Pentru ce?

D-na ARMIÈRES.—Pentru că,,.. pentru că...

JEAN.—O pricină?

D-na ARMIÈRES —Te rog!..

JEAN.—Or cât m'aș gândi nu imi pot explica cum se face, că îmi refuzați o propunere pe care nu e un minut o găseați bună.

D-na ARMIÈRES.—Pentru că...

JEAN.—Ori poate vă e neplăcut de a mă vedea reintorcându-mă la Rouen și devenind directorul uzinei.

D-na ARMIÈRES.—Cum poți crede un lucru ca acesta?..

JEAN.—Atunci! De unde ezitarea aceasta?

D-na ARMIÈRES, *ezitând.*—Pentru că... dacă... după ce am cerut un milion trei sute de mii de la Oțelerii și au consimțit să ne dea numai opt sute de mii, am decis s'o dăm lor pentru că ne dau întreaga sumă în ziua iscălirei contractului.

JEAN.—Totuși, d-voastră n'aveți nevoe de bani.

D-na ARMIÈRES *sculându-se.*—Hm! Dacă n'am avea nevoie crezi d-ta că n'aș primi oferta ce mi-o faci?

JEAN.—Cum?

D-na ARMIÈRES.—Ei bine, da, am spus și voesc să o știi că sunt constrânsă să-ți răspund cum am făcut'o.

JEAN.—O afacere așa de frumoasă.., Trebue să fi fost foarte neîndemânatic sau ușurel...

D-na ARMIERES.—Nenorocit mai ales. Evenimente nepreveăzute.., Mari perderi...

JEAN, *bănuitor.*—Cari întrec cel puțin sau ating cifra de opt sute de mii de franci pentru că sunteți forțați de a cere achitarea acestei sume imediat.

D-na ARMIÈRES.—Da. Nimănui altuia nu aș fi făcut o astfel de mărturisire de cît d-tale și trebue să mă înțelegi si să înțelegi că nu trebue să insiști mai departe pe lîngă mine...

JEAN.—Oh! nu, s'am ertare. Aceste datorii pe care le veți plăti cu banii cari vă vor fi dați de cumpărători, aceste datorii sunt personale ale d-lui Armieres. D-voastră nu sunteți forțată să le plătiți.

D-na ARMIÈRES.—Se poate. Dar dacă nu le poate plăti.

JEAN.—Ințeleg bine, va fi urmărit și dacă nu va obține lichidarea judiciară va fi pus în stare de faliment.

D-na ARMIERÈS.—Vezi bine că sunt nevoită...

JEAN.—Să le plătești? Dar, pentru nimic în lume.

D-na ARMIERES.—Dar creditorii?

JEAN.—Nu vă pot, creditorii, sili să vindeți uzina, nici să o urmărească. Sunteți măritată sub regimul separațiunei averilor și nu sunteți prin urmare asociata d-lui Armieres. Imobilele, mașinele vă aparțin! ele nu pot constitui un gaj creditorilor. Să vă dee în judecată, vor perde procesul.

D-na ARMIÈRES.—Pledând în potriva lor, pledez în potriva barbatului meu. Intr'un cuvânt... eu nu pot lăsa polițe neachitate. Și onoarea d-lui Armieres e în joc.

JEAN.—Că sunteți decisă de a salva pe barbatul d-vstră, înțeleg. Dar aveți o avere,.

D-na ARMIÈRES —Averea mea?

JEAN.—Ea e respectabilă. Cu ea vă este permis de a îi veni în ajutor fără a vă atinge de fondurile cari vă vor fi remise. De alt-fel între ofertele Societății de Est și propunerile mele nu e diferența de cât de două sute de mii de farnci. Ce este asta pentru d-voastră? In fine aveți să dați o parte pentru zestrea d-șoarei Armieres, poate totalitatea... ca să scapați de creditori pe d. Armieres. Pe noi oare. nu ne puteți ajuta cu nimic?

(Va urma)

OPINIA LA HUŞI

(Corespondenţa particulară a „Opiniei„)

Un mic fapt divers, care a trecut neobservat şi numai înregistrat de presă e acesta :

D. Donea, Inspector comunal a fost numit poliţaiu al oraşului Huşi, în locul d-lui Constantinescu, care trece ca inspector comunal.

Lumea pe la noi se întreabă ce a motivat această mutare.

Unii zic că d. Donea fiind suferind de piept, de mult ar fi arătat dorinţa de a schimba slujba lui de inspector comunal cu alta mai sedentară, căci altfel era hotărît să se demită.

D. Donea a fost numit în slujba aceasta încă de pe cînd era prefect dr. Clinceni. Donea era acuzat pe atunci că a fost numit inspector comunal de şi era conservator înscris în clubul de la Iaşi. D. Donea fusese cîndva în jurul *Opiniei* şi deci numirea sa fusese socotită atunci ca conservatoare.

S'au schimbat lucrurile de atunci. Slujba l'a schimbat atît de mult pe d. Donea că azi a devenit omul lui în serviciul slujbei, puţin păsîndu-i lui de culoarea politică a acelui de la care cere serviciu.

Mai mult încă; contactul său des cu mai marii satelor, l'a făcut în dese cazuri a nu fi un apărător al celor mici şi mulţi şi plasa pe care a administrat'o a înregistrat multe acte de autoritarism a fostului inspector comunal.

Atunci de ce l'a numit poliţaiu?

Lumea politică de la noi vede în această schimbare o întorsătură politică ce au luat între ele taberele liberale.

D. Nic. Cişman conta prea mult pe fostul poliţaiu Constantinescu, care prin înrudirele sale, cum şi prin tembelismul său lasa să domnească în mahalale zurba contra actualei direcţiuni a partidului liberal din Huşi.

Poliţia titrată de astă-zi are la activ mai multe păcate de neglijenţă de serviciu de cît cea veche, care se lua după gîrbaciu.

Titratul care a încins sabia de poliţaiu se crede îndrituit a se pune pe lene, slujba crezînd'o de drept sorocită lui nu căpătată prin muncă.

In lupta încinsă între liberalii noştri din Huşi, sigur că politica a fost de la început ţinta schimbărilor.

Ce se crede că se va face cu d. Donea?

Actuala administraţie comunală are interes să desmeticească lumea de prin mahalale înăucită cu tot felul de ştiri tendenţioase de dălcăuşii înăspriţilor în aparenţă.

Cum mahalalele la noi se compun din Unguri şi Bulgari se crede a se putea face asupra lor o influenţă prin faptul că vor vedea alt poliţaiu cu sabie, nu pe cel vechiu.

Dar lumea se mai întreabă: Dacă d. Donea nu mai face azi caz de culoarea politică a oamenilor zilei, cum a ajuns să facă jocul politic al taberilor liberale, deslocînd cadrele lui Cişman spre dr. Munteanu?

Dar tare ne temem că vremurile schimbă oameni în aşa măsură că ei singuri de la o vreme nu se mai ştiu ce sunt!

Iată dar cum un fapt prizărit prin gazetele din Bucureşti a provocat la noi la Huşi atîta sămînţă de vorbă că nu e zi lăsată de Dumnezeu, ca să nu se discute cu aprindere între taberele liberale: Cu cine e Donea? al cui e Donea? mai rămas-a ceva conservator în el! Şi dacă nu ştiu ce să răspundă la chestie de fond, atunci încep a discuta ce înrîurire poate avea astă-zi un poliţaiu asupra maselor electorale, fie a celea chiar mahalalele din Huşi.

Corespondent

Ultime informaţii

Guvernul a luat după cum se ştie, măsuri energice în ceia-ce priveşte expulzările.

In urma unei confidenţiale pe care a primit'o aseară, prefectura de judeţ în legătură cu poliţia de siguranţă a început astăzi un amănunţit control asupra cîtor-va persoane din localitate.

După cât aflăm, vizita ce a făcut'o d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, la Bucureşti şi întrevederea avută cu d. Ionel Brătianu, sunt în legătură cu câte-va expulzări ce se plănuiesc a se face în localitate.

După cât a putut transpira, începutul îl va face tînărul M. A., după care vor mai urma încă cîţi-va.

Cei care susţin cercul „România Muncitoare“ de asemeni sunt puşi sub supraveghiere.

Cu începere de la 1 Septembrie, orele de cancelarie la prefectura de judeţ, vor fi iarăşi de la 12—5 p. m.

Ştirea dată de noi cu privire la recomandările şi numirile în secret, ce se fac la prefectura de judeţ, se confirmă.

Astă-zi d. E. Revent, licenţiat în litere, care a fost numit în secret, în postul de copist, a sosit spre surprinderea tuturor la postul său, depunînd legiuitul jurămînt.

Voinţa Naţională *revine a doua oară şi reproduce cu italice vorba ce M. S. Regele, ar fi zis'o delegaţiei profesorilor secondari, duşi la Castelul Peleş să înmîneze M. S. memoriul profesorilor în chestia anulărilor de la ministerul de Culte şi Instrucţie.*

Se zice că M. S. Regele ar fi declarat delegaţiei că se miră cum profesorii să se mişte contra măsurilor unui ministru, care vine să aducă ordine şi legalitate la instrucţie.

Suntem autorizaţi a da cea mai formală desminţire celor afirmate de ziarul oficios al partidului liberal şi a înfiera ca o grosolană şi mare necuviinţă la adresa capului Statului.

Precum ca să se ştie.

Uniforma elevilor de şcoli secundare. Ministerul Cultelor şi Instrucţiunei Publice comunică direcţiunei Liceului Naţional că pe viitor, în ce priveşte uniforma levilor, se va reveni la uniforma simplă şi eftină, iar cea actuală se va păsui pînă la uzarea ei.

D. dr. Tudor, medicul primar al judeţului, a obţinut un concediu de o lună de zile.

D-sa va fi suplinit de d. dr. Matei Sava, medicul circumscripţiei Copou.

Din iniţitiva d-lui dr. Buzenchi, medicul veterinar al oraşului, se va înfiinţa la toamnă în localitate o societate cooperativă de lăptării.

Comisiunea de judecată a învăţătorilor, va judeca în cursul lunei Septembrie a. c., pe doui învăţători din circumscripţia Iaşi, acuzaţi de oare care fapte grave.

Aflăm că la o instituţie din localitate, s'ar fi constatat lipsa unei sume de 1000 lei.

Cum însă se crede că ar fi eroare, ne abţinem de o cam dată a da amănunte.

E cunoscută infamia d-lui Spiru Haret, ministrul cultelor şi instrucţiunei Publice, cu casarea examenului de înaintare pe loc a învăţătorilor, ce s'a ţinut astă primăvară în Iaşi.

Ministerul Cultelor a fixat un nou examen pentru 1 Februarie 1908 şi luase dispoziţia la noui înscrieri pentru acest examen să nu se mai admită ci să ia parte numai cei care au fost examinaţi astă-primăvară.

D. Haret a revenit acum asupra acestei dispoziţiuni, admiţînd noui înscrieri pentru examenul viitor.

Aceste înscrieri se fac prin revizoratul şcolar către inspectoratul învăţămîntului primar, pînă la 15 August a. c.

D. C. Covăsneanu, învăţător la şcoala din Comarna, comuna Poeni, a fost transferat pe ziua de 1 Sept., la şcoala din Bîrnova, com. Bucium, iar d. Eug. Gălinescu de la Miroslava a fost transferat la Căueşti-Roşcani.

Inscrierile la şcoala primară israelită „Cultura“ se încep Duminică 5 August a. c.

Lucrările construirei ospătăriei populare „Iordachi Popovici“ nu se vor isprăvi de cît la toamnă.

Noua clădire cuprinde 20 camere din care jumătate vor servi pentru cancelariile epitropiei, iar restul pentru Ospătărie.

E probabil că ospătăria nu va începe să funcţioneze de cît de la 1 Ianuarie viitor.

Inscrierile la şcoalele profesionale de fete vor începe la 15 a lunei curente.

Se zice că pe ziua de 1 Septembrie a. c., d. Toma Stelian va face o nouă mişcare în magistratură.

Cu această ocazie vor fi înlocuiţi cîţi-va copişti—şi ajutori de grefieri de la tribunalul local.

Săptămîna viitoare, d-nii C. B. Penescu şi D. Bottez, epitropi ai casei Sf. Spiridon, se vor duce la Hîrlău, unde vor vizita lucrările ce se fac pentru construirea unui nou spital.

Tribunalul secţia II-a a luat eri în cercetare cererea de declarare în stare de faliment a lui Idel Rachmil, din Tg.-Frumos.

Tribunalul a admis cererea lui Rachmil de a se cita martori, amînînd cercetarea cererei de faliment.

Judiciare.—Tribunalul secţia II-a a declarat eri în stare de faliment pe comerciantul M. Dikştein.

*

Am vorbit acum cîteva zile de un furt comis la debitul de tutun a domnului St. Anastasiu, din bulevardul C. I. Brătianu.

Autorii au fost prinşi şi astăzi aduşi la parchet.

Ei se numesc Constantin Ciobanu şi Ştefan a Ruxandei; Parchetul a trimes afacerea la cabinetul 2 de instrucţie; s'a constatat că autorii furtului sunt doui spărgători de profesie.

*

In ziua de 10 August a. c., s'a fixat vinderea activului comercianţilor faliţi N. G. Rosemblum şi Moise Weiss.

*

Astăzi a fost adusă la parchet femeea Iftimia Gh. Luminatu, autoarea furtului comis săptămîna trecută la comerciantul Moise Löbel, din strada Tataraşi.

Iată lista juraţilor pe anul judiciar 1907—1908, întocmită după noul regulament de către parchetul general, în unire cu prefectura de judeţ:

Alexandrescu D. prof., Buţureanu I., Bottez V., Bogdan Leon, Botter Gh. dr., Bogdan D., Chirilă C., Chirilovici Andrei, Cocea Ilie, Corban Chiriac, Cristofor Gh., Culiano Al. dr., Costin Ioan prof., Comănescu P., Dafinescu C., Drăghici V., Dumbravă I., Dumbravă C, Frunză Axinte, Filipide Al., Găvănescul I., Gheorghiu D., Greceanu D., Grecea Lazăr, Graboveschi R., Ghiţescu Vladimir, Holban Al. D., Hurmuzescu Dragomir, Hulubei Valeriu, Ionaşcu R., Lambrior Al. dr., Mănescu A., Misir Cr., Marcopol Fleaşcă C., Mavrocordat D. D, Matasariu Lascar, Mihail Gh., Munteanu Victor, Malhasovici C., Nanu N, Nădejde Gh., Negruzzi St., Neculau Gh., Obreja T., Puşcariu Em. dr, Paul Ioan, Popescu Pericle, Prasa I, Petrescu I., Popovici V. A., Podhaischi C., Petrovanu D., Paraschivescu C. N., Popa Radu Gh., Ralet I., Radu I. V., Răşcanu T., Rusovici V., Rotbard I., Sinigaglia L. E, Stravolca Gh. I., Şerban G. D., Săghinescu V., Sevastos Romulus, Sculy Logot. V., Stavăr I., Stere C., Ştefănescu Gh., Stroici Ilie dr., Stoica P., Suţu H., Stoica Al., Tomida M., Ţilenschi M., Teodoreanu V., Teohari A. D., Ţaranu Iacob dr., Tincu C., Tuduranu D., Tufescu I. G., Teodoreanu L., Tereuzescu Gh., Teodoreanu O., Vârlănescu I. C., Vasiliu Teodor, Velciu Iulius, Velea Gh., Verner I, Velciu Octav, Vasilescu D., Vârnav Liteanu Gh., Xenopol A., Zanfirescu Pandele, Zarifopol I., Zarifopol D., Zaharia C.

Consiliul comunal din Bârleşti a fost convocot pentru Duminică 5 August, spre a se ocupa cu mai multe îmbunătăţiri ce sunt de adus în acea comună.

D. Leon Popescu subchirurg-intendent la spitalul comunal din Uriceni, d fost transferat în aceiaşi calitate la spitalul din comuna Fântânelele.

Societatea de bine facere „Jubileul Carol I“ din causa lipsei de local, a cerut revizoratului şcolar, să-i încuviinţeze de a ţinea şedinţele şi întrunirile societăţei, în localul şcoalei primare „V. Alexandri“.

Cererea a fost admisă.

Prefectura de judeţ a întocmit un tablou de toate societăţile străine, existente în judeţul nostru,—tablou ce a fost cerut de ministerul de interne.

De oare-ce s'a constatat că un mare număr de indivizi exercită meseriile de bărbieri, zugravi, văpsitori etc., pe la sate, corporaţia bărbierilor, zugravilor şi văpsitorilor din localitate a intervenit la prefectura de judeţ, cerînd ca să interzică exercitarea meseriilor acelora care nu au brevete şi carnete.

Din comuna Prisacani se comunică dispariţia curioasă a preotului Neculai Ionescu.

Numitul preot s'a dus eri dimineaţă la locuitorul V. Miron, unde a oficiat o slujbă religioasă, de unde a eşit imediat, dar nu s'a mai reîntors acasă nici pînă astă-zi.

Familia preotului a avizat autorităţile, de oare ce se bănueşte că la mijloc nu e lucru curat.

D. X. Eraclide, al doilea ajutor de primar, pleacă astă-seară în străinătate, în urma concediului obţinut.

Pe aleele Copoului, s'a pus un strat gros de pietriş aşa că trăsurile sunt în imposibilitate de a circula. Atragem atenţiunea autorităţei comunale de a lua măsuri de a se presa prundişul şi a se pune nisipul necesar.

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 3 August

Convorbire cu d P. P. Carp

Bucureşti.—D. P. P. Carp, fiind întrebat zilele trecute, la Viena, de către un amic politic, despre atitudinea ce va avea faţă de reformele agrare, şeful conservatorilor ar fi răspuns că n'a luat pînă în prezent nici o hotărîre şi că vroeşte să se consulte mai întâi cu fruntaşii conservatori asupra atitudinei faţă de liberali.

Starea d lui Hajdeu

Bucureşti.— Starea d lui Hajdeu continuă a fi foarte gravă. Cu toate acestea ilustrul bolnav şi-a păstrat neatinsă strălucitoarea-i inteligenţă.

Bolnavul a cerut să i se citească ziarele.

Executorii testamentari ai d-lui Hajdeu vor fi d-nii Emil Costinescu, Barbu Delavrancea, dr. I. C. Istrati, Ciocazan, Th. Rădulescu, director general al casei de depuneri şi ex-mitropolitul Ghenadie Petrescu.

Printre legatele lăsate de d. d-nul Hajdău sunt: Castelul de la Cîmpina prinţului Nicolae, iar în caz dacă principele nu va primi acest legat, el revine Academiei romîne.

Biblioteca d-lui Hajdău va deveni bibliotecă publică.

Convenţiunea Turco-Romînă

Bucureşti.—Negocierile pentru încheierea convenţiunei Turco-romîne s'au terminat eri.

Discuţia asupra tarifului vamal se mai continuă cu privire la cîte-va articole.

Corpul lui Şt. Şendrea

Bucureşti.—Eri a fost pornit spre Iaşi corpul defunctului Ştefan Şendrea. Poliţiştii unguri au însoţit corpul defunctului până la Iţcani.

Sosirea d-lui Costinescu

Bucureşti.—D. Emil Costinescu, ministrul finanţelor s'a întors azi din străinătate şi şi-a reluat ocupaţiunile la minister.

Pe ziua de azi încetează deci interimatul d-lui Spiru Haret la acel minister.

O nouă expulzare

Bucureşti.—A fost expulzat din Bucureşti tipograful Leon Kalber, pentru vine necunoscute.

Explozie

Bucureşti. — Se telegrafiază din Donitz că acolo ar fi avut loc o teribelă explozie la fabrica de dinamită, sunt 20 grav răniţi şi 60 răniţi mai uşor.

Numărul morţilor nu se cunoaşte. locuitorii au fost somaţi să părăsească oraşul.

Holera în Rusia

Bucureşti.—Holera face progrese îngrijitoare în Rusia. S'au semnalat la St. Petersburg trei cazuri, din cari unul mortal.

Guvernămîntul Roznau e asemenea bîntuit de holeră.

Scufundarea unui vapor

Bucureşti. — Se telegrafiază din Hamburg că vaporul „Prusia“ s'a scufundat la ţărmul austriac.

S'au înecat, căpitanul Ionsohn şi 4 mateloţi.

Teribilă deraiare

Budapesta.—O teribilă deraiare a avut loc eri după prînz, pe căile ferate ungare, în apropiere de graniţa românească.

Trenul de persoane dintre Tuşnat şi Braşov, trece în apropierea staţiei Cize-Ghimeş, peste un viaduct.

Trenul neflind bine frînat, s'a prăbuşit de la o înălţime de 200 metri sfărâmîndu-se cu totul. N'a scăpat cu viaţa de cît un singur frînar.

Nu se cunoaşte numărul morţilor şi răniţilor.

Intrevederea de la Ischl

Viena.—La intrevederea dela Ischl s'a discutat, între altele, chestiunea Macedoneană şi chestiunea Marocană.

Demisiune iminentă

Petersburg.— Se asigură că retragerea lui Filosofo, ministrul comerţului este iminentă.

Situaţia cabinetului Stolypin este consolidată.

Gisela Focşăneanu

Lazar Reinstein

Logodiţi

Iaşi Ploeşti

In loc de orice invitaţiune.

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea **LEWIS şi MISS ANDRIENE**

INTRAREA LIBERA

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă“

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER „

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacist i.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii. în Iași la Konya, Racovița Marcus farmaciștĭ

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ poțe fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	Of 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 2 o Places.....	7

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : Of 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași. — Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 212.—Duminică 5 August 1907.

Interventionizmul și tocmelile agricole

XI

Am văzut că în perioada dintre 1866 și 1875, starea interioară a țărilor romînești era foarte precară, iar starea financiară a noastră era mult mai rea.

In asemenea împrejurări economice proprietarii erau foarte strîmtorați bănește. Lipsindu-le capitalul necesar pentru întreprinderile lor, statul s'a văzut nevoit să dea un ajutor eficace proprietarilor, de-aici legea de la 1873, care consfințește constrîngerea corporală și suplează astfel slăbiciunei capitalului.

După războiul independenței lucrurile se schimbă în țara romînească. Odată cu consolidarea noastră politică, vine și consolidarea economică și financiară a țărei. Agricultura și proprietarii se resimt în primul loc de buna stare generală, iar situația lor se îmbunătățește în așa măsură că n'a mai fost nevoie de legea de la 1873, cu dispoziționea ei de excepțiune, și atunci— la 1882,— legea pentru tocmelile agricole a putut fi modificată în senzul liberal pe care l'am studiat în articolul precedent.

Dar starea economică a țării, odată îndrumată pe calea propășirei, a mers mereu progresînd. Iar progresul acesta continuu n'a putut rămînea fără înriurire asupra agriculturei, și deci și asupra legei pentru tocmelile agricole.

In adevăr, între 1882 și 1893 starea economică a țării, precum și finanțele țării, se prezintă în condițiunile cele mai bune.

Perioada între 1881 și 1886, cu drept cuvînt numită perioada marilor lucrări, este sub raportul economic, perioada cea mai favorabilă. In aceste timpuri statul contractează marele împrumut de 308,525,000 lei; iar la 1889 se unifică diferitele împrumuturi de la casa de Depuneri într'un singur împrumut cu dobînda redusă de la 7 și jum., la 5 la sută pe an.

In 1887 se emite rentă perpetuă cu 5 la sută, pentru 28 milioane și diferite alte împrumuturi, cari toate împreună însumează cifra de 380 de milioane 525,000 lei, parte din ele în rentă perpetuă de 5 la sută, parte în rentă de 4 la sută pe an.

Toate aceste împrejurări au contribuit indirect la posibilitatea unei reforme a legei tocmelilor agricole într'un senz mult mai liberal de cît reforma de la 1882.

Asemenea nu trebue să uităm răscoalele de la 1888, cari au contribuit și ele la reforma legei de la 1882.

Lipsa de capital și mai cu seamă lipsa de numerar, făcea ca contractele agricole să fie mai mult niște trocuri, în cari una din părți, proprietarul, dădea țăranului pămînt, porumb și altele; iar în schimb țăranul se obliga să presteze anumite servicii, să execute o anumită cantitate de muncă.

Schimbîndu-se însă situația economică a țărilor, capitalul înmulțindu-se se putea acum vorbi despre un preț al muncei, și această stabilire de prețuri a fost prima grijă a legiuitorului de la 1893: „După legea de la 1882 modalitățile de plată sunt susceptibile de următoarele serii:

1) Muncă și bani;
2) Muncă și dijmă;
3) Muncă, bani și dijmă;
4) Muncă, bani, dijmă și altele.

Munca se descompune în felurite prestațiuni precum: pogoane de arătură, secerat, treerat, etc. Dijma varia după localitate, accesoriile coprindeau: găini, pui, ouă, unt, mușchiu de porc, etc.

Ori-cine înțelege că combinațiuni așa de complicate pun pe plătitor în cea mai neplăcută nedumerire. Toate aceste fracțiuni de plată, nereductibile sau greu reductibile la același denumitor, prezintă inconveniente aproape identice cu alcătuirile pe bani înainte pe mai mulți ani".

Legea de la 1893 tinde a limpezi valorile preschimbate, obligă în acest scop pe antreprenorul agricol să determine cel puțin care loc se dă pe bani, care pe muncă și care pe dijmă. Previne cumulul prestațiunilor și suprimă condițiile accesorii. Cu alte cuvinte, se stabilește un fel de bursă cîmpenească cu cote diferite și aici vedem o îndrumare spre o valoare unică; ori bani, ori dijmă, ori muncă, *cu posibilitatea de-a aprecia valoarea dijmei și a muncei în raport cu banul* (Tănăsescu și Grigorescu,—*op. cit.*"

Cu alte cuvinte, legea dela 1893 operează progresul de-a aprecia munca în bani, apreciare ce înainte nu se putea face, din cauza lipsei mari de numerar și din cauza valorii prea rădicate a banului.

In adevăr, iată ce zice d. P. P. Carp, legiuitorul de la 1893, în această privință în luminoasa expunere de motive, cu cari își însoțește legea: „înainte cînd numerarul era rar și dobînzile enorme, cînd lipsa de tranzacțiuni interne și externe ne forța să consumăm pe loc mai toată recolta, erau justificate obiceiurile vechi, variabile după împrejurări și însoțite de felurite prestațiuni. *Nimeni nu plătea în bani pentru că nimeni nu avea bani.* Astă-zi însă, apucăturile de care vorbim sînt fără îndoială menite a dispare la rîndul lor cum dispar una cîte una, în toate ramurile activității umane, formele întrecute de prezent".

Am inzistat intenționat așa pe larg asupra acestei lature a legei de la 1893, fiind-că ea formează caracterul ei esențial. Precum, la 1873 legiuitorul s'a văzut nevoit a consființi constrîngerea corporală, din cauza strîmtorărei economice în care se aflau atunci proprietarii; precum, la 1882, C. A. Rosetti a putut să desființeze această măsură a predecesorului său, din cauză că starea economică a țărei și în special cea a proprietarilor, permitea atunci aceasta,— tot astfel la 1892, starea economică a țărei îmbunătățindu-se și mai mult, i-a fost cu putință legiuitorului de atunci să specifice și să aprecieze munca țăranului în raport cu banul.

In articolul viitor voi inzista asupra celor lalte dispoziționi din legea pentru tocmelile agricole de la 1893.

Iași, 1907. **St. Antim**

EROUL N. IORGA

D. Nicolae Iorga, nemulțumit se vede numai cu succesele politice repurtate în țară, a început să se amestice și în politica romînilor de dincolo de hotare.

Prima d-sale încercare a fost îndreptată asupra romînilor basarabeni. Rezultatul acestui amestec intempestiv al d-lui Iorga, e azi deplin cunoscut la noi.

Dar d. Iorga e omul care nu se descurajează ușor. Respins de basarabeni, d. Iorga a îndrăgit acum pe romînii transilvăneni și nu-i mai slăbește cu sfaturile.

Rezultatul acestei noui tentative a d-lui Iorga e foarte asămănător cu cela pe care deputatul Iașului l'a obținut în Basarabia; răspunsul însă pe care-l capătă d. Iorga de dincolo de Carpați, e mult mai drastic și mult mai categoric. „Lupta", ziarul partidului național romînesc din Ungaria, răspunde astfel la amestecul d-lui Iorga:

„Sfaturile sunt frumoase, dar numai atunci cînd sunt acceptabile. Și ele nu sunt acceptabile mai ales atunci, cînd se dau tot soiul de insinuări împotriva unor oameni prea serioși ca să se abată de la datoria lor și prea buni ca să se supere pe merituoșii sfătuitori, fie ei cît de impulsivi".

Am citat într'adins rîndurile ziarului transilvănean, fiindcă în aceste cîteva fraze d. Iorga își va găsi cel mai fidel portret al său.

„Insinuant" și „impulsiv", iată adevărata caracteristică a d-lui Iorga.

Aceste două defecte alterează întreaga personalitate a profesorului bucureștean. Natura impulsivă a d-lui Iorga îi imprimă întreaga sa conduită deșanțată.

N'a fost om de știință în țara romînească, căruia d. Iorga să nu-i fi bănuit știința; n'a fost literat, căruia d sa să nu-i fi negat talentul; n'a fost om politic, căruia d. Iorga să nu-i fi adus cele mai grosolane insulte.

Din pricina naturei acesteia impulsive, d. Iorga nu și-a putut cruța nici prietenii. Sub cele mai mici pretexte și la cele mai neînsemnate incidente, d. Iorga strică prietenii de ani și jură răzbunări sălbatice. E destul să-și vadă un prieten vorbind cu un așa zis adversar, pentru ca o nouă dușmănie să nască.

Acesta e eroul,—și cei de la „Lupta" îl cunosc: e impulsiv și insinuant.

ALEGEREA DE LA TECUCIU

La 12 August se vor face alegerile pentru colegiul I de senat la Tecuciu. Candidatul nostru este d. Nicolae Xenopol.

Tînăr, încă, d. Xenopol are doar 45 de ani pe care îi poartă viguros și destoinic,— totuși el și-a creat un loc de frunte între personalitățile politice din țara noastră, atît în partidul conservator cît și în întreaga activitate politică națională. Muncitor de temperament, el n'a încetat de a lucra în direcția pe care și-a ales-o, economia politică; economist distins el a introdus cunoștințele sale în toate chestiile politice pe care le-a prezentat în Camerd, arătînd competența sa în această materie. Raportor al budgetului pe 1906—1907, al învățămîntului, al contenciosului administrativ— în toate aceste legi d. N. Xenopol a pus ceva din adînca sa cunoaștere a legilor sociale ale țărei noastre.

Amestecat în încheiarea tratatelor noastre de comerț, el a presidat comisiunea care a negociat anul trecut convenția cu Franța— și putem spune pentru că o știm bine, că la Paris a fost considerat ca un spirit larg și deschis tuturor marilor chestiuni.

Socotit în străinătate ca un economist de valoare, conferințele sale de la Viena din Aprilie trecut au fost urmărite cu mare atenție. Chemat de a face aceste conferințe de o societate din cele mai vechi și mai bune de economie politică, d. Xenopol va reveni în curînd cu o nouă serie de conferințe asupra țărilor balcanice în raport cu Romînia. Corespondent la o mulțime de reviste de sociologie și economie politică, d. N. Xenopol publică singur, o revistă foarte răspîndită, în limba franceză, „Mișcarea economică" *și care se bucură de o consideratie aleasă în toate cercurile științifice europene.*

Orator de talent, scriitor de valoare, d. N. Xenopol are toate calitățile unui om de stat.

Tecucenii n'au nevoie de a cumpăni multă vreme voturile lor, alegînd pe d. Xenopol; ei vor da dovadă de un bun simț politic și de un înalt patriotism, căci aleg în aceste momente de frămîntări sociale, un om care nu trebue să lipsească dintr'un parlament. Cine altul de cît d. N. Xenopol e mai bine indicat a discuta chestiile de economie politică și a aduce cu cunoștințele sale profunde o contribuție sinceră la resolvirea problemei agrare.

Tecucenii conservatori vor da Parlamentului un om de valoare și vor merita de la țară și de la partidul conservator toată admirația și stima ce se cuvine unor luptători devotați ideei de propășire națională.

Asistența publică

Intre multe schimbări ce trebuesc introduse în asistența medicală cu ocazia reorganizărei serviciului sanitar și formarea noului minister al sănătății publice, prima și cea mai de seamă remaniare trebue făcută în administrația eforiilor și epitropiilor spitalelor civile.

Nu e o administrație mai rea, decât această administrație a averilor rămase pentru întreținerea spitalelor și ajutorarea bolnavilor.

Supusă fluctuațiilor politice, fiecare schimbare de guvern aduce schimbări de la rândaș și până la sora de caritate în fiecare spital. Dacă în alte administrații sistemul acesta n'are nici o influență, aci această influență e dezastruoasă. Un personal inferior medical are nevoie de multă vreme și multă stăruință de a se obicinui cu activitatea unui spital. Inchipuiți-vă că fie-care regim schimbă tot acest personal și asta în ce chip. Se aduc protejați, fie ei pregătiți sau nu, au ei sau nu înclinări sufletești de a fi folositori acestor instituții. Se caută numai căpătuiala cîtor-va oameni și atîta tot.

Și cine plătește aceste schimbări administrative? Bolnavul! Pentru ca să poată exista funcționarul epitropiilor și pe timpul opositiei sale, va lucra în așa chip în timpul slujbei ca să își agonisească un surplus pe lîngă leafa sa. Eforii sau epitropii sunt oameni cu mii de ocupații, cari au primit aceste demnități ca o sinecură sau ca o onoare. Nu vor sta ei să cîntărească și să judece fie-care act, fie-care fapt și socoteala administratorilor inferiori. Și este un jaf de neertat în aceste administrații.

Credem că ministerul sănătății publice va lua în mâni administrația acestor bunuri spitalicești și că vom avea și noi o administrație modernă și umanitară a spitalelor și așezămintelor de sănătate publică.

Și mai este un rău, care datează de mult. E vorba de gratuitatea ajutorului medical. Ori-cine s'ar presenta într'un așezământ al Epitropiei are dreptul la gratuitatea îngrijirei. Nu protestăm în potriva acestui act, căci lovește în interesele medicilor practicieni, cari nu pot exista din cauza concurenței ce le fac așezămintele filantropice, dar protestăm pentru faptul că se servesc de această gratuitate oameni cari pot plăti un medic și o doctorie și protestăm pentru că sunt ocupate locurile destinate pentru săraci de oameni cu dare de mână.

Și aci vinovată e administrația căci mai toți cei cu dare de mână cari vin în spitale sunt recomandații și protejații administrației. Medicul e nevoit a se supune acestor insistenți venite de sus.

Din pricina tuturor acestor neajunsuri, cerem ca viitorul minister al sănătății publice să ia aceste așezăminte sub administrația sa. Nu mai în chipul acesta ele vor corespunde scopului lor și vom vedea și în țeara noastră cum măcar să nătatea e pusă la adăpostul luptelor politice.

OAMENI ȘI LUCRURI

INTERVIEW...

Suntem în anul 1910; în încăperea unui muzeu școlar înființat în orașul nostru prin donațiunile în bani și anume diurna fostului deputat al Iașului, N. Iorga, în legislatura 1907—1909.

Intr'un colț al marei săli care conține interesanta expozițiune de obiecte școlare: cărți aprobate și.... dezaprobate, memorii, invențiuni datorite profesorilor sau elevilor, costume școlare obligatorii și scoase din uz, șorțuri, corsete, etc.

In această atmosferă pur școlărească am putut lua un scurt interview unei interesante uniforme liciale, atârnată de un cuier, prețioasă reliquie scoasă din uzul obligatoriu al școlilor noastre printr'un ordin al fostului ministru de instrucțiune publică în 1907.

„Dorești să știi—îmi zise uniforma— ceva din amintirele mele, din trecutul meu? Ei bine, lucrul nu e așa de greu și de misterios; ți l'ar fi putut spune oricine în târgul acesta. Am aparținut unui elev bunișor—cei buni de tot nu mai existau în vremea mea—băiatul unui modest funcționar. Avea sărmanul tată, trei copii la liceu și cu grele sacrificii, cu vaete și plânsete, s'a putut supune ordinului direcțiunii de a-și îmbrăca băeții în uniforme noui și costisitoare întocmite după același model, la unul și același maistru, pentru ca nu cumva să se schimbe ceva din uniforma obligatorie, ca să nu fie vr'o deosebire de nasturi sau chiar în culoarea stofei. Bietul funcționar! Cât s'a văitat și s'a rugat să fie îngăduit, că avea datorii în târg, plătea camătă, avea o nevastă bolnavă.

Dar legea era neînduplecată și erau puține zile numai înaintea unui zece Mai. Toți elevii fără osebire și fără excepție aveau să apară și să defileze în uniforme. Dar, cum am aflat, durerea cea mare a bietului tată nu era hainele, pe cît era—cizmele, acele elegante și cochete cizme militare à trei zeci de lei perechea în care vezi acum înfipți pantalonii mei! Bietul om care își amanetase lucruri de ale casei pentru confecționarea costumelor, era disperat. Noi, cele trei uniforme așteptam, atîrnate de perete; așteptam să ne adapteze la botforii respectivi. Câte blesteme și ocări n'am auzit în acest timp, cîte priviri furioase, disperate, înlăcrămate n'am îndurat asupra-ne! Dar însfârșit sosi ziua cea mare. Tustrei elevii căpătară uniformele complete și putură în rînd cu ceilalți să iee parte la defilări, la exerciții. Uniformele se inaugurară în sunetele fanfarei, cu o paradă strașnică și toată viața noastră de apoi—a fost o existență de paradă. Nu zic, am stat și prin clasă, dar puțin. Cursurile se împuținase prin lege, dar elevii le împuținase ei singuri, cu de la sine putere. Nu era în adevăr păcat să mocnească în închisoarea claselor, în loc să se înflăcăreze luînd parte o viață publică, intensă, mare? Și așa luarăm parte tot timpul la întruniri, la manifestații, la escursiuni școlare, la conferinți în sala teatrului, la lecțiile d-lui Cuza în aula universității, la luptele electorale. E adevărat că elevul meu a rămas repetent—din cauza absențelor multe și eu n'am avut mulțumirea să văd vr'un galon galbăn de caporal pe mănecile mele de stofă neagră. Numai în 1908, după desființarea noastră, școlarul a devenit din nou băiatul bun de altă dată. Dar frumoase clipe am trăit în vr'o doi ani de zile și nu-mi pare rău că în loc de a ajunge vr'o peticā murdară, tronez în muzeul d. Iorga pe care l'am ales deputat și l'am purtat în triumf în 1907".

Rodion

Răspuns d-lui Caragiale

Colaboratorul nostru, vizat prin scrisoarea deschisă apărută în „Liberalul", aflînd tîrziu, la Herculesbad, despre cele ce cuprinde scrisoarea maestrului Carageale, răspunde astă-zi și documentează oare-care fapte foarte interesante asupra chestiunei care a provocat polemica și care după toate probabilitățile, nu poate fi considerată ca închisă.

Din ultimul număr al „Liberalului", mit chiar acum, constat, și nu cu puțină surprindere, că sunt pus în cauză, în conflictul de paternitate literară a fabulei *Duelul*, și aceasta prin chiar scrisoarea deschisă ce maestrul Caragiale îmi adresează.

Mărturisesc că nu prea am îndrăzneală —și trebuie multă—spre a respunde celui mai mare prozator în viață. Dragostea de adevăr—și d. Caragiale înțelege foarte bine acest lucru—constituie, însă, imboldul puternic și, triumful ei asupra timidității, îmi dă curagiul să iau condeiul în mână.

D. Caragiale întrebuințează la adresa mea cunoscuta-i ironie caustică — lucrul nu mă supără, din contra— ; d-sa îmi ciunteşte chiar numele—lucru ce mă feresc a califica, mai cu samă cînd eu n'am nici o vină dacă numele meu nu amintește pe vr'un scoborîtor al eroilor care au luptat pentru Patrida, sau ai acelor care au dus în numele semilunei lupta contra creștinătății— ; ceva mai mult, d-sa îmi atribuie un rol ce nu-l am la gazetă, acel de critic literar, lucru ce nu l'am făcut în viața mea, d-le Caragiale, pentru considerentele următoare:

N'am pregătirea necesară—ceea ce nu vor recunoaște atât de ușor mulți din criticaștrii noștri, și apoi pentru că, artiștii noștri sunt de multe ori de o susceptibilitate atît de exagerată—dacă nu cumva susceptibilitatea și talentul formează două extreme—în cât o astfel de ocupație nu poate surâde unui om care dorește să remîie cu totul necunoscut și pe care, o întâmplare extraordinară ca acea de astăzi, îl poate sili doar să semneze rândurile pe care le scrie.

N'am rolul ce mi-l atribui și deci nu puteam influența întru nimica asupra modului cum s'a dus polemica. Ceva mai mult, dacă aș fi fost întrebat, a-și fi sfătuit ca scrisoarea să fie publicată în întregime, așa cum ai scris'o, cu toată aluzia răutăcioasă la membrii partidului conservator, pe care, ori-ce s'ar spune, *Opinia* n'are nici un motiv să-i zeflemisească. Scrisoarea trebuia publicată aidoma fiindcă o zeflemea a lui Caragiale este bine primită chiar cînd constituie o vădită nedreptate.

Aș putea încheia aci respunsul meu, dacă chestiunea n'ar avea și o latură de ordin general — partea personală ie atât de puțin interesantă pentru marele public—și asupra căreia voiesc să inzist puțin.

*

Este sau nu d. Caragiale autorul celor trei fabule—ultimele două au apărut în numărul de 15 Iulie al *Convorbirilor* sub titlul *Temelia* și *Bietul Ion*? Simpla declarație a d-lui Caragiale și or-ce discuție ar trebui închisă. Dar chiar de n'ar fi existat o declarație categorică a marelui prozator și încă aș fi fost cel dintâi care să declar că d-sa nu poate fi autorul acelor fabule. Și nu că d-sa n'ar putea scrie în acest gen și „într'o formă atît de concentrată, limba bogată, stilul lapidar și firesc, iar concepția de o rară simplitate măreață și de o limpezime clasică", nu, căci chiar acum recitesc o perlă în versuri intitulată *Sfînt-Ion*—ce comcidență de nume—și al cărei autor e d. Ion L. Caragiale. Dar aș fi afirmat că d-sa nu poate fi autorul fiind-că cunosc ideile d-lui Caragiale asupra cauzelor ne-

norocitelor răscoale de astă-primă-vară, de oare ce d-sa le-a expus, într'o neuitată seară, la poetul Ronetti-Roman acasă, cu acea vervă extra-ordinară, cu acele infinite paradoxe, din mijlocul cărora resărea, însă, ca o stea între nouri, dragostea sa caldă pentru țară și cei ce sufăr. Și cine mai știe că d. Caragiale este prin excelență artistul îndrăgostit de adevăr—pentru care are un adevărat cult —și cine a urmărit în deaproape pe om și pe artist, mereu consequent cu convingerile și ideile sale, pururea condus de iubirea adevărului, acela știe că Caragiale nu este artistul oportunist, care să-și duplifice personalitatea, la care una să fie gîndul și alta vorbă, una să fie vorba și alta fapta. Și așa fiind Caragiale nu putea să aibă notă de atac ce rezultă din fabulele indicate,—izvorîte și ele din nenorocitele întîmplări de astă-primăvară, — față de un anumit factor constituțional și pe care, o știm perfect de bine, nici un moment Caragiale n'a înțeles să-l facă respunzător de cele întîmplate.

Atunci ? Atunci remîne un fapt care trebuie lămurit și anume următorul.

*

Cele trei fabule, publicate în „Convorbiri" și atribuite unui mare anonim, au fost cetite prin luna Mai, în acel templu închinat artei, pe care-l constitue casa No. 4 din Hohenzolern platz—Wilmersdorf, unde locuește maestrul prozei romîne și unde, afară de ceasurile cînd lucrează Caragiale și cînd deci liniștea trebuie să fie complectă,—nu se vorbește și nu se face de cît artă, care, or-ce s'ar spune, nu ajunge pe acea la care se ridică maestrul în ceea ce scrie! Acolo, în acea casă, unde se citește atît de mult, se scrie atît de bine, se vorbește atît de frumos—dovadă cele publicate de ziaristul ardelean sub titlu „Caragiale Intim", —acolo unde acordurile divine răsună la atingerea degetelor minunatului Dimitriu, acolo s'au cetit și acele fabule care au plăcut d-lui Caragiale—nu însă în gradul în care au plăcut d-lui Dragomirescu—acele minunate fabule care nefiind datorite lui Caragiale învedereazā „că mai există astă-zi, printre tineri sau bătrîni, încă un condei ale cărui rari calități sunt o biciuire indirectă a unora care cred că literatura romînă se reduce la ei și din care, unii, nici macar n'au dreptul să intre în această casă a luminei".

Pe acest talentat artist Caragiale îl cunoaște și acei care se interesează de literatura romînă, care privesc cu mahnire cum ea lîncezește și cît de rar sunt producțiunile care merită a fi socotite ca artistice, aceia au dreptul să-l întrebe pe Caragiale: cine este „talentatul anonim", „marele anonim" cum l'au denumit cei de la „Convorbiri" iar eu voesc să cred că maestrul prozei romîne nu va refuza a respunde.

Iar sub-semnatul, necunoscutul, atacat din senin și pe nedrept, va avea mîngăierea de a fi contribuit, pe o cale indirectă, la clarificarea unei chestiuni dificile și la prezentarea marelui public a unui atît de desăvîrșit artist și care, în modestia sa, a preferat să remîe necunoscut,

Dr. Blumenfeld

ȘTIINȚI-LITERE-ARTE

Romanciera Ouida

I

Aci regăsi pe Florella și pe bătrâna Cazot. Florella era însă pe patul de moarte, o boală nemiloasă îi doborâse corpul său fraget și mlădios ca unei gazelei și „aceasta din pricina mea, *eu* o ucisesem" zise cu lacrimi în ochi nobilul străin. In una din acele lungi nopți de vară muri Florella; fericită, iubindu-l și iertându-l; vorbind, până la sfârșit, de întâlnirea lor dincolo de mormânt, în care ea spera și credea, după făgăduința religiei sale!—Muri cu mânele-i în jurul gâtului lui, și cu ochii ei într'ai săi, până se stânse într'înșii cea din urmă rază de lumină—muri pe când se crapa de ziuă, și lumina zorilor i înconjura capul cu un nimb de aur, vestind venirea unei zile spre care ea nici odată nu se mai deștepta.—Și celor care voia să afle taina sufletului său, și care voiau să afle de portretul Florellei în ce împrejurări a fost făcut, le răspundea cu tristețā: „In cartea vieței tuturor bărbaților sânt foi îndoite scrise în taină, nici odată cetite de alții, ci numai câte odată privite de ei înși-și în vre-o oră singuratică de miez de noapte." Am analizat mai pe larg această nuvelă fiind- că ea cristalizează de minune sufletul romantic-visător al Ouidei. In *Sir Galahad* descrie aventura amoroasă a unui mahomedan pentru o frumoasă circasiană. Peripețiile unei aventuri de dragoste are părți de un umor irezistibil ceia ce dovedește că Ouida știa să mănuească condeiul și în această direcție. In *Doamna Marchiza* reconstruește o admirabilă parte din strălucitul veac a lui Ludovic al 14-lea cu conți, contese, cu serenade pe sub balconuri, sau cu serbări strălucite unde se încheghau toate intrigile și se povestea despre toate scandalurile din Versailles. Discutîndu-se despre influența D-nei Fontanges, de îmbrăcămintea spaniolă pusă de Majestatea Sa pentru a-i face pe plac, despre noul castel dăruit părintelui de la Chaise, despre ultima extravaganță a lui D'Aubguy și ultima vorbă de spirit a lui Lauzun, și în fine despre ce se șoptea în privința lui Bossuet și D-șoara Maulèon.

Toate aceste scene de iubire, lux și întelegență sunt descrise cu o naturaleță balzaciană de Ouida.—In Don Guesaldo face istoria unui preot care pentru a nu trada taina spovedanie, lasă să fie acuzat de un asasinat și moare în închisoare.

Dialogurile preotului sunt de un dramatism covârșitor, ele îmi amintesc scenele duioase din „Duelu" lui Lavedan.

II

Cetele și natura capricioasă a Londrei nu plăcea de loc Ouidei; de aceia ea părăsește această metropolă luînd drumul Italiei, stabilindu-se în Florența. De aici trimete corespondențe ziarelor englezești din care pensiune se întreținea. In anul 1881 face cunoștința publicistei românce Dora d'Istria (Elena Ghika) care din cauza nepotrivirei de caracter cu soțul ei prințul rus Kolzoff-Massalsky îl părăsește, stabilindu-se definitiv în Florența într'o vilă numita d'Istria, situată pe Via Leonardo da Vinci. Ouida devine prietenă cu Dora, care era o celebritate universală și care o ajutase în multe împrejurări cu bani. Amîndouă colaborau în marele reviste italiene, care se simțiau măgulite să aibă pe sumarul lor numele acestor scriitoare. In 1888, la 17 Noembrie, într'o Sâmbătă la oarele 6 seară, moare în vrăstă de 60 ani Dora d'Istria. Această moarte neașteptată pricinuește o nevindecată durere sufletească Ouidei. In prietena sa pierde pe o mare susținătoare a traiului, care de azi înainte devine din ce în ce mai greu și pe sfătuitoarea sinceră în tovărășia căria a petrecut ceasuri plăcute și neuitate.

Ouida se retrage în Massarosa într'o singurătate desăvîrșită, avînd în jurul ei natura pe care o iubisă așa de mult, pe o servitoare credincioasă și cei trei cîni favoriți care o însoțeau în preumblările sale. Aci citea și scria numai atunci cînd cerul era liniștit și senin. Ea se cobora în grădină unde într'un costum de o simplicitate rustică, contempla ceasuri întregi priveliștea încîntătoare, și asculta cu religiositate freamăt frunzelor de tei și plopi. O broboadă acoperea șuvițele de păr albit, dînd figurei sale o asămănare de țărancă italiană demnă de penele lui Hébert.

Moartea Ouidei este sinceră deplins de ziarele italiene și englese, ea moare în vrîsta de 67 ani depunînd pe altarul literelor prinosul său de muncă cinstită și curată.

Octav Minar.

OPINIA LA HUȘI

(*Corespondența particulară a „Opiniei„*)

Mă gândeam despre ce v'ași putea scrie în aceste zile de acalmie politică, când tot ce se face la dos, între culise, n'a ajuns să transpire la suprafață, și că deși taberile stau față în față gata de luptă, totuși multe surprize ne pot provoca evenimentele la ziua lor.

Pentru moment găsesc prilejul de a pomeni ceva de reapăruta *Gazeta Fălciului*, care are în vedere luptele comunale și deci recomandarea către cetățenii Hușeni a d-lui dr. I. Munteanu pentru primărie.

Proprietarul gazetei vorbește în stil direct către cetitori de și își păstrează anonimatul și cetitorul a rămas surprins că cel ce scrie cetitorului din oraș și județ trebue să ghicească că e însuși dr. I. Munteanu fără s'o spue undeva...

Gazeta Fălciului a dus cândva o strașnică campanie contra noastră a conservatorilor.

Cât a fost Pavel Michiu prefect, apoi T. Cerkez și în urmă Adam Mitachi, coloanele *Gazetei Fălciului* erau pline de diatribe contra fruntașilor noștri.

Mai mult încă; Gazeta Fălciului a dus o înverșunată luptă contra P. S. S. Episcopul de Huși, pe care îl acuza de multe de toate.

Astăzi directorul și proprietarul *Gazetei Fălciului* am numit pe dr. I. Munteanu vede cât de greșită i-a fost tactica. D-sa a crezut că lovind fără păs în adversari va strânge rândurile alor săi, și-și va căpăta în partid-ascendentul necesar.

S'a înșelat. La cea întâi atingere cu masa electorală, fruntașii liberali au dat dosul și l'au părăsit pe d-rul I. Munteanu. D-sa a încasat rancuna și ponosul, iar alții au cules folosul.

După vremuri *Gazeta Fălciului* număra o serie de colaboratori, cari și prin prosă și prin versuri își alimentau coloanele.

Și poeții n'au lipsit la Huși!

Și de ce adică ar lipsi? N'are el Hușul împrejurimi frumoase? n'are el ape îndestulătoare? n'are el viile lui îmbelșugate cu roadă? Apoi n'are Hușii femeile cu nurii lor atrăgători? Nopțile de vară pline de lună nu iscodesc și la Huși fibrele poetului să cânte din lenta lui poetică?

Da! și la Huși avem înșirători de vorbe goale, ce din coadă au să sune!

Iată-i cum ni-i da o dată *Gazeta Fălciului*:

Iată-l pe Gh. Damaschin, sau mai bine pe Damaschin Gheorghe, care a cultivat și cultivă muza poetică, sechestrată atât de bine de el pe muntele Parnas.

Azi poetul Gh. Damaschin, e un prăpădit de cetățean, care își tărie sărăcia și nevoia și nu cred ca se mai aibă habar de persoana dr. I. Munteanu pentru a-și mai înșira versurile sale. Dacă dânsul n'o fi părăsit muza poetică, apoi știu sigur că muza l'a abandonat de mult pe dânsul!

Au și muzele toanele lor! Să nu credeți că *muza* e o domnișoară, căreia i-ar plăcea să stea numai pe lângă cei în puf și pe sofa. Muza se scoboară și prin taverne, de cât se mai cere ceva de la cel ce luând muza de bot, și de păr o poate târî și prin taverne!

Un alt colaborator de genul femeesc, autor de versuri, de toate măsurile, în toate ritmurile, cu sau fără rimă, în toate genurile poetice: odă, cântece, elegie, sonet, epigramă, narațiune epică, etc. etc. etc. versuri albe și *roșii*, de toți și pentru toate le-a scris pe vremuri cunoscuta *Adela* de la Huși.

De sigur acest nou colaborator al *Gazetei Fălciului*, atât de harnic și productiv pentru opoziție v'a refuza astăzi colaborarea sa la gazeta dr. I. Munteanu.

De ce?

Iată ce e greu de spus.

Poetul atât de cunoscut sub numele de *Adela* de la Huși are multe calități bărbătești, că în jurul său strânge mare cerc de admiratori ai talentelor sale...poetice.

Motivele inspirațiunii sale sunt atât de varii, căci poet liric cum este, cum i se vor arata la orizont noi aderenți, cum tronc poezia e gata.

Dacă ar fi să se ia întreaga colecție de versuri lirice ale Adelei de la Huși, mai n'ar fi fapt divers, care să nu-i fi furnizat o inspirație poetică.

Vin și agitat prin fire, nestatornic și zburdalnic, cum cată să fie poeții, poetul nostru, Adela de la Huși, și-a suit și scoborît struna talentului său poetic la toate tonurile modelându-le după toate situațiunile.

Cum însă astăzi *Gazeta Fălciului* e a celuia care provoacă ambete nu tocmai la nivelul strunei poetice a poetului nostru Adela de la Huși, netăgăduit că seria inspirațiunilor demne pentru Gazeta Fălciului s'a închis pentru vecie.

Cetitorii noștri Hușeni regretă această întorsătură neprielnică distracției lor, căci și eu ca cronicar vremelnic—dar în proză —trebue să mă opresc asupra sfârșitului muzei *Adelei* noastre de la Huși.

Dar ce zic! **Corespondent.**

Informații

D. Gh. Săndulescu, prefectul poliției, se va reintoarce mîine dimineață din concediu.

—

Mîine fiind aniversarea nașterei A. S. R. Principele Neculai, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie și la cele lalte biserici, din oraș.

Tot mîine se va oficia la catedrala catolică, un Te-Deum, cu ocazia aniversărei nașterei Impăratului Frantz Ioseф.

Vor asista rèpresentanții puterilor străine din localitate și representanții autorităților.

După Te-Deum va urma o recepție la consulatul austro-ungar, din strada Carol.

—

Comitetul Jokey Clubului se va întruni zilele acestea pentru a lua ultimile dispozițiuni în vederea marilor alergări ce vor avea loc în zilele de 14 și 16 Septembrie, la hipodromul de la abator.

—

Am anunțat la timp numirea unui oare-care Vasiliu, în postul de perceptor, la primărie.

Acest Vasiliu e acel care sub primariatul d-lui C. B. Pennescu a comis mai multe incorectitudini, pentru care a fost dat afară.

Au intervenit însă niște polițe despre care d. Pennescu nu e străin, și Vasiliu a fost numit iarăși perceptor.

De altminteri această numire a revoltat chiar pe cei de la clubul liberal.

—

Am dat eri știrea despre expulzările ce se pregătesc în localitate.

După cum ni se spune, e vorba de a se expulza, chiar zilele acestea, pe un cunoscut personaj din localitate, un înfocat propagator al ideilor socialiste.

Totul se pregătește însă sub cea mai mare discreție.

—

D. Const. Hamangiu, procuror de secție pe lîngă curtea de Apel din Iași, reîntorcîndu-se din concediu și-a luat postul în primire.

—

Cursurile școalelor secondare din localitate vor începe la 11 Septembrie.

La școalele primare ele vor începe la 1 Septembrie.

—

Ni se spune că spiritele în județul nostru sunt încă agitate și se prevede la toamnă lucruri grave.

Inspectorii comunali au fost însărcinați să supravegheze în deaproape mișcările de la sate și să ia măsuri pe cît le stă în putință să liniștească spiritele.

—

Zilele aceastea Regimentul 7 călarași va pleca la Roman, spre a face exercițiii de înnot în Siret, unde va sta pînă la sfîrșitul lunei aceștia.

—

In sesiunea de toamnă a Curței cu Juri, care se va deschide în primele zile ale lunei Septembrie, se vor judeca între altele și procesele privitoare pe femeea Elena Andronic, care a ucis mai zilele trecute pe soțul ei la Voinești, împușcându-l; băiatul Zitman, autorul crimei dela via Nițescu de la Bucium, precum și procesul autorilor crimei din Păuleni, despre care am vorbit pe larg la timp și cel al femeei Carolina Derigulzo, care și-a asasinat pe soțul ei, acum două luni.

Ședințele curței cu Juri se vor ținea în sala consiliului comunal, dela primărie.

—

M. S. Regele a aprobat trimiterea următorilor ofițeri la diferite regimente austro-ungare și la Statul Major austriac pentru stagiu:

Stagiul la trupă de 2 ani: Infanterie: d-nii lt. Avesalon Ion, Aladinescu Al., Nițescu Grigore. Țari Nicolae, Cristescu Const., Protopopescu Victor, Ivanovici Anton.

Cavalerie: lt. Dumitrescu Ion, Leon Constantin.

Artilerie: locot. Cica Const., Partenie Ilie.

Geniu: lt. Bădescu Const.

Pentru stagiul de 10 luni la statul major: căp. Olteanu Marcel din cavalerie, Romano Grigore din cavalerie, Alexiu Alexandru din infanterie, Condeescu Nicolae din infanterie, Eliade Constantin din artilerie, Cerkez Leon din geniu.

Ofițerii trimiși pentru stagiu de 2 ani la trupă, vor trebui a se prezenta la Viena la 1 Octombrie st n. iar acei pentru stagiu de Stat Major de 10 luni la 1 Ianuarie 1908 st. n.

—

Cu ocazia serbătoarei de poimâne, cîte va societăți de bine facere, din localitate își vor serbători patronul.

—

D-nii profesori secundari cari doresc a avea câte un exemplar din Memoriul *prezentat M. S. Regelui, să se adreseze d-lui Gh. Ghibănescu, căruia i s'au trimes în depozit mai multe exemplare.*

—

Poimîne se va redeschide pe șesul abatorului iarmarocul și tîrgul de vite, ce se ține în fiecare an, cu ocazia serbătoarei „Adormirea Macei Domnului".

Iarmarocul promite a fi foarte animat, căci se observă în oraș sosirea unui mare număr de comercianți de vite, între care mulți din Rusia.

Iarmarocul va ținea pînă la 14 August.

—

DIVERSE

— Eri după amiază un copil de 3 ani, al lui Lupu Mendel, din strada Palat, a căzut pe linia tramvaiului și tocmai atunci trecând pe acolo tramvaiul, a dat peste el, rănindu'l.

— Astă-noapte a fost arestat de agenții poliției, individul Neculai Grecu, presupus o fi autorul mai multor furturi savîrșite în trenuri.

— Locuitorul Vasile Rusu din Vlădeni a reclamat autorităților, că de mai bine de o săptămînă, a dispărut dela casa părintească, copila sa Elena, în etate de 14 ani.

18

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

D-na ARMIERES.—Jur că nu ai fi fost forțat de două ori de a'mi cere un ajutor, dacă depindea de voința mea de a te satisface.

JEAN, *măsurând'o*.—Da, nu puteți dispune?

D-na ARMIERES.—Nu, nu, te asigur.

JEAN.—Prin urmare după ce veți înzestra pe fată și veți scăpa pe barbat de datorii nu vă mai rămâne nimic. *(Ea nu răspunde. Insistând)*. Nu e așa? *(Tăcere)* Sau nu vă place, poate, să mă ajutați și pe mine.

D-na ARMIÈRES.—Nu crede lucrul acesta.

JEAN.—Atunci—sunteți ruinați.

D-na ARMIÈRES.—Oh, nu. *(Jean voește să vorbească)* Da, aproape.

JEAN —Ah! am înțeles... Foarte bine. *(Pauză)* Dar în toată afacerea asta, ce faceți cu noi? Valentina și eu. V'ați gândit la asta? Că vindeți uzina fondată de moșul nostru spre a adaoga valoarea ei la moștenirea pe care ați capatat'o de la el și la care avem drepturi egale toți copii, înțeleg lucrul acesta; dar ca moștenirea aceasta să trcacă în folosul noui voastre familii, asta noi nu o vom permite-o. Ce spune Valentina de operația asta?

D-na ARMIÈRES.—N'am consultat'o.

JEAN.—Ah!...

D-na ARMIÈRES.—N'am nevoe de consult.

JEAN.—Bine înțeles. Legal sunteți stăpână pe averea d-voastră, puteți dispune în favoarea cui-va vă plăcea și încă acum o puteți trece până la ultima lăscae fără ca cine-va să aibă dreptul să vă oprească. Dar d-voastră vorbiți de probitate!... Credeți că are să fie legal de a profita de situația de azi pentru a lua o măsură așa de contrarie intereselor surorei mele și ale mele? Grija pe care ați pus'o de a ascunde proectele d-voastră Valentinei probează că în ochii voștri proprii ele apar nedrepte.

D-na ARMIERES.—Dacă aș mărturisi adevărul ficei mele, dacă i'aș spune că bărbatul meu e gata de a fi fălit, ca sora ei va fi forțată de a perde căsătoria, eu voi fi desnădăjduită din causa acestor două nenorociri, Valentina, sunt convinsă, mă v'a povățui să înlătur aceste nenorociri pe ori ce cale.

JEAN.—Ar fi de dorit să vă încredințați, chemați-o.

D-na ARMIÈRES.—Aci?

JEAN.—Da.

D-na ARMIERES.—Acum.

JEAN.—De ce nu?

D-na ARMIERES.—E imposibil.

JEAN.—Pentru ce? N'am eu oare dreptul de a vedea-o, de a întreba-o, de a mă stătui cu ea, iutr'o afacere în care e în joc viitorul nostru.

D-na ARMIERES.—De alttel e și bolnavă.

JEAN.—Culcată?

D-na ARMIERES.—Nu.

JEAN.—Atunci?

D-na ARMIÈRES.—Nu! nu! Nu pot.

JEAN.—Trebue să v'asigurați de un lucru, eu nu voi lăsa mai departe pe sora mea în necunoștința celor ce se pregătese. Astăzi sau mâine, am s'o văd. Trebue s'o văd. Ce cîștigați dacă veți amâna o întrevedere necesară?

D-na ARMIERES.—Cum pot s'o pun așa dé o dată în fața d-tale, ne prevenitea macar de întâlnirea aceasta, fără să îi fi spus că sunteți aci.

JEAN.—Dacă e vorba numai pentru asta: ea știe că.

D-na ARMIÈRES.—Știe?

JEAN.—Bine înțeles.

D-na ARMIERÈS.—I'ai scris?

JEAN.—Am văzut'o.

D-na ARMIÈRES, înțelegînd.—Ah, plimbările ei de o lună. Valentina venea să vă vadă?

JEAN.—Venea să-și vadă pe tatăl ei. Presența mea, cum vedeți, nu o va surprinde-o. Și mai bine ar fi s'avem o explicație imediată. Nu voi pleca de cât fixat asupra intențiunilor d-voastră. *(Gest din partea d-nei Armierès)*. Imi veți răspunde după ce ne veți asculta pe amândoi (*un nou gest*). Nu, nu veți refusa s'ascultați pe Valentina. Nu puteți lua o dispositie irevocabilă așa pe furiș.

D-na ARMIÈRES.—Ei bine, fie și așa. (*Sună*). Să terminăm... *(Servitoarea care a intrat)* Roagă pe d-șoara Valentina să vie.

Servitoarea ese.

JEAN.—Cu toate că sora mea și eu avem interese comune, declar totuși că interesele unui fiu care n'a fost văzut de două zeci de ani pot fi mai puțin respectabile de cît ale sale. De acea și spre a vă arata că nu aduc aci nici pasiune, nici invidie, voi lăsa pe Valentina singură să fie judecătorul discuției noastre. Și dinainte mă voi inclina hotărârei sale.

Vatentina intră.

(Va urma)

Ultime informaţii

Cetitorii vor găsi în ziar o informaţie în care e vorba de expulzările ce se pregătesc în oraşul nostru.

Complectăm informaţia adăogînd ca s'a înaintat ministerului de interne, în urma cererei ce a făcut, o listă de toţi străinii cari fac parte din cercul „Romînia Muncitoare" precum şi de acei cari susţin acest cerc.

Prefectura de judeţ a primit pe de altă parte, un ordin ca evreii care au mai ramas prin sate, să fie isgoniţi cît mai neîntîrziat.

Se zice că se aşteaptă reîntoarcerea din concediu a d-lui Gh. Săndulescu prefect de poliţie, spre a se începe expulzările şi la noi.

Membrii de la „Romînia Muncitoare" sunt suprav-ghiaţi, cu atît mai mult, cu cît se zice că ei ar avea de gînd să organizeze o întrunire de protestare contra expulzărei tovarăşului lor, dr. Racowsky.

D. Th. Stoenescu, procuror de secţie pe lîngă Curtea de Apel de Iaşi, a plecat la M-rea Neamţu, unde-şi va petrece concediul.

Mai mulţi proprietari şi arendaşi au reclamat prefecturei de judeţ că ţăranii nevroind să ţină seamă de contractele incheiate îşi dau vitele să pască pe miriştele de pe moşiile lor, causîndu-le astfel pagube.

D. Gh. Racu, învăţător la şcoala din cotuna Căueşti, comuna Roşcani, a fost transferat la şcoala din Miroslava, iar d. I. Stoica de la Gropniţa, a fost transferat la Căueşti.

S. P. A.—Pentru a pune odată capăt scandalurilor pe cari aşa zişii protectori ai animalelor le provocau zilnic maltratînd pe conducătorii de vehicule, soc. pentru protecţia animalelor, pune în vedere membrilor săi următoarele:

Se găsesc une ori oameni fără pic de bun simţ care voind să arate compătimirile animalelor încep a lua la batae pe drumeţii cari le maltratează.

Or, cine nu respectă legile nu are drept a cere de la alţi ca ele să fie respectate.

Membrii societăţei pentru protecţiunea animalelor în astfel de cazuri totdeauna caută a arăta răufăptuitorilor lor calea bună numai prin blîndeţe şi sfaturi inţelepte.

Acei cari vor a remedia răul prin mijloace brutale, nu sunt nici măcar adepţi ai societăţei pentru protecţiunea animalelor şi comitetul S. P. A. exclude din sînul societăţei pe membrii care întrebuinţează ast-fel de mijloace.

Consiliul de higienă al judeţului va fi convocat pentru Mercuri 15 August a. c. pentru a se ocupa cu chestiuni privitoare la măsurile ce sunt de luat pentru îmbunatăţirea stărei sanitare în comunele rurale.

Pe ziua de 1 Septembrie a. c. se va face numirea unui titular la catedra de gimnastică de la gimnasiile Stefan cel Mare şi Alexandru cel Bun, din localitate.

Direcţia generală a serviciului sanitar a încuviinţat redeschiderea tîrgurilor de vite din Tg-Frumos şi Iaşi.

D-şoara Olga Leontinescu, institutoare la şcoala de fete din Herţa, a fost transferată pe ziua de 1 Septembrie la şcoala de băeţi No. 4 din Botoşani.

Eri a avut loc la Rediu-Mitropolie înmormîntarea d-nei Prof-ra Constantinescu, soţia fostului primar Gheorghe Constantinescu.

La 1 Septembrie se va face recepţia noilor şcoli primare rurale înfiinţate în judeţul nostru.

Comitetul executiv al clubului liberal se va întruni la 15 August a. c. în vederea alegerilor consiliului general al judeţului.

Se pare că locurile de consilieri judeţeni sunt rezervate numai pentru remulţămiţi!

D-nii Bădăreu şi maior Dimitrescu, perceptori ai oraşului Iaşi, şi-au înaintat demisiunele din posturile ce ocupă.

Aceste demisiuni, le-au fost cerute de d. Store care va numi doi socialişti, de sigur apţi în mînuirea banilor publici.

D. N. Gane, primar al oraşului, se află la Slănic de unde se va întoarce peste cîte-va zile.

D. Ştefan Negruzzi, fost deputat şi efor, va pleca mîine în străinătate, pentru o lună, stabilindu-se la Carlsbad.

Sosind veşti alarmante cu privire la întinderea holerei în Rusia, se vor înfiinţa iarăşi măsurile de carantină la frontieră.

Pseudo hermafroditul Ionescu, despre care am vorbit în numărul nostru de eri, a fost pus astăzi în libertate.

Poliţia l'a lăsat în hainele lui femeeşti la care el ţine atât de mult.

După cum anunţasem, d. C. Munteanu reclamase autorităţilor în drept că cu ocazia alegerilor comunale din Tg.—Frumos, a fost bătut de agenţii candidaţilor guvernamentali.

D. Menciu poliţaiu din Tg.-Frumos a fost însărcinat cu cercetarea şi anchetarea cazului şi după cît ştim afacerea a fost făcut muşama!

D. P. Fântînaru, profesor la liceul Naţional, va lua un concediu de un an de zile, cu începere de la 1 Septembrie a. c.

Judiciare.—Parchetul a fost vestit astă-zi, că preotul Neculai Ionescu, din comuna Prisacani, despre a cărui dispariţie se anunţase, a fost găsit înecat în iazul din marginea satului.

Cadavrul numitului preot a fost pescuit de nişte oameni care tăiau stuh.

Parchetul a deschis o anchetă.

*

Parchetul din Caracal a înştiinţat parchetul nostru că sârbul Stoian Pârvulovici a comis un asasinat, iar apoi a dispărut

S'au luat măsuri pentru prinderea şi arestarea lui.

*

Camera de punere sub acuzare a respins opoziţia lui Gh. Ciobanu şi St. a Ruxandei, autorii furtului de la debitul de tutun din bulevardul Brătianu menţinuţi în stare de arestare de tribunal.

Ecouri clericale.—Poimîne Luni, serbătoarea „Schimbarea la faţă" — se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei de la Socola.

Serviciul divin va fi oficiat de Sf. Sa Economul C. Stamati, protoereul judeţului.

*

Autorităţile clericale au deschis şi ele o anchetă în afacerea călugărului V. M., de la Mitropolie, care a fost maltratat de maniacul Dimitrie Loghin.

*

Sf. Sa Economul Gh. Carp, revizor eclesiastic, a plecat aseară cu trenul într'o anchetă la Fălticeni.

Sf. Sa va lua în cercetare afacerea unui preot, care s'a abătut de la Sf-tele canoane.

*

E probabil că sfinţirea Schitului „Tărâţa", din dealul Răpedea, care va avea loc la 15 August a. c., o va face I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care după cum se ştie se reîntoarce peste cîte-va zile din străinătate.

*

Pe ziua de 1 Septembrie a. c., se vor face cîte-va transferări printre parochii din comunele rurale, din Eparchia Moldovei şi Sucevei.

Din cauza sărbătoarei de Luni, zairul nostru nu va apărea de cît Marţi la orele obicinuite.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 4 August

Convenţia cu Turcia

Bucureşti.—In ceeace priveşte convenţiunea noastră cu Turcia se va naşte deosebire de vederi în sânul opositiei.

D. D. Sturdza, ministrul afacerilor străine, a dat ordin la ministerul său să îi se formeze un dosar care să conţină părerile tuturor predecesorilor săi relative la chestiune.

Presa liberală şi Suveranul

Sinaia.—Un personaj din jurul M. S. Regele, a declarat într'un cerc de prieteni, că Suveranul ar fi indispus de campania nesăbuită pe care o duc ziarele liberale pe tema antidinasticizmului opositiei.

Atitudinea aceasta a gazetelor liberale şi în special a „Voinţei Naţionale" face şi mai anevoioasă sarcina Suveranului de a apela la partidul conservator şi a-i cere concursul pentru înfăptuirea reformelor agrare.

Profesorii nedreptăţiţi

Bucureşti.— Zece dintre profesorii nedreptăţiţi de d, Haret, au făcut azi recurs la Contenciosul Administrativ, pentru anularea decisiunei Ministrului de culte şi pentru reîntregarea lor în învăţămînt.

Inspecţie

Bucureşti.—D. Nicolaescu secretar general al ministeriului de interne, a plecat în inspecţie la Tulcea.

Linia telefonică Bucureşti-Iaşi

Bucureşti.—Oficiul telefonic Bîrlad, va fi curînd intercalat pe linia telefonică Bucureşti-Iaşi.

Deocamdată convorbirile între Bucureşti-Bîrlad şi Iaşi-Bîrlad, se fac între orele 12 şi 2. p. m.

Alegerile comunale

Bacău.—Alegerile comunale pentru oraşul nostru vor avea loc în următoarele zile: col. I la 26 August, col. II la 28 August, iar la 12 August va avea loc alegerea delegaţilor.

Din cauza certurilor dintre liberali, reuşita listei conservatoare pare sigură.

Moştenirea Kalmuski

Bucureşti.—D. N. A. Petrov, procuratorul moştenitorilor de sînge ai defunctului Vasile Kalmuski, din Basarabia, publică în „Adevărul" de azi o lungă scrisoare în care dă detalii exacte asupra acestei moşteniri.

Nu se ştie precis la ce sumă se ridică moştenirea, care în ori ce caz e foarte mare.

Averea aceasta rămîne pe urma bătrînului Kalmuski, a unui fiu şi a unei fiice a acestuia.

Moştenitorii lor sunt: d. Al. Gh. Stîrcea şi d-na Elena Gh. Stîrcea azi d-na Vlahuţă, soţia fratelui poetului Al. Vlahuţă; doi minori ai defunctului Dimitrie Stîrcea, reprezentaţi prin tutorul lor, d. C. Caramfil din Bîrlad.

Consorţiul de avocaţi reprezentînd pe moştenitori, vor pleca, împreună cu d. N. A. Petrov, în Basarabia pentru a-şi dovedi gradul de înrudire.

O declaraţie a contelui Witte

Aix-les-Bains. — Contele Witte, fost prim-ministru al Rusiei, a declarat că la toamnă se va retrage în viaţa privată.

Revolta în Africa germană

Berlin.—O depeşă a guvernatorului Africei de Sud vest germană dată din Windhoock spune că Morenga împreună cu 400 partizani din cari 150 inarmaţi, a trecut la 13 August frontiera germană, lîngă Orlogskloof. Morenga se duce precum se afirmă la Warmbad spre a negocia cu Iohannes Cristian cu privire la continuarea revoltei.

Un incident

Roma.—Ziarele publică amănunte exagerate cu privire la incidentul secretarului de stat al sf. Scaun.

Iată în ce se resumă acel incident: Cardinalul Merry del Val, rezidînd actualmente la castelul. Gandalfo, a făcut o vizită cu trăsura colegului său scoţian Marmo.

După vizita la reîntoarcere un grup de anarhişti au făcut cardinalului, cu toate măsurile luate, o manitestaţie ostilă cu strigăte şi fluerături.

Agenţii forţei publice s'au încăerat cu manifestanţii. Un agent al siguranţei a fost rănit destul de rău de un anarhist cu un ciomag. S'au făcut mai multe arestări.

Ciocniri de vapoare

Sydney.—O barcă daneză Ingeborg s'a ciocnit cu vasul „Arawatho" lîngă portul Stephens şi s'a scufundat.

Căpitanul vasului danez şi 6 marinari s'au înecat. Cei 2 piloţi şi 6 marinari de pe Arawatho au fost salvaţi.

Deraiarea din Ungaria

Budapesta.— Trenul de calători a deraiat ieri între Csik-Szereda şi Matelalva. Locomotiva, tenderul şi 3 vagoane au fost distruse. Sunt 5 raniţi şi 1 mort. Lîngă staţia Rajic de pe linia Agram-Bosnisrod şi pe linia Varna-Zsolma s'au întîmplat ciocniri de trenuri eri noapte. Nu se înregistrează nici un accident.

Desminţire

Sofia. — Depeşi ale agenţiei telegrafice bulgare spun că ştirea dată de ziarele din Constantinopol spunînd că locotenentul bulgar Naimoff ar fi fost ucis într'o recentă luptă dată la Caza Castoria e cu totul falşă. Suntem autorizaţi a declara din nou că nici un singur ofiţer bulgar nu operează cu bandele macedonenene, spune depeşa.

O aniversare

Sofia. — Cu ocasiunea aniversărei de 6 luni de la moartea principesei Clementina un requiem a fost oficiat azi dimineaţă la catedrala la care au asistat casa princiară, miniştrii, corpul diplomatic şi toate notabilităţile capitalei.

Principele Bulgariei a sosit azi după amiază cu copii sei venind din streinătate.

Bande persane

Constantinopol. Din sorginte turcă se afirmă că s'a primit la ministerul resboiului ştiri spunînd că teritoriul turcesc a fost violat de bande persane cari au comis omoruri, au supus la torturi pe locuitorii ţărei, au ars şi au pradat.

Evenimentele din Maroc

Tanger.—Din Casablanca se vesteşte că pe ziua de 14 August oraşul şi împrejurimele erau liniştite. La 13 August cîteva grupe de arabi s-au format în împrejurimi şi au tentat să iee oraşul. Vasele Revers şi Gloire au tras vre-o 30 obuze împrăştiind pe arabi cu mari pierderi. Trupele n'au avut nevoe să înainteze. Locuitorii oraşului şi în special ovreii cari se aflau în mare mizerie se întorc cu încetul pe la casele lor unde li se dă merinde. Comerţul reia. Hotelurile fac afaceri minunate. Se văd puţini arabi pe străzi. Doctorul Merle a căutat în moschee unde agoniseau numeroşi marocani răniţi. A admis pe cîţi-va în dispensarul seu şi îngrijeşte pe ceilalţi. Dimineaţa zilei de 16 August a trecut liniştită.

Tanger.—Din Fez se comunică cum că populaţia surescitată ţine întruniri agitate. Din Marakes se anunţă că toţi europenii părăsesc oraşul sub escorta dată de Muley Hafid.

Din Elksar se anunţă sosirea în acest oraş a mehalei trimisă din Fez la Casablanca. Ştirile sosite spre seară spun că europenii au plecat din Mogodar, unde vasul Duchayla a sosit la 14 August.

Paris.—Amiralul Philibert telegrafiază cu data de 15 August că conform afirmaţiunilor notabililor din Mazagan, triburile din împrejurimile acestor localităţi nu se pregătesc a o ataca. Acum e linişte în această regiune. Părăsirea oraşului de către europeni continuă încet. Situaţia e satisfăcătoare la Casablanca.

Saffi—Guvernul francez şi cel spaniol au căzut de acord asupra instrucţiunilor telegrafice de dat trupelor din Casablanca. Ele s'au comunicat comandantului spaniol.

Sultanul promiţînd să garanteze siguranţa europenilor, aceştia n'au părăsit Fezul.

Se crede că liniştea va deveni generală cînd triburile vor fi sigure că acţiunea franco-spaniolă se va limita numai la punctele turburate.

Cadix.—Crucişătorul „Numancia" pleacă azi la Tanger. Canoniera Alvaro de Bazan care se află actualmente la Casablanca, va sosi la Cadix pentru reparaţiuni. O canonieră va fi trimeasă la Tetuan.

D-nul Ion V. Roman

D-na Tiţa Antoniu

Logodiţi

Iaşi, 5 August 1907

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea **LEWIS şi MISS ANDRIENE**

INTRAREA LIBERA

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinşez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistĭ.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
în Iaşi la Konya, Fratii Karon farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

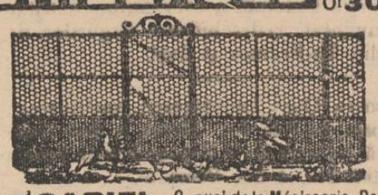

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre. .	0f 25
Châssis de couche, depuis.... .	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré. .	1 30
Porte-Bouteilles, pour 3 0 Places..... .	7

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

ag.—Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 213.—Mercuri 8 August 1907

La o cotitură a Istoriei

Trăim într'o epocă foarte interesantă. Se prepară sub ochii noștri mari lucruri cari pot da o nouă îndrumare în moravurile și viața noastră socială de mîine. Suntem la o cotitură a istoriei și e posibil ca frămîntările de azi să însemneze pentru viitoarele generații cea ce a însemnat un 1848 sau 1864.

Dacă privim toate aceste frămîntări cu o superficialitate delicată, nu o facem din faptul că evenimentele n'au o însemnătate, ci pentru că în firea noastră e ceva care ne face să fim indiferenți la cele mai mari evenimente. Preocupările personale, durerile noastre intime, sunt mai presus de marile chestiuni ce se ridic val-vîrtej în discuțiile de azi.

Am fost în timpul revoluției rusești, în Rusia; ei bine, priveam cum mulțimea era indiferentă la tot ce era afară din domeniul preocupărilor ei individuale. Pe ici, colea cîțiva entusiaști sau sceptici discutau, pe cînd în strade se ridicau baricade și sîngele curgea în belșug. Cînd mai tîrziu am găsit în ziarele străine, descrierile înfiorătoare a celor petrecute, nu îmi venea să cred că am asistat la evenimente așa de mari și că sub ochii mei s'au petrecut fapte de un interes istoric așa de mare.

Același lucru se petrece actual la noi, minus sîngele care nu se mai varsă și baricadele cari nu se ridic în strade, dar e o atmosferă grea și înăbușitoare. Ziarele vorbesc prea puțin, oamenii politici tac; din vreme în vreme răsuflă însă o noutate și aceasta are un caracter laconic. Suveranul a chemat pe șefii opoziției spre a îi îndemna să renunțe la o campanie pe tema chestiei agrare. Marii proprietari organizează un congres agrar în care vor arata vederile lor în chestia aceasta așa de însemnată. D. D. Sturdza se teme că vor găsi proectele sale de reformă o rezistență și în sînul parlamentului său și amenință că se va retrage în cazul dacă nu va putea reuși a obține consimțimîntul corpurilor legiuitoare în planurile sale.

Tăcerea aceasta, acalmia aceasta generală ce se întinde ca un lințoliu pe toată activitatea noastră pînă eri așa de exuberantă și vioae—ascund în dosul lor frămîntări, cum o oră de liniște, precede o furtună îngrozitoare.

Și noi trecem liniștiți, viața își duce carul ei vioi și vesel pe panta obicinuită. Nimeni nu se întreabă ce va fi mîine și va fi mirat cînd într'o zi îi se va spune că în vremea lui, în zilele pe care el le-a trăit ca în totdeauna, s'au făurit cele mai mari schimbări în viața neamului său.

Am cetit o nuvelă bizară a unui scriitor rus, Andreef. In vremea pe cînd Christos era dus la Golgota, un nenorocit evreu suferea de o durere de dinți îngrozitoare. In jurul lui se juca cea mai dureroasă dramă care trebuia să fie simbolul unei omeniri viitoare și el nu observa nimic, nu simțea altceva de cît durerea de măsele.

Se restignea pe cruce Omul care trebuia să devie după această tortură Dumnezeul unei sfert de omenire și nenorocitul se interesa de niște picături pe cari le picura în măsaua lui găunoasă. Și îmi pare potrivită aventura acestui contimporan al lui Christos cu aventura noastră însăși. Trăim preocupați de micile noastre individualități, pe cînd în preajma noastră se făurește o nouă Românie și poate din conflictul tacit al luptelor de azi se va croi o soartă mai sănătoasă și mai nobilă acestui popor atît de incercat și noi, nu o știm.

Dr. I Duscian

Intrunirea muncitorilor

E semnificativ tonul în care s'a ținut întrunirea meseriașilor din București.

Guvernul actual în goana ce a întreprins contra muncitorimei, pe care a exploatat-o la nevoe, cum și contra sindicatelor lor, expulzînd pe oameni acuzați din senin, a stîrnit în sinul muncitorimei un resentiment, care s'a manifestat cu vîrf și îndesat la întrunirea muncitorilor din București.

Poliția a baricadat întreaga calea Rahovei, unde era întrunirea; așa că întrunirea s'a făcut între săbii și baionete. Acest fapt a făcut ca atmosfera întrunirei sa fie foarte războinică...

Toți oratorii au fost foarte agresivi și cuvintele tari n'au lipsit la adresa guvernului și partidului liberal.

E foarte lesne ca la asemenea întruniri, să se treacă de la vorbe la fapte, mai ales cînd prin purtarea sa guvernul de azi împinge la excese muncitorimea noastră.

Toți oratorii au criticat foarte aspru partidul liberal, ca unul care își dezice pe fie ce zi principiile sale. Cazurile cu expulzările din timpurile din urmă au fost rînd pe rînd analizate și criticate, și la fiecare orator nou, manifestările erau din ce în ce mai zgomotoase.

Ba, ce e mai mult. Cu tot regulamentul d-lui Haret, studentul Bujor s'a ridicat la tribună și a criticat în cei mai aspri termeni însăși legea expulzărilor, care o atribue intervenirei Rusiei pe lîngă Ioan Brăteanu spre a se vota și aplica.

Publicul care a eșit de la întrunire a rămas cu convingerea că sunt două lumi în regatul Romîniei: asupritorii și asupriții, și că în curînd pe lîngă focul răzvrătirilor rurale, vom avea focul grevei generale a muncitorimei apăsate, nebăgate în samă și expulzate.

Glasul celor mici și mulți e cel mai fericit prilej de a deschide ochii guvernanților noștri, că acoperindu-și capul ca struțul, și preocupați numai de culisele politicei liberale, care pe care să învingă, uită țelul principal al rațiunei sale de a fi: ocrotirea și buna administrare a tuturor intereselor și mai ales a celor mici.

Cluburi politice la sate

Citim într'un ziar din Capitală, că liberalii din județul Vlașca au înființat un club politic liberal în comuna Vida-Cîrtojani.

Ziarul în chestiune de și adversar politicei liberale, aprobă cu toată căldura înființarea acestui club și dorește ca asemenea cluburi să înființeze și partidul conservator, atrăgînd ca membri și pe săteni, nu numai pe proprietari, cum e cazul concret de la Vida-Cîrtojani.

Noi nu suntem de aceiași părere și credem că dacă cluburile politice, cu actualele noastre moravuri sînt o nenorocire pentru orășeni, pentru sate ar fi un adevărat dezastru. Ar fi să transplantăm și la sate, aceleași moravuri pe care amîndouă partidele noastre politice le condamnă.

Orășanul cu oare-și care cultură și cu o pospăială de civilizație și în luptele politice își dă pe față tot răul de care sufletul omenesc este copleșit.

Săteanul lipsit de cultură, lipsit de civilizație, în neputință de a judeca just măgulirile și urele deslănțuite de patimele politice mănuite de orășeni dibaci, va cădea ușor și repede victimă politicianismului și în curînd vom avea o țărănime falșificată, împărțită în tabere dușmane, care numai spre folosul, binele și fericirea țărei nu poate fi.

Nu-i trebue săteanului cluburi politice pentru prosperitatea lui; el nu are nevoe de a i se sădi vrajba în familia și cercul lui de prieteni.

Săteanul are nevoe de cultură pentru a-l face apt să priceapă viața politică, are nevoe de o stare materială bună pentru a putea să-și adapteze cultura, are nevoe de liniște și frăție între unul și altul pentru a putea să-și înjghebe o bună stare materială.

Acestea sînt necesare săteanului, nu politica și cluburi politice.

Să lăsăm satele ferite însă de baruiana otrăvicioasă a politicianismului, destul suferim noi orășenii de pe urma acestei izme.

Să dăm satelor școli, condiții de muncă cinstită și o administrație părintească și ocrotitoare și în curînd vom avea o țărănime bogată și conștientă, care dacă va vrea să facă politică, va face spre binele și folosul ei.

Influența Legei Clerului Mirean

Dacă aruncăm o privire asupra trecutului apropiat, apoi constatăm cu mulțămire că au trecut 14 ani de cînd d. Take Ionescu, fostul ministru de Instrucțiune și de Finanțe a înzestrat Biserica românească cu o lege, menită să micșoreze arbitrarul, să garanteze ordinea, să încurajeze cultura și să înlesnească progresul.

Era foarte natural ca Statul să ajute Biserica la nevoile ei, întru cât Biserica a ajutat Statul în trecut prin păstrarea limbei și a virtuților străbune. Era natural, ca Statul să alineze suferințele slujitorilor bisericești și să le asigure o poziție mai onorabilă în societatea românească.

Actul îndeplinit de legiuitorul de la 1893, are o însemnătate foarte mare pentru dezvoltarea Bisericei românești, căci de atunci deviitorii slujitori bisericești nu mai primesc o cultură prea elementară. De atunci slujitorii biser cești nu mai sunt lăsați la bunul plac al conducătorilor, ci li s'a creat o situațiune legală. De atunci nu mai cerșesc mila credincioșilor, ci li s'a asigurat o existență modestă, dar sigură, prin așezarea în rîndul slujitorilor Statului.

Deși religiunea creștină ortodoxă a fost recunoscută ca dominantă, încă de la darea Constituțiunei, totuși poziționea slujitorilor bisericești a fost nesigură pînă la votarea și aplicarea legei.

Pînă atunci numai puțini priveligiați erau plătiți de Stat. Cei mai mulți erau lăsați la mila credincioșilor și în sarcina comunelor, care de cele mai multe-ori nu-și îndeplineau datoriile. Și dacă starea materială a Bisericei era din cele mai triste înainte de 1893, apoi nici cea morală nu era înfloritoare. Pregătirea culturală și morală pentru preoție era insuficientă. Intrarea în rîndul slujitorilor bisericești nu se făcea după o normă rațională. Stabilitatea în funcțiune depindea de voia conducătorilor, iar administrația bisericească nu era inspirată de ajuns de principiile creștinismului. Slujitorii bisericești, pentruca să-și asigure existența, întreprindeau afaceri incompatibile cu preoția și nu arareori precupețeau actele sfinte.

Prin votarea și aplicarea Legei Clerului Mirean s'a remediat în parte răul, iar bunătatea legei este recunoscută astă-zi chiar de vrăjmașii cei mai înverșunați.

După ce legea Clerului Mirean s'a aplicat 13 ani, e timpul să aruncăm o privire asupra trecutului și să constatăm influența ei.

Epocele de tranziție sunt cele mai grele. Timpul de la aplicarea legei și pînă astăzi nu se poate privi decît ca începutul trecerei către o stare mai bună. Inceputurile bune sunt anevoioase. Din această cauză s'a început cu greu trecerea înceată ba și putea zice prea înceată, a Bisericei romînești spre o stare mai conformă cu menirea ei. Multe piedici s'au pus la aplicarea legii, dar înțelepciunea conducătorilor Statului le-a învins. Legea, în loc să se desființeze, după cum doriau și nădăjduiau susținătorii regimului bunului plac, s'a aplicat cînd mai rău, cînd mai bine, pînă ce a început să intre în moravuri pe unele locuri.

Prin stăruința guvernului conservator Legea Clerului s'a îmbunătățit, dar principiile fundamentale s'au păstrat. Și s'au păstrat, fiind-că sunt bune și sunt cerute de interesele superioare ale Statului și ale Bisericei.

Inlesnirea hirotoniilor, trimiterea licențiaților în teologie la parohiile rurale, ridicarea condițiunilor de admisibilitate în posturile administrative, întroducerea conzistoriilor apelative și a apărătorilor spre asigurarea dreptății, întroducerea conferințelor pastorale și creșterea salariilor sunt punctele mai principale ale modificărilor aduse Legei Clerului. Ele sunt atîtea titluri menite să asigure stima și iubirea slujitorilor bisericești, cari s'au convins că înălțarea Bisericei romînești la locul de onoare nu depinde numai de curgerea aurului, după cum trâmbițează adoratorii lui Mamona, ci mai mult de ridicarea nivelului cultural și moral al slujitorilor ei.

Dacă mersul înainte va mai reclama modificări, apoi cu vremea se vor face, dar nădăjduesc că calomniile celor interesați nu vor putea desființa legea. Și nu vor putea s'o desființeze, fiindcă toate trebue să înainteze cu vremea spre mai bine. Biserica romînească trebue să meargă spre mai bine, iar legea Clerului n'are altă menire decît să asigure ordinea și moralitatea, să înfrunte arbitrarul și să înlesnească progresul.

V. Oiaga

A se vedea în corpul ziarului: numerile cîștigătoare de la loteria statului romîn clasa II-a, convocarea comisiunei agrare, d. P. Carp și convenția cu Turcia, precum și importantele telegrame cu privire la luptele din Casablanca.

OAMENI ȘI LUCRURI

VOINTA...

Un convoiu lung, bogat, aproape pitoresc, dacă s'ar putea întrebuința acest cuvînt colorat și bogat în nuanțe față de uniformitatea neagră, care însoțește idea morții. Și ce moarte!

In fața cortegiului tot felul de reflecții și de întrebări se ivesc în mințile acelora care-l privesc trecînd, care-l urmăresc cu acea curiozitate firească a omului, aceeași în fața spectacolelor vesele și tragice.

Cei simpli se mărginesc a suspina și rămân nedumeriți. Intîmplarea ca un mare bogătaș, un om care se poate bucura în tihnă și cu îmbelșugare de bunurile acestei vieți să-și curme viața în chip grozav este pentru mințile simple o problemă în afară de înțelegerea omenească. Omul din popor își face cruce, se uită și tace, fără să-și mai chinuiască creerii căutînd răspuns și dezlegare.

Dar oare nouă ne este problema mai puțin obscură? Cînd, drept ori-ce răspuns am rostit cuvîntul grav la modă: „neurastenie“, cînd am recitat toate observațiile din cartea lui Ribot „Bolile voinței“ sau am meditat asupra profundelor paradoxe schopenhauriane: „Viața ca voință și reprezentațiune“, suntem oare mult mai avansați asupra chestiunei?

.....Iar în timp ce noi îl urmărim cu îndoială, cu mirare sau cu admirație — după felul temperamentului nostru, convoiul trece înainte, numeros, bogat, pitoresc și se pierde către cimitir.

Admirație? vor exclama unii. De ce nu? Nu este oare și aceasta un semn de mare putere, o manifestare supremă de voință—să-ți curmi viața cu ori-ce preț, în contra ori-cării paze, numai pentru că ești obsedat de hotărîrea luată de a nu mai trăi,—de a înlocui moartea înceată, agonia continuă, lentă dar iremediabilă prin o dispariție momentană, sfidînd durerea supremă a unei clipe pentru a cîștiga liniștea de veci?

....Dar cortegiul a dispărut,—nu se mai zărește nimic și viața orașului și-a reluat mersul obicinuit aducînd zgomotul, mișcarea, uitarea, viața. Iar în aceasta din urmă, după rezumatul lui Pascal: nestatornicia, urîtul, grija....

Bedion

Surmenajul intelectual

— Modul de a'l studia și preveni —

Surmenajul intelectual e unul din vrășmașii neertați ai copiilor.

Surmenarea depinde de ușurința cu care copilul obosește intelectul și deci de puterea lui de rezistența oboselii mintale va depinde și cantitatea de studiu ce trebue să îi să dea. Studiind oboseala la copii, determinăm în același timp, energia sa sufletească și deci una din calitățile sale principale.

Pentru studiul oboselii s'a recurs la anumite experiențe unele fisiologice ca metoada *estesiometrică*, *ergografică*, *termometrică* și *ofigmografică*, altele *pshychofiisiologice* și *pedagogice*.

Deși aceste experiențe sunt bazate pe metode foarte diferite ele se pot controla una pe alta.

Primele rezultate ale acestor experiențe au fost publicate de Sikorski, care în 1879 a măsurat oboseala produsă la copii după cinci ore de lucru.

Burgerstein în 1891 a publicat o serie mult mai complectă. Dar să nu anticipăm asupra acestor resultate și să descriem fiecare metodă în parte.

Metoda estesiometrică a fost utilisată de Griesbach. Ea este bazată asupra sensibilității tactile. Dacă apăsăm cu un compas deschis asupra pielei, e nevoe de o oarecare distanță între vârfurile compasului spre a simți două impunsături. Această distanță variază cu regiunea părților unde se experimentează. La vârful degetelor intervalul între acele compasului trebue să fie de două la patru milimetri; pe frunte 7—15 m.m.; pe spate, brațe, ante-braț 40—60 mm.

Sub influența oboselei intelectuale sensibilitatea devine obtusă spre a slăbi progresiv; în așa chip percepția contactului compasului, cere din partea individului deja obosit de o atenție susținută, o dosă de atenție, mai concentrată, de care el devine din ce în ce mai puțin capabil cu cât creerul său obosește.

Prin urmare percepțiunea vârfurilor compasului nu poate fi obținută de cît prin o mai mare distanță a vîrfurilor compasului.

In experiențele lui Griesbach, sensibilitatea a fost studiată la o mulțime de copii în diferite momente, după muncă, după repaos și în condiții aproape corecte.

Vannod a experimentat metoda estesiometrică în aceleași condițiuni și a ajuns la aceleași concluzii ca și Griesbach. Rezultatele obținute cadrează cu opiniile pe care le-am dedus din raționament și din simpla observație.

Metoda èrgografică sau metoda lui *Mosso*, cunoscutul fisiologist italian, e bazată pe principiul următor: Puterea de muncă, efortul muscului slăbește paralel cu slăbiciunea sforțării cerebrale; oboselii intelectuale, corespunde un grad corelativ de oboseală musculară. Aceasta este teoria ergografului, ea cadrează bine cu cea ce se observă în medicină în diferite afecțiuni de origină nervoasă: neurastenie, surmenaj psichic etc.

Iată în ce consistă technica: antebrațul subiectului în experiență e solid fixat pe un plan orizontal; palma mânei în sus, depășește marginea acestui plan, generalmente o masă; un inel metalic e trecut pe degetul mijlociu, acesta ridică prin simplă flexiune, o greutate oarecare atîrnată la capătul unei sfori care e legată de inel și o lasă să cadă într'un chip ritmic și câtva timp.

Intensitatea sforțării musculare și curba mișcărilor succesive ale degetului sunt înscrise automatic pe o bandă de hârtie lipită pe un cilindru ca în orice aparat înregistrator întrebuințat în laboratoarele de fisiologie. Amplitudinea mai mare și frecvența mai mare a contracțiilor musculare corespund unei mai mici oboseli și vice-versa.

E ușor de a-și face o idee și de a o exprima în kilogramometri, observînd intensitatea și durata oscilațiilor corespunzând fiecărei contracții musculare.

Dacă aplicăm acest procedeu unui elev înainte de a fi lucrat și după o durată de muncă determinată, dimineața sau seara după întregul orelor de lecții, rezultatele experiențelor concordă cu cea ce fiecare poate să-și închipuiască de la început, adică că suma muncei mecanice produsă de deget scade proporțional cu oboseala intelectuală strînsă și se mărește cu repaozul cerebral.

Dar se pot multe reproșa acestei metode; întîi câți-va experimentatori l'au

aplicat la un număr prea restrâns de elevi pentru ca conclusiile lor, s'aibă o valoare.

Mathieu şi Roux nu accepta de juste decât observaţiile lui *Kemsiès* care le par că întrunesc condiţiuni suficiente de corecţiune experimentală technică.

Binet şi Henri au invocat şi cu multă dreptate că e greu de a obţine din partea copilului de a face o sforţare de contracţiune numai cu degetul median; copiii întrebuinţează toată mâna şi de multe ori când sunt obosiţi braţul întreg. Aceşti autori au început o serie de experienţe dar le-au părăsit căci copiii sau inconştienţi sau prin neascultare făceau greşeli ce dau rezultatelor un caracter falş. Dr. I. A. Doleris a ajuns la aceleaşi concluzii.

Metodele fisiopsihologice şi pèdagogice sunt cele mai sigure căci ele se bazează pe experimentaţia directă aplicată muncei intelectuale ei însăşi, calităţei sale, uşurinţei esecuţii sale, după condiţiile diferite la care elevul a fost supus.

Intr'un cuvânt aceste metode caută a arăta cea ce fiecare pricepe cu uşurinţă *a priori* că munca devine grea şi rea cu cât oboseala creşte.

Greutatea nu e de a demonstra acest axiom, dar de a preciza limitele duratei muncii utile şi profitabile.

Metoada fisiopsihologică e lăsată pe măsura atenţiei şi aplicaţii evaluate prin calitatea unui exerciţiu intelectual efectuat după o oră, două sau trei ore de clasă, sau după o recreaţie, dimineaţa sau seara etc. Valoarea exerciţiului e preţuită după numărul de greşeli, lacune etc., observate în acest exerciţiu.

Acesta variază, el poate fi un calcul matematic, didactic, o traducere. *Burgestein* e promotorul acestui mod de experimentare.

Binet şi Henri îi acordă o valoare reală cu toate acestea nu, o valoare identică pentru diversele exerciţii. „Printre diferitele metode întrebuinţate, ei scriu,— în orice caz metoda dictatului trebue preferată celorlalte metode, căci nu trebue să ne temem că în calculele matematice ele vor fi mai bine făcute cu cât elevul va fi mai exercitat şi aplicat; pe lîngă aceasta putem vedea după greşelile făcute natura, psichologia efectului oboselii. Astfel spre pildă, e probabil că după o oră de gimnastică, erorile comise, vor fi de natură diferită de cele comise după o oră de matematică.

Metoda dictatului a fost întrebuinţată întâia dată de profesorul *Sikorski* din Kiev. El dicta elevilor de vârstă deosebită un dicteu de un sfert de ceas, dimineaţa înaintea clasei şi un dicteu identic seara după clasă. Experimentatorul, corijînd exerciţiile, nu lua în vedere greşelile datorite involontar sau evitabile cari sunt datorite necunoştinţei limbei şi scrierii, în alţi termeni, aceste greşeli, litere uitate, litere sau silabe puse una în locul alteia, omisiuni de cuvinte întregi, corijări şi ştersături, toate aceste greşeli, arată oboseala atenţiei şi lipsa de percepţie cerebrală netă şi precisă. Experimentaţia a fost făcută asupra o mie cinci sute de elevi.

Höpfner după Sikorski a procedat prin aceiaşi metodă de dicteuri. *Friederich* a reprodus şi a lărgit considerabil acest mod de experimentare în 1896.

Resultatul constatat a fost că numărul greşelilor, pentru elevii mai tineri de 8 până la 10 ani. cât şi pentru elevii mai în vârstă, s'au mărit cu cât se mărea gradual şi efortul intelectual, adică după fiecare clasă succesivă şi proporţională cu numărul de ore şi de clase.

Exerciţiul cel mai prost a fost plasat după clasele cele mai lungi, fără nici o perioadă de repaos.

Rezultatul cercetărilor lui Friderich dau în mijlociu ca total de greşeli calculate la întregul elevilor în experienţe:

40 greşeli înainte de ora de dimineaţă
70 „ după o oră, de clasă
160 „ după două ore de clasă
190 „ după trei ore de clasă,
neîntrerupte de nici o recreaţie.

Deşi metoda calculelor nu e destul de serioasă totuşi rezultatele obţinute cu ea dau aceleaşi cifre ca şi rezultatele lui *Höfner şi Friederich* obţinute cu dicteuri.

Din cele relatate vedem că efortul cerebral devine din ce în ce mai penibil cu cât oboseala a câtorva ore de clasă neîntrerupte de nici o recreaţie se măreşte, că oboseala se manifestă prin greşeli, cari se înmulţesc cu cât orele de lucru sunt mai numeroase. Aceste rezultate încuviinţează pe pedagogi de a cere în alcătuirea orarului o oarecare normă; dar asupra acestui punct, cum de asemeni şi relativ la alegerea orelor de lucru dimineaţa sau după amiazi vom reveni.

Cea ce am voit să arătăm mai sus e faptul că sunt metode cari ne permit a studia oboseala şi deci a determina la diferiţi copii gradul lor de oboseală, sensibilitatea lor faţă de munca intelectuală şi deci a diferenţia metodele de lucru după aptitudinile elevilor.

Dr. I. Duscian

„Opinia" în Provincie

Fălticeni 1 August

Armonia liberală şi distrugerea unei legende.—Actualul Prefect al judeţului Suceava, d. G. Ghiţescu, se bucura de o legendă ce se crease în jurul său, şi din care a tras multe foloase. In adevăr, fără a depăşi marginile unui om ca ori care altul, adică fără a fi o inteligenţă mai deosebită, fără a avea altă cultură de cît spoiala unei diplome din Belgia, şi—ceea ce-l amăreşte mult—fără a se trage din o viţă aleasă, izbutise a se vedea în fruntea partidului liberal din Suceava, şi erau oameni naivi, cari să-l creadă indispensabil partidului, în cît adeseori se confunda partidul liberal cu d. Ghiţescu, şi viceversa.

Date fiind împrejurările de atunci, această legendă era explicabilă. Pe atunci, adică pe cînd d. Ghiţescu a făcut ochi în partidul liberal, fruntaşi ai partidului erau nişte oameni blînzi şi buni, ca defuncţii Iorgu Softa şi Emil Samson, cari făceau haz de năsdrăvăniile copilului răsfăţat care se juca de-a şeful partidului, şi l-au lăsat în pace. Cînd, însă, aceştia şi-au dat samă că gluma începe a se îngroşa, că tînărul îşi ia rolul în serios, şi ar fi voit să-l pue la locul lui, a fost prea tîrziu, pentru că boala, care i-a şi doborît, le luase vlaga necesară la o acţiune politică.

Văzînd uşurinţa cu care se poate ajunge şef în partidul liberal din Suceava, un alt tînăr, cu şi mai puţină chemare de cît d. Ghiţescu, a fost ispitit să-i ia locul. Profesorăşul St. Ioan, ajuns profesor graţie numai măestriei de a-şi îndoi şira spinărei, dar un bun profesor de intrigi şi calomnii, a încercat să devie şeful partidului. A făcut intrigi la Bucureşti, a uneltit contra d-lui Ghiţescu; a încercat şi în localitate să ştirbească din autoritatea şefului, dar avînd multe neamuri de căpătuit—şi greu de căpătuit—şi-a venit omul în fire. Fără a-şi fi dat sama de ridicolul sub care ar fi trebuit să fie strivit acest pretendent la şefie, a renunţat, pentru moment, la acest vis, şi inteligentul St. Ioan rîde, cu rîsul lui caracteristic, pe stradele Fălticenilor, vesel că măcar pe unele dintre neamuri şi le-a căpătuit.

Faţă cu un adversar ca profesorăşul Ioan, d. Ghiţescu nu putea de cît să leşine de rîs.—Ioan ar trebui să-şi pue mîna streşină, ca să-l privească pe Ghiţescu.—Iată, însă, că în partidul liberal se ivesc tineri, cari nu pricep pentru ce d. Ghiţescu şi-ar fi arogat nişte drepturi aşa de mari. Tînărul Sungurof, cel întâi, dă semnalul răzvrătirei. Cu el se asociază tînărul Morţun, om cu nume în judeţ, cu diplomă în buzunar, cu avere muncită din neam în neam, şi cu idei în cap. Pe lîngă aceştia se mai adună oameni cu vază, precum căpitanul Artopeanu, un pensionar cinstit şi simpatic; farmacistul Blîndu, om activ, şi alţii cari, pentru motive de oportunitate, stau în ascunzătoare.

Şi aşa, într'o bună zi, partidul liberal din Suceava, se vede împărţit în două: de o parte desidenţa cu Morţun şi Singurof, iar de altă parte dl. Ghiţescu, pentrucă poliţaiul şi ceilalţi funcţionari de cari e încunjurat, nu pot fi consideraţi ca oameni politici; amicii săi de la clubul comercial nu au drepturi politice, iar alegătorii ca d. căpitan Simionescu nu însemnează nimic în politică. E singur, pentrucă el ştie bine că nu ar putea compta nici odată pe prietenia profesorăşului Ioan, iar dragostea senatorului Albu, care vînează Prefectura, nu-l încălzeşte de loc, mai cu samă că d. Albu ar vrea să împace şi capra şi varza, pentru că, la urmă, tot el să puie mîna pe amîndouă.

Nesuştinut, în mod sincer, de nimeni, prefectul Ghiţescu e un om perdut în partidul liberal. De altfel, de mult încă a avut grija să anunţe că are să se retragă la moşia sa Dumbrăviţa, precum Ion Brătianu ameninţa că se retrage la Florica, ori de cîte-ori îl supărau prietenii. Diferenţa între aceşti doi şefi este numai că prietenii lui Brătianu se îngroziau la ideea retragerei acestuia la Florica, iar prietenii d-lui Ghiţescu fac cruce, doar s'ar retrage mai curînd la Dumbrăviţa.

Şi astfel s'a nimicit armonia liberală din Suceava, şi s'a distrus legenda şefiei d-lui Ghiţescu.

Luptele acestea intestine din partidul liberal, s'au dat pe faţă cu ocazia alegerilor comunale de astăzi.

D. Singurof era menit să fie viitorul primar; de aceea a şi fost numit preşedinte al comisiunei interimare, alăturea cu d. Blîndu, vice-preşedinte, care trebuia să fie ajutor de Primar. In urma zizaniei, însă, d. Blîndu a căzut în disgraţia Prefectului, care nu voia să-l mai vadă pe lista colegiului comunal. De aici luptă între prefect şi d. Singurof, care declară că nu se desparte de amicul său Blîndu. Amîndoi luptătorii au ales de arbitru pe ministrul de interne, în faţa căruia d. Singurof a dat înapoi, şi l-a părăsit pe d. Blîndu, care n'a mai fost pus pe lista comunală. Atunci disidenţa liberală, cu Morţun în frunte, pune o listă, pe cari alăturea cu d. Blîndu, figurează şi d. Singurof. Un manifest, lipit pe zidurile cetăţei Folticenilor, invită pe cetăţeni să voteze adevărata listă liberală, compusă „din membrii partidului naţional-liberal cu idei democrate înaintate", pentru „a compune un consiliu comunal din *oameni aleşi, vrednici şi cinstiţi*". Faţă cu acest manifest, d. Singurof publică un altul, prin care declară că figurează fără ştiinţa sa pe cealaltă listă, şi roagă pe cetăţeni să voteze numai lista prefectului.

Armonia liberală este desăvîrşită.

Dar lucrurile nu se opresc aici.

Pe lista disidenţilor mai figura şi comerciantul Maftiescu. Acesta, terorizat de Prefect, imită pe d. Singurof; publică un manifest prin care daclară că e pus pe listă fără ştirea lui. Prefectul bătea în pumni disidenţilor, cînd a doua zi, candidaţii disidenţi lipesc pe stradele oraşului un mare manifest, în care publică şi o foarte interesantă scrisoare a comerciantului Maftiescu, care, acuma recăpătase curajul civic pe care-l perduse în faţa prefectului şi a poliţaiului.

Inceputul manifestului, ca şi scrisoarea d-lui Maftiescu, sînt caracteristice, şi merită să treacă la posteritate. De aceea le reproducem întocmai:

„Administraţia noastră ce probabil şi-a „luat răspunderea alegerilor simţind cum „că îi alunecă scândura de sub picioare, „aleargă la toate mijloacele nepermise, „pentru a mai înşela încă odată opinia „publică.

„Mijloacele lor de luptă consistă în a„menintări şi presiuni de tot felul asu„pra conştiinţei alegătorilor pentru a'şi „putea salva puterea atât de scumpă lor.

„Din presenta scrisoare vă veţi putea „convinge de tristul procedeu ce'l între„buinţează, procedeu ce noi îl blamăm „cu asprime, sistem autocrat nenorocit.

„Iată scrisoarea în cuprinsul ei:

„C. C. Ionică Blîndu

„Eri Duminică 29 Iulie a. c. am fost „luat de d. Poliţai Dimitrescu, care m'a „dus la d. G. Ghiţescu prefectul nostru, „acolo d, Prefect mi-a spus să-mi retrag „candidatura de pe lista col. II-lea de la „comună ameninţându-mă că îmi va fi „un duşman vajnic şi mă va urmări în „toată viaţa mea; astfel am fost silit „să-mi retrag candidatura. Vă rog pe „D-voastră şi prietenii noştri să mă erte „şi vă declar cum că astăzi revin şi-mi „menţin candidatura şi voi lupta pentru „reuşita listei pe care figurez şi eu.

„Cu stimă, *D. Maftiescu*

Astfel pregătiţi de luptă, adversarii se prezintă la urnă. Rezultatul? Lista prefectului a întrunit 85 voturi, iar a disidenţilor a întrunit 35.

Inceputul e bun şi promite mult.

Informaţii

Ciupeli de catedre.—In vestitul referat al d-lui Spiru Haret, cum şi în anexele ce întovărăşesc acest referat, se citeşte următorul pasaj cu referinţă la formarea de catedre:

„In capitală de la 3 profesori de Franceză se *ciupeşte* o catedră de Franceză pentru a transfera pe un picior ce avea încă un picior în a două şcoală".

Se ciupeşte o catedră, iată dicţionarul oficial îmbogăţit cu o expresie, care nu e de loc a matematecului Haret, ci de sigur a poetului şi criticului literar D. Teodor.

Ne înţelegem foarte bine geneza acestei figuri la un director de învăţămînt secundar.

Cîtă lume femeiască nu se perindează *pe la* şi *lîngă* biuroul unui director de minister! In graba audienţelor, abia apucă solicitatoarea să asvîrle o vorbă ca *să ciupească* un răspuns de la onor director, şi iată figura născută.

Cum hatărurile să căpătă *cu ciupeli* iată-te trecut de la persoane la lucruri, mai ales cînd e vorba de a-ţi pune piciorul şi în altă şcoală.

Manualele de stil se vor îmbogăţi cu un nou exemplu, care va căuta să figureze în toate cărţile didactice aprobate de C. P. liberal, întru cît acelaş director va fi şi criticul literar şi didactic al textelor de şcoală.

Tare am vrea să ştim cum stă *ciupeala* faţă cu legea! A *ciupi* legea ar însemna a se trece pe lîngă lege ocolind'o.

Netăgăduit că cine *ciupeşte* azi o favoare, mîne o plasare, poimîne o locma, va ajunge *să ciupească* şi stilul oficial cu ziceri „ordinare" vorba memoriştilor.

„Nu ne putem opri, scriu memoriştii, de a protesta în potriva modului de exprimare.

„Se cuvine ca cel puţin actele oficiale publicate în „Monitor" să fie ferite de astfel de cuvinte ordinare, cari îşi au destulă întrebuinţare aiurea".

Adică unde aiurea! Prin biurourile ministeriale. Se vede că sub domnia Haretistă totul la Culte *se ciupeşte*!

Dar şi memoriştii *au ciupit* aici pe autorul referatului că au dat informaţii absolut false.

Iată *ciupeala* din memoriu:

In Bucureşti sunt 4 licee şi 2 gimnazii. Profesorii titulari de Franceză sunt: Carol Drouhet, 11 ore (Cantemir).

Eraclie Ciupagea 11 ore (Şincai).

St. C. Ioan şi D. A. Teodor (Matei Basarab).

Aureliu Candrea şi Emil Escouffier (M. Viteazul).

E. Bălteanu şi Alexianu (Sf. Sava).

Leautay (Lazăr) cu 12 ore...

Deci toţi profesorii de franceză au rămas cu oarele lor legale, şi nici unul n'a fost *ciupit*.

Cum dar de-i *ciupeşte* autorul referatului? Ministrul ne-a dat şi sinonimia lui *a ciupi* catedre: „2, 3 chiar 4 profesori sunt *puşi la contribuţie*..... ca să *ciupească* ore pentru o catedră".

Vra să zică la ministerul de Instrucţie *a ciupi* însamnă a pune la contribuţie, şi a pune la contribuţie însamnă *a ciupi*.

Iar contribuţia fiind foarte pe aproape cu *sfănţuiala*, deci a ciupi ar însemna şi *a sfănţui*.

De cît, ne oprim în domeniul poeziei şi a figurii, căci dacă am răsturna în proză greu ar fi să ne descurcăm de ce natură e ciupeala, cînd stai cu piciorul în altă şcoală.

D. N. Gane, primarul oraşului s'a reîntors eri din congediu.

Relativ la informaţiunea publicată în unul din numerile trecute ale ziarului cum că d. Leon Grümberg ar fi funcţionând în chip nelegal la şcoala israelită din Podul-Iloaiei, revenim azi cu explicaţia că d-sa este autorizat de Ministerul Cultelor a funcţiona ca institutor şi director.

Ecouri clericale. — Săptămâna viitoare I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, se va duce se inspecteze mănăstirile din Eparchia Sa.

*

Eri s'a oficiat cu o deosebită pompă hramul bisericei Albă (Schimbarea la faţă).

Tot eri şi-a serbătorit hramul biserica dela Socola.

*

E probabil ca în toamna aceasta lucrările de pictarea frumosului paraclis din palatul Mitropolitan, vor fi isprăvite, aşa că cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, se va face sfinţirea.

Dl. Lt.-Colonel Mirinescu, inspectorul general al jandarmeriei rurale a sosit azi în localitate şi va inspecta mâine şi poimâne, compania jandarmilor rurali şi secţiile jandarmilor din judeţ.

Regimentul 7 Calaraţi va pleca la manevre în ziua de 7 Septembrie a. c., în ordinea în care am anunţat'o.

După o nouă dispoziţiune exerciţiile de înnot în Siret ce trebuia să le facă în cursul lunei aceştia, au fost contramandate.

P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, Vicarul Mitropoliei a plecat aseară la Constanţa, spre a întîmpina pe I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, care se reîntoarce din străinătate şi care va sta două zile la moşia sa din Dobrogea, iar Vineri va sosi la Iaşi.

Un număr de 160 lucrători bulgari ce lucrează la terasamentul liniei ferate în construcţie Podul-Iloaia-Hîrlău, s'a pus în grevă, ne vroind să mai lucreze.

Ei au venit azi diminiaţă în localitate şi s'au plîns autorităţilor că de mai bine de o lună de zile nu sunt plătiţi.

Autorităţile au orînduit o anchetă.

DIVERSE

— D-na Maria Dăscălescu, din strada Păcurari No. 54, a reclamat autorităţilor, că de câte-va zile i-a dispărut de acasă, fiul său Alexandru, în etate de 12 ani.

— Individul Costin Dumitru a înjunghiat eri cu un cuţit pe comerciantul Strul Gherşin, din strada Palat 39.

Criminalul a fost arestat.

— Locuitorul Vasile Ilaşcu, din com. Miroslava, a reclamat autorităţilor că eri pe cînd trecea pe puntea de peste Bahlui, prin mahalaua Trei-Calici, a fost întîmpinat de ţiganii Moise Mandachi Lefter şi Mandachi Lefter, care după ce l'au maltratat, i-au furat o pungă cu bani ce o avea la el.

19

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

D-na Armieres, Valentina, Jean.

D-na ARMIÈRES, *rece.*—Valentina voesc la îneeput.

VALENTINA.—Buna ziua, Jean.

JEAN.—Buna ziua, Valentino!

Valetina se îndreaptă spre Jean cu care se sărută. Mişcarea aceasta neaşteptată isbeşte pe d-na Armieres. Ia schimbătorul.

D-na ARMIÈRES.—Valentino, cea ce am auzit mă surprinde şi mă doare. Tu ai putut, în timp de săptămîni să te ascunzi de mine, să înşeli încrederea mea, s'ai întâlniri pe cari eu nu le cunoşteam! Tu ai preparat această întîlnire şi ai provocat o discuţie pe care n'aş fi dorit s'o am. Mi'ai spus c'ai fost la prietene când tu erai la tatăl tău. Ai făcut mai mult, sub un pretext falş, pe care îl ştiu astăzi, ai căutat să capeţi spre a le împărtăşi fratelui tău, confidenţe asupra stărei averei mele, întrebuinţarea ei şi zestrea surorei tale. Intradevăr nu te stiam aşa de îndemânatecă. Te-am crezut un suflet generos şi deschis. Şi văd că nu pot să mai socotesc nici pe dragostea ta de care eram aşa de încredinţată. Avem să vedem. Ascultă. (*Cu multă emoţie*). Iată-mă forţată de a face un sacrificiu enorm de bani pentru... pentru tatăl vitreg. Dacă i'aş respinge ajutorul meu, l'aş lăsa pe mîna celor mai mari neajunsuri. Armieres ar putea să fie dat în judecată. Va trebui să demisioneze din toate posturile pe care le ocupă, va perde situaţia sa, va fi nevoit să părăsească Rouenul. Sora ta, sora ta care e atît de fericită va trebui că renunţe la căsătoria sa. Ce nenorocită voi fi o ştii btne. Ei bînè, te rog, cugetă bine şi răsounde-mi. Ce trebue să fac?

JEAN.—Adaogă ca Valentina să poată pricepe mărimea sacrificiului care îi se cere, că după aceasta nu vă mai rămâne nici un franc din averea bunicului Franchot.

VALENTINA.—Cum? nimic.

JEAN.—Nimic! Acum răspunde.

VALENTINA.—Mamam, mă învinovăţeşti că nu ţi-am spus eu tot adevărul. Dar tu? Mi'ai vorbit tu deschis? Când îmi promitea-i o zestre, ştiai tu că nu îţi vei putea ţine promisiunea?

D-na ARMIERES.—Nu ştiam încă adevarata situaţie a barbatului meu. De alt-fel nu-mi va fi imposibil ca să-ţi dau...

JEAN.—Da, o pomană şi Valentinei.

VALENTINA.—Ce îmi pasă de sumă? Nu e vorba de bani. Nu îmi da nimic dacă nu dai nimic nici surorei mele; nu mă voi plânge. Dar nu voesc să fiu altfel tratată.

D-na ARMIÈRES.—Aş fi dorit să vă înzestrez de o potrivă.

VALENTINA.—Şi cum nu poţi, preferi s'o înzestrezi numai pe Margareta. Pe ea trebue s'o măriţi, viitorul ei trebue să îl asiguri. Eu, nu valorez nimic.

D-na ARMIERES.—Valentino!

VALENTINA.—De altfel eu n'am valorat nici odată ceva în ochii tăi. Şi acum îmi dai nouă dovadă. Dar de data asta nu voi mai consimţi să fiu sacrificată surorei mele.

JEAN.—Şi iată răspunsul.

D-na ARMIERES.—Sacrificate?

VALENTINA.—Cum a fost în tot deauna până acum.

D-na ARMIERES.—Valentino, ce vorbeşti?

VALENTINA.—Cea ce este.

D-na ARMIERES.—Nu, tu nu crezi asta, gândirea asta n'a putut să să nască în mintea ta. Te-am făcut bănuitoare şi neîncrezătoare. Altă dată tu n'ai fi spus cuvinte de aceste pline de răutate.

VALENTINA.—Pentru că altă dată eram nevoită să tac.

D-na ARMIERES, naiv.—Pentru ce?

VALENTINA.—Ce eram eu în casa ta? Nimic... Aveam eu oare dreptul să ridic măcar vocea? M'aţi fi pedepsit şi retrimis la monăstire. Astăzi am un reazem, nu mă simt singură. De ăcea îndrăsnesc să vorbesc, îndrăsnesc să protestez în potriva acestei noui nedreptăţi pe care tu te pregăteşti s'o săvârşeşti după atâtea alte nedreptăţi. Şi dacă e vr'un mijloc ca să împedec.

JEAN.—Nici un mijloc, e cunoscut tot.,.

VALENTINA.—Eşti liberă să faci ce doreşti. E inutil să mă consulţi pentru că tu nu poţi să mă consulţi pentru că tu nu poţi să cumpăneşti între sora mea şi mine.

D-na ARMIERES.—Nu merit aceste invinuiri, Valentino! Când, în ce împrejurări am aratat eu această înclinare care te a rănit? Spune-mi un singur act al meu, precisează un fapt în care părtinirea mea să să fi aratat. Sau poate tu îmi ceri socoteală de sentimentele mele secrete? Crezi tu că le cunoşti? Pentru amândouă fetele mele am fost o mamă dreaptă.

VALENTINA.—Ai fost pentru mine un părinte, e drept, pentru Margareta ai fost o mamă.

D-na ARMIERES.—Dar...

VALENTINA.—Nu mă silî să mă explic. lasă, mai bine ar fi să nu vorbim.

(Va urma)

Ultime informaţii

Poliţia noastră urmează cu spionările şi urmăririle în vederea expulzărilor ce se vor face la noi.

Cîţi-va agenţi speciali ai siguranţei, urmăresc zi şi noapte şi fac spionaj pe sub ferestrele cîtorva persoane din localitate.

Se zice că d. G. Săndulescu, prefectul poliţiei a avut eri o lungă convorbire cu d. Ionel Brătianu, în vederea expulzărilor ce se plănuesc a se face la noi în Iaşi.

D. Ionel Brătianu în Iaşi

La gară. — Primirea. — Vizitele d-nului Brătianu.—Dejunul.—Situaţia din judeţ Consfătuirea dela d. Stere.

Eri dimineaţă cu trenul de 8 şi 30, d. Ionel Brătianu, ministru de interne, a sosit în localitate, spre a lua parte la înmormîntarea lui Ştefan Şendre.

La gară, ministrul de interne a fost întâmpinat de d-nii: Gh. Kernbach, prefectul judeţului, N. Gane, primarul oraşului, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei.

Dintre partizanii politici, nu se află la gară, de cât d. C. Stere.

Ministrul de interne a descins la hotelul Trajan, unde s'a întreţinut câtva timp cu aceştia.

La orele 9 d. Ionel Brătianu, însoţit de d. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, a plecat la abator, unde a vizitat iarmarocul, apoi abatorul şi fabrica de conserve.

La reîntoarcerea în oraş, d. Ionel Brătianu, a ţinut să viziteze ruinile palatului administrativ şi după cât ştim d-sa a rămas foarte nemulţumit de halul în care se găseşte această clădire, exprimîndu-se în oare-cari termeni, care nu convin de loc d-lui Toma Stelian!

Ministrul de interne a vizitat apoi monumentalele biserici Trei-Erarchi şi Sft. Neculai.

D. Ionel Brătianu şi-a manifestat apoi dorinţa de a inspecta spitalul Sf. Spiridon; spunându-i-se însă că epitropii nu se află în localitate, d. Brătianu a renunţat la această inspecţie.

La orele 12 a urmat un dejun la Trajan, la care au luat parte şi d-nii: C. Stere, Gh. Kernbach, N. Gane şi Gh. Săndulescu.

D. Ionel Brătianu a avut o lungă convorbire cu dl. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, interesîndu-se în deaproape de situaţia din judeţ, cerînd ca să fie ţinut veşnic în curent cu mişcarea din judeţul nostru.

După amiază d. Brătianu a luat parte la înmormîntarea d-lui St. Şendre, iar apoi a fost la d. C. Sterea, cu care s'a întreţinut aproape două ore, asupra situaţiei politice dela Iaşi.

Se spune că cu această ocazie, dl. Ionel Brătianu, ar fi declarat că o remaniare se va face chiar la toamnă.

Aseară cu trenul de 9 şi 5, ministrul de interne, a plecat la Ploeşti.

—

Cîţi-va biciclişti din localitate au luat iniţiativa de a întreprinde o escursie cu bicicleta pe distanţa Iaşi-P. Neamţ-Braşov.

Plecarea se va face zilele acestea.

—

D. Ionel Brătianu a făcut eri după amiazi o preumblare cu trăsura la Rond-point.

D-sa a remas foarte încîntat de amenajarea făcută de fostul primar d. Gh. Lascar, aleelor de la Copou.

—

Aflăm cu părere de rău că dl. Netter, tatăl, se află greu bolnav la spitalul Paşcanu. D. Netter a fost membru al societăţii ştiinţifice şi literare din Iaşi, e un perfect slavist şi a publicat mai multe traduceri şi preluerări din literatura rusă cum şi amintiri despre începuturile poştelor în ţara românească.

Dorim bătrînului literat o grabnică şi completă însănătoşare.

—

Internii spitalelor sf. Spiridon din Iaşi ne roagă a publica că d. Gh. Netter, avocatul comunei, cu prilejul internărei tatălui său în spitalul Paşcanu, s'a purtat necuviincios cu personalul spitalului şi a insultat pe unul din studenţii interni. E de regretat acest lucru că un tînăr cult, ori-care i-ar fi supărarea, să se dedea la acte, care nu sînt de demnitatea cerută.

Internii spitalelor aşteaptă de la Netter să-şi ceară scuzele sale de necuviinţele proferate.

—

Se zice că d. Gh. Bîrsan, director al liceului Naţional, va demisiona pe ziua de 1 Septembrie, din această demnitate.

In locul d-lui Bîrsan, se zice că va fi numit d. Gh. Scobai, directorul gimnaziului Alexandru cel Bun.

—

Eri s'a efectuat în comuna Belceşti alegerile pentru consiliul comunal.

Au fost două liste, una în frunte cu Vasile Anastasiu, care a întrunit 380 voturi şi alta în frunte cu Neculai Chiriac care a întrunit numai 105 voturi.

Alegerea a fost presidată de d. Vlaicu, consiler judeţean.

—

Am anunţat acum două zile că preotul Neculai Ionescu, din comuna Prisacani, care dispăruse a fost găsit înecat in Prut.

Acum nu mai încape îndoială că la mijloc există o crimă, ţinînd mai ales samă de împrejurările în care a fost găsit cadavrul.

De şi n'are nici o leziune pe corp, ochii însă sunt eşiţi din orbite şi mai cu samă cel stîng; gura deschisă foarte tare, limba inflamată, barba e aproape căzută.

Cadavrul a fost ast-fel găsit pe mal.

Toate aceste denotă că numitul preot a căzut victima unor criminali.

Parchetul a orînduit o anchetă pentru a afla pe autori.

—

Dl. Dr. Titu Ionescu, medicul spitalului Ungheni, a obţinut un concediu de 30 zile cu începere de la 6 August, şi care timp va fi înlocuit în serviciu de d. dr. Gh. Popovici.

—

Un mare incendiu a izbucnit eri în satul Ulmii-noi, comuna Belceşti.

Focul a distrus mai multe girezi de grîu, ale locuitorului Dumitru Biţică.

Din cercetările făcute, s'a constatat că incendiul a luat naştere de la un muc de ţigară, care a fost asvîrlit din nebăgare de samă în apropiere de o gireadă cu grîu.

Pagubele sunt mari.

—

Alaltă-eri a avut loc la biserica sf. Nicolai (cel Nou) sfinţirea drapelului societăţei mecanicilor „Mina şi Pădurea".

Membrii societăţei, împreună cu delegaţi din Bucureşti, Paşcani şi alte oraşe, au luat parte în corpore la Te-Deumul ce s'a oficiat le acea biserică, iar apoi s'a dus la grădina Berăriei Zimbru unde a urmat o frumoasă serbare.

—

D-nii T. Pelealbă şi I. Mancaş, cel întâi picher al circ. Copou şi cel al doilea picher al circ. Galata, sunt transferaţi unul în locul altuia, în interes de serviciu.

—

Alalta-eri s'a redeschis pe platoul de la abator, iarmarocul şi tîrgul de vite anual.

Iarmarocul pare a fi foarte animat; s'a observat presenţa unui mare număr de negustori din Rusia.

D. Ionel Brătianu, care vizita iarmarocul, a luat parte la vînzarea unor cai ai regimentului 7 calaraşi şi s'a aratat indignat de faptul că vînzarea cailor s'a făcut pe un preţ prea mic.

Tot alaltaeri s'au deschis iarmaroacele din: Neamtz, Mogoşeşti, Roman, Dămieneşti, Bogdana şi Deleni.

—

Duminică 5 August a avut loc căsătoria gentilei D-şoare Maria N. Gheorghiu cu D-l Theodor D. Râşcan, Inginer silvic şi hotarnic.

Trimetem noilor căsătoriţi felicitările noastre.

—

D. Dr. Rosenthal dentist din Capitală, va sosi Duminică în localitate.

—

Alaltă-eri femeea Catinca Teodor din strada Perju No. 4 a încercat să se sinucidă, luând o mare cantitate de spirt denaturat.

Nenorocita femee a fost internată, în stare gravă, la spitalul Sf. Spiridon. în secţia d-lui dr. Negel.

Numita femee spune că a recurs la acest act disperat, din cauza mizeriei.

—

Judiciare.—Cu începere de astă-zi tribunalul de vacanţă va fi presidat de d. Em. Leppadatu.

*

Poimîne Joui tribunalul se va ocupa cu cererea de declararea în stare de faliment a fabricei de conserve, din localitate.

*

La 10 August a. c., se va face tragerea la sorţi a magistraţilor cari vor presida biurourile la alegerile consiliului general al judeţului.

*

In ziua de 4 Septembrie a. c., va veni înaintea tribunalului secţia II-a procesele intentate de D-nele Panuş şi Furtună, direcţiunei tramvaiului electric, ale căror soţi au fost victimele catastrofei din strada Pădure, întîmplată anul trecut în luna Septembrie.

*

La cabinetul 1 de instrucţie s'a cercetat astă-zi afacerea atentatului din strada Gărei, despre care noi am vorbit la timp.

Se ştie că într'o noapte, un ofiţer în retragere, d. T. Iliescu a fost atras în cursă de o demimondenă, care împreună cu alţi indivizi au vrut să'l jefuiască, maltratîndu-l.

Acesta a tras două focuri de revolver, rănind pe demimondenă.

—

Duminică noaptea, un vagon de la trenul de marfă ce trebuia să sosească în Iaşi la orele 10, a deraiat în apropiere de Podul-Iloaiei.

Din această cauză trenul de persoane de 11, a sosit cu o întîrziere de cîteva ore.

Din fericire n'a fost nici un accident de persoane, vagonul deraiat a suferit mici stricăciuni.

Inspecţia de mişcare Iaşi, a deschis o anchetă.

—

Duelul de la Huşi.—Este o vorbă: unde dai şi unde crapă; aşa şi la Huşi. Taberile liberale se sfădesc de se sfîşie una pe alta, bine înţăles fruntaşii, căci lupta de exterminare e între dr. I. Munteanu şi N. Cişman, ca din această sfadă să iasă păruelі şi provocări la duel de la cei mici.

Cum conu Nicu are—zice-se—cadrele partidului cu dînsul şi cum într'un partid bătrînii cu greutatea lor specifică, din polemica şi diatribele *Gazetei Fălciului* la adresa lui N Cişman a eşit provocare la duel din partea a 3 căpitani toţi în pensie.

Lumea din Huşi se întreabă cu mirare de virilitatea pensionarilor şi aşteaptă să vadă felul luptei bătrînilor din partidul liberal.

De o parte, ca totdeauna, stă Conu Nicu Cişman, sau cum zice poetul ocazional din Huşi,—nici Adela nici Damaskin:

„Iar vulpoiul Nicolai
„Ii împinge la *alai!*

Credem că bătrînii căpitani, Mustea, Petrescu şi Mardari nu vor scoate sabia din teacă, ci vor păşi paşnici ca şi mai înainte, iar totul se va reduce la o burzuluială militară.

—

In urma reclamei lui C. Munteanu contra şefului poliţiei Menciu pentru batae, la 4 August au fost citaţi ambii împreună cu martorii la Procuror; din declaraţiile martorilor se deduce că C. Munteanu a fost insultat, brîncit şi bătut de şeful Poliţiei şi de sergentul Ion Pintilii a Babei; cauza acestei agresiuni a fost cererea ce făcuse d. Munteanu şefului Poliţiei de a ancheta un fapt, cea ce denotă că şeful poliţiei avea cunoştinţă de acel fapt chiar înainte de a fi executat.

—

Inmormîntarea lui St. Şendre

Aducerea rămăşiţelor pămînteşti.—La Mitropolie.—Numeroase coroane. — Inmormîntarea. — Asistenţa.— Prohodul. — Cuvîntările.—Onorurile.— Pornirea cortegiului.

Corpul lui Ştefan Şendrea a fost adus la Iaşi Duminică noaptea cu trenul de Paşcani, care a sosit cu o întîrziere de cîte-va ore, din cauza deraierei de la Podul-Iloaiei.

La gară se aflau rudele, apoi d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, P. Fîntînaru, prim-ajutor de primar şi mai mulţi membri din clubul liberal.

Cu ceremonialul obicinuit, rămăşiţele pămînteşte ale lui St. Şendrea au fost duse la Mitropolie şi aşezate pe un cavou, acoperit de flori şi numeroase coroane.

Eri dimineaţă a fost un adevarat pelerinaj la Mitropolie, iar după amiazi, încă de la orele 3, curtea Mitropoliei şi strada Ştefan cel Mare erau arhipline de lume.

La orele 4 s'a început prohodul. De faţă erau rudele, d-nii: Ionel Brătianu, ministru de interne, N. Gane, primarul oraşului; Gh. Kernbach, prefectul judeţului, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, P. Fîntînaru, primajutor de primrr, C. Sterea, dr. C. Bottez, Pandele Zamfirescu, dr. L. Cosmovici, dr. Ilie Stroici, N. Leonescu, procuror general, Gh. Şendrea, Al. Gane, M. Tomida, D. Sofian, Stravolca, N. Pogonat, dr. Negel, Grigorescu, Radu, etc. etc.

Prohodul a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie, vicarul Mitropoliei, asistat de preoţii St. Ionescu, Georgescu, Florescu, Possa, Şerban Alexandrescu, Mitru şi diaconii: Marţian, Chesarie Ştefănescu, Varlam şi Simionescu, acompaniat de corul Mitropolitan.

După prohod d. Ionel Brătianu, ministru de interne a ţinut o mică cuvîntare, relevînd meritele lui St. Şendrea, arătînd devotamentul cu care dispărutul a lucrat pentru ţară.

A vorbit apoi d. N. Gane, primarul oraşului, arătînd şi d-sa meritele defunctului, care e originar din Iaşi, spunînd că memoria lui St. Şendrea va rămînea eternă.

După ce corpul a fost scos şi aşezat în carul funebru, d. dr. Leon Cosmovici, în numele profesorilor universitari, a ţinut o cuvîntare,—defunctul a fost profesor la Universitatea din Iaşi—, exprimînd viile păreri de rău ale foştilor colegi de la Universitatea din Iaşi.

S'au dat apoi onorurile de către 4 companii: 2 din regimentul 13 Ştefan cel Mare şi 2 din batalionul 4 vînători.

In urmă s'a format cortegiul în ordinea următoare: Perna cu decoraţiile, purtate de doui ofiţeri de poliţie, prapurile, pomenile, carul cu numeroasele coroane, între care era de relevat acea a familiei regale, Clerul, carul funebru, familia, prietenii şi cunoscuţii, armata.

Cordoanele erau purtate de d-nii: Ionel Brătianu, N. Gane, N. Leonescu, procuror general şi dr. Stroici.

Cortegiul, pornind de la Mitropolie, a parcurs străzile: Ştefan-cel-Mare, Golia, Cucu şi Eternitate.

O foarte mare mulţime a urmat cortegiul pînă la cimitirul „Eternitatea".

La orele 6, rămăşiţele pămînteşti ale celui ce a fost Ştefan Sendrea, au fost depuse în cavoul familiei.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 7 August

Tragerea loteriei Statului

Bucureşti. — Azi s'a efectuat în sala de trageri la Ministerul de Finanţe, tragerea loteriei Statului clasa II:

Au eşit căştigătoare numerile următoare:

5000 lei a căştigat No. 48949.
1500 lei No. 48482.
1000 lei No. 56642.
500 lei No. 36618, 49169 şi 51043.
300 lei No. 43592, 25331 şi 28495.
200 lei No. 12756, 1599, 2952, 23661, 49266, 35028 şi 30031.
150 lei No. 10315, 15794, 31956, 32691, 39586; 42417, 44680, 45282, 54264, 56340, 58015, 27574, 8144, 11007, 21674, 28976, 49108, 53156, 54954, 54952, 53470, 42520, 45036 şi 484.

Intrevederea d-lui Sturza cu prinţul Bülow

Berlin. — Un redactor al ziarul «Berliner Tagblatt află de la un diplomat rus, următoarele cu privire la intrevederea dintre dl. Dimitrie A. Sturdza, prim-ministru şi prinţul Bulow.

In primul rând s-au ocupat de raporturile comerciale şi financiare dintre Romania şi Germania; apoi s'a vorbit despre creditele de stat romîne, care în mare parte sunt exploatate în Germania.

Prinţul de Bulow s'a interesat apoi de sursele de petrol din Romania şi în cele din urmă s'a ocupat de chestia macedoneană.

Convocarea comisiunei agrare

Bucureşti.—Imediat ce d, Dimitrie Sturdza se va reîntoarce în ţară va lua dispoziţia ca să se convoace comisiunea agrară.

E vorba ca d. Sturza să supue membrilor acestei comisiuni, un memoriu întocmit de d-sa.

In chestia convenţiei cu Turcia

Bucureşti. — Se asigură că la întoarcerea sa în ţară, d. P. P. Carp, va consulta comitetul executiv al partidului conservator, în chestia convenţiei comerciale cu Turcia.

Atenntat cu bombe

Batum. — Un atentat cu o bombă s'a comis în contra lui Jermolow şeful districtului Osurgety din gubernia Kutais. Jermolow era însoţit de soţia sa. Ambii au fost uşor răniţi. Alergînd la faţa locului oamenii poliţiei, atentatorii au deschis focul contra acestora ucigând pe un trecător şi rănind pe alţi patru. Patru dintre atentatori au fost arestaţi.

Evenimentele din Maroc

Luptele de la Casablanca

Tanger. Agenţia Havas că află trupele franceze din Casablanca au fost foarte serios atacate în ziua de 18 August de la la 7 la 11 ore dimineaţa. Lupta s'a dat pe un front de şase kilometri. Atacul a fost respins cu focuri de tunuri, de mitralilese şi de puşti. Spahii au avut luptă corp la corp cu arabii. Ei au fost ajutaţi de tunurile de pe crucişătorul Gloire. Pierderile Francejilor sunt de un căpitan şi 2 oameni ucisi, doi oameni au fost răniţi, 12 cari sunt scoşi afară din luptă.

Paris.—Crucişătorul spaniol Numancia a sosit la Tanger fără a avea pe bard trupe de debarcare şi avînd în special ordinul de a merge pe coasta unde spaniolii sunt ameninţaţi pentru a le servi de refugiu.

Paris.—Ziarele află din Casablanca cu data de 17 August că eri trupele spaniole au mers pentru a recunoaşte posiţiunile ce li s'au determinat. In urmă s'au întors fără a preveni pe generalul Drude, care crezîndu-se aparat din această parte, suprimase sentinelele.

Atitudinea spaniolilor produce o penibilă impresiune. Hărţuelile continuă. Două din şase triburi s'au oferit să se supună. 16 Marocani încercînd să fure arme au fost ucişi.

Mai mulţi prizonieri au fost împuşcaţi.

Londra.—Ziarul „Standard" află din Tanger, ca după scrisorile primite din Fez magzenul ar fi în neputinţă de a reprima mişcarea care ar isbucni în mod eventual contra străinilor aflători în Fez. Ministrul afacerilor străine ar fi consiliat pe consulul francez să sfătuiască pe toţi supuşii francezi a nu se arata în stradă pentru a preveni dezordinele.

Londra.— Agenţia Reuter află următoarele amănunte asupra atacului din ziua de 18 August în contra francejilor aflători la Casablanca.

Francezii au rămas cît-va timp în tabără, însă în urmă au făcut să înainteze un mic detaşament sub protecţiunea vaselor de razboi.

Marocanii au tras asupra acestui detaşament dintr'o ambuscadă, ucizînd un om. Intăriri trimise îndată au respins pe vrăjmaş.

Prinz in onoare unui impărat

Petersburg.—Un prînz a avut loc în onoarea împ ratului Francisc Iosef în lagărul de la Krasnoje-Selo. Au asistat ambasadorul Austro-ungar cu soţia sa precum şi personalul ambasadei. Ţarul a ridicat un toast în sănătatea împăratului Francisc Iosef. Muzica a intonat imnul austriac.

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea **LEWIS şi MISS ANDRIENE**

INTRAREA LIBERA

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmaciştii

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazâ la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IAŞI : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES GARIEL 2, quai de la Mégisserie PARIS
Cloture de Chasse, le mètre... Of 28
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abeis, le mètre carré... 1 »
Porte-Bouteilles, pour 6 Pièces.....

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix 0f 60 c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 214.—Joi 9 August 1907

BIBLIOTECA CENTRALĂ

RESPECT COROANEI

A fost la început o iluzie, că putredul partid liberal, altoit cu sîngele generos al socialiștilor, va părăsi cel puțin o parte din vechile și urîtele sale obiceiuri de a face politică. Credeam cu toții că așa numita tinerime generoasă, stăpînă de fapt a întregei situațiuni politice din țară, va căuta să rupă cu un trecut politic plin de vorbe mari și sunătoare, dar lipsit de fapte bune și folositoare țărei.

Ne închipuiam în fine, că această tinerime generoasă a partidului liberal, care are azi la dispoziția sa toată presa liberală și toată administrația țărei, va căuta să imprime în opinia publică un nou curent politic, sănătos și la înălțimea pretinselor sale idei democratice și sociologice.

Ceia-ce se petrece însă astăzi în tabăra guvernamentală ca și în întreg partidul liberal, ne dau deziluzia cea mai amară și desmințirea cea mai complectă cu privire la transformarea obiceiurilor politice în acest partid îmbătrînit în rele. Departe ca elementul tînăr și socialist să-i fi modificat felul său de a gîndi și de a lucra, pare că acest element presupus cinstit și generos, a fost învins din punct de vedere al moravurilor politice, de vechiul partid al demagogiei liberale.

Căci în adevăr, întreaga presă guvernamentală condusă, după cum se știe, numai de elementele noui și generoase ale partidului, ca și întreaga acțiune a guvernului actual, ne dă exemplul și dovada cea mai decisivă a unei demagogii urîcioase și a unei lipse de scrupul care întrece toate marginele.

Ultimele evenimente au întărit și mai mult această credință asupra moravurilor demagogice ale politicei liberale.

De o cam dată vom inzista asupra întroducerei persoanei Regelui, în discuția presei zilnice, întroducere cu atît mai insolită, cu cît presa guvernamentală, „Voința Națională“ și „L'Indépendance roumaine“, au fost acele care au provocat și insistat asupra acestei chestiuni.

Știam pînă acuma, că discuțiunea prerogativelor Regale, făcea obiectul de critică și atac numai a *opoziționei liberale*, dar nu-mi închipuiam că partidul ajuns odată la guvern va permite presei sale această procedare lipsită de convenienta și respectul ce trebuește dat Coroanei și inviolabilității constituționale a Regelui.

Nu vom insista asupra așa numitului *Manifest Regal*, de la 13 Martie. De și procedarea guvernului a fost greșită și inconstituțională, amestecînd persoana Regelui în actele și programele sale, totuși, dat fiind gravitatea evenimentelor și lipsa de încredere a poporului în cuvintele și promisiunile veșnic neîndeplinite ale liberalilor, forțați au fost de a întrebuința un cuvînt magic, un nume care să inspire tuturor încredere, și acel nume a fost al Regelui. E ceva simptomatic și în acelaș timp o caracteristică și eloquentă psichologie a demagogiei liberale, această lipsă de încredere a însuși liberalilor, în seriozitatea propriului lor program.

Ei știau că nimeni nu-i va crede, nimeni nu va pune temeiu pe cuvintele lor, și de aceia au căutat să le dea tăria morală absolut necesară împrumutînd numele Regelui.

Dar, dacă opinia publică a scuzat acest fapt neuzitat și inconstituțional, dat fiind starea anarhică a lucrurilor în momentul venirei liberalilor la putere, aceiași opinie publică este astăzi surprinsă și indignată de conduita insolită a presei liberale, care întroduce persoana Regelui în discuțiunea firească și logică ce presa opoziției a început a face cu privire la programul agrar al guvernului.

Mai mult de cît atît, aceiași presă guvernamentală, nu se sfiește și are ne mai auzita îndrăzneală, ca prin titluri mari puse în fruntea ziarelor și prin cuvinte alcătuite de ea și lipsite de cel mai elementar respect ce trebuește arătat Coroanei, pune zilnic în discuția publică, persoana inviolabilă a M. S. Regelui. Cu tot desgustul ce ne inspiră asemenea obiceiuri caracteristice demagogiei liberale, totuși ne surprinde cum patronii gazetelor „*Voința Națională*“ și „*L'Independance Roumaine*“, patroni cari joacă un rol preponderant în conducerea actualului guvern, nu iau măsuri de a face să înceteze aceste necuviințe ce se debitează în gazetele lor, care pun zilnic în joc numele Regelui în discuțiunea celor mai banale și infime cestiuni.

Astfel, opoziția criticînd programul agrar al guvernului cuprins în manifestul de la 13 Martie, atît „*Voința Națională*“ cît și „*L'Independance Roumaine*“ a început a striga că opoziția conservatoare atacă pe Rege, întru cît manifestul este dat în numele Regelui, iar ca concluzie, titluri mari în fruntea uneia din aceste gazete, cu cuprinsul insolit și îndrăzneț de „*Regelē incèndiar*“, „*Règele anarhist*“ și multe altele la fel.

Nu e momentul de a discuta acum, dacă programul agrar al liberalilor, dat în numele Regelui astă primăvară, nu poate fi supus nici unei discuții, nici unei critice. Părerea contrară susținută de presa liberală, constitue o aberațiune constituțională, un amestec nepermis ce se face între atribuțiunile unui guvern și acele ale unui Monarch, și asupra cărei cestiuni voi reveni într'o serie de articole ce mi-am propus a scrie cu privire la această cestiune de ordin constituțional.

Un alt caz de amestec al persoanei Regelui inventat de presa liberală, este acela prin care ea a susținut în repetate rînduri, că Regele ar fi declarat delegației profesorilor secondari care l'a înmînat la Sinaia cunoscutul memoriu asupra ilegalităților d-lui Haret, că se miră de acest demers al profesorilor contra unui Ministru care voește să aducă ordine și legalitate la instrucție.

S'a desmințit categoric în „*Opinia*“ din zilele trecute această nouă și flagrantă necuviință a presei liberale, care iarăși pune în discuție persoana Regelui. Repetăm desmințirea noastră cu toată autoritatea ce ne-o dă cunoștința adevărată și exactă a lucrurilor. Nu, Regele nu s'a putut mira de demersul profesorilor, ci din contra s'a mirat de gravitatea faptului ce i s'a adus la cunoștință.

Aceasta ca să se știe.

Și atunci vă întrebăm: cum putem califica această conduită lipsită de cuviință și respect a presei guvernamentale, care nu numai că introduce în mod ne permis persoana Regelui în discuția cestiunilor la ordinea zilei, dar alterează — intenționat de sigur—însuși cuvintele pronunțate de Rege?

Respectați Coroana, d-lor liberali, cel puțin cît sunteți la guvern.

Lascar Antoniu

Guvernul condamnat

Achitarea lucrătorilor manifestanți din gara de Nord de către tribunalul de Ilfov e un act semnificativ. Fiecare trebue să fie fericit că avem încă o justiție in țeară, care nu se pretează la toate manoperile administrației și care se ridică mai presus de influențele politice.

Am salutat cu admirație hotărîrea tribunalului de Dolj, cînd a respins cererea judecătorului de instrucție spre a fi arestat prietenul nostru d. Mihail Chintescu și nu putem să nu salutăm cu mai puțină admirație gestul tribunalului de Ilfov. Căci nu e spectacol mai rușinos și mai mizerabil, decît acela pe care de la un rînd de vreme, ni-l dă guvernul liberal, cu urmăririle și persecuțiile la care se dedă împotriva muncitorimei din țeară.

Spre a orbi mulțimea, arătîndu-se cît e de preocupat de liniștea și binele public, guvernul a început o goană împotriva tuturor lucrătorilor, scoțînd pe aceștia in relief ca autorii morali ai răscoalelor; iar in vremea aceasta Ursu și Comp. agită satele, răscolesc patimele și pregătesc o nouă furtună ucigătoare.

Nu pentru binele și liniștea țărei, ci pentru satisfacerea unor cerinți externe, guvernul liberal a recurs la aceste manopere. Se știe că în vremea răscoalelor d. Sturza a acuzat Rusia de a fi fost cauza agitațiilor de la țară Ori guvernul rusesc a făcut aspre observații guvernului nostru, impunîndu-i de a arata Europei și opiniei publice o altă origină a răscoalelor și d. Sturza a și satisfăcut cerințele vecinei noastre. Expulzarea lui Rakovski și a multor lucrători își are obîrșia in acest comunicat rusesc și nu in altă parte.

Și pe cînd acestea se fac spre a se potoli lucrurile, liberalii în tihnă urzesc pentru toamnă o nouă răsvrătire.

Ascunzînd, prin expulzările ordonate, din altă parte, agitațiile pe care le fac, liberalii cred că vor găsi în toată lumea o colaboratoare a neomeniilor lor. Ei bine, justiția țărei a rămas mai presus de această politică de servilism și falș patriotism și a dat un verdict-lecție acestui guvern care și-a inaugurat așa de rău existența și care continuă a trăi din expediente neobicinuite.

Influența Legei Clerului Mirean

II

Este un progres însemnat, din punct de vedere cultural, admiterea la preoție numai a licențiaților în teologie și a absolvenților seminarului complect, față de gramaticii și seminariștii cu 4 clase de odinioară.

Instruirea și educarea deviitorilor preoți se face ceva mai în conformitate cu misiunea lor. Inainte de Legea Clerului se admiteau în seminarii prea puțini interni și prea mulți externi. Aceștia nu erau supraveghiați afară din școală. Nu arareori timpul studiului devenea timpul contractărei viciilor. Acum nu se mai primesc externi, ci numai bursieri și solvenți, iar toți primesc aceiași educație de la directorii și spiritualii seminariilor, dacă sunt conștii de misiunea lor. Deși asupra modului de educație a deviitorilor preoți am multe de zis, totuși, nu pot să nu recunosc adevărul, că între cei instruiți și educați de la 1893 încoace în internatele seminariilor și între cei instruiți și educați pe la gazdele de altă dată, este o mare deosebire, atît din punct de vedere cultural cît și moral.

Până la 1893 seminariile aveau o programă ciuntită. Se învăța prea mult din Științele religioase și prea puțin din cele profane. Științele Naturale, Matematicile și limbele moderne lipsiau cu totul din cursul superior. Legiuitorul de atunci a recunoscut că nu e bine ca preotul să fie inferior creștinilor din punct de vedere cultural, și de aceia a întrodus științele ce lipsiau și a hotărît ca trei sferturi din numărul total al orelor din săptămînă să fie destinate culturei generale, iar un sfert culturei speciale, neaparat trebuitoare deviitorilor preoți.

Dacă avem astăzi o pleiadă de preoți instruiți, în stare să reprezinte demn biserica și să lupte cu mai mult succes pentru propășirea morală, aceasta se datorește numai legei de la 1893, care a interzis seminariștilor celelalte funcțiuni publice, fără ca să reîntoarcă Statului cheltuelile făcute cu instruirea și educarea lor. Numai prin această măsură înțeleaptă s'a pus capăt năvălirei absolvenților celor mai buni ai seminariilor în celelalte ramure ale activității omenești și lipsirii bisericii de elementele cele mai bune. Dacă s'ar fi cerut cu inzistență de la cei hirotonisiți sub regimul legii o activitate pastorală mai intensivă, dacă ar fi fost îndrumați și încurajați la munca intelectuală, dacă s'ar fi pus mai mult preț pe învățarea creștinilor și pe viața conformă preceptelor creștine decît pe intrigi și stăruinți, atunci legea ar fi avut o influență cu mult mai bine făcătoare și progresul realisat ar fi fost mai însemnat. Totuși, nu se poate nega, că Biserica românească a câștigat de la 1893 încoace mulți oameni instruiți, conștii de misiunea lor, care dacă ar fi prețuiți și îndrumați ar putea să lucreze cu devotament pentru realizarea idealului creștin și național.

Din punct de vedere moral s'a făcut un pas înainte, fiindcă prin art. 13 din vechea lege, 15 din legea modificată, s'a oprit plătirea preoților, cari au comis fapte cu totul contrare misiunei preoțești. Și dacă prescripțiunile legei nu s'au aplicat pretutindene în spiritul și litera lor, căci am avut durerea să întâlnesc preoți condamnați pentru falș la mai mult de 15 zile închisoare, cărora nu li se luase dreptul de a săvârși cele sfinte, să sperăm că pe viitor legea se va aplica cu mai multă stricteță spre binele moral al fiilor României.

Nu puțin a contribuit la ridicarea nivelului moral prescripțiunile art. 17 aliniatul IV din vechea lege, art. 23 din legea modificată, după care dreptul de a da în judecata spiritualului conzistoriu îl au nu numai P. S. Chiriarhi. dar și Ministrul Cultelor și Instrucțiunei.

Dacă P. S. Chiriarhi s'au condus și se mai conduc încă de principiul ertărei creștine, care pe unii i-a îndreptat, iar pe alții i-a încurajat, apoi miniștrii după vremuri s'au condus de principiul dreptății și au dat în judecată pe cei ce și-au uitat datoriile. Cei vinovați au fost pedepsiți, dar nu totdeauna în raport cu gravitatea vinei.

S'au mai îndreptat și așa nivelul morel s'a mai rădicat puțin.

E lesne de înțeles, că o schimbare radicală a stărei morale a cinului preoțesc nu se poate face în 13 ani. Ori cum ar fi însă, o mică schimbare în bine s'a făcut.

V. Oiaga

OAMENI ȘI LUCRURI

AER, APA...

Lunile de vară pun pe om în contact cu cele două elemente ale naturei: aerul, apa.

O adîncă trebuință sufletească și fizică în acelaș timp îmbie pe mulți la ceea ce se cheamă „schimbarea aerului“, înlocuirea atmosferei obișnuite, zilnice, printr'o alta mai curată, mai sănătoasă, nevătămată prin traiul nesănătos al orașelor. Intr'adevăr viața fizică a omului făcîndu-se din aer, prin aer, e firesc fenomenul că noi înși-ne ne sărăcim și ne împuținăm aerul încunjurător, ne răpim noi înși-ne mijlocul esențial de a trăi, ne secăm izvorul elementar din care sorbim existența. Cu întinderea civilizației vin clădirile mari, zidirile înalte care sfidează înălțimile, tinzînd tot mai în sus și prin aceasta împuținînd cătimea de aer respirabil. De aici adînca trebuință ce simte omul modern de a fi din cînd în cînd în mijlocul naturei, unde se mulțumește cu încăperi mici, cu locuinți neînsemnate, ca să aibă în schimb toată întinderea, întreg văzduhul de aer proaspăt, nevătămat și neînveninat prin felul de traiu al orașelor de astăzi.

Știința modernă nu posedă nici-un mijloc de a înlocui însușirile superioare ale aerului pentru sănătatea omului. De aceea medicii, după istovirea tuturor leacurilor, recurg la supremul și unicul izvor dătător de sănătate: aerul curat, tămăduitor de boale, născător de mulțumire, distrugător al acelor germeni primejdioși pe care-i seamănă adeseori în piepturi omenești mizeria civilizațiunei omenești, munca și surmenagiul.

Acest cuvânt din urmă ne amintește de-a dreptul celalalt element prețios al naturei atît de mult căutat și adorat în anotimpul marilor călduri: apa. Uitați-vă la mulți dintre acei reîntorși în oraș după ce au urmat o cură de apă, sub una din diferitele forme: băi de râu, de mare, sau de hydroterapie. Sunt cu desăvârșire transfigurați. Celor mai mulți le-a revenit puterea, le-a reînflorit vigoarea, li s'au întărit mușchii, li s'a reîmprospătat memoria, li s'a înfiripat avîntul, au recăpatat buna dispoziție, li s'au reîntors speranțele pierdute, dorința de trai, tăria de a lucra. Și toate aceste prin simpla atingere zilnică cu acel minunat element al firei: apa. Fără a mai socoti că atâtea boli, suferinți, afecțiuni, stări sufletești și nervoase au dispărut, redînd astfeliu organismului libertatea, elasticitatea, ușurința mișcărilor.

Intre om și elementele naturei este o veche, trainică și eternă legătură pe care vremile și civilizația în parte le-au distrus și de aceea vedem oamenii, de îndată ce sunt în stare s'o facă—alergînd să îmbrățișeze elementele și lăsîndu-se îmbrățișate de dînsele.

Cu aerul, cu apa au trăit în cel mai de aproape contact strămoșii omului primitiv. In aer liber și în atingere directă cu el—fără haine—au trăit și le făcea bine atunci necontenita sărutare a aerului, veșnica mângîiere a atingerilor lui cu corpul. Cât despre apă,—știința e de față să ne explice marea dragoste a omului pentru mărețul element. Cea dintâiu formă a moleculei vii, cea dintâiu celulă, fie vegetală sau animală, cel dintâiu germene ieșit din lumea neorganică pentru a se ridica la demnitatea și rolul de organism s'a arătat nu pe uscat, ci în mijlocul mării, în sinul acelei matrice a toate născătoare. Ori unde trăesc oamenii astăzi a fost apă altădată și *ea* a dăruit pământ milioanelor de vieți omenești....

Rodion

ZILE DE VACANȚA

Scrisori din Mehadia

II

In fața mea muntele, înalt și frumos îmbracat, închide orizontul—iar jos în vale Cernea își cerne valurile cu acel zgomot monoton ce parcă provoacă un somn ipnotic.

Cerul ie acoperit și bate un vînt răcoritor—după zile de arșiță îngrozitoare. Aerul ie adevărat cristal și actul respirațiunei din domeniul inconștientului intră parcă în acel al conștientului, ai senzație că-l guști, că ponderezi minunatul aer de munte.

Mă las ademenit de feeria splendidei naturi și închid ochii: obiceiul de tîrgoveț mă readuce, însă, la lucruri mai comune și revăd aevea balul de aseară—căci a fost unul aseară.

Ce amestec de figuri, de temperamente, ce poliglotă azistență și cîtă viață!

Are ceva specific Herculesbadul și anume viața degajată și intimă pe care o duc aci vizitatorii!

E bal. Lumină feerică, muzică splendidă figuri de femei frumoase, cavaleri ce roiesc, părechi ce se înlănțuie și pornesc mișcări ritmice și pe care unii le găsesc estetice, în sfîrșit acel amestec de oameni și vibrări, de plăceri și flirtaj—oh, flirtajul!—acel nesecat izvor de nevinovate plăceri și dulci amintiri!

Flirtajul! Și încă cât de mult se flirtează! Jocul acela vinovat și neprimejdios, acele vorbe jumătate șoptite, jumătate subînțălese, cuvintele care ascund mai mult de cît spun, în sfârșit acele priviri pătimașe care desbracă parcă de luxoasele ornamente pentru a realiza triumful complect și definitiv al frumuseței naturale și neîmpodobite!

Dar timpul a trecut, reflexiile mi-au răpit prea multă vreme, sunt oarele 12 și muzica dă semnal de plecare. Și atunci de abia constat regretul că trebue să părăsesc una din acele ființi superbe, splendide în majestoasa lor înfățișare, care au imprumutat auriul razelor solare spre a-l pune în părul lor și frumusețea mărei, cu apa ei de un albăstriu închis, pentru a-l încredința ochilor mari și nesfârșit de dulci.

Regretul n'a durat de cît o secundă—căci aceiași frumoasă mă invită, să mă asociez la o mică petrecere pe terasă.

Puteam să refuz?

Noaptea răcoroasă și infinit de liniștită. Luna gata să apuie, se întretaie parcă de piscul muntelui si curînd se lasă învinsă—dispare cu totul.

E o vrajă în natură, ie un moment de frumusețe răpită frumuseței eterne.

Și în timp ce șampania spumegă în pahare—suntem doar atît de aproape de România — iar lăutarii—ceva mai impetuoși de cît ai noștri—întonează muzica ungurească,—cînd fugoasă, cînd lină,—în jurul mesei ie o exuberanță de viață, ie o dispoziție care culminează în veselia nesfârșită a frumoasei blondine cu ochii negri, care mă invitase să particip și eu la acea petrecere.

*

Dar iată că se produce un fapt care mă pune în îngrijorare: se pornesc toasturile și se succed într'una, în timp ce tovarășa de lîngă mine îmi spune în cea mai frumoasă limbă a lui Schiller.

— Păcat de atîta vorbă! Vorbele nu spun nimic în astfel de ocazii!

Voiam să ripostez cînd iată că se rădică să vorbească un tînăr care îmi atrăsese atențiunea de la început prin atitudinea sa retrasă și tăcută.

Era tânăr ca înfățișare, dar ochii tradau o vădită oboseală sufletească—cine ar putea spune prin câte încercări poate trece un suflet de om și cu toate acestea să reziste!,—era frumos, de o frumusețe care nu întrunește condițiunile liniilor estetice dar care atrage atenția și fixează. Părul, nu prea mare, dar de un negru intens, incadra o frunte largă, care ascunde o frumoasă inteligență—iar vorba dă feței o expresiune care interesează și subjugă.

Fără voie am urmărit cu atenție spusele sale—căci vorba-i clară, fraza frumoasă și nemeșteșugită, captivează imediat. Clară, sacadată la început, vorba curge curînd, cînd împetuoasă ca valurile ce se izbesc de stânci, cînd lină și liniștită ca unda mărei netulburate.

L'am ascultat—iar mintea-mi a prins întocmai spusele lui.

„Am trecut vrîsta cînd o privire duioasă, o vorbă în treacăt aruncată sau un fir de păr fixat într'un medalion ar mai putea să-mi dea fiori. Frumoasele zile ale Avanjuesului au trecut pentru mine —şi nu fără urme care dor.

Nu mai puţin privesc cu drag la voi, iubiţi conmeseni, şi vă înţeleg. Pricep exuberanţa voastră de viaţă, pricep acele priviri care ascund patimi, acele vorbe care ascund dorinţi, acele mişcări care trădează energia şi puterea voastră de a trăi. Ascult parcă vulcanul ce clocoteşte în piepturile voastre, furtuna ce vâjîe în sufletele voastre, şi în farmecul acesta de noapte senină, în mijlocul Carpaţilor bătrâni care de o vecinicie ascultă şoapta pădurei şi spusa valurilor Cernei, în mijlocul munţilor trufaşi, martori a atâtor expansiuni de viaţă dar şi a puterei morţei care supraveghează fiinţele menite să treacă numai, în acest moment, zmuls parcă eternităţei şi fericirei, vă înţeleg şi aproape să reînviu şi eu la contactul înfiorărei voastre şi simt şi eu din nou fiorul dragostei ce părea stânsă pentru totdeauna din sufletul meu.

Fire de analist însă, nu mă pot mulţămi să constat faptele numai, ci caut izvorul sentimentelor ce vă animă pe d-v. şi poate şi pe mine. Şi nu trebue multă cerceţare, căci sunt lîngă noi izvoarele dătătoare de viaţă şi înfiorare, sunt lîngă noi şi ne privesc cu ochii lor mari şi frumoşi, în care citeşti parcă frumuseţea stepelor ungare, ne spun cîntecele lor pline de vrajă, în care asculţi parcă glasul unei lumi atît de îndepărtate dar care constitue continentul miracolului şi al frumuseţei!

Ele sunt izvorul prim la care, pentru a realiza parcă o armonie divină, natura vine să se adaoge cu frumuseţele ei nesfîrşite şi măreţia ei eternă.

In sănătatea lor, în sănătatea frumuseţelor prezente, rădic dar acest pahar şi vă rog să vă uniţi cu mine spre a striga: „Să trăiască“ !

A fost un cînt, n'a fost vorbă ! Dar veselia fusese oprită în loc; ochii tuturor exprimau seriozitatea !

Ce o fi avînd acel tînăr, care se decretează singur îmbătrînit înainte de vreme? De ce o fi vorbit el de o lume care nu mai este a sa?

Flory

In jurul succesiunei Kalmuski

Atât în Basarabia unde unul din redactorii noştri a fost zilele acestea cît şi aci se vorbeşte foarte mult nu de moştenirea ci de donaţiunea pe care Calmuski a făcut'o Zemstvului din Chişinău. Chestiunea intră într'o fază mai energică, zemstvul din Chişinău voeşte mai curând a se bucura de fructele acestei donaţiuni pe cari nu le poate utiliza cît timp nu se va putea şti atât numărul urmaşilor, a pretenţiunilor lor.

Procesul cu acesta se va începe numai în urma dobândirei acestor dovezi. Pe de altă parte Calmuski are averi şi în ţeara noastră care provoacă chestiuni de discuţie. D. Stere a fost angajat de zemstvul din Chişineu ca să se intereseze de această afacere în România. In treacăt putem spune că acuzările cari i-au fost făcute nu au nimic de serios.

Pornite din oficina ziarului *Drug* şi a cîtorva *adevăraţi ruşi* cari văd în ori-ce Basarabean-patriot un vrajmaş, ele n'au găsit nici un ecou în opinia publică din Basarabia. De alt-fel acestă impresie a cules'o colaboratorul nostru in întrevederile ce le a avut cu câţi-va fruntaşi basarabeni.

Pe de altă parte primim din partea d-lui Alexandru Stârcea fost deputat în camera conservatoare următoarele, tot relativ la succesiunea Calmuski şi asupra legăturei acestei familii cu Stârcea din Bucovina:

Gheorghe Starcea, bunicul d-lui Alex. Starcea şi cu sediul principal la moşia sa Bărlinţi din Bucovina, a avut 2 surori măritate în Basarabia. Una din ele s'a măritat cu Keşcu, bunicul reginei Natalia, a Regelui Milan din Serbia, şi alta cu un Calmuski.

Acest Calmuski a făcut pe *Manolachi Calmuski*, proprietarul moşiei Singerii din Basarabia. Manolachi Calmuski a făcut pe *Vasile Calmuski* care cumpără apoi şi moşia *Mitoc* şi alte moşii din jud. Dorohoi.

Vasile Calmuski a avut 2 fii ; pe Mihail Calmuski, mort azi, şi pe Gheorghe Calmuski, milionarul din Basarabia.

Aceste date, ne afirmă d-l Alex. Starcea, le are scoase din arborele genealogic al familiei Starcea, care s'ar rădica pe la 1406 ca cel dintâiu Starcea amintit în hrisoavele lui Alex. cel Bun.

Litere-Ştiinţe-Arte

Ce e de mirat într'aceasta? Un ziar relevă ca o abatere literară faptul că o doamnă, autoare a unei cărţi literare, a schimbat coperta cărţii trecînd-o sub o editură nouă, a unei firme „en vogue“.

Lucrul nu conţine nimic nepermis, întru cît titlul cărţii a rămas acelaşi. De altfeliu faptul de a trece o carte—care nu se prea vinde—sub o nouă editură, la modă sau capabilă printr'o bună reclamă să asigure un oarecare succes lucrării, nu e nici nou, nici nu aparţine geniului inventiv al femeei, deşi „la donna e mobile...

Autorii de genul bărbătesc recurg adeseori la mijloace analoage şi uzează de această cale spre a asigura vînzarea unei cărţi pe care, soarta vitregă n'a favorizat-o. Cu atît mai mult că în ţară la noi un autor care „nu se vinde“— nu poate măcar fi taxat drept un autor care nu merită a fi citit. N'am văzut noi cărţile unui Caragiale rămase în librărie, în timp ce un editor mai destoinic a ştiut să asigure cea mai întinsă „desfacere totală“ tuturor lucrărilor d-lui Iorga, bune şi rele?

In mare parte editorii sunt acei cari hotărăsc soarta comercială a scrierilor şi astăzi mulţumită vre-o cîtorva librari întreprinzători, vedem lucrări literare vînzîndu-se în ediţiuni mari, relativ enorme şi vedem scriitorii rivalizînd să încapă sub firmele acestor editori. De aici întîmplarea şi cu schimbarea suferită de coperta d-nei scriitoare care nu s'a abătut prin aceasta de loc de la norma unei cinstite cariere literare. Prima datorie a scriitorului— este să se facă cetit.

*

In marea revistă *Contemporany Review* din Londra, în numărul său din August, e un articol foarte interesant asupra *asistenţei publice* în Balcani datorit d-nei Edilh Sellers. In România spune autoarea, asistenţa publică se bucură de o solicitudine specială şi e pusă sub direcţia însăşi a reginei. Ea a fondat opere filantropice nenumărate, între altele *Regina Elisabeta*, care are drept scop ajutorarea săracilor la domicil, *Munca* care vine în ajutorul victimelor lipsei de muncă ; *Pâinea zilnică* ; *Obolul* care procură haine nenorociţilor, *Albina* care face împrumuturi gratuite ; *Elena Doamna* care adăposteşte pe orfani ; admirabila instituţie pentru orbi, care dă acestor nenorociţi posibilitatea de a-şi fi siguri de ajutor prin munca lor.

Articolul se termină cu un studiu a aşezămintelor similare din Serbia, Bulgaria şi Muntenegru.

*

In jurul morţii genialului violonist Iosif Ioachim s'a scris o literatură întreagă în timp de cîteva zile. Cariera strălucită a acestui maestru neîntrecut al vioarei este în adevăr un izvor nesecat de amintiri şi de triumfuri.

Născut dintr'o modestă familie evreească, Ioachim a ştiut să se înalţe, graţie unui geniu manifestat de timpuriu, la cea mai curată şi necontestată glorie artistică a secolului trecut şi pînă în ceasul din urmă puterea-i creatoare n'a slăbit un moment. Una din trăsăturile curioase ale lui Ioachim a fost repulsiunea pentru talentele prea precoce pentru aşa zişii „copii-minune“. In această privinţă sunt foarte suggestive amintirile publicate de „Neue Freie Presse“ de către Bronislaw Huberman, care la vrîsta de 9 ani cu mari greutăţi a putut izbuti să fie prezentat lui Ioachim, pentru a fi „consacrat“.

Huberman are astăzi 24 de ani.

*

Guvernul Olandez a cerut Parlamentului un credit de 550 000 fiorini în vederea achiziţionărei a 39 de pânze celebre din colecţia defunctului Jonkheer S x. Printre aceste opere se găseşte cea mai renumită pânză a lui Iohannes Vermeer, *Mica Lăptăreasă* şi alte tablouri de Gabriel Metzu, Adrian Vandervelde, Van Ostade, Rubens, etc. Cercul artistic Rembrandt va contribui la aceste însemnate achiziţiuni cu un subsidiu de 200,000 fiorini.

*

Lumea ştiinţifică şi medicală din Roma e foarte interesată prin studiile făcute de un tânăr, care ar fi regăsit şi perfecţionat secretul lui Gerolamo Ségato pentru a conserva intacte cadavrele, prin mijlocul unei injecţiuni care omoară micro-organizmele putrefacţiunei.

Inventatorul este un tânăr de douăzeci şi trei de ani, anume Pignotti şi lucrează actualmente în cabinetul de anatomie comparată a doctorului Grassi. Preparaţiunile formează două serii: proaspete şi petrificate. Exemplarul cel mai interesant este cadavrul unui nou născut sifilitic. Acest cadavru fu primit după zece zile de putrefacţie pe care injecţia o opri numai de cât. Pignotti socoate să'şi dezvolte descoperirea, ca să reuşească să compună o injecţie care să vindece anumite boale, ca Tuberculoza şi Cancerul. Preparată în mici doze şi injectată unor animale vieţuitoare, injecţia nu a produs nici o dezordine în organism.

Informaţii

Se svoneşte că d. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, ar avea de gând să demisioneze pe ziua de 15 Septembrie, din această demnitate, spre a intra în magistratură.

Ca succesor al d-lui Săndulescu, se zice că ar fi desemnat d. N. Cozadini fost ajutor de primar.

D. Gr. Bărsan, directorul liceului Naţional se va reîntoarce la 16 August, din congediu.

—

In cercurile militare din localitate, se dă ca sigură ştirea că de la 1 Noembrie a. c., regimentul 7 Calaraşi, va fi schimbat în regiment de roşiori.

—

D. lt. colonel Mirinescu, inspectorul jăndărmăriei, a plecat astă-zi în inspectarea secţiilor de jandarmi din Bivolari şi Ţigănaşi.

—

Lucrătorii brutari din localitate continuă a fi agitaţi.

Ei cer patronilor lor să le regulamenteze orele de muncă şi tot-odată sporirea salarului.

—

Un furt s'a comis acum câtva timp la un italian din comuna Copou.

Hoţii furaseră o mare sumă de bani parte in argint şi parte în aur.

Poliţia noastră a reuşit să prindă pe autori ; unul e soldatul dezertor Lateş, din regimentul 13 Ştefan cel Mare şi al doilea e caporalul furier Constantin Dăscălescu, din compania 2 gendarmi pedeştri, care era detaşat la comenduirea pieţei.

La acest din urmă s'a găsit o parte din suma furată.

Ambii au fost arestaţi şi înaintaţi comănduirei pieţei.

Aseară cu acceleratul de 9.5 a plecat la Bucureşti o delegaţie compusă din 27 membri, toţi funcţionari la C. F. R. inspecţia VI Mişcare, delegaţie care coprinde 21 funcţionari din personalul inferior, 4 din personalul mijlociu şi 2 din personalul superior, spre a prezenta Directorului general, d. Emil Miclescu, omagiile lor de adânc respect şi felicitîndu-l că a scăpat cu viaţă din odiosul atentat îndreptat împotriva sa.

Azi Mercuri, delegaţiunea de la Iaşi întrunindu-se cu celelalte delegaţiuni ale circumscripţiilor din ţară, se vor prezenta înaintea d-lui Miclescu, cu care ocaziune va avea să-i prezinte şi următoarea adresă, în numele tuturor funcţionarilor din circ. VI :

„Vestea odiosului atentat, la viaţa Domniei-Voastre, ne-a umplut sufletul de groază, pentru primejdia în care vă aflaţi, şi de indignare că un fost slujbaş, fie chiar şi că fusese prea puţin timp între noi, nu numai că s'a gîndit, dar chiar că a îndrăznit, să săvîrşească nesocotita faptă.

Insufleţiţi de o neţermurită bucurie, în adîncul inimilor noastre, că aţi scăpat cu viaţă şi că dovezile de simpatie şi urările de grabnică însănătoşire, ce vi s'a adresat, constituesc pentru Domnia-Voastră cea mai frumoasă răsplată, strînşi uniţi într'un gând : „Unul pentru toţi şi toţi pentru unul“, vă dorim din toată inima deplină însănătoşire şi cu această fericită ocaziune cînd, pericolul fiind înlăturat, vă revedem în mijlocul nostru.

Noi ne bucurăm cu toţii că Domnia Voastră calificaţi, „Legea noastră“ spiritul de ordine şi de disciplină al personalului administraţiei C. F. R. şi că ceea ce numiţi legea noastră este şi va fi mângâerea Domniei-Voastre; iar pe Domnia-Voastră vă socotim în culmea fericirei; căci, legea noastră este opera personală a Domniei-Voastre cari, prin rari şi deosebite calităţi aţi ajuns să faceţi ca personalul C. F. R. să se mîndrească cu această lege.

Să dea Dumnezeu să trăiţi ani mulţi fericiţi, şi să continuaţi a fi pavăza nebiruită a instituţiunei C. F. R. ca şi pînă acum, şi a ne conduce tot pe acelaş bun drum, unde numai disciplina, cinstea, aptitudinea şi munca au hotărît şi trebue să hotărască şi în viitor, locul ce se cuvine fiecăruia dintre noi.

In numele întregului personal din tot cuprinsul inspecţiei 6 de mişcare, de la cel mai mic pînă la cel mai mare, prin delegaţiune vă înmînăm prezenta adresa constituind expresiunea felecitărilor, lor“.

In urma serioaselor măsuri ce s'au luat de către serviciul veterinar, epizotia de febră-aftoasă care era atît de respîndită în judeţul nostru, e aproape stinsă.

Se crede că pînă la sfîrşitul lunei cele cîte-va cazuri care au mai rămas, vor dispărea cu desevîrşire.

—

Din Huşi.—Ni se scrie din Huşi că Duminică a fost întrunirea comitetului executiv al partidului conservator la d. General Gh. Teleman acasă în vederea alegerilor comunale ce vor avea loc în curînd în oraşul Huşi. Nu ştim felul dezbaterilor, nici părerile emise. Pe cît a transpirat însă de la cei prezenţi s'a fost luat hotărîre de a lupta în alegerile comunale, ca partid a parte, primind voturile de la toţi cei nemulţumiţi din partidul liberal.

In fruntea nemulţumiţilor e d-l N. Cişman, senator şi fost preşedinte al comisiunei interimare.

Toţi acei din comitet, cari nu credeau util să ia parte la aceste alegeri, ca unele cari nu vor sdruncina întru nimic—ori care ar fi rezultatul lor—situaţia politică de la Huşi nici vor aduce schimbarea prefectului şi între care era însuşi preşedintele comitetului şi şeful partidului conservator din Fîlciu, au trebuit să cedeze pasul celor hotărîţi să lupte.

Aceştia însă au suferit o înfrîngere.

Ţinta lor era să pună în capul listei pe fostul primar conservator, care începuse a culege simpatiile nemulţumiţilor liberali încă de la disolvarea comisiei interimare. Dar văzînd că prin aceasta s'ar stîrni şi mai multe animozităţi şi s'ar înăspri raporturile chiar în sînul familiei conservatoare, s'a admis de o cam dată ca să fie cap de listă d. *Adam Mitachi*, veşnicul candidat şi aspirant la situaţii politice.

Persoana d-lui Adam Mitache era cea indicată, întru cît toate criticile ce se fac actualului prefect pleacă de la Pojorănii şi moşiile lui Adam Mitachi, contra căruia s'au îndreptat mai mult săgeţile abuzului administrativ.

Deci platforma s'a găsit. Alegerile vor fi în curînd şi partidul conservator din Huşi va înregistra încă un succes cu... culise.

—

La sfîrşitul acestei luni, comisiunea de remontă a armatei va pleca în Rusia, spre a cumpăra cai necesari artileriei noastre.

—

Membrii corporaţiei tipografilor s'au întrunit eri în sala Turn-Verein din strada Gându, în adunare generală, votînd budgetul corporaţiei.

—

Azi dimineaţă a încetat din viaţă în strada Albă No. 23, D-na Eufrosina Zagură.

Defuncta se înrudea cu mai multe familii din Basarabia.

—

Alegerea de la Tecuci. — Duminică are loc la Tecuci alegerea la col. I Senat, loc declarat vacant în urma optării d-lui D. A. Sturza pentru col. I Senat din Brăila.

Candidatul partidului conservator e d. Nicolae Xenopol, iar din partea liberalilor d. Iacob Albu. Puşi faţă în faţă aceşti 2 candidaţi nici nu suferă asemănare unul faţă de celalt.

D. Xenopol e un om politic de mîna întâia, parlamentar de forţă, economist cu renume peste hotară, publicist în ţară şi în străinătate, în sfîrşit o podoabă a partidului conservator, şi ori ce colegiu din ţară şi-ar face o fală să-l aibă de alesul său.

Credem că alegătorii Tecuceni, vor pune în cîntar valoarea intrinsecă a candidaţilor propuşi şi vor da neţermuritul lor concurs candidatului partidului conservator.

Colegiul I de Senat din Tecuci numără 201 alegători, din care marea majoritate sunt rurali, proprietari mari şi răzeşi. Şi anume în oraşul Tecuci avem 90 alegători la col. I Senat, din alte oraşe 9; vin apoi Nicoreşti cu 18 alegători, Corodul cu 8, Vulturenii cu 7, Buciumenii, Stăniseştii şi Negrileştii cîte cu 5, Motoşenii şi Brătăseştii cîte cu 4 ; alte 6 comune cîte cu 3; alte 5 comune cîte cu 2 ; iar 16 comune abia au cîte unul.

Ori care ar fi înrîurirea administraţiei asupra acestor alegători rurali, nu ne îndoim că legătura col. I de Senat cu partidul conservator şi cu fruntaşii noştri de la Tecuci e aşa de strînsă că scrutinul de Duminică va fi un nou succes pentru partidul conservator şi o laudă mai mult încă la civismul alegătorilor Tecuceni.

—

DIVERSE

— Sergentul de oraş Gheorghe Condrea, a fost muşcat de un cîne turbat.

El a fost internat la institutul antirabic.

— Caporalul C. Sprinceană din regimentul 13 Stefan cel Mare luîndu-se aseară la ceartă în piaţă, cu tînărul Pavel Nemţeanu, i-a dat o lovitură cu baioneta, rănindu-l la umăr.

Numitul caporal a fost arestat.

20

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

D-na ARMIÈRES.—Din potrivă te rog, vorbeşte pentru fratele tău, pentru mine. Nu pot primi acusări pe care nici mânia ta nu le fac să fie de ertat. Dacă sunt drepte, spune-le, până în clipa aceasta te-ai zăvoit într'o resemnare mută şi te ai aratat mulţumită de soarta ta.

VALENTINA.—Pentru că am înţeles din copilăria mea că spre a trăi în casă aceasta, pentru ca să fie tolerată şi presenţa mea, trebue să primesc totul, să îndur totul fără să mă revolt. De aceea am şi tăcut. Surizând am primit toate loviturile de care sufăr de două zeci de ani. M'ai văzut chiar iubitoare blîndă. Spre a place barbatului tău, pentru ca să mă primească în familia sa, m'am făcut ipocrită şi mincinoasă.

D-na ARMIÈRES.—Nu e adevarat, astăzi minţi.

VALENTINA.—Oh ! te asigur că nu. Sunt prea bucuroasă că pot vorbi în cele din urmă şi eu slobod. *(D-na Armieres o priveşte mirată).* Da, priveşte-mă, tu nu mă cunoştiai. Mi'ai spus'o singură acum un mnut. Nu m'ai cunoscut, nu ai putut să ghiceşti ce purtam sub masca mea. Nu. Nu mai e Valentina ascultătoare, supusă, umilita pe care o aveai înainte ci o fată necăjită. rănită care nu mai poate suferi pentru voi.

D-na ARMIÈRES.—Ca să te crezi persecutată ţi-a trebuit o imaginaţie de copil răutăcios.

VALENTINA.—Adevărat? Mă forţezi, o văd, ca să-ţi vorbesc ceea ce am făcut până azi. Dar gîndeşte-te la o situaţie pe care mi-ai făcut cu a doua căsătorie a ta, cu barbatul tău care-şi lua aerul de un adevarat părinte, pe care trebue să îl ascult şi pentru care ai fi dorit să uit pe adevaratul meu tată. Iată ce nu mi se erta. Eram fiica unui alt, unui străin, unui vraşmaş, presenţa mea rechema trecutul, un trecut mizerabil. Poate că tu l'ai fi uitat cum l'ar fi uitat şi bărbatul tău dacă nu aş fi fost aci sub ochii voştrii, eu, icoana trăindă a acestui trecut. Eram pentru asta nesuferită. Insultam orgoliul d-lui Armieres. Pentru aceasta şi atitudinea ta faţă de mine, răceala şi cu vremea de*p*artarea ta de mine. Spre a place barbatului tău, tu măreai toată dragostea ta de mamă pe Margarata.

D-na ARMIERES.—Nu, nu-ţi mai permit.

VALENTINA.—Ai crescut'o lîngă tine, ai păzit'o cu gelosie în apropiereu ta. Pe mine m'ai trimes la monăstire.

D-na ARMIERES.—Sora ta era de o sănătate plăpîndă,

VALENTINA.—Oh ! ai găsit tu pricini de ajuns s'ascunzi înclinarea ta. Ear, sermana mea mamă, două zeci de ori pe zi, fără să vrei, *într'o* privire, într'un gest isbucnea preferinţa ta. Vrei fapte ? *Ţi*-aş spune ö mie. La cea mai mică boală a Margaretei *toată* casa era înspăimîntată. Era o nesfîrşită goană a părinţi*lor*, prietenilor. doctorilor. Tu te aşezai la căpătăiul ei şi nu te mişcai nici ziua nici noaptea. Eu cînd am avut frigurile mele, m'ai părăsit într'o odae acolo sus. Eram îngrijită de o soră de a matale. Veneai şi tu din cinci minute dimineaţa, cinci minute seara. Oh ! pentru mine n'aveai nici o teamă, dar pentru Margareta. Nici nu mă sărutai de teamă că îi dai şi ei boala mea... care nu era macar molipsitoare. Şi căsătoria ei? Doamne m'am săturat în aşti trei ani auzind mereu una şi aceiaşi convorbire : „La anu vom mărita pe micuţa aşa“ „Drăguţ'o, pe cine ai dori tu de barbat ? Un ofiţer, un inginer, un industrial ca papa ?“ Pe mine m'a întrebat cine-va o singură dată asta? Da... In înţelepciunea voastră politică, aţi decretat că eu n'aveam dorinţa de a mă mărita. Şi poate am spus'o într'o zi, de mândrie ca să nu am aerul unei domnişoare batrâne care face proecte ridicule. Dar toate lăcrămile mele vărsate când rămâneam singură în odaia mea, tu nu le ai văzut. *(Cu emoţie care se ridică până la lacrimi).* Tu nu vedeai nici pe acele ce le vărsam în faţa ta. Aci, deseori, seara, ne reuniam. Margareta era între tatăl ei, mama sa mare şi tu. Era mângâiată, sărutată. Vă strângeaţi unul lângă altul, vă şopteaţi uşor sau tăceaţi privindu-vă. Era bucurie şi fericire în jurul vostru. Iar eu lăsată la o parte, ca o străină, singură desnădăjduită, ne aşeam în faţa pianului şi citeam pentru ca să se creadă că şi eu deasemenea aveam bucuriile mele, jucam cu frenesie ca un copil fericit şi îmi muşcam buzele să înăduşesc, sughiţurile, sughiţurile... cari.

Lacrimile o povidesc şi ea cade pe un scaun plângând.

JEAN.—Vaientino !

D-na ARMIERES.—Fata mea, e adeverat... tu ai suferit.

VALENTINA.—Şi eu aş fi putut să cresc....., învăluită într'o atmosferă de dragoste, într'o casă care ar fi fost a mea. Doriam oh ! nu odată să fiu şi eu îngrijită ca un copil răsgait, ca un copil... pe care îl alintă...

JEAN.—Da... am avut şi noi o familie şi o vatră pe care le a-ţi distrus spre a face o altă existenţă mai fericită şi mai plăcută.

D-na ARMIERES.—Eu... eu... aş fi.., (Valentinei) Iată ce ţi-au spus! De săptămâni lucrează ca să ne despartă una de alta, să ne pue faţă în faţă ca două neprietene.. Te-am făcut să înţelegi că am fost culpabilă altă dată, c'am preferat o ruptură, că pentru un capriciu am desertat o casă unde mi-a fost viaţa plăcută şi frumoasă.

(Va urma)

Ultime informaţii

D. Georgel Mărzescu reîntră în curînd în Iaşi şi îşi va relua activitatea sa politică. La sosirea sa în gară va fi primit de cei 72 trăşi pe sfoară şi al căror nume l'am publicat. Aceştia voesc să îi amintească d-lui Georgel de promisiunile care le-au fost făcute şi să-l întrebe ce gînd are cu ei. Posiţia lor a devenit intolerabilă. D. Penescu şi Sterea ţin prea puţin în seamă promisiile făcute în numele d-lui Georgel Mărzescu şi unul din cei 72 de înşelaţi ne scrie că d. Penescu i-ar fi spus: Dracu v'a pus să vă încredeţi în Georgel, acum duce-ţi-vă să vă procopsească!

D. Mărzescu a perdut foarte mult teren în partid şi n'are nici o trecere; nici o numire recomandată de d-sa, nu e făcută, proba că 72 de crădincioşi ai d-sale sunt hoinari.

Lucrările pentru construirea unei şosele între Tg.-Ocna şi Slănic, continuă.

Traseul a fost întocmit de d. Radu, inginer şef al ministerului lucrărilor publice.

S'a cerut autorizarea de a se aduce un mare număr de lucrători bulgari şi bucovineni, necesari la aceste lucrări.

Se ştie că fostul ministru al Cultelor, d. C Disescu, cu ocazia vizitei ce o făcuse astă-iarnă în localitate, luase decisiunea de a se înfiinţa clasa V-a pe lîngă gimnaziul Alexandru cel Bun din localitate, în scopul ca peste cîtva timp să avem un al treilea liceu în Iaşi.

Acum în urma unui *documentat* raport al d-lui Scobai, directorul acelui gimnaziu, d. Haret a revenit asupra acelei decisiuni.

Aceasta nu e de mirat, cu atît mai mult, cu cît d. Spiru Haret, în dragostea cea mare ce o are pentru Iaşi, avea intenţia să desfiinţeze unul din gimnaziile din localitate.

Prefectura de judeţ a expediat ministerului de domenii probe de grîu, din cultura anului acesta.

O înlocuire nedreaptă. — *D. Dr. Zosin a fost înlocuit din postul său de medic secundar al ospiciului Socola. Cunoscător al boalelor nervoase şi sufleteşti, psihiatru distins si un vechi director al azilelor de nebuni, d. Zosin a ocupat aproape de patru ani posturi similare; găsim inlocuirea sa arbitrară. Sunt foarte puţini tineri medici care fac din boalele mintale o specialitate şi cunoscători ai asilurilor de nebuni ştiu cît de necesar este ca în fruntea acestor aşezăminte să fie specialişti. Dacă cei l'alţi efori ignorează faptul acesta d. dr. Puşcariu 'l ştia şi înlocuirea pe care a semnat'o suntem siguri c'a făcut contra conştiinţei sale de medic.*

Ceea ce însă ne miră şi mai mult e faptul că d. dr. Cantacuzino care voeşte a inaugura la Direcţia serviciului sanitar o nouă epocă de dreptate se pretează maşinaţiilor politice şi îndepărtează de la posturi oameni cari sunt absolut indicaţi.

D. Zosin a fost înlocuit printr'un domn care n'are idee de psihiatrie şi care e menit a'şi face un stagiu de începător în această ramură, pe care mîine va părăsi-o cînd va avea un alt post mai bun. Aşa se fac specialiştii la noi şi e ruşinos că la aceasta contribue tocmai acei ce ar trebui să se împotrivească mai mult.

Din sorginte sigură aflăm că guvernul va opri exportul porumbului, având în vedere proasta recoltă din anul acesta.

Prohibirea exportului porumbului va începe probabil chiar de la 1 Septembrie a. c.

Ceia-ce se întîmplă cu lucrătorii şi muncitorii din localitate, se întîmpla şi în alte părţi.

Aşa, ni se spune că lucrătorii din atelierile C. F. R. de la Paşcani, sunt în deaproape supraveghiaţi şi—spionaţi.

Mai rău ca în Rusia!

In timpul din urmă se constată din nou foarte multe casuri de febră tifoidă în oraş şi mai cu seamă în despărţirile II-a, IV-a şi V-a.

Nu se iau măsuri de îndreptare şi de combatere a acestei epidemii care pare la noi mai mult o endemie—nici odată nu ne vom putea scapa—până ce măsuri serioase de profilaxie nu se vor lua. Ce face serviciul sanitar?

Dispariţia unei d-ne din Vaslui

La Vaslui.—Dispariţia soţiei unui comerciant —Urmăririle.—La Iaşi.—Intervenirea unui avocat.—Sosirea soţului.—La hotel.—Surprinderea.—Alte amănunte.

Se crede că vara aceasta e sezonul aventurilor amoroase; după aventurile din Iaşi şi Huşi, a venit rîndul Vasluiului.

Incă de acum cîteva zile, comerciantul Vasile Sălceanu din Strada Bărlad, din Vaslui, reclamă autorităţilor că soţia sa Ioana Sălceanu, a părăsit domiciliul conjugal.

Aceasta, la plecare, a avut grija de a lua dintr'un saltar suma de 1000 lei, mai multe bijuterii şi alte obiecte de valoare.

După indiciile pe care le avea comerciantul Ioana Sălceanu, luase drumul spre Bărlad, încărcată de bagaje.

Lucru curios însă, în noaptea următoare, dispăru şi băiatul Marcel Pintilie din prăvălia lui Sălceanu, care nu neglijă nici el ca la plecare să facă o mică inspecţie prin saltarele tejghelei şi într'un cufăr unde Sălceanu ţinea ceia-ce avea mai bun la casa lui.

Aceasta îi întări şi mai mult bănuiala ce o avea înainte că Marcel Pintilie intrase în bunele graţii ale stapânei sale şi aviză numai de cât autorităţile locale.

Cercetările acestora rămase zadarnice căci tânărul n'a putut fi găsit şi afară de aceasta, tocmai în momentul când Sălceanu se pregătea să plece la Bârlad în urmărirea infidelei sale soţii, primi vestea că aceasta nu se află acolo şi că nici n'a fost în Bârlad.

Disperarea bietului comerciant era mare şi alaltăeri către seară un prieten îi povesti că în trenul ce duce spre Iaşi a zărit pe soţia sa, în tovărăşia unui băiat de vre-o 16—17 ani, călătorind singurei într'un cupeu a unui vagon de clasa II-a.

Afaceri urgente însă, îl punea în imposibilitate de a părăsi Vasluiul şi disperarea lui devenise şi mai mare.

După sfaturile unui prieten al său, Sălceanu telegrafie unui avocat din localitate, cu care era în relaţie de prietenie, de-a urmări pe cei fugari.

Acesta luînd cunoştinţă de acest fapt se informă că eri doui eroi au sosit în adevăr—în Iaşi, şi că stăteau retraşi la un hotel din centrul oraşului.

La rîndul său, avocatul aviză telegrafic pe comerciantul Sălceanu, cure luă primul tren şi sosi la Iaşi.

Cei doui amorezi simţindu-se urmăriţi, s'au retras la un mic hotel de lîngă gară, cu gîndul că azi dimineaţă să şteargă putina.

Soţul însă care 'i urmărise pas cu pas în tovărăşia unui sub comisar, se duse la pomenitul hotel şi surprinse în flagrant-delict de adulter pe soţia sa.

După ce s'a încheiat cuvenitul procesverbal cei doui fugari au fost aduşi apoi la poliţie, spre a da explicaţie asupra sumelor şi bijuteriilor furate.

La Ioana Sălceanu s'a găsit numai o parte din bani; bijuteriile însă nu s'au găsit.

Ioana, o femee de vre-o 46-48 ani a declarat că banii i-a încredinţat lui Marcel—„băiatul mamei"—cum îi zicea ea; acesta, un băiat de vre-o 16 ani, de o naivitate rară, la rîndul său, a mărturisit totul, spunînd că stăpînă sa promiţîndu-i un traiu mai fericit, „i-a poruncit" să o urmeze!

Afacerea a venit astă-zi înaintea parchetului şi cei doi fugari vor fi trimeşi mîine la Vaslui.

Se zice că la manevrele de brigadă ce vor avea loc în primele zile ale lunei Septembrie în judeţul Roman, va lua parte şi A. S. R. Principele Ferdinand.

Din iniţiativa mai multor absolvenţi ai Conservatorului, se va pune bazele la toamnă unei societăţi muzicale.

Ca preşedinte de onoare va fi ales maestrul Eduard Caudella.

D. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar va veni în ziua de 15 August în localitate, în inspecţie.

Din Iaşi d. dr. Cantacuzino se va duce la Botoşani şi apoi la Roman.

In urma intervenirei ce s'a făcut, direcţia generală a C. F. R., a aprobat o reducere de 50 la sută pentru persoanele din provincie care vor dori să ia parte la marile alergări de cai, ce vor avea loc în zilele de 14 şi 16 Septembrie a.c.

D-ra Olga Buzdugan a fost numită copistă la serviciul tecnic din Prefectura judeţului Iaşi, depunînd jurămîntul pe ziua de azi 8 August.

Parchetul a fost înştiinţat că băietanul Ifoim Miron Căprian din Ungheni—umblînd cu o puşca, din nebăgare de samă a scăpat cocoşul şi arma luînd foc, a lovit pe locuitorul Aurelian Pricop, rănindu-l mortal.

Nenorocitul locuitor a fost internat la spital.

De la C. F. R.—Ni se comunică că şeful unei staţiuni din apropierea Iaşului în loc să se ocupe de slujba ce 'i este încredinţată, d-sa se dedă la acte cari nu fac de cît să compromită corpul din care face parte.

Aşa, pe lîngă că la această din urmă staţie a fost mutat pe cale disciplinară, totuşi, sub pulpana unui colectivist din Iaşi, continuă a-şi da pe faţă apucăturele-i copilăreşti, amestecîndu-se pînă şi în viaţa intimă a personalului provocînd desbinări de natură a sdruncina liniştea atît de necesară unor familiari, slujbaşi ai staţiei, cărora şeful ar trebui să le servească de exemplu.

De o serie de ani din causa prostului obicei al acestui om, mulţi impiegaţi şi-au cerut mutarea, alţii retrogradaţi din causa rapoartelor false ale acestui copilăros funcţionar.

Ne ajungîndu-i victimele de pînă acum şeful în chestiune caută a nenoroci alt impiegat, model de cinste şi corectitudine, contra căruia a înscenat un raport mizerabil la inspecţia VI mişcare, siluind conştiinţa micilor slujbaşi de a iscăli o declaraţie contra impiegatului în chestiune.

Onor. Inspecţie, care ştie, credem, perfect de bine despre cine este vorba, să caute să pună odată capăt acestor neajunsuri cari provoacă mare dezordine în mersul normal al lucrurilor c. f. r.; la din contra noi vom da la lumină acte de o extremă gravitate pe care inspecţia le ignorează sau se face a le ignora înadins, pentru a acoperi pe protejatul colectivistului din Iaşi şi care acte vor pune în tristă lumină spiritul unora de specia şefului de a face totul pentru sine neglijînd şi slujba şi căutînd să opreseze pe sub-alterni, a căror cinste ireproşabilă îl împiedică în acţiunile lui incorecte.

O persoană întîlnind aseară pe d. G. Scobai, directorul gimnaziului Alexandru cel Bun şi felicitîndu-l de noul post care-l va lua în primire la 1 Septembre, a declarat că nu-l poate primi cu nici un chip, de oare ce nici un director nu poate avea mînă liberă de a lucra cu dragoste la Liceul Naţional, avînd în contră-i atît opunerea corpului didactic al acelui liceu, cît şi opoziţia ce i-ar face-o cei 300 elevi, adepţi ai d-lui Iorga.

Se ştie de toţi că la Liceul Naţional din Iaşi secta Iorgaismului a prins mari rădăcini, care surpă bunul renume ce l-a avut liceul în timpul directorilor Brandia Burlă şi Tomida.

Aflăm că printre locuitorii din comuna Belceşti domneşte oare-care nelinişte din causă că nici până astăzi n'au primit un răspuns favorabil, la cererea ce au făcut'o ministerului de a li se distribui pământ.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 August

M. S. Regele la Ischl

Bucureşti.—Imediat după întoarcerea d-lui D. Sturza în ţeară, M. S. Regele va pleca la Ischl. Aci va avea loc o întrevedere între Imparatul Francisc Josef şi suveranul nostru.

Intrevederea aceasta e de o mare însămnatate. Se ştie că de la împăratul Austriei a pornit sfatul împăcărei cu Grecia şi probabil că la Ischl se va completa înţălegerea între noi şi Grecia şi relaţiile diplomatice vor fi luate imediat după această întrevedere.

Se vorbeşte de asemeni că la această întâlnire, amîndoi Monarhi vor discuta chestia Macedoneană şi întorsătura pe care va lua-o această problemă după reînoirea relaţiilor cu Grecia. Nu ar fi străine de această întrevedere şi diferitele misiuni trămise reciproc de Turcia şi Romînia.

Inapoerea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—D. Take Ionescu va reîntra în primele zile ale lui Septembrie, în ţeară.

Reîntoarcerea preşedintelui Consiliului

Bucureşti.—D. Dimitrie Sturza preşedintele consiliului, se va reintoarce la 10 August în Capitală.

Tragerea loteriei Statului

Bucureşti. — Astăzi a urmat la Ministerul de Finanţe, tragerea loteriei Statului romîn, clasa II:

Au câştigat:

Premiu de 50.000 lei No. 54.826 cu un câştig de 300 lei.

20.000 lei a cîştigat No. 39.670.

5.000 lei a câştigat No. 48.949.

2.000 lei au cîştigat No. 29 194.

1.500 lei a câştigat No. 47.482.

300 lei au câştigat No. 42.490 şi 54.126.

200 lei au câştigat No. 3.854, 31.894, 34.177, 23.402, 40.572, 27.255 şi 30.246.

150 lei au câştigat No. 17.021, 40.901, 24.394, 21.453, 43.074, 51, 5, 619, 580, 2.890, 660. 9.777, 49.835.

D. P. P. Carp în ţeară

Bucureşti.—D. P. P. Carp preşedintele partidului conservator a sosit astăzi la proprietatea d-sale de la Ţibăneşti.

Remaniare ministerială

Bucureşti.—Se vorbeşte cu insistenţă în cercurile guvernamentale de o remaniare a actualului minister. Se dă ca sigură retragerea din minister a d-lor general Averescu şi Toma Stelian. In locul celui din urmă e desemnat a veni d. A. Djuvara.

Alegerea de la Tecuci

Bucureşti.—Pentru alegerea de la 12 August din Tecuci guvernul pune mari stăruinţi ca să facă imposibilă alegerea d-lui N. Xenopol. Au fost chemaţi la prefectură mai toţi alegătorii şi intimidaţi cu diferite ameninţări ca nu cum-va să voteze pe candidatul conservator.

Partidul conservator a început o campanie energică şi caută a dejuca planurile guvernului. Reuşita d-lui N. Xenopol e mai mult ca sigură în condiţiile în care se dă lupta la Tecuciu, elementele liberale fiind cu desevîrşire desbinate, iar intimidările poliţiei nu pot avea efect.

D. Dimitrie Sturza la Viena

Bucureşti. — D. Dimitrie Sturza a sosit astă-zi la Viena şi a fost primit în audienţă de d. Aerenthal ministrul de externe al Austriei. Intrevederea a durat mai bine de o oră.

Evenimentele din Maroc

Londra.—Ziarul „Daily Mail" află din Tanger că Maclean a fost liberat eri lîngă Alkassar de Elmerani, unchiul Sultanului. O luptă între Elmerani şi Raisuli este iminentă.

Casablanca.— De mai multe zile generalul Drude se aşteaptă la un atac al oraşului. Focurile de puşcă au început la 18 August pe la 3 diminiaţa la avant posturi.

La revarsatul zorilor un căpitan a plecat cu 60 spahii cari după ce s'au răspîndit uşor în tiraliori au descălicat începînd focul.

Micul număr de spahii a dat curaj duşmanului. Cavaleria arabă cu 2000 de oameni, a cercat să înconjoare pe spahii. O secţiune de tiraliori înaintează spre duşmani fără a'i putea opri. Atunci Spahii se retrag încet şi de odată se întorc iarăşi spre duşman şi cu căpitanul lor în frunte şarjează contra a peste 1000 cavaleri. Se produce o încăerare. Se aud strigăte, urlete, focuri de puşcă. O companie de tiraliori şi un escadron de vînători înaintează pînă la 600 metri de infanteria duşmană, Marocanii o iau la fugă cu rezervele lor.

Un tun de campanie îi urmăreşte cu un foc viu admirabil ochit. Spahii se întorc în lagăr. Căpitanul lor este rănit la faţă.

Un spahiu ucis e dus de camarazii săi, un altul e rănit, 2 cai ucişi, 5 răniţi.

Sunt orele 1 jum. In acest moment soseşte un căpitan spaniol oferind concursul trupelor spaniole, dar acţiunea este terminată.

Generalul Drude mulţumeşte. Marocanii cari ocupaseră posiţiuni pe dealurile de la dreapta lagărului sunt goniţi prin focuri de salve.

Un tiralior a fost ucis, doi răniţi. Inamicul este departe dar o nouă ofensivă este de aşteptat. Avîntul trupelor de luptă a fost remarcabil.

Paris. — Ziarul „Petit Parisien" afla din Tanger că o delegaţiune de 30 notabili ar fi primit misiunea să meargă în Europa pe la diferitele cancelarii, începând cu cea din Paris, spre a protesta contra situaţiunei create în Maroc. Ziarul adaoga că pentru moment ministrul de externe din Paris nu cunoaşte nimic din aceste proecte.

Paris.—Ziarul „Le Matin" află din Tanger că se crede că scopul Sultanului trimiţând 30 notabili din Tanger este ca să îndepărteze din Fez pe aceşti fanatici cari predicau resboiul sfânt.

Tanger. — Insărcinatul de afaceri al Franţei a primit o scrisoare de la Benslyman reînoind condoleanţele magzenului pentru masacrele din Casablanca. Bensliman speră că raporturile amicale ale magzenului cu Franţa nu vor fi alterate.

Au sosit 500 oameni din trupele serifiene. Vor fi trimese probabil la Mazagan spre a menţine ordinea. D. Marc, girantele consulatului francez din Fez, temîndu-se de o explozie a fanatismului indigenilor, contra francezilor, a fixat la 21 August plecarea coloniştilor. Misiunea militară franceză nu va pleca însă din Fez. Nu se ştie până acum dacă d. Marc va sta în Fez.

Colonii europeni sunt tare neliniştiţi. Magzenul va da trupe pentru escortarea francejilor şi altor europeni de va fi aceasta necesar.

Anarhia în Persia

Teheran.—Agenţia Reuter află că demisia ministrului de finanţe nu a fost primită. Administraţiunea stă în inacţiune. Crimele nu se pedepsesc. Anarchia creşte. S'a remis şahului o adresă a parlamentului cerînd ca administraţia să dea guvernului un sprijin eficace. Adresa a fost remisă Şahului de preşedintele adunărei şi de şase membri. Şahul a făgăduit protecţiunea sa.

Intinderea holerei în Rusia

Petersburg.—11 cazuri noui de holeră au fost constatate la Astrahan şi 10 cazuri la Samara. Epidemia se întinde la satele de alungul Volgei.

S'au luat măsuri de precauţiune la Pensa, Tver şi în porturile Volgei.

Un protest al Persiei la Poartă

Constantinopol. Ambasadorul Persiei a protestat serios pe lîngă Poartă pentru că, cu toate asigurările date trupele turceşti continuă să înainteze pe teritoriul persan. Ambasadorul persan a cerut ca trupele turceşti să fie retrase azi şi a reînoit demersurile cerînd să i se răspundă categoric dacă trupele turceşti vor fi sau nu retrase. Poarta a supus imediat cererea ambasadorului persan la Ildiz-Kiosk.

Ştiri persane spun că trupele turceşti se aflau alaltăeri la Bend, o distanţa de 3 kilometri de oraşul Urmia. Şi ambasadorul Rusiei s'a întreţinut astăzi cu ministrul de externe al Turciei de conflictul de la frontiera turco-persană.

Evenimente din Maroc

Tanger.—Evenimentele de aci iau o întorsătură şi mai serioasă. O intrigă de palat a adus în fruntea imperiului pe fratele Sultanului actual Muley Hasi. Acesta imediat ce a fost proclamat sultan s'a pus în fruntea unei noui armate care are o artilerie impunătoare şi a pornit în potriva Francejilor. Comandantul trupelor franceze a telegrafiat guvernului la Paris spre a îi trimite ajutoare puternice.

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea **LEWIS şi MISS ANDRIENE**

INTRAREA LIBERA

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinşez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din ceĭ mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racovita Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IAŞĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80
Porte-Bouteilles, 6 Places... 7

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi. — Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ II, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 215.—Vineri 10 August 1907

Europa de mâine

De cît-va timp popoarele au început să priceapă că progresul lor e datorit numai păcei şi armoniei dintre ele şi fiecare se căzneşte de a mări sorţii pentru pace şi a înlătura conflictele ce ar putea să se ivească. De unde au eşit dacă nu din acest spirit de conservaţie toate congresele pentru pace, înţelegerile amicale între cîteva naţiuni, conferinţa de la Haga şi toată mişcarea nobilă de pacificare.

La prima ochire s'ar părea că intervenţia opiniei publice în chestiile de politică internaţională au contribuit pe lîngă altele la această sforţare spre o armonie internaţională; diplomaţia s'a scapat de rutina şi minciuna pe care o admira aşa de mult Talleyrand şi că raporturile între naţiuni sunt mai sincere şi mai echitabile.

Ori nu aceasta este opinia unui vechiu diplomat, care îşi publică impresiile şi pronosticurile în politica internaţională într'una din revistele franceze: *La Revue*. Pentru el, se întrebuinţează pentru menţinerea păcei, aceleaşi arme, cari serveau să se facă războaele şi alianţele; înţelegerile amicale nu sunt făcute pentru ceva ci în potriva cuiva.

Tendinţa tuturor statelor e de a micşora puterea şi influenţa Germaniei şi tocmai această tendinţă prepară una din cele mai teribile războaie. Şi e curios că pregătirea pentru a nimici Germania, se face pe baza unor grupări de solidaritate şi înţelegere internaţională, din care e exclusă această putere. Germania are o politică de expansiune colonială, e drept—dar această politică e dictată de interesele ei vitale. Fondul politicei acestea e hotărît de faptul foarte banal, că imperiul e în imposibilitate de a nutri enorma sa populaţie de şeasezeci de milioane. Densitatea populaţiei în Germania este de o sută de suflete pe kilometrul patrat, pe cînd Franţa nu e de cît şeasezeci şi două. Germaniei îi trebueşte ori o politică de expansiune economică spre a-şi putea nutri populaţia în interiorul frontierelor sale, sau o expansiune, ca să zicem aşa, fiziologică spre a-şi revărsa surplusul populaţiei sale în centre mai puţin populate.

In potriva acestei politice foarte naturale, Anglia, Franţa şi Rusia caută arme şi alianţele de pace şi prietenie între aceste naţiuni n'au de cît un scop de a izola pe Germani şi fiziologiceşte şi economiceşte. „Se rîdică un zid economic —spune un german—în jurul întregei noastre activităţi; comerţul nostru, industria noastră, sunt lovite în prestigiul şi drepturile lor. Ei bine, o catastrofă naturală va trebui să urmeze perioadei acestea de înăbuşire la care suntem supuşi. Vom revoluţiona totul, vom cîştiga dreptul nostru la expansiunea economică şi dacă nu şi la expansiunea teritorială, dar nu ne vom lasa asfixiaţi de atmosfera de azi. Vom peri, dar vom lupta înainte de asta—căci e preferabilă moartea unei naţiuni într'un cataclism general de cît o moarte lentă şi continuă".

Şi idea aceasta a unui german e ideia întregei Germanii. Socialiştii germani, ei singuri duc o campanie în potriva acestei zidiri de viu a unui popor, de către puterile vecine; ei singuri recunosc că e necesar de a reacţiona contra atacurilor îndreptate în potriva poporului german. Dacă Germania ar trăi sub un regim pur democratic, ar fi cu greu să se reţie manifestările cele mai ostile în potriva guvernului englez care de fapt conspiră la ruina economică şi politică a Germaniei.

Pacificismul englez care crede că va ajunge reunind majoritatea marilor popoare în opera de menţinere a *statului quo* nu numai economic dar şi politic, nu e în fond decît o întreprindere spre a garanta supremaţia engleză. Toţi aliaţii şi amicii cordiali ai Marei Britanii trec drept servitorii Englejilor, nu într'o operă profitabilă tuturor acestor naţiuni, ci numai în folosul ei. Aceasta e impresia generală şi în aceasta crede şi Germania.

Politica de pace a Angliei e bazată pe intimidarea Germaniei, care văzîndu-se inferioară ca putere alianţelor celor lalte naţiuni coalisate va purta jugul şi politic şi economic al acestora. Ori Germania e o putere care are toate avantagiile de partea sa şi tot pericolul şi risicul unei catastrofe îl vor plăti aliaţii Angliei. „Dacă mîine va isbucni un război, spune autorul articolului din *Revue*, răsboi la care vor participa cel puţin şease naţiuni, toată lupta se va da mai ales între Franţa şi Germania. Distrugerea flotei germane, cucerirea unor provincii slave de către Rusia, pierderea unor colonii—toate aceste vor fi plătite de către Franţuzi. Toţi acei ce cunosc în linii generale planul de răsboiu german ştiu că Germania se va apăra numai de formă împotriva aliaţilor francezi; ţinta esenţială însă e de a distruge Franţa înainte ca Cosacii să vie la Berlin sau Scotch-Guardsi la Hamburg".

Sub masca unei politici de frăţie universală s'ascunde deci o politică de izolare a Germaniei, care a creat la rîndul ei o situaţie internaţională neliniştitoare. Europa de mâine nu ne apare sub aspectul plăcut sub care ne-o descriu congresele de pace şi o opinie prea mult idealistă; şi era nevoe deci să relevăm observaţiile şi pronosticurile unui om mai apropiat de realitatea lucrurilor.

Dr. I. Duscian

Alegerea de la Tecuciu

Pentru alegerea din Tecuciu, partidul liberal a deschis războiul sfînt, războiul drag inimilor partizanilor lor. De cînd există o politică electorală liberală, la noi nu s'au văzut ingerinţe mai mizerabile şi mai neruşinate. Alegătorii sunt chemaţi la prefectură unde, după ce sunt ameninţaţi şi intimidaţi cu fel de fel de procese şi urmăriri, sechestre şi condamnări, li se pune în vedere de a refuza votul lor d-lui N. Xenopol.' Alţii cari promit că vor face pe placul guvernului sunt încurajaţi şi recompensaţi cu cele mai plăcute promisiuni de slujbe, procopseli, favoruri. Părinţii sunt ameninţaţi că copiii lor vor perde funcţiunile pe cari le posedă; aceştia sunt avertizaţi dacă părinţii lor au vre-o slujbă că vor fi izgoniţi—e un adevărat tîrg de conştiinţi, o adevărată prostituare de inimi şi gîndiri. Şi asta pentru a impune un candidat, necunoscut, unui om de valoarea d-lui N. Xenopol.

Aceste ingerinţe treacă-meargă, de şi ele întrec orice cale permisă chiar de codul perfectului elector liberal, dar ce este mai ridicol şi revoltător e faptul că i s'a interzis d-lui N. Xenopol de a face o conferinţă de ordin pur ştiinţific asupra viitorului economic al Romîniei. Prefectul şi primarul au refuzat toate sălile candidatului conservator, sub pretext că liberalii ar putea veni în masă şi provoacă desordine.

Toate aceste ingerinţe şi crime în potriva libertăţei alegerilor, presei şi cuvîntului, dau dovada că liberalii se tem de un opozant de talia d-lui N. Xenopol. Şi toată activitatea lor nedreaptă, toată mizerabila lor campanie nu va intimida pe alegători de a arata voinţa lor şi a înfiera cu votul lor, obrăznicia unui regim de satrapi. Alegătorii Tecuceni vor arata partidului liberal că judeţul şi oraşul lor nu se pretează ingerinţelor guvernului şi că pentru binele şi progresul acestei ţări trebue să înceteze această stare de spirit. N. Xenopol va fi ales pentru meritul său şi ca o protestare a unui întreg judeţ, împotriva ingerinţelor cari continuă a fi politica unică a regimului liberal.

Inspectorii d-lui Haret

A apărut nu de mult o broşură datorită d-lui I. C. Nădejde, profesor în Bucureşti. In acea broşură d-sa îşi dă părerea asupra circulărei ministeriale, prin care d. Haret invită pe profesori ca să desvolte în copii caracterul moral, sau aşa zisa personalitate morală a elevilor.

Nu e de-ajuns numai cartea, ci şi inima trebueşte modelată.

De cît, pentru ajungerea acestui ţel autoritatea şcalară are nevoe de un control mai eficace făcut prin inspectorii săi.

De la corpul de inspectori atîrnă directiva de dat în noua îndrumare educativă a învăţămîntului public.

Netăgăduit că nu e uşor lucru de ales un corp de inspectori buni, destoinici, cu suflet întreg şi luminat şi cu autoritate morală în corpul didactic, căci altfel nu e mai mare tortură pe capul unui biet inspector de cît să intre în clasă la inspecţie şi reîntors în cancelarie să fie luat peste picior de colegii în dăscălie.

Ei bine, autorul broşurei, un foarte emerit profesor şi scriitor, stăruе asupra valoarei unui inspector şcolar, care în înfumureala sa şi în seceta minţii sale, a crezut că nu poate fi inspector şcolar fără ghiozdan şi nici mai mult nici mai puţin a împrumutat pentru termen nelimitat ghiozdanul lui I. C. Nădejde şi odată întrat în posesiunea ghiozdanului, pe care îl crede aşa de necesar situaţiei sale de inspector, n'a mai crezut de cuviinţă să-l restitue.

Iată valoarea inspectorilor şcolari ai d-lui Haret! Iată greutatea morală şi didactică a corpului de inspectori şcolari liberali, căci d. Haret nu catadicseşte să numească în posturi înalte în învăţămînt de cît specimene ca inspectorul cu ghiozdanul de împrumut de la I. C. Nădejde!

STATISTICIENII LIBERALI

Liberalii generoşi n'au descoperit numai literatura poporanistă tezistă cu care voesc a arăta starea nenorocită a populaţiei noastre exagerând'o la infinit; ei au introdus tezismul până şi în lucrările ştiinţifice şi sociologice. Aşa ar reeşi din observaţiile judicioase ale d-lui Nicu Filipescu, publicate în numărul de aseară al *Epocei* asupra lucrărei d-lui Creangă: Proprietatea rurală din România. Spre a arata necesitatea unei neapărate improprietăriri a ţăranilor, d. Creangă s'a servit de date statistice fantastice cari nu corespund cu cele mai parţiale statistice făcute până şi de oameni ca d. Haret care fără îndoială e în fruntea mişcării demagogice ţărăneşti.

Aşa d. Creangă găseşte că mica proprietate are o întindere de 3,163,645 de ectare, pe când marea proprietate se bucură de 4,673,151 ectare. După cifrele d-lui Creangă ar fi 44.23 la sută pentru mica proprietate şi 55.77 la sută la mijlocia şi marea proprietate. Ori toate aceste calcule sunt mărite cu rea voinţă. După d. Missir fost ministru de domenii în precedentul cabinet Sturza, mica proprietate are o întindere de 3,996,485 de ectare, faţă de 2,363,473 ectare pentru marea proprietate şi deci într'o proporţie de 62 la sută faţă de 38 la sută şi nu aşa cum d. Creagă a voit s'o facă.

Ceeace însă întrece totul e faptul că d. Creangă nu se mărgineşte la expunerea unor cifre fantastică dar trage şi conclusii şi mai fantastice de cât cifrele obţinute. Aşa d. Creangă pretinde că în România sunt 500,000 ţărani, bărbaţi majori lipsiţi de pământ. Se poate?

Totalul populaţiei rurale este chiar după d. Creangă de 4,798,012 locuitori; tot după el, o familie ţărănească se socoteşte a fi de 4—5 membri. Impărţind cifra populaţiei rurale de 4,798,012 cu 4, 5 avem 1,066,224 familii ţărăneşti. Scăzînd din această cifră numărul proprietarilor rurali fixaţi de însuşi d. Creangă la 965,047 şi vom avea 100,177 ţărani fără pământ ceace e departe de cifra de 500,000.

Iată în cîteva cuvinte resumate observaţiile d-lui N. Filipescu la lucrarea d-lui Creangă pe care cu drept cuvînt o poate numi un roman statistic. Se înţelege că economistul liberal după ce a strîns un ast fel de material, nu putea avea de cît o singură conclusie a improprietări pe ţărani. Ori în Franţa unde sunt 50 la sută de mici proprietari faţă de 50 la sută de mari proprietari, economiştii francezi se mîndresc cu o aşa stare prosperă căci trebue odată şi la noi să pătrundă ideia aceasta că o populaţie poate fi săracă deşi proprietară şi poate fi săracă fără a fi exploatată. „A te ocupa, termină d. Filipescu, de cea ce au ţăranii fără grija de ce le lipseşte, este a croi de la început greşit opera de reforme. Dar e mai uşor de a păşi pe drumul bătut al împroprietăririlor de cît de a deslega în întregime problema complexă a înălţărei populaţiei noastre rurale."

OAMENI ŞI LUCRURI

Un binefăcător

Desfac pachetul şi le văd curgînd cu un val bogat şi curat, risipindu-se pe masă una după alta—cărticelele frumoase, bine legate şi atît de frumoase la vedere, în coperta lor portocalie, suggestivă şi frumoasă. — culoarea devenită populară, aproape simbolică a „Bibliotecei pentru toţi".

Pentru iubitorul de cărţi nu poate fi o plăcere mai mare şi mai senină de cît apariţia periodică şi cu o regularitate matematică a acestor elegante cărticele pe care mereu şi neobosit le trimite în vînzare editura Alcalay, devenită astăzi cea mai înaltă speranţă a bibliografilor şi în acelaş timp o adevărată Mecca a scriitorilor noştri.

Trebue să recunoaştem—şi e o adevărată plăcere să recunoşti un lucru atît de bun şi merituos—că suntem în faţa unui fenomen unic în istoria culturei noastre, că ne aflăm în faţa unei privelişti miraculoase. E par'că o dulce şi fantastică poveste—apariţia atît de abundentă, zilnică aproape a unor lucruri nuoi în această nespus de eftină bibliotecă şi ne întrebăm cu uimire, dacă avem de a face cu un succes comercial atît de formidabil al unei edituri ori, pentru moment, numai cu un extraordinar curagiu care se rădică până la o îmbatare de sine: o manifestare de poezie în comerciu....

Ori cum ar fi însă fenomenul există şi „biblioteca pentru toţi" întemeiată altă dată aproape simultan cu alte câteva încercări similare făcute la Iaşi, Craiova şi Bucureşti, n'a isbutit sub vechiul ei editor, Carol Müller. Iată însă că la un moment dat o reia librarul Alcalay cu o energie şi cu un succes mereu crescând. Sub cîrma sigură şi îndrăzneaţă a acestuia, „Biblioteca" prinde, se întemeiază, devine tot mai cuprinzătoare, mai variată, mai vastă şi mai iubită; încetul cu încetul luarea aminte a tuturor se îndreaptă asupra ei; cetitori din toate părţile locuite de romîni o îmbrăţişează: curentul e făcut, entuziasmul vine apoi. Iar în momentul de faţă asistăm la procesul unei adevărate revoluţiuni intelectuale. Cetitorii deoparte, scriitorii de alta—rivalizează să susţină această întreprindere, iar modesta editură a 30 bani volumul tinde să înlocuiască absolut toate celelalte edituri. O condiţiune unică de succes pentru o operă este ca ea să apară în colecţia „Bibliotecei" şi vedem zilnic —dar zilnic — noui numere îngroşînd bogata şi variata colecţiune fie cu scrieri originale, fie cu excelente traduceri, proză şi versuri, literatură şi ştiinţă. Mai presus de toate însă e de admirat şi de lăudat curajul, spiritul de iniţiativă a editorului care—pentru întâia dată în ţeară—a întemeiat o adevărată bibliotecă populară şi a înlesnit generaţiilor de astăzi şi de mîine cunoaşterea lucrărilor bune ale autorilor străini şi romîni.

Victor Hugo zicea că revoluţiile mari sunt făcute de cărţile de citire elementară. E dar drept să vedem o importantă fază a evoluţiei şi civilizaţiei noastre în existenţa „Bibliotecei pentru toţi" şi prezicem că în istoria culturală a Regatului un nume va străluci cu drept cuvînt şi va fi bine cuvântat: Alcalay. Rodion

Două zile în Rusia

Profitând de două sărbători şi cum aveam şi o intrevedere cu un vechi prieten la Odesa, am plecat să petrec cîteva ceasuri pe malul mărei şi în cel mai plăcut şi mai europenesc oraş din Rusia. Şi apoi gândul că voi sta câteva ceasuri în Chişinău, că voi revedea prieteni, că voi regăsi amintiri de altă dată, m'au făcut şi mai doritor să plec.

Nu e departe Odesa şi s'ar putea ajunge curând dacă am fi organizat o corespondenţă cu trenurile ruseşti. Ce ie drept, cum sunt puţini doritori de a trece Prutul aceasta ie inutil de făcut. Există o opinie aşa de curioasă despre Rusia pe care aş dori să o distrug dacă aşi putea şi asta pentru două motive; întâi ne am apropia prin călătoriile pe care le-am face acolo mai mult de Basarabeni şi al doilea Rusia singură e un cîmp mai nou, mai necunoscut. Pentru cine a vizitat cinci oraşe mari din Europa, restul nu mai are nici o însemnătate, toate sunt fabricate pe acelaşi calapod; ei bine în Rusia se pot vedea lucruri noi şi snobii noştri ar găsi un teren prielnic pentru activitatea lor.

Opinia cea mai răspîndită e că odată intrat în Rusia poţi să-ţi ei rămas bun dela viaţă, eşti în mâinile jandarmilor, poliţiei şi D-zeu ştie dacă nu îţi vor putrezi oasele în Kamtschatka sau în Sachalin. Lângă satul unde am fost eu medic de zemstvo în Basarabia era pe partea românească un proprietar romîn. Nu odată am trecut la el cu şeful garnizoanei de grăniceri din Basarabia, dar n'am putut nici odată să'l decidem pe proprietar să treacă în Rusia: „Lasă-mă, Domnule, ce vrei să mor în Siberia". Erau zadarnice protestările ofiţerului de jandarmi, care se simţea ofensat de această neîncredere, aş, boerul nostru continua: „Lasă cucoane, de unde ştiu eu ce gânduri ai d-ta".

Şi ca boerul acesta sunt mai toţi Românii. Rusia! Siberia! Inchisorile de la Petropavlosc! Toate aceste se amestecă confus în mintea romînului. Şi totuşi cu nimic nu sunt mai multe formalităţi ca la noi. Te ai dat jos în gara rusească, jandarmii îţi iau paşaportul şi eşti lasat în sala vămei unde ţi se revizueşte bagajul. Revizia odată făcută şi asta foarte superficial şi cuviincios — vameşii noştri ar putea chiar să urmeze un curs de câteva luni la Ruşi—ar trebui să fii supus unei noi revizii din partea jandarmeriei. Cărţile, manuscrise şi alte lucruri: arme, revolvere, sunt revizuite de poliţie; în general însă jandarmii vă dau paşaportul şi sunteţi liberi a ocupa locurile din vagoane. Nu aveţi nici o discuţie cu poliţia, nici nu sunteţi întrebaţi unde vă duceţi, ce căutaţi în Rusia, pe cine aveţi cunoscut. La astfel de întrebări sunteţi mai curînd supuşi la Ungheni-Români unde noul poliţai a inaugurat această metodă. Subsemnatul a fost supus unui adevărat interogator: ce caut în Rusia, pe cine caut, de ce mă duc prea des. Unui student în chimie i'a făcut observaţia că e periculos ca un chimist să treacă în Rusia. Unui alt negustor alte observaţii asupra paşaportului, că e falş, pe cînd omul trecea a nu ştiu cîte oară pe acolo şi era cunoscut de toată administraţia din Ungheni. In fine mahalagisme cari plictisesc şi dau străinilor o rea idee de educaţia unui funcţionar. Un tînăr rus, rudă a unui secretar de ambasadă din Bucureşti, a fost uimit de această procedare.

Aţi plecat din Ungheni. Trenurile ruseşti sunt cele mai confortabile din toată Europa, de alt fel şi de explicat, cine ar putea voiaja 4—5 zile. Sunt multe oraşe care sunt aşa de puţin aproape unul de altu, nu vorbesc de acelea care sunt la depărtări de 10—15 zile şi mai bine, zic, cine ar călători 5 zile fără să n'aibă tot confortul unei camere. Toate vagoanele sunt de dormit, pînă şi cele de clasa III-a.

De la Ungheni la Chişinău sunt vr'o 3 ceasuri. Drumul e pitoresc. Dealuri şi văi şi din vreme în vreme apare un lac ce are ceva din farmecul lacurilor Elveţiene. Satele sunt bogate, casele vesele şi curate, spoite în alb şi acoperite cu stuf. Casele boereşti apar dintr'un parc sau grădină; în apropierea lor mai totdeauna e biserică, dacă e veche e în stilul nostru; dacă boerul e rusificat şi a clădit'o de mai curînd e în stilul rusesc.

Pe drum găseşti moldoveni şi dacă intri în vorbă cu ei sunt veseli şi mulţămiţi că te-au găsit; te omoară cu întrebările; cum e ţeara Romînească, ce se face la noi, ce se învaţă, cum se vorbeşte şi fie-care spune: M'am tot gătit să vin

şi eu o dată, că am şi rude pe acolo—dar ştii d-ta cu paşaportul cu una cu alta, vremea trece şi tare mi-e dor să văd ţara Romînească.

Te simţi cu ai tăi şi între ai tăi din prima vorbă şi dacă te ai opri cu ei la Chişinău n'au să te lase din ochi—te vor duce la Cap-mare s'auzi muzica militară şi taraful de ţigani „de la *D-voastră*" te vor plimba cu trăsura până în deal la Eparhie să vezi panorama Chişinăului, te vor duce să vezi Soborul lor, teatrul, parcul, stradele mai de seamă. Şi unde îi negustor romîn, dacă vrei să-ţi cumperi ceva, acolo te vor duce: Uite d-lui e din Romînia. Presentări, salutări şi o nouă prietenie. Şi te vor ruga să le scrii şi îţi vor respunde. Tînjesc şi ei după neamul lor, şi ar vrea să întindă o mînă peste Prutul acesta—dar noi ne îngrozim de ei şi în neştiinţa noastră îi facem una cu Ruşii, cu Siberia, cu Turkestanul. De am trece mai des, de i-am cunoaşte mai de aproape, am vedea cîtă sănătate e acolo şi o sănătate de care avem nevoie.

Găsim inimi tinere, sincere, primitoare şi iubitoare, nu sunt patrioţi de răspintie, sunt moldoveni în inima lor şi o spun tăcut cu faptul întăritor al simţirilor, al inimei lor.

De acea, zic, ar trebui să perdem teama asta de cnutul rusesc—nu e aşa de periculos a trece în Rusia dacă n'ai de cît gîndul curat de a găsi prieteni şi fraţi de inimă şi gândiri.

Şi apoi la Odesa găseşti ceva nou. Vezi un oraş neîntâlnit în Europa, de şi între oraşele ruseşti e cel mai europenesc. Oraşul e tot ce e mai modern şi mai igienic. Toate stradele umbrite de arbori, trotuarele largi cu bănci pentru trecători; parcuri enorme şi bine îngrijite. Teatre mari, câte-va catedrale, clădiri de o bogăţie rară. Iar dacă eşi afară din oraş, împrejurimile toate numai vile, care de care mai bogate. Căldura goneşte jumatate de orăşeni în împrejurimi, pe marginea mărei la Micul şi Marele Fontan, la Arcadia, la Langeron. Perspective admirabile din toate colţurile oraşului, marea nesfârşită dormind la picioarele lui liniştită în aceste zile de adevărat cuptor. Şi o lume nesfârşită şi variată. Toate naţionalităţile 'şi dau întîlnire în oraşul acesta. Seara în parcul Alexandrovsk e un amestec de graiuri cari de cari mai exotice. Auzi aci şi persana şi araba şi turceasca şi greceasca şi toate limbile slavice şi latine. Şi e o mişcare nesfârşită, un vuet de voci, iar jos în port o mare de catarguri, de coşuri de vapoare, de bărci, de luntri. Seara luminile din port joacă pe luciul apei, pe când din vreme în vreme reflectorul farului trimite o dîră de lumină până în depărtarea mărei,—dînd un farmec nespus acestei împărăţii fără ţărm a apelor.

Şi te desparţi cu greu ca de ceva plăcut şi drag. **I. Duscian**

„Opinia" în Provincie

Politica la Focşani

Mijloace meschine.—In lupta spinoasă politică, pe care o ducem noi conservatorii din Putna, în contra nelegiuirilor liberale, am avut deviza să nu împingem mijloacele de luptă peste limita cuviinţei şi în discuţiuni sau critici de ziar, să ne ferim a face personalităţi cu adversarii noştri; astfel credem noi, că e bine, folositor şi salutar pentru oamenii care se respectă, să ducă lupta.

Călăuziţi de aceste idei frumoase, am urmat să aducem la cunoştinţa publică, greşelele fără de seamăn, lăcomia nelimitată şi desfrîul care s'a practicat în localitate.

Cetelor de interesaţi, intriganţi şi slugarnici pripăşiţi fără voia lui D-zeu în acest oraş şi care trăesc numai din meseria lor ingrată de intermedieri, bărfitori şi spioni şi cari pentru un sfert de pîine se pun în serviciul ori cui spre a insulta prin ziare sau alte pamflete locale pe prietenii noştri, nu le-am dat nici odată o importanţă, din contra i-am compătimit şi indirect le-am trimes obolul nostru pentru a avea o pîine la masă.

Printre cei pripăşiţi aci în condiţiunile de mai sus se găseşte şi actualul şef al măturătorilor municipali, spionui turc, fostul barcagiu de la Smirna, Vahram Mamigonian. Acest specimen care zilnic este în aşteptarea unei funcţiuni în magistratură—se laudă că toate insultele respectiv articolele din ziarul local „*Unirea*" sunt aprobate de d-nii Săveanu şi că în special d. Nicuşor Săveanu este autorul mai multor articole şi informaţiuni cari lovesc pe unii din amicii noştri şi că el Wahram este autorul celor lalte articole.

Am privit de multe ori şi am tăcut vezînd cum acel căţeluş gudurîndu-se pe lîngă toţi oamenii politici din localitate, nu caută de cît a înăspri relaţiunile dintre ei, uzînd de tot felul de intrigi şi meschinării.

Ne mirăm însă cum bătrînul Săveanu, om destul de încercat în ale politicei, se serveşte de un astfel de tip,—cînd ştiut este că spionul turc Wahram îi este necredincios. D-l N. N. Săveanu prefectul judeţului nu poate face un pas prin oraş, nici o aventură fără să fie urmărit şi spionat de acest somnambul iar a doua zi este bîrfit de numitul aspirant la un post de magistrat,—iar care azi îndeplineşte rolul de *old beggar* atît d-sale cît şi ori cui, îi va promite un ciolănaş.

***

Situaţia electorală.—Suntem în ajunul alegerilor comunale şi ele preocupă în cel mai înalt grad ambele cercuri politice liberale. Este adevărat că d. Ionel Brătianu ministru de interne cearcă să decidă o apropiere cu partizanii d-lui Sturza, conduşi în localitate de d. N. Săveanu, şeful partidului care însă nu voeşte să'şi spună cuvîntul *hotărîtor*, înainte de a-i se primi pe deplin toate condiţiunile şi fără nici o discuţiune din partea partizanilor generoşi, conduşi de tînărul Săveanu şi Chirculescu.

Totuşi am putut afla că la ultima adunare a comitetului executiv al partidului, d. N. Săveanu ar fi fost dispus a ceda 5 locuri partizanilor d-lor Poenaru, Chirculescu, Dimancea, iar d-sa să-şi rezerve 6 locuri şi cari nu vor putea fi discutate.

D. N. Săveanu ar consimţi ca d. Iorgu Poenaru deputat să fie ales primar, demisionînd din Parlament, spre a se alege în locul d-sale d. N. N. Săveanu actual prefect.

Dar d. Iorgu Poenaru se întreabă ce ar face cînd s'ar alege primar prin concursul d-lui N. Săveanu şi ar demisiona din Parlament şi după o lună, majoritatea consiliului în unire chiar cu unii din prietenii d-sale, l'ar trînti din primărie şi ar alege pe acela indicat de şeful liberalilor locali?....

De sigur că d. Iorgu Poenaru s'ar expune a fi politiceşte distrus,—şi de aceia nu credem că d-sa ar primi să fie ales primar de cît alcătuindu-şi d-sa singur lista fără amestecul direct sau indirect al d-lui N. Săveanu şi atuncia chiar încă va avea de luptat spre a menţine armonia în consiliu,—renunţînd la *concursul sincer* al şefului partidului.

Ce face acum opoziţia conservatoare? Pe cînd liberalii sunt departe de a avea armonia cel puţin aparent restabilită, în partidul conservator se aplanează toate animozităţile şi lozinca tuturor este „*cu toţii înjurul lui Gogu Constantinescu*" şeful partidului conservator.

Incetarea din viaţă a d-lui C. Lupu profesor, un element de valoare şi un statornic soldat, a produs o deslorientare în fracţiunea conservatoare-junimistă, ştiut fiind că el era conducătorul ei real.

El era şi un admirator al politicei conservatoare a d-lui Gogu Constantinescu şi nu de puţine ori a căutat a găsi mijlocul pentru o coalizare şi o conlucrare împreună.

Corespondent

Litere-Ştiinţe-Arte

Am avut prilejul de a vedea o serie de certificate eliberate de comisiunea examinatorie a elevilor pregătiţi în particular—pentru cursul primar,

In marè parte mediile sunt în chip curios fracţionate şi te impresionează ciudat văzînd pe cutare elev cu o medie—bunăoară—de 6 şi 13 sutimi ori 7 şi 51 şi aşa mai departe.

Exprimă oare în realitate acele fracţiuni, acele subdiviziuni de notă ceva real? Este într'aceasa un rezultat al unei precise cumpăniri matematice şi dovada unei riguroase aprecieri a meritului şi a cunoştinţelor respective ale elevului? Putut-au oare pedagogii noştri să ajungă la o atare perfecţiune în cunoaşterea şi judecarea unui copil, încît să-i fixeze pînă la fracţiuni zecimale gradul de inteligenţă, de seriozitate, de atenţiune, de judecată şi de bunavoinţă, cu atît mai mult cînd au de a face cu copii pe care-i văd pentru întâia dată?

Lucrul e foarte îndoelnic şi de aceea ai o bizară şi unc-ori o neplăcută impresie văzînd un tablou de note sau examinînd certificatele cu medii fracţionate pînă la centime cu sau fără soţ.

Pedagogii ar trebui să meditȩze lucrul mai de aproape.

*

Ziarul „*La Gazette de Lausanne*" publică un articol de William Ritter asupra lui Nicolae Ion Grigorescu, marele nostru pictor mort, de curînd. Acest articol documentat şi foarte bine simţit se termină cu următoarea apreciare asupra operei lui Grigorescu şi a personalităţei sale: Opera sa e neperitoare. Materialmente una din cele mai sănătoase, din cele mai solide din câte sunt. In acelaşi timp ea este imaginea desăvârşită şi nenumărată de asemeni a Romîniei care se duce. Intr'un cuvânt e el părintele venerat al unei şcoli care începe să facă un oare care sgomot în lume. El a fost original ca simplicitate, mulţumindu-se de a fi primul poet liric al ţărei sale prin mijloacele unui excelent pictor.

*

Vioara genialului maestru Ioachim, un Stradivari care a uimit şi încîntat lumea va fi donată unui nepot al maestrului, profesorul Harald Ioachim din Oxford care e în aceleşi timp şi logodnicul celei mai tinere fice a defunctului maestru. Vioara provine de altfeliu, tot din Anglia, fiind o donaţiune făcută lui Ioachim cînd şi-a celebrat jubileul de 50 de ani de cînd a apărut în public.

*

Intr'o polemică ştiinţifică cu privire la *radium* încinsă între mai mulţi învăţaţi engleji şi franceji, s'a recurs la părerea d-nei Curie profosoară şi urmaşa ilustrului fizician care i-a fost soţ. D-ua Curie în scrisoarea sa publicată în „Figaro" zice între altele: „In tot cazul radium nu poate fi privit ca un corp ce poate fi pus alăturea de celelalte congregate moleculare. E însă posibil ca toată această discuţiune să se preocupe mai mult de gânduri decît de lucruri reale, că toţi atomii sunt complecşi şi imaginari şi că există încă elemente mai simple despre fiinţa cărora ştim nimica toată....".

*

A apărut într'o foarte elegantă editură a casei Mischonzniky din Bucureşti „Cîntecul Vetrei luminoase" muzica de profesorul orb *A Ivela*, cuvinte de A. Steuerman. Imprimatul e făcut de casa G. G. Röder din Lipsca şi se vinde în folosul instituţiunei „Vatra Luminoasă". Coperta e perfect ilustrată, înfăţişînd pe M. S. Regina în mijlocul orbilor.

Textul german al aceluiaşi cântec e datorit d-nei Emmy Wandelman şi se află cuprins în text.

Informaţii

Dacă d. Georgel Mârzescu are la activul său cei 72 traşi pe sfoară, d. P. Poni are şi d-sa o serie de „flămînzi", cărora li s'au promis slujbe la instituţiile din localitate.

Zilnic la locuinţa d-lui Poni se întreprinde un adevărat pelerinaj, în speranţa că poate d-sa s'ar fi reîntors din concediu.

Eri însă li s'a spus categoric că d. Poni nu se reîntoarce în localitate pînă la 22 August.

Intre aceştia se află şi doi licenţiaţi în litere, cărora d. P. Poni le-a promis că li se vor da catedre pe ziua de 1 Septembrie.

—

Eminentul practician şi profesor universitar d. dr. Vasile Negel a plecat la Vittel de unde se va reîntoarce în ţară pe la finele lunei Septembrie.

—

Administraţia noastră comunală, ţinînd samă de numeroasele cazuri de antrax, ce s'au constatat printre vitele din localitate şi mai ales printre cele din Nicolina, a luat serioase măsuri pentru combaterea epizootiei.

Pe vitor este oprit de a se tăia vitele prin ogrăzi şi altoirea lor să se facă numai de către medicii veterinari.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, va sosi mîine dimineaţă în localitate.

—

Membrii clubului meseriaşilor cizmari din localitate vor fi convocaţi zilele acestea, spre a se ocupa cu mai multe chestiuni la ordinea zilei.

—

Din Huşi.—Data alegerilor comunale din Huşi a fost fixată astfel:

In ziua de 16 August a. c. va fi alegerea delegaţilor pentru colegiul al II-lea comunal; iar în ziua de 30 August va fi alegerea colegiului I comunal şi în ziua de 1 Septembrie a colegiului II.

***

Pentru aceste alegeri a fost Duminica trecută o întrunire la d. general Teleman.

S'a discutat în principiu dacă trebue sau nu să se lupte la alegerile comunale, şi mare parte din cei prezenţi au opinat că e bine să se lupte, mai ales că liberalii sînt în desbinare adîncă şi sînt hotăriţi să lupte pentru exterminare. S'a mai admis chiar ca în caz de se pune listă, cap de listă să fie la col. I-iu Adam Matachi, iar la colegiul II dl. Costaki Buznea.

Se speră de cei prezenţi pe concursul lăturalnic a d-lui N. Cişman. Acesta însă văzînd că partidul conservator n'a pus în capul listei pe d. Gr. Vericeanu, cel mai popular prin mahala şi cu cei mai mulţi agenţi electorali, şi că deci poate să nu fie sinceritate de o parte şi de alta, a hotărât să lupte singur, cu convingerea că lista lui cu cadrele mature ale partidului va întruni cel mai mare număr de glasuri şi nu numai că va provoca balotajul, dar va dovedi că el singur Cişman e mai tare la comună decît amîndouă partidele istorice.

Bieţii alegători Huşeni vor avea dar de ales între 33 de candidaţi, care mai de care făgăduind mare cu sarea şi cerul cu stelele că vor aduce fericirea Huşenilor, apă borechet şi vin pe aşijderea.

Va fi dar frumos de tot la Huşi, dacă nu cumva Ignatul va schimba tăerea purcelului.

—

Duelul din Huşi nu va mai avea loc căci d. dr. I. Munteanu a răspuns martorilor celor 3 căpitani atinşi prin articolul din No. 2 al Gazetei Fîlciului:

„nu mă bat în duel cu nimeni, căci n'am fixat nici o persoană în articolul meu, ci numai am făcut aluzie."

Şi erau 6 martori trimeşi pe capul bietului dr. I. Munteanu!

Culai Emandi şi Ilie Romila pentru d. Căp. Mustea.

Căp. Buznea şi Locot. Toma Izbăşescu pentru Căp. Mardare.

Nec. Sufleţel şi Ch. Sorescu pen-Căp. Petrescu.

Curat par'că ar fi fost 3 mese de preferans!

—

Dizidenţa liberală din Huşi.—Liberalii disidenţi au ţinut un conciliabul în casele d-lui Ioan Dobreanu, la o oră cînd se terminase întrunirea comitetului executiv conservator.

Liberalii disidenţi cunoscând decisiunea conservatorilor, pentru a nu-şi arata slăbăciunea, au renunţat de a pune listă, dar a hotărât ca să trimită o delegaţie la Bucureşti ca să intervină centrul a primi şi din ei guvernanţii pe listă, ca ast-fel să nu fie escoflisiţi de la treburile publice. Măţa când n'ajunge zice că miroase, aşa şi cu disidenţa liberală, cât timp se sprijineau pe promisiunea concursului conservatorilor făceau mare zarvă de putere electorală, azi dau înapoi, căci are să le fie ruşine cu numărul voturilor ce vor obţinea, perzându-şi faima de elector.

*

Dl. D. A. Teodor, directorul învăţământului secundar de la Ministerul Instrucţiei, se aşteaptă zilele acestea în Huşi. Scopul venirei sale este un conciliabul politic a democraţilor din partidul liberal, cu care ocasie va căuta să împace pe d. Deputat Ir. Gheorghiu cu Prefectul Dr. N. Lupu, ca ast-fel Ir. Gheorghiu să dea concurs şi efectiv cu ocazia alegerilor comunale, nu să stea în rezervă. Reserva perde din valoare, cînd cadrele se complectează şi sunt active, aşa va păţi şi Irimia, tot stând în rezervă să nu-şi piardă situaţia politică, căci centrul nu va mai avea nici o încredere în statornicia sa, iar alegătorii vor perde speranţa pusă în el şi-şi vor întoarce privirile asupra celor ce sunt în activitate.

—

DIVERSE

— Băietanul Neculai Toma s'a apucat eri la ceartă în Iarmarocul de la abator, cu femeea Maria Nastase.

Aceasta luă un răsteu şi aplică mai multe lovituri numitului băietan, cauzîndu-i mai multe leziuni la cap.

Victima a fost internată la spitalul israelit.

— In comuna Ungheni s'a ivit din nou epidemia de desinterie.

— Locuitorul Alexandru Calaraşu a reclamat autorităţilor că venind în Iaşi a fost escrocat de un individ care să dădea drept vechil de moşie, cu suma de 100 lei.

— Un incendiu a distrus eri seara casele locuitorului Vasile Prodan din comuna Rediu.

Focul a fost pus de rău-făcători.

— La iarmarocul de la abator au fost arestaţi eri şi alaltăeri mai mulţi indivizi care căutau să escrocheze pe ţăranii care aveau vite de vânzare.

— Comerciantul Ivan Ivanof din piaţa Sf. Spiridon s'a plâns prefecturei poliţiei că agentul de la siguranţă Dimitriu, i-a luat un paşaport al soţiei sale, pe care vrea să o treacă în Rusia, refuzând a i'l înapoia.

Ni se spune că aceasta nu e întâia oară cînd numitul agent abuzează de însărcinarea ce o are ca agent.

21

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

JEAN.—Şi nu e adevarat?

D-na ARMIERES.—Nu, o mie de ori nu. Ah!... trecutul acesta îndrăsnesc să'l ridice. Am lăsat în uitare zilele acelea cu doliul lor şi cu mizeriile lor, lacrămile şi scenele desnăjduitoare. Dar dacă se caută să se înegrească în ochii fetei mele, dacă sunt invinovăţită de lucruri pe cari nu le-am făcut, şi pentru că trebuesc să ştie copii neînţelegerile noastre. ei bine vor vorbi.

JEAN.—Da, e nevoe ca să ştim astăzi de cine a fost creată o situaţie ale cărei victime suntem noi.

D-na ARMIÈRES.—Voi explica plecarea mea, divorţul meu, cerute de forţa lucrurilor spre a scapa de insulte, şi de purtări revoltătoare.

JEAN.—Da... Acesta a fost pretextul.

D-na ARMIÈRES.—Pentru că aţi reamintit orele acelea de durere, trebue să ştiţi tot adevărul...

JEAN.—Nu mi e străin nimic din ceea ce a fost. Ştiu că într'o zi, într'o discuţie, tata a avut un gest de o violenţă nestăpînită... şi pe care l'a regretat şi regretă în tot deauna.

D-na ARMIERES.—Ah! a mărturisit.

JEAN.—Dar această discuţie nu era cea dintâi, ea a fost rovocată spre a exaspera un om pe care îl ştiaţi de un temperament nerăbdător. Se calcula cu dibăcie că tata va comite vr'o imprudenţă din care se va scoate o invinuire în potriva lui. *D-na Armieres voeşte să vorbească*) Dacă nu aţi făcut singură calculele acestea, ele au fost făcute de d-na Franchot, o burgheză egoistă şi vanitoasă care pregătea pentru d-voastră o căsătorie mai strălucitoare.

D-na ARMIERES.—Vorbeşti de mama ta mare!

JEAN.—Oh! mama mea mare...familia pentru un fiu de de divorţaţi. Nu mi s'a înculcat respectul pentru ea.

D-na ARMIÈRES.—Nu mai în mine am găsit puterea şi resoluţia de a mă elibera de sub un jug impus de tatăl meu. Pentru că sunt forţată s'o spun, o strig sus şi tare, da am voit să mă evadez dintr'o căsătorie tulburată de neînţelegeri vecinice a două caractere deosebite pe care fie care oră îi punea faţă în faţă. Am voit să refac viaţa mea, să iau un barbat după voinţa mea, s'am şi eu această parte de bucurie la care fie care creatură omenească are dreptul.

JEAN.—Dar pentru fericirea d-voastră noi am plătit toate cheltuelile.

VALENTINA.—Iată ce am ajuns după a doua căsătorie a ta.

JEAN.—Nepotul d-lui Franchot, iată-mă lucrător cu mânile noduroase, un suflet nesăvîrşit, stîngaci, fără educaţie şi care va rămînea pururea mai pre jos de cît lumea care ar fi trebuit să fie a mea.

VALENTINA.—Tu ai fost fericită şi asta ţi-a fost de ajuns. Dar noi, pentru noi n'ai dat prea mult.

JEAN.—V'aţi refăcut o soartă, dar soarta noastră?

D-na ARMIERES.—Nu răspund nimic. Ce, sunt în faţa judecătorilor.

JEAN.—Nu vă judec şi cu atât mai bine pentru d-vstră.

VALENTINA.—Altă dată n'ai căutat de cât propriul tău interes. Şi voeşti să nu mă las condusă de interesele mele astăzi? 'Mi ceri să fiu mai generoasă de cât tine, s'am o abnegaţie, pe care tu n'ai avut'o, să mă sacrific pentru sora mea, când tu nu te ai sacrificat pentru noi.. de ce?

D-na ARMIERÈS.—Prin urmare, tu refuzi?

VALENTINA.—Oh... da,.. da.

JEAN.—Refusăm să ne vedem despuiaţi de drepturile noastre.

D-na ARMIERES.—Vedeţi posiţia în care mă găsesc între voi patru?

JEAN.—Nu noi v'am creat'o.

D-na ARMIERES.—Gândeşte-te că Margareta sora ta...

JEAN.—Nu cunosc de cât pe Valentina.

VALENTINA.—In ce suntem noi mai puţin copii tăi de cât ea. Şi dacă ai vorbi încă numai de Margareta. Străină de certurile noastre, înocentă şi slabă, aş ezita ca să îi fac un rău, căci cunosc bine amărăciunea lacrimilor.. Dar viitorul te sperie mai puţin pentru ea de cât pentru d. Armieres. E vorba ca el să fie scapat. Şi la asta nu te voi ajuta.

JÉAN.—Un om care ocupa un loc usurpat, de unde a genit pe tatăl nostru.

VALENTINA.—Puţin ţi-ar păsa dacă am fi reduşi în mizerie, numai barbatul tău să fie scăpat de necazuri.

JEAN.—Dar nu va lua o avere care ne aparţine.

D-na ARMIERES.—Nu vă gândiţi de cât la banii aceştia.

JEAN.—Alte legături nici nu există între noi. Şi averea aceasta care ne vine de la tata mare, nu voi permite ca să fie atinsă.

VALENTINA.—Sau dacă liberă de a dispune cum voeşti, ai s'o dai, n'ai să fii de cât o mamă fără inimă.

D-na ARMIERES, *cu un ţipăt de durere.*—Ah!

(Va urma)

Ultime informaţii

De îndată ce vacanţa va lua sfîrşit, în primele zile ale lunei Septembrie, studenţii universitari agită ideia unei întruniri de protestare contra regulamentului aşa de aspru al d-lui Haret.

Studenţii sunt hotărîţi să meargă pînă la extrem pentru cucerirea libertăţilor trecute.

Numai dacă rectorul le va acorda favoarea de a ţine, contra regulamentului, o asemenea întrunire!

Se cunoaşte cazul preotului Neculai Ionescu din comuna Prisacani, care dispăruse şi care mai apoi a fost găsit înecat în Prut.

Se pretindea la început că numitul preot ar fi fost victima unor criminali şi că după ce a fost maltratat de aceştia, ar fi fost aruncat în apă.

Din cercetările ce s'au făcut de către parchet, s'a constatat însă că numitul preot, care era alcoolic, şi-a curmat el singur firul vieţei, asvîrlindu-se în apa Prutului.

Afacerea factorului Costăchescu

Dispariţia lui.—Cercetările autorităţilor. Indiciile.—Costăchescu are 15 complici. Oţi-va comercianţi implicaţi.—Surprinderea unei corespondenţe.—Care e adevărata sumă delapidată. Urmăririle. Prinderea lui.

Cititorii îşi amintesc de cazul factorului poştal Ioan Costăchescu, din str. Eternitatea, despre care „Opinia" a dat amănunte la timp.

Numitul factor, un vechiu funcţionar, care capatase încrederea superiorilor săi, făcea serviciul în vagonul de poştă al trenurilor ce circulau pe linia Iaşi-Mărăşeşti, încredinţîndu-i-se zilnic grupuri în valoare mare.

Cinstea lui n'a fost pusă nici odată la îndoială, cu atît mai mult, cu cît, după cum am spus, Costăchescu era unul din cei mai vechi şi mai conştiincioşi funcţionari.

Pe lîngă toate acestea el era solvabil căci avea proprietăţi în strada Eternitatea, unde locuia împreună cu soţia şi cei 3 copii ai săi.

Acum cîte-va luni, prin Martie, Costăchescu veni acasă şi nu spuse nimic soţiei sale, ci contrar obiceiului său îşi îmbrăcă hainele cele bune care le avea şi plecă de cu vreme la gară.

Cu trenul de 9 şi 5 ca de obiceiu a plecat cu vagonul de poştă spre Mărăşeşti; cînd trenul ajunsese însă în această staţie, vagonul de poştă fu găsit deschis, iar Costăchescu nicăeri.

Numitul factor după ce delapidă o însemnată sumă de bani, dispăru din tren în drumul spre Mărăşeşti.

Toate cercetările ce se făcuseră, au rămas zadarnice, căci Costăchescu n'a putut fi găsit.

Acum cît-va timp se afirma că el ar fi luat drumul spre America şi că ar fi scris din Hamburg unui prieten al său din localitate; mai apoi se svonise că ar fi fost prins şi arestat la Constantinopol; toate acestea erau svonuri.

Acum autorităţile au capatat oarecari indicii şi se crede că vor reuşi să prindă pe factorul Costăchrscu.

In primul rînd s'a constatat că suma delapidată de el e cu mult mai mare de cît cum se anunţase cu ocazia dispariţiei lui; suma delapidată se zice că s'ar urca la 100000 lei.

Un alt fapt care s'a constatat şi care a dat un puternic indiciu autorităţilor, e acela că factorul Costăchescu avea complici, ba încă numeroşi.

După informaţiile care le avem, complicii sunt în număr de 15, între aceştia se află şi cîţi-va comercianţi, care au înlesnit numitului factor mijloacele de a se îndosi.

De curînd, autorităţile au surprins o corespondenţă între dispărutul factor poştal şi complicii lui; din acele scrisori, se zice că s'a putut constata, că suma delapidată e mai mare de cum s'a spus la început.

Lucrurile se ţin însă în secret de o cam dată pentru a nu se zădărnici urmăririle, căci Costăchescu este întreţinut de complicii lui cu tot ce se lucrează în această afacere, făcîndu-l să se schimbe dintr'o localitate în alta.

După cît ştim însă, un alt factor poştal, care a aflat de urma lui, a dat indicii sănătoase, aşa că se speră ca autorităţile să pue mîna pe Costăchescu, cît de curînd.

Actulminte mai sunt următoarele cazuri de febră-tifoidă în judeţul nostru: Păuleni 9, Rădeni 13, Bivolari 186, Tabăra 123, Soloneşti 49, Burueneşti 33, Spineni 102, Epureni 35, Fântânele 13, Frăsuleni 8, Bărnova 10. In total sunt 580 cazuri.

Direcţia generală a închisorilor a respins oferta d-lui D. Teodoreanu pentru lemnele necesare închisorei din localitate, ca fiind exagerată.

S'au dat severe ordine prin comunele rurale din judeţul nostru de a nu permite evreilor să se mai stabilească la sate.

In urma intervenirei mai multor comercianţi din localitate, direcţia poştelor a admis ca orele de serviciu la oficiul telegrafic-poştal de la gară, să fie de la 8—12 a. m. şi de la 4—9 seara.

D. Gheorghe Sîrghe agent sanitar la cercul Valea Satului a fost transferat la cercul Ciorteşti, în locul vacant.

In ziua de 15 August a. c., va avea loc în comuna Bosia un bal, organizat în folosul şcoalei din acea comună.

La 1 Septembrie se redeschide şcoala normală din Galaţi.

Sunt vacante la această şcoală 40 locuri de bursieri şi 10 solvenţi.

In clasele IV şi V vor fi reprimiţi elevii de la şcoalele normale din Craiova, Iaşi, Cîmpulung şi Bîrlad, care au fost repartizaţi la aceste şcoli, la desfinţare.

Eri cei 160 lucrători bulgari grevişti de la lucrările liniei ferate în construcţie Podul-Iloaiei-Hîrlău, s'au prezentat la prefectura de judeţ.

Ei cer să li se facă plata pentru o lună de zile cît au muncit şi să li se dea biletele de liberă petrecere în ţară, spre a'şi căuta de lucru în altă parte.

Prefectura de judeţ a intervenit în acest scop către inginerul şef, care conduce lucrările de construirea liniei ferate.

D. C. B. Penescu, efor la spitalul sf. Spiridon, pentru a ghiftui pe noul adept politic liberal, dr. Gheorghiu din Tg.-Ocna, a numit ca medic secundar la spitalul din Tg.-Ocna pe un evreu neîncetăţenit dr. Herer, numai ca să înlesnească d-rului Gheorghiu plata serviciilor făcute, de acest doctoraş pe cînd d-rul Gheorghiu era deputat conservator, în 3 locmale grase, şi dr. Herer i-a ţinut locul gratuit la tustrele ocupaţiile sale medicale.

Pe noi nu ne surprinde lăcomia d-rului Gheorghiu, un transfug politic fără pereche, căci de la atîta atenţie ce i s'a dat de partidul conservator unui asemenea doctor cămătar, să fie ghiftuit şi de actualii epitropi, însamnă că urciorul continuă a merge la fîntînă, fără să se spargă.

Lumea din Tîrgu Ocnaţe indignată cu drept cuvînt de noua schimbare la faţă a dr. Gheorghiu.

Deputatul Ursu a plecat eri la Bucureşti, chemat—se zice—, de d. Ionel Brătianu, care ţinuse să'l vadă cu ocazia vizitei sale la Iaşi.

Ce-o fi avînd d. Ionel Brătianu cu Ursu?

I-o fi dînd o nouă însărcinare pentru o nouă serie de conferinţe săteşti?

Unii spun că chemarea deputatului Ursu e în legătură cu un studiu asupra tocmelilor agricole din judeţul nostru.

De alt-minteri e bine de ştiut că Ursu va fi secondat în audienţa de la d. Brătianu, de tutorele său d. C. Stere.

Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ să'i înainteze de urgenţă un tablou statistic asupra proprietăţilor pe care s'au făcut uşurări ţaranilor în timpul răscoalelor ţărăneşti, arătînd în ce constă acele uşurări.

D. Apostol, directorul şcoalei primare „Vasile Conta" şi fost preşedinte al comisiunii de examinare a elevilor pregătiţi în particular a adresat un interesant raport ministerului Instrucţiunei publice, înregistrînd oare cari observaţiuni personale pe care le-a făcut cu ocazia acestor examene.

Intre altele d-sa relevă că elevii şi elevele diferitelor şcoli particulare din Iaşi au dovedit mai temeinice cunoştinţe de cît copiii pregătiţi în familie. Iar dintre aceştia din urmă o bună parte întimpină o adevarată greutate de a se exprima în limba romînă pentru motivul că graiul obişnuit în familie era limba franceză ori germană, cea romînească fiind privită numai ca o limbă ocazională, necesară la... examene. Nu fără interes este observaţia înregistrată de d. Apostol că unii părinţi cu sentimente naţionaliste afişate în public îşi educă copiii tot în limba franceză.

D. Căp. Lucasievici Pompeiu, din arma infanteriei, aflat în poziţie de disponibilitate pentru infirmităţi, a fost rechemat pe ziua de 16 August a. c., în activitate de serviciu la regimentul 15 Răsboeni.

Repetiţiile la Teatrul Naţional în vederea viitoarei stagiuni, se vor începe după 15 August a. c.

Două-zeci de profesori ai învăţămîntului secondar au depus astăzi un recurs în faţa camerei contenciosului administrativ în potriva decisiunei d-lui Sp. Haret, care anulase numirile lor.

Examenul elevilor pregătiţi în particular, declaraţi corigenţi în Iunie precum şi cei ce au a depune examen integral, va avea loc între 1—8 Septembrie.

Inscrierile elevilor ce voesc a urma cursurile secundare vor începe de la 16 August, şi vor continua pînă la 1 Septembrie.

Elevii vor trebui să treacă mai întăi un examen, consistînd într'o probă înscris şi una orală, după care se vor admite cei reuşiţi, fiind preferaţi acei cu media mai mare.

Ministerul lucrărilor publice a aprobat oferta d-lui David Grosman, adjudecînd asupra sa lucrările pentru repararea podurilor de pe şoselele naţionale, cu un scăzămînt de 16.38 la sută.

De asemeni ministerul a aprobat oferta d-lor Antoniu şi Scolari pentru construirea unui dublu canton la Copou.

Mîine se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea bunurilor mici ale statului.

La această licitaţie vor concura numai săteni.

Ni se scrie de la *Mănăstirea Agapia*, că în ziua de 31 Iulie a avut loc un concert organizat din iniţiativa d-lui D. Dimitriu, şeful corului metropolitan din Iaşi, în scop de a se ajuta din produs maicele infirme şi lipsite de mijloace.

Concertul a avut loc în frumoasa poiană, zisă a Mitropolitului. Toată lumea din Agapia a asistat la frumoasa producţie. Corul alcătuit de d. Dimitriu a executat mai multe bucăţi de operă şi cîntece populare repurtînd un frumos succes.

Judiciare.—D. I. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel, s'a reîntors eri din concediu.

*

Au fost aduşi la parchet I. Volcinschi şi V. Apostol, doui hoţi de trenuri, care operau de mai mult timp în trenurile ce circulă pe linia Iaşi—Paşcani.

*

Mendel Luxer s'a servit acum cît-va timp la un proces de o poliţă semnată de comerciantul Rapaport din localitate.

Acesta a declarat poliţa în faliş; parchetul a citat astă-zi pe Rapaport spre a face verificarea poliţei.

*

Cabinetul 1 de instrucţie se va ocupa mâine iarăşi cu afacerea lui Dimitrie Loghin, care a maltratat pe un preot de la Mitropolie.

*

Astă-zi au fost aduşi la parchet Al. Cornea şi C. Dediu, din Tataraşi, care au ultragiat pe un comisar din localitate.

*

In urma unei dispoziţiuni a parchetului general, cu începere de la 1 Septembrie, falimentele vor fi trimese spre cercetare numai la cabinetul 3 de instrucţie.

Inscrierile pentru examenul elevilor preparaţi în particular pentru Septembrie, se mai fac până mîine.

Cei care vor trimete cererile mai tîrziu, nu vor fi înscrişi.

S'au înaintat spre aprobare direcţiunei generale a c. f. r., noile numiri şi transferări ce se vor face pe ziua de 1 Septembrie st. n., în circumscripţia VI de mişcare Iaşi.

Cursurile şcoalelor primare din localitate şi a celor rurale din judeţ, vor începe în ziua de 1 Septembrie.

Regimentul Stefan cel Mare No. 13, va pleca la manevrele parţiale în ziua de 16 Septembrie a. c.

Regimentul 7 calaraşi va pleca în ziua de 7 Septembrie.

Eri a avut loc la cimitirul Eternitatea înmormîntarea d-nei Eufrosina Zagură, proprietară, din strada Albă.

La 15 August a. c., se va ţinea examenul de admitere în şcoala inferioară de agricultură de la Belceşti.

Mâine se va face tragerea la sorţi a magistraţilor care vor presida biurourile la alegerile consiliului general al judeţului, ce vor avea loc în zilele de 3, 5 şi 7 Septemerie a. c.

In locul d-lui R. Demetrescu va fi numit perceptor la circumscripţia II-a d. C. Naiman Paraschivescu, iar în locul d-lui Bădărău, la circumscripţia I-a, va fi numit perceptur d. Dimitriu, fost comisar comunal.

S'a constatat că şi în judeţul nostru ca în celelalte şi-au făcut apariţia nişte indivizi care se dau drept mijlocitori de cereale exploatînd în mod neomenos şi excrocînd pe săteni, sub cuvînt că le vînd pămînturi pe preţuri convenabile, luînd de la săteni sume de bani ca aconto.

Ministerul de Interne pe de o parte a dat o circulară prin care cere că acei indivizi să fie urmariţi şi arestaţi, iar ministerul de justiţie pe de alta parte a trimes o circulară parchetului, prin care pune în vedere ca aceşti indivizi să fie daţi judecăţei.

Aseară Miercuri a plecat prin punctul Iţcani un al doilea grup de emigranţi evrei expediaţi în Canada cu ajutorul societăţii filantropice I. C. A. din Paris. Grupul cuprindea 160 de suflete. In primele zile ale lunei Septembre va pleca grupul al treilea.

La 19 August d. dr. Buzenchi medicul veterinar al comunei va ţinea în sala teatrului naţional o importantă conferinţă asupra *laptelui* considerat din punctul de vedere al alimentaţiunei, al controlului necesar etc. Conferinţa va fi însoţită de interesante proiecţiuni electrice.

In ziua de 15 August va avea loc la societatea comercianţilor de băuturi spirtuoase din strada de Jos, alegerea unui medic al societăţei. Deşi condiţiunile materiale de angajament sunt extrem de defavorabile, lupta şi concurenţa în jurul acestui post sunt din cele mai vii în rândurile medicilor tineri.

Ca o complectare la articolul de reportaj relativ la afacerea factorului poştal Costăchescu, ţinem să adăogăm că aseară poliţia noastră de siguranţă a făcut o descindere la locuinţa lui din strada Eternitate, unde a făcut o muniţioasă percheziţie.

Soţia lui Costăchescu a fost pusă sub pază.

Aceasta se zice din causă că s'ar fi surprins o corespondenţă ce ar fi întreţinut'o cu soţia sa.

In numărul de mâine vom reveni.

Faţă cu riguroasele măsuri ce s'au luat contra străinilor de la sate, nu li se îngădue acestora nici să poată veni să'şi vadă rudele.

Aşa, ministerul de interne fiind informat că la Podul-Iloaei a venit din Rusia pentru cîte-va zile, evreul Nuchem Meier Iugerleib spre a'şi vedea rudele, a pus în vedere autorităţilor ca imediat să'l silească să părăsească localitatea.

D. Dimitrie Andrescu a reclamat prefecturei că ţaranii îl împiedecă de a-şi culege recolta de pe terenul din moşia Rediu-Tatar, ce o ţine în arendă.

S'a orânduit o anchetă.

Ultima oră

Bucureşti 9 August

Discuţia tarifului vamal

Constantinopol.—Delegaţiunea turco-romînă a continuat eri discuţiunea tarifului vamal.

Delegaţii turci rezervîndu-se a cere aprobarea guvernului în privinţa contra-propunerilor romîne asupra oarecăror concesiuni în privinţa strugurilor uscaţi şi zaharului turc. Consiliul de miniştri va statua azi asupra acestor cestiuni. Se speră că negocierile se vor termina mîine.

De asemenea în ce priveşte afacerea proprietăţilor din Dobrogea cel puţin în principiu.

D. Ferechide se întoarce Sîmbătă la Bucureşti.

Evenimente din Maroc

Paris.—Patru dintre cele mai importante triburi din Marocul de Sud, după ce au proclamat pe Muley Hafid ca Sultan, se pregătesc să meargă la Casablanca. Mai multe ziare cer a se trimite întăriri generalului Drude. După o ştire dată de ziarul, „Matin" foarte des au loc lupte la stînga lagărului generalului Drude.

Tanger.—Societatea germană de cablograme comunică că eri au sosit la Tanger 500 oameni din trupele serifiane cu destinaţie pentru Casablanca. Dînşii aşteaptă ordinele ministrului de resboi, El Guebbas.

Paris.—Ziarul „Daily Telegraph" află din Casablanca cu data de 19 August că se dă ca sigur că Muley Hafid merge asupra Casablancei în fruntea a 6000 oameni, avînd şi artilerie.

Ziarul „Matin" primeşte ştirea că la Casablanca un nou atac se pare a se desemna în ziua de 19 August la prînz pe stînga trupelor franceze. O a treia mehală venind din împrejurimile Rabatului s'a stabilit în faţa trupelor franceze.

Ziarul „Petite Parisien" comunică din Casablanca cu data de 10 August că francezii nereuşind a respinge mai departe pe călăreţii marocani situaţiunea lor devine critică. Generalul Drude ar fi telegrafiat cerînd ajutoare.

Paris.—Ziarul „Figaro" află din Casablanca cu data de 19 August că mai mulţi ofiţeri spanioli nemulţumiţi de inacţiunea în care stau, s'au dus la generalul Drude cerînd să i utilizeze.

Paris.—Ziarul „Temps" confirmă că amiralul Philibert ar fi telegrafiat că generalul Drude socoteşte necesar ca forţele sale să fie mărite pentru a fi în modeficace asigurată protecţiunea streinilor la Casablanca.

Madrid.—O persoană competentă din ministerul marinei a declarât că din cauza furtunilor anuale pe Atlantic şi care încep în Septembrie, vasele de răsboi spaniole şi franceze nu vor putea rămîne în oare cari porturi marocane acestea nepresentînd un adăpost suficient.

Casablanca.—Agenţia Reuter află că ziua de eri s'a trecut în linişte afară de cîte-va hărţueli în ajun. Arabii au încercat un atac însă s'au retras din causa focurilor de tun de pe vasele franceze.

Tanger. — Agenţia Havas află că Vineri în timpul rugăciunei la prînz în marea moschee Dgidid din Fez, un soldat a strigat: „D-zeu să l facă biruitor pe stăpînul nostru Muley Mohamed". Acesta este fratele Sultanului.

De oare ce proclamarea unui nou sultan în timp ce un sultan este pe tron, este semnalul unei revoluţiuni, toţi cei de faţă au fugit. Prăvăliile au fost închise. Se produse o mare panică. Evreii s'au baricadat în cartierul lor. Soldatul culpabil a fost arestat şi pus la închisoare.

Saint-Sebastien.— Ministrul afacerilor streine a declarat că Anglia, Franţa, Germania şi Spania au autorisat pe consulii lor din Fez să plece cu coloniile lor în caz de primejdie eventuală.

Miniştrii Franţei şi Spaniei la Tanger au remis lui Sidi Mohamed o notă care a fost comunicată şi puterilor semnatare ale actului de la Algesiras.

Cestiunile discutate la Swienemunde

Londra.—Agenţia Reuter află că una dintre cestiunile asupra cărora s'a discutat la Svienemunde a fost neutralitatea Norvegiei care a fost regulată în mod satisfăcător pentru Anglia. De asemenea în privinţa cestiunei desarmărei s'a admis o formulei de resoluţiune care a fost primită de Germania şi Rusia.

Cestiunea căilor ferate din Bagdad nu a fost atinsă, însă s'au schimbat declaraţiuni amicale în ce priveşte politica generală, mai ales cu privire la atitudinea Germaniei faţă de Rusia şi de acordul ei cu Franţa şi cu Anglia.

Presa şi vizita d-lui Sturza

Viena.—Cu privire la visita d-lui Sturza, ziarul „Fremdenblatt" zice că domnul Sturza a vizitat în ziua de 18 August pe d. Buelov la Norderney şi că acum este un act de curtenie cînd trecînd prin Viena profită de ocasiune pentru a face de asemenea o visită ministrului care dirige afacerile externe ale unei monarhii care întreţine cu Romînia relaţii aşa de amicale.

Ziarul „Neues Viener Abendblatt" zice că evenimentele din Balcani şi apropiatele negocieri pentru tratatul de comerţ vor fi fără îndoială obiect de discuţiune între d-nii Aehrenthal şi Sturza.

Romînia este foarte interesată la acţiunea reformătoare în Macedonia din causa chestiunei aromînilor. De altă parte d. Sturza a urmat în totdeauna o politică împăciuitoare a contrastelor naţionale şi în favoarea desvoltărei pacifice în Balcani.

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea **LEWIS şi MISS ANDRIENE**

INTRAREA LIBERA

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinşez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

a Iaşi la Konya, Racovita Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazā la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 30
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 20
Porte-Bouteilles, pour 250 Places.....	7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi — Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani
. . . . IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 216.—Sîmbătă 11 August 1907

Interventionizmul şi tocmelile agricole

XII

Am arătat, în articolul precedent, că datorită bunei stări financiare a ţării şi datorită construcţiei reţelei de căi ferate, proprietarii şi arendaşii şi-au consolidat situaţia lor economică. Iar ca efect al acestei consolidări, legiuitorul a putut face încă un pas spre liberalizm, cu privire la legea tocmelilor agricole.

In adevăr, legiuitorul de la 1893, fără a obliga pe proprietar să plătească munca ţăranului în bani, îl sileşte totuşi ca cel puţin această muncă să fie apreciată în bani.

In articolul de faţă mă voi ocupa de diferitele dispoziţiuni ale legei de la 1893. Negreşit, mă voi feri a intra în amănunte, şi aceasta pentru motivul că legea aceasta are şi azi putere lucrătoare la noi, aşa că e mai bine cunoscută de cît cele cari au precedat-o; apoi fiindcă scopul meu nu e să studiez fiecare lege în parte, ci mai mult să urmăresc, evoluţia tocmelilor agricole, exprimată prin cele trei modificări ale legei de la 1866.

Prima şi cea mai fericită inovaţiune a legiuitorului este proibiţiunea de a face vre-o plată în natură, ce nu ar fi produsul pămîntului arendat (art. 4).

Cu chipul acesta „se va pune dar capăt abuzurilor săvîrşite pînă acum în această privinţă, căci multe contracte am citit şi mai în toate erau prevăzute condiţiuni care cuprindeau alte plăţi decît cele prevăzute de lege. Sunt oprite dar prestaţiunele, ruşfeturile, obligaţiunile de a da muşchiul de porc, oule etc., care dacă nu se dedeau, mai tîrziu se transformau în contracte agricole Tănăsescu şi Grigorescu. *Op cit.*)"

A doua chestiune care a format preocuparea legiuitorului de la 1893, este ceia cu privire la islazuri.

Chestiunea aceasta este mult mai complicată şi mai greu de rezolvat decît şi-ar putea închipui cineva. A face istoricul păşunelor în Romînia însemnează a reface întreaga istorie a agriculturei la noi. O schiţare totuşi, cît de scurtă, nu va strica, mai cu seamă că suntem în ajunul epocei de legiferare în chestiunea ţărănească.

In veacul de mijloc, pămîntul avea o valoare foarte mică.

In primul loc, era nesiguranţa politică, lipsa de justiţie şi desele schimbări de domnie aduceau o mare perturbaţiune proprietăţii, de oarece la fiecare suire pe tron, proprietarii vechi trebuiau să obţină o consfinţire a dreptului lor din partea noului domnitor; apoi, lipsa de braţe făcea că cea mai mare parte a solului să rămînă necultivată. Desele războaie şi încălcări, nesiguranţa drumurilor şi faptul că Marea-Neagră era închisă, făceau orice concentrare a proprietăţii imposibilă.

Dar timpul şi civilizaţia au înlăturat toate aceste piedici. Starea economică a principatelor s'a îmbunătăţit mult, datorită împrejurărilor politice exterioare şi mai cu seamă luptelor dintre Ruşi şi Turci. Duelul acesta a avut ca efect, slăbirea Turciei şi micşorarea reciprocă a sferei de influenţă ce amîndouă aceste puteri exercitau în ţările-romîneşti.

Războaiele acestea, deşi cîte odată au fost dăunătoare Principatelor dunărene, în general vorbind, ele au avut însă urmări binefăcătoare: Turcia neîncetat învinsă, a perdut treptat Crimeia, Egipetul şi toate celelalte posesiuni din sudul Europei, precum şi cele din nordul Africei. Adică toate acele provincii care alimentau imperiul Otoman cu grîne. Perderea lor a avut ca prim efect stimularea agriculturei noastre. Ţările romîneşti erau acum chemate să furnizeze toate cerealele trebuitoare la Constantinopole.

Ba ceva mai mult, prin tratatul de la Adrianopole, „Marea Neagră devine accesibilă tuturor vaselor de comerţ şi astfel se deschide un debuşeu larg cerealelor noastre.

Evenimentul acesta a fost hotărîtor în istoria noastră economică şi putem zice, fără teamă de exagerare, că de la această dată, Ţările-romîneşti devin ţări prin excelenţă agricole.

Cu chipul acesta toate piedicile cari se opuneau la concentrarea proprietăţei, au fost înlăturate.

Primul efect al acestei schimbări internaţionale, a fost extinderea agriculturei noastre şi pe măsură ce terenurile supuse culturei se înmulţeau, în aceiaşi măsură pămînturile destinate păşunelor se restrîngeau.

Iată în adevăr, ce scrie Frédéric Damé, asupra acestei chestiuni, în a sa *Histoire de la Roumanie contemporaine*: „tratatul de la Adrianopole deschizînd Marea Neagră tuturor vaselor de comerţ, cerealele munteneşti ca şi cele moldoveneşti au început a fi căutate; preţurile urcîndu-se, proprietarii aveau tot interesul să reducă cantitatea de pămînt destinată ţăranilor şi să tragă foloase din livezile care pînă atunci servise pentru păşunatul vitelor.

A urmat de aici o nemulţumire generală a clasei ţărăneşti şi ruina comerţului de vite care forma atunci marea bogăţie a ţărei (pg. 123. Nota)".

Pe de altă parte d-nii Tănăsescu şi Grigorescu, fac aceiaşi constatare, în meritoasa d-lor lucrare: „Tratatul de la Adrianopole, 1829, deschisese Marea Neagră negoţului tuturor ţărilor. Grînele romîne începură a fi cerute; exploatarea pămîntului se întinse; el începu a fi preţuit şi multe păşune fură jertfite, pentru a fi prefăcute în arătură (pg. 18.)."

La 1864 intervine reforma lui Kogălniceanu, al cărei prim efect a fost cela de-a declara boerimea noastră, proprietară *ex jure quiritium*, pe moşiile lor. Agricultura s'a resimţit de această reformă şi ia un avînt considerabil, şi în aceiaşi măsură în care agricultura se întindea, păşunele pentru vite se restrîngeau. Pînă şi ţăranii, ei cei întăi interesaţi a avea păşune, s'au văzut atraşi a introduce plugul în islazurile lor: „Legea împroprietărirei clăcaşilor din 1864 a rezervat pentru păşunatul vitelor izlazul; însă locuitorii, prin faptul înmulţirei familiei lor, văzînd că pămînturile de muncă pe cari au fost împroprietăriţi nu produc în destul pentru hrana întregei familii, au fost nevoiţi să întroducă plugul în pămîntul rezervat pentru izlaz şi astfel s'a împuţinat din ce în ce acel pămînt pînă a dispărut aproape cu totul".

Dispariţia izlazurilor are dar la bază o cauză profundă care nu poate fi înlăturată; dispariţia aceasta se datorează avîntului ce agricultura noastră a luat în ultimile decenii ale veacului trecut.

Bazaţi pe raritatea şi pe scumpetea izlazurilor, proprietarii comiteau tot felul de abuzuri faţă de ţărani. Legiuitorul de la 1893, d. P. P. Carp, a încercat să pue o stavilă acestor abuzuri, înscriind în legea pentru tocmelile agricole obligaţiunea pentru proprietar de-a măsura întinderea de pămînt destinată izlazurilor. Mai mult încă, legiuitorul a obligat pe proprietari sau arendaşi să închirieze însă-şi imaşul, iar nu dreptul la imaş, cum era înainte de 1893 şi prin acest fapt nu mai putea introduce şi proprietarul vitele sale sau alte vite străine. Să nu se confunde închirierea imaşului cu închirierea dreptului de imaş, căci în acest din urmă caz avea şi proprietarul drept la imaş.

Aceste şi încă alte cîte-va dispoziţiuni ale legei de la 1893, fac caracteristica acestei legi; ne oprim de o camdată aici; în articolul viitor vom studia mersul evolutiv al legei tocmelilor agricole de la 1866 încoace.

Iaşi, 1907. **St. Antim**

Persoana Regelui şi Manifestul

Cînd partidul liberal a venit la guvern în numele M. S. Regelui şi cu un manifest Regal, el reprezenta „expresiunea voinţei Suveranului de a aduce cît de curînd reformele necesare păturei ţărăneşti. Pentru realizarea acestui program, partidul liberal a apelat la devotamentul şi solidaritatea partidului conservator. Şi din primul moment, de la prima chemare, a găsit în jurul acestui program-manifest, grupat, tot partidul conservator, care făcînd abstracţie de propriile sale principii a dat concursul său nelimitat partidului liberal.

In această colaborare conservatorii au arătat adîncul respect pe care îl poartă Coroanei şi dorinţelor Suveranului, precum şi patriotismul lor sincer în toate mişcările necesare pentru liniştea şi propăşirea ţărei. Manifestul regal în condiţiile de atunci rămînea mai presus de discuţii şi opiniile politice, era un desiderat superior, căruia fie-care romîn trebuia să i se supuie, era lozinca de luptă şi nu partidul conservator, vecinic devotat Tronului şi Suveranului său, l'ar fi discutat.

De atunci s'a întîmplat multe: partidul liberal a transformat acest manifest într'un program de partid, l'a coborît la luptele politice şi l'a făcut port-drapelul unor revendicări. Camerele conservatoare care erau menite să voteze şi să urmeze întocmai acest manifest regal, au fost disolvate şi ţara a fost chemată să constitue o nouă legislaţie care trebuia să se pronunţe asupra acestui manifest-program.

Din momentul acesta orice critică şi discuţie e permisă în jurul manifestului de la 13 Martie; partidul conservator scapă de sub tutela impusă de condiţiile de atunci, de o parte revoltele, de altă parte apelul pe care îl făceau singuri liberalii la o conlucrare în comun. Partidul liberal însuşindu-şi manifestul şi voind a duce singur lupta, se desistă de ajutorul altora şi partidului conservator îi este drumul liber de a discuta sau combate nu Manifestul Regal, dar programul partidului liberal

Nu este deci o operă de antidinasticism şi nerespect pentru Coroană, opera de critică şi discuţie pe care o întreprind conservatorii faţă de acest Manifest-program —dar găsim neleală introducerea Persoanei Suveranului în micile discuţii de presă.

In potriva acestor discuţii ireverenţioase, în potriva unor titluri de gazetă ca: *Regele anarchist, Regele incendiar*, pe cari le întrebuinţează presa liberală ne-am revoltat şi am cerut încetarea unei atare purtări. Nu era greu de a pricepe fondul celor avansate de noi şi recurgerea „Liberalului" la un dialecticism ezuit, nu-l poate sustrage de la acuzările noastre cari rămîn: presa liberală n'a respectat şi nu respectă nici odată persoana Regelui!

Noi agităm la ţară?

Ziarele liberale nu încetează de a ne acuza de a fi autorii unor noi revolte ţărăneşti. Voinţa Naţională *şi* Independenţa romînă *văd în presa conservatoare obîrşia unei noui propagande poporaniste cu caracter anarhic.*

E curioasă această concepţie a presei liberale şi atacurile la care suntem supuşi ne fac să ne amintim povestea cu fata cea urîtă. Ziarele liberale ne-au luat înainte cu acuzările spre a nu le arunca noi invinuirile pe cari le merită.

Noi agităm la ţeară, ziarele noastre duc în sate grăuntele de revoltă şi nemulţumire? Să fie oare drept?

La vreme am arătat cum învăţătorii şi preoţii sub direcţia morală a autorităţilor agită la sate, cum d. Ursu deputatul d-lui C. Sterea, duce din sat în sat un program cu revendicări poporaniste, am arătat că în urma acestor mişcări s'a început în judeţul nostru o răsvrătire cu un caracter special, ţaranii organizau greve şi opuneau o rezistenţă pasivă tuturor cerinţelor proprietăreşti. Alarma dată de noi a prins, căci d. Ursu a fost oprit de a mai colinda satele, iar învăţătorii şi preoţii au oprit cel puţin pentru o vreme agitaţia lor.

Noi am agitat, am sămănat începutul unei noi revolte sau autorităţile liberale cu reprezentanţii sei? Ne putem acuza numai de atît că relevînd la timp mişcarea poporanistă începută în Moldova, am putut să o oprim pentru o clipă. Se poate acuza o presă doritoare de a vedea tocmai pacea şi liniştea domnind la sate, de aţîţări? Independenţa *acuză presa conservatoare c'ar dori ca un nou răsboi civil să înceapă spre a'şi putea mări tirajul. Slavă domnului, ziarele conservatoare au avut totdeauna tiraj şi fără evenimente extraordinare şi n'au recurs la ele spre a'şi spori cetitorii. Acuzaţia aceasta meschină nu ne poate lovi; interesul pentru ordine a condus în totdeauna presa de partid şi relevarile cari se fac a faptelor de la ţară au servit în trecut şi vor servi în viitor de a înăbuşi din faşe o nouă mişcare.*

Putem tăcea oare, cînd şi acum ne vin veşti îngrijitoare! Ţaranii din toată Moldova se găsesc sub impresia unor evenimente noi pe cari le pregătesc. „Aşteptăm doar să strîngem recolta porumbului, spun ţăranii şi îndată vom plăca la oraş să vorbim cu autorităţile, căci nu mai putem trăi aşa. Şi dacă nu ni se va face nimic, o să trimitem cîte doi oameni din fiecare sat la Rege, căci Regele ne-a promis că are să ne facă dreptate".

Cine a sădit aceste idei, cine a propagat şi a aratat manifestul regal ca un program poporanist şi ca dorinţa sinceră a partidului liberal de a face reformè? Cine a coborît în agitaţiile de la ţară pînă şi persoana Regelui?

Aceasta ziarele liberale nu voesc să ştie; ei bine, le vom arata noi cine agită şi a agitat la ţară.

Amnestia regală

M. S. Regele în Inalta sa Bunatate şi Milă a bine voit a graţia pe toţi condamnaţii din răscoalele ţărăneşti precum a decis de asemeni suspendarea tuturor urmăririlor judiciare începute.

M. S. Regele aminteşte însă invinuiţilor că pe viitor Clemenţa Sa regală nu se va mai arata, căci datoria fie-cărui cetăţean e de a respecta ordinea şi legile ţărei sale.

Această amnestie va găsi un ecou adînc în inimile tuturor şi toţi Romînii vor saluta cu bucurie Mărinimosul act al Bunului lor Suveran.

OAMENI ŞI LUCRURI

VALUL FERICIRII

Nu fără oarecare emoţiune am deschis —chiar în seara apariţiei lui—primul număr al nouei reviste socialiste apărută în oraşul nostru. Dacă crezi ori nu într'o anumită religiune, indiferent, ai totdeauna o senzaţie de profund respect cînd intri în templul ei şi fără de voie te cutremuri uşor. Credinţa socialistă are ceva din acel misticizm emoţionant al religiunilor— toate religiunile vor şi predica „mîntuirea" omului—chiar dacă în locul preceptelor oculte şi a vreunei divinităţi, el a pus o frază simplă pe portalele catedralelor sale: nici pîne fără muncă, nici muncă fără pîne. Ca toate religiunile însă, socializmul ar fi mult mai frumos fără anumiţi preoţi care-l servesc servindu-se de el, care predică dreptate, egalitate, frăţie, manifestîndu-se însă, ei, sufleteşte, prin ură, prin violenţă, printr'un spirit de învrăjbire şi de egoism fără pereche. Puterea şi sinceritatea credinţei lăsîndu-i aceiaşi, neschimbaţi în răutatea şi în egoizmul lor, te uiţi cu neîncredere la ei şi te întrebi cu teamă: aceştia sunt cei dintăiu cari au priceput, cari au asimilat înaltele, frumoasele şi sfintele învăţături? Şi aceste sunt armele pentru a învinge, mijloacele de a convinge? Credinţa în sine e însă înălţătoare şi dacă n'o primeşti prin guri urîte, o poţi medita din scrieri frumoase. De aci izvoreşte poate fenomenul particular că aproape toţi oamenii închină aceste religiuni cîţi-va ani din tinereţea lor, anii de avînt, de iluzii, de încredere mai uşoară şi de lipsă de experienţă; anii cînd nu te-ai lovit încă de stînca dezamăgirilor izvorîte din contactul cu oamenii; cînd n'ai încercat încă, pe corpul său propriu, loviturile egoizmului omenesc, anii, în care ai putut crede —din lipsa de cunoştinţi—că fericirea consistă pentru oameni numai într'o uşurare a luptei pentru traiu, după cum cere programul mistic al socialismului doctrinar.

De fapt însă, este aceasta cheia fericirei omeneşti? Este sufletul omului mai puţin complicat şi pretenţios decât corpul? Este cantitatea de mulţumire mai mare în rândurile acelor ce nu muncesc ori muncesc mai puţin? Este suferinţa un element comensurabil şi poate ea fi îngrădită sau izgonită din viaţa societăţei omeneşti? Există putinţa sau trebuinţa de grăbit evoluţia socială şi nu este ea un fenomen care se realizează de sine? Este între diferitele clase şi straturi ale societăţei o prăpastie de netrecut, când vedem în jurul nostru zilnic sărindu-se mersul normal dezvoltării şi al succesiunei? Căci intelectualii toţi, câţi îngroşă rândurile socialismului ori se cufundă în oceanul vieţei burgheze, apostoli ai luptei ori partizani ai oportunizmului, sunt în marea lor majoritate, fii ai unor părinţi resemnaţi şi inculţi; acei ce s'au „ridicat" repede sunt odrasle ale mizeriei —cari au sărit atâtea trrepte ale progresului normal. Revoluţia se făptueşte dar în afară de socialism, după cum într'o societate socialistă multe puncte din program ar dispărea, după cum în fiece preot—dispar anumite cerinţi ale religiunii, anumite însuşiri ale ei.

Lumea e mai presus de formule şi mai ales de credinţi şi de fanatizm. Miragiul fericirei e amăgitor şi ea, pare desigur mai frumoasă sub val, de departe... Vor veni însă alţi cugetători, alţi apostoli şi-i vor găsi chipul cel adevărat, fiinţa reală. Să-i aşteptăm. **Rodion**

Familia Calmuţki

Nu toţi istoricii sînt de aceiaşi părere asupra originei familiei Calmuţki. Unii văd o înrudire între familia Calmăş, şi Calmuţki, de şi din cea dintăi au eşit voevozii Calimahi, iar din cea de a doua numai boerinaşi de starea a doua şi a treia, ca multe alte familii de boerinaşi din nordul Moldovei de prin veacul al XVII —către sfârşit—încoace.

Aceste 2 familii au ceva de comun în tulpina lor—**Calmuc**—, dar asta nu arată atâta origină străină a familiei căci cum cu dreptul observă d. N. Iorga, şi alţi boeri moldoveni băştinaşi ca *Turcul şi Turculeţ*, numai Turci n'au fost.

Nu putem şti de-a fir'a părul împrejurările, cari au adus darea acestei porecle, care nu arată atît origina de neam şi rasă, cît poate şi traiul dus prin armatele străine, singura cale de amestec în serviciile timpului, căci în adevăr pe primul Calmuţki îl găseau cu rang în armata polonă, după care ei capătă rangul de *„şlehtici, oameni de frunte"*.

Era vie în amintirea mazililor de Călineşti povestea pentru începutul familiei lui Calmuţki din Călineşti şi Berbeşti, căci după 100 de ani, în 1788 Octombre 6, întrebaţi fiind de rândul acestui neam de oameni ei spun următoarele de cel întăi Calmuţki, *Ioanes Kalmucky*. „Şi ştim" zic mazilii—că trăind în ţara Leşască cu Domnul Moldovei şi slujind la oaste leşască, pentru care a lui bună şi credincioasă slujbă, Craiul leşesc de atunci, anume *Sobieţki*, l'au rădicat la cinste de *şleahticie* a pământului ţării Leşăşti". (N. Iorga, Documentele familiei Calimahi II, 205).

Deci după amintirea mazililor din 1788 a cărui memorie se rădică până la bunicii lor cu o sută de ani în urmă, primul Calmuţki a fost oştean polon în slujba regelui Poloniei Ioan Sobieski.

Tocmai aşa sună notiţa din 1676 Februarie 4 vorbind de acest prim Calmuţki „Ioannes Kalmucky miles bellica virtute clarus—Ioan Calmuţki oştean vestit prin virtutea lui ostăşască".

Domnul supt care a luptat vitejeşte a fost Ştefan Petriceaico Vodă şi cu el se retrage în Polonia, unde capătă şi titlu de *şlehtici*, nobil, ca mulţi alţi moldoveni ai timpului.

Ca moldoveni îi consideră şi autorul Arhondologiei Moldovei: „Moldoveni cunoscuţi din vechi între boernaşi; după poreclă trebue să fie Leşi" (Pah. C. Sion „Arhondologia" 158).

Ştefan Petriceaico Vodă era partizan politicei polone şi de dragul lor a făcut defecţiune de pe câmpul de luptă în preajma Hotinului şi a făcut şi pe Dosoftei Mitropolitul să se hainească în Polonia (Let. II, 10).

In aceste învârtejiri de oşti fost-a dat să se înceapă vorba de primul Calmuţki, rădicat în vază prin virtuţile sale militare, cum tot pe atunci şi pe aceiaşi cale militară s'a fost rădicat până la treptele domniei un alt răzeş mazil de Siliştenî. *Dimitrie sărdarul Cantemir.*

Despre traiul acestui prim Calmuţki n'avem ştire. Petrecîndu-şi viaţa între puşti şi baionete, n'avem altele de înregistrat de cît fapte de arme, prilej de înalţare socială.

Mazilii din 1788 ştiu să ne spună de urmaşii acestui Ioannnes Kalmucky: „Acesta mai sus numit, *Ion Calmuţki*, au „făcut pe *Dumitraş Calmuţki*, ce au fost „vel căpitan şi la rânduială boerească şi „pe *Ghiorghe Calmuţki* ce au fost comis „tij la cea rânduială'"

Iată dar a doua generaţie de Calmuţki.

Amintire de acest *Dumitraş Calmuţki* o'avem în actul din 1709 Noembrie 23, în care se zice că Dumitraşco Calmuţki căpitan (şi Petru Cafegiu) sunt imputerniciţi a cerca unde ar afla orice fel de bucate sau de lucruri de ale boerilor ce sunt eşiţi din ţară".

Boeria sa şi-o arată în porecla: *Dumitraşco de Zastavna.*

In 1714 Iulie 28 Nicolae Vodă Mavrocordat rădică la rangul de vel căpitan pe Dumitraşco Calmuţki înlocuind pe Hâncul. Până la acea dată căpitan al târgului Cernăuţului fusesc Hâncul; în 28 Iulie 1714 este rădicat la această cinste Dumitraş Calmuţki mare căpitan şi în cartea gospod scrisă către căpitani şi călaraşi de pe la steaguri din acel ţinut. Domnul cere ascultare la ordinile lui D. Calmuţki, ameninţîndu-i la dinpotrivă cu pedeapsă.

Rădicarea în ranguri era întovărăşită de o sporire în avere. In adevăr încă din 1710 Oct. 5 Dumitraşco Kalmuţki vel căpitan ia de la Ioan Paladi biv vel vistier moşia Berbeştii ot Cernăuţi, pentru o datorie. Moşia Berbeştii fusese mai înainte a lui Cerbul evreu, şi de la acest evreu o cumpărase Ion Paladi visternicul.

Aşezarea acest D. Calmuţki şi-a făcut'o la Călineşti, unde îl găsim dînd mărturie pentru Călineşti încă din 7225 Ianuar 2 (1717) cum se ceteşte în procesul iscat pentru această moşie, tocmai în 1759 şi de aceia răzeşii din Călineşti ştiu să spuna tocmai în 1788 despre cei dintăi Calmuţki.

Cel dintăiu Ion Calmuţki a trebuit să trăiască între 1640—1700, dacă în 1676 era *milles clarus.*

Dumitraşco şi Gheorghe Calmuţki au trăit între 1670—1740, căci pe cel dintăiu îl găsim căpitan între 1709—1717.

Despre cel de al doilea fiu a lui Ion Calmuţki, găsim amintire în cartea de judecată a lui Grigore Ghica Vodă din 1730 Iulie 18, pentru moşia Lucavăţul. Această moşie fusese cumpărată cu câţiva ani mai înainte de Gh. Calmuţki de la un polon din Sniatin „So hat der Kalmuzki kein anderes Wort gegeben als dass er ist aus Pohlan gekommen".

Procesul s'a incins între Ursaki Isar şi Gligoraşco Peutel cu Gheorghe Calmuţki pentru Lucovăţ.

Rangul de boerie la care a ajuns a fost acel de comis.

Viaţa acestor doi fraţi se încheie pe la anul 1740.

Mazilii marturi din 1788 ne mai spun de urmaşii acestor 2 fraţi: „Din Dumitraş Calmuţki au eşit *Mihalachi Calmuţki*; iar din Gheorghe Calmuţki au eşit *Ioan şi Nicolae Calmuţki.*

Dar cu aceştia întrăm în a treia generaţie de Calmuţki care a trebuit să trăiască între 1720—1780 cel puţin, în care timp îi şi găsim ocupînd diferite boerii şi dinduli-se diferite însărcinări.

Dar despre aceasta pe mâne.

Gh. Ghibănescu

Influenţa Legei Clerului Mirean

III

Din punct de vedere material s'a făcut un pas înainte. Până la aplicarea legei puţini slujitori bisericeşti primiau salarul de la stat, dar de la 1894 toţi preoţii rurali, marea majoritate, cei mai nedreptăţiţi şi mai apasaţi în trecut, primesc regulat salarul de la Stat. Preoţii de la oraşe se plătesc regulat de comune conform legei.

Mai sunt escepţii, căci mai sunt comune ca Craiova şi Focşanii, care nu s'au obişnut încă cu îndeplinirea datoriilor impuse de lege.

Până la 1893 preoţii rurali se întreţineau din angajamentele ce făceau cu locuitorii şi din precupeţirea serviciilor religioase. De la 1894 ei primesc salarul regulat de la Stat, iar legea şi regulamentul opresc precupeţirea actelor sfinte. Dacă lăcomia mai ispiteşte pe cei dominaţi numai de posedarea bunurilor lumeşti—şi nu sunt tocmai puţini din aceştia,—apoi regulamentul împiedecă în parte specularea actelor sfinte, căci a fixat taxe pentru serviciile religioase cele mai uzitate. Nesocotitorii regulamentului îşi primesc pedeapsa, dacă fapta lor e cunoscută de autoritatea bisericească, dar mai ales de cea lumească.

De unde până la 1893 preoţii cei mai favorisaţi de puterea administrativă bisericească, cei de la bisericele Statului de clasa I-a, abia primeau 100 lei lunar, de la 1894 toţi parohii licenţiaţi în teologie de la oraşe sunt retribuiţi cu 200 lei lunar, iar cei cu seminarul complect cu 80 lei lunar afară de venitul Epitrahirului. Pe lângă regularea salariilor la oraşe şi sate, legea a mai întrodus şi gradaţiile, menite să amelioreze soarta servitorilor bisericeşti din 10 în 10 ani.

Legea de la 1893 a fixat personalului administrativ bisericesc un salar mai proporţional cu munca ce s'ar depune de cei convinşi că posturile administrative sunt nişte apostolate, iar nu nişte simple funcţiuni, menite să sporească veniturile materiale pe orice căi şi prin orice mijloace. Şi dacă li s'a asigurat o existenţă modestă, apoi ar fi drept ca să fie siliţi să se devoteze misiunei lor. Ar trebui, ca toţi să fie exemple vii de studiu şi de moralitate. Ar trebui siliţi să devie apostoli convinşi ai creştinismului şi ai romînismului, căci prin munca şi devotarea binelui general s'ar putea stârpi multe rele.

O schimbare s'a făcut din punct de vedere juridic şi administrativ.

Până la 1893 dreptul de a trimite în judecată, cum şi numirea personalului bisericesc îl avea numai P. S. Chiriarchi, iar de atunci îl are şi d. ministru, iar numirile se fac în înţelegere cu ministrul Instrucţiunei, care supraveghează respectarea legilor Statului.

Pînă la 1893 sentinţele consistoriilor erau supuse la aprobarea şi dezaprobarea P. S. Chiriarchi, iar autoritatea conzistoriilor era stirbită, întru cît sentinţele puteau fi anulate de puterea administrativă bisericească. Sentinţele se aprobă şi astăzi de P. S. Chiriarchi, dar nu mai pot fi desfiinţate şi prin urmare autoritatea conzistoriilor a crescut.

Aducerea la îndeplinire a sentinţeior de către ministrul Cultelor în ceea ce priveşte oprirea salariilor a scutit pe P. S. Chiriarchi de o sumă de stăruinţi şi a întrodus pe une locuri convingerea, că legile bisericeşti trebuesc respectate pentru a se evita perderea lefii din iniţiativa Statului.

Prin întroducerea condiţiilor de admitere la preoţie şi la recrutarea personalului administrativ bisericesc s'a înlesnit pătrunderea în cler a oamenilor mai apţi a deveni buni conducători sufleteşti. Şi de unde pînă la 1893 nu aveam în toată ţara 100 de preoţi cu 7 clase seminariale, astăzi avem peste 200 cu licenţa şi cîte-va sute cu seminarul complect. In trecut, cei mai învăţaţi pătrundeau cu greu în cler, căci erau priviţi cu neîncredere şi defaimaţi. De defaimare n'au scapat cu totul nici astăzi. Legea de la 1893 a înlesnit întrarea în cler a cărturarilor şi le-au oferit locurile de onoare. Dacă de atunci personalul administrativ bisericesc s'ar fi recrutat dintre oamenii cei mai instruiţi, mai harnici şi mai cinstiţi, apoi ar fi dispărut cu totul obiceiurile nenorocite moştenite de la fanarioţi, cari fac mult rău bisericei.

Din cele scrise rezultă, că legea Clerului Mirean a avut o influenţă binefăcătoare din punct de vedere cultural, moral, juridic, administrativ şi material.

Ea a înlesnit intrarea în cler a oamenilor de valoare, a susţinut ordinea, a garantat stabilitatea şi s'a silit să asigure dreptatea. Tot ea a înlesnit primii paşi spre progres, care ar fi fost cu mult mai însemnat, dacă ar fi lipsit ideea greşită că valoarea personală se creşte prin nesocotirea sistematică a legei.

Dacă voim ca Biserica Romînească să se înalţe la locul de cinste ce i se cuvine, dacă dorim să fie susţinătoarea ştiinţei, moralităţei şi a Statului, apoi toată silinţa trebue îndreptată spre a infiltra cît mai adînc respectul legei. Numai prin aplicarea cu sfinţenie a legei, în spirit şi literă, vom ajunge să schimbăm cu totul faţa lucrurilor, iar servitorii bisericeşti nu vor mai fi numai săvîrşitori ai actelor sfinte, ci vor deveni apostoli ai creştinismului şi ai romînismului.

V Oiaga

Litere-Ştiinţe-Arte

Se vorbeşte mereu de literatură sau de aşa zisa literatură în ziarele noastre. Numai din cînd în cînd cîte o licărire de originalitate şi de activitate ştiinţifică mai remarcabilă. S'ar zice că temperamentul latin predispune poporul romîn spre însufleţiri, spre visări, spre avînturi dar foarte puţin către încordări şi cercetări pozitive care formează domeniul ştiinţei propriu zise.

In Apus s'au rîdicat în ultimii ani talente literare mari de origine romînească Mult mai puţin bogate au fost manifestăţile pe tărîmul cercetărilor, dar nici de tot neînsemnate. Aceste cîteva reflecţii mi le suggerează apariţia în librării şi reviste străine a unor lucrări datorite confratelui nostru dr. I. Duscian în care cetitorii „Opiniei" au putut aprecia calităţile literare şi ziaristice. Aceste din urmă se împacă la d-sa foarte bine cu spiritul unui cercetător laborios şi cele trei mai recente lucrări ale d-sale o dovedesc pe deplin.

„Répétitoire pratique de Chimie physiologique et pathologique" se intitulează una din aceste lucrări, de 150 pagini, apărută la Félix Allan, Paris şi rezultat al unor cercetări făcute de d. Dr. Duscian în calitate de privat-docent la facultatea de medicină din Geneva. Celelalte două sunt extrase din Reviste medicale şi se intitulează: „Nèvrose respiratoères dans L'hystérie" şi „Deux cas de fiévre hystèrique".

Calitatea autorului de redactor al „Opiniei" ne sileşte să înregistrăm numai titlurile lucrărilor fără alte comentarii sau laude. Are şi gazetăria neajunsurile ei pentru...gazetarii cari sunt în acelaş timp oameni de ştiinţă.

*

Intre multe romane cari se publică zilnic în Franţa, un roman al unei compatrioate a noastre a reţinut atenţia publicului şi al criticei franceze. D. Emile Faguet îi consacră câteva rânduri elogioase. Romanul e datorit unei tinere şi gingaşe românce: d-ra Lelia Georgescu şi e intitulat: „L'inassouvis".

*

A apărut intr'o foarte elegantă editură a casei Mischonzniky din Bucureşti „Cîntecul Vetrei luminoase" muzica de profesorul orb *A Ivela*, cuvinte de A. Steuerman. Imprimatul e făcut de casa G. G. Röder din Lipsca şi se vinde în folosul instituţiunei „Vatra Luminoasă". Coperta e perfect ilustrată, înfăţişînd pe M. S. Regina în mijlocul orbilor.

Textul german al aceluiaşi cântec e datorit d-nei Emmy Wandelman şi se află cuprins în text.

*

A apărut No. 1, pe August, al revistei ieşene „Viitorul Social" având următorul sumar:

I. Sion, Socializmul în Romania; Dr. Racovski, Chestiunea agrară, I. M., In ţara mea (poezie) Kiril, Unsprezece zile pe Potemkin, S. Ghelengiceanu, Răscoalele şi Represiunea, B. Lăzăreanu, Rapsodie, G. Grigorovici, Socialismul în Bucovina, I. Neagu, Muget din trecut; M. Gh. Bujor, Conferinţa din Galaţi, Cronica internă şi externă etc.

Revista e elegant tipărită şi se prezintă ca o publicaţiune serioasă.

*

Intr'o revistă engleză găsim cîteva amintiri personale asupra faimoasei Maria Baskirceff. Autoarea acestor amintiri laudă memoria remarcabilă o scriitoarei, gustul ei estetic, puterea de voinţă dar în acelaşi timp şi lipsa totală de simpatie pentru alţii, afară de cazul cînd ei se ocupau de ea şi de operile ei cu elogii. Maria Baskirceff, era tipul femeei egoiste, dotată cu cele mai strălucite calităţi, pe cari unii le au numit geniale, şi pe cari ea nu le întrebuinţa de cît spre folosul ei propriu.

*

Eminentul critic francez d-nul Emile Faguet publică în „La Revue" un studiu critic asupra lucrărei de criminologie a doctorului Legrain. Autorul acestei criminalogii, după ce ajunge la concluzia că „măsura responsabilităţei la criminali e o problemă care ne scapă: ascunsă fiind în conştiinţa omeneescă ea e insolubilă pentru ştiinţa pozitivă" — închee cu generoasa frază, adresată acelora chemaţi a judeca: „Fiţi blînzi! In cele mai multe cazuri aveţi de aface cu bolnavi".

Informaţii

Familia regală şi princiară, serbătoresc după amiaza 11/24 August, a 42-a aniversare a naşterei A. S. R. Principele Ferdinand.

Prinţul Ferdinand e născut la 24 August st. n. la Sigmaringen.

Cu această ocazie un Tedeum solemn va fi celebrat la Mitropolia Capitalei, servicii religioase vor fi de asemeni oficiate în toate bisericile din ţară.

La Bucureşti, toţi miniştrii precum şi toţi representanţii autorităţilor civile şi militare vor asista la acest Te-Deum.

Onorurile militare vor fi date în curtea mitropoliei de către o companie de infanterie cu drapelul şi muzica.

—

Suntem pozitiv informaţi că d. Kernbach, prefectul de judeţ, urmăreşte ideia de a desfiinţa grădina din faţa ruinatului palat administrativ precum şi sera din faţa palatului care s'a construit cu atîtea sacrificii.

Cu această ocaziune, d-sa crede a realiza pentru judeţ o economie de 60 lei lunar, salarul actualului grădinar.

Ce va face însă cu locul ce ar rămîne viran în faţa palatului, nu ştim. Un lucru e cert: statuia lui Stefan cel mare va rămîne solitară pe o întindere de loc împietruită, dacă nu cumva va avea soarta lui Asachi să fie transportată aiurea.

Dar, cu economiile, actualul prefect voeşte să meargă şi mai departe. Cum actualmente Prefectura singură se găseşte instalată în strada Seulescu, nu e esclusă posibilitatea desfiinţărei postului de intendent ca inutil întru cît salarul ce s'ar mai ordonanţa nu e in raport cu munca depusă care s'ar reduce la zero, întru cît acum atribuţiunile intendentului sunt aşa de minime, că nu mai are nici un rost fiinţarea lui mai departe.

Pe lîngă posturile menţionate, se vor mai face simţitoare reduceri în bugetul personalului, tăindu-se cîte-va posturi de copişti, înfiinţate cu toptanul pe vremea prefectoriatului d-lui Gane.

Cu această ocasiune vor fi... licenţiaţi cîţi-va funcţionari cu studii elementare.

—

Maiestăţile lor Regele şi Regina vor părăsi ţara Lunea viitoare, 13 August. După cum am anunţat M. M. L. L. se vor duce la început la Ischl şi de acolo la Friburg în Elveţia.

—

Eri a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea copilei Margareta, a d-lui Ilie Şeptilici.

—

D. *Goian* e primarele de azi al Răducănenilor. D-sa e propietar în Bozga, unde a rădicat o biserică în piatră de toată frumuseţa. Călătorul care are prilejul de a trece prin frumoasa vale a Bozgăi admiră în mod deosebit frumoasa biserică ce se înalţă pe sprinceana dealului, pe care e aşezat satul. Mirarea îl cuprinde şi mai mult, cînd întră în lăuntru. Pictura în special e aşa de reuşită, totul e lucrat aşa de artistic că curiozitatea face pe călătorul vizitator 'să întrebe cine a putut rădica un asemenea local măreţ lui Dumnezeu? Mirarea însă este şi mai mare cînd i se recomandă un moşneag drăguţ, sfătos şi prietenos, care tare în credinţa ceriului şi în dorul străbunilor pentru locaşuri sfinte şi-a afierosit toată munca sa celui prea Inalt.

Nu se putea o mai mare atenţie decît a se da acestui drăguţ şi prea cucernic moşneguţ răsplata muncei pentru biserică. Şi i-s'a dat clasa I. Adîncile noastre mulţumiri.

—

In primele zile ale lunei Octombre, se dă ca sigură ştirea că d. St. Cristodulo, Inginerul şef al serviciului tecnic al jud. Iaşi, va fi avansat inspector, iar în locul d-sale va fi înaintat şi permutat la Iaşi d. inginer Em. Cucu Starostescu, actual şef al serviciului tecnic din jud. Dorohoi.

—

D. Victor Farra, secretarul consiliului judeţean de Iaşi, aflându-se în concediu, d-sa este suplinit în serviciu de dl. C. Fetu, şeful biuroului acelui serviciu.

—

Funcţionarii din cancelaria serviciului judeţean din prefectura judeţului Iaşi, sunt foarte neliniştiţi, din causa svonului că actualul prefect, d. Kernbach, va opera mari reduceri în bugetul anului viitor pe care'l va prezenta noului consiliu în sesiunea de Octombrie.

—

Ni se spune că d. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, a renunţat pentru moment la mişcarea ce o plănuia în poliţia locală.

Aceasta în vederea alegerilor judeţiene.

—

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului a plecat în concediu pe două zile.

—

DIVERSE

— O copilă a comerciantului Şaia Hen, din strada de Sus No. 32, din nebăgare de samă a căzut în pivniţa caselor, rănindu-se.

— In numărul de eri, sub această rubrică a fost vorba de un agent al poliţiei D. Dimitriu, spunându-se că ar deţine un paşaport al soţiei comerciantului Ivanov.

Numitul agent ne aduce la cunoştinţă că informaţia e eronată şi că paşaportul dacă se află la el, e că e al mamei soţiei sale, fără însă a'l deţine cu vre-o intenţiei

— Locuitorul Gheorghe Falică din Negoeşti s'a plâns autorităţilor că a fost grav maltratat de un frate al său Neculai.

— Pe un loc viran din mahalaua Trei-Calici, s'a găsit azi dimineaţă un copilaş, învelit în nişte cârpe.

Copilul a fost dus la Institutul Gregorian.

— Individul Ion Pristopanu, găsit în jud. Iaşi fără acte în regulă de călătorie şi care s'a dedat la furturi pentru care a fost condamnat, va fi isgonit din ţară pe cale administrativă.

— Moaşa comunei Sârca a obţinut un concediu de 15 zile cu începere de la 10 August, în care timp va fi suplintă de moaşa comunei Brăeşti.

22

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

Armieres, d-na Armieres, Jean, Valentina.

ARMIERES, *intră. A auzit strigătul soţiei sale.*—Ce este?

D-na ARMIERES.—Nimic, nimic.

ARMIERES.—Pari foarte emoţionată.

D-na ARMIERES, *cu vioiciune.*—Conversaţia asta se sfîrşia şi ne separam.

ARMIERES.—In casul acesta.

Face un gest spre a lua pe soţia lui.

JEAN.—Pardon, domnule, am venit aci să capăt un răspuns pe care nu l'am avut încă sau care cel puţia nu e definitiv.

D-na ARMIÈRES.—Dar aşteptaţi... mâine,... deseară,.. voi scrie.

JEAN.—Ştiţi prea bine că trebue...

ARMIERES, *care vede pe soţia sa foarte neliniştită.*—D-na Armieres şi-a exprimat o dorinţă şi cum nu cere un termen prea lung de a se gândi... nu înţeleg ce vă împedecă...

JEAN.—O, foarte mult. Am şi vorbit de ce sunt grăbit. Cum însă sunteţi aci pot repeta şi în faţa d-voastră că ofer şase sute de mii de franci pentru usina bunicului. (*D-nei Armieres*) Vă rog răspundeţi cu un da sau un nu şi asta imediat. Voi interpreta tăcerea ca un refus şi voi lucra în consecinţă.

ARMIERES.—Probabil că vi s'a răspuns că propunerea nu e primită.

JEAN.—De unde ştiţi d-voastră? Ori poate i'aţi făcut cunoccută dinainte decizia aceasta.

D-na ARMIERES.—Nu, v'asigur, eu singură.

ARMIERES.—Şi cine s'ar mira de altfel că femeea mea îmi cere sfaturi. Ea nu poate decide nimic fără hotărîrea mea.

JEAN.—Şi o inspiraţi după cum vă dictează interesele dvs. proprii.

VALENTINA.—Şi în defavoarea a lor noastre.

D-na ARMIERES.—Valentino... îţi interzic să mai continui... locul tău nu este aci...

VALENTINA, *aproape de Jean.*—Nu ai să ne mai desparţi acum.

ARMIERES.—Dar...

D-na ARMIERES, *rugînd.*—Enric, să mântuim intrevederea asta.

ARMIERES.—Ai dreptate; nu e nici în gusturile nici în obiceiurile mele de a susţine discuţiuni de felul acesta şi în tonul acesta.

JEAN.—Da, fără îndoială, mă exprim vulgar şi fără delicateţă. Nu sunt un om distins, un politechnician. Sunt fiul unui lucrător. In loc să mă instruiască în obiceiuri frumoase, tata m'a învaţat să'mi câştig pâinea. Am lucrat cu lucrătorii şi nu a atârnat de mine ca să îmi pot face o altă educaţie.

D-na ARMIERES.—Jean!

JEAN.—Dar am sentimente mai cinstite de cum îmi este vorba. Dacă aş fi însurat, n'aşi plăti cu averea soţiei mele, datoriile pe eare le am făcut.

Mişcare violentă a lui Armieres.

D-na ARMIERES.—Pentru Dumnezeu!

ARMIERES, *stăpânindu-se.*—Noroc că nu uit că sunt la mine şi cine sunteţi şi că voesc să însălur o scenă dureroasă pentru mama d-voastră.

JEAN.—Oh! e uşor să eşi din încurcătură cu fraze mari. Dar pentru mine care sunt furat.

ARMIERES.—Domnule!

D-na ARMIERES.—Jean.

JEAN.—Da... E singurul cuvînt care convine situaţiei. Am fost furaţi în folosul d-voastră.

ARMIERES.—Domnule... de ajuns... te rog să eşi.

D-na ARMIÈRES.—Valentino, ia pe fratele tău.

JEAN.—Bine, mă duc... Am venit cu cele mai împăciuitoare intenţiuni. Dar pentru că în loc să fiu primit eum ar fi trebuit sunt tratat ca un străin şi pentru că mi se refusă chiar dreptul de a mă înţelege... ştiu şi eu ce am să fac.

ARMIERES.—Ei... ce ai să faci?

JEAN.—Voi lucra ca un om de afaceri care n'are nimic de menajat. Imediat mă voi duce la directorul oţeleriilor. Cînd vor şti încurcăturile de parale în care vă găsiţi, vom vedea dacă nu veţi fi reduşi a primi oferta lor şi de şease sute de mii pe care îi propun eu.

ARMIERES.—Dar eu n'am nevoe de bani.

JEAN.—Ei aşi! Cunosc eu situaţia d-tale. Eşti în ajunul falimentului.

ARMIERES *cu un ţipăt femeei sale.*—M'ai trădat.

D-na ARMIERES *lui Jean.*—N'ai să faci asta.

VALENTINA, *lui Jean.*—Vino,.. Vino!..

ARMIERES.—Eşiţi, eşiţi odată.

D-na Armieres perdută s'aruncă între amândoi. Valentino caută să reţină pe fratele ei.

(Va urma)

„Opinia" în Provincie

Politica la Focşani

Apărarea Panciului este titlul unui pamflet ce apare în orăşelul Panciu şi care are de ţintă de a ataca pe actualul primar Anton Alaci. Cu toate că d. Alaci nu ne este prieten politic, totuşi datori suntem să spunem că d-sa este un tînăr destul de corect, instruit, este licenţiat în farmacie şi posedă o avere cu care poate fi la adăpostul tutulor învinuirilor nedrepte ce i se aduc.

Cetitorii au putut vedea şi trage concluzii cam cine sunt susţinătorii acelui pamflet. In acel pamflet se mai face şi politică liberală, radicală, atăcîndu-se cu vehemenţă gruparea d-lui N. N. Săveanu şi Chirculescu, grupare din care face parte şi tînărul primar.

Acel pamflet e redactat de un d-n. fost perceptor sub guvernul conservator şi cum apariţia lui tinde de a insulta pe ori cine neţinînd seamă de susceptibilităţi, dezaprobăm c'am avea ceva comun, şi declarăm că inspiratorii şi stipendiaţii pamfletului se găsesc toţi în tabăra liberală.

* * *

La înmormîntarea lui Constantin Lupu care a avut loc în ziua de.... partidul conservator din Putna i'a depus o prea frumoasă coroană şi a luat parte conducîndu'l până la cimitir, unde rămăşiţele pămînteşti au fost depuse în cavoul familiei mult regretatului Gheorghe Apostoleanu.

* * *

D-l Dimitrie Rotta fost secretar al Primăriei Focşani sub guvernul conservator, spre a-şi menţine funcţia sa, s'a înscris în partidul liberal şi aflăm că d-sa este în ajun de a scoate o broşură care de astă dată va aduce invinuiri grave d-nului I. Ciurea fost primar.

Transpiră că printre invinuirele ce le va aduce este şi faptul că d. Ciurea l'a lăsat să sugă şi să roadă întreg budgetul, mandatîndu-i şi diurne, ca cum ar fi fost delegat cu vre-o însărcinare ca vre-un consilier şi că i-a acordat şi diferite subvenţiuni sub diferite forme şi chiar bani din leafa sa.

De altfel, astfel se resplăteşte de asttel de indivizi binefacerile şi pomana.

* * *

Vizite ministeriale. Azi Marţi au sosit în localitate d. general Averescu ministru de răsboi, împreună cu d. Ghyka prefect de Vlaşca, venind cu automobilul din Galaţi.

Pentru Joi s'a anunţat sosirea d-lor miniştri Haret şi Morţun.

Se fac pregătiri pentru primirea d-lor la prefectură şi în judeţ.

Impreună cu prefectul judeţului vor vizita staţiunile climaterice şi balneare Vizantea şi Soveja precum şi alte localităţi din frumoasa Vrancea. In Focşani vor vizita şi inspecta Primăria, Prefectura, grădina publică precum şi şcoalele care sunt toate în reparaţie.

D. Gottesman antreprenorul teatrului de varieté de la grădina Bristol, va da în onoarea înalţilor oaspeţi două reprezentaţiuni cu accesorii la staţiunea climaterică Soveja, în salonul cel mare al hotelului, şi cu această ocazie se va inaugura şi acest local construit de judeţ şi care anul viitor se va pune la dispoziţia publicului.

Corespondent

Ultime informaţii

Nelinişte la Mogoşeşti.—Un mare număr de ţarani din comuna Mogoşeşti sunt în fierbere din causă că li s'a refuzat de personalul tecnic eşirea la lucru pe şosele pentru achitarea prestaţiei.

Se ştie că după legea drumurilor, prestatorii sunt obligaţi să iasă la lucru în termenul de 25 zile de la data chemărei ce li se face, prin somaţiuni în regulă, pornite de la serviciul tecnic.

Aceşti oameni, însă, cărora li s'au făcut somaţiunile în primele zile ale lunei lulie, trebuiau să lucreze în cursul acestei luni. Ori, în luna aceasta ţaranii avînd a fi ocupaţi cu munca cîmpului, nu au avut posibilitatea şi nici timpul cînd să răspundă somaţiunilor ce li s'au făcut. In primele zile ale lunei August, prestatorii profitînd de un timp liber, au cerut să fie scoşi la lucru pentru a se achita de taxa aceasta a drumurilor, şi a nu plăti mai tîrziu prestaţia în bani cu sporul de 10 la sută pentru taxa fixată pentru diferitele categorii de prestatori. Personalul tecnic însă, i'a respins şi n'a admis cererea ţaranilor întru cît termenul înlăuntrul căruia trebuiau să lucreze, a trecut şi rămîne deci buni de plată în bani cu sporul amintit.

Din causa acestui refuz al autorităţei, ţaranii sunt foarte neliniştiţi că nu li se ţine în samă timpul cînd sunt mai liberi, să lucreze şi au protestat la autoritatea comunală.

O soluţie însă în împrejurările actuale, credem că se impune şi Prefectura de judeţ e chemată a calma spiritele făcînd prestatorilor concesia de a fi admişi la lucrarea drumurilor chiar după trecerea termenului fatal.

—

Comitetul corporaţiei brutarilor, franzelarilor şi simigiilor, întrunindu-se pentru a discuta mai multe chestiuni, a luat următoarele decisiuni cu privire la restanţe care au fost provocate de foastele comitete chiar din partea membrilor provocatori de desordine şi instigaţii contra bunului mers al corporaţiei:

a) Toate coti aţiile membrilor, patroni şi lucrători, rămaşi în restanţă nu sunt obligaţi a le achita, rămînînd la buna-voinţa lor; însă de la 1 Aprilie a. c., sunt obligaţi a le plăti. Patronii sunt răspunzători de cotizaţiile lunare ale lucrătorilor aflaţi în serviciul lor.

b) Ajutorul bănesc conform dispoziţiilor statutului casei de ajutor vor începe de la 1 Decembrie a. c., pentru acei care sunt în curent de la 1 Aprilie cu excepţie pentru acei cari se găsesc cu plata la zi, înainte de 1 Aprilie 1907.

c) Ajutorul medical şi medicamente se vor da tuturor membrilor următori acestor decisiuni.

—

E ceva ne mai auzit cu cartelul hahamilor de la abator.

Carnea se scumpeşte pe fie-care zi aproape şi cei din fruntea comunei nu iau nici o măsură.

Acum. în mijlocul verei carnea se vinde la noi cu 1 leu şi 1 leu 20; ce va fi dar la earnă?

—

Cetăţenii din străzile şoesaua Arcu şi Zugravilor ni se plîng că acele străzi sunt într'o stare indescriptibilă.

Din cauză că pe aici se fac transportul mărfurilor de la magazia gărei, străzile acestea sunt totuşi neglijate şi colbul e aproape de o palmă. Dar nici întreţinerea lor nu se face de ani de zile. Găuri mari din distanţă în distanţă, causate de scurgerea apelor, provoacă adeseori stricăciuni vehiculelor.

Dar pe timp ploios! Aceste găuri sunt pline de apă şi stagnează răspîndind un miros insuportabil. Pe vreme secetoasă, praful, mai ales în timpul serei pluteşte ca un nour pe toată partea joasă dintre gară şi centru, periclitînd sănătatea cetăţenilor.

O îndreptare se impune din partea autorităţei comunale şi ar fi de dorit ca, luînd în seamă că aceste străzi sunt foarte frecventate, să se ia măsuri de a se împetri pe toată întinderea lor. Cu modul acesta şi străzile nu vor mai fi supuse la stricăciuni ca pînă acum şi nici cetăţenii nu vor mai avea a se plînge de efectele dezastroase ale prafului.

—

Planurile pentru alimentare cu apă a ospiciului de alienaţi de la Socola, au fost întocmite şi înaintate consiliului technic superior.

Se ştie că alimentarea ospiciului urmează a se face din isvoarele de din dealul Repedea.

—

D. M. Tomida, noul director al liceului internat, are intenţia să recomande Ministerului Instrucţiunei, în postul de sub-director, retribuit cu 150 lei lunar, pe d. G. I. Urziceanu profesor, un harnic şi bun gospodar.

Cu colaborarea d-lui Urziceanu, noul director va putea menţine la înălţimea ei această frumoasă instituţiune.

—

Clerul Basarabean în alegerile pentru Dumă—Citim în *„Moldovanul"* că preoţii din ţinutul Orgheiului au înaintat o cerere ministrului de interne din Petersburg ca:

1) Să hotărească alegerile pregătitoare ale micilor gospodari printre cari se numără şi preoţii în fiecare ţinut al Basarabiei în 4—5 locuri ca astfel tot clerul să aibă putinţa de a lua parte la alegeri.

2) De a scoate clerul într'o categorie deosebită, ca preoţii să aleagă singuri sau cel puţin numai cu mici gospodari de pământ, dar nu şi cu negustorii şi gospodarii din târguşoare, care sânt locuite în cea mai mare parte de evrei şi care mulţumită numărului său aleg împuterniciţi prea liberali pe socoteala preoţilor şi a gospodarilor de la ţeara care sânt conservatori.

—

In primele zile ale lunei Septembrie se va judeca înaintea contenciosului administrativ procesul intentat de d. Dimitrie Constantiniu, fost funcţionar la prefectura de judeţ, al cărui post a fost redus de d. Stere, pe timpul prefectoriatului seu, după ce numitul achitase o sumă de peste 5000 lei pentru un număr de ani serviţi la judeţ fără reţineri, şi care sumă a fost depusă pentru a se putea bucura de dreptul de pensie.

Şcolare.—Iată lista absolventelor de la şcoala profesională de fete Sf. Sava din localitate:

Anastasiu Maria, Apostol Aspasia, Borcea Eufrosina, Brudea Victoria, Cristescu Eufrosina, Cogean Ecaterina, Chirilă Lucreţia, Damaschin Lucreţia, Dumitrescu Natalia, Ghiulea Florica, Ionescu Ecaterina, Leontinescu Ortansa, Munteanu Lucreţia, Mihailescu Valentina, Mircea Ana, Niculeanu Maria, Pilescu Andreia, Pretorian Virginia, Popescu Eugenia, Ripan Elena, Simionescu Ida, Stroescu Elena, Tabără Ortansa, Teodorescu Maria, Teodoru Maria, Zavloschi Natalia, Vasiliu Bianca.

—

Judiciare.—D. Ion Palade judecător de pace la Ocolul al III-a a demisionat din postul său. Ministrul de justiţie a primit demisiunea şi a numit pe d. Hipolyte Mărzescu ca delegat pe lîngă aceasta judecătorie pînă la numirea unui titular.

— Camera de punere sub acuzare a aprobat punerea în libertate pe cauţiune de 1500 lei, a D-nei M., autoarea furtului de bijuterii de la casa Rietch, din Capitală, despre care am vorbit la timp.

—

Militare.—Cazul caporalului C. Dăscălescu, din compania de gendarmi pedeştri care împreună cu soldatul Lateş, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, au comis un furt la un italian de la Copou, se cercetează de către d. căp. Petrovici, raportorul consiliului de războiu al corpului 4 de armată.

Soldatul Lateş mai are la activul său încă cîte-va fapte grave.

Ei vor fi daţi în judecata consiliului de răsboiu.

— La 1 Septembrie a. c., se vor face cîte-va transferări printre ofiţerii din regimentele 13 Ştefan cel Mare şi 7 Calaraşi.

— Cîţi-va ofiţeri de cavalerie din localitate agită ideia de a organiza un raid pe distanţa Iaşi-P. Neamtz.

—

Ecouri clericale.—Autorităţile clericale vor avea să se ocupe în curînd cu un caz curios în felul său.

Un preot dintr'o comună din judeţul nostru, a oficiat mai zilele trecute un botez la un locuitor din acea comună, servind ca naş un...evreu, care însă poartă un nume romînesc, care are oare-care situaţie în acea comună.

Autorităţile clericale avizate de acest fapt, au deschis o anchetă.

Preotul în chestie însă neagă că ar fi ştiut că naşul, ar fi...evreu şi declară că acesta a spus că se numeşte Constantin!

— Pînă la 1 Septembrie a. c., parochiile vacante din eparchia Moldovei şi Sucevei, vor fi complectate cu preoţii ce vor fi hirotonisiţi de I. P. S. S. Mitropolitul, în cursul lunei aceştia.

— Sfinţirea bisericei ce se construeşte în satul Focurile, se va face la toamnă.

— La 20 a lunei curente se va fixa termenul de judecată a mai multor procese la Consistoriul spiritual al Mitropoliei.

Intre alte procese vor fi şi acele privitoare pe: preotul C. Grigoriu, de la biserica Moara de Vînt, din localitate, pentru rea purtare şi al preotului I. Popovici din comuna Băiceni, pentru abateri de la Sf-tele canoane bisericeşti.

Consistoriul va mai judeca şi cîte-va procese privitoare pe nişte cîntăreţi-bisericeşti.

—

In afacerea factorului poştal Costăchescu despre care am vorbit eri, posedăm largi şi bogate amănunte.

Câţi-va din complicii din localitate au fost deja arestaţi şi d. Brieff şeful siguranţei a fost eri tot în această afacere la Paşcani.

Pentru a nu zădărnici cercetările ce se fac, amânăm pe mîine publicarea interesantelor amănunte în această afacere.

Ţinem să adăugăm că sunt implicaţi şi cîţi-va comercianţi.

S'au luat măsuri ca ceilalţi complici sa nu se poată îndosi.

—

Mîine, 11 August, fiind aniversarea naşterei A. S. R. Principele Ferdinand, se va oficia un te-deum la Mitropolie în prezenţa autorităţilor civile şi militare, la orele 10 jum.

—

Ni se aduce din nou la cunoştinţă faptul că şcoala israelită din Podul-Iloaiei, este condusă, contrar regulamentului şcolar, de un d. Grimberg, care nu posedă de cît un certificat de 4 clase primare.

Autorizaţia şcoalei o are un comerciant de grîne Sae Steinberg şi ea este dată de d. Spiru Haret.

Faptul acesta a fost adus de altminteri la cunoştinţa ministerului de Culte şi se aşteaptă sosirea unei anchete.

—

Atragem atenţiunea administraţiei comunale de a opri curăţirea vidangelor la o oră când lumea staţionează pe la berării şi grădini ori circulă pe strade In adevăr spectacolul acestei cavalcade nocturne nu e tocmai pitoresc, întîlnind pe la orele 11 noaptea pe stradele principale acest convoiu mirositor care lasă *urme* nu numai în aer dar şi pe asfalt

Sperăm că se vor lua măsurile cuvenite cu cât epidemia de *febră* tifoidă bîntue în oraş.

—

Electorale la Huşi.—Suntem în săptămîna patimilor, cînd colcăe toate intrigile şi patimile. Se aşteaptă pe Duminică luarea hotărîrilor definitive. Din ceea ce transpiră nsă reiesă că vor fi 3 liste:

Cea guvernamentală în cap cu *Dr. I. Munteanu*, viitorul primar; cea liberală dizidentă în cap cu d. *Dobrea Dobreanu*, care e desemnat a fi primar în caz de reuşită, şi cea conservatoare în cap cu d. *Adam Mitaki.*

33 de cetăţeni trebuesc căutaţi cu lumînarea şi puşi pe aceste 3 liste. Toată organizarea de partide, pe grupuri, pe familii, pe persoane acum îşi arată rodul.

Din această întreită luptă reese 3 lucruri: Tendinţa de reabilitare a dr. I. Munteanu în ochii alegătorlior, că el cel căzut la alegerile de Senat, are încă în partidul liberal şi mai ales la centru *aplombul* politic cerut, iar nu d. N. Cişman, veşnicul intrigant.

Al doilea reiese tendinţa familiei Dobrenilor de a acapara situaţiuni politice în Huşi, dar nemuncite. Urmaşi politici lui Tutov, cred că a venit vremea ca tot cei *far niente* să aibă rândul întâi la bucate, şi cum unul din fraţi e deputat, urmează ca al doilea să fie primar. Cauza? atîtea neamuri de plasat, cari au căzut în vajnică opoziţie de o dată.

Al treilea lucru reiese. In partidul conservator din Fălciu, familia a ajuns la mentalitatea că e bine a folosi pentru sine numai pe ori cine, chit că mîne cînd s'a ridica ceva să-l izoleze. De aceia cap de listă e d. Adam Mitache şi nu altul, pentru că... nu e din familii şi dînsa mai mult uzază de cît prieşte.

Ştim însă ce va aduce ziua de Duminică!?

—

O rectificare.—Cît de greu e uneori să îţi poţi face o impresie imediată despre un om şi deseori în fugă poţi să îi atribui o conduită şi intenţii nedrepte. Aşa într'un articol am caracterizat de mahalagisme observaţiile şi micile chestiuni la cari sunt supuşi trecătorii în Rusia—de fapt aceste întrebări sunt făcute de d. poliţai al Ungheniilor fără nici o intenţie răutăcioasă. Ne e plăcut să retragem o apreciaţie injustă şi asta cu atît mai mult cu cît ni se spune mult bine de poliţaiul din Ungheni care pe de altă parte se bucură de o încredere dreaptă în faţa şefilor săi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 August

Amnestia Regală

Bucureşti.—M. S. Regele în urma raportului ministrului de justiţie a binevoita amnestia faptele săvîrşite cu ocazia răscoalelor ţărăneşti din Martie a. c. Prin decret s'au exceptat însă atentatele însoţite de omor precum şi toate faptele de răscoală cari au fost săvîrşite de primarii rurali, ajutori de primari, învăţători, preoţi şi şefi de garnisoană.

Ministrul a dat ordin telegrafic tuturor parchetelor din ţară de a pune în libertate pe toţi cei deţinuţi pentru faptele amnestiate şi a înceta ori-ce urmărire contra lor în afară de cei cari sunt excentaţi prin decret.

Tot odată Ministrul pune în vedere procurorilor generali de a explica celor ce se vor libera că M. S. Regele s'a îndurat să îi amnestieze cu condiţie să fie de aci înainte liniştiţi şi paşnici şi să nu mai comită astfel de fapte, punându-le în vedere că ei vor fi supraveghiaţi în viitor şi pedepsiţi cu asprime la cea mai mică neorînduială.

Bucureşti.—De eri seara au fost puşi în libertate, după obţinerea ordinului de amnestie, la Vlaşca 246 de deţinuţi în frunte cu Cogălniceanu şi Vălescu; la Craiova 380 de preveniţi; la Roman 204 şi la Mehedinţi 187.

Au rămas în închisoare toţi preoţii şi învăţătorii cari n'au fost amnestiaţi prin acest act regal.

Vizita d-lui D. A. Sturza

Viena. — „Politische Correspondenz" spune că d. D. A. Sturza, profitând de şederea sa două zile la Viena a făcut o vizită eri baronului d'Aehrenthal, ministru comun de externe al monarhiei la Semmering. Relaţiunile foarte amicale dintre Austro-Ungaria şi România şi legăturile intime ale României cu puterile imperiale ale Europei centrale fac natural ca, cu ocazia unei întrevederi cei 2 miniştri de externe să se discute chestiunile la ordinea zilei pe larg şi în special afacerile din Balcani a căror destăşurare depinde mult de Romînia, care sub înţăleapta conducere a Regelui Carol e un element lucrînd in spirit de conservare. Cei doi miniştri s'au despărţit în modul cel mai cordial lăsind impresiunea unei complecte armonii de vederi asupra acestui subiect.

Starea d-rului Lueger

Viena.—Proprietarul casei de sănătate din Brixen (Tirol) a telegrafiat ziarelor că starea d-rului Lueger e aceiaşi ca la sosirea burgmaistrului la Brixen ba s'a şi îmbunătăţit nţel asa că nu e nici un motiv a se răspîndi ştiri alarmante.

Accidentul Impărătesei Germanei

Vilhelmshoehe.—Impărăteasa Germaniei lunecînd pe un pămînt ud a căzut făcîndu-şi o lesiune la o vînă a piciorului stîng Impărăteata va fi silită să stea cîte-va zile în pat şi nu va putea insoţi pe împărat în călătoriile sale: la Berlin Hanovra şi Miinster.

Evenimentele din Maroc

Paris.—Amiralul Philibert telegrafiază cu data de 21 August că situaţia generală e calmă. Sunt speranţe că majoritatea triburilor Ducalos şi Mazagan nu se vor răscula. Starea despre proclamarea lui Muleg Hafid ca sultan nu s'a confirmat oficial.

Casablanca.— Marocanii profitînd de ceaţă a atacat lagărul francez. Ceaţa împrăştiindu-se artileria de uscat şi de mare a făcut ca marocanii să sufere mari pagube. Trupele generalului Drude a si ocupat la ora 2 dealurile situate la 5 kilom. de oraş şi au tras asupra marocanilor cari au fugit spre est.

Tanger.— Ştiri din Fez spun că Sultanul a amînat plecarea celor 30 notabili cari trebuiau să meargă la Paris. Se afirmă că coloniile europene vor părăsi oraşul Fez la 22 August.

Londra.—Agenţia Reuter află din Casablanca cu data de 21 August că un puternic detaşament de arabi călări au înconjurat oraşul, atăcînd în mai multe rînduri posiţiunele franceze cu toată bombardarea vas lor de pe mare. Toate atacurile au fost respinse.

Paris.—Ziarul „Le Matin" află din Casablanca că lupta de la 19 August a ţinut o jumătate de ceas. Artileria a gonit pe atacanţi. In faţa oraşului sunt 4000 Marocani. Generalul Drude declară că e imposibil să-i gonească fără un ajutor de 1500 oameni, Spaniolii refuzînd concursul lor. De altă parte acelaşi ziar publică un articol spunînd că generalul Drude crede că efectivele de care dispune sunt suficiente de oare ce nu e vorba de a se face o expediţie ci de a se lua măsurile indispensabile.

Acordul cu Spania e excelent. Situaţia internaţională de asemenea.

Petit Parisien, află din Casablanca că triburile din interiorul Marocului continuă a trimete în jurul acestui oraş mii de călăreţi.

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea LEWIS şi MISS ANDRIENE

INTRAREA LIBERA

societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

a Iaşi la Hoors, Racovita Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazâ la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le metre carré... 1 30
Porte-Confitures, pour 2 o Places..... 7

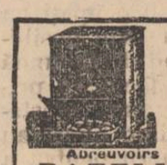

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi - Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Directori: Gh. GHIBĂNESCU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 217.—Duminică 12 August 1907

Rătăciţii

Clemenţa regală a trimes la căminurile lor 7807 ţarani implicaţi în mişcările agrare de astă primavară.

Marea majoritate a acestora au comis fapte de *„destrucţiuni, devastaţiuni şi jăfuiri,* cari după scopul şi împrejurările în care au fost săvârşite constituesc atentate contra liniştei statului", zice raportul ministrului de justiţie cătră Rege, şi anume 7640, adică 98 la sută.

A căutat să se dea acestor fapte un caracter politic, căci numai pe acest teren se putea acorda amnestia regală.

După ce ministrul de justiţie în raportul său analizează verdictele deosebite date de juraţi, din cari unii au achitat, iar alţii au condamnat la pedepse mai uşoare ori mai grele, deşi caracterul răscoalelor a avut ceva comun: *distrugere, devastare* şi *jefuire,* mai aduce în favoarea amnistiei şi căinţa celor răsculaţi de duhul cel rău cari au venit la gândul bun de a-şi recunoaşte *rătăcirea* lor.

Ministrul se pune pe tema *rătăcirei,* ca să califice faptul răscoalelor; „îşi dau seamă acum de rătăcirea lor", zice textual şi ca să amestece pe toţi în aceiaşi apă, scoate de o parte pe elementele de stat din sate, pe *preuţi, primari, învăţători* şi *şefii de garnisoana* al căror număr e acesta:

18 învăţători
16 şefi de garnizoană
14 primari
9 preuţi.

adică un total de 57 persoane, cari având chemarea de a reprezenta statul în sînul populaţiunii rurale, şi-au uitat de rostul lor politic şi social şi s'au făcut una cu ţăranii, *agitînd, distrugînd, devastînd* şi *jăfuind.*

Scoaterea acestor 57 de slujbaşi ai statului din noianul celor 7807 de săteni, o justifică cu fraza: *„întru cît aceştia nu pot fi consideraţi ca rătăciţi".*

Ne pare rău că s'au găsit în toiul răscoalelor 57 de slujbaşi ai statului, cari au agitat contra statului, şi cu atît mai mult cu cît recordul îl ţin învăţătorii, 18 la număr, mai mult chiar decît şefii de garnizoană.

Tot ministrul în raportul lui mai zice: „se va amnestia şi fapta de provocare imputată celor daţi în judecată ca *autori morali* ai atentatelor la siguranţa statului", bine înţeles cuprinzîndu-se aici pe V. Cogălniceanu şi Vălescu.

Dacă alăturăm aceste 2 fapte: existenţa unor autori morali ai răscoalelor şi 18 învăţători cari au agitat contra statului, legătura trebue să se facă între agitatori şi agitaţi.

Justiţia liberală a găsit capul de Turc în persoana d-lui V. M. Cogălniceanu şi a unui simplu fost învăţătoraş, căci n'a voit să sondeze mai adînc, căci se găseau autori morali mai mulţi, s'ar fi explicat mai bine aţîţarea a 18 învăţători la răscoale, căci corpul didactic rural nu de dragul ziselor unui V. Cogălniceanu sau Vălescu s'au pus în capul mişcării, ci de îmboldirea altora mai sus puşi şi mai cu greutate în stat.

Dar altceva mai avem a constata. Ministrul zice că toţi 57 funcţionari de stat nu pot fi consideraţi ca rătăciţi.

De ce?

Pentru că sunt slujbaşi mici în stat? Pentru că au jurat credinţă Regelui şi Constituţiei?

Nu e de ajuns.

S'a constatat de mulţi că partea statului în educaţia publică, ce se dă tinerimei, e aşa de mic, şi acela cît se dă aşa de sarbăd şi negativ, că nu ne mirăm că în elementele de stat rurale partea statului abia e 1 la sută, pe cînd partea ţărănească e 99 la sută. Cu ce adică s'a format ca element de stat preutul rural, căruia îi dai epitrafirul şi molitfetnicul şi se face una cu ţăranul şi la petrecere şi la nevoi!

Dar partea statului în inima primarilor rurali e nulă, căci cum poţi cere acest lucru de la oameni cari abia ştiu cîteva clase primare!

Chiar învăţătorii noştri din cei mai buni se ţărănesc după scurtă vreme, căci educaţia de stat care li se dă fac să uite rolul lor de slujbaşi ai statului şi se socializază cu ţăranii.

Pămîntul are această însuşire că ţărăneşte pe toţi aceia care se ating cu dînsul, căci la pămînt rolul statului e zero, ci mai mult al naturii.

Trebue îndemnat spiritul public pe altă cale; trebue rîdicată partea de stat în sufletele celor mici, şi atunci nu vom avea prilejul rătăcirilor în pătura celor chemaţi a reprezenta statul faţă cu sătenii.

Altfel lăsate toate aceste organe rurale de stat numai în atingere cu pămîntul şi nevoile lor, vom dăinui în starea de azi, şi se vor asemălui în totul sufletului ţărănesc, lesne rătăcindu-se, mai ales cînd văd că sînt autorii morali cari îi îndeamnă la asemenea fapte şi ei rămân ascunşi după perdea.

Gh. Ghibănescu

Amnestia regală

Am salutat cu bucurie amnestia regală căci am ştiut tot-deauna să apreciăm voinţa supremă a Suveranului şi s'admirăm înţelepciunea sa. Şi actul de amnestie în modul cum a fost conceput denotă încă odată mărinimia şi înţelepciunea Regelui nostru.

Ne-am exprimat acum cîtva timp nemulţumirea faţă de unele sgomote ce răsuflaseră în privinţa amnestiei, pentru că ecourile acelea vorbeau de o amnestie complectă, pe care n'am fi putut'o nici odată aproba. In revoltele din primăvara aceasta au fost două categorii de resvrătiţi, dintr'o parte instigatorii, preoţii, învăţătorii, de altă parte ţărănimea. Trebuia deci selecţionată partea care revenea fiecărei acestei grupări în masacrele, furturile şi devastările neomenoase făptuite. Turma ţărănească, condusă de cîte-va capete mai deştepte, era mai puţin vinovată—pentru cei ce cunosc psihologia mulţimei şi e uşor de priceput că era greu de reţinut puhoiul odată pornit. Pe cînd acei ce în tihnă au pregătit răsvrătirea, care, cu graiul şi cu scrisul a propovăduit anarhia—erau mai mult sau mai puţin conştienţi de rolul lor şi de urmările agitaţiilor lor.

Refusîndu-le clemenţa sa, Regele a infierat nu numai pe aceşti preoţi şi învăţători arestaţi, dar pe toţi acei cari mai sus puşi, cari ocupînd în stat o putere oarecare, au zămislit în întuneric crima socială din primăvara aceasta.

Şi apoi dacă e liber cetăţeanul de a fi de o altă părere decît legile ţărei sale, constituţia de fapt îi dă libertatea de a gîndi şi lucra în sens contrar, acei însă cari s'au înhamat cu voinţa lor la jugul statului şi au hotărît a lupta pentru menţinerea ordinei de azi—n'au dreptul de a dezerta de la datoria lor. De acea şi M. S. Regele a hotărît ca toţi aceştia să sufere răspunderea greşelelor, nu numai ale lor, dar şi a celor nenorociţi pe cari i-au aprins, făcîndu-i vrăjmaşi altor cetăţeni.

Salutăm deci încă odată înţeleapta şi mărinimoasa ertare revărsată pe capetele celor rătăciţi; aprobăm însă cu aceeaşi energie condamnarea faptelor acelora cari prin rolul lor, prin viaţa lor, sunt însemnaţi a propovăduí iubirea de oameni şi nu ura şi lupta fratricidă. Numai infierînd purtarea lor vom arata ţărănimei calea de pace şi linişte pe cari trebuesc să meargă în dobîndirea unei vieţi mai bune. Prin ei vor dobîndi tot şi nimic prin agitatori şi agitaţii.

Poporanismul condamnat

Pentru cei ce văd mai departe, amnestia regală nu va însemna numai ertarea acelor răsvrătiţi dar şi condamnarea acelor cari au instigat. Dacă ţăranul are dreptul de a manifesta gîndurile şi voinţa sa—nu este însă liber acela care a contractat, neforţat de nimeni, cu statul, angajamentul de a-i fi supus. Locul învăţătorului şi preotului nu este pe cîmpul politic, ci în propovăduirea luminei şi dragostei ţărăneşti.

Poate vom fi taxaţi de reacţionari de o anumită presă liberală susţinînd acest lucru—dar suntem întăriţi în opinia noastră de părerea tuturor acelora cari admit existenţa normală a unui stat.

D. Clémenceau care e un radical şi d-nii Briand şi Viviani cari sunt mai socialişti ca d. Brătianu şi generoşii, au susţinut cu ocazia sindicatelor de învăţători şi grevei de factori, că un funcţionar n'are dreptul de a complota şi de a se organiza în potriva statului. Libertatea sa individuală e legată de evoluţia şi libertatea statului său, profesorul, preotul, atît ca funcţionari, nu pot lucra contra intereselor statului lor.

Nu e aceasta opinia d-lui Haret şi tovarăşii d-sale. Ministrul de instrucţie a pus în fruntea mişcărei poporaniste pe toţi dascălii şi preoţii. D. Sterea l'a trimis pe Ursu ca să colinde satele înconjurat de apostolii bisericei şi şcoalei. Generoşii noştri au cu totul altă concepţie de forma unui stat, de rolul elementelor de progres şi lumină ca preotul şi învăţătorul. Pentru ei aceştia vor trebui să fie pionerii unei politice poporaniste, pregătitorii unui partid ţărănesc, ca în ziua în care o prefacere socială se va face la noi, prin dobîndirea votului universal, partidul liberal să găsească un teren politic priincios.

Iată la ce sunt înjugaţi profesorii, învăţătorii şi preoţii. Puţin le pasă generoşilor socialişti că aceşti pionieri pot revărsa o agitaţie imediată cum a fost în primavara trecută, că propaganda lor făcută cu pripire nu va da roadele ei, în cîţi-va ani, la acea prefacere politică aşteptată—ci poate mîine şi într'un mod funest. Nu,—ei duc înainte politica lor ţărănească.

Actul amnestiei condamnînd pe preoţi şi învăţători loveşte indirect în toată activitatea poporanistă a generoşilor. Ciracii d-lui Haret şi Sterea vor sta la răcoare, căci nu se poate pricepe într'o ţară ca să se vadă susţiitorii de fapt ai ordinei, propovăduind anarhia.

Pricepe-vor liberalii socialişti această lovitură—înţelege-vor că trebue să-şi retragă armatele din lupta începută şi să lasè ţărănimei singure dreptul de a sè pregăti pentru o viaţă mai bună, iar preoţimei şi învăţătorimei rolul lor, desemnat prin legile ţărei? Vom vedea!

DE LA ŢARĂ

Rândurile cari urmează voesc s'arate starea de suflet a ţărănimei din judeţul nostru şi obîrşia acestei stări sufleteşti. Primim din nenumărate locuri veşti, dacă nu îngrijitoare, cel puţin, ele arată că mentalitatea ţăranului e foarte schimbată.

Aşa, un prieten de al nostru adresîndu-se câtorva ţărani—le-a vorbit de recolta anului care deşi rea totuşi făcîndu-se păpuşoi ţăranii vor fi mulţumiţi. Aceştia i-au răspuns: Mai rău că s'a făcut păpuşoi, că de nu se făcea—veneau mai curînd de la guvern să ne *parcelexe* pămînturile boereşti. Cuvîntul *parcelare* era spus de ei.

Un alt cunoscut ne spune că în zilele de sărbători şi duminicile, ţăranii bând prin cârciumi, îşi urează sănătataa cam în termenii următori: Noroc bun. Să ne trăiască vitele. Gînd bun la stăpîni. Şi la primăvara de or inebuni. Iar, i'om foi.

Mai caracteristice sunt spusele unui inginer de la Timişeşti. Ţaranii de acolo şi din satele mărginaşe au o ură colosală în potriva automobilelor-camioane cu cari societatea pentru aducerea apei le întrebuinţează pentru transportul materialului necesar exploataţiei. Ţăranii găsesc că societatea putea să întrebuinţeze munca lor şi a vitelor lor la transporturile acestea. „Dar ce, spun ei, noi să nu câştigăm nimic. Păi o să le facem şi noi de cap, sbîrnăetoarelor lor; avem să stricăm toate podurile şi apoi, de or vrea, să treacă prin văzduh cu ele. Ce? Noi eşim la prestaţii, îndreptăm drumurile, dregem podurile ca să umble ei cu vîjietoarele lor sub nasu nostru şi noi să nu câştigăm nimic"?

La observaţia că societatea a recurs la mijlocul acesta de tracţiune, căci ar fi costat-o prea mult transportîndu-şi materialul cu carele şi devizul e făcut pe preţuri mici; ţăranii răspund: „Da ce ne pasă nouă, cocoane, trebuiau Ungurii să ceară mai mult de la Gubern, nu le-am spus noi să facă economie, gubernul are de unde da".

Toate acestea denotă nu numai spiritul duşmănos al ţăranului, necunoscut până azi la el, dar arată că este cine-va care l'a iniţiat în *parcelarea* pămîntului, care se va face în curînd dacă recolta va fi proastă; că *gubernul* face cu societăţi contracte pentru aducerea apei şi că în acestea nu s'a luat în vedere şi munca lui, ci s'au pus condiţii eftine cari forţează pe exploatatori de a nu-l întrebuinţa pe el în muncă, etc., etc....

Cine îl îndrumează în asta? Credem că învăţătorul şi preotul. Să credem că actul amnestiei îi va face pe aceştia din urmă mai prudenţi, iar autorităţile ar trebui să nu uite datoria lor supraveghind aceste mişcări.

OAMENI ŞI LUCRURI

A TRAI!

Cartea şi teoria doctorului Metschnikoff fac încunjurul lumei. „Incercarea optimistă" a savantului de a dovedi omenirii de astăzi că viaţa poate fi şi trebuie să fie prelungită, că oamenii pot fi mai sănătoşi, mai rezistenţi şi să se ridice la un trai de 150 de ani în termen mijlociu, a înfiripat multe speranţe, a încălzit multe priviri stânse, a înlăturat poate multe temeri, căci nimic nu e mai real în viaţa omului decât teama de a nu mai fi.

Frica de moarte este o obsesiune statornică a noastră a tuturor; spectrul nefiinţei ţine minţile şi sufletele în stăpânirea unei eterne îngrijorări, cel puţin în lumea civilizată a bătrânei Europe care e, în această privinţă, mult inferioară extremelor Asiatice unde religiunea a creat o resemnare mult mai eroică şi mai nobilă faţă de gândul negru al nefiinţei,—indiferent dacă a ajuns la acest rezultat prin credinţa recompenselor viitoare, credinţa într'un raiu înfloritor.

Sentimentul acesta—frica de moarte, se confundă el oare cu dragostea de viaţă? In gândul care evoacă moartea este oare sentimentul părerei de rău a omului care priveşte cu iubire şi admiraţie frumuseţea firei dimprejur, bunătatea traiului în lume, solidaritatea cu tot ce-l încunjură, legătura cu vietăţile şi priveliştele cu care s'a asociat în chip firesc? Ori este poate—conştiinţa că dispărînd nu-şi poate îndeplini vr'un gînd, vr'o chemare, vr'o năzuinţă, vre-un vis, vre-un ideal? Nimic din aceste cu preciziune, sau poate —toate aceste la olaltă. E o senzaţie aşa de vagă de regret şi de rezistenţă în faţa necunoscutului pe care o găsim bine dar tot atît de vag exprimată în versul lui Vlăhuţă:

Nu de moarte mă cutremur,
Dar de veşnicia ei...

Necunoscutul—veşnicia—noţiuni obscure ca şi originea însăşi a vieţei, ca şi fatalitatea morţii. Din timpurile cele mai vechi, filosofii s'au întrebat ce e viaţa; s'au întrebat cu aceeaşi nedumerire medievalii „animişti" şi „vitalişti", se'ntreabă astăzi eruditii biologişti pînă la Metschnikoff optimistul care făgăduieşte prelungirea existenţei omeneşti. Mii şi mii de definiţii s'au dat şi care s'ar putea sintetiza toate în plastica formulă a lui Buffon: „Viaţa e un minotaur: devorează organizmul."

Atîta ştim în adevăr că nu facem alta decît să murim clipă cu clipă; din momentul cînd ne naştem—agonia lentă, iremediabilă, fatală începe; corpul se hrăneşte şi se descompune tot odată, creşte şi se pipernicește în acelaşi timp. Şi totuşi—ne avînd conştienţa morţii nu ne îngrozim decît văzînd-o aiurea, văzînd un corp omenesc în momentul cînd scînteia vieţei l'a părăsit. Din adîncă vechime încă viaţa fu comparată cu o faclă care arde şi se consumă. Ideea e poate de origine mitologică, de oarece legenda atribuie lui Prometeu că a construit organisme şi pentru a le da viaţă a furat cerului scînteia tainică a vieţei, — a vieţei despre care nici astăzi nu ştim nimic mai hotărît, mai sigur, cu toate enormele cuceriri ale ştiinţei.

Claude Bernard arată că corpul omenesc e alcătuit din 14 elemente minerale împrumutate mediului cosmic. Le cunoaştem pe toate, le analizăm sub misroscop — dar nu ştim atîta lucru: în virtutea cării combinaţiuni chimice aceste elemente capătă viaţă,—pînă în momentul stîngerei şi reîntrării lor în viaţa externă a universului inconştient.

„Vedeţi aceste forme rotunde, voluptoase, această graţie încîntătoare a mişcărilor, această căldură dulce, aceşti obraji trandafirii, aceşti ochi scînteietori de sclipirea iubirii sau de focul geniului, tot ce alcătueşte o fiinţă superbă"—scrie naturalistul Cuvier — o clipă ajunge ca să distrugă şi să nimicească tot".

Acea clipă se cheamă moarte şi de apropierea ei ne temem; în presimţirea ei —ne întristăm, în aşteptarea ei—suntem urmăriţi de frica neantului, de fiorii dispariţiei absolute.

Cu prelungirea anilor de traiu nu schimbăm nimic. Teama de moarte va veni mai tîrziu, dar va fi aceeaşi. De folos ar fi să putem înlătura durerea, suferinţa; să putem dărui omenirii o moarte liniştită care să nu fie urmarea boalei, ci o întrare calmă în repausul etern.

Rodion

Rodhya: Ago—tibi gratias

Familia Calmuţki

II

Am văzut că primul Calmuţki este *Ioan, oştean vestit* în rîndurile armatei Regelui Sobieţki.

Acest *Ioannès Calmucky* a avut 2 fii: pe *Dumitraşco Calmuţki* vel căpitan de Cernăuţi şi pe *Ghèorghe Calmuţki* comis.

Calmuţkii din generaţia a II-a îi găsim în boerii în prima jumătate a secol. al XVIII, pînă cătră 1740.

Mazilii răzeşi din Călineşti mărturisesc că aceştia au avut următorii fii: Dumitraşco Calmuţki vel căpitan a avut pe *Mihalachi Calmuţki;* iar Gheorghe Calmuţki comis a avut pe *Ioan* şi *Nèculai Calmuţki.*

Mihalachi Calmuţki îl găsim în slujbe între 1750—1770. Şi anume în 1758 Dec. 3 Voevodul Moldovei Ioan Teodor Calimah scrie următoarea carte cătră vornicul de Câmpulung, Nicolae Gafenco.

„Io Ioan Teodor Voevod cu mila lui „Dumnezeu Domn ţării Moldaviei. Boia„rului nostru lui Nicolai Gafenco, vor„nicul de *Câmpulung Rusăsc* sănătate. „Carte ce ai trimes către Domnie me pen„tru stare vorniciei tale am luat şi ce „scrii pentru *Mihalachi Calmuţki,* vornic „tij de Câmpulung am văzut. Ce iată că „te înştiinţăm că *amândoi sântêţi vornici,* „şi i-am scris şi lui Calmuţki să fiţi la „toate trebile tot amândoi purtători de „grijă şi vornici. Aceasta scriem. Dech. „3, 7267 (1758)".

Cine a confundat cele două familii Calmăş şi Calmuţki au avut în vedere şi slujbele lor petrecute în Câmpulung, uitînd că Calmăşii şi-au petrecut viaţa în Câmpulung moldovenesc, iar Calmuţcheştii în Cîmpulung rusesc.

Mihalachi Calmuţki împreună cu Nec. Gafencu erau purtători de grijă la toate trebile şi vornici, căci nu erau prea bine răspicate atribuţiile administrative şi judecătoreşti ale vornicilor. Ei erau reprezentanţii domniei în afacerile municipale: hotare de case, de locuri, deschideri de uliţe, procese mici pentru delimitări, mărturii de mâna întâia, atîtea şi atîtea atribuţii de edilitate pe care acest Mihalache Calmuţki le-a exercitat în numele Domnului în Cîmpulung rusăsc.

După 2 ani găsim pe acest Mihalache Calmuţki rânduit în 1760 Iulie 9 ca împreună cu medelnicerul Şerban Flondor să hotărnicească moşia Stăneştii dela ţinutul Cernăuţului.

Tot ca boer hotarnic îl mai găsim pe Mihalachi Calmuţki rânduit cu Ştefan Flondor biv vel medelnicer, cu Ioniţă Strişca biv vel capitan, cu Ştefan Tabără căpitan să hotărnicească satul Draceniţa, proprietate a mănăstirei Pobrota. Era încălcare de hotare despre satul Ilinişa şi Hrisant egumenul Pobrotei jăluise la domn, cari rândui aceste 4 boeri hotarnici în anul 1762 Iunie 23.

Amintirile mazililor din Călineşti în 1788 ne arată că Dumitraş Calmuţki vel căpitan ar fi avut ficior numai pe *Mihalache Calmuţki*; în documentele timpului

însă tot pe acea vreme avem amintiți încă 3 Calmuțki, toți în diferite slujbe.

Așa unul *Sandul Calmuțki* e medelnicer și împreună cu alt *Vasile Calmuțki* cu Petru Keșco șătrar hotărnicesc în 1761 Aug. 6, moșia Măreței a lui Dumitrașco Sbiera căpitan.

Tot în acest an 1761 e pomenit și un alt *Calmuțki Toader*, moșul lui Vasile Calmuțki. Nu greșim când îi înrudim pe acești Calmuțki cu Dumitru Calmuțki, căci și epoca boeriilor lor îi fac a fi de aceași vrâstă și mai ales că figurează alături și cu șătrarul Petre Keșco, rudă prin alianță cu Calmuțkeștii de la Berești și Zvoriștea, Dorohoi.

Deci, dacă ni e permis—până la alte dovezi documentare,—credem că Dumitrașco Calmuțki vel căpitan de Cernăuți a avut ficiori pe: *Mihalachi Calmuțki* vornic de Câmpulung, pe *Gheorghe Calmuțki* comis, pe *Nathan* ieromonah, pe *Sandu-Calmuțki* medelnicer, pe *Toadér Calmuțki*, boeri în slujbe între 1758—1770.

Mihalache Calmuțki merge înaintând în boerie. In 1765 Aug. 8 Grigore Ghica Vodă rădică pe Mih. Calmuțki la rangul de paharnic al doilea.

Pe atunci boerii abia începuse a lua leafă față de veniturile slujbei lor. La început lefile slujbașilor boeri erau mici, iar veniturile mari. Paharnicul avea veniturile stărostiei Putnei, căci așa reiese din cartea domnească a lui Gr. Ghica Vodă: „D-lui vtori paharnic va lua ve„nitul boeriei sale dapă cum este ho„tărât în condica visteriei, ce este cu pe„cete gospod, adică va lua din venitul „dumisale vel paharnic, din jumătate ort „ce era a Starostiei Putnei, doi bani vel „paharnic și un ban vtori paharnic.“

In calitate de vtori paharnic. Mihalachi Calmuski ia parte la judecata iscată pentru satul Bănța intre Gh. Goian, fiul lui Toader Goian și Simion Opaeți, și anume ca în fața lui și a altor 3 boeri: Simion Arămăscul vornic de poartă, Ioniță Strișcă biv vel capitan și C. Samson mazil Gh. Goian să plătească 90 lei lui Simon Opaeți, prețul zălogului unei case a lor din Pătrăuți, pe care neputînd'o plăti la vreme au părăsito și toți Goenii, tata, frații, ficiori și gineri—7 familii se mută la Bănila.

Acestea erau în 1763 Iulie 15. Procesul a mai ținut 5 ani și tot nu s'a isprăvit.

După acestea documentele tac de Mihalachi Calmuțki ceia ce arată că trebue să fi murit către 1770.

Am văzut că răzeșii de Călinești nu ne spun de toți feciori lui Dumitrașcu Calmuțki, ci ne arată numai pe Mihalachi și pe Ghiorghe. Noi am bănuit că ceilalți doi Calmuțki, Toader și Sandul să fi fost tot ficiori de ai lui Dumitrașcu.

Iată că mai are un ficior *Nicolae Calmuțki*, frate cu Mihalache, care se călugărește către 1776 și trăește ca călugăr la Neamț până către 1782, supt numele de *Natanael* sau *Naftan*.

In 1776 Iulie 8 singur acest ieromonach Naftan Calmuțki spune de dînsul cum s'a călugărit la mănăstirea Neamțului inaintea arhimandritului Benedict, și a egumenului, cum avînd proprietăți în părțile Bucovinei, face un schit pe moșiile sale, căruia îi afierosește moșii, și se dă că e frate cu căpitanul *Mihalachi Calmuțki*.

El trăia încă în 1782, căci în cercetarea făcută pentru satul Berbești se pomenește de acest Nathanael călugărul fost înainte Neculae Calmuțki: „ein Sicherer Edelmann *Nicolay Kalmutzki*, der nach der Hand Callugier geworden und den Klosternamen Nathanael bekam“.— Un mazil Neculai Calmuțki, care după aceia s'a călugărit și și-a luat numele de călugărie Natanael.

Dar despre acești Calmuțki pe mîne.

Gh. Ghibănescu

„Opinia“ în Provincie

Drânceni Fălciu. — La 19 km. departe de Huși pe malul Prutului Mihalache Cogălniceanu pe moșia sa Râpele a înființat târgușorul Dranceni, unde producătorii își aduc cerealele și le încarcă în șlepuri pentru Galați.

Târgușorul luase o mare desvoltare între anii 1870—1890 de când a început a scădea deverul din cauza liniei ferate Crasna-Huși. Târgușorul fiind așezat pe Prut multă lume din Huși în timpul verei îl vizitează pentru a face băi, el e ca Unghenii pentru Iași; transportul se face cu diligența lui V. Ciocanu pe șoseaua Huși-Dranceni Răducăneni.

Această șosea construită nouă în timpul guvernărei partidului conservator la 1893 era cea mai bună rețea de comunicație din județ și aceasta grație materialului ce se întrebuințase, piatra ce s'a așternut fiind de foarte bună calitate.

De vr'o câțiva ani această șosea a început a se strica—de când cu vestitul secretariat general al județului Fălciu—și a deveni aproape impracticabilă; gropi pe ea că ți-i lehamete de a merge cu trăsura și o colbărie care numai prin deșertul Saharei se mai poate observa. Toți cei care au cunoscut această șosea județiană înainte și au nevoe de a călători și acuma pe ia să întreabă care e cauza. Singur Mihai Vasiliu răspunde căci ca fost Primar cunoaște toate subsolurile acestei afaceri. O șosea ca să fie bună are nevoie de întreținere, reparație, și pentru aceasta trebuea piatră; care să aprovizionează de județ. Acuma vre-o 6 ani să scoate în licitație aprovizionarea cu piatră pentru întreținerea șoselei Huși Drânceni și din mai mulți specialiști care s'a prezentat s'a adjudecat asupra evreuluiIțic Iosef Steclaru din Huși, care habar nu avea cum se extrage piatră, dar așa era interesul și pe atunci nu se cereau certificate de lucrări ca să poți concura. In loc să se procure piatră din adevărata carieră Gorban, s'a extras piatră din altă muche a dealului, care ie năsipoasă, dar care după stăruință s'a primit; și azi toată lumea sufere consecințele slăbiciunei și neglijenței serviciului technic din acel timp și lăcomiei celor interesați de la Prefectură, ziarele conservatoare au relevat la timp această afacere și persoanele visate au tăcut molcum, lăsînd ca cu timpul să se dea uitărei; norocul e că efectele să produc mai tîrziu și lumea acuma judecă corectitudinea și interesul pentru bunul public, a celor ce a creat această stare de lucruri.

Drâncenii e reședință de comună, avînd ca sate care o alcătuesc: Arsura, Ghermanești, Valea Cânepei și Albita. Dintre acestea satul cel mai mare, mai bogat și așazat pe o poziție admirabilă e Ghermănești: înzestrat cu o biserică frumoasă, construită de pe cînd moșia era mănăstirească, un local de școală cu două săli de clasă, reședința silvicultorului, etc. Mâna omului le face și le întreține pe toate. Drâncenii deci și Ghermănești n'au pentru moment parte de o administrație, care să se intereseze de bunul public, de înfrumusețarea satelor, de bunul mers al lucrurilor printre săteni și de o îndrumare pe o cale mai sănătoasă. Te uiți la biserică, monument frumos, dar pare că plînge; grădina și împrejnrimele servind ca pepinieră de spini și mărăcini, tocmai acele plante cu care s'a chinuit întemeitorul religiei creștine D. și M. N. Is. Hr.; școala murdară și nereparată, iar în cele 2 odăi a subsolului școalei apa la 3 palme stagnează, așa că în scurt timp localul se va ruina și cele 22 mii lei cheltuiți de comună vor fi asvârliți în vînt.

Prin sat nu vezi nici o urmă de orânduială, care cum voește își construește casa, își face gardul. etc, drumurile prin sat foarte neregulate, înguste și aproape impracticabile.

Sătenii au luat în arendă moșia Statului Ghermănești, în întindere ca de 500 fălci, singuri se strădănuesc, nu au nici o indrumare și nici un sprijin, nici de la autoritatea comunală, nici de la cea județiană, nici de la silvicultorul Statului, care trăește în mijlocul lor și pe care cred că Statul îl plătește și pentru a se interesa de educarea și prosperitatea materială a țăranului, nu numai să păzască hotarele pădurei Statului și să semneze procese-verbale de delicte silvice.

Intr'un cuvînt comuna Drânceni cu un venit de 16 mii lei anual, e prost administră și lipsită de personal pregătit, așa că fostul secretar general al jud. Fălciu, trebuia să se revolte de faptul că nu avem oameni pregătiți și cu dragoste de muncă, nu că comunele sunt mici și nu au venit. La noi cea mai mică comună Râșeștii și tot are un venit anual de 6000 lei, așa că poate faca față cheltuelilor.

Ar trebui ca administrația județiană să se mai pogoare printre locuitori să le asculte nevoia și să ia măsuri de îndreptare, nu să se mulțămească numai cu visitarea reședinței comunei și cu inspectarea archivei și a registrelor și în urmă să se ducă la fruntașii comunei și aruncîndu-se pe sofa să fumeze tutun și să aștepte masa.....

V.

Litere-Științe-Arte

Acum cînd excelenta lucrare a poetului Vlăhuță *Romînia pitorească* a apărut într'o „Bibliotecă pentru toți“ —fiind la îndămîna tuturor—e momentul de a atrage luarea aminte nu numai asupra minunatelor opere literare și naționale, dar și asupra unei alte trăsături caracteristice a cărții. Inainte și după Vlăhuță am avut volumele d-lui N. Iorga, cercetări asupra orașelor, drumurilor, satelor și mănăstirilor romînești. Istoricul laborios nu s'a mulțumit cu zugrăvirea oamenilor și lucrurilor, cu înregistrarea elementelor pitorești și a priveliștilor admirabile, ci privind înainte de toate prin prizma unor anumite „convingeri“ a mînjit toate locurile cu culorile unor reflecțiuni triviale și personalități inveninate, sfidînd absolut bunul simț. Și când cugeți că d. N. Iorga a vizitat toate părțile țării ca persoană oficială, călătorind nu pe seama sa proprie, ci cu cărți de drum de fier și subvenție ministerială!

D. A, Vlahuță e de sigur un naționalist pe care d. Iorga nu-l va contesta. D-sa a vizitat aceleași locuri ca și istoricul Iorga, însă cîtă deosebire între modul unuia de a scrie și a celuilalt! D. Vlăhuță iubind frumusețile țării, admirînd priveliștile mărețe e absorbit și încîntat de ele într'atîta încît imaginația și sufletul poetului nu mai încap de gîndiri pătimașe sau reflecții de ură. De o obiectivitate absolută d. Vlahuță caută și vede numai frumosul, inspirîndu-se numai de ce e admirabil și sublim în diferite regiuni. Ar fi bine ca d. Iorga să mediteze opera excelentului poet și în puritatea ei artistică să-și înalțe sufletul și mintea.

*

Despre actualul ministru francez de culte și instrucțiune publică Briand se știe că a fost un excelent ziarist și polemist. Acum se anunță că termină o piesă în trei acte din viața avocaților. Clemenceau face proseliți.

*

Noua și mult așteptata piesă a lui Edmond Rostand *Chauteclaire* e terminată. Rolul de căpitenie va fi creat de Coquelin aîne.

*

Povești și Nuvele de M. Eminescu, Biblioteca pentru Toți (No. 278—279) un volum 60 bani

Poeziile marelui poet au apărut în nenumărate ediții,—proza lui însă,—cu toate paginele admirabile ce conține, a apărut abia într'o singură ediție, epuisată de mult, așa în cât admiratori lui Eminescu nu cunosc proza acestuia.

Volumul „Povești și Nuvele“ conține toate nuvelele poetului precum și două povești „Făt frumos din lacrimă“ și „Frumoasa lumei“ cari sunt două mărgăritare ale literaturei noastre.

Apariția unea acestui volum va fi credem primită cu entuziasm de toți admiratorii genialului poet Eminescu.

Tot în această Bibliotecă s'au publicat sub No. 195—196, Poesiile complecte Prețul 60 bani.

De vânzare la mai toate librăriile din țară și la editorul *Alcalay* din București.

*

A apărut No. 6 din Iunie al „Revistei Idealiste“ cu următorul cuprins:

I. St. Murat: Cum trebue privită metereologia; Dr. I. Duscian: Igiena școlară; Diplomatiens (tradus de M. G. H. din Revue Bleue: Diplomații de la a doua Conferință a Păcei de la Haga; N. Zaharia: Hamlet; A. Vântul: Statornicia și lenea.

POEZII: Elena Poenaru: In ceru înstelat; Nicolae Corbu: Anticei călătoare; călătoare; Un drumeț trecînd odată!...

M. G. Holban: Viața în țară și în străinătate.

Buletin bibliografic: Istoria Pedagogiei de d. I. Gavănescul; Economia Națională; Ramuri; Revista Literară și Politică; Calea Vieții; Răvașul; Cărți și reviste straine.

Informații

D. Dim. Sturza, președintele consiliului de miniștri, într'o convorbire pe care a avut-o cu un amic al d-sale a declarat că înainte de deschiderea sesiunei ordinare a Corpurilor Legiuitoare va face o remaniare ministerială pentru ca în guvern să fie reprezentate toate elementele din majoritate.

In cercurile liberale se asigură că vor eși din cabinet d-nii Spiru Haret, Anton Carp și V. G. Morțun.

In locul acestora ar întra d-nii C. I. Stoicescu, C. Stere și Petre Poni.

Dacă dorința d-lui Ionel Brătianu se va realiza ca și d. Toma Stelian să părăsească cabinetul, atunci d. Mihail Pherechide va întra în minister și d. Spiru Haret va fi ales președinte al Camerei.

Partizan al acestei combinațiuni nu se arată a fi pînă acum d. Dim. Sturdza.

Probabil însă că d-sa va ceda în cele din urmă.

D. Morțun este indicat a fi leaderul majorității în Camera.

—

Peste două zile se vor începe din nou măsurile de carantină la Ungheni.

Celelalte puncte de la frontiera rusă vor fi închise.

—

In urma acordărei amnistiei cei 14 țărani care erau deținuți în penitenciarul local pentru răscoalele țărănești au fost puși aseară în libertate.

Zece din ei erau condamnați la cîte 1 an închisoare, iar 4 la cîte 2 ani.

Deținuții erau parte din județul Vaslui și parte din județul Botoșani.

Din județul nostru era numai unul

—

Viitoarea stagiune a Teatrului Național se va deschide în ziua de 13 Octombrie a. c.

Stagiunea se va deschide cu Răsvan-Vodă.

Repetițiile vor începe în ziua de 15 August.

—

Ministerul de interne, în urma intervenției direcțiunei generale a serviciului sanitar, a luat dispoziția ca să se supravegheze călătorii care vin din Samara, Astrahan, Saratov, Simbek și Nijni-Novorod, din Rusia, unde s'au constatat mai multe cazuri de holeră.

—

D. A. Buchental a cerut autorizația de a construi la Copou o moară perfecționată pentru măcinatul popușoiului cu puteri motrice în dinamo de 8-10 cai.

Cererea a fost supusă consiliului de higienă al județului.

—

D. D. Sturza a sosit astă dimineața cu trenul dela Arad la Sinaia.

—

M. S. Regele va pleca Marți 14 August la Ischl.

—

Comitetul de inițiativă pentru ridicarea unui bust lui Vasile Burlă, s'a întrunit alaltă-eri, ocupîndu-se cu ofertele ce s'au făcut pentru executarea lucrărei.

Comitetul a primit oferta d-lui Țatomir, un distins elev al maestrului Tronescu, care și-a propus a face lucrarea cu condițiunea că dacă ea nu va conveni comitetului, să nu primească nici un ban.

—

D. I. Speranță a fost numit ofițer de poliție, în locul d-lui Gh. Ștefăniu, înaintat ajutor de comandant de sergenți.

—

In ședința de Mercuri 15 August a. c., consiliul de higienă al orașului, se va ocupa cu măsurile pentru controlul laptelui.

—

Se zice că d. dr. C. Buicliu, medicul primar al orașului, care a întrunit deja anii de pensie, se va retrage pe ziua de 1 Octombrie a. c.

—

Consiliul superior de epizootii a intervenit către ministerul de interne și acesta a aprobat ca pentru operațiile de maleinizare și de remalenizarea cailor importați în țară pentru care proprietarii, sau întreprinzătorii au depus cauțiune la frontieră, cerînd de a face maleinizarea în țară într'o comună urbană sau rurală, aceștia să plătească medicilor veterinari însărcinați de minister cu aseminea operațiuni, cîte 20 lei pe zi ca onorar, socotind 3 zile pentru maleinizare sau remaleinizare; în grupuri mari de cai, nu se vor putea face fracțiuni mai mici de 25 cai pentru operații, în cele trei zile.

—

Dl. I. Mandragiu, șeful comptabil de la Prefectura de județ, a obținut un concediu de 30 de zile, cu începere de la 15 August, pentru cas de boală.

—

DIVERSE

— Femeea Simca Avram, din strada Zugravilor No. 35 a reclamat poliției că trimițînd aseară pe băiatul Bercu Bercuvici să schimbe un bilet de bancă, acesta nu s'a mai reîntors.

— Aseară a încetat subit din viață în mahalaua Frumoasa, muncitorul Gheorghe Rotariu.

— In județul Vaslui a fost descoperită o bandă de hoți de vite, care a operat și în județul nostru.

Hoții furau vitele țăranilor de prin sate și apoi le treceau în Rusia.

— Au fost arestați străinii N. Aponte, V. Dregas și P. Anton, care vagabondau prin oraș.

— S'a autorizat pe d-l Isidor Gutman de a introduce în țară 50 muncitori agricoli străini, pentru moșiile Boghicea și Schela.

— Reparațiile cantoanelor de pe șoseiele naționale din județul Iași, vor fi date în intreprindere.

In acest scop se va ținea licitație la prefectura de județ în ziua de 25 August a. c.

23

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL II-a

JEAN.—Da... Dar ne vom regăsi. Vei fi mai puțin obraznic în ziua în care n'ai să fii de cît un falit.

Tot ce urmează trebue spus în acelaș timp.

VALENTINA, *care împinge pe fratele ei spre eșire.*—Vino, vino!

D-na ARMIERES, *lui Armieres.*—Taci. Nu răspunde. (*Lui Jean*) Vă rog plecați.

ARMIERES.—Eșiți... Lasă-mă... eșiți.

D-na ARMIERES.—Jean, Enric, pentru D-zeu, Jean.

CORTINA

ACTUL AL III-a

Același decor

La ridicarea cortinei, Armieres foarte nervos, se plimbă în lungul și largul scenei. Se uită la ceas. Cum e întuneric pe scenă, deschide un buton, lampile electrice s'aprind. Reia plimbarea sa.

Margareta intră.

MARGARETA.—Pot intra de data asta.

ARMIERES.—Nu, nu. Aștept pe cine-va.

MARGARETA.—Iată ceva ciudat. Mama a așteptat de asemeni o vizită de care era neliniștită. Când m'am întors am găsit'o așa de schimbată. M'ați trimis frumușel în odaia mea să mă culc și ați continuat să vorbiți în mai multă pace.... Mama mare a plecat?

ARMIERES.—E la mama ta.

MARGARETA, *trecând.*—Atunci, mă duc...

ARMIERES, *reținând'o.*—Nu, lasă-le.

MARGARETA, *bănuitoare.*—Mă rog, ce se petrece în casa asta? Tu ești îngrijat! Ai vr'o neplacere? Persoana care a venit v'a adus vr'o veste neplăcută?

ARMIERES, *puțin nervos.*—Dar, nici de cum drăguț'o...nu, nu... n'am nici o grije, nici o nelinește... numai.

Ternand intră.

ARMIERES *îndreptându-se spre el.*—Ah! iată-te.

MARGARETA.—Buna sara, bunicule.

TERNAND.—Buna seara, Margareto! (*lui Armieres*) Am primit rîndurile tale.

ARMIERES.—Și ai și alergat. Mulțumesc.

TERNAND.—Ce este?

ARMIERES.—Așteaptă. (*Margaretei*) Copilul meu...

MARGARETA.—„Ești tu bună să te duci în odaia ta...“ M'aștept la fraza asta.

ARMIERES.—O convorbire de afaceri... nu poate să te intereseze...

MARGARETA.—Bine... bine... Mă duc... la revedere, bunicule.

TERNAND.—La revedere. micuț'o!

Margareta ese încet și prin fund și se întoarce de câteva ori. Lasă ușă întredeschisă.

Armieres, Ternand, apoi d-na Armieres-mama și în urmă d-na Armieres.

ARMIERES.—Iartă-mă că te-am neliniștit, dar aveam absolut nevoe de tine.

TERNAND.—Ce s'a întîmplat?

ARMIERES.—Ah! dragul meu... Am să-ți anunț vestea cea mai teribilă: fiul lui Rouchon e la Rouen.

TERNAND.—Jean e la Rouen?

ARMIERES.—De o lună de zile, cu tatăl său.

TERNAND.—Eri încă, nevasta ta nu știa nimic de ei.

ARMIERES.—D. Jean Rouchon nn s'a presentat de cât astă-zi. Venea în numele unui grup de comanditari, să propue femeei mele de a cumpara uzina noastră, pentru șase sute de mii de franci. Marta a fost constrînsă de a respinge această ofertă, pentru că Jacquier, directorul Oțeleriilor din Est, era gata să plătească opt sute de mii. Bine înțeles o discuție vie, la care am luat și eu și Valentina parte s'a angajat. In fine... Jean a părăsit casa cu sora sa amenințându-ne.

TERNAND.—Nu văd ce ar putea domnii Rouchon tatăl și fiul?...

ARMIERES.—Ah! da, tu nu cunoști învă starea afacerilor mele și adevarata mea posiție... care e foarte grea!..

TERNAND, *surprins.*—Totuși... ție îți pot spune tot adevărul care îi teribil. Ar fi lung să-ți explic cum toate acestea s'au întîmplat și timpul trece. Un lucru trebue să știi, am termene de achitat și îmi trebuesc cei opt sute de mii de franci pe cari Jacquier trebuia ca să îi dee. D. Rouchon știe încurcăturile mele, căci Marta a avut slăbiciunea să îi le spue și el e gata să le desvăluească directorului Oțeleriilor ca aceasta să reducă ofertele sale. In cazul acesta vom fi nevoiți să primim pe ale lui Rouchon.

TERNAND.—Da!

(Va urma)

Ultime informaţii

Am anunţat acum cîteva zile că deputatul Ursu a fost chemat în grabă la Bucureşti de d. Ionel Brătianu.

Cauza acestei chemări ar avea origina într'un fapt al deputatului Ursu, care se arată destul de priceput în misiunea cu care a fost însărcinat. Se vorbeşte că d. deputat ar fi perdut încrederea ţăranilor din judeţ, prin faptul c'a fost surprins intervenind pentru nişte arendaşi evrei de a nu fi izgoniţi de la sate. Sătenii cari au protestat contra acestui procedeu al deputatului lor, au făcut ca plîngerile lor să ajungă pînă la urechile d-lui Ionel Brătianu.

Frumos debut, domnule Ursu!

Cartelul măcelarilor a atras după sine şi alte carteluri.

Brutarii au făcut şi ei cartel, şi cu toată proasta calitate a făinei din care fabrică pîinea, cu toată lipsa la cîntar, au urcat preţul pîinei.

Pînă şi zarzavagii şi precupeţii au făcut cartel; aceştia au scumpit preţurile verdeţurilor, speculînd în mod neomenos populaţia saracă.

Incă nu s'a auzit până acum în Iaşi, să se vîndă kilo de peşte cu 1 leu şi 1 leu 20 bani.

Administraţia comunală ar trebui să aibă mai multă grijă pentru cetăţeni, care sunt speculaţi şi exploatati în mod neomenos şi să ia măsuri contra cartelaţilor.

Ministerul de interne a aprobat comunei Sineşti, de a contracta dela casa creditului judeţian şi comunal, un împrumut de 10.000 lei, plătibil în anuităţi, în timp de 30 ani, pentru construirea a două localuri de şcoală: unul la Sineşti şi altul la Storneşti.

D. Alex. Săvescu, primarul comunei Coarnele-Caprei, a fost revocat din această funcţiune pentru motiv de rea purtare.

Următoarele înaintări şi schimbări s'au făcut la serviciul telegrafo-poştal din localitate.

D. Chibzui Gh., factor cl. II a fost avansat cl. I; Gapşa V. şi A Petrei I., factor gr. III au fost avansaţi gr. II; Ghimpa I. Ioan a fost avansat factor gr. III-lea.

Leţcăneanu C., Ungureanu N. şi Dumbravă D., au fost numiţi factori gr. II.

Eri s'a ţinut la prefectura de judeţ licitaţia pentru vînzarea a 74 loturi de pământ, proprietatea statului.

La această licitaţie au concurat numai ţărani şi loturile au fost adjudecate asupra lor.

Consiliul de higienă al judeţului va fi convocat pentru ziua de Miercuri 15 August a. c.

Un furt s'a comis la d-na Casuca Roiu, din strada Romînă.

Nişte necunoscuţi întrodu cîndu-se în casă, au furat mai multe lucruri.

Poliţia cercetează.

Astăzi fiind a 42-a aniversare a A. S. R. Pricepele Ferdinand, un Te-Deum s'a oficiat dimineaţă la orele 10, la Mitropolie.

Au asistat autorităţile civile şi militare.

Onorurile au fost date de 2 escadroane din regimentul 7 călaraşi, sub comanda d-lui căpitau Negrutz.

Ecouri clericale.—In ziua de 15 August, sărbătoarea „Adormirea Maicei Domnului", se va oficia ca în toţi anii, cu o deosebită solemnitate hramul Mănăstirei Neamtz.

Serviciul Divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, asistat de soborul mănăstirei.

— Tot în ziua de 15 August se va face sfinţirea schitului „Tărăţă", din dealul Repedea.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, Egumenul bisericei Sf. Spiridon, asistat de economul Stravrofor Dimitrie Popa, marele vestmântar al bisericei şi preoţii Ionescu şi Neculau.

— De îndată ce se va reîntoarce în localitate I. P. S. S. Mitropolitul, se vor începe cercetările în afacerea călugărului M. dela Mitropolie, care a fost maltratat de maniacul D. Loghin.

Ştiri şcolare.—D. Constantin Popa, învăţător la Cogeasca-Veche, a fost numit învăţător agricol ambulant, pentru judeţul Iaşi.

— La 1 Septembrie se va face inaugurarea noilor şcoli, înfiinţate în judeţul nostru.

Prinderea complicilor lui Costăchescu

Indiciile.—Descoperirea complicilor.—Unde e Costăchescu.—Percheziţia la locuinţa lui Costăchescu.—Cine sunt complicii.—Arestarea a doui din ei.—Cercetările din alte părţi.—Alte amănunte

Afacerea dispărutului factor poştal, Gh. Costăchescu, despre care noi neam ocupat pe larg, a dat de muncă din nou autorităţilor noastre, şi de data aceasta cu drept cuvînt se poate spune că munca a fost încoronată de succes, mai ales în ceia ce priveşte serviciul nostru de siguranţă, care şi de astă dată pune în evidenţă că e condus de un om cu multă pricepere.

Avem largi şi bogate amănunte în această afacere; cu toate acestea împrejurarea că cercetările încă nu sunt terminate ne face de a nu da de cît o parte din amănunte, pentru a nu le zădărnici,—amănunte care de altminteri le-am fi putut da încă de alaltă-eri, dacă rugămintea unei autorităţi nu ne-ar fi oprit.

Afacerea factorului poştal Costăchescu, care părea a fi înmormîntată pentru tot-deauna, e destul de complicată şi în acelaşi timp foarte interesantă.

Nimănui nu-i i-ar fi trecut prin gînd, acum cîte-va luni, în Martie, cînd factorul poştal delapidînd însămnata sumă de bani a dispărut,—că are complici şi încă mulţi.

Oare-care indicii pe care le-au căpătat autorităţile acum cîte-va zile, au stabilit că există complici, cari s'a dovedit că se procopsiseră mai bine de cît de lapidatorul factor poştal Gh. Costăchescu.

Unde e acum Costăchescu şi ce face el?— Aceasta e întrebarea ce mulţi şi-o pun acum cu ocazia întorsăturei ce a luat'o această afacere.

Se spune că Costăchescu, luînd drumul la America, s'ar afla acum la New-York, unde se zice că duce o viaţă mai mult de cît mizerabilă prin faptul că complicii săi l'au făcut să rămîe fără bani şi mai ales că nu cunoaşte de loc limba engleză; alţii susţin însă că Costăchescu nu numai că nu e în America, dar că nici macar n'a trecut graniţa.

Aceasta însă presintă o mică importanţă faţă de noile constatări ce s'au făcut; ceia ce e în adevăr interesant e descoperirea complicilor lui Costăchescu.

După nişte indicii, mici la început, dar folositoare mai apoi, şi asupra cărora nu putem insista pentru a nu zădănici cercetările,—autorităţile noastre şi-au îndreptat privirile asupra unor persoane din localitate şi a altora dintr'un oraş apropiat.

Alaltă-eri seara poliţia noastră de siguranţă a făcut o descindere la locuinţa lui Costăchescu din strada Eternitatea, unde a găsit pe nenorocita lui soţie şi copiii.

Soţia lui Costăchescu, care la început se credea că nu e străină de toată afacerea şi bănuindu-se că ea întreţine corespondenţă cu soţul ei, a fost arestată la siguranţă.

S'a făcut o minuţioasă percheziţie în locuinţa ei şi negăsindu-se nimic, ea a fost pusă în libertate.

Urmîndu-se cu cercetările, poliţia a răuşit să prindă alaltă-eri noaptea pe doi din complicii lui Costăchescu; unul e meseriaş şi se numeşte Iosub David,, din str. Palat, iar celalt un misit Iţic Turculeţ.

Ei au fost conduşi la siguranţă, unde stau şi acum, aşteptînd şi sosirea celorlalţi tovarăşi ai lor; între aceştia se zice că sunt şi cîţi-va comercianţi, care se spune că ar fi simulat în ziua cînd a delapidat banii Costăchescu şi a fugit, că expediază grupuri de valoare, pentru că apoi cînd se va denunţa dispariţia lor, să ceară despăgubiri.

Complicii, după cum am spus, nu sunt numai în localitate, ci şi din altă parte.

După cum am anunţat eri d. Briff şeful serviciului siguranţei a fost la Paşcani de unde s'a reîntors eri noaptea, ajungînd cu cercetările în acea localitate.

De o cam dată ne oprim aci şi nu putem spune mai mult de cît că, graţile muncei depusă de autorităţile noastre, poşta va recapata o parte din suma delapidată.

Mai putem adăuga că s'a luat astfel de măsuri ca ceilalţi complici ai lui Costăchescu, care n'au fost încă arestaţi, să nu se poată îndosi, sau să dispară.

Promitem cititorilor noştri să revenim încă cu amănunte.

*

In afară de cele aratate mai sus, mai putem da următoarele amănunte, în afacerea lui Costăchescu:

In urma cercetărilor ce s'au mai făcut eri şi astă-noapte, poliţia noastră s'a pus în legătură cu autorităţile din cîteva oraşe, din apropiere de Iaşi, unde locuesc parte din complicii lui Costăchescu, care acum s'a dovedit că sunt şi mai numeroşi, de cum arătasem: *ei sunt în număr de 30*, dintre care mai mulţi comercianţi.

Poliţia a mai constatat că unul din ei, la dispariţia lui Costăchescu a luat o sumă de bani de la acesta pentru a'l îndosi, iar mai apoi i-a procurat mijlocul de a trece graniţa.

Costăchescu a trimis acum cîteva zile suma de 100 lei unui harbuzar de la hală, pentru a'i înmîna soţiei sale; faptul acesta a atras atenţia celor de la poştă, care au denunţat imediat cazul autorităţilor.

*

In ultimul timp aflăm că Costăchescu, neştiind întorsătura care a luat-o afacerea sa, vrînd să se reîntoarcă în ţară, a fost prins.

El va fi adus astă-seară, sau cel mult mîine la Iaşi.

Atragem atenţia d-lui diriginte al oficiului local asupra modului cum sunt serviţi abonaţii dela telefon. Ne este imposibil să obţinem firul telefonic şi atunci cînd ne este dat trebue o oră întreagă să parlamentăm cu oficiul Galaţului spre a obţine un răspuns.

Sperăm ca d. diriginte Baldovici va căuta ca această stare de lucruri să nu mai dureze, atrăgând atenţie serviciilor respective din Galaţi şi Bucureşti. Noi credem că publicul plăteşte taxa spre a fi servit şi nu spre a se enerva în discuţii cu funcţionarii poştei.

Judiciare.—D. prim-procuror M. Ghinea-Ionescu, se va reîntoarce din concediu poimâne Luni.

— Eri s'a făcut tragerea la sorţi a magistraţilor care vor prezida alegerile din Vaslui, Huşi şi Bacău.

D. Sturdza, membru al Curţei va presida la Vaslui, având de grefier pe d. Gheorghiu; d. D. Grigorovici la Huşi, grefier d. Vasiliu şi d. C. Buzdugun, la Bacău, grefier d. Vartic.

— Eri s'au tras la sorţi membrii curţei de Apel care au a prezida biurourile electorale pentru alegerile judeţene din Iaşi, ce vor avea loc la 3, 5 şi 7 Sept.

Vor presida: d. consilier Em. Cernătescu secţia I-a de la primărie la câteşi trei colegii; la secţia II-a d. Al. Gh. Hinna; secţia III-a Gh. Sturdza; secţia IV-a S. Zăhărescu; secţia V-a d. C. Grigoriu; secţia VI-a d. T. Crivăţ şi secţia VII-a d. prim preşedinte I. T. Burada.

— Lucrările parchetului tribunalului, pentru restul vacanţiei, vor fi expediate de d. prim-procuror Ghinea Ionescu şi d. procuror Livaditi, cu începere de Luni.

D. Gavriliu, secretarul parchetului a obţinut un concediu până la 1 Septembrie, d-sa va fi suplinit de d. Gr. Groholschi.

— Eri şeful de garnizoană I. P. Ciobotariu din Miroslava, ducându-se cu un mandat de arestare la N. T. Gogu, acesta a luat mandatul, l'a rupt în bucăţi şi l-a calcat în picioare, iar apoi cu un ciomag a maltratat grav pe şeful de garnizoană.

El a fost arestat şi adus astă-zi la parchet.

Suntem nevoiţi s'apărem fără ştirile telefonice din Bucureşti, din cauza organizărei speciale pe care o are serviciul nostru telefonic.

Ultima oră

Bucureşti 10 August

Taxe speciale românilor din Turcia

Bucureşti.— In cercurile politice se comentează foarte mult faptul că misiunea romînă din Constantinopol a primit prin convenţia consulară ca supuşii romîni din Turcia să fie supuşi la taxe speciale pe cari nu le plătesc de cît supuşii greci, sîrbi, muntenegreni şi persani.

Starea Impărătesei Germaniei

Berlin.—Agenţia Wolff află din isvor competent din Wilhelmshoche că vindecarea ranei împărătesei îşi urmează cursul în mod normal.

Escluderea unui mitropolit implicat în acţiunea bandelor

Constantinopol.— Prin ordin telegrafic al marelui vizir şi al lui Hilmi Paşa, mitropolitul grec din Serres este esclus diu consiliul administrativ provincial fiind compromis în acţiunea bandelor.

Marele vizir adaugă că în cas de a reînoi turburările, mitropolitul va fi depărtat din Serres.

Un ziar condamnat

Petersburg.—Ziarul „Gazeta Petersburgkaja" a fost condamnat la o amendă de 3 mii ruble de către poliţie pentru a fi publicat un articol asupra procesului actual de trădare, violînd astfel recenta ordonanţă a poliţiei, care opreşte ziarele de a publica ştiri neoficiale asupra împăratului şi familiei sale.

Convenţia turco-romînă

Constantinopol. — Stabilindu-se acordul asupra ultimelor cinci articole ale tarifului vamal, convenţiunile comerciale şi consulare între Turcia şi Romînia au fost semnate.

Negocierile în afacerea vacufurilor din Dobrogea vor fi continuate de către d. Papiniu. Delegaţii Ferechi de, Missir şi Morandini au asistat la ceremonia Selamlîcului şi vor pleca imediat.

După selamlîc, d-nii Papiniu şi Ferechide au fost primiţi în audienţă. D. Ferechide a salutat pentru plecare pe Sultan care i-a conferit ordinul Imtias în aur şi argint.

Progrom contra evreilor

Petersburg.—După ziarul „Börsenzeitung" ar fi avut loc un progrom la Tiraspol lângă Chişineu. Multe prăvălii ale evreilor ar fi fost distruse. Un evreu ar fi fost ucis. Poliţia a restabilit cu energie ordinea.

Evenimentele din Maroc

Londra.—Ziarele află din Alcazar că în ziua de 21 August, mehala Elmerani a atacat pe Raisuli care a respins o. Ştirile primite de la Tanger spun că toţi europenii ar fi părăsit Fezul luînd direcţiunea coastei.

Tanger.—Se asigură că europenii părăsesc Fezul din cauza turburărilor cari au isbucnit acolo.

Paris.—Ziarul Matin află din Casablanca că Muley Hafid a făcut în scris triburilor care a luat parte la recenta luptă de la Casablanca, promisiunea de a veni să se unească cu ele cu un mare număr de partizani pentru a se pune în cazul resistenţei în contra francezilor.

Marsilia.—Pachebotul german „Admiral" a sosit aci purtînd 30 fugiţi evrei spanioli şi francezi luaţi din scala Tangerului.

Paris.—Ziarul Matin anunţă că ministerul de resboi va trimite cît de curînd o echipă de 6 baloane captive la Casablanca.

Ziazul Petit Journal află din Toulon că crucişătorul Lalarde şi contratorpilorul Dard au primit ordinul de a pleca spre Maroc.

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

IN FIE CARE SEARA

VARIETEUL

GRADINA ZIMBRU

ARTIŞTI NOUI

Direcţiunea LEWIS şi MISS ANDRIENE

INTRAREA LIBERA

societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Dr. L. GHELERTER

Medic al soc. „Fraterna Păcurari" reîntors din Strunga unde a funcţionat ca medic al băilor, şi-a reluat clientela.

Consultaţiuni 8—10 dim; 2—3 p. m.

VACCINARI şi REVACCINARI

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur boalele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului. artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvore.

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER**, Furnisorul Curţei Regale, - **Iaşi.**

A **apărut**

şi se află de vînzare la principialele librării din Iaşi, volumul de

STUDII SOCIOLOGICE

de

ST. ANTIM

Preţul 3 lei

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Rosovița Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE

în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

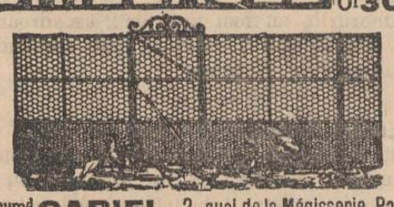

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-Bouteilles, pour 2 à 6 Places.....	7 »

Envoi Album franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 218.—Marţi 14 August 1907

Urmările permanentizărei

Anul şcolar începe în curînd.

Rari ani şcolari s'au deschis sub o atmosferă mai încărcată ca aceasta de acum!

De ce?

Explicarea acestei stări de lucruri este un proces lung de psihologie politică, cu privire la persoana aceluia care deţine astăzi diriguirea şi administrarea intereselor superioare ale şcoalei şi bisericei.

Şi acest lung proces psihologic este evoluţia politică a d-lui Spiru Haret şi felul d-sale original de a concepe rostul şi atribuţiile unui ministru de Instrucţie.

Netăgăduit lucru că partidul liberal se prezintă într'o inferioritate vădită în ceea ce priveşte departamentul Instrucţiei faţă de partidul conservator.

De la marele minister a lui Take Ionescu din 1891—1895 şi apoi în 1899—1900, partidul conservator n'a dat pregătiţi pentru ministerul Instrucţiunei oameni, cari la orice moment să ţină acelaşi ton şi rang cum pretinde că-l are d. Spiru Haret în partidul liberal.

Frămîntările interne din partidul conservator, au adus la instrucţie alte persoane politice ca d. C. C. Arion, dr. C Istrati şi M. Vlădescu, rostul politic al d-lui Take Ionescu, chemîndu-l la alte însărcinări mai mari atît în interesul partidului cît şi al ţării.

Partidul liberal veşnic a avut de la 1896 acelaşi candidat la portofoliul Instrucţiei pe d. Spiru C. Haret.

Să fie partidul liberal aşa de sărac în oameni! Să fie el Spiru C. Haret aşa de necesar departamentului instrucţiei? Să fie el omul politic de mîna I-a, necesar ori cărui rost politic?

Intrebăm fără a răspunde. Ştim că partidul liberal are alţi oameni şi mai cu greutate în ramura învăţămîntului ca d. Spiru C. Haret şi cu cap mai bine organizat.

Aşa, de pildă, d. P. Poni, o podoabă a Universităţii de Iaşi, şi fost ministru de două ori, şi acel care de fapt a pus jaloanele reformelor în învăţămînt, e umbrit pe nedreptul de d. Spiru Haret.

Petru Poni n'are nici mentalitatea nici temperamentul d-lui Haret; şi politica demagogică liberală nu găsia în Petru Poni omul chemat.

Şi aşa pe cînd partidul conservator făcea să treacă pe la Departamentul Instrucţiunei trei-patru fruntaşi, partidul liberal în răstimp de 12 ani nu a uzat la Instrucţie de cît pe d. Spiru C. Haret.

Dar acest fapt constitue chiar la liberali n excepţie.

Luaţi ori-ce departament şi veţi vedea şi la liberali un *sue-scoboară* pentru diferiţi fruntaşi politici şi tocmai cabinetul actual este cea mai vie dovadă de acest lucru.

De ce atunci această excepţie pentru d. Spiru C. Haret?

D. Haret a luat departamentul Instrucţiei numai ca un punct de sprijin în felul său de a înţelege politica şcolară.

Fără ţel hotărît în îndrumarea reformei şcolare, d. Haret a primit de bun ori-ce i s'a comunicat şi a căutat să generalizeze lucruri, care nu erau chemate de cît doar ca încercare.

In măsura în care slăbia organizmul intern al şcoalei, d. Spiru Haret căuta să îndrumeze şcoala şi pe învăţător pe o cale de *exteriorizare*.

Dar această nouă cale neprielnică şcolei, era pîrghia de permanentizare a d-sale la departamentul instrucţiei, pentru că se punea în contact cu atîta lume, de a cărui suflet şi acţiune putea să-i servească lui şi partidului în vremuri grele.

D. Haret ne consideră pe cei de sus.

Dus prin firea sa de a se înconjura numai de cei mici, era singurul chemat să mănţină tactica demagogică a partidului liberal, necesară aşa de mult fruntaşilor liberali în felul lor de a lucra în opoziţie.

Şi cum un ministru de instrucţie şi culte are în mînă administrarea unui corp aşa de numeros ca cel al membrilor învăţămîntului cum şi clerul, trecerea e lesne în a transforma marea majoritate a corpului didactic în agenţi, mai ales dacă tu ministru ai ştiut să te în conjuri cu o şleahtă de devotaţi, care să-ţi facă pe agentul.

D. Spiru C. Haret a intrat în această pază; pe d-sa nu-l mai preocupă reformele metodice şi didactice ale şcoalei, ci şi-a pus toată grija în a administra politiceşte interesele membrilor corpului didactic.

Reţelele politice pe această cale fiind atît de întinse şi cu multe ramificări, iată în parte explicată situaţia excepţională politică a d-lui Haret în permanentizarea sa la departamentul instrucţiunei, şi pe cînd totul se mişcă—ba încă fiarte repede—în sînul partidului liberal, singur d. Haret rămîne.

Dar n'am isprăvit. ***

Socialiştii, naţionaliştii şi generoşii

Revista socialistă *Viitorul social* publică un articol asupra chestiei agrare, care merită a fi relevat pentru înrudirea pe care o reprezintă doctrina socialistă agrară, cu aceleaşi doctrine liberale şi naţionaliste De şi generoşii şi d. N. Iorga tună în potriva socialismului, totuşi snnt pe un tărîm identic. Toate aceste fracţiuni politice văd îndreptarea stărei actuale de la ţară în împroprietărirea ţăranilor. Şi această soluţie porneşte de la acest mic fapt constatat şi pe care revista socialistă îl expune foarte clar:

„Pămîntul este un instrument de muncă. Din acest punct de vedere valoarea sa este egală cu acea a oricărui alt instrument de muncă sau maşină, de care noi ne servim pentru a produce obiecte folositoare. Totuşi pămîntul diferă de toate celelalte instrumente de muncă prin particularitatea ce posedă, de a trece unele din proprietăţile sale obiectelor—cerealelor de pildă—pe care el le produce. Ie adevărat că, din cauze de altmintrelea diferite ori şi ce maşină se uzează; în timp ce maşinele pot fi înlocuite însă prin altele—poate încă mai perfecţionate—pămîntul nu poate fi înlocuit. Iel este mărginit în întinderea sa şi prin nici un mijloc nu vom putea vre-o data mări un teritoriu întinzîndu-l aşa cum s'ar întinde o bucată de cauciuc. Cele zece hectare pe care le posedă un ţăran nu se pot preface în unsprezece, afară doar dacă s-ar lua cel al unsprezecelea hectar de la vecinul său".

Concluzia pe care o trage socialistul, pornind de la premisa pe care şi-a pus-o că pămîntul e neschimbat—e foarte consequentă cu cererea de împroprietărire. Cum rămîne însă cu faptul constatat de el însuşi că pămîntul poate trece unele din proprietăţile sale obiectelor— cerealelor de pildă şi prin urmare mărind aceste proprietăţi inerente solului am mări şi productivitatea cerealelor. Intr'adevăr că pămîntul nu se poate întinde ca o gumă elastică dar poate mări productivitatea sa prin o îngrijire şi o cultură specială. Zece hectare de pămînt în mînile unuia, pot fi numai cinci hectare în mînile altuia; iar tot aceste zece hectare de la vecini, pot produce cît 12 sau 15 hectare.

Aceasta, nu o voesc s-o recunoască nici socialiştii, nici naţionaliştii, nici liberalii-poporaniştі; pămîntul nu se poate perfecţiona—iată premisa lor şi spre a fi o producţie mai bogată, mai trebueşte pămînt.

Ori avem înaintea noastră sute de exemple care probează contrariul— avem ţări cu o întindere pămîntească cultivabilă mai inferioară întinderei de la noi şi totuşi au o producţie agricolă superioară. Pe zi ce trece germanii, olandezii, irlandezii perfecţionează solul lor şi măresc producţia lui, căci n'au de unde lua pămînt.

Pentru a realiza această intensitate a culturei şi producţiei naţionale trebueşte muncă şi prin această muncă nu se poate cîştiga o clientelă politică. Politicianii acestor trei grupări sunt prea grăbiţi a avea un partid şi pricepînd psihologia ţăranului care vede în pămînt mai mult, tot idealul său, ei au coborît concepţia lor economică la nivelul acestui ideal.

De aceea, expropriind pe unii şi improprietărind pe alţii cred că vor prefacc Romînia de azi. Socialişti, naţionalişti şi liberali ei merg mîna în mînă propovăduind acelaşi ideal economic: împroprietărirea ţăranilor şi aceiaşi ideal social: distrugerea proprietarilor şi a marei proprietăţi. Ca să se ştie!

Renta romînească

Renta romînească are garanţii superioare, scrie un ziar financiar strein *Journal financier français*; ţara romînească ocupă în Balcani o situaţie financiară superioară celorl'alte state mici. Făcînd constatarea aceasta suntem obligaţi însă în acelaş timp să recunoaştem că fondurile romîneşti prezintă totuşi oare cari riscuri. Ca şi celelalte ţări în care agricultura este principala sursă de avuţie, tot astfel şi România poate suferi de schimbări brusce în situaţiunea tezaurului. Consideraţiunea aceasta merită să fie cu atît mai mult ţinută în seamă cu cît populaţiunea rurală reprezintă 80 la sută din populaţiunea totală şi turburările agrare pot să ia o aşa întindere în cît să zgudue creditul ţărei. Evenimentele cari s'au desfăşurat abia acum patru luni arată că purtătorii rentei romîneşti n'ar face bine dacă s'ar lăsa adormiţi de o siguranţă absolută.

La aceasta, cunoscuta revistă economică „Bursa" răspunde cu multă dreptate:

„E fireşte măgulitor pentru noi, că nu suntem puşi mai prejos de Austro-Ungaria în ce priveşte solvabilitatea noastră; că împrumuturile romîneşti „posedă incontestabil garanţii superioare" şi că „situaţiunea noastră financiară este superioară majorităţei celorlalte state mici". E bine că streinii au ajuns să ne cunoască măcar atîta, dar nu putem primi să se spue că renta noastră prezintă riscuri şi că din pricina agriculturei sau a răscoalelor—ca şi cum răscoalele ar fi la noi endemice—purtătorii streini de fonduri romîneşti să nu aibă o încredere desăvîrşită. Ziarul franţuzesc n'a fi scris desigur aceste lucruri, dacă n'ar fi fost informat în mod superficial asupra împrejurărilor din ţara noastră.

Renta romînească prezintă aceiaşi siguranţă şi aceleaşi garanţii ca ori care altă rentă, fiindcă situaţia noastră financiară este aşezată pe o bază aşa de solidă în cît nici un eveniment, nici chiar răscoalele, cari inspiră atîta teamă cronicarului financiar parizian, nu pot s'o clintească din loc. Răscoalele au dovedit tocmai contrariul de ceea-ce spune „Journal financier français"; ele au dovedit că finanţele noastre sunt la adăpost de ori ce sguduiri şi că economia noastră naţională nu mai este azi aşa de unilaterală în cît creditul nostru să fie ameninţat în caz de recoltă rea. In 1899 am arătat că ştim să facem sacrificiile cele mai mari pentru a nu ştirbi interesele purtătorilor de rentă romînească. Budgetul nostru este întocmit în aşa fel în cît chiar în anii cei mai răi interesele purtătorilor de rentă sunt garantate. Excedentele mari cari au urmat intocmirei budgetului, conform cu puterea noastră financiară reală, au arătat şi ele că renta romînească poate susţine comparaţia cu oricare alta în ce priveşte soliditatea ei.

Incheierea este că renta romînească nu prezintă absolut nici un risc şi că purtătorii de fonduri romîneşti pot să doarmă liniştiţi; nici o primejdie nu-i ameninţă acum şi nu-i va ameninţa în viitor. Acei cari cunosc situaţia noastră ştiu că nu exagerăm nimic cînd afirmăm aceasta".

De reţinut mai ales pasagiul cu răscoalele. Revoltele agrare au făcut ca streinii să nu aibă de cît o încredere mărginită în părerea şi în creditul nostru. Va fi de datoria guvernelor ca printr'o politică agrară inspirată de un larg spirit de „jertfă socială" să risipească această credinţă dăunătoare intereselor noastre.

A se vedea la pagina a III-a a ziarului, rezultatul alegerei de la colegiul I de Senat, dela Tecuciu, ingerinţele administraţiei cu amănute complecte.

OAMENI ŞI LUCRURI

EX ORIENTE LUX...

India, ţara clasicei resemnări, patria acelor mari profeţi ai Nirvanei—îşi dezminte oare trecutul şi firea? E cu putinţă oare ca sămânţa răzvrătirei sau cel puţin a cugetării revoltate să fi pătruns până aici, în orientul depărtat, până la leagănul lui Budha, cel a toate ertătorul?

Iată că la congresul din Stuttgard, în mijlocul reprezentanţilor socializmului din lumea întreagă, a apărut în una din cele din urmă şedinţi o femee, o indiană purtând costumul naţional. Insuşi numele ei, Kama, aminteşte pe al divinităţei indiene cântată de Eminescu. De pe înălţimea tribunei ea chemă luarea aminte a congresului asupra patriei sale nenorocite India, care geme sub jugul englez. Poporul e distrus de cea mai neomenoasă exploatare, nimicit prin foame, mizerie şi ciumă. A cincea parte din populaţia omenirei întregi locueşte în India şi în numele acestei cincimi din omenire ea a venit aici, în faţa tribunalului supremei dreptăţi să ceară ajutorul omenirii civilizate. Doamna Kama îşi încheiă cuvântarea cu rugămintea ca din partea congresului să se voteze următoarea rezoluţiune de protestare:

„In consideraţiune că idealul ordinei sociale nu îngădue ca nici un popor din lume să steie sub jugul vr'unui guvern tiranic, congresul rosteşte convingerea sa că menţinerea stăpânirei engleze în India este o adevărată nenorocire pentru această din urmă ţeară lovind în interesele ei cele mai superioare; congresul proclamă dar ca o datorie a tuturor amicilor libertăţii ca să însufleţească în toată lumea mişcarea ce tinde la emanciparea unei cincimi din omenire, locuitori ai Indiei."

Iată dar dintr'odată marea ţară a orientului—emancipată. Trompeta de luptă o sună, ca în cele mai civilizate ţări, o femee, o singură femee reprezentînd a cincea parte din omenirea întreagă" şi vorbind într'o mare adunare revoluţionară, socialistă. Nu e de mirat. Nu s'a zis cu drept cuvânt că Buddha a fost cel dintâiu şi cel mai mare socialist al lumei, el care şi-a împărţit imensa sa avere printre cei săraci? E drept că *acest* act nu prea intră în programul socialiştilor europeni de astăzi, şi poate de aceea numele lui Buddha nu e onorat în calendarele lor....

Rezoluţia congresului socialist—care ar fi putut să înceapă cu oricare altă colonie din continente, va lăsa încă multă vreme India să-şi doarmă somnul adînc al resemnării, decimată de ciumă şi foamete, alintată de cântecele vechilor iluziuni ale lui Brahma, cântecul eternei resignaţiuni întreruptă doară de câte un vis frumos. Un poet a sintetizat visul acesta îndelung al lui Brahma înflorit de himere trecătoare, de scurte amăgiri:

Et si vous demandez pourquoi tous ces mensonges,
Je vous reponds: mon âme avait besoin de songes
D'éctoiles fleurissant sa morne immensité,
Pour distraire l'horreur de son éternité.

„Tirania" engleză poate fi încă mult timp liniştită. Rodion

Familia Calmuţki

III

Am văzut că Mihalachi Calmuţki n'a fost singurul copil a lui Dumitraşco Calmuţki. Chiar documentele timpului îi dau de frate pe călugărul *Naftan* sau Nathanael de la mănăstirea Neamţului, călugărit pe la 1776.

Afară de acest frate noi am bănuit a fi avut şi alţi 2 fraţi, pe *Sandul Calmuţki* şi pe *Teodor Calmuţki*, amintiţi încă din 1761 cel întâiu ca medelnicer.

Ca nepot de frate lui Teodor Calmuţki se dă *Vasilè Calmuţki*.

De ce răzeşii din Călineşti să fi uitat de ceilalţi copii ai lui Dumitraşko Calmuţki? Probabil că ei n'au mai trăit în Călineşti. Unul din ei—Nicolae — s'a călugărit la măn. Neamţul; ceilalţi doi trăesc mai mult în Suceava.

Aşa în 1768 Mart 9 judecându-se de către spatarul Iordachi Cantacuzino pricina între Stefan Ţipa de Mivoveni şi Petre Cheşco biv vel satrar pentru o pivniţă de piatră în Suceava, se aduc marturi şi între cei chemaţi e şi Teodor Calmuţki „ein alter Massil" care zice că fusese o casă peste pivniţa aceia şi se vindea vin.

Tot în favorul acestei păreri stă şi altă împrejurare că găsim pe un Gafenco pe la 1759 implicat în o afacere la Grăiceşti despre Polonia.

Iată ce se citeşte în memoriul uric, pentru Potocki: Un oare-care Giurgiuvanu, *amministratore* la hotarele Moldovei supt pretext că doi vecini „sudditi" s'ar fi aflând oploşiţi în satul Roztoki „il villagio Roztoki" năvăleşte în puterea nopţii cu o ceată de arnăuţi, pradă satul Rostoc, de pe Cirimuş proprietatea jupânesei „Madama la Castellana di Cracovia" prinde pe cei 2 vecini, îi ia cu forţa, şi fură mai mult de 16 capete de vite. Iar mai departe continuă memoriul „Tot acest Giurgivan împreună cu alţi 2 tovarăşi „con altre due suoi compagni" *Gafenco* şi *Calmuţki* cu o furie turbată apucă şi iau şi bani şi marfă de la nişte negustori poloni, de neam armean şi jidovi, supt pretextul de a la cere îndreptări. Motivul adevărat era de a-i jăfui, şi abia scăpară după ce plătiră peste 100 de piastri. Cu toată jalba făcută către starostele de Cernăuţi, că să-i închidă, dar îi făcură scăpaţi.

Dacă un Calmuţki îl găsim în ceata lui Gafencu şi Giurgivan pe la Grainiţa, ei n'au putut trăi în Călineşti, şi deci n'aveau de unde şti bine răzeşii din sat de toate neamurile, ori chiar de toţi copii lui Dumitraşco Calmuţki.

Cam acestea ne sunt cunoştinţele până acum de Calmuţkeştii din a treia generaţie, adecă cam pînă la 1780, cînd încep a se pomeni Calmuţki din a 4-a generaţie.

Răzeşii din Călineşti ne spun că, din Mihalachi Calmuţki au eşit *Ion*, *Dumitraş* şi *Neculai Kalmuţki*, cei din Berbeşti, iar cei din Gheorghe Calmuţki unchiul lui Mihalachi au eşit iar *Ion* şi *Neculai Calmuţki* cei din Călineşti.

Inainte însă de a trece la povestirea micilor fapte legate de aceşti Calmuţki din a patra generaţie, vedem că ni se dă mai în amănunt urmaşii Calmuţkeştilor din Berbeşti, şi cum noi avem dovezi documentare că Nicolae Calmuţki bunul lui Vasile Calmuţki, milionarul Basarabean era mort în 1808, mai degrabă îl punem în legătură cu Mihalachi Calmuţki, decât cu Gheorghe Calmuţki, deşi amîndoi aceştia au avut copii cu acelaş nume:

De cît aici cată să facem o paranteză.

Documentele adunate de d. N. Iorga cu referinţa la răstîmpul de domnie al Calimahilor nu ne mai vorbesc de Calmuţki, din a 4-a generaţie, care cade între 1780—1808; iar cu ruperea Basarabiei de trupul Moldovei, unii din Calmuţki rămânând în Basarabia, iar alţii în Bucovina, documentele locale vorbesc mai puţin de ei.

Din fericire am găsit în condica de acte a moşiei Zvoriţea şi Bereşti câteva acte şi chiar foi de zestre de ale urmaşilor lui Manolachi Calmuţki proprietari prin Zvoriţe prin alianţă cu familia *Stârcea* (*Strisca*).

Moşia Zvoriştea vine pe Siret şi cuprinde mai multe sate. Din vechi s'a zis *Dvoriste* la curte, căci aici şi-a făcut întâia aşezare Căliman jumătate, descălicător cu Dragoş Vodă.

Boerii Giumatele au fost proprietarii acestor locuri în tot decursul secol. al XV-a şi XVI-a. Moşia apoi trece la Stireşti în secol al XVII, când găsim pe Vasile Stârce vornic de poartă stăpînind

Zvoriştea şi mai ales trupul Bereşti. Nevasta acestui Vasile Stîrcea, Alexandra, s'a călugărit. Dintre copii lui Vasile Stârcea actele Bereştilor ne amintesc numai de *Ioniţă Stârcea* sătrar, care capăta şi porecla de *Cracalie*, cum vine foarte des în acte.

Dintre copii lui Ion Stârcea se amintesc în actele Bereştilor numai aceştia: *Ion Stârcea*, pah şi apoi vel căpitan între 1759—1763. *Ursaki Stârce*, stârp, moştenit de nepoţii săi: Mihai, Ilie, Ştefan şi Vasile Stârcea, un *Petre Stârcea* şi 3 fete: *Ilinca, Sanda* şi a treia căsătorită cu *Neculai Calmuţhi*, ficiorul lui Mihalachi Calmuţki din Berbeşti.

Zicem că şi Neculai Calmuţki a ţinut pe o fată de a lui Ion Stârcea satrarul, căci vine în fiecare act alături cu Petre Keşco satrar cerînd pentru el jumătate din Bereşti.

Pe lângă arătările răzeşilor din Căline şti că acest *Neculai Kalmuţki* a avut încă 2 fraţi pe Ion şi pe Dumitraşco; actele Bereştilor ne mai arată şi pe o soră măritată cu un Vârgolici, din care se trage apoi Nic. Vârgolici, amintit în procesele de pământ în Bereşti ca nepot de soră.

In 1792 Ion Calmuţki îşi înzestrează fata sa Măriuca căsătorită după Dimitrie Costin, fiul lui Manolaki Costin.

In 1808 Neculai Calmuţki era mort. El a avut diferite boerii: pitar în 1797, bil vel pitar în 1801, vornic de poartă în 1803, căpitan în 1806.

După, moartea lui Neculai Calmuţki rămân 2 copii: *Manolachi Calmuţki* şi *Iordachi Calmuţki*. cunoscuţi şi autorului Arhondoogiei „am cunoscut pe doi Cal„muţkeşti, fraţi, Gheorghe şi Manolachi, „în Basarabia, însă fără ranguri, dar *bine* „*înstăriţi*. Manolache au avut moşie şi „în Moldova, Bulbucanii, la ţinutul Eşii „şi dugheni în Eşi, la uliţa mare, la col„ţul răspintiei, de unde se începe uliţa „Păcurarului, de la vale de casele ce au „fost făcute de vornicul Neculai Hriso„verghi, şi în dreptul caselor ce au fost „a polcovnicului Manolake Balş, iar acum „a logofătului Lupu Balş."

Din Manolachi Calmuţki avem pe *Vasile Calmuţki*, a cărui succesiune de milioane se discută acum în Basarabia şi aleargă rudele ca muştele după miere să prindă câte ceva.

In răstimp dar de 230 de ani găsim aceste serii de Calmuţki:

1) *Ioan Calmuţki* sleahtici polon şi milles clarus 1640—1740.

2) *Dumitraş Calmuţki* vel căpitan de Cernăuţi între 1680—1740.

3) *Mihalachi Calmuţki* vornic de Câmpulung şi paharnic al doilea între 1710—1770.

4) *Neculai Calmuţki* căsătorit cu o Stărcioae, căpitan între 1740—1808.

5) *Mihalachi Calmuţki* boernaş bine înstărit din Basarabia, dar fără ranguri, între 1770—1840.

6) *Vasile Calmuţki* milionarul donator din Rusia, mort nu de mult.

7) *Gheorghe Calmuţki*, singurul moştenitor în viaţă.

Şapte generaţiuni de Calmuţki a putut îngrămădi în mânele celor harnici, muncitori şi economi, averi; cari se discută de mai multe familii.

Am ţinut a da aceste date pentru edificarea cetitorilor ziarului nostru, întru cât prin cunoaşterea familiilor, cunoaştem ţara şi neamul, ori unde ar trăi azi răzlăţit membrii vechilor noastre familii româneşti.

Gh. Ghibănescu

STRUNA ZILEI

FATALITATE!

Stagiunea teatrului se va deschide cu «Rasvan» în seara de 13 Octombrie...
Ziarele.

Văd de-acum o stagiune
Searbădă, pustie, rece
Cine Dumnezeu îi pune
S'o deschidă'n....trei spre zece?..

NEBUNA.....

O vedeam aproape în fie-care seară cu lună plină plimbîndu-se prin parc, cîte odată şi pe stradă, foarte rar însă. Căci aşa îi dădea drumul cîte odată.

Geniul său e gol, inima înfrigurată ca o noapte de iarnă, de fiorii nălucirei lunatice.... şi cînd să simtă, atunci sărmana ei inimă atît de osîndită, moare....

Faţa îi era palidă, rece, vestejită—ar rîde şi ar plînge.... Ochii stinşi ca două perdute stele ale amurgului de toamnă, de mai licăreau abea în adîncul acelui cap pustiit de gînduri, cutreerat de nebunie; împrejurul lor stăteau săpate nişte cearcăne vinete ca porumba şi zîmbetul ei dacă rîde—e trist, chinuit, suferit,... plînsul ei e rătăcit, pentru nimeni în lume pare, nebunit, fără nici o durere în el....

Glasul ei, ca al unui clopot dogit, sfarmă cuvintele pline cu un dureros „fără de înţâles". aiurit.. suspinări bolnave, rănite... Vaetul ei e pustiu, sinistru ca un chelălăit miorlăitor de cîne într'o întunecată seară de brumar, ca cîntcul cel de veghe al cucuvaiei într'o ruină sau pe un mormînt... pe cînd ochii săi privesc plînşi în stele şi se perd a sărăcie la lună!

Vede ea ceva, apoi iar tace, rîde!. desnădăjduit sufletul i se stinge... pe cînd lumina lor se împrăştie spre asfinţit.

. . . . . .

De mult n'am mai văzut-o, nu mai ştiam ce se făcuse nebuna.... ah? nebuna; aşa mi-a rămas jalea ei în inimă şi rîsul ei sălbatic nepierit din gînd. Nebuna! sărmana floare tînără şi blondă, dar atît de tristă, atît de iernată... biata toamnă tîrzie.... nebuna lunei, rătăcita stelelor.

Era într'o seară rece, şi sură de toamnă cînd trecea pe stradă o nuntă tristă şi o albă înmormîntare—neagră e noaptea veciniciei!

—Pe un pat de ramuri de tei tinere şi ele uscate, împrăştiate, de frunze, era aşezat într'un sicriu sărac de brad; atîta numai doară şi în urmă nimeni de cît numai cîte-va femei în negru şi în capul tuturor un preot îngînnîd o rugăciune de pomenire lungă. Mi-am ţinut şi eu paşii, ca să văd nuntaşul morţii, pornind în urma sicriului pînă la cimitir, unde în dângănitul stingher şi trist, jăluia vecernicia celui ce avea sá intre în împărăţia sa.

Inaintarăm pe o alee de plopi ce foşneau trist din frunzele galbene şi scuturate pînă la o groapă săpată la margina unui isvor ce curgea într'o plîngere de infinită melancolie.

Capacul sicriului fu rîdicat şi la lumina lunei ce-şi răsfrîngea razele-i argintii cu un adînc luminat plin de jale, văzui dormind în el somnul cel dus,—nebuna.

Pe buze stătea înlemnit de moarte zîmbetul cel trist, în ochii închişi pe umedele pleoape de aripa înfriguratei ori, se aşternuse amarul zilelor ei pustii... părul despletit lucea ca aurul în farmecul murit şi el pare că al lunei, fruntea îi era spulberată de vise, tristă şi bătrînă. Pe cap purta o cunună de lauri, pe piept o cruce de aur: eram uimit de asta şi vrui să luminez misterul cel nedeslegat al morţei.

Lacrimile m'au podidit. i-am sărutat fruntea cea gîndindă umplîndu-mă de un geniu parcă, pe cînd un liliac de noapte sgîriind văzduhul se perdu în nedeslişire, atunci mi-am plecat genunchii şi pricepui pustiul orfan de pe faţa ei... căci adoram atunci şi plîngeam!...

Sicriul o clipă în urmă fu ridicat, dus la groapă şi nebuna se perdu în noaptea pămîntului. Ultimii bulgări îi auzeam lovindu-se de capacul sicriului iar eu plîngeam. Isvorul curgea... curgea... plîngînd o lumină asfinţită!...

. . . . . .

Am aflat puţin după aceia că nebuna fusese poetă—regina visurilor. Trecu de atunci şi iarna şi vara, parcul a rămas acelaş dar ea nu mai era!

Huşi 1 August 1907. **Petru Gîdeiu**

Litere-Ştiinţe-Arte

In curînd va apare în editura „Bibliotecei pentru toţi" întâiul volum: *POEZII* (meditaţii, elegii, epistole, satire şi fabule). Din operele complecte ale lui Grigorie M. Alexandrescu cu adnotări şi cu o culegere asupra vieţei şi operei poetului de Em. Gârleanu.

*

Maestrul I. L. Caragiale, avînd a se ocupa în mod serios de comedia promisă de un însemnat număr de ani anunţă că a încetat deocamdată colaborarea la un ziar guvernamental local unde publica regulat scrisori din Berlin. Ele vor apare într'un volum sub titlul: „Scrisori neciuntite" ale celui mai mare scriitor romîn în viaţă.

*

In Franţa va apare în curînd o nouă ediţie complectă a operilor lui Guy de Maupassant, care va cuprinde multe scrisori inedite ale ilustrului prozator. Cititorii îşi vor fi amintit că am tradus şi noi în această rubrică o scrisoare a lui Maupassant către Zola.

*

Celebrul sculptor francez *Rodin* lucrează acum la proiectul unei statui uriaşe „Turnul muncei": un grup colosal de marmoră care va fi un simbol al muncei omeneşti, o apoteoză a muncitorului în societate. Execuţia acestei statui va costa mai multe milioane. Partea arhitecturală e încredinţată arhitectului M. Renot.

Informaţii

Cartelurile pentru scumpirea alimentelor continuă încă, fără ca speculatorii populaţiunei să fie supara ţi de nimeni.

Pe lîngă cartelurile de: carne, pîine, ouă, brînză, lemne, etc., şi care sunt excesiv de scumpe, a venit acum rîndul zarzavaturilor şi în special a cepei. Carteliştii cu acest aliment, care e absolut indispensabil fie-cărei gospodării la prepararea bucatelor, a atins culmea exploatărei. De unde vara se plătea **5 bani chilogramul** de ceapă, anul acesta cînd am avut destule ploi, se vinde cu **40 bani chilogramul de ceapă**, lucru ne mai auzit încă la noi.

Nu înţelegem de ce atita nepasare din partea administraţiei comunale şi atîta toleranţă pentru ca populaţia să fie jefuită şi în special cea săracă.

—

Planurile pentru lucrările de restaurarea şi mărirea localului institutului Gregorian, sunt întocmite.

—

Alegerea de la Tecuciu.—Cu toate ingerinţele Guvernului de care am vorbit la timp. totuşi candidatul liberal n'a putut întruni majoritatea de voturi şi a fost proclamat balotaj la alegerea senatorială din Tecuciu. Iată rezultatul:

Inscrişi	208	
Votanţi	166	
Voturi anulate	12	
Cu sentinţi	7	
N. Xenopol	46	cons.
I. Albu	79	liber.
Dr. Boteanu	18	indep.
P. Sakelarie	6	„
	Balotaj	

—

D. dr. Buzenchi, medicul primar veterinar al oraşului, va ţinea Duminică 19 August a. c., o interesantă conferenţă în sala Pastia, vorbind despre controlul asupra laptelui,— chestiune de care consiliul nostru de higienă se ocupă de atîta timp.

—

Azi dimineaţă a fost găsit mort în pivniţa cârciumarului Mendel Lupu, din str. Palat No. 44, cerşetorul Gheorghe Stoleru.

Parchetul a orînduit o anchetă, ordonînd transportarea cadavrului la morga spitalului Sf. Spiridon.

—

Eri dimineaţă d. dr. Drăghescu inspector veterinar, a inspectat abatorul şi fabrica de conserve.

—

Iarmarocul de la abator ia sfîrşit mîine. Anul acesta contrar aşteptărilor iarmarocul n'a fost tocmai animat.

Intr'o convorbire ce am avut'o cu d. dr. Drăghescu, inspector veterinar, d-sa ne-a declarat că anul acesta abia s'a exportat în Rusia din acest iarmaroc 150 de vite.

Lipsa de vite a început să se resimtă mult, a zis d. dr. Drăghescu, şi acesta din cauză că ţăranii dispun de foarte puţin imaş şi nu mai au ce să le întreţie. Din această cauză preţul vitelor s'a urcat foarte mult. In iarmaroc s'au vândut cu 500—700 lei părechea de boi".

Intrebându-l asupra febrei-aftoase, care se ştie că luase proporţii atît de mari, d. dr. Drăghescu, ne-a declarat că în urma serioaselor măsuri ce s'au luat, în localitate epizootia e stinsă cu desăvîrşire, iar în judeţ, cel mult până la sfîrşitul acestei luni, se speră să nu mai existe nici un caz".

—

Dl. Doctor Burstin, reîntorcîndu-se din vilegiatură, şi-a reluat clientela.

—

Primindu-se un denunţ contra primarului din comuna Rediu-Mitropoliei, d. inspector comunal Bottez, a fost însărcinat să ancheteze.

—

Am anunţat în unul din numerile trecute ale ziarului nostru, că la Prefectura de judeţ se proectează a se desfiinţa grădina din faţa ruinatului Palat administrativ.

In legătură cu reducerea sumei din buget înscrisă pentru întreţinerea acestei grădini, se va mai desfiinţa postul de grădinar şi acel de intendent.

Dar viitorul buget va fi redus considerabil, prin suprimarea mai multor posturi, precum şi prin reducerea salarului a tuturor funcţionarilor.

Deja în bugetul curent, salarul şefului comptabil se găseşte redus de la 272 cum era în trecut, la 227 lei lunar.

După cît a putut transpira, putem afirma că viitorul buget se va prezenta cu reducerile următoare:

Suprimarea diurnei de 79 lei lunar prevăzută peste salar pentru secretarul consiliului.

Suprimarea unui post de impiegat la serviciul comptabilităţei.

Suprimarea a două posturi de copişti la serviciul judeţean.

Suprimarea asistentului de la depositul de droguri.

Suprimarea a 2 oameni de serviciu, ca inutili.

Vor fi de asemenea mari reduceri la articolele pentru cheltuelile de cancelarie, cari în present se urcă la suma de 100 lei lunar, precum şi la materialul trebuitor Prefecturei, făcîndu-se toate economiile posibile.

—

Dl. Alexandru Roşculescu, desenator la serviciul technic al judeţului Iaşi, a obţinut un concediu de 20 zile, cu începere de la 15 August.

—

D. dr. Alexandru Culiano, fost sub inspector al serviciului sanitar, a fost numit medic şef al oraşului Medjidia.

—

In vederea marilor alergări ce vor avea loc la 14 şi 16 Septembrie, se fac mari pregătiri.

Tribunele ce se construesc la abator sunt aproape terminate. S'au construit 50 de loje şi două rânduri de galerii.

Lucrările care costă 6000 lei, au fost executate de d. architect Svarcowsky.

Inscrierile deja au început să se facă.

—

Dl. doctor Ţaranu s'a reîntors în localitate şi şi-a reluat ocupaţiunile.

—

Un accident pricinuind moartea unui lucrător.—Sâmbăta trecută s'a petrecut un accident regretabil care a cauzat moartea unui nefericit lucrător Lazar Batista de la uzina electrică. Aceasta a trimis pe numitul lucrător într'o casă din oraş spre a repara o instalaţie—asigurat fiind că curentul va fi întrerupt. Lazar Batista aranjează instalaţia şi când era aproape să fie gata cu lucrul său, un lucrător din uzină a deschis—se crede din greşală—curentul şi nenorocitul Lazar Batista a fost trăsnit pe loc, murind în cele mai crude chinuri.

Cadavrul său a fost transportat la morgă, unde medicul legist d. dr. Grosu îi va face autopsia, iar parchetul avisat a început o anchetă severă spre a vedea partea de responzabilitate—dacă există vr'o responzabilitate în această afacere—ce se cuvine Uzinei.

—

Ecouri clericale.—De Mercuri 15 August, corul ceremonial al Mitropoliei, va reîncepe să acompanieze serviciul Divin la catedrală.

— Mercuri, sărbătoarea „Adormirea Maicei Domnului", bisericele Talpalari şi Banu, îşi vor serbători hramul.

— Lucrările pentru construirea bisericei din comuna Ciurea sunt aproape terminate.

Data sfinţirei nu s'a fixat încă.

—

Militare.—Consiliul de reformă, de pe lîngă corpul 4 de armată, va fi convocat în cursul lunei Septembrie, avînd a se pronunţa în cazul unui ofiţer, căruia i se aduc acuzări grave.

— Regimentul Ştefan-cel-Mare No. 13 din localitate, va pleca la manevrele parţiale, în ziua de 16 Septembrie a. c., şi se va reîntoarce la sfîrşitul acelei luni.

— Cu ocazia zilei de 30 August, vor fi graţiaţi mai mulţi soldaţi condamnaţi pentru diferite fapte pedepsite de c. j. m.

— Din localitate se vor presenta la concursul pentru admiterea în şcoala de infanterie şi cavalerie din Bucureşti, 5 sub-ofiţeri, care întrunesc condiţiunile prevăzute în Monitorul Oficial.

—

Atragem atenţiunea direcţiunei tramvaiului electric asupra unor manipulanţi, care nu vor să ţină seamă de atîtea accidente cîte s'au întîmplat şi dau viteza cea mare pe străzile cele mai frecventate,—cu toate că există o ordonanţă a prefecturei poliţiei care stabileşte norma şi viteza cu care să se conducă vagoanele.

—

DIVERSE

— A fost internat la spitalul sf. Spiridon Dumitru Ciobanu, paznic la cimitirul evreesc, care ducîndu-se cu un prieten al său, Vasile Dîrju, să facă un chef la cârciuma lui Gh. Botez, din şoseaua Păcurari, la un moment dat s'a luat la ceartă cu Dîrju, care i-a aplicat două lovituri cu un cuţit în abdomen.

— Eri, Ilie Chiperu, servitor la d. Leon Litman din fundacul Mangirov, pe cînd trecea calare pe strada Stefan cel Mare, a căzut jos de pe cal, fracturîndu-şi un picior.

24

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL III-a

ARMIERES, *cu răutate.*—Judecata absurdă şi răsbunare sterilă, căci tu înţelegi că pentru un preţ egal se preferă mai bine....Şi totuşi ar fi mai bine să dejoc manopera lor. Aşi găsi umilitoare ori-ce încercare pe lîngă Jacquier. Dar tu îl cunoşti, tu eşti prietenul lui. Caută să obţii de la el să nu revie asupra primei sale hotărîri.

TERNAND.—Sunt gata să te servesc... (*Ezitând*) Totuşi.. Jacquier... Se poate... In fine în caz de nevoe, de unde vei lua diferenţa?

ARMIERES, *după o pauză.*—Mama e cu femeea mea care mi-a făcut un avans de fonduri importante... Dacă vă trebui şi mă vor constrînge ea va trebui... *(S'opreşte şi apoi cu furie)* Admiră teribila posiţie în care sunt pus: sau treuue să ruinez pe Marta sau voi fi declarat în faliment şi vei vedea pe lîngă aceasta, căsătoria fetei mele ruptă pentru că i-a plăcut fiului d-lui Rouchon de a veni să reclame aci nişte drepturi închipuite.

TERNAND.—Inchipuite?.. Uzina...

ARMIERES.—Ea aparţine Martei.

TERNAND.—Care e mama sa.

ARMIERES.—Care îi de asemeni femeea mea. Inţeleg şovăirile Martei, neincrederea ei; e teribil de a gândi numai, că eşti nevoit de a desmoşteni pe unul sau altul din copii tăi. Şi totuşi trebue de luat o hotărîre. Va distruge ea căsătoria Margaretei? Asta nu o permit! *(La o mişcare a lui Ternand)* In fine, tu nu îmi vei cere ca să trec interesele d-lui Jean înaintea intereselor fetei mele.

TERNAND—Dar prima familie a d-nei Armieres a fost...

ARMIÈRES, *puţin supărat.*—Atunci tu admiţi că un străin căci în fine Jean nu e de cît un străin pentru mine, poate intra în casa mea şi să o turbure. Tu admiţi că femeea mea are afară de mine şi mai presus de mine alte preocupaţiuni şi afecţiuni mai impunătoare? Aşa eu, după tine, nu am dreptul să ocup primul loc în inima soţiei mele? Uniunea pe care am contractat'o cu ea este oare ceva mai inferior, mai ordinar? Femeea mea îmi aparţine mai puţin din cauza primului său barbat şi a copiilor sei? Pe când eu sunt totul pentru ea, ea sà nu fie cu totul a mea?

TERNAND.—Ar fi absurd de a spune că o femee văduvă sau divorţată, fiind mamă, trebue să renunţe la bucuriile femeilor iubite şi soţii, că nici nedemnitatea şi nici moartea primului barbat nu o autorizează a îşi reface viaţa. Totuşi, dacă măritându-se şi asigurându-şi feeicirea sa, ea compromite pe acea a copiilor? Noi n'avem numai drepturi în viaţă, noi avem de asemènea datorii. Şi când am dat viaţa unui copil, suntem în faţa lui ca un datornic, în faţa unui creditor. De alt-fel fără să ne perdem în chestiuni spinoase, observă mai bine că într'o a doua căsătorie, făcută în astfel de condiţii, femeea este asvîrlită într'o situaţie dureroasă, stranie, cum e situaţia femeei tale în elipele de acum. Când e vorba de barbatul al doilea...

ARMIERES.—Continuă, continuă.

TERNAND.—Când e vorba de barbatul al doilea, el rămâne vecinic într'o situaţie echivocă. Ori-ce s'ar întâmpla, pe el toţi sunt dispuşi a îl blama. Astfel tu.., Oh! Nu mă îndoesc că tu n'ai fost leal. Dar vezi tu, în toată această afacere tu n'ai să ai rolul cel mai simpatic. Da, tu aperi familia ta, dar ori-cât voeşti s'o susţii de bine, acea care e mai de valoare, acea adevarată e prima, căci tu n'ai putut zidi pe a ta de cât pe ruinele celui dintăi. Şi...

Uşa se deschide.

ARMIÈRES,—Pot!... mama mea (*Merge spre d-na Armieres mama).* Ei bine?

D-na ARMIÈRES-mama.—Mai înect. Vine şi ea...

'L conduce spre extremitatea stângă a scenei.

ARMIERES.—Atunci? Tu poţi vorbi şi în faţa lui Ternand.

D-na Armieres-mama luându-i mânile.

D-na ARMIÈRES-mama.—Sermane Enric!

ARMIERES.—Êa refusă?

D-na ARMIÈRES-mama.—Nu trebua să îi ceri prea mult.. îi atât de nenorocită, şovăitoare şi scena de acum un minut a turburat'o aşa de adânc. Invinuirile pe cari fata ei îi le a făcut au sguduit'o puternic. Plânge. Se sperie la gândul că va perde pentru totdeaunu dragostea Valentinei, desmoştenind'o pe ea şi pe fratele ei spre a te scapa pe tine. Probabil că se neliniştește şi de viitorul ei şi al tău.. Dacă va da puţinul care îi rămîne... cum veţi trăi?... In fine, eu n'am mai putut să inzist... Are nevoie o văd de a se linişti, de a orândui în mintea sa, ideile care îi se învârtesc nebune.

ARMIERES.—Bine, bine!

D-na ARMIERES-mama.—Dar ce vom face dacă Marta va persista în gândurile sale.

ARMIERES.—Am rugat pe Ternand să facă un demers pe lîngă directorul Oţeleriilor.

(Va urma)

Ultime informaţii

ALEGEREA DE LA TECUCI

Duminică s'a făcut alegerea pentru un scaun de senator la colegiul I Senat de Tecuci.

Candidaţi erau 4: Dl. Gh. Albu candidatul liberal; Nicu Xenopol, candidatul conservator; D-nu Dr. Brat Boteanu şi Sachelarie dezidenţi conservatori.

Alegători înscrişi 201, au votar 166, voturile s'au împărţit Albu. 79 voturi; Xenopol 46, Boteanu 18, Sachelarie 6, anulate 19.

Cele mai multe voturi anulate au fost ale d-lui Nicu Xenopol 14, restul de 7 împărţindu-se între ceilalţi 3 candidaţi.

Asupra acestei alegeri, şi mai ales asupra împrejurărilor în care se dedea lupta lumea politică a pus tot interesul.

Candidatura d-lui Nicu Xenopol era în drept a interesa pe toţi, d-sa fiind un fruntaş politic, un parlamentar destins, un economist de mâna întâia.

Apoi situaţia politică a Tecuciului, unde erau şi sunt rupturi adînci între liberali, apoi dizidenţa conservatoare, făceau ca toţi să se înteresese de această alegere.

Dus de acest interes am venit şi eu la Tecuci, aşa că cele ce le scriu, le scriu la faţa locului. Pentru a se pune în minoritate candidatul conservator s'a recurs la toate mijloacele. S'au atîtat pe conservatorii dizidenţi că candidatul nu e romîn, ci e străin de Tecuci; că e un om de a 5-a mînă în partid şi că locul lui nu e la Tecuci. O asemenea placardă s'a lipit pe zidurile oraşului; nu s'a nesocotit nici o cale.

Pentru candidatul liberal s'a pus tot aparatul administrativ. Casa băncii agricole s'a făcut centrul operaţiunilor de control.

S'a aplicat *suveica* şi o suveică originală.

Buletinele de vot ale d-lui Xenopol aveau semnul crucea cu 2 crăci, ca crucea catolică. Ei bine, cele 14 buletine anulate au purtat în partea de jos *un pedestal*, foarte bine executat, ca cum ar fi fost anume tipărit.

Cum şi de cine s'a făcut această măsluire pe plicuri stampilate de biurou?

S'a furat un buletin chiar dela început, şi bănuiala s'a asvîrlit asupra unui alegător chiar din biurou, care contrar obiceiului au furat un plic Xenopol şi care apoi a slujit de chee.

Alegătorului bănuit i să dădea plicul Xenopol cu semnul crucei *adaos* (+, +) şi era obligat să aducă celalt buletin deschis şi curat. Cu al 2-lea buletin se opera la fel.

Prin acest fel de control s'au intimidat alegătorii, mai ales că se zvonise că biuroul vede şi controlează.

E o lipsă în actuala lege.

Anulările de vot mai ales la Col. I a venit un sistem, şi se ştie că la Col. I din ţară s'au anulat peste 6.000 de voturi.

Al doilea, funcţionarea *suveicei* pare a se generaliza, mai ales că nu e sancţiune în legi contra biurourilor, care se pretează la jocul suveicei.

E un scandal că dacă legea dă tot rostul alegerilor în mîna magistraturei, să nu se ia nici o măsură contra abuzurilor ce ar putea face această magistratură Duhul magistraturei nu e încă curat ci în afară de patima politică. Partidele mlădoae interesele lor şi pe magistraţi şi legea e eschivată.

Ce sancţiune se face contra acestora? Legea tace.

Balotajul de Duminică, promite a fi şi mai interesant, tocmai prin faptul că se pregătesc alte suveici, pe care capacitatea electorilor romîni le pot inventa.

Suveica şi *anulările*, iată cele 2 bube ale actualei legi electorale.

IN AFACEREA LUI COSTĂCHESCU

Continuarea cercetărilor.—Noui arestări. Ce spun arestoţii.—Direcţia poştelor şi afacerea lui Costăchescu.—Cercetările d-lui inspector Gavrilescu.—Prinderea lui Costăchescu.—Alte amănunte.

Cercetările în afacerea factorului poştal Gh. Costăchescu, despre cari cititorii au găsit amănunte în numerile de eri şi alaltă-eri ale ziarului nostru, continuă să se facă.

In numărul de eri am arătat că s'a constatat că numărul complicilor lui Costăchescu, e de 30; parte din aceştia sunt comercianţi.

Cîţi-va din complici deţin încă o parte din banii delapidaţi de factorul poştal Gh. Costăchescu, de la care ei i-au luat prin diferite mijloace.

După cît se ştie, se crede că Costăchescu, la plecarea lui din ţară, n'avea nici jumătate din suma delapidată.

Doui din complici, luîndu-i o însemnată sumă, l'au ascuns cît-va timp prin diferite localităţi din ţară, iar mai apoi i-a procurat un paşaport falş, cu care a izbutit să treacă frontiera.

In afară de cei pe cari am anunţat că au fost arestaţi, poliţia noastră de siguranţă a mai arestat pe cîte-va persoane, care nu sunt străine de afacerea lui Costăchescu.

A mai fost arestat şi harbuzarul de la hală, care am arătat că a primit un mandat de 100 lei de la Costăchescu pentru a-i da soţiei acestuia cu toate că el declară că nu ştie nimic despre toate acestea de cît din auzite, totuşi autorităţile bănuesc că şi el l'a ajutat pe Costăchescu în executarea planului său.

Pe lîngă toate acestea, poliţia a mai făcut percheziţii la cîte-va persoane ce urmează a fi arestate astăzi sau mîine.

Ni se mai spune că între complici s'ar afla şi un funcţionar, bun prietin al lui Costăchescu; totuşi până acuma nici o cercetare nu s'a îndreptat în acest sens.

Cercetările continuă să se facă în cea mai mare discreţiune iar poliţia noastră de siguranţă s'a pus în legătură cu autorităţile din oraşele unde se află complici de ai lui Costăchescu, aşa că nici unul să nu scape nearestat.

Direcţiunea generală a poştelor se interesează în deaproape de mersul instrucţiei, cu atît mai mult, cu cît speră de a se scoate o bună parte din suma delapidată de factorul poştal Gh. Costăchescu, şi aflătoare acum în mînele complicilor lui.

Direcţiunea poştelor a delegat pe d. inspector Gavrilescu de a face şi d-sa cercetări şi de a se pune în relaţie cu poliţia de siguranţă din localitate. D-sa se află de trei zile în Iaşi şi aseară a lucrat până noaptea tîrziu la serviciul de siguranţă, împreună cu agenţii însărcinaţi cu cercetările în această afacere.

E probabil că până peste două trei zile afacerea să fie complect terminată.

*

Cît priveşte pe Gh. Costăchescu, am înregistrat în numărul de eri, că el neştiind de intorsătura ce a luat afacerea sa şi de cercetările ce se fac, ar fi pornit să se reîntoarcă în ţară. In adevăr, se zice că a fost prins în staţia B. şi arestat şi că va fi adus la Iaşi.

D. Brieff, şeful siguranţei, a plecat aseară să facă cercetări într'o localitate, cam departată de oraşul nostru, unde se speră că va face interesante descoperiri în afacerea lui Costăchescu.

Din partea judeţului Iaşi va fi delegat să ia parte la congresul internaţional de lăptărie ce se va ţinea la Haga, d. dr. Eremia Iliescu, medicul veterinar al judeţului.

D. dr. Titi Ionescu, medicul plăşei Braniştea, din judeţul nostru, şi-a înaintat demisia.

In vederea congresului internaţional de lăptărie, care se va ţine la Haga, în zilele de 16 pînă la 22 Septembrie 1907 st. n. inclusiv, d. dr. I. St. Furtună, inspector general şi şef al serviciului veterinar civil, a dat medicilor veterinari, primarilor şi prefecţilor de judeţe din întreaga ţară, o circulară, prin care le face cunoscut că dezbaterile acestui congres vor fi de cel mai mare interes economic pentru ţara noastră.

Din programul lucrărilor, rezultă că acest congres va avea în dezbatere numeroase şi importante chestiuni relative la legislaţiunea, regulamentarea, igiena şi industria laptelui.

Pe lîngă aceasta, în Olanda, industria laptelui şi a derivatelor sale, precum şi organizaţiunea cooperativelor pentru asemenea industrii, sînt organizate aşa cum numai în alte state, afară de Danemarca. Prefecţii vor îngriji ca la acest congres să participe cîte un delegat de fie-care judeţ, cari să studieze organizaţia diferitelor lăptării cooperative, de cari ţara noastră are atîta nevoe.

Din partea judeţului nostru n'a fost pînă în prezent nimeni recomandat, numele d-lui dr. Buzencki este indicat; distinsul medic veterinar al oraşului cunoaşte foarte bine această chestiune şi ar putea mai bine ca ori cine să represinte oraşul şi judeţul nostru la acest congres.

D. dr. Jocu, simpaticul inspector veterinar, va ţinea cu ocazia alergărilor de la Iaşi o conferinţă la Teatrul Naţional.

Conferinţa va avea loc în ziua de 15 Septembrie, la ora 2 p m.

D. dr. Jocu va vorbi despre „Specialişti".

Conferinţa va fi însoţită de proecţiuni electrice.

Din Bivolari, ni se comunică că un comitet de doamne şi domni sub preşidenţia d-lui Kernbach prefectul judeţului, va da în saloanele Curţei din Bivolari o serată dansantă în benificiul elevilor săraci.

Serata va avea loc la 26 August. Ţinuta de stradă.

Societatea studenţilor „*Uniunea*" din Iaşi a trimes cu ocazia dărei amnestiei, următoarea telegramă M. S. Regelui:

„Asociaţia generală a studenţilor din Iaşi, „*Uniunea*" în neţărmuritul entusiasm pentru înalta buna-voinţă acordată prin Amnistia Regală harnicei şi pînă acum mult uitatei ţărănimi, depune desăvîrşitul devotament şi întreaga credinţă la scaunul glorios al Marelui Rege Carol Inţeleptul.

Preşedinte, C. Jornescu.

O vie nelinişte s'a iscat printre ţaranii din comuna Bădeni din causă că au fost opriţi sa-şi culeagă recolta de prin împrejurimile Hârlăului, motivîndu-se că la Bădeni bântue febra aftoasă şi ţărani venind cu vitele spre a'şi cara recolta, ar putea propaga epizootia şi la Hârlău.

Ţaranii, foarte agitaţi, s'au plîns ministerului; ei ameninţă din nou cu revolta.

In urma unei anchete ce s'a orînduit, cererea ţăranilor din Bădeni a fost satisfăcută.

Un mare incendiu s'a declarat eri la Tg.-Frumos, distrugând cu desevârşire casele lui Vasile a Vadanei.

Focul a luat naştere de la nişte scîntei sărite de la trenul 230 îm mergere spre Paşcani.

Ivindu-se contestaţii cu privire la alegerea consiliului comunal din Cucuteni, ministerul de interne a cerut dosarul alegerei.

Tînărul L. Batist, despre care vorbim în altă parte a ziarului, acăzut jos de pe stîlpul din str. sf. Lazăr, fiind atins de curentul electric.

Parchetul general a ordonat să se facă autopsia cadavrului şi în acelaş timp să se facă o anchetă.

Din cauza holerei care bântue în Rusia, punctele de la frontiera Prutului au fost închise cu începere de eri Duminică 11 August.

Au rămas deschise numai punctele: Ungheni, Ştefăneşti şi Fălciu.

La sfârşitul lunei se va ţinea la Galatz concursul pentru admiterea de elevi în Seminarul „Veniamin Costachi".

La Iaşi, concursul va avea loc la 1 Septembrie.

Ştiri şcolare.—D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, s'a reîntors astăzi din concediu.

— D. I. Popovici, conferenţiar autorizat al ministerului Cultelor, a ţinut eri şi alaltaeri cîte-o conferenţă de appicultură la Borăşti şi Ipatele judeţul Vaslui, iar astă-zi va ţine o conferenţă la Tg. Frumos.

Ministerul de interne a aprobat un împrumut de 4000 lei comunei Cărniceni, pentru construirea unui local de şcoală precum şi un împrumut de 3500 lei comunei Brăeşti, în acelaş scop.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 August

O întrevedere între dd. Sturdza şi P. Carp

Bucureşti.—Se vorbeşte în cercurile politice că în curând va avea o întrevedere între d. Dimitrie Sturza şi d. P. P. Carp în privinţa unei conlucrări în comun la legile agrare.

Ziarele socialiste străine despre noi

Bucureşti.—Ziarul socialist al partidului unguresc publică un articol foarte violent în potriva guvernului romîn care în ultimul timp, după informaţiile acestui ziar ar fi expulsat numai 900 de lucrători unguri din Romînia.

O nouă ispravă a d-lui Haret

Bucureşti.—Se afirmă că d. Spiru Haret aşteaptă doar plecarea M. S. Regelui spre a cere consiliului de miniştri anularea numirei d-lui Sabba Stefănescu ca profesor universitar.

Colegiul unic

Bucureşti.—Se svoneşte că în cercurile liberale Brătieniste s'a reluat din nou în discuţie chestiunea colegiului unic pentru alegerile judeţene.

Alegerile de la Daiuş

Bucureşti.—Astă-zi se fac alegerile de deputat la Daiuş în Transilvania.

Candidează şi Lucaciu ca naţionalist romîn. Jandarmăria ungară a arestat o mulţime de romîni între care şi pe d. Goldiş. Pînă în prezent alegerile s'au urmat în linişte, dar sunt temeri de mari excese.

Şeapte terorişti executaţi

Berlin.—Agenţia Wolf află din Varşovia că curtea marţială a condamnat la moarte şapte persoane, pentru a fi vinovate de omorul redactorului Gadowski.

Proecte de legi

Bucureşti.—D. Emil Costinescu ministrul de finanţe lucrează la cîte-va proecte de imposite pe care le plătesc ţăranii.

Accident de trenuri

Constantinopol.—Expresul ce mergea la Paris a avut un accident la departare de un kilometru de gara Contras din cauza unei tamponări cu un tren de mărfuri. Sunt unsprezece morţi dintre cari doi sau trei amploiaţi ai companiei. Sunt deasemenea două zeci răniţi.

Un deputat rus respins de universitate

Berlin.—Agenţia Wolf află din Petersburg că prefectul poliţiei din Moscova a interzis admiterea lui Tischvinski la universitate pentru a studia. Sinodul a confirmat decisiunea consistorului prin care Tischvinski era unul dintre membrii deputaţi preoţi din Dumă cari au fost siliţi să părăsească preoţia sau să se despartă de blocul stîngei. Tischvinski a preferat să părăsească preoţia pentru a'şi continua studiile.

Evenimentele din Maroc

Casablanca. — Recunoaşterile călăuzite de informatori au condus la descoperirea unui al doilea depozit de mărfuri provenite din jafuirea oraşului. Apărătorii depozitului au fost puşi pe fugă lăsînd în urma lor şase morţi şi 12 răniţi. Se aşteaptă însă atacul general al taberei.

Lisabona.—Un mare număr de stabilimente au fost închise azi în toată Portugalia, în aplicarea decretului pentru repaosul săptămînal. Se observă o mare toleranţă pentru cele neînchise. Nu s'a petrecut nici un incident.

Ziarul oficial publică decretul prin care se reorganizează consiliul superior al instrucţiunei publice, autorizînd alegerea a şasesprezece profesori străini şi anume şase pentru învăţămîntul secundar şi zece pentru cel primar.

Casablanca.— Agenţia Reuter află că trupele spaniole au părăsit oraşul şi îşi caută loc pentru a-şi aşeza lagărul, de oarece nu se vor mai întoarce în oraş. Procedarea lor este de acord cu francezii.

Lupte n'au mai avut loc.

Madrid.—După ştirile primite de la Casablanca, mai mulţi bogataşi germani cari se crede că sunt ofiţeri, au sosit la Casablanca pentru a studia situaţiunea.

Tanger.—Se comunică din Rabat cu data de 22 August că graţie crucişătorului Guexdon, domneşte o linişte relativă acolo. Canoniera Concha spaniolă a plecat după amiază. Soldaţii marocani păzesc porturile de teama vre unei incursiuni a triburilor. Locuinţele europenilor sunt păzite.

Europenii nu pot circula de cît sub escortă şi nu pot trece de o anumită linie.

Saint Sebastian.—Consulii spanioli din porturile marocane au telegrafiat ministrului de stat că au primit ştirea că Muley Hafid merge asupra Casablancei.

Desordinele din Persia

Constantinopol.— După ştirile de origină persană primite din Teheran, cadre neregulate de Kurzi însoţind forţa militară turcă au ucis în apropiere de Urmiach pe un mola sau religios persan, pe nepotul şi pe servitorul acestuia şi au decapitat pe ofiţerii persani cari au fost făcuţi prisonieri în ultima luptă. Poarta neagă exactitatea acestei informaţiuni.

Poarta şi patriarhatul

Constantinopol. — Poarta a cerut pentru a doua oară patriarhatului să recheme pe episcopul din Caterina din causa hărţuelilor lui contra aromînilor. In ultima şedinţă a sinodului şi patriarhatului ecumenic s'a decis, în urma unei lungi discuţiuni, a se adresa o notă porţei pentru a spune că proteţiunea aromînilor nu este de cît un pretext pentru persecutarea sistematică a patriarhatului. Această situaţiune nu poate să dureze multă vreme, altmintreli patriarhul şi sinodul vor fi siliţi să închidă patriarhatul şi să lase asupra porţei toată răspunderea.

Tittoni la Ischl

Ischl.— Imparatul a primit în audienţă pe d. Tittoni la orele 11 dimineaţa şi în urmă pe d. Aehrenthal. Audienţa d-lui Tittoni a durat trei sferturi de oră. Impăratul a făcut d-lui Tittoni o primire dintre cele mai bine voitoare şi mai cordiale, exprimîndu-şi marea sa satisfacţiune de a-l vedea. La orele 2 p. m. a avut loc la vila imperială un dejun, la care au luat parte d-nii Tittoni, Aehrenthal, Bolatti, Gagern. După dejun miniştrii au făcut cu trăsurile curţei o primblare la Hollstadt, fiind aclamaţi de mulţime prin toate satele prin cari au trecut. Seara d. Aehrenthal a oferit d-lui Tittoni un prînz. D. Tittoni va pleca mîine dimineaţa la Salzburg. Pe seara a avut loc în onoarea d-lui Tittoni pe esplanada o mare serbare numită „noaptea italiană", la care au luat parte întreaga populaţiune şi numeroşi streini.

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

Institutele-Unite

IASI

Anul al 42-lea

Curs primar şi secundar

Se primese elevi interni,

semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș'iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

în Iaşi la Konya, Raţovica şi toţi farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazâ la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 100 Places.....	7

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tip. H. Goldner, Iaşi, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 219.—Mercuri 15 August 1907

Intervenţionizmul şi tocmelile agricole

XIII

In articolele ce preced am studiat, în schiţări repezi, toate legile pentru tocmelile agricole cari s'au succedat la noi de la 1866 încoace. Să rezumăm în cîteva linii cele aflate: legea de la 1866 poate fi numită o greşală a legiuitorului, ea formează primul inel din lanţul evolutiv al tocmelilor agricole. Insemnătatea şi caracteristica ei este de a fi fost prima legiuire în această materie; de a fi rupt ea pentru întâia oară cu tradiţia liberală, creată în ţară de Vodă-Cuza prin actul de la 1864.

La 1873 vine a doua lege pentru tocmelile agricole. Prin art. 13 această lege consfinţeşte constrîngerea corporală ca mod de execuţie a contractelor agricole. Ea este în adevăr legea cerută de împrejurările economice reale în care se găsea ţara romînească în acele vremuri.

In urma războiului pentru independenţă şi după proclamarea regatului, starea economică generală a ţării se consolidează, iar proprietarii se resimţesc de această stare prosperă.

Din clipele acestea legea pentru tocmelile agricole îşi putea îmblînzi rigoarea constrîngerei corporale. Şi în adevăr, legiuitorul de la 1882, desfiinţează acest mijloc de execuţie.

Dar starea economică a ţării era în necontenită propăşire; iar proprietarii se resimţeau în primul loc de buna stare generală. Situaţia lor economică se consolida pe zi ce trecea şi în aceiaşi măsură se puteau îmblînzi şi modifica dispoziţiunele legei pentru tocmelile agricole.

In adevăr, legiuitorul de la 1893 aduce uşurări simţitoare pentru ţărani şi, printre alte dispoziţiuni, la 1893 se întroduce pentru întîia oară în lege dispoziţiunea evoluării muncii ţăranului în bani.

Drept criteriu al progreselor economice realizate de ţară şi ca măsură a situaţiei proprietarilor, am luat împrumuturile contractate de către stat de-alungul perioadei în care au avut loc modificările legei pentru tocmelile agricole. Şi nu cred a fi greşit cu mult, în primul loc fiindcă creditul public păşeşte totdeauna alături de creditul particular, apoi buna stare economică a particularilor este condiţiunea indispensabilă a unei bune stări financiare. In ceiace priveşte situaţia agricultorilor în special, cred că împrumuturile statului sunt un criteriu şi mai apropiat de exactitate, şi mai cu seamă la noi, unde cea mai mare parte din împrumuturi au servit pentru construcţia reţelei de căi ferate, care la rîndul ei a avut cea mai bine-făcătoare înrîurire asupra agriculturei.

Din studiul acesta al diferitelor legi pentru tocmelile agricole se detaşează în chip limpede următoarele învăţături: dată fiind slăbiciunea vădită în care se aflau ambii noştri factori de producţie, a fost nevoie de-o puternică lege intervenţionistă şi în adevăr, legea aceasta n'a întîrziat.

Pe măsură însă ce unul din factori,— în cazul nostru capitalul,— se întărea, legea a căutat să protejeze pe cel rămas mai slab şi în adevăr tendinţa neîncetată a legiuitorilor noştri a fost de-a lua tot mai multe garanţii de proteguire pentru ţăran. Aşa că azi, pe cînd proprietarul e aproape obligat, prin legea de la 1893, să inaugureze faza „bani gata pentru muncă gata", acelaş legiuitor ia măsurile cele mai amănunţite şi cele mai favorabile pentru ţărani.

Aceasta este învăţătura care se detaşează, aceasta este concluzia care se impune în urma studiului legilor pentru tocmelile agricole.

Dacă ar fi să aplicăm acestor constatări principiile generale expuse la începutul studiului de faţă, vom zice că legea tocmelilor agricole este prin excelenţă o lege intervenţionistă.

Menirea ei primordială a fost să protejeze ambii noştri factori de producţie: să supleeze la ignoranţa şi sărăcia ţăranului pe de-o parte, iar pe de altă parte să sprijinească şi să garanteze pe proprietar împotriva insolvabilităţei şi relei-voinţi ale ţăranului.. Cu mersul vremei, proprietarii consolidîndu-şi situaţia, ei n'au mai avut nevoie de sprijinul legei şi de-aceia legea pentru tocmelile agricole, prin diferitele modificări pe care le-a încercat, se ocupă din ce în ce mai puţin de proprietar şi îmbrăţişează tot mai mult pe ţăran, fără ca pentru aceasta să putem zice că legea şi-a perdut măcar unul din caracterele sale intervenţioniste.

Cu atît mai curioasă ne va apărea acum teoria d-lui Filipescu, care cere cea mai deplină libertate economică, opunîndu-se la ori-ce tendinţă de intervenţionizm al liberalilor, ca şi cum noi în prezent ne-am afla sub domnia sistemului liberschimbist, ameninţat de legile viitoare ale guvernului liberal.

St. Antim

Balotajul de la Tecuciu

Nimic n'a lipsit de la Tecuci ca să se dee alegerei acestea caracterul unei alegeri făcute sub liberali. Infrîngerile pe cari le-au suferit liberalii Tecuceni, în alegerile generale, reuşita în bloc a candidaţilor conservatori, i-au desesperat. Ordinele severe venite de la centru spre a nu se mai lasa întrarea în parlament a unui conservator, imputările făcute că partizanii d-lui Sturza nu fac nimic în oraşul Tecuci, au exasperat pe fruntaşii liberali şi au voit să dee exemplu de ce pot, cînd e vorba de a se combate un adversar politic.

Inainte de alegeri s'au întrebuinţat intimidările, promisiunile, ameninţările şi darurile; d-lui N. Xenopol i s'a interzis o conferinţă de economie politică pe cuvînt că ar produce un scandal între masa electorală liberală, care e înfruptată în principiile celui mai sfînt şi doct liberalism, în cît n'ar putea asculta opiniile unui opozant.

In ziua de alegeri n'a lipsit nimic; directorul nostru d. Ghibănescu, care a asistat la aceste alegeri, ne-a scris eri toate matrapazlîcurile pe cari autorităţile le-au făcut în potriva candidatului nostru.

S'au afişat placarde pe zidurile oraşului în care se acuza d. Xenopol că n'ar fi romîn, că n'ar fi de cît o cantitate neglijabilă în partidul conservator, o a 5-a mînă în partid. S'a aplicat suveica şi o suveică originală. Buletinele de vot ale d-lui Xenopol aveau semnul crucei cu două crăci, ca crucea catolică. Ei bine, cele 14 buletine anulate au purtat în partea de jos un pedestal foarte bine executat ca şi cum ar fi fost anume tipărit.

Cum şi de cine s'a făcut această măsluire pe plicuri stampilate de biurou? Mai mult. S'a furat un buletin chiar de la început şi bănuiala s'a asvîrlit asupra unui alegător chiar din biurou, care contrar obiceiului a furat un plic Xenopol şi care apoi a slujit de chee. Alegătorului bănuit i se dădea plicul Xenopol cu semnul crucei adaos şi era obligat să aducă celalalt buletin deschis şi curat. Cu al 2-lea buletin se opera la fel.

Prin acest fel de control s'au intimidat alegătorii, mai ales că se svonise că biroul vede şi controlează.

Şi cu toate aceste incorectitudini liberalii au încercat o înfrîngere, balotajul a fost declarat.

Lupta nu e terminată şi cu toate neomeniile ce se vor face, vom lupta înainte şi vom aduce în parlament pe omul absolut necesar unui Parlament civilizat, pe cel mai de seamă economist al ţărei, pe cel mai excelent politician, Nicolae Xenopol.

Alegerea de la Beiuş

E atîta ură şi atîta duşmănie în inima şovină a Ungurului în potriva ori-cărui alt element naţional că de la nici o neomenie şi cruzime nu se dă înapoi. Am văzut cum în plin parlament au vandalizat pe un romîn de inimă, pe d-rul Vaida Voevod; am văzut cum au izgonit din incinta Camerei lor pe alţi deputaţi romîni, în cît am crezut că culmea neobrăzărei lor a fost atinsă. Dar vedem, că vom asista din zi în zi la alte scene mai doborîtoare şi necinstite. Cu cît elementul romîn din Ungaria devine mai conştient de datoria lui, cu cît se organizează mai sănătos a resista năvălirei de panmaghiarizare, cu atîta şi lupta Ungurilor devine mai hotărîtă în mişelia lor.

Alegerea de la Beiuş a dat loc celor mai barbare acte de cinism. De şi era evidentă alegerea candidatului romîn părintele Lucaciu, care numără 3500 alegători romîni în potriva a 400 unguri—totuşi lupta a fost ridicată de Unguri cu înverşunare. La Vascău s'a dus candidatul Kosutist cu o bandă de ciomagaşi ca să terorizeze pe romîni, dar intervenind jandarmeria bătăuşii au fost alungaţi; candidatul ungur protestează însă prin ziare că e lipsit de concursul oficial. Intre acestea luptătorul român dr. Lascu, a adresat prefectului din Oradia-Mare o protestare care sfîrşeşte astfel:

„Comitetul executiv 48-ist din Beiuş a publicat un premiu în bani pentru acela care va pune capăt vieţei mele.

„El a găsit chiar pe un anume Bercovits, o existenţă catilinară, care să execute ordinul.

„Din clipa în care am păşit pe tărîmul vieţei politice, am renunţat la viaţă, căci am ştiut încă de atunci, cari sunt risicurile unui om care face politică în ţara ungurească, mulţumită moravurilor publice edificătoare de aici.

„Vă rog să mă înţelegeţi bine, nu vă amintesc aceasta pentru a cere scutul autorităţilor împotriva acestui atentat asupra vieţei mele. Nu am nevoe de ajutorul lor. Voi găsi singur mijloacele cuviincioase de a mă apăra de ei. Trebue să vă lămuresc însă în interesul public, că în momentul acesta viaţa mea are un preţ înfiorător de mare. Aceasta va dovedi-o poporul pentru a cărui cauză dreaptă duc de mult o luptă pe viaţă şi pe moarte. Vă rog să ţineţi bine seama de aceasta".

Iată unde a ajuns antagonismul între elementul ungur şi romîn. Nici viaţa oamenilor nu mai este respectată, ce să mai vorbim de drepturile şi voinţa cetăţenilor.

CARTELURILE ECONOMICE

E ceva scandalos ce se petrece în oraş cu cartelurile de consumaţie. Am arătat cum câte-va grupuri de negusori s'au cartelat în vederea vinderei pe acelaşi preţ a produselor alimentare şi de prima necesitate, şi am promis să revenim. O facem cu deosebită mulţumire căci satisfacem cerinţele masei publicului şi reprezentăm doleanţele unei întregi populaţiuni sărace.

Intr'un timp foarte scurt preţurile celor mai indispensabile alimente s'au urcat atât de mult în cât e neomenos ca nimeni să nu dee atenţie acestui fapt.

Carnea care se vindea cu 80 de bani, se vinde azi, cu 1 leu—1 leu şi 10 bani; Peştele care să plătea 60 bani kilog. astă-zi se plăteşte 1 leu şi 20 bani; brânza se vinde azi cu 1 leu 20 de bani, pe când înainte se vindea cu 70 de bani. Legumele toate au un preţ foarte rădicat; laptele, acest element atât de necesar populaţiei sărace fiind alimentul prin excelenţă al ei, e azi îngrozitor de scump, se vinde cu 35 de bani, pe cînd înainte se vindea cu 20 de bani.

Dar ce este mai de seamă e faptul că lemnele s'au ridicat în preţ, azi se vinde stânjenul de lemne cu 130 de franci în loc de 90, cum se vindea până în prezent.

Aceste carteluri nu exploatează numai pe cumpărători dar şi pe vânzători. Se fixează preţuri ridicule de mici tuturor acelor vânzători cari le furnizează produsele lor şi aceştia sunt nevoiţi să le vîndă în aceste preţuri, altfel sunt opriţi de a vinde pe piaţă. Incă din iarnă s'au cumpărat de la stâne produsele toate, aşa că nu se mai pot coborî aceste preţuri fără o prealabilă învoială cu aceste carteluri.

Credem că libertatea comerţului e un lucru frumos atît timp cît comercianţii pricep nu numai interesele lor dar şi pe ale populaţiei cumpărătoare şi credem că municipalitatea n'are nevoie de a interveni, dar atunci când comerţul organisîndu-se în carteluri spre a exploata, e datoria primăriei de a interveni spre a proteja pe cei mai slabi.

OAMENI ŞI LUCRURI

FRUMUSEŢE

O ştire pe care numai în mod sporadic am întîlnit-o în cîteva ziare. La un concurs internaţional de frumuseţe, organizat Dumineca trecută în Karlsbad a reuşit cu premiul al doilea—din cinci—o domnişoară romîncă. Entuziasmul publicului pentru premiatele sale a fost enorm. Eroinele au fost viu felicitate şi portretele lor vor apărea în marile reviste ilustrate din străinătate.

Intîmplarea n'a avut în presa noastră aproape nici un ecou, ca şi cum n'ar avea nici-o însemnătate în afară de micul cerc al fericitei familii spre cinstea căreia a avut loc plăcutul eveniment.

Lucrul n'ar fi fost acelaşi dacă, bunăoară, un pictor român izbutia să fie primit cu o lucrare în vr'un salon parizian; dacă un tînăr talentat reuşia să publice vr'o poezie, ori un diletant romîn apărea pe vr'o scenă străină, într'un concert; dacă—în fine—vr'un bursier de ai statului romîn obţinea la un examen de ştiinţi naturale o notă maximă, indicaţie preţioasă ca să fie numit degrabă la o catedră universitară.

Şi cu toate acestea s'ar putea susţinea paradoxul că în cazul domnişoarei, premiată la concursul internaţional de frumuseţe, ţara noastră a obţinut un succes mult mai viu şi mai preţios de cît în toate aceste din urmă cazuri pomenite; că în fiinţa unei mari frumuseţi un popor posedă o mai mare avuţie de cît într'a unui întîmplător talent. Acesta din urmă e mai puţin rezultatul unor îndelungate străduinţi ale anilor, de cît un capriciu al împrejurărilor, admiţînd că talentul în chestiune n'ar fi pur şi simplu un produs al unor sforţări şi aptitudini technice.

O figură desăvîrşită de femee, ajunsă a fi apreciată, admirată, proclamată în în lumea largă este sinteza unei frămîntări seculare între însăşi condiţiile de traiu ale unei ţări şi devine astfeliu o bogăţie naţională a acesteia, un triumf al ei în faţa universului. Cultul frumosului este etern; criteriile pentru formele plastice sunt aceleaşi, în timp ce în arta moartă gusturile, liniile, preferinţele se schimbă. Apoi—în chestiuni de artă omenirea e bine înzestrată; lumea posedă pentru mii şi mii de ani încă colecţiuni de frumuseţe clasică, de-apururea neîntrecută; pe cînd frumuseţea vie, întrupată, are marea valoare izvorîtă din scurtimea traiului, şi din conştienţa inimitabilităţii. Figura femeei perfecte *trebue* admirată, trebue contemplată şi aplaudată, ca un produs temporar al geniului unei naţiuni, creat pentru o vreme dată şi care, poate, multă vreme nu-şi va avea perechea. Viaţa în societate nu este un muzeu unde frumuseţea e adăpostită, păzită, conservată în atmosfera rece şi gravă a disciplinei oficiale. Şi din nefericire—ori poate din fericire—n'avem nici un mijloc de a salva şi păstra pentru veşnicie frumuseţile desăvârşite, ca nişte scumpe minuni în mijlocul nostru. Mai mult încă: nu toate popoarele sunt în stare să producă un număr egal de frumuseţi fizice şi în bună parte ele se nasc într'o societate unde lipseşte mizeria mare, unde domnesc condiţiuni normale—nu anormale în grad mare—de muncă şi de traiu. Nu numai sentimentul umanitarist dar şi cel estetic cere înlăturarea mizeriei sociale pentru naşterea unei lumi libere unde frumuseţea plastică s'ar putea dezvolta cu abundenţă, aşa cum surîde numai senin şi frumuseţe de primăvară trandafirie pe un peisagiu de Botticelli. Dar estetica vie e înăbuşită, în general de amărăciunea vieţei şi e departe încă de a se îndeplini idealul ruskinian că popoarele trebue, înainte de toate, s'ajungă frumoase, de oarece drumul spre acest ideal ar fi cel al bogăţiei, al liniştei, al mulţumirii şi fericirei obşteşti.

...Iar până atunci un eveniment ca acel din Karlsbad, încoronarea uneia din frumuseţile noastre merită a fi consacrat ca o izbîndă a ţării însăşi—şi ca o mare victorie naţională.

Rodion

ZILE DE VACANŢA

SCRISORI DIN MEHADIA

III

— Trebuie nu mai de cît. Nu-mi poţi refuza această supremă dovadă.

— Mi-e frică. Lumea a început să ne urmărească cu privirile-i indiscrete. O să mă nenorocesti!

— Respund eu de consecinţi.

— Sunt femeie măritată!

— Te iubesc!

Cît ai clipi, atît a durat această convorbire pasionată. Apoi linişte complectă, în timp ce orchesta concertează pe scenă iar în sală tăcere religioasă, caracteristică sălilor de concert din Apus.

Şedeau alăturea şi nici o vorbă mai mult. Ea, frumuseţe izbitoare, apariţie interesantă şi urmărită de privirile tuturor vizitatorilor Herculesbadului; el, gentlemen ireproşabil ca ţinută şi gest, intrunind toate condiţiunele spre a cuceri o inimă de femeie: elegant, admirabil causeur, sportsmen, frumos, destul de tînăr şi avînd şi titlu nobiliar.

Nu şi-au mai vorbit nici un cuvînt — chiar cînd i-a întins mâna la plecare. Nu încăpea, însă, indoială: ea nu putuse rezista şi tăcerea, întovărăşită de acea îngrijorare care se trada prin privirile-i neliniştite în momentul îndepărtărei, era răspunsul cel mai bun la solicitările şi inzistenţele lui.

Majestoasă şi splendidă în seriozitatea ei neobicinuită — căci tot timpul pînă'n acea seară fusese de o veselie exuberantă—ea trecu de-a lungul terasei şi întră în Rudolfshauss.

Puţin după acea dispăru şi el—pătrunsese în acelaş hotel.

E rece, dar noaptea ie splendidă: o nemărginit de frumoasă noapte de August, cu luna plină şi cer senin. Un vînt uşor suflă, iar pădurea, sărutată de adierea zefirului, îşi urmează cîntecul ei lin, monoton şi plin de vrajă.

Pe terasă lume puţină—sezonul se apropie de sfârşit. In sala casinului lumina ie stinsă—vizitatorii au plecat mai curînd de cît de obiceiu. In restaurant cîţi-va întârziaţi golesc vr'o două butelii, iar lăutarii, somnoroşi, cîntă, dar cîntecele lor nu mai spun nimic.

In faţa cofetăriei—czukerdza, câţi-va tineri, aşezaţi pe bancă, consumă şampanien—spritzer, iar în picioare, două domnişoare de consumaţie, grase şi greoaie în mişcare de recunoşti imediat coborătoarele lui Arpad, vorbesc tare şi izbucnesc mereu în răsete care sună fals, în tocmai ca şi simţimintele lor şi ca băutura pe care o servesc drept şampanie.

Din poarta care dă înspre pădure apar două figuri îmbracate în negru. Incet înaintează, parcă s'ar feri să nu fie observate; o tusă seacă resună din pieptul uneia. Cu multă precauţie se apropie de cazino—dar ie întuneric beznă. Tot atât de discret înaintează apoi până 'n dreptul marei uşi de la restaurant şi privesc dela distanţă spre a nu putea fi observate. Dar nici aci nu stau mult şi privirile lor rătăcite se îndreaptă spre cofetărie. Acelaş rezultat nemulţumitor.

Şi fantomele acestea—care în noaptea târzie şi neluminată decât de razele lunei dădeau impresia unor fiinţi cu mintea rătăcită—coboară în parc, trec în stradă, se opresc în faţa Rudolfshausului, sună, întreabă ceva pe portar, şi pornesc apoi mai departe în excursiunea lor nocturnă.

Era soţia înşelată,—care de mai multe zile bănuise dorinţele vinovate ale soţului—intovărăşită de dama ei de companie.

O bună prietină căreia îi comunicasem cele ce văzusem din cauza obiceiului de-a veghea târziu, mi-a întins, drept orice respuns, un plic, purtînd insigniile unei case nobiliare, şi cu următorul conţinut:

„Rândurile care urmează pun capăt unei nopţi de zbucium sufletesc — căci le scriu la lumina zilei care străbate tot mai mare prin geamurile deschise.

Cîtă frumuseţă în splendidul triumf al luptei zilei contra nopţei. Cum umbra—în tocmai ca un voal—se rădică de pe munţi şi cum pădurea resună de armonia divină a cîntecului paserilor!

Cîtă măreţie şi cum toate se aranjează spre a face şi mai grozavă suferinţa mea, spre a întuneca şi mai mult mormîntul sufletului meu!

Din odaia de alăturea aud într'una respiraţia lui liniştită, căci el doarme somnul omului care crede a nu-şi avea nimic de reproşat, deşi nu sunt decît cîte va ceasuri de cînd m'a înşelat!

Teribilă ie și răzbunarea lucrurilor, căci sunt grozav pedepsită și în aceiaș măsură cu care am păcătuit și eu!

L'am iubit—îl iubesc și mai mult acum —și focul sărutatului lui, înlănțuirea brațelor sale, m'au făcut în răstimpuri să uit că și eu eram femeie măritată, că ceea ce făceam era o faptă rea, o faptă de soție adulteră, de mamă ticăloasă. Am crezut, însă, cá totul îmi va fi ertat cînd voi părăsi pe primul meu soț—om bun și blajin, care avea doar pacatul că era prea bun și găsea că'n lume sunt și alte lucruri care pot răpi timp, nu numai drageste—și voi deveni pentru totdeauna soția *cestuilalt*, care știa să iubească atît de frumos!

Dar îl înțeleg de și nu-l scuz. Trăind o viață de plăceri fără muncă, de sport și fără griji, de lux și bogăție, și nici odată preocupat de nevoi, ele nu poate admite viața fără variații, fără nuoi senzațiuni, fără plăceri care nu se aseamănă cu cele de ieri. In fondul firei sale este aceasta nevoie de un ce pururea nou și a crezut că-i natural să mă schimbe cu acea cochetă care nu l'a înțăles și care își închipue că el o iubește cu adevărat.

Din privazul ușei îl privesc, cu fața-i delicată, cu acea frumusețe cochetă pe care știe să o îmbrace expresiunea feței sale chiar cînd doarme. Il privesc, mă doare, dar nu-l urăsc! Mă întreb numai cu groază de ce sufletul meu s'a fixat parcă, de ce nu încerc și eu nevoia unei nuoi senzațiuni, de ce îi rămân eu credincioasă? Nu cum-va fiind-că timpul vine să se adaoge la numărul anilor și tinerețea dispărută, prin instinct voesc să păstrez ceea ce am cucerit, știind că nuoi succese sunt excluse?

Nu cum-va a luat și pentru mine sfîrșit acea viață frumoasă—singura viață cu adevărat pentru o femeie—când dragostea este unicul izvor și unicul motiv de viață?

Oh! cum aș voi acum—zdrobită de o noapte de insomnie—să mă furișez în patul său, alăturea de el să stau, să simt respirația lui și pieptul lui să-mi servească de căpătâi!

Dar mi-e groază să nu constat acel gest al omului plictisit, acea mișcare de somn prefăcut, acea dovadă a omului ajuns la satietate, cu care și eu la rîndul meu am tratat pe primul meu soț, după nopțile de voluptate gustate în brațele aceluia care mă înșală acum. Lovitura ar fi prea grozavă, rezbunarea sorței ar fi prea din cale afară de crudă și nu știu dacă aș putea rezista!

De aceia prefer—după ce am așternut aceste rânduri spovăduitoare și care au redat parcă nervilor mei liniște după o noapte de zguduiri—să plec spre pădure, să fac primblarea de dimineață, și aceasta fără nedespărțita mea Miss, care dearme somnul greu al omului obosit, după o noapte de veghiere, căci sermana nu m'a lăsat un moment singură.

Nu cum-va și-o fi închipuit că nutresc vre-un gînd sinistru?"

Flory

CULESUL VIILOR

Una din cele mai principale cestiuni de viticultură,—luată mai cu seamă din punct de vedere economic, este desigur *„culesul viei"*.—Mulți și chiar foarte mulți cred că „culesul" este de mică importanță, și atunci *cînd este făcut, e bun făcut*!,—nețiind seamă ca și acesta își „are momentul său oportun", și că se cere o oarecare pricepere și rutină din partea posesorului de vie.

Acum apropiindu-se acest „moment" m'am gândit că un articol în acest sens ar fi bine primit de toți posesorii de vii cari nu cunosc în destul îngrijirile ce trebue date *culesului de vie*.

Mai înainte de a intra în amănuntul descrierei „culesului de vie", am să dau cîte-va deslușiri relativ la desvoltarea și coacerea strugurilor,—desigur ca fiind în strînsă legătură ca culesul acestora.

Creșterea strugurilor se imparte în tre perioade din primă-vară pînă la toamnă.

1). Perioda pe timpul înfloritului și lăstăritului, pînă ce leagă bobul.

2). Este de la lăstărit pînă începe boabele a se colora.

3). De cînd începe coloratul boabelor, pînă ce s'au copt complect.—Cele două perioade ne interesează mai puțin, fiind sub ordinate mai mult timpului favorabil sau nu.

Pe cînd perioada a treia ne interesează mult ca fiind dependinte de priceperea celui ce execută celesul.

Pentru a învedera acest lucru voi spune numai că strugurii din moment ce au început să se coacă, nu mai cresc în volum, boaba devine din ce în ce mai moale, zahărul se înmulțesce și acreala (acizii) scad pînă cînd coptul este complectat,—din acest moment al coacerei complecte dacă nu culegem strugurii începe ca zaharul pe care îl are să scadă din ce în ce pe zi ce trece.

După probe practice ale oamenilor de știință care s'au ocupat cu această cestiune, s'a dedus în această privință, următoarele:

La 15 Iulie, strugurii au un procent de zahăr și trei procente acreală (acide).

La 15 August are șapte și opt procente zahăr și două de acreală.

La 15 Septembrie, are 15—20 procente sau mai mult zahăr și unul acreală.

Aceste procente de zahăr și acreală variază după poziționea viei pe care o avem,—dacă e situată pe deal expus bine soarelui sau pe văi și șesuri unde este umezeală.

La 15 Octombrie dacă i-am lăsa pînă atunci neculeși, aceași struguri ne dă zahar mai puțin cu un procent,—de se întîmplă să fie și ploi dese, în acest timp, perdem și mai mult din causă că boabele fiind în mare parte crapate, zahărul, ese ca un sirop, ploile spălîndu-l și înlocuindu-l cu apă.

Așa dar după cele expuse deduc că e de recomandat ca coptul strugurilor să nu se considere ca complect totdeauna după cum cere o recoltă bună, ci trebue să ne conformăm cu timpul, chiar dacă coacerea nu a atins punctul extrem și chiar dacă lasă mult de dorit, noi trebue s'o considerăm ca terminată, îndată ce vedem că timpul nu-i mai ajută — lucrul ce se întîmplă în anii cei răi, și ca să nu perdem sau compromitem recolta ce o avem „bună" sau „rea" trebuesce neaparat culeși fără să fi dobîndit calitățile cerute.—Vom obține de sigur un must de calitate inferioară,—cum însă azi sunt atîtea mijloace pe cale naturală de a îmbunătăți aceste musturi, —considerăm faptul ca cel mai reparabil posibil.

Deci din momentul ce strugurii și-au complectat perioada trebuesc culeși. Ii vom lasa a se stafidi pe curpen numai atunci cînd vom poseda o vie cu struguri de o calitate și varietate renumită, și pe care voim a-i pregăti pentru vinuri excepționale. La noi în țară însă nu posedăm acest fel de vii.

Pentru a putea cine-va cunoasce adevăratul moment oportun cînd să culeagă via,—nu are de cît să ia un ciurchine și să-l stoarcă într'un cilindru de sticlă, apoi cu zaharometru, grăduim cantitatea de zahăr aflată în acel moment. A doua zi repetăm, a treia zi iarăși, pînă ce vedem că cantitatea de zahăr nu mai sporește. Atunci neaparat trebuesce să începem culesul, la din contra am fi expuși ca cantitatea să diminue din ce în ce.

Ca mijloace pur practice putem constata adevărata coacere a strugurilor în următoarele inprejurări:

1). Dacă sîmburii se vor desface ușor din boabele strivite.

2). Dacă lăstarii și codițele ciurchinilor au început a se vesteji.

Dacă timpul este așa în cît a survenit o ploae cu un vînt rece, care a grăbit căderea foilor, în acest caz trebuesc culeși în genere. Din acest moment butucul încetează de a mai vegeta și deci nu ne mai putem aștepta la nici o îmbunătățire.

Strugurii negri sau roși care sunt destinați pentru vinul negru, trebuesc culeși cei mai din vreme, căci contrar perde din color și buchet.

Strugurii trebuesc „sortați" adică pe cei răi (putreziți, stricați) să-i deosebim de cei buni, căci adesea și chiar în totdeauna, cîți-va ciorchini compromite calitatea vinului.

Și se cere la cules o curățenie exemplară, din ori ce punct de vedere:

1). Lucrătorii care culeg să fie curați pe mîni, și e de preferat a se întrebuința femei și copii de la 14 în sus.

2). Hîrdaele, cofele, instrumentele necesare la tescuit, vasele în care se pune, să fie bine spălate,—întămplîndu-se adesea că din causa vaselor murdare, vinul fie că contractează diferite maladii, fie că își perde din calitate, tăiatul strugurilor e bine să se facă cu foarfeci înadins pentru aceasta. Cu aceștia manipulăm mai repede, nu sguduim butucul, fiind expuși în acest cas ca multe boabe coapte să cadă pe jos.

In fine ca culesul să nu se facă pe rouă.—căci în acest cas strică calitatea vinului mai rău ca ploaia,—pe lîngă aceasta des-dimineața strugurii sunt reci așa că această răceală împreună cu roua influențează asupra fermentului în mod nefavorabil.—pe cînd struguri culeși pe ziuă, cînd s'a încălzit, procură un must superior care își face fermentul mai repede și mai complect,—cea-ce e o condițiune esențială pentru calitatea vinurilor superioare.

Theodor Pauléscu—Delavișan
Stagiar Agronom

Litere-Științe-Arte

Jubileul de 70 de ani al scriitorului german Adolf Willbrandt s'a serbat în toate cercurile literare ale Germaniei și Austriei, Willbrandt aparținînd și uneia și alteia din acele două țări cu limba literară comună.

Cu arta noastră Wilbrandt are ceva comun. In calitate de director al marelui teatru național al Vienei „Burgtheater" el a descoperit, cu decenii în urmă, marele talent dramatic al Agatei Bîrsescu și a rîdicat-o treptat, treptat la rangul cel mai înalt de „Kaiserliche-Koenigliche Schauspielerin", proclamînd-o ca urmașă a marei Wolter.

Imprejurările de apoi au determinat eșirea artistei romîne de la Burg, după ce a făcut nemuritoare creațiuni. Dar numele ei nu aparține mai puțin istoriei marelui teatru și noi nu avem mai puțin satisfacția rară de a fi procurat teatrului național vienez unul din cele mai mari talente dramatice ce a avut cînd-va, după cum mărturisesc istoricii vieneji în amintirile lor.

*

Pentru la toamnă se prepară o ediție complectă a operilor lui Guy de Maupassant. La acestea se va adăoga corespondență inedită a scriitorului, cu deosebire scrisorile pe cari le-a scris mamei sale din vremea cînd era în colegiu pînă în clipele cînd, tînăr încă, muri din cauza turburărilor cerebrale.

Cîteva din aceste sccisori s'au și publicat. Ele n'au nici o însemnătate. Maupassant, nici atunci cînd a fost cunoscut n'a scris mamei sale scrisori de acelea, cari, în felul scrisorilor d-nei de Sévigné către fiica ei, să fie menite să treacă prin mîna unei societăți numeroase. Ar fi fost mai bine ca ele să fie lăsate să se odihnească printre relicvele de familie.

*

Celebrul profesor de psihiatrie din Praga Hitzig a murit. Era unul din cei mai geniali specialiști și a lăsat științei numeroase descoperiri cu osebire în chestiunea localizărilor cerebrale. O parte din lucrări le-a făcut împreună cu Fritsch din Berlin.

*

O colonie de artiste—escluziv femenină doară—va fi creată la Long Island, în Statele-Unite. Artistele în chestiune vor părăsi viața de oraș și vor consacra activitatea și timpul exclusiv artei, picturei —în mijlocul naturei.

*

STRUNA ZILEI

CAUZA ȘI EFECT

Epigramele ce apar zilnic în «Liberalul» la adresa autorului «Strunei» sunt datorite unui domn de la prefectura de județ.

O anonimă

Ce mai de spirit, epigrame....
Și curge, curge abundent —
De-ai zice că slujbașu ăsta
Iea'n toate zilele.... Revent.

Informații

Actul arbitrar al expulzarei d-lui dr. Racowsky va fi adus în discuțiunea instanțelor noastre judecătorești.

După cît suntem informați d-rul Racovsky va reveni în curînd, și arestat, va face ca Inalta Curte de Casație să statuieze asupra cazului său.

Chestiunea dar nu poate fi considerată ca sfărșita.

—

Mîine va apare în Capitală manifestul comitetului profesorilor pentru organizarea congresului de protestare în contra dispoziției d-lui Haret, prin care se anulează numirile făcute de d. M. Vlădescu.

—

Licitația ținută în ziua de 10 August la casa bisericei pentru clădirea unei capele la școala normală „Vasile Lupu" n'a dat nici un rezultat. Se va face a doua licitație în în cursul lunei lui Septembrie.

Scumpetea materialelor, greutatea transporturilor, scumpirea brațelor lucrătorilor, iată atîtea cauze, cari au facut ca concurenții să se deziste față cu prețurile din deviz.

—

D. dr. Drăghescu, inspector veterinar, care a fost în orașul nostru, a plecat eri în inspecție la Roman, de unde se va duce apoi la Bacău, unde se știe că bîntue cu furie epizootia de febră-aftoasă.

—

Cu acceleratul de astă-zi diminiață au sosit în oraș d-nii Hurmuzescu, fost secretar general al ministerului instrucției, Gh. Chernbach, prefect de județ și C. B. Pennescu, epitrop și deputat.

—

Concursul pentru ocuparea burselor la școala Normală „Vasile Lupu" din Iași începe în ziua de 25 August a. c.

Comisiunea compusă din profesori școalei e numită de-a dreptul de minister.

—

D. dr. Cazacu, sub-inspector al serviciului sanitar, a sosit azi dimineață în localitate.

——

Astă-noapte un mare incendiu a isbucnit în comuna Deleni.

Focul, care nu se știe prin ce împrejurări a luat naștere, a distrus pănă în temelie locuința și întreaga gospodărie a locuitorului Ioan V. Rusu.

——

Se constată că un mare număr din tinerii cari urmează să tragă sorții în Februarie viitor, sunt dispăruți.

Aproape din fie-care comună din județul nostru, lipsesc cîte 5—10 tineri și chiar mai mulți.

Prefectura a adus aceasta la cunoștința ministerului.

——

D. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar va sosi poimâne în localitate, în inspecție.

—

D. D. A. Teodor a anchetat săptămîna trecută cîte-va fapte denunțate din Huși.

Rezultatul anchetei îl va supune cercetărei d-lui Ministru, care va aviza în curînd. Se crede că pentru ziua de 1 Septembrie se vor face schimbări la școlile secondare din Huși. Și de ce nu?

Cu acest prilej inspectorul școlar a răușit a aplana unele diferende politice între unii liberali din localitate, pentru a nu mai da cu oiștea în gard... fie chiar al Răzoaei.

—

Consiliul comunal va fi convocat în sesiune extra-ordinară, după 25 August, sub presidența d-lui N. Gane primarul orașului.

—

Consulul Austro-Ungariei din localitate s'a reîntors eri din concediu.

Totuși pînă la 1 Septembrie, afacerile consulatului vor fi girate de d. Racowsky.

—

Mîine dimineață sosesc în localitate elevii școalei de agricultură și de meserii din Nucet.

Elevii vor fi întovărășiți de trei profesori și vor sta în localitate pînă poimîine, cînd vor pleca la Roman.

—

Militare.—Consiliul de resboi al corpului 4 de armată va fi convocat la sfârșitul lunei, pentru trei zile, când va judeca pe câți-va soldați pentru desertare repetată în țară.

— Imediat după întoarcerea din concediu a d-lui general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, se va face mișcarea printre ofițerii din regimentul 13 Ștefan-cel-Mare și reg. 7 Calarași.

——

Ecouri clericale.—I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei se va reîntoarce poimâne în localitate.

— Astă-zi P. S. S. Archiersul Ghenadie Georgescu, Egumenul bisericei Sf. Spiridon, însoțit de Sf. Sa Economul Stavrofor Dimitrie Poppa, au plecat la schitul „Tărâța", spre a oficia hramul schitului, ce va avea loc mâine.

— Sf. Sa Preotul Gh. Carp, revizor eclesiastic va începe zilele acestea o anchetă în afacerea călugărului M., de la Mitropolie, care a fost maltratat de Dimitrie Loghin.

——

Anul acesta cursurile școalelor secondare se vor deschide la 11 Septembrie.

Inscrierile se fac cu începere de mâine.

Pentru clasa I-a se va ținea examen de admitere.

——

DIVERSE

— Aseară, lucrătorul Neculai Ghimpu, din strada Lăutarilor, îmbătându-se, a căzut jos de pe un balcon, rănindu-se mortal.

Nenorocitul lucrător a fost internat la spital.

— Poliția de siguranță a arestat pe indivizii N. Marcu și V. Gheorghieș, la care s'au găsit mai multe lucruri de furat.

— Bătrânul Ilie Miron, a fost găsit în stare muribundă pe stradă.

El a fost dus la spital.

— Niște necunoscuți au furat d-lui Mozes Aron Bohner, de la Otel Central, suma de 40 lei.

Poliția cercetează.

— Mai mulți necunoscuți, introducându-se prin spargere în locuința lui Zeilic Grimberg și Haim Șmilovici, din str. Crucei, au furat mai multă marfă și o sumă de bani.

25

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL III-a

ARMIERES.—Am rugat pe Ternand să facă un demers pe lângă directorul Oțeleriilor.

D-na ARMIÈRES-mama.—Și ce crezi?

ARMIERES.—Cred că Jacquier va plăti suma promisă.

D-na ARMIÈRES.—Crezi?

TERNAND.—De.. îmi pare...

D-na ARMIERES-mama, fiului său.—In caz de nevoie... totuși Nu sunt bogată... o știi. Dar ce îmi lipsește ca să trăesc?

ARMIERES —Mamă, îți mulțumesc.. nu voi avea nevoe s'apelez la generositatea ta, du-te liniștită acasă; și cînd vei reveni, te voi anunța că afacerile sunt aranjate. Vin'o să-ți ajut să pui pelerina.

Cum ei voesc să iasă, intră d-na Armieres foarte schimbată. O tăcere.

TERNAND, *îndreptîndu-se spre ea și strîngîndu-i mîna* — Scumpă prietenă...

D-na ARMIÈRES.—Știi? *(El face un semn că da)* Ți amintești convorbirea noastră de eri. Mă plîngeam că nu l'am văzut de două zeci de ani. Ei bine, a venit... a venit.., și iată! *(S'așează și plînge)* Iată.

ARMIERES.—Marto!

D-na ARMIÈRES, *după o clipă de tăcere.*—Valentina nu e aici.

ARMIERES —Nu.

D-na ARMIÈRES.—Ea e acolo, lîngă el,... și nu va mai veni... Ea mă urăște acum. Și asta din vina mea... din greșala mea...

TERNAND —Ascultă, curaj...Treci prin o încercare grea... Ați trecut prin clipele cele mai grele; și mâine vă voi aduce o noutate fericită.

D-na ARMIERES.—Oh! nu, prietene... Sunt convinsă... că n'am suferit încă toată durerea mea, că n'am urcat încă tot calvarul meu.

D-na ARMIERES-mama, sărutînd'o. La revedere Marto.

D-na ARMIERES.—Ah! cît sunt de nenorocită. La revedere.

D-na Armieres mama, se îndreptează spre eșire. Valentina intră. Mișcare intre toate persoanele. D-na Armieres se scoală. D-na Armieres mama ese însoțită de Armieres și Ternand care spune Valentinei eșind:

TERNAND.—Buna ziua, Valentino.

VALENTINA.—Buna ziua, domnule Ternand.

D na Armieres și Valentina.

In timpul eșirei acestea, Valentina își ia pălăria. Apoi găsindu-se singură față în față cu mama sa și văzînd'o plîngând, cade în genunchi strigînd:

VALENTINA.—Maman!

D-na ARMIERES, *luînd'o în brațe.*—Valentino, Fata mea, Micuța mea!

VALENTINA.—Mamă nu plânge! Voesc să te liniștesc imediat. Am văzut pe tata și pe Jean. Demersul despre care am vorbit, nu îl va face.

D-na ARMIÈRE8.—Ah!

VALENTINA.—Am obținut de la ei ca să renunțe să vadă pe d. Jacquier. Situația voastră ar fi fost mai rea, fără ca a noastră,să să fi îndreptat. Cunosc orgoliul d-lui Armieres. Acum, el nu va consimți să ne cedeze uzina. Ar da-o mai bine pentru o bucată de pâne concurenților noștri. Și de alt-fel nu voesc să exercitez asupra ta o josnică răsbunate, căci ori ce ar fi fost in trecut ori ce aș fi putut spune într'un moment de supărare, eu păstrez pentru tine, ți-o jur, aceleași sentimente ale unei fete iubitoare,

D-na ARMIÈRES.—E adevărat?

VALENTINA.—Da, mama!

D-na ARMIÈRES.—Valentina mea... Te regăsesc.

VALENTINA.—Da, am voit să ți-o spun aceasta, înainte de a-ți vorbi de decisiunea pe care am luat pe care vai am fost nevoită s'o iau.

D-na ARMIÈRES.—Ce decisie?

VALENTINA.—O decisie în care te rog să nu cauți nici o gândire de ostilitate sau de revoltă, dar pe care circonstanțele mi le impun. Eu vreau să plec.

D-na ARMIÈRES.—Să pleci?

VALENTILA.—Da, voesc să părăsese casa aceasta.

D-na ARMIERES.—Tu? Și unde te duci. La cine?

VALENTINA.—La tata.

D-na ARMIERES.—Ah! Presimțirea unei alte nenorociri pe care o aveam. Dar nu, Valentino, nu. Plecarea aceasta, fuga aceasta îmi va da o durere mult mai mare mult mai crudă de cît invinuirile pe care mi le ai făcut un minut înainte. Tu n'ai să mă părăsești ducîndu-te să trăești cu ei... sau aiurea.

VALENTINA.—La Paris, în Tunis, ori unde se vor duce.

D-na ARMIERES.—Ce ai să faci?

VALENTINA.—Ceea ce sunt nevoită să fac acum—să lucrez.

(Va urma)

Ultime informaţii

In judeţul Dorohoi, ţăranii au început a se nelinişti. Astfel acum trei zile locuitorii din Hreaţca, proprietatea Sf. Spiridon, au bătut grav pe primarul comunei, perceptorul fiscal şi şeful de garnizoană, cari veniseră spre a încasa birurile. Ţaranii după ce i-au bătut le-a spus că vor plăti birurile cînd li se va împărţi pămînturi.

La liceul internat din localitate concursui de admitere se va începe în ziua de 1 Septembrie; corijările se vor începe la 3 Septembrie.

Ar putea „Voinţa Naţională" să răspundă de ce d. Spiru Haret care acum face atîta paradă de legalitate, a săvîrşit acum, anul acesta, între altele, următoarele ilegalităţi patente:

1) De ce a numit profesor de istorie cu titlul definitiv la gimnaziul din R.-Vîlcea şi la o catedră formată prin ciupire de ore în combinaţie cu ore de religie pe diaconul Mateescu, care nu a dat nici odată vre-un examen de capacitate, sau concurs, nici de religie măcar, ne-cum de istorie?

2) De ce a numit administrator al Casei Bisericei pe d. Gîrboviceanu, care nu este nici popă, nici n'are vre o licenţă în teologie? Legea cere precis cel puţin licenţa în teologie pentru postul acesta înalt şi de o deosebită însemnătate.

3) De ce a numit în contra prevederilor exprese ale legei pe d. A. B. Sinişteanu, cel mai analfabet institutor din capitală, sub-director al învăţămîntului primar?

4) De ce a numit tot contra prevederilor legei inspector al învăţămîntului primar pe d. Constantinescu Mohamet, institutor tot atît de neisprăvit ca d. Sinişteanu?

De ce toate aceste ilegalităţi anul acesta chiar cînd d-sa face paradă de legalitate?

Ori,—făţărnicie, făţărnicie, culcuşul tău e în sufletul d-lui Spiru Haret!

—

Modul cum se fabrică pînea la noi e dezastruos. Am primit o mulţime de reclamaţiuni cu rugămintea de a atrage atenţia serviciului sanitar local. Mai zilele trecute în bîlciul de la abator s'a vîndut o pîine mizerabilă, fabricată din vituri de pîine veche. Cîţi-va locuitori din împrejurimile abatorului au reclamat d-lui medic veterinar Buzencki, care a luat o probă din această pîine spre a o arata d-lui ajutor de primar Fîntînaru.

Credem că d. Buzencki va satisface cererea acestor locuitori şi cu energia care îl caracterizează va duce o campanie contra acestor brutari aşa de puţin conştienţi de rolul lor.

La 1 Octombrie a. c., se va deschide în Bucureşti congresul farmaciştilor din întreaga ţară.

Congresul va ţinea trei zile şi congresiştii vor beneficia de 50 la sută reducere pe c. f. r.

Mâine seară membrii consiliului de higienă al oraşului, se vor întruni în şedinţe ordinară, sub preşedenţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului.

Intre altele, consiliul se va ocupa cu chestiunea controlului asupra laptelui şi cu măsurile pentru combaterea epidemiilor din oraş.

Recolta de porumb din judeţele Botoşani şi Dorohoi, este absolut compromisă, aşa că ţaranii sunt ameninţaţi de a suferi de o lipsă totală.

Inspectorii comunali vor întocmi câte un raport care va cuprinde rezultatul semănăturilor din anul acesta, din fie-care plasă.

Astă-noapte a încetat din viaţă, la locuinţa sa din strada Arcu, A. Drăghici, fost multă vreme profesor la Liceul Naţional.

Inmormântarea va avea loc mâine după amiazi.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

Preţul cerealelor se urcă din zi în zi. In afară de grâu, care aproape lipseşte în întreaga ţară pentru vînzare şi al cărui preţ a ajuns la 1800 lei vagonul; orzoaica şi orzul ordinar au ajuns la preţul ne mai auzit de 1400 lei vagonul şi dacă calitatea e bună, spre a servi de export pentru fabricarea berei se obţine şi 1460—1500 vagonul. Ovăsul s'a vândut cu 1250 lei vagonul şi tendinţa este de urcare pentru toate cerealele de oare ce telegramele din America vestesc că recolta este compromisa cu totul din causa frigului intens ce a domnit pe acolo.

Din Huşi.—Directorul cancelariei Sft. Episcopii din Huşi, Părintele D. Băleanu a demisionat şi a părăsit oraşul strămutându-se în Bucureşti. Cauza acestei hotărîri nu se cunoaşte şi întrigează pe toată lumea; căci ştiut este, ca Sf. Sa de abia de un an venise ca Director în Huşi.

Au solicitat locul Economul Ir. Hagiu, actual Protoereu al judeţului Fălciu, Alexandru Ghiga, licenţiat în teologie, Atanasie Popovici, fost Director, profesor şi licenţiat în teologie şi părintele I. Andriescu, profesor şi revisor eclesiastic. Prea Sf. S. Episcopul Conon, până se va hotărî asupra cărei persoane să-şi pună încrederea în conducerea cancelariei Sf. Episcopii, au însărcinat provizoriu pe Economul Const. Isăcescu, absolvent a 4 clase Seminariale.

Credem însă că nici unul din solicitatori nu va fi fericitul ales, căci un loc de diacon la Sf. Episcopie fiind vacant şi cum în Eparhie nu se găseşte nici un diacon care să corespundă cerinţelor, Prea Sf. Sa e dispus a face toate avantajele pentru a găsi un Diacon bun, să-i dea Directoratul şi Diaconatu.

*

Lambu Holban, fost administrator al creditului agricol, om cu avere, a fost recomandat Ministerului de Interne în postul de referendar statistic pe lîngă Prefectura de Fălciu în locul d-lui Panaite Panov, om nevoeş şi cu o casă de copii. De ce?

*

Fostul poliţai de Huşi d-nul I. V. Constantinescu, fiind înlocuit şi trimes ca inspector comunal fără voia sa, nu acceptă Inspectoratul comunal, dar pentru a nu face dificultăţi Prefectului care l-a făcut poliţai, a cerut a i se da concediu, până va fi numit în magistratură. Să se poată?

*

Se dă ca sigură numirea d-lui D. A. Negrea fost sub-prefect, poliţai etc., ca director al Poliţiei de Huşi în locul d-lui Panaitescu, care va fi numit ca ajutor de judecător la ocolul Răducăneni (Fălciu). E o garanţie că-şi va ţinea gura?

*

D. Tb. Cerquez, fostul şef al conservatorilor din Fălciu, zilnic e vizitat de membrii devotaţi ai partidului conservator şi prieteni personali ai d-sale. Toţi constată cu plăcere starea bună a sănătăţii, cum şi interesul ce poartă tuturor afacerilor politice şi din ţară şi mai ales din judeţ. Trecutul şi persoana d-lui Cerkez sînt o garanţie pentru politica conservatoare a judeţului Fălciu.

*

Abţinerea conservatorilor din Huşi dela alegerile comunale e un fapt împlinit. La întrunirea de Duminică au luat parte 25 membri. 13 din cei prezenţi—foştii junimişti—au fost pentru abţinere; 12 aduşi de Gr. Vericeanu au fost pentru luptă. Semnificativă a fost hotărîrea că nu se consideră de conservator acela ce se va duce la vot. Bobârnacul acesta e evident contra cui e îndreptat, şi lumea politică din Huşi aşteaptă cu nerăbdare să vadă svârcolirea muribundă a lui Grigoriţă. Altă curiositate e să se vadă reţeta doctorului Nenea Iancu, pentru a se vedea dacă se pot pune pe picioare damblagii.

—

Atelierele tipografiei noastre fiind închise mîine, din cauza sărbătoarei „Adormirea Maicei Domnului", viitorul număr al ziarului nostru nu va apărea de cît Joi 16 August, la orele obicinuite.

—

IN AFACEREA LUI COSTACHESCU

Afacerea la Parchet.—Cercetările.—Suma confiscată.—Bijuteriile.—Alte amănunte.

De şi afacerea lui Costăchescu e de mult domeniul public şi de şi noi am publicat încă de acum o săptămînă amănunte asupra afacerei, celelalte ziare n'au spus un cuvînt de cît abia acum cînd afacerea e sfîrşită.

Ba, celelante două ziare din localitate, după ce au dat dovadă de o mare insuficienţă în ceia ce priveşte reportajul şi cu toate că până eri nici macar n'au ştiut de afacerea lui Costăchescu, publică aseară un rezumat din cele ce noi am aratat abia acum o săptămînă şi ca să'şi scuze întîrzierea, califică de fanteziste amănuntele date de noi,—amănunte care ne-au fost confirmate de către autorităţi.

Afacerea a venit astăzi la parchet şi aducem aceasta şi la cunoştinţa celor două ziare, pentru a le servi ca amănunte pentru mîine.

Ancheta o face d. prim-procuror M. Ghinea Ionescu.

Au fost aduşi la parchet cîrciumarul Cîmpeanu din Paşcani şi cismarul Herşcu Lupu, din strada Calcainei No. 8; odată cu ei s'a înaintat parchetului corespondenţa confiscată de d. Briff, şeful siguranţei, în Paşcani la Cîmpeanu, apoi o întinsă corespondenţă găsită la Herşcu Lupu, pe care acesta o întreţinea cu Costăchescu şi tot odată suma de 5000 lei, ce a fost găsită şi confiscată la numitul cismar şi un mare număr de bijuterii.

Această sumă precum şi bijuteriile au fost luate de Lupu Herşcu, de la Costăchescu.

D. prim-procuror Ghinea Ionescu a luat cîte un interogator celor doui şi afacerea va fi trimesă poimîne la instrucţie.

—

Judiciare.—Astăzi a fost adusă la parchet femeea Maria Bărlavanu, autoarea mai multor furturi comise în oraş.

Ea e şi autoarea furtului de la Gh. Lungu şi d-na Smaranda Ţurcan, din strada Florilor No. 3.

— Astă-zi s'a lansat mandat de arestare contra falitului Lupu Vainstain, din strada de Sus No. 148.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 14 August

TRIUMFUL LUI LUCACIU

Buda-Pesta.— O telegramă sosită aseară la 8 şi jum. din Beiuşi anunţă triumful desăvîrşit al părintelui Lucaciu, candidatul romînilor la alegerea de deputat din Beiuşi.

Părintele Lucaciu a întrunit 1717 voturi pe cînd candidatul ungurilor Kardos, n'a întrunit de cît 900 de voturi.

Entuziasmul romînilor a fost extra-ordinar şi acesta a provocat o adevărată turbare la Unguri.

Pe la ora 9 seara neştiind ce să mai facă, în furia lor, Ungurii au dat foc oraşului din două părţi şi anume au incendiat palatul episcopatului român iar de partea cea-lată a oraşului mai multor case locuite de români. Pe cînd panica era mai mare, un incendiu a isbucnit în localul gendarmeriei. După multă trudă incendiile au fost localizate.

Nu încape îndoială că focul a fost pus de Unguri şi în special incendiul dela jandarmerie a avut de scop de a putea acuza pe români c'ar fi cauza nenorocirei.

Acuzaţiunea ungurilor este o năseocire întru cât Românii triumfători n'aveau nevoie de a provoca scandale şi incendii.

Asupra celor petrecute la aceste alegeri, corespondenţii straini au comunicat pe larg ziarelor lor amănunte cu privire la vandalismele provocate de Unguri, aşa că alegerea de la Beiuşi rămîne ca un exemplu de ingerinţi şi teriorisare.

Trei negustori greci ucişi

Constantinopol.— Valiul din Salonic comunică că trei negustori greci au fost asasinaţi lîngă Karaferia de o bandă.

Convenţia noastră cu Turcia

Constantinopol.—La audienţa de alaltăeri la Sultan, d-nii Papiniu şi Pherekyde au mulţumit pentru bună voinţă Porţei graţie căreia convenţiunea a putut fi încheiată aşa curînd

Sultanul şi-a exprimat satisfacţiunea de acest fapt încheierea fără zabavă şi în mod favorabil a convenţiunei este considerată în cercurile diplomatice de aci ca o dovadă a excelentelor relaţiuni turco-române.

Un interview al d-lui Sturza

Viena.— Ziarul „Politiche Correspondez" publică un interview ce s'a acordat de d. D. A. Sturza, preşedintele consiliului de miniştri, unui redactor al ziarului vienez.

Primul ministru al Romîniei a spus că are convingerea că relaţiile dintre Romînia şi Grecia care a fost reluate se vor îmbunătăţi şi mai mult.

Tensiunea ce există între Bucureşti şi Atena s'a rupt pentru că oarecari raporturi fuseseră deja reluate.

D. D. A. Sturza a spus că socoteşte că una din principalele misiuni acea de a înlătura încordarea în legăturile Romîniei cu celelalte state şi e curios că după zece ani tot mie să-mi cadă sarcina a aplana un conflict cu Grecia, izbucnit acuma din cauza chestiunilor macedonene.

Primul ministru a relevat cu energie necesitatea integrităţei principiului egalităţei de drepturi pentru naţiunile creştine locuind provinciile macedonene; acest principiu trebuia evident să fie observat şi faţă de Cuţovalahi tot aşa de strict ca faţă de celelalte naţionalităţi.

D. Sturza s'a declarat apoi contra criticelor pesimiste cu privire la răuşita acţiunei de reforme în Macedonia; aceste critici, a spus primul ministru, sînt cu totul neîntemeiate.

Ori-cine cunoaşte extra-ordinarele dificultăţi întîmpinate pentru a răuşi; ştie că reforma dorită nu poate fi obţinută de cît prin stăruitoare silinţi urmărite timp îndelung. Nu se poate cere o accelerare în mersul acestei chestiuni şi nu se mai poate pune la îndoială îmbunătăţirea condiţiunilor în domeniul administraţiunei şi justiţiei în Macedonia şi celelante puncte ale programului de reforme vor fi aduse la îndeplinire succesiv, judecîndu-se după voinţa hotărîtă a puterilor şi capacitatea lor de a face ca dorinţa lor să fie îndeplinită.

Preşedintele consiliului a încheiat condamnînd cu severitate ori-ce sprijin în afară unor acţiuni violente spre a face să se realizeze unele aspiraţiuni naţionale în Macedonia.

Evenimentele din Maroc

Paris.—Ziarele afla din Tanger că la Fez au isbucnit mari desordine.

Paris.—Amiralul Philibert telegrafiază cu data de 25 August că Moulay Hafid se îndreaptă spre Cassablanca fără ca să cunoască în mod exact intenţiunele sale.

Madrid.—După ştirile primite de la Casablanca, mai mulţi bogataşi germani cari se crede că sunt ofiţeri, au sosit la Casablanca pentru a studia situaţiunea.

Tanger.—Se comunică din Rabat cu data de 22 August că graţie crucişătorului Guexdon, domneşte o linişte relativă acolo. Canoniera Concha spaniolă a plecat după amiază. Soldaţii marocani păzesc porturile de teama vre unei incursiuni a triburilor. Locuinţele europenilor sunt păzite.

Europenii nu pot circula de cît sub escortă şi nu pot trece de o anumită linie.

Un atentat terorist

Petersburg.—Şeful închisorei celulare din cartierul Wiborg, colonelul Ivanoff, a fost asasinat azi dimineaţă în mijlocul străzei cu focuri de revolver de un tînăr.

Acesta a căutat să fugă şi a rănit spre a scapa pe un agent de poliţie; a fost prins însă.

Regele Greciei la Paris

Paris.—Regele Greciei venind din Aix-les Bain, a sosit aci.

In jurul vizitei d-lui Tittoni

Milan.—Ziarul „Corierre del Sera" raportând cuvintele unui personagiu bucurîndu-se de foarte mare autoritate spune cu privire la întrevederea de la Semmering: rezultatul obţinut la Semmering a satisfăcut cu atît mai mult pe italieni cu cît Italia era prima putere căreia Austria să'i fi comunicat proecte de reformă judiciară în Macedonia.

Aceasta a avut loc întâi la Desio unde d. Tittoni a aderat proectului în principiu, iar acordul definitiv s'a făcut la Semmering.

EMIL D. LEFTER
fost judecător de instrucţie
AVOCAT
Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.
Iaşi, Str. Carol 14

Agricola
face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.
Agent general pentru Iaşi
MOSES JURIST
Strada Ştefan cel Mare 44

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

T. PISOSKI
AVOCAT
Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara
6 strada Unirei

Institutele-Unite
IASI
Anul al 42-lea
Curs primar şi seouudar
Se primese elevi interni,
semi-interni şi externi
Inscrierile incep la 15 August 1907

M. Con. Drăcşăneanu
AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

Ing. B. DIAMANT & Co.
BIROU TECHNIC
Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi
INSTALAŢIUNI DE LUMINA
(după cel mai nou sistem)
şi
Transmisiune de forţa electrică
toate accesoriile pentru
INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE
Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni
Incălziri centrale prin calorifere
Maşini agricole, Automobile
Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine
Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.
MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI
Maşini unelte de tot felul
Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni
Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

Dr. L. GHELERTER
Medic al soc. „Fraterna Păcurari"
reîntors din Strunga unde a funcţionat ca medic al băilor, şi-a reluat clientela.
Consultaţiuni 8—10 dim; 2—3 p. m.
VACCINARI şi REVACCINARI

DE INCHIRIAT
cu începere de la 26 Octombrie 1907
CASELE din strada Carol 12
A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
consultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi

In permanenţă
MARE DEPOZIT DE
Uleiuri minerale pentru Maşini agricole
VALVOLINA PENTRU CILINDRE
Calităţi superioare, Preţurile fabricei
„Steaua Romînă"
Societate anonimă pentru Industria Petroleului
Depozitul pentru Iaşi:
In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.
în Iași la Konya, Racoviță Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

UVRAGE

în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A 'DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixír Guillié

DEPOSITU IN IASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

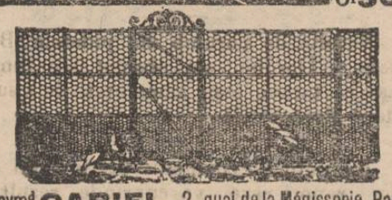

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-fou elf ... pour 2 o Places.....	7

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tip. „Goldner" I. Iași, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 220.—Vineri 17 August 1907

Interventionizmul şi tocmelile agricole

XIV

Primul care a relevat discursul d-lui Nicolae Filipescu şi s'a ocupat de el, a fost d. George Panu. Deputatul laşilor a consacrat tocmelilor agricole, cu acest prilej, o frumoasă serie de articole în *Săptămîna*.

Deşi, în esenţă, concluziile noastre nu se deosebesc mult de cele ale d-lui Panu, totuşi avem de făcut unele rezerve cu privire la teoriile sale economice şi politice şi unele rectificări în ceia ce priveşte trecutul istoric al tocmelilor agricole la noi.

In adevăr, d. George Panu scrie;

„D. Nicolae Filipescu, la o întrunire de culoare, a rostit un discurs în care pune pe adevăratul teren deosebirea între noi şi conservatori."

„D-sa pune principiul că conservatorii sunt partizanii libertăţei învoelilor, admiţînd intervenţia statului pentru a garanta libertatea deplină a ambelor părţi".

„Aceasta este în esenţă teoria economiei clasice".

Concluzia este perfect adevărată; cele susţinute de d. Filipescu formează în adevăr esenţa teoriei economiei clasice. Un lucru ne miră însă şi ne miră cu atît mai mult cu cît e vorba de d. Panu.

Ştiut este, şi aceasta se poate vedea în cel mai elementar manual de economie politică, că şcoala clasică, e prin excelenţă liberală, ea se numeşte chiar *şcoala liberală*. Cînd zici şcoala economiei clasice, sau şcoala liberală, ai zis unul şi acelaşi lucru.

Or, d. Nicolae Filipescu, susţinînd libertatea desăvîrşită a învoelilor agricole, e, teoreticeşte vorbind, de părerea şcoalei liberale. S'o fi deosebind d. N. Filipescu de tendinţele actualului guvern liberal, dar în ceiace priveşte doctrina politică, d. Filipescu profesează în această chestiune special, un principiu prin excelenţă liberal.

Cum dar scrie d. Panu că d. Filipescu „a rostit un discurs în care pune pe adevăratul teren deosebirea între conservatori şi noi"?

Urmînd mai departe articolele sale, d. George Panu scrie: „principiile neperitoare consacrate pînă mai dăunăzi în lume, nu pot da soluţia chestiilor economice".

Or, principiile acestea neperitoare cari, după părerea d-lui Panu, nu pot da o soluţie chestiilor economice, sunt prin excelenţă liberale. La noi ca şi pretutindeni, ele sunt opera partidelor liberale. Pretutindeni liberalii se fălesc a fi redat popoarelor libertatea politică şi libertatea economică; la noi, un teoretician liberal de talia şi de cultura d-lui Panu, denunţă aceste principii ca neputînd da o soluţie chestiilor economice şi singur d-sa se întreabă: „unde rămîn principiile economiei clasice şi acele ale stipulaţiunilor din dreptul roman transmise în legislaţia popoarelor moderne?"

Şi mai departe, în alt articol, d. Panu scrie: „Dacă d. Filipescu şi-ar da osteneală ca să studieze trecutul ţării aceştia în această privinţă, ar fi foarte încurcat cu principiile sale de neintervenţie, şi ar vedea că în ţara aceasta principiile cari au regisat asemenea materie, fie prin tradiţie, fie pe cale de legislaţie, sunt tocmai acele în numele cărora partidul liberal îşi propune a face reforme". Şi urmînd d. Panu adaugă: „va să zică în ţara aceasta, cînd e vorba de raporturile dintre proprietari şi ţărani, o legislaţie veche exista, legislaţie care poate nu există în alte ţări — n'am vreme să controlez — o legislaţie originală născută din nevoile sociale ale noastre".

„*Şi cînd noi voim să revenim la tradiţia noastră istorică şi legislativă*, de vreme ce aceleaşi raporturi sociale există şi azi, suntem întrebaţi cu naivitate, dacă nu cu rea credinţă, unde găsim asemenea legislaţie, şi ni se invoacă principii nouă, care se potrivesc cu starea noastră socială ca nuca în perete".

D. George Panu e, după noi, fundamental greşit. Partidul liberal nu *revine* azi la nici o tradiţie istorică sau legislativă, voind a legifera în chestia tocmelilor agricole. Tradiţie în adevăr există, dar ea n'a fost nici odată întreruptă ca să fie acum nevoie de o revenire la ea.

Principiile pe cari le combate d. Filipescu şi pe cari d. Panu le susţine există de fapt în legislaţia noastră şi ele se află înscrise în legea tocmelilor agricole. Iar partidul liberal, prin modificările ce se pregăteşte a aduce tocmelilor agricole, nu ignorează nimic; el poate cel mult ameliora legea de la 1893, tot aşa precum legiuitorul de la 1893, a ameliorat legea de la 1882 Şi lucrul e cît se poate de firesc, legea de la 1893 are putere lucrătoare de aproape 14 ani; în tot răstimpul acesta, multe din lacunele ei s'au făcut evidente; apoi şi fraudele în jurul ei s'au putut înmulţi ca în jurul tuturor transacţiilor licite.

Guvernul liberal, bazat pe experienţa aceasta, destul de îndelungă şi determinat de recentele răscoale ţărăneşti, voeşte azi să aducă o nouă modificare a tocmelilor agricole. Atîta tot. De unde dar revenirea la vechea tradiţie din timpul Regulamentului organic şi chiar anterior acestui aşezămînt?

Se poate prea bine ca noua modificare a legei să fie făcută in spirit larg de protejare a ţăranilor, dar toate acestea n'au nimic comun cu Regulamentul organic, care a fost la noi legiuirea cea mai nedreaptă şi cea mai asupritoare pentru ţăran, ceea ce voi dovedi în articolul viitor şi cu care prilej voi reface istoricul tocmelilor agricole la noi.

St. Antim

O escrocherie electorală

(Interview cu d. N. Xenopol)

Am relevat neobrazarea cu care s'a condus administraţia Tecuciană în alegerile de senator la care a candidat fruntaşul nostru d. N. Xenopol. Distinsul nostru prieten acordînd un interview unui ziarist din Capitală a aratat încă odată şi cu dovezi doboritoare modul cum s'a procedat în această alegere faţă de candidatura d-sale.

— Iată faptele:

„Voiu afirma lucruri grave, zice d. Xenopol, dar iau întreaga respundere a afirmaţiunilor mele.

Afirm că administraţiunea, profitînd de neglijenţa d-lui judecător Gherghel, delegat ca prezident al secţiei vacanţelor, a sustras buletinele mele de vot cu o zi înainte de alegere şi a introdus printre ele un număr însemnat de buletine care cuprindeau o alteraţiune a semnului meu, alteraţie care nu se putea observa la prima vedere dar îndestul de evidentă pentru a putea fi considerată ca un motiv de anulare a buletinelor.

Inţelege oricine că, încrezători in magistratură, nimeni din noi nu şi-a dat osteneala de a verifica buletin cu buletin înainte de a se proceda la votare. De bună credinţă alegătorii conservatori votau cu aceste buletine. Graţie acestei stratageme, ni s'au anulat 14 voturi. Aşa încît numărul real de voturi pe care l'am obţinut era nu de 46, ci de 60.

Cine avea interes de a introducè aceste buletine cu semnul alterat între buletinele bune? Desigur că nu noi, ci adversarii noştri, cari au profitat de inadvertenţa noastră, pentru a ne anula atîtea voturi.

Ştiu că sunt persoane în Tecuci care s'au exprimat foarte aspru în privinţa procedărei d-lui Gherghel; nu pot să ştiu întru cît aceste aprecieri aspre sunt întemeiate; ceea ce e pozitiv, e că d. Gherghel e culpabil de o mare şi nèexplicabilă negligenţă. Dacă în privinţa d-sale difer de părerile multora, în privinţa administraţiei locale şi a d-lui Alecu Anastasiu, nu am nici o ezitare: îi acuz formal de a fi comis această escrocherie electorală."

Blam guvernului romîn

Or-cît de inaintate ar fi părerile celor intruniţi în congresul de la Stutgard, or-cît revendicările şi nemulţumirile lor contra ordinei sociale de astă-zi nu ar putea avea aprobarea şi simpatia noastră, nu este mai puţin adevărat că pentru bunul renume al ţărei noastre, rezoluţia votată de congresul socialist din Stutgard, al cărei conţinut cetitorii îl găsesc în corpul ziarului, nu poate să nu ne întristeze.

La acel congres au participat fruntaşii intelectualismului lumei întregi; acolo a răsunat glasul lui Jaures, Bebel, Jules Guesde, Wolmar şi alţii; presa lumei întregi s'a interesat de dezbaterile acelui congres într'un mod neobicinuit—în special fiind-că se pusese în discuţie chestia antimilitarismului.

In ast-fel de împrejurări, ie cu atît mai dureroasă constatarea că acel congres a crezut de cuviinţă să inflige un blam guvernului nostru şi să ne prezinte ca o ţară cu mult asemănătoare cu sfînta Rusie.

Blamul congresului de la Stutgard va atinge pe ori ce romîn, pentru că României nu-i pot fi indiferente cele ce cred şi spun despre guvernul ei gânditorii lumei civilizate, de a căror simpatie foarte de multe ori ţara noastră poate să aibă nevoie, mai cu samă în chestiunele de revendicare de ordin naţional.

Guvernul actual, refuzind a medita asupra importanţei chestiunei revendicărilor proletariatului industrial—se vede din cauză că trebuie de abia de acum să mediteze asupra chestiunei agrare—a crezut că o poate tranşa pe calea poliţiei şi atunci am văzut acea dezlănţuire de măsuri arbitrare şi stupide, acele arestări şi terorizări şi mai cu samă acel abuz cu legea expulzărilor, de care au avut să sufere pâna şi nevrîstnicii şi chiar cetăţenii romîni.

Guvernul actual a nesocotit totul, lege şi chiar constituţie, în lupta contra socialiştilor şi aceasta când în minister şi în jurul ministrului de interne se află foşti socialişti—o dovadă mai mult că neofiţii nu ştiu de cît să facă exces. Purtarea aceasta a provocat indignare în ţară—recunoaştem că nu suficienţa şi aceasta probabil din cauza sezonului mort politic. Acum vine blamul din afară, votat la un congres de importanţa celui de la Stutgard.

Pentru bunul renume al României lucrul ne doare.

Accidente de muncă

Am vorbit de accidentul groaznic întîmplat în oraş mai zilele trecute şi care a pricinuit moartea unui nenorocit lucrător. Pe cînd lucra la reparaţia unei instalaţiuni electrice, prin o greşală a sa, unii spun, prin o greşeală pornită de la uzină electrică, o spun alţii, lucrătorul atingînd conductul de electricitate, a fost trăsnit pe loc.

Căzînd de la o înălţime colosală el şi-a fracturat capul într'un mod oribil. Chestiunea va fi pusă acum de către uzina: Moartea a fost provocată de curentul electric sau de fractura provenită din cădere? Judecătorii şi avocaţii vor discuta spre a scapa Uzina de despăgubire ce datoreşte familii acestui nenorocit; alţii se vor încumeta să susţie că ori-care ar fi fost moartea ea e pricinuită de descărcarea bruscă a curentului, care n'avea nevoie să fie deschis în timpul acela şi vor demonstra că un accident în timpul muncei a fost cauza acestei morţi.

Ori-care ar fi discuţiile cari se vor rădica e un fapt stabilit că la noi, ca nicăeri, accidentele de muncă nu pun la adăpostul mizeriei familia sau pe lucrătorul însuşi. Mai mult, societăţile de exploataţie industrială se bucură de cea mai mare libertate în materia aceasta. Sunt aproape trei ani de cînd s'a perpetuat catastrofa din strada Pădurei, în care un tramvai scăpat a rănit şi ucis cîte-va persoane. Credeţi că acei ce au suferit, de pe urma acestui accident au fost despăgubiţi? Societatea electrică a căutat să se scape de răspundere şi a aruncat pe socoteala watmanului responsabilitatea faptului. Acesta cum nu putea cu nimic despăgubi pe cei ce au suferit; afacerea a rămas baltă. Dar ce ie curios că o nenorocită femee care şedea liniştită în faţa casei sale şi căreia tramvaiul, isbind'o, i'a fracturat un picior, nici acestei femei, care nu era în tramvai şi deci watmanul nu era răspunzător, nici acesteia nu i-s'a dat vr'o despăgubire deşi în urma acestui accident nenorocita femee a rămas în incapacitate de a munci.

Am avut pe lîngă aceasta, două atentate făcute de doi nenorocţi, victime a accidentelor de muncă. Asasinul lui Mendl, Jalbă şi atentatorul d-lui Miclescu sunt victime tocmai a acestei stări de lucruri în legislaţia noastră referitoare la accidentele de muncă.

Industrialismul desvoltîndu-se pe zi ce trece trebue ca Statul să intervie în raporturile dintre muncă şi capital şi credem că ora a sunat cînd o nouă legislaţie, prevăzînd o procedură mai sigură şi o constatare mai precisă a consecinţelor unui accident.

Aceste reforme sunt în interesul fabricanţilor şi industrialilor cât şi a lucrătorilor. Dacă un Jalbă ar fi obţinut mai curând o despăgubire civilă n'ar fi asasinat pe Mendl şi nenorocitul extropiat n'ar fi atentat la viaţa d-nului Miclescu. Am eşit din era patriarhală în care am trăit şi avem nevoe în toate raporturile noastre sociale să punem o legislaţie modernă şi umanitară.

Credem că şi uzina electrică din cetatea noastră nu va târgui mult cu părintele nenorocitului omorât, s'admitem într'un accident independent de administraţia sa dar petrecut în funcţiunea ei şi că va da o despăgubire demnă. Numai astfel raporturile capitalului şi ale muncei se pot regula şi pot progresa spre liniştea şi ordinea unei ţări.

OAMENI ŞI LUCRURI

CARTEA NATUREI

Inscrierea în şcoli—este cel dintăiu însemnat act din învăţământ şi de aceea ziua de astăzi—data reînceperei înscrierilor şcolare—e cu adevărat o zi istorică şi care predispune la meditări. Câte mii de copii vor fi fost înscrişi în această primă zi? Care e soarta de mâini, firea de azi a acestor antemergători, a acestei prime legiuni care a luat cu asalt registrele şcoalei, cucerind primele locuri? Cari sunt elementele nuoi, mijloacele nuoi, armele nuoi cu care se prezintă institutorii noştri în chestiunea cea mare a educării şi cultivării acestui nou contingent şcolăresc? Atîtea şi atîtea mari şi complicate întrebări cari cer dezlegare şi merită a fi urmărite de spiritul critic poate cel puţin cu aceiaşi adâncă luare aminte cu care se urmăreşte ori se discută viitoarea atitudine politică a cutărei ori cutărei grupări politice.

In ţările germane se dezbate acum o problemă dintre cele mai interesante pentru activitatea şcolărească. Ea a fost ridicată de un poet,—dramaturgul Otto Ernst, autorul comediei *Institutorii* (Flachsman als Erzieher) jucată şi la noi în anul trecut tocmai în beneficiul unei asociaţii didactice. Cu libertatea şi curagiul ce se îngăduie poeţilor, el atacă în chip violent obiceiul tradiţional al lecţiunilor de învăţat acasă: „Unde stă scris oare că şcoala are dreptul să împovăreze casa omului cu lecţiuni, aşa cum se practică astă-zi? Statul are un drept nediscutat, să impună învăţământul obligatoriu, iar şcoala are dreptul să pună pe şcolari la muncă între zidurile claselor sale,—dar cu nici un preţ nu e în drept să urmăreoscă copii cu îndatoriri şi munci de şcoală pînă şi în sînul caselor şi al familiilor,—de loc! Şi dacă toţi părinţii ar declara într'un singur glas: nu vrem să mai ştim de lecţiuni de învăţat acasă, nu mai dăm munca noastră în locul învăţătorilor, atunci statul şi şcoala n'ar avea nici un drept moral să-i silească la atari datorii."

Iar în rezumat Otto Ernst—şi după dânsul un mare număr de scriitori şi cetăţeni ajung la încheierea că se cere o adîncă schimbare în întreg învăţământul actual—primar şi secundar—că în zilele noastre „şcolile sunt înstrăinate de trebuinţele simţirei şi inimei, că sunt în duşmănie cu frumuseţile şi cerinţele vieţei". Iar drept remediu propun o părăsire treptată a cărţilor şcolare şi o reîntoarcere la natură....

Chestiunea e foarte grea şi nu se poate rezolvi într'un chip atât de simplu. Fără îndoială că în cele ce se învaţă sunt nenumărate lucruri de prisos şi că se poate afirma cu cugetul curat că atât simţirea cât şi gândirea—fără a mai vorbi de viaţa practică—se poate lipsi de multe din datele, noţiunile, amănuntele şi cunoştinţile ce predau cărţile didactice,—dar cine ar putea spune că de pe acum putem renunţa cu desăvârşire la acest „rău necesar" pentru copii,—la carte? Scriitorii reformatori îşi bat joc de cifre —date istorice—nomenclaturi—latinizme şi grecizme—de detaliile pedante din diferitele ramuri şcolare Dar iată că fără de ele nu poţi ceti mai târziu nici-o carte şi ar trebui să renunţăm la tot ce a produs munca gândirii omeneşti. Literatura modernă uzează la tot pasul de noţiuni istorice, de comparaţii mitologice, de figuri şi termeni cu rădăcini în vechime adîncă. Cum am putea schimba mentalitatea omenirei într'o clipă? Şi cum am renunţa bună oară la cele mai bogate muzee pentru faptul, că frumuseţea lor, valoarea lor e legată de trecut, de amintiri legendare, de nume şi fapte antice, de creaţiuni ale imaginaţiei străvechi? Problema stă, deocamdată, în a împaca toate trebuinţele, a nu reduce învăţământul esclusiv la cunoştinţele cărţii ci de a imita mai din vreme opera vieţei, a cărei instrucţiune adevărată o face observaţia, lumea. Atunci vom îndrăgi cu o oară mai înainte marea lucrare nescrisă care se chiamă „Cartea Naturei" şi vom împuţina treptat cărţile reci atât de urâte copiilor şi cu drept cuvânt, prin monotonia, prin sărăcia lor.

Rodion

Imprejurimele Iaşului

Şi iată mărit cercul doritorilor de escursii. Plecasem doi în primele hoinăreli în jurul Iaşului şi am fost mai bine de opt în ultima Duminică. N'am fost departe, căci ziua înaintase când ne-am hotărât să pornim şi dogoreala prea mare a soarelui ne-a ţinut mai aproape de oraş.

Era ultima zi de iarmaroc şi am plecat să-l vedem. Cât prinzi cu ochii de pe linia drumului de fer şi până în poalele deluşorului, pe care se întinde platoul curselor şi clădirile abatorului, era doar o mare de suflete iar un nor de praf alburiu se ridica subţirel deasupra acestui noian de fiinţe. Şi oameni şi vite şi căruţe şi pe aci colea, câte-o trăsură boerească, iar porturile cari de mai de care împestriţau cu sute de culori acest covor viu şi vesel. Sgomotul voios al mulţimei prinsă în faptul târguelii ăuia plăcut şi din miile de voci nu prindeai nici una, era o învălmăşeală ciudată. Târguiau oamenii şi când târgul era făcut se socoteau, plăteau, îşi strângeau mânile urându-şi spor şi belşug. O mînă de ţigani—se poate iarmaroc de vite fără ţigani—mai ţanţoşi şi mai negustori căutau să întreacă pe toţi cu vorba şi marfa şi mai ales cu vorba.

Şoltici în gesturile lor, glumeţi în vorba lor, ei făceau să rîdă blajin şi ertător pe ţăranul neîncrezător care îi zeflemisea cu spiritul lui muşcător de om aşezat. Tărăbile sunt deschise şi copiii stau jiind la turtele dulci, la covrigi şi zaharicale. Vinul se bea în altele şi negustorii cinstesc cu ţăranii după târgul făcut.

Vr'o alţi câţi-va ţigani cari au lăsat treaba de geambaş şi se ţin de lucru mai subţire, au făcut un taraf şi cîntă din grup în grup. E o muzică de iarmaroc, cu tobă cu goarnă şi cu bas; viorile săracile sunt asurzite de gălăgia aramei care plesneşte sub sufletul greoi al „*muzicanţilor*". N'am văzut de mult astfel de muzică şi ea 'şi are rostul ei aci, în târgul acesta sgomotos. Cine ar mai auzi în larma şi zarva unui iarmaroc numai plânsetul viorilor şi hangul cobzei; aci e nevoie de pocnetele răguşite ale basului şi ţipetele *flig-cornului*.

La Soituz, cărciumă cunoscută, cu un trecut istoric ca şi o biserică cuvioasă—lumea forfotă care mai de care. In grădină sub un umbrar, sunt mese şi lumea mănîncă. Şi e o privelişte plăcută din grădina aceasta aşezată mai sus şi dominând tot iarmarocul. Se văd în faţă dealurile Repedei, vii, în văstmântul lor verde cu casele şi vilele ce răsar din ele, cu drumul Vasluiului ce le şerpueşte subţiindu-se cu cît se perde în înălţimea lor. Iar la poalele dealurilor pînă unde le taie drumul de fer, iarba a îngălbenit şi pare un chilim de chihlibar, sclipind sub soarele de amiază.

***

O masă mare am întins sub un salcăm lîngă o clae de fîn de curînd cosit. Şi în aşteptarea unui ghiveciu enorm, vorbim. Nu ne cunoaştem mulţi dintre noi, ne-am făcut cunoştinţa două, trei ceasuri înainte de a pleca în escursie. Şi e o greutate în vorbă, o trăgăneală în spuse. Dar puţin cîte-puţin vălul acestei neîncrederi se ridică şi devenim mai vorbăreţi mai expansivi.

Suntem de toate vîrstele, cel mai tănăr are 27 de ani, cel mai în vîrstă a fost în slujbă la 64.

Dar anii se sting uşor şi ne găsim aşa de egali, aşa de aproape pare că ne-am cunoscut de mult. Şi atunci bătrânii spun cum au trăit ei, cum au priceput ei a trăi.

„Iii.... aci la Soituz cîte n'am mai făcut, cîte nopţi petrecute vesele şi plăcute, cîte boloboace de vin desfundate şi cîte cîntece au spart văzduhul acesta. Erau alte vremuri. Oamenii trăiau mai mult în

afară din oraş. Ce îi drept nu erau nici atîtea cafenele şi berării în oraş. Şi nu era nici tramvai, nici atîtea trăsuri. Nu ni se părea departe pe atunci nici Repedea, nici Rivalet, nici Galata şi nici cărciuma lui Soituz. De cînd avem toate la îndemînă ne-am lenevit, ne-am obicinuit să stăm în liniştea ocrotitoare a tîrgului, să ne arătăm pe la cafenele cu cucoanele şi să ne mulţumim cu alte lucruri. Toate se schimbă! Şi poate o fi mai bine azi, D-voastră o ştiţi; noi ne simţim mai bine însă aci în văzduhul ăsta tămăet de mirosul finului proaspăt tăet şi la cîntecul ăsta al poporului tîrgoveţ şi vorbăreţ".

Aşa ne spunea cel mai în vrâstă care a fost în slujbă la 64 şi care era probabil unul din eroi nuvelelor şi poveştilor d-lui N. Gane.

Când a venit şi lăutarii vorba s'a desfundat şi mai mult şi am început să deşteptăm cu cântece vechi, vremuri stinse. Era un spectacol aşa de frumos văzând pe un bătrân poruncind ţiganului să îi cânte de inimă albastră, să'i spuie din vioară şi din gură cântecile cari l'au îmbătat cu melodia lor şi cu înţelesul lor. Şi ascultându-le într'o tăcere dulce, părea bătrânul că număra amintirile toate ca boabele pe şirul de mătănii.

Ne-a prins seara pe acolo, o seară plăcută cu răcoarea ei; iarmarocul era liniştit, luminile doar sclipeau ca nişte candele într'un cimitir şi lumea trudită de gâlceava zilei, dormea liniştită. Şi ducîndu-ne în goana sa nebună tramvaiul, mă gândeam:

Ce ne va rămâne nouă când vom avea vârsta bătrânului care a servit şi la 64, din viaţa banală şi searbădă de azi? Cu ce vom aprinde candela amintirilor într'un viitor apropiat? Cu ce ne vor mângâia zilele monotone ale plimbărilor pe stradele oraşului în praful şi zăduful zilelor de vară; cu ce ne vor ispiti amintirile unor seri plictisitoare pe terasa unei cafenele sau berării în sunetele unei muzici mai sălbatice de cât ale unei orgi de barbarie? Cu ce vom hrăni iluzia c'am trăit o viaţă tânără, cînd n'avem nimic vesel, vioi şi tânăr? Şi îmi părea aşa de fericit bătrânul al cărui trecut era populat cu atâtea zile vesele, cu atâtea nopţi frumoase trăite în plin văzduh, în vecinătatea naturei şi a împrejurimilor atât de frumoase ale Iaşului. Ce ne rămâne din viaţa muncită şi chinuită de cît clipele dulci ale libertăţei! Orice încătuşată şi îngustă e viaţa în zidurile târgului, ce puţin slobodă şi cît de moartă. Şi nu e de cît un pas să o poţi avea acee libertate. Imprejurimile Iaşului ascund comori de veselie şi sănătate.

Dr. I Duscian

„Opinia" în Provincie

Paşcani.—Comuna rurală „Paşcani", cea mai mare din întreaga ţară, a cărei populaţiune de peste 12.800 locuitori intrece cu mult, multe din capitalele de judeţ, şi cu un budget echivalent aproape cu cîte-va oraşe, este din punct de vedere economic, centrul de activitate nu numai al judeţului nostru, dar şi al întregului nord al Moldovei.

Totuşi de a curmezişul propăşirei acestui centru, de o bucată de vreme, mizeriile se ţin lanţ şi disperarea populaţiunei se manifestă zilnic prin întruniri şi protestări scrise, contra celor ce-i nesocotesc interesele, contra capilor administrativi din localitate, cu sateliţii lor, cari în nesăbuita lor inconştienţă parcă ţin cu tot dinadinsul să aducă pînă la delir manifestările de indignare ale paşnicilor noştri cetăţeni.

In această ordine de idei, mă fac interpretul dorinţelor multora, aducîndu vă la cunoştinţă pentru numărul de astăzi, cîte ceva numai din isprăvile şi activitatea inspectorului comunal din localitate, Vasile Softa—cu care cred că'i mai nemerit să 'ncep.

* * *

Aşa dar, să vă dau în prima linie în copie o reclamaţiune ce s'a trimis din localitate d-lui ministru de interne şi d-lui prefect al judeţului nostru.

Domnule Ministru,

„Prin prezenta vin a vă aduce la cunoştinţă faptele d-lui inspector comunal din localitate, Vasile Softa, fapte pe care le-am adus şi la cunoştinţa d-lui prefect al judeţului şi care văd că pînă 'n prezent nu a luat nici o hotărîre contra acestui subaltern al D-sale".

„Vasile Softă, înainte de a fi numit anul trecut ca inspector comunal al plăşei noastre, fusese pe timpuri suprefect în acest judeţ şi în urma felului cum a ştiut să'şi facă datoria de slujbaş administrativ, a fost dat afară din funcţiunea ce ocupa, de oarece Curtea de Apel din Iaşi secţia II-a prin o deciziune penală ce a dat în contra d-sale, nu mai era spre cinstea administraţiunei judeţului, ca el să mai fie tolerat.

„Dar n'a trecut mult şi o politică nenorocită, i-a mutat centrul debuşeurilor sale scabroase, în localitate, unde din prima zi a numirei d-sale a şi început să se ilustreze, şi iată cum:

„Fiind prin Bucureşti cînd a fost numit aci şi-a cumpărat un pardesiu, pe care, a rugat negustorul să i'l expedieze ramburs la Paşcani, unde ajungînd, a întîlnit pe casierul comunal A. Zăhărescu şi l'a rugat să-i împrumute 40 lei pentru vre-o cîte-va zile ca să'şi scoată pardesiu.—Aceşti bani casierul de abea şi i-a scos deunăzi, după ce l'a acţionat în judecată şi a scos hotărîre definitivă şi executorie pe care a remis'e d-lui prefect.

Nu vă mai vorbesc, domnule Ministru, de urgiile ce are de îndurat acest funcţionar, care a căutat ca pe calea judecăţei să'şi scoata munca, banii lui, după ce un an de zile aproape uzase de toate mijloacele amirabile, de alt fel la o anchetă el vă este la dispoziţiune şi vă poate vorbi multe din mizerile ce îndură din cauza aceasta.

„Tot cam pe atunci a împrumutat de la delegatul sfatului sătesc din tîrgul Gara Paşcani suma de 30 lei prin d-l Napoleon Popescu, sumă care la rîndul ei nu va putea fi scoasă decît cu amar din ghiarele hrăpitorului satrap.

„Cînd a venit în localitate a locuit şi mîncat la hotel Honisberg şi nici pînă azi nu a plătit consumaţiunea ce-a făcut în timp de o lună; ba ce-i mai mult, văzîndu-se ameninţat de proprietarul hotelului că'l va acţiona în judecată, l'a contra-ameninţat cu închiderea hotelului şi altele, aşa că bietul negustor a trebuit să pue cruce acestei datorii.

„Este dator şef-chelnerului F. Carol din restaurantul gărei mai bine de 100 lei şi nenorocitul chelner face sforţări neputincioase ca să'şi scoată paralele.

„S'a împrumutat cu bani, spuind fiecărui cîte o minciună, de la negustorii Tulea Casapu, A. Balantoff, Alex. Popovici şi G. Samson şi cu toate inzistenţele, nici pînă azi nu i-a plătit, ba ce-i mai scandalos, pe comersantul Alex. Popovici, care s'a aratat mai emancipat reclamîndu-l prefecturei, l'a bruscat şi dat afară din casă cînd s'a dus să-i ceară datoria.

„Şi-a mobilat o odăiţă pe datorie dela negustorul S. Baras, care văzînd că timp de un an nu i-a plătit nimic şi cunoscîndu-i intenţiunile, a fost nevoit după indemnul casei Calmanovici din Iaşi să'l acţioneze în judecată şi hotărîrea definivă şi executorie a fost trimisă deunăzi cu o plîngere prefecturei.

„A luat bani dela evreul Aron Armeneşter, antreprenorul podului de peste Siret, ca să oprească oamenii de a trece cu vitele pe ghiaţă, şi neputînd reuşi cu această manoperă de bine ţărănesc, a intervenit, pus de d-sa d-l avocat Gh. Spiridon pentru o regulare, evitîndu-se astfel un proces ce se hotărîse evreul să facă pentru ca să'şi scoată banii.

„A luat bani de la d-l D. Moţoc din satul Ciohorăni com. Mirosloveşti, ca să'l facă primar în acea comună şi neputîndu-i face nimic, numitul l'a reclamat, căci nu voea să-i dee banii înapoi.

„A furat cinci metri cu lemne din lemnele comunei şi l-a dat la judecătorie drept lemnele judeţului; iar 35 lei i-a băgat în buzunar. De acest fapt ştie şi d-l Filip Apostol, judecător la Paşcani pe atunci.

„A înşelat pe d-l Sebastian Moruzi luîndu i o trăsură ca să i-o repare la atelierul din Paşcani—cu această reparaţie a fost o întreagă halima, după cum ştie întreg atelierul—şi i-a vîndut-o şi păpat bani.—Tot o dată cu trăsura i-a luat d. Moruzi 200 lei ca să-i aducă din „Monte Carlo", unde a fost astă-iarnă, nişte aparate telefonice şi, aceştia au avut soarta trăsurei.—Pentru aceste fapte d-l Sebastian Moruzi i-a acordat un ultimatum.

„A oprit bani din leafa primarului şi a ajutorului, sub pretext că a avut cheltueli ca să-i aleagă, dar în realitate ca să aibă cu ce se duce să joace la Monte Carlo, de unde a venit numai el ştie „cum" şi tîrgul, din svon.

„Stăruesţe cu o doză de cinizm revoltător în a trona fel de fel de potlogării, fie semnînd, fie cu înzistenţe verbale. Iată un fapt sui-generis. Pe ordonanţa de plată a comunei No. 1054, pe numele Valeriu Iordăchescu—student în teologie—şi trecut în stat cîntăreţ la o biserică din comună, ordonanţă pe care perceptorul a refuzat în scris şi motivat ca să o achite, d-l inspector comunal a pus încheerea că „D-l perceptor este rugat să o plătească.

„S'a îndatorat la cîrciumarul din satul „Blăgeşti cu suma de 5 lei pentru băutură „şi datoria la acest negustor de „trei „lulele şi trei ulcele" i-a fost achitată de „d-l D. Florea, iar chitanţa o posed eu".

. . . . . .

„Pentru toate acestea, am onoare a vă „ruga, Domnule Ministru, să bine voiţi a „ordona o anchetă serioasă; ştiut fiind „că numai suspendîndu-se, sau mutîndu-se „acest funcţionar în timpul anchetei, veţi „constata fapte cari vă va uimi, cum de-a „mai putut fi tolerat acest funcţionar, „pînă acum".

Cu profund respect

(ss). **I. Popovici**

Mă opresc aci spre a reveni într'o viitoare corespondenţă cu alte amănunte.

Corespondent

Litere-Ştiinţe-Arte

Vechiul artist al teatrului naţional, Mihail Arceleanu, a plătit la rîndul său tributul morţei neertătoare. Popularul Conu Mihalachi—altă dată deliciul spectatorilor, a îmbracat masca tragică a morţii — care, de o bucată de vreme, seceră fără milă în rîndurile acelor obişnuiţi numai cu rîsul şi veselia.

Arceleanu era o figură populară care şi-a întemeiat o dreaptă reputaţie în teatru cu creaţiuni nemuritoare, în special în piesèle lui Caragiale. „Conu Leonida", „Zaharia Trahanache" şi „Titirică inimă-rea" vor rămînea neuitate şi se poate afirma că repertoriul maestrului Caragiale a suferit opinioară încă prin retragerea lui c. c. Mihalachi o pierdere simţitoare, căci bătrînul Arceleanu se retrăsese propriu zis acum 6—7 ani din viaţa scenei, revenind doară din an în an cu un „mititel beneficiu" la care vechii lui admiratori năvăleau cu dragoste. Arceleanu avea într'adevăr un dar de a atrage, de a se face simpatic prin firea sa blajină, inofensivă şi prin acea dulce ignoranţă care-l lipsia de rafinăria şi maliţiositatea ingenioasă, caracteristice vieţei multor actori. Era simplicitatea care nu leveşte pe nimeni, care nu intrigheazâ şi nu invidiazâ.... De aceea moartea bătrînului c. c. Mihalachi lasă unanime regrete, după cum viaţa lui a lăsat printre colegi şi cunoscuţi excelente amintiri.

Prin moartea lui Rădulescu a rămas vacant un loc de societar. Pe urma lui Arceleanu lupta va fi mai acută, căci la locul de pensionar ar putea rîvni cu drept cuvînt—mai mulţi din artiştii noştri.

*

„Ullranda", dramă în două acte în versuri de Carmen Sylva, traducere de A. Steuerman, a apărut—în ediţie populară—formând No. 275 din „Biblioteca pentru toţi". Această captivantă operă de un înalt dramatism este una din cele mai emoţionante inspiraţiuni ale Carmen Sylvei şi a fost jucată cu mare succes pe scenele teatrelor naţionale din Iaşi şi Bucureşti.

*

STRUNA ZILEI

ECONOMIE EXEMPLARA

In afară de suprimările anunţate d. prefect al judeţului nostru mai proiectează multe altele. D-sa lucrează cu un mare spirit de economie.

ZIARELE

E aşa de avar!.., Mă tem, pe sine
Se va reduce la nimic:
Căci dregătorul cel mai mare
E'n Iaşi barbatul cel mai mic.

Informaţii

Numirea d-lui Cugler ca inginer şef al comunei este decis. D. Gane şi Fîntînaru pentru a putea face această numire, au inventat d-lui Cugler titlul de arhitect-inginer şef, de oare ce budgetul nu prevedea de cît un post de inginer al comunei ocupat de d. Savul.

Rămîne însă a se şti dacă nemerită este această numire şi în acest scop am pune următoarele întrebări, pentru moment, d-lui Fântînaru:

1) Ştie d-sa că la 1901, d. Penescu a întîmpinat cele mai mari dificultăţi din partea d-lui Ionel Brătianu, ministru de lucrări publice, de pe atunci, pentru a se numi d. Cugler inginer al comunei?

D. Brăteanu, cu drept cuvînt refuza a numi pe un netitrat şi nu a cedat de cît după cîte-va luni şi în urma argumentului că d. Cugler e cumnatul d-lui Poni.

2) Ştie d. Fîntănaru cît de mulţumită era foasta administraţie liberală de serviciile d-lui Cugler şi cum d. Penescu căută a nu le întrebuinţa de cît foarte rar în urma probelor de destoinicie date de acest inginer?

3) Ştie d. Fântânaru că d. Cugler ca inginer nu a fost în stare să traseze linia de demarcare după planul de aliniere la imobilul d-lui Garabet Manea din strada Carol, o eroare grosieră pe care nici un picher nu o comite, ?

4) In fine, ştie d-sa despre afacerea depozitelor de petrol?

Despre toate acestea să ceară d-sa lamuriri d-lui Pennescu.

Aşteptăm numirea pentru a revені cu detalii.

—

Cu trenul de astăzi dimineaţă a sosit în Iaşi d. Vasile Kogălniceanu.

—

Cu începere de Sîmbătă se va face de administraţia financiară plata pensiunilor civile şi militare pe luna August a. c.

—

Comitetul teatral a angajat pentru viitoarea stagiune orchestra regimentului 13 Stefan cel Mare, cu 50 lei seral.

—

D-na Eugenia de Reus Ianculescu a plecat cu trenul de azi în Basarabia, pentru a-şi valida titlurile sale de înrudire de mai aproape cu Calmuţki, prin străbuna sa născută Stărcea.

—

D. Petrescu administrator financiar al judeţului nostru, s'a reîntors eri din concediu.

—

Aflăm încetarea din viaţă a d-nei Ralet, mama d-lui Ralet, profesor universitar.

Trimitem întristatei familii sincerile noastre condoleanţe.

—

Rezoluţia congresului din Stuttgard.—Toate ziarele din ţeară au primit din partea Congresului socialist din Stuttgart următoarea resoluţie pe care o publicăm ca document:

„Biuroul socialist internaţional fiind pus în curent de către delegaţia romînă, asupra politicei de exterminare a guvernului romîn pe care acesta a început'o în potriva poporului lucrător din oraşe şi sate;

Considerînd că, după ce a masacrat cu miile pe lucrători, împinşi pe calea nenorocită a revoltei de regimul de opresiune şi exploataţie, s'a aruncat acum asupra organisărilor lucrătoare sindicaliste şi socialiste punîndu-le afară din lege, interzicîndu-le exerciţiul ori cărui drept şi operînd arestări şi expulzări în massă, şi că aceste expulzări sunt diriguite nu numai în potriva lucrătorilor străini ocupaţi în industria romînă, dar încă în potriva unei anumite categorii de cetăţeni romîni—lucrătorii evrei din Romînia, care nefiind consideraţi ca supuşi ai unei alte ţeri, se găsesc acum fără nici o protecţie şi văd refusînduli-se accesul ori-cărui alt teritoriu străin; că aceste persecuţii odioase, contrarii la ori-ce lege umanitară, sunt în contradicţie cu obligaţiile internaţionale a guvernului romîn şi că în fine această politică de persecuţii sălbatice în potriva proletariatului romîn fără distincţia de rasă constitue o sfidare aruncată proletariatului internaţional solidar în interesele sale ca şi în luptele sale,

Biuroul propune congresului de a exprima în acelaşi timp urările sale de încurajare şi de reuşită proletariatului conştient romîn luptînd pentru drepturile sale, protestarea sa indignată contra politicei odioase a guvernului romîn;

Angajează de aseminia deputaţii socialişti a diverselor parlamente a cere ca guvernul romîn să îndeplinească îndatoririle sale faţă de diversele categorii de cetăţeni din Romînia pe care tratatele internaţionale le-au pus sub protecţiunea sa;

Recomandă lucrătorilor din diferitele ţări să nu urmeze învitaţiunile patronilor romîni, căci la primul act de solidaritate cu camarazii lor romîni, vor fi fără milă expulzaţi.

Insărcinează delegaţia romînă de a prezenta fracţiunilor parlamentare socialiste a diferitelor ţări un memorandum amănunţit asupra cazurilor supuse atenţiunei congresului.

—

D. M. Costăchescu, absolvent al şcoalei normale „Vasile-Lupu", a fost numit în postul al II-lea de învăţător, de la şcoala din comuna Hermeziu.

—

Membrii Camerei de Meserii vor fi convocaţi zilele acestea spre a se ocupa cu mai multe chestiuni.

—

D. P. Ştefăniu a fost numit copist la secţia portăreilor, în locul decedatului I. Vasiliu.

—

D-na Henriette căpitan Popovici a dat naştere unui drăguţ copilaş de sex masculin.

Atît mama cît şi copilaşul se află în stare de perfectă sănătate.

Transmitem fericiţilor părinţi urările noastre de deplină fericire.

—

La 10 Septembrie va avea loc în localul şcoalei fiilor de militari examenul de admitere în gimnaziul militar din Craiova

Pentru admiterea în şcoala fiilor de militari din localitate, examinul se va începe la 11 Septembrie.

26

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL III-a

D-na ARMIÈRES.—Să lucrezi? Ai să poţi tu lucra? Ştii tu lucra? Crezi tu că voi suferi eu ca fata mea să lucreze?...

VALENTINA.—Dar trebue mama!... D. Armieres e ruinat. Tatăl meu n'are nici o avere. Acea a bunicului a fost...întrebuinţată. Puţinul care ţi-a ramas, îţi va trebui ţie. Ah! dacă aş avea speranţa de a mă mărita într'o zi. Se poate... Dar dacă nu mi s'a cerut mîna când mă credeam bogată, mi o vor cere-o când voi fi saracă? Tu nu te gîndeşti. Atunci? Ce am să fac? Ce aş deveni dacă tu mi-ai lipsi? M'aş deştepta într'o zi mai bătrînă, singură, fără resurse, incapabilă de a îmi câştiga viaţa, redusă a cere ajutorul altora... Oh! mama, gîndeşte numai. Ar fi teribil. (*Continuă foarte emoţionată*). Jean şi-a creat relaţiuni numeroaae iarna aceasta la Paris. Sococoteşte că va obţine un loc pentru mine... da.. O ştiu bine... Aş fi putut spera o altă viaţă... dar sunt puternică... Voesc să fiu... Sunt atâtea alte fete ca şi mine. care au visat o altă viaţă au fost forţate cum voi fi şi eu să câştige viaţa lor de... (*isbucneşte în lacrimi*) Ah! maman, maman,... ce ai făcut, ce ai făcut!...

D-na ARMIÈRES.—Valentino, nu, nu, asta e cu neputinţă... Câtă nelinişte şi câte remuşcări voi avea dacă te voi şti departe de supravegherea mea, perdută într'un oraş mare, expusă la atâtea pericole neuenoscute, constrînsă la o muncă mercenară? Tu n'ai putut să ei o hotărîre irevocabilă? Tu n'ai să pleci. (*Tăcere*) Nu e aşa? (*Nouă tăcere*) Când? In trei luni?... In câte-va săptămâni? Mai curând? Imediat?

VALENTINA, *cu un gest care arată uşa.*—E aci.

D-na ARMIERES.—Cine? Tatăl tău? (Valentina face un semn negativ) Fratele tău? (*Ea face un semn afirmativ din cap*) Te aşteaptă? (*Acelaş gest. D-na Armieres se aruncă în faţa uşei*) Valentino.. Te opresc.. Tu nu vei pleca.

VALENTINA.—Da... căci, dragă mamă, presenţa mea în ori ce chip, după scena de acum...

D-na ARMIERES.—Dacă eu voesc să uit?

VALENTINA.—Pot uita eu că barbatul tău a isgonit din casă pe fratele meu? Cum am putea trăi de acum înainte sub acelaşi acoperemânt, să ne aşezăm în jurul aceleaşi mese, să ne vorbim fără aprindere, când noi tremurăm încă de discuţiile în care ne-am rănit aşa de puternic. In fine... în fine mamă, tu şi eu, avem datorii de îndeplinit şi cari sunt neconciliabile. In conflictul în care se isbesc amândouă familiile tale, tu trebue să susţii pe barbatul tău şi eu trebue să susţin pe tata şi pe Jean. Rămânând la tine ar însemna ce aş da dreptate d-lui Armieres în potriva lor.

D-na ARMIÈRES.—Ducându-te însă tu mă condamni pe mine (*Cade într'un fotoliu şi plânge*). Am să te perd pe tine fata mea, cum am perdut pe fiul meu, căci văd bine sufletul lui e închis pentru mine. Din clipa în care a apărut am convingerea aceasta dureroasă. Pe când dragostea de mamă s'a deşteptat în mine la vederea lui, el rămânea indiferent şi rece, confus, bălbăia cuvinte neînţelese!... Ah! nu e de ajuns de a vă naşte, durerile pe cari le suferim, să vă chemăm la viaţă nu ne crează drepturi la dragostea voastră. Plecată de aci tu mă vei uita de asemeni. Puţin câte puţin voi eşi din mintea ta. Şi doi din copii mei vor fi pentru mine ca şi morţi. (*Ridicându-se*) Dacă am păcătuit în trecut în potriva voastră sunt destul de osândită. Nu mai merit o nouă şi nedreaptă durere. Tu nu vei pleca. Ascultă-mă, ca să rămâi, ce vrei, ce vrei de la mine? Tot ce este în puterea mea voi face. Nimic n'are să mă oprească. Vorbeşte.

VALENTINA.—Ar trebui ca tata şi fratele meu să rămîie de asemeni. Şi tu ştii în ce condiţiuni!

D-na ARMIÈRES.—Uzina?

VALENTINA.—Da!

D-na ARMIERES.—Doamne! vedeam că 'mi vei cere singurul lucru pe care nu-mi este permis să ţi'l acord. Valentino te rog nu-mi cere asta. Nu pot şi n'am dreptul să dau casa fratelui tău fără o sumă mare pe care o datorăm creditorilor noştri. De mai bine de două ore, de la acea fatală întâlnire, eu caut în sgomotul ideilor mele cum i'aş satisface pe toţi... Şi nu găsesc nimic. Pe fiu, pe tine, sau pe barbatul meu, trebue să despoi pe unul din voi şi eu singură trebuesc să desemnez pe acela pe care trebue să îl sacrific, trebue să aleg într'o femee nerecunoscătoare sau o mamă denaturată. Ce pot face? Să părăsesc pe Enric, să'l văd declarat falit? E orgolios. El nu va primi decăderea sa. Se va ucide probabil! Şi dacă îl scap pe el, îmi aruncă copilul în mizerie, îl voi face să aibă în sufletul lui numai ură şi duşmănie pentru mine. Şi tu, tu vei pleca! Ce situaţie, ce situaţie. De ce n'am murit mai bine cu o zi înainte. De ce?

(Va urma)

D. dr. Hurmuzescu savantul profesor al facultăţei de ştiinţe din oraşul nostru, fost secretar al ministerului de instrucţie publică, a terminat la Cîmpina, cercetările sale de care am vorbit referitoare la propritătile radio active ale petroleurilor din aceste regiuni. D. Hurmuzescu studiază din momentul acesta la Buştenari petroleurile puţurilor aparţinînd societăţei *Steaua Romînă* şi se va duce în urmă la Baicoiu, Monteor şi Moineşti spre a face lucrări identice.

Resultatele acestor studii de o mare importanţă vor fi presentate Congresului internaţional care va avea loc în Bucureşti la 8 Septembrie st. nou.

—

Un prietin plecat în viligeatură în judeţul Neamtz ne comunică faptul următor:

Mercurea şi Joia bateria călăreaţă de artilerie a făcut exerciţii de tir la Gârcina lîngă Piatra-N.

Obuzele ricoşau, însă, şi cădeau în mănăstirea Almaşa.

Ast-fel în ziua de Mercuri au căzut patru obuze şi Joi nouă obuze.

S'a telefonat imediat prefecturei de judeţ şi d. Ermil Zaharia s'a grabit a lua imediat măsurile ca aceste exerciţii să fie oprite, căci ameninţau viaţa locuitorilor din Mănăstire şi împrejurimi.

—

D. David Herzenberg, farmacist, s'a logodit cu d-na Miţa Frenkel, din Brăila. Transmitem felicitări fericiţilor logodnici.

———

Prefectura judeţului a fost oficial informată că la Chişinău sunt foarte multe cazuri de cholera; pe ziua de eri au fost **6 cazuri mortale**. Măsuri energice la frontieră au fost luate, s'a fixat cinci zile de carantină şi desinfecţia tuturor lucrurilor introduse din Rusia precum şi a scrisorilor.

Măsurile acestea de frontieră nu sunt suficiente, ştiindu-se uşurinţa cu care se poate trece frontiera Prutului în mod clandestin—e nevoie de măsuri profilactice pe care serviciul sanitar local imediat să le ia. Nu suntem departe de cît cu cîte-va ore de Chişinău şi oraşul nostru e un teren prielnic boalelor infecţioase. Frigurile tifoide sunt într'o stare endemică şi odată stabilit un focar de cholera la noi, cu greu îl vom distruge. De aceea credem necesar ca să se ia toate măsurile preventive. Nu ar fi rău dacă primăria ar publica cîte-va observaţii igienice ce trebuesc urmate de populaţie, referitoare la apa de băut, la fructe şi la igiena locuinţelor în special.

———

Eri noaptea grănicerii din punctul numit „Cotul Frăsuleni" din apropiere de Sculeni, au prins pe patru tineri: V. Arsenieff, M. Popov, P. Achim şi Carp Ivanovici, care au trecut Prutul în mod clandestin.

Cei patru tineri suspecţi au fost înaintaţi parchetului.

———

Isgonirile evreilor din comunele rurale din judeţul nostru continuă să se facă cu multă stricteţă.

Doui evrei, David Sin Iancu şi Leiba Swartz, care mai rămăseseră în comuna Sărca, au fost somaţi, ca imediat să părăsească comuna.

DIVERSE

— Aseară femeea Rifca Moscovici din strada „Eternitatea", trecînd pe Bulevardul Brătianu, a căzut într'un şanţ, fracturându-şi un picior.

— D. Gh. Doboş, din mahalaua Adunaţilor No. 44 s'a plâns poliţiei, că a fost grav maltratat de fiul său Ioan Baboş.

Poliţia cercetează.

— Lucrătorul Gheorghe Enache de la atelierele C. F. R., din nebăgare de samă şi a prins mâna în cureaua roţei unei maşini, strivindu-şi mâna.

Nenorocitul lucrător a fost transportat şi internat la spitalul Sf. Spiridon.

— Vagonul tramvaiului No. 28 ce venea dela Copou, a dat peste dl. Ştefan Chirican, şi trântindu-l jos, i-a cauzat câteva leziuni uşoare.

— Azi dimineaţă Ioan Gherasim, proprietar din strada Potcoava, a încetat subit din viaţă.

— Au fost aduşi azi la parchet: Costache V. Enache, Vasile Gr. Boandă, Toader Morariu, D. Rotariu, autori ai mai multor furturi din comuna Tomeşti,

Ei au fost depuşi la penitenciar.

— Tot azi a fost depus la penitenciar Vasile Gh. Dârzu, care alaltăeri a înjunghiat cu un cuţit pe Dumitru Ciobanu păzitor la cimitirul israelit.

— Parchetul de Suceava a cerut autorităţilor din localitate urmărirea şi prinderea lui Ochean Garabedean, de 29 ani, armean de origină, care a comis o serie de fapte foarte grave şi care se crede a se fi refugiat în localitate.

— Un vestit şi periculos hoţ, care era de mult urmărit de autorităţi, a fost prins eri de jandarmii rurali şi înaintat parchetului.

Ultime informaţii

———

Vremurile grele prin care trecem pun în evidenţă şi mai mult pînă la ce grad de josnicie pot merge unii.

Astfel un individ care se complace în a se intitula gazetar, deşi n'are nimic comun cu aceia care deţin cu adevărat condeiul în mînă, nu s'a dat înlaturi de a comite un adevărat act de mouchard, denunţînd serviciului siguranţei ca fiind autorul unor articole pur politice pe un om care nu are şi nu avea nici în clin nici în mînecă cu partea politică a ziarului nostru.

D. Brief, cu o lipsă de tact care putea să-i cauzeze mari neplăceri, a crezut de cuviinţă să cerceteze pe băiatul de redacţie în lipsa noastră dacă persoana ce i-a fost denunţată este într'adevăr autorul unor anumite notiţe.

Fapta pretinsului gazetar transformat în mouchard ne inspiră dezgust; acea a d-lui Brief a provocat, însă, indignarea noastră.

D. Săndulescu ar face bine să tempereze niţel zelul şefului său de siguranţă—şi să-i indice ca să controleze şi să utilizeze informaţiile desinteresate ale mouchardului gazetar cu mai mult tact.

———

Iubitul nostru fruntaş Al. A. Bădăreu a sosit astă-zi dimineaţă în în Iaşi iar cu acceleratul de deseară se întoarce în Capitală.

—

In ziua de 22 August comisiunea de disciplină se va întruni spre a judeca pe jandarmul rural I. Mazere, din compania Iaşi, găsit ca incapabil de a mai funcţiona,

———

Moartea lui Arceleanu. — Intr'una din camerile cu plată—dar fără plată,—goală şi cu păreţii lucii—parcă ar fi de ghiaţă—s'a săvîrşit din viaţă eri la ora 1 d. a., veteranul scenei dramatice ieşane, Mihai Arceleanu, „Moş Mihalache" cum îi ziceau admiratorii lui.

La spital s'a încheiat deci încă odată o viaţă de artist, care a posedat un talent real, deşi nu reclama şi zgomotul unor interesaţi l'au consacrat ca atare.

In acest mod a fost apreciat el de generaţia trecută, care nu avea alt criteriu de judecată de cît bunul simţ şi al cărui gust nu fusese alterat prin detracare şi presumţiositate şi tot astfel l'a apreciat şi generaţia cea nouă, cu toată pretenţiunea exagerată datorită unor vremuri nervoase ca acele de astăzi.

Cu drept cuvînt se poate spune că Arceleanu a trăit două generaţii, căci moare în vrîstă de 80 ani—şi opt decenii de muncă şi talent au fost încheiate prin o sărăcie lucie şi un sfîrşit de viaţă într'un crivat de spital.

La vrîsta de 20 ani Arceleanu intră'n teatru—pentru care simţise o mare vocaţiune—în trupa de sub direcţia lui Th. Teodorini şi urmează apoi cariera strălucită a lui Matei Millo—ale cărui roluri şi le însuşeşte aproape în întregime.

Nu inzistăm asupra numeroaselor creaţiuni artistice—cetitorii găsesc oare-care amănunte la rubrica Ştiinţi-Litere-Arte—dar vom releva numai că era unul dintre membrii fondatori ai societăţei dramatice din Iaşi, la înfiinţarea căreia lucrase mult împreună cu Galino, Bălănescu, Luchian etc. şi timp de 54 de ani a jucat mereu în toate oraşele ţărei, aşa că pretutindenea numele lui Arceleanu este cunoscut—el care făcuse parte din pleiada marilor artişti din Capitala Moldovei.

Bietul „Moş Mihalache" a dispărut—şi mare este numărul celora care au simţit un sincer regret la vestea morţei sale.

Odihnească în pace.

———

Ecouri clericale.—Eri s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul schitului „Tărăţa", din dealul Răpedea, pendinte de epitropia casei Sf. Spiridon.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de Economii Stavrofori Dimitrie Popa şi Gh. Florescu, şi de diaconii: Gh. Şerban şi Chezarie Ştefănescu.

La această solemnitate a luat parte şi d. C. B. Pennescu, epitropul casei Sft. Spiridon.

Au asistat şi un foarte mare număr de credincioşi.

Azi dimineaţă P. S. S. Archiereul Ghenadie, asistat de acelaş cler, a oficiat un parastas pentru odihna sufletelor ctitorilor şi donatorilor casei.

— I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei se reîntoarce poimâne în localitate.

—

Sinucidere.—Azi pe la ora 1, d. Meyer Schor, proprietar, care locuia într'un apartament din catul al doilea al caselor sale din strada Muzelor, colţ cu strada de Sus, a fost găsit mort, scăldat într'un lac de sînge.

D. V. Dan, comandantul sergenţilor şi d. sub-comisar Păun, de la dispărţirea a III-a sosind la faţa locului au făcut primele cercetări, din care reesă că Schor s'a sinucis probabil de astă-noapte.

Azi la amiază venise acasă la Schor o doamnă care voia să închirieze nişte case de la acesta; cînd pătrunse înăuntru fu isbită de un miros foarte greu şi ajungînd în camera lui Schor îl găsi mort.

Speriată, doamna în chestiune a dat alarma şi autorităţile fură imediat înştiinţate.

Vecinii spun că aseară pe la orele 10 şi jumătate au auzit o mică detunătură, fără însă, să ştie de unde venea.

După modul cum a fost găsit cadavrul, se vede că Schor s'a aşezat în faţa oglinzei, şi ast-fel şi-a tras un glonte în tîmpla dreaptă.

In camera lui era totul deranjat şi pe un cufăr, ce era lîngă oglindă, a fost găsit un plic pe care era scris „Testamentul meu".

Din cercetările ce le-a făcut apoi d. procuror Livaditi, s'a constatat că Schor şi-a curmat firul vieţei din cauză că suferea de mai mulţi ani de o boală incurabilă.

Acum cîte-va luni el a fost la un sanatoriu din Germania, de unde s'a reîntors în ţară şi a stat cît-va timp la Slănic, iar de acolo s'a dus la Constanţa, de unde s'a reîntors acum două zile.

Eri Schor a stat mai multe ore la cafeneaua Trajan, de unde a plecat acasă către seară.

Nenorocitul fusese în vremuri însurat dar acum era în proces de divors. Soţia locueşte la Cernăutz împreună cu cei doui copilaşi.

Cadavrul a fost transportat la morga spitalului sf. Spiridon.

———

Congresul de petrol.—Joia viitoare la 5 Septembrie st. n. se va începe congresul internaţional de petrol care se ţine anul acesta la noi în ţară. Primele zile vor fi consacrate escursiunilor în localităţile noastre petrolifere, Băicoi, Buştenari, Cîmpina şi Moreni. Mercuri seara în ajunul acestor escursii, d. Mrazec va ţine o conferinţă într'o sală amenajată special în scopul acesta, asupra acestor localităţi care vor fi vizitate.

La reintoarcerea din aceste escursii, adică la 8 Septembrie st. n. 26 August se va deschide congresul în marea sală a Ateneului, într'un mod oficial.

—

Parchetul tribunalului Dolj a cerut telegrafic urmărirea şi prinderea lui Florea Babel, din comuna Grindeni, unul din autorii jafurilor şi omorurilor sevîrşite cu ocazia răscoalelor ţărăneşti, care eri noaptea a evadat din penitenciarul central de acolo.

———

Primarul comunei Coarnele Caprei a înştiinţat parchetul că locuitorul Martin Ciobanu, ducîndu-se eri să scoată apă de la fîntîna din marginea satului Cioara, a încetat subit din viaţă.

———

Parchetul de Bacău a înştiinţat parchetul nostru, că agentul de percepţie Vasile Porniceru, de la circumscripţia 4 Bereşti a dispărut, după ce a delapidat suma de 3000 lei, cerînd urmărirea şi prinderea lui.

———

Astă-zi după amiazi se ţine la prefectura de judeţ concursul pentru două burse ce le dă prefectura de judeţ pentru şcoala de agricultură de la Strihareţ.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: Dafinescu şi Cosmiţa, institutori.

———

De Marţi seara se află în oraşul nostru d. dr. Varcelli din Milano, care a întreprins să facă, în automobil, înconjurul lumei.

D-rul Varcelli este oaspetele d-lui dr. Juvara.

Din Iaşi îndrăzneţul sportsmen pleacă în Rusia.

———

Un fapt care a dat mult de vorbă populaţiei din Podul Iloaei este acel al dispariţiei curioase a tinerei Ruhla Herşcovici, în etate de 14 ani.

Aceasta se juca ei dimineaţă în ograda caselor părinţilor ei, şi a fost observată pe cînd convorbia cu trei cerşetori.

Nu trecu mult timp şi tînăra dispăru.

Avizîndu-se autorităţile, acestea au constatat că cei trei cerşetori se numesc Moise I. Haim, Iosif S. Avram şi Lipa S. Avram. Ei au ademenit pe tînăra fată să meargă cu ei şi după cît se ştie din Podul Iloaia ei au luat drumul spre Trg.-Frumos, iar de acolo Ruhla Herşcovici, în tovărăşia lui Moise I. Haim a plecat la Bucureşti.

E bănuiala că cei trei nu erau cerşetori, ci nişte negustori de carne vie.

———

Eri au fost depuse în locaşul de veci rămăşiţele pămînteşti ale fostului profesor secundar Drăghici.

Defunctul, unul din profesorii vremurilor noastre îndepărtate, fusese din categoria acelor profesori care întruneau perfect de bine metoda de predare cu acel sistem fericit de profesie care cucerea inimele elevilor.

Multe generaţii au trecut prin mîna profesorului de ştiinţi naturale de la liceul naţional şi cu mîhnire de sigur vor afla că el a trecut din rîndurile celor vii.

In societate Drăghici ocupase un loc de samă iar în politică fusese un membru devotat al partidului conservator.

Fie-i ţărîna uşoară.

———

Prefectura de judeţ a intervenit la ministerul de războiu ca să scutească de concentrare şi de manevre pe inspectorii comunali, ofiţeri în rezervă, dată fiind situaţia nu tocmai liniştită din judeţul nostru şi prezenţa acestora la posturile lor de absolută nevoie.

———

Cercetările în afacerea factorului Gh. Costăchescu continuă să se facă de d. prim-procuror M. Ghinea Ionescu.

Cîrciumarul Cîmpeanu din Paşcani şi cismarul Herşcu Lupu, din str. Calcainei No. 8, complicii lui Costăchescu, au fost depuşi la penitenciar.

După cum am spus, numărul complicilor dispărutului factor poştal e cu mult mai mare de cît cum se credea la început.

Eri a fost arestat un alt complice, Constantin Săvinescu, din comuna Fîntînele, judeţul Suceava, la care s'a găsit o corespondenţă cu Costăchescu.

El a fost adus astă-zi la parchet.

Se zice că mîine vor fi arestaţi încă doui din complici.

———

Eri după amiază a izbucnit un mare incendiu în satul Totoeşti, comuna Bârleşti.

Flacările au distrus cu desevârşire casele locuitorului Dimitrie I. Irimeşte, un grajd şi cîte-va hambare cu ceriale.

Din cercetările făcute s'a constatat că focul a luat naştere de la un chibrit aprins, care a fost asvîrlit de o copilă a numitului locuitor lîngă o gireadă de paie.

Pagubele se urcă la 1000 lei.

———

D. Briff, şeful siguranţei, a obţinut un congediu de zece zile.

D-sa va fi suplinit de d. Comisar I. Ştiubeiu.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 August

Mişcarea in magistratură

Bucureşti.—Pe ziua de astăzi a apărut o nouă mişcare în magistratură care în ce priveşte Moldova cuprinde următoarele numiri:

D. Lazăr Teodorescu a fost numit judecător oculului III în locul d-lui Palade, demisionat.

D. Alexandru Costin judecător de pace la Dorohoi.

D. N. Luca, ajutor de judecător de pace în locul d-lui Const. Vasiliu permutat.

D. N. Bădescu, actualul cap de portărei al tribunalului Vlaşca, cap de portărei la Tecuciu, după a sa cerere, în locul d-lui Virgil Şerban permutat.

D. Ciprian Scripcă, judecător de pace la ocolul Sănic în locul vacant.

Un mare Duce la Sinaia

Bucureşti.—Marele duce Vladimir unchiul ţarului şi cumnatul A. S. Principesei Maria soseşte mîine dimineaţă la Sinaia.

Măcelul din Tanat

Bucureşti.—Ziarele publică amănunte ce le comunică deputatul romîn Iulian Maniug despre un adevărat măcel care a avut loc în satul romîn Tanat din Ungaria.

Un regiment de Honvezi staţiona în acel sat şi în timpul zilei un ofiţer ungur a tras o palmă unui ţăran romîn pentru că a stat în faţa lui cu pălăria în cap şi luleaua în gură.

Sub seară pe cînd corpul ofiţeresc lua masa în clădirea şcoalei romîneşti din sat, de o dată casa fu înconjurată de o mare mulţime de ţărani aţiţaţi de faptul maltratării unuia din ei.

Comandantul regimentului văzînd primejdia a dat alarma, soldaţii intervenind au făcut uz de arme. Cinci ţărani au fost omorîţi, unul e pe moarte, trei foarte grav răniţi şi 38 răniţi mai uşor.

Pînă la scrisoarea deputatului Maniug ziarele n'au ştiut nimic de acest măcel.

Suveranii spanioli la Viena

Paris.—„Figaro" află că Suveranii Spanioli se vor opri cîte-va zile la Paris incognito în călătoria lor spre Viena.

Revolta în Irlanda

Dublin.—Oficialul declară că comitatele Clore, Golway, Deytrin, Langford, sunt resculate.

Deschiderea parlamentului Englez

Londra.—Parlamentul a fost prorogat.

Discursul tronului relevă că relaţiunile cu toate puterile continuă a fi amicale, guvernul voind să conlucreze în ori-ce chip posibil la menţinerea păcei.

In acest scop s'a încheiat convenţiunea cu Spania pentru protecţiunea intereselor ambelor ţări în părţile Mediteranei şi Atlanticei.

EVENIMENTELE DIN MAROC

Paris.—Consiliul de cabinet ţinut azi dimineaţă, s'a ocupat exclusiv de situaţia din Maroc.

Miniştrii au căzut de acord cu privire la toate punctele discutate.

Generalului Drude i s'a trimes mai multe trupe de cît ceruse spre a duce la bun sfîrşit operaţiunea cu care a fost însărcinat.

Guvernul a pus generalului Drude mai multe chestiuni şi se aşteaptă din moment în moment răspunsul cerut; guvernul nu ştie nimic cu privire la svonul despre asasinarea lui Abdelaziz şi despre intenţiunile precise ale lui Muley Hafid.

Amiralul Philibert, telegrafiază că indigenii încep să se întoarcă în Mazagan.

Alegerea lui Muley Hafid e aclamată cu mulţumire.

O recunoaştere a cavaleriei până la o departare de 8 km. de Casablanca, n'a dat de urma marocanilor.

Paris. — Ziarul „Le Matin" află din Casablanca că o anchetă serioasă a fost deschisă cu privire la evenimentele din 30 Iulie.

S'au închis până acum 53 indivizi pentru asasinate, prădăciuni, viol, în înţelegere cu triburile răsvrătite.

„Le Journal" află din Casablanca că un obuz tras în ziua de 25 de vasul „la Gloire" a făcut explozie în mod prematur deasupra mărei.

O explozie pe bordul unui vas

Lisabona.—Un marinar întrînd cu o lampă aprinsă în depozitul de pulbere de pe crucişitorul „Vasco de Gama", o explozie s'a produs.

Marinarul a fost rănit impreună cu mai mulţi alţi marinari cari dormeau în apropiere.

D. Tittoni la Udin

Udine.—D. Tittoni venind din Pontebla a sosit cu automobilul la Cividale, unde s'a oprit.

Incetarea unei greve

Anvers.—Lucrătorii portului au reluat lucrul astăzi.

Jubileul prinţului Ferdinand la Belgrad

Belgrad.—Un Te-Deum a fost oficiat cu ocasia jubileului principelui Ferdinand.

Au asistat la Te-Deum representantul Regelui şi corpul diplomatic.

A urmat o recepţie la agenţia bulgară

D-na MITZA FRAENKEL
născută Freud
D. HERZENBERG farmacist
Logodiţi
Brăila. *Iaşi.*
In locul ori cărei înştiinţări.

Institutele-Unite
IASI
—— Anul al 42-lea ——
Curs primar şi secundar
Se primese elevi interni, ——
—— semi-interni şi externi
Inscrierile incep la 15 August 1907

EMIL D. LEFTER
fost judecător de instrucţie
AVOCAT
Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.
Iaşi, Str. Carol 14

T. PISOSKI
AVOCAT
Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara
6 strada Unirei

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER „

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.
și Iași la Konya, Racoviță Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

UVRAGE

în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

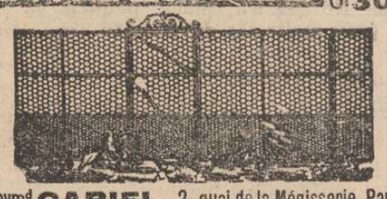

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-bouteilles, pour 100 Places.....	7 »

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași. —Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 221.—Sîmbătă 18 August 1907

Balotajul de la Tecuci

Ne ocupăm de balotajul de Duminică, ce se va face la Tecuciu.

De și o alegere parțială nu prezintă prin sine atîta importanță, ca alegerile generale, dat fiind însă că în jurul alegerei de la Tecuciu s'au desfășurat toate procedeurile unei școli vechi politice, care aruncă o tristă lumină asupra moravurilor ce stăpînesc pe fruntașii partidului liberal.

Candidatul acreditat al partidului conservator este d. *Nicu Xenopol*, un fruntaș de samă al partidului și un parlamentar de mîna întâia.

Prezența d-lui Xenopol în actualul parlament e cu atît mai necesară, cu cît prin luminile sale și cunoștințele sale economice ar avea un cuvînt hotărîtor în dezbaterile ce vor veni în jurul chestiunei agrare.

Dar cum d-sa are norocul de a avea dușmani și în afară și în interiorul partidului, s'a deslănțuit contra d-sale o îndoită furie.

Politica conservatoare la Tecuci se găsește condusă cu destulă destoinicie și autoritate de frații T. și Nestor Cincu. Partidul conservator din Tecuciu a repurtat dese și legate succese politice pe vremuri și colegiile electorale de cameră și comună cunosc prea bine pe fruntașii noștri de la Tecuci pentru a le da în mod nesmintit încrederea lor și la comună și la parlament.

In jurul fruntașilor noștri dela Tecuci s'au grupat o pleiadă de tineri meritoși și muncitori, cari fac cinste partidului conservator.

Din diferite motive locale, hultuite și cu ceva paèle de la centru, de o bucată de vreme s'a observat o atitudine *pe sama sa* din partea d-lui dr. Brat Boteanu, care a putut cîștiga — grație multor de toate—o samă de voturi conservatoare, ceia ce l'a îndrituit a-și pune candidatura și față cu un Xenopol, care era indicat a fi singurul candidat în numele partidului conservator.

Din cauza situațiunei interne a partidului conservator și din Tecuci și de la centru, la Tecuci am avut 3 candidaturi censervaroare, cari au rupt pe numele lor majoritatea voturilor conservatoare.

Deja de la primul scrutin alegătorii Tecuceni au dat toată încrederea lor partidului conservator, *ca partid*, și dacă la balotaj ar reveni toți la o candidatură *unică și fără rezervă* succesul balotajului ar fi asigurat pentru noi.

Dar acest lucru nu va fi.

Cu toate acestea în fața tăriei credinței alegătorilor Tecuceni pentru partidul conservator, administrația liberală s'a dedat la fapte ne mai auzite, cari înjosesc moravurile noastre și golesc educația politică a păturei liberalilor cum și a magistraturei întinate de virusul liberal.

Șefii liberali Tecuceni își dădeau perfect sama de slăbiciunea lor față de alegătorii col. I de Senat. Candidatul li era același, om cu puțină suprafață politică, om care n'a servit și nu știe servi pe alegători.

Alegătorii Tecuceni cunoșteau prea bine pe candidatul liberal, și lăsați în bun proiosul lor ar fi rămas neclintiți în dragostea lor pentru candidatul conservator.

Dar așa au fost supuși terorizării. La peste 40 de alegători li s'au sechestrat cărțile de alegător ca așa fiecare să treacă pe la Canosa.

Inceputul intimidării, apoi controlul votului s'a făcut pe față, căci dacă pe 14 buletine de vot cu stampilele biuroului s'au putut găsi același semn, așa de bine executat, că nu se putea face de alegători în clipa votului din ghereta de vot, mai ales de alegătorii rurali, cari sunt cam sfăditi cu scrisoarea frumoasă.

Neglijența magistraților însărcinați cu privigherea operațiunilor electorale e așa de condamnabilă, că scrutinul de balotaj va fi chemat să rectifice toate greșelile primului scrutin.

Nu ne vine a crede partea cealaltă a lucrului, că adică magistratura să se fi pretat la moravurile josnice politice și cu știință să fi înlesnit politicianilor fără scrupul să abuzeze de situația lor.

Balotajul de Duminică va pune în lumină adevăratele simpatii, adevăratele valori și alegătorii reîmbărbătați prin tăria și vigilența fruntașilor noștri, își vor menținea neștirbită dragostea lor pentru partidul conservator și candidatul său ales.

Gh. Ghibănescu

Dovada superficialității

Am subliniat la timpul oportun cît de nepregătiți sunt liberalii în a da o soluție marelor probleme economice și sociale, care cer rezolvirea imediată; am arătat cum după ce au făcut o operă de critică negativă, după ce au pus o violență nemai pomenită în critica stărei actuale de lucruri, nu au putut prezenta, ajunși oameni de guvern, o singură propunere care să invedereze o sinteză oare-care în aceste mari chestiuni, care să însemne o operă pozitivă, de construire, după opera de distrugere făcută.

Nu numai liberalii care au agitat,—în mod inconștient uneori — din spirit de gașcă, dar chiar intelectualii partidului, aceia care au înființat reviste doctrinare spre a „trage o brazdă nouă", chiar aceia n'au putut afișa nimica pozitiv.

Această superficialitate se trădează acum din nou cu ocazia lucrărei d-lui dr. Creanga—o elită a intelectualizmului liberal. Căci, această lucrare, dovedită eronată de d. N. Filipescu, are marele cusur de a nu corespunde realității. D. Filipescu a dovedit că, în vederea tezei, d. dr. Creangă a falșificat cifrele. Analiza d-sale a fost făcută numai dintr'un singur punct de videre: d. Filipescu s'a ocupat, în cercetarea chestiunei numai de producția micei proprietăți și nu și de repartiția ei. Dar în privința aceasta vom avea ocazie a reveni.

Pe lîngă cele arătate de d. Filipescu, relevăm și noi faptul că lucrarea elitei intelectualizmului liberal ajunge la concluzia că România are o suprafață mai mare de cît cea reală.

Dacă și asta n'o mai fi superficialitate, atunci de ce mai avem cuvîntul acesta în dicționarul limbei românești?

Escrocheria de la Tecuciu

Inc'odată trebue făcută dureroasa constatare că politicianii și administrația de la noi nici n'au uitat nimic, nici n'au învățat nimic.

Inainte, ca și după teribila lecțiune din Martie trecut, ticăloșia politicianilor de provincie a rămas aceeași.

Dacă cel puțin la centru nivelul moral s'ar mai fi urcat, a doua zi după rușinoasa alegere de la Tecuci prefectul local ar fi zburat de la locul lui, pentru a se da o satisfacție moralei publice—dacă n'ar fi avut el însuși un rest de pudoare, spre a-și înainta demisia.

Cine a citit declarațiile d-lui Nicolae Xenopol a înțeles toată gravitatea acuzațiunilor formale ce le aduce prefectului și administrației din Tecuci. Și cine cunoaște moderațiunea și tactul d-lui N. Xenopol nu se mai îndoește o clipă că acuzațiile acelea au dovezi la dosarul alegerei și sunt purul adevăr.

Alterare de buletine așa ca să i se anuleze 14 voturi; suveica mărturisită de un alegător și cercetarea de către prefect a fiecărui votant în parte—înainte și după vot! Aceasta la colegiul I de Senat!

„Escrocherie electorală"— iată acuzațiunea pe care d. Xenopol o aruncă drept în față unui prefect—și o să vedeți că înaltul funcționar al regimului nici nu-și trimite demisia, nici nu va cere să fie suspendat, spre a fi anchetat. Stă la post—și așteaptă de sigur... „Răsplata Muncei" și vre-un grad de cavaler sau ofițer al unui înalt ordin!

In orice altă țară, în urma unor acuzațiuni de gravitatea acelor ale d-lui Xenopol, guvern, opoziție și opinie publică ar fi în picioare și „incidentul" nu s'ar închide fără o sancțiune.

Mai e de văzut ce vor face acum acei alegători ai colegiului I Senat din Tecuciu cari nu vor voi să fie în așa hal batjocorit un colegiu al marei proprietăți, care pretinde a reprezenta independența economică și politică.

Ar fi din cale afară rușinos dacă la balotajul de Dumineca viitoare, rușinea de Dumineca trecută n'ar fi ștearsă.

CATE-VA NOTE

„Moș Mihalache" a trecut din rândurile celor vii—și ziarul nostru a relevat ieri decesul veteranului scenei ieșane. Nu s'a spus, însă, că cel ce coboară astăzi în mormânt, a fost unul dintre aceia pe care vicisitudinele vieței, or cât de grele ar fi ele, nu-i pot atinge ci ei remân mereu bine dispuși, vorbăreți, gata la rîs. și petrecere.

Dar mai cu samă anecdote știa să spue „Moș Mihalache". Una, cea din urmă ce am auzit'o dela el, a fost cu ocazia unei tirade pe care un solicitator de slujbe o făcuse unui puternic al zilei, în prezența lui „Moș Mihalache".

— Așa cum vorbește îmi amintește de pățania unui preut catolic care ținuse o predică despre sfântul Francisc.

— Cum asta? întrebai eu.

— Vorbea popa din anvon și într'o tiradă oratorică exclamase:

„Unde' să-l pui pe acest Sfînt-Francisc? In rîndurile sfinților dar e mai mult de cît un sfînt. In rîndurile îngerilor? Dar e mai mult de cît un înger? In rîndurile arhanghelilor? E mai mult decît un arhanghel. In rîndurile cherubinilor? E mai mult de cît un cherubin... Unde să-l pun?

— Părinte, dacă n'ai unde-l pune, poftim locul meu, că eu nu mai pot—replică un auditor, plictisit de teribila tiradă"

De ce dracu avem atîția oratori în România, a încheiat bietul „Moș Mihalache".

Și asta s'a întâmplat acum trei-patru luni. Ce o fi fost Arceleanu cu vr'o 20 30 ani în urmă?

Socialism și patriotism

Cine ar fi crezut acum zece ani de zile că socialismul va evolua în sensul pe care l'am văzut îndreptându-se la congresul dela Stuttgard? Acum o decenie toată mișcarea socialistă era animată, din punctul de vedere al ideei de patrie, de aceleași vederi ca și Hervé și un alt protagonist al internaționalei dar mai talentat și mai consecvent, olandezul Domella Nieuvenhuis, era zeul acestei mișcări de abolirea frontierelor. Azi ideia internațională a slăbit și un congres socialist recunoaște neputința distrugerei acestui sentiment legat de neam, ideia de patrie. Ca și materialismul monist al lui Büchner care acum trei zeci de ani făcea să jure pe toți savanții și pe toți micii atei, cetitori ai Forței și a Materiei în numele lui, pe când azi îl citește și îl susține fiecare cu sfială—de asemeni socialismul internaționalist a refăcut vederile sale și s'a redus la acea operă de politică evoluționistă care ține socoteală de leagănul fiecărei națiuni.

Cuvântarea leaderului socialist german Volmar care răspundea lui Hervé, ar putea fi citită de orice iubitor al țărei sale.

„Eu crez, spune Volmar, că camarazii francezi vor face bine îndepărtându-se de Hervé cât se poate de departe și cât se poate de curând.

„Pentru noi Germanii, dragostea de omenire, nu ne împedică de a rămîne și buni Germani. Ideia dispariției națiunilor eutopică. Dacă socialismul condamnă caricatura patriotismului, nici odată nu va condamna patriotismul însu-și. Se poate întîmpla că în curînd vom vedea printre socialiști formîndu-se o caricatură a internaționalismului și la aceasta vor contribui Herveiștii. Militarismul e una din consecințele capitalismului; în potriva lui trebue îndreptată lupta și e nedrept de a voi violarea unui domeniu spre al face obiectul unor lupte particulare".

Evoluția aceasta a socialismului nu ne poate de cît îmbucura; propaganda crescîndă care se face și la noi a principiilor socialiste și care pînă eri erau imbibate de acest Herveism nenorocit, nu putea de cît să slăbească ideia și iubirea de neam, pe care noi le avem și mai sfinte și mai necesare, de a le susține.

OAMENI ȘI LUCRURI

ICARIA....

De un mare interes, din punctul de vedere al tecnicei moderne în special și al civilizațiunei omenești în general, este lupta țărilor civilizate de a pune mîna cu o oară mai înainte pe marele secret al călătoriei sau al circulației aeriane.

Franța, Germania și America rivalizează în momentul de față, cheltuind sforțări supraumane pentru a putea vesti lumei—fiecare cea dintâiu — că, în sfîrșit, cîrma balonului e găsită, că de acuma înainte văzduhul e liber, deschis, la îndămîna omenirii, putînd fi stăpînit, cercetat, străbătut în toate direcțiile, în toate înălțimile.

Se pare că pînă acum republica franceză ține recordul în această privință și dintr'acolo știrile sunt deocamdată cele mai asigurătoare. Nu de mult însuși bătrînul și curagiosul prim-ministru al Franței, Clémenceau, a făcut o călătorie în aer și revenit pe.... pămîntul Franței, a asigurat pe toți că s'a simțit în timpul scurtului voiagiu aerian tot așa de bine, tot așa de liniștit ca și pe uscat. Acum vr'un an, ministrul de războiu Picquart făcuse o escursiune analoagă trecînd în balon, prin aer, drept în momentul cînd reacționarii clericali duceau o luptă cu armata pentru a împiedica inventariarea unei biserici. S'ar fi zis un tablou de o superbă și supremă ironie, anume pregătit: omul de stat al republicei, în serviciul progresului pînă la sacrificiu rîdicîndu-se în spațiu, deasupra micilor patimi și interese politico-iezuite, în timp ce preoții în serviciul credinței staționare tîrau pe pămînt micimea unei cugetări care nu se pot înălța mai sus și preferind a se înăbuși în biserici.

In Franța miniștrii republicani au ceva din îndrăzneala și vioiciunea unui Jules Verne și Flammarion; ei nu se mărginesc la politică, ci luptă pentru cuceriri științifice, de o mult mai mare importanță civilizatorie.

De unde va veni cea dintâiu știre îmbucurătoare? Omenirei îi este indiferent. Ne interesează numai momentul deciziv, cînd se va spune cu preciziune că după cucerirea pământului și a oceanelor, avem la îndămâna noastră și aerul, spațiul, înălțimile nemărginite, mai largi încă decît toate întinderile de uscat și de apă, înălțimile goale de unde ni se vor părea atât de mici și de neînsemnate toate elementele vieței de toate zilele, atât de joase—clădiriie înalte și turnurile semețe, atât de palide și de abia vizibile—toate cele clădite cu grele osteneli de muncă, răbdarea, voința omenească: „quantum parvuli sumus!..." a zis de mult poetul latin...

Partea cea mai frumoasă în viața omului modern este această năzuință către regiuni superioare, indiferent dacă izbutește astăzi ori dacă pregătește calea izbânzilor viitoare. Figura mistică a lui Icar, legendarul idealist, căruia tatăl său, Dèdalos, îi legase aripi de ceară ca să zboare—a rămas etern frumoasă în galeria antichității. E drept că s'a prea apropiat de soare și topindu-și aripile, a căzut în apă. Dar a murit de un vis frumos, și după cel mai semeț avânt. In timpul Comunei luptătorul francez, Cabet a întemeiat grupul Icarianilor și a intitulat mica sa republică „Icaria". Când asistăm la sforțările de acum ale Francezilor, în frunte cu miniștrii vizionari, ni se pare că acolo este tot republica fantastică a Icariei și întrucîtva toată civilizația de astăzi, cu năzuințele ei de cuceriri tecnice aeriane se poate perfect simboliza prin numele de apururi generos și falnic: *Icaria*.

Rodion

CĂTRĂ VIITOR

Mai cu samă în împrejurări anevoioase și excepționale, e bine să ne aruncăm privirile asupra întregei noastre organisări sociale și economice, pentru că numai cunoașterea deplină a stărei de lucruri actuale ne poate orienta în ceea ce vom face și ceia ce trebuie să facem pentru viitor.

Ca organisare economică, situația actuală se prezintă sub o formă foarte îngrijitoare.

Toate isvoarele noastre de producțiune și bogăție se găsesc în nesiguranță și în tulburare.

Agricultura, principalul nostru izvor de viață, e amenințată prin mișcarea revoluționară dela sate, care a fost potolită prin cuvântul tunului, succedat de clemența Regelui, amnestia, nu prin o nouă alcătuire de legiuiri care să restabilească ordinea, menită a asigura liniștea îndelungată, atât de necesară progresului unui popor.

Industria, al doilea isvor al bogăției se găsește și nesigură în deszvoltarea sa prin desele schimbări de tarife vamale și legiuiri ce le privesc și ating și prin greșita lor creare și clasificare după folosul ce aduc, prin producțiune, valoarea economică a producțiunei și desvoltarea produselor solului și subsolului românesc.

Meseriile, lasate în părăsire în epoca creărei României moderne, sunt puse astăzi, sub scutul unei legi, bune, dar nefolositoare, nici pentru meseriași ca clasă socială, nici pentru meseriaș ca individ.

Comerciul, deconsiderat și văduv de agenți care să supraveghieze la aplicarea legilor și spornica lui desvoltare.

Intr'un cuvînt, ori-ce ramură a activității economice, expusă la neajunsuri, unele mai simțitoare ca altele; aceasta în parte datorită insuficienței legilor, sau lipsei de prevedere; iar în altă parte, datorită, lipsei de agenți publici, sau de agenți administrativi, care să-și cunoască rolul și chiemarea în progresul economic al acestei țări, atît de mult cântată de poeți, dar atît de lipsită de elemente destoinice a-i crește bogăția și a-i asigura progresul.

Ca organisare socială, stăm poate ceva mai rău, ca în partea economică.

Avem o lipsă complectă, a unei opinii publice hotărîte, care să pună la locul lor pe acei ce înfrăng morala, ca și pe acei ce comit acte și fapte contrare intereselor generale ale țării.

Fie cine se insuflețește, fără rare excepții, de interesele sale personale. Orice famen moral sau cu oare-care valoare socială, apare ca apărător al moralei, aruncînd din noroiul în care se află, noroiu în fața tuturora, fără teama pedepsei și a răspunderei. In țara noastră fiind suficient a fi „să mi se erte expresia" secătură, pentru a fi la adăpostul pedepsei și răspunderei.

Instrucția publică, greșit organizată și ne-putincioasă a forma caractere și cetățeni de caracter. Toate școalele ne produc funcționari și deci oameni, care nu dau alte roade de cât acele culese de societatea actuală, în care valorele cad în fața celui întâi venit, susținut de guvern; de promisiuni de slujbe ce se vor da, sau de slujbe ce se vor menținea. Nu mai vorbim de rostul și rolul banului, campaniile electorale fiind destul de bine ilustrate prin rolul *alegătorilor nobili*, care câte odată decid de soarta unui colegiu.

Instrucția publică, a dat mâna cu curentul social, creiat tot de ea, pentru a crea oameni tineri, având rușinea muncei, disprețul comerciului și al meseriilor, practicând ca ceva înălțător și demn, profesia a fi postulant, agent electoral, chiar om fără scrupule, pentru a putea parveni să capete o slujbă de la un partid, dar pe care o va perde de la cellalt, pentru că valoarea lui n'are nimic de comun cu funcția ce ocupă, ci pur și simplu cu calitatea de agent electoral, care știe a insulta pe adversar cât mai josnic și mai grosolan, ca situația să-i fie mai asigurată.

Privind toate aceste moravuri și curente sociale, te întrebi: Care e viitorul acestei țări?

Mișcarea revoluționară de la sate.

Mișcarea anarhică de la orașe.

Curentul nesănătos al întregei societăți românești și

Lipsa de caractere.

Nu sunt ele indicii suficiente a ne dovedi că ne aflăm pe un vulcan, creat de noi, adică de acei ce a creat România modernă? (Va urma)

G. D. Şerban

„Opinia" în Provincie

Focşani, August 1907.

Conservatorii putneni.—*Epoca* de Mercuri 15 August publică o corespondenţă din Focşani, de astă dată stilul arată că nu e de corespondentul ei vechiu I. Păcuraru actual comisar la Odobeşti ci de o altă persoană, de astă dată simandicoasă şi cu oare cari aspiraţiuni de cucerire.

Corespondentul de altfel foarte serios, se vede că încă tot cultivă vechile iluzii şi se găseşte mereu înşelat ca şi călătorul în faţa mirajului.

Corespondentul *Epocei* reînviat după dezastrul suferit de d-sa şi cei lalţi puţini prieteni politici în ultimile alegeri generale, desigur că n'ar merita nici un răspuns dacă prin întreaga corespondenţă n'ar fi făcut aluziuni răutăcioase la adresa d-lui *Gogu Constantinescu* şeful partidului.

Cum de uită onorabilul corespondent campania murdară întreprinsă de d-sa şi răposatul Vârnav contra d-lui Gogu Constantinescu?

Infamiile săvîrşite de d-lor, împingerea patimei luptei prin presă pînă a ataca şi pe membrii familiilor adversarilor în modul cel mai nedemn, ne obligă azi de a recomanda corespondentului *Epocei* colecţia ziarelor *„Epoca"*, *Focşani* şi altele locale, care apăreau pe atuncea şi care erau direct inspirate de corespondentul *Epocei* şi de opoziţia liberală locală.

Cine mă rog a scapat fără să fie terfelit prin acele ziare?

Zilnic au fost atacaţi şi bîrfiţi d-nii Iancu Ciurea, N. N. Bibescu, General Stoika, N. Rainu, D. Niculescu, dr. Catulescu, Alexandru Iuraşcu, n'au fost cruţaţi nici membrii magistraturei.

Cine mă rog vorbeşte azi şi ne reaminteşte acea tristă campanie?

In cazul de faţă, tăcerea d-sale ar fi fost mai nemeriră.

Corespondentul naiv se întreabă cînd am vorbit de atitudinea conservatorilor în *Opinia*, la cari conservatori am făcut aluzie, că lozinca lor este: *„Cu toţii în jurul lui Gogu Constantinescu, şeful partidului"*.

Facem pe plac şi răspundem: Nu ne-am gîndit cîtu-şi de puţin la cei 5—7 conservatori aliaţi din alegeri a liberalilor, ci ne-am gîndit la acei 180 valoroşi conservatori cari cu toţi şi în contra tuturor presiunilor administraţiei—presiuni de altfel recunoscute deşi cam tîrziu şi de d. Enibace, dar după efectuarea alegerilor colegiului II, adică după *tradare*—au votat pe d. Gogu Constantinescu şi pe ceilalţi candidaţi conservatori nefuzionaţi şi cari a întrunit mult mai multe voturi de cît cei zişi în localitate *fuzionaţi*.

E drept că şi în jurul d-lui Enibace sunt grupate cîte-va persoane, dar zilnic dispar şi se înscriu în bugetul liberal cum sunt d-nii Iorgu Istrati sub-prefect, Bodescu, Ghiorghiu sub-comisar, şi nenorocirea a făcut ca acela cu care d-sa se consulta, Const. Lupu, să nu mai fie în viaţă.

In adevăr Const. Lupu era om de ordine, de principii, desinteresat şi martir al luptei pentru idei, şi dînsul a fost amărît cînd vedea pe tovarăşii săi făcînd politică de idei conservatoare cu d. Săveanu.

In ultimile alegeri conservatoare dînsul a fost din puţinii conservatori-junimişti din Putna care n'a voit să ştie de cartelul politic cu d. Săveanu.

Tocmai pentru aceste merite, a fost iubit şi respectat de toţi.

Atîta de o cam dată. Viitorul va arăta că Gogu Constantinescu este singurul factor important în partidul conservator din Putna;

De altfel d. Enibace n'are de cît să reintre în partid cu toţi prietenii d-sale şi va ocupa locul ce'l merită şi se va putea baza pe concursul tuturor conservatorilor din Putna.

Ar fi pe calea cea mai sigură care'l duce la isbîndă sigură şi garantată.

Titi

Litere-Ştiinţe-Arte

Un prieten— care e în acelaşi timp un talentat poet— reîntors din Bruxelles, ne spune că a putut asista, înainte de plecare, la ultimele dispoziţiuni pentru apariţia în limba franceză a romanului „Paria" de Eugen Herovanu. Lucrarea excelentului nostru coleg va apare într'una din marile reviste belgiane şi de acolo va fi extrasă în un volum pentru a se pune în vînzare.

Fireşte, urmăm cu cel mai mare interes luptele şi peripeţiile operei unui coleg atît de valoros şi asistăm cu plăcere la succesul cam întîrziat al romanului „Paria"— succes moral pe care l'au avut puţine lucrări literare romîneşti, de a fi apreciate, traduse şi editate în străinătate. Îl urmărim cu atît mai mult, cu cît cartea, de o înaltă valoare literară şi etică în acelaşi timp, a avut de luptat greu în potriva Zoililor noştri naţionali, dintre care cel mai... mare, apostolul Iorga, a găsit de cuviinţă să-i aplice sentinţa executorie de două rînduri, sub care se ascundea rău neplăcerea de a trebui să menţioneze lucrarea care nu convenea „politicei" la modă.

Avînd o presă defavorabilă graţie teroarei ce bîntuia pe urma alarmei naţionaliste, cartea a trebuit să aştepte cu răbdare ceasul judecăţii drepte şi definitive, ziua consacrării. Credem că apariţia ei într'o bună traducere franceză va grăbi şi va înlesni această dreaptă şi meritată apreciere a minunatei lucrări.

*

Din iniţiativa unui număr de publicişti se va ridica în cursul acestei săptămîni un modest monument regretatului S. I. Grossman, om de litere, decedat în 1901.

*

„Căruţa Poştei" de Nestor Ureche, Biblioteca pentru toţi, No. 271, un vol. 30 bani.

Această broşură e interesantă, căci într'un stil aşa curgător, glumeţ, autorul ne descrie tablourile pitoreşti ale României din vremuri, cînd nu erau căi ferate şi nu erau toate câte sunt astăzi. Graţie acestei scrieri, putem face o călătorie în trecut şi să vedem cum călătoreau străbunii noştri, ce erea Dâmboviţa, ce erau Bucureştii şi mai ales ce credeau despre noi străinii.

De vânzare la mai toate librăriile din ţară.

Catalogul complect al acestei Biblioteci pentru toţi, ce cuprinde peste 280 de numere a se cere Librăriei Alcalay, la Bucureşti.

*

Marele violonist Bronislaw Huberman a dat zilele aceste un mare concert în faţa întregei familii a Ţarului, in Palatul imperial din Sft. Petersburg. Autocratul tuturor Ruşilor a adus laude tânărului artist amintindu-i că l'a auzit şi admirat încă cu mulţi ani în urmă.

*

Expediţia la polul nord a americanului Welmann,—expediţie în balon—anunţată că va avea loc zilele aceste a fost amînată, ivindu-se dificultăţi neprevăzute. Probabil că va avea loc în anul viitor.

*

Popularul compozitor Frantz Lehar a terminat muzica unei noi operete: „Barbatul cu trei femei". Se aşteaptă primele probe pentru zilele aceste la Viena.

Informaţii

Se pare că corespondentul nostru din Focşani nu s'a intimidat de loc de modalitatea de polemică pe care un alt corespondent din Focşani al unui ziar conservator din capitală o întrebuinţează faţă de d-sa — modalitate care a dat „Liberalului" motiv de a face în numărul său de aseară nişte comentarii în felul şi mentalitatea liberalilor.

Intr'adevăr primim astă-zi o nouă corespondenţă căreia îi facem loc cu plăcere în corpul ziarului.

Tezaurul public. — Incasările generale ale Tesaurului statului s'au ridicat în timpul lunei Iulie la 33.409,048 lei din care 30,759,106 lei în contul exerciţiului curenţ 1907—1908 şi 2,649.341 lei în contul exerciţiului ultim 1906—1907.

Aceste încasări prezintă o valoare inferioară cu 1.159.994 lei în raport cu acele din aceiaşi lună din anul trecut.

E o plus valoare de 2,018,415 lei la capitolul impozitelor indirecte şi o plus valoare la veniturile monopolurilor cu 560 000 de lei.

Din contra încasările relative la serviciile publice, (drum de fer) presintă o valoare inferioară de 3 895.654.

Cu toată această minus-valoare constatată în luna trecută, situaţia generală a budgetului este admirabilă.

Pe la sfîrşitul lui Iulie din anul trecut încasările atingeau în general 282, 326, 434 lei presentînd un execedent de 19 milioane 131,005 lei în raport cu încasările corespunzătoare pe 1905—1906 şi un excedent de 47, 986, 579 lei în raport cu previsiunile bugetare. Aceste încasări sunt cele mai ridicate din cîte s'au obţinut pînă azi în Romînia şi ţinîndu-se socoteală că mai rămîn încă două luni pînă la închiderea exerciţiului 1906—1907 e mai mult ca sigur că excedentul acestui exerciţiu va depăşi cu 52,000,000 lei.

Nu facem nici un comentar la aceste cifre cari vorbesc de la sine şi cari arată starea admirabilă la care au fost reduse finanţele noastre dupa politica financiară chibzuită şi inteligentă a d-lui Take Ionescu.

—

In cursul săptămînei viitoare, membrii Camerei de meserii, se vor întruni spre a discuta asupra congresului Cameriilor de meserii din întreaga ţară, ce va avea loc în zilele de 15 şi 16 Septembrie în localitate.

—

Concursul pentru admiterea în şcoala de moaşe de pe lîngă institutul Gregorian. se va ţinea la 15 Septembrie a. c.

Candidatele vor da cîte-o probă de scriere după dictando, aritmetică şi geografia ţărei.

—

Aflăm cu părere de rău, că eri a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Păcurari, Alexandru Recht, inginer, locotenent în retragere.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

—

Eri după amiază la oarele 4, a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea d-nei Balaşa Rallet.

Au asistat familia şi mai mulţi cunoscuţi.

—

Corespondenţii noştri sunt rugaţi a da o formă cât mai concisă faptelor şi relatărilor ce ne fac.

Faptul redat cît mai laconic se citeşte mult mai curînd, pe cînd frazele mari şi chilometrice trec neobservate plus că ne cauzează o mulţime de dificultăţi în privinţa aranjărei materiei.

Lucrătorul Andrei Opritz, dela fabrica de frângherie Wachtel, eşind eri de la fabrică, prin dreptul rondului întâi, i-a venit rău, şi a căzut în nesimţire.

Transportat la spitalul militar, numitul lucrător a încetat din viaţă.

Parchetul a ordonat să se facă autopsia cadavrului.

—

Astă-noapte pe la orele 11 şi un sfert, un incendiu se declarase la fabrica de scaune din strada Moţoc.

Flacările au distrus o parte din podul dela etajul al doilea.

Sosind pompierii, focul a fost localizat la timp.

Parchetul a deschis o anchetă pentru a vedea provenienţa focului.

—

In jurul sinuciderei de ieri.—Am vorbit eri despre sinuciderea lui Mayer Schor, din strada Muzelor; dăm astăzi cîte-va noui amănunte.

Alaltă-eri Schor a stat aproape toată ziua la cafeneaua Traian, discutînd cu prietenii, cărora se plîngea că e foarte bolnav.

La un moment dat a scos revolverul ce'l avea la el şi s'a rugat de unul din prieteni să-i explice modul cum funcţionează, căci el cercase şi nu răuşise să poată trage.

Intrebat de ce poartă revolverul la el Schor a spus că vrea să se ducă la o vie, unde are de gînd să stea mai mult timp, pentru a se mai linişti.

După ce dădu bere la cei care îl înconjurau, Schor s'a dus seara acasă şi n'a mai eşit în oraş, după cum îi era obiceiul.

Nici nu mai încape îndoială că el s'a sinucis noaptea; dovadă că sîngele de pe duşamea era aproape uscat.

Cadavrul lui a fost transportat la morga spitalului sf. Spiridon.

Parchetul a încuviinţat înmormîntarea.

—

Unui ziar din Capitală i se relatează o declaraţie foarte importantă făcută de d. Nacu, membru influent al partidului liberal şi fost ministru de justiţie, în afacerea răscoalelor ţărăneşti.

D. Nacu a fost deunăzi la Tulcea pentru a inspecta sucursala Băncei Naţionale din localitate.

In cursul unei conversaţiuni avute cu cîţi-va localnici, d. Nacu a fost întrebat pentru ce nu s'a împins mai departe ancheta în afacerea răscoalelor, căci s'ar fi descoperit desigur, instigatorii şi adevăraţii vinovaţi.

D. Nacu s'a grăbit să răspundă: Nu este nici un interes să se afle vinovaţii.

Garantăm autenticitatea acestei declaraţiuni şi nu ne îndoim că ziarele oficioase vor explica care a fost rostul cuvintelor senatorului guvernamental, profesor universitar şi fost ministru de justiţie, scrie acel ziar.

—

Exportul vitelor a luat o mare dezvoltare, şi în special în ce priveşte exportul cu destinaţia spre Rusia.

Astfel pe ziua de ieri d. A. Casapu, originar din Chişinău, a cumparat de la d. Adam Mitache, judeţul Fîlciu, 350 boi şi 500 vaci, cu suma de 160,000 lei.

—

Astă-zi după amiazi, a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatului Mihai Arceleanu, decanul scenei ieşene.

Artiştii Teatrului Naţional au depus o frumoasă coroană pe catafalcul unde zăcea neînsufleţit corpul veteranului scenei ieşane, care se afla depus în capela cimitirului.

La orele 3 şi jumătate rămăşiţele pămînteşti au fost depuse în locaşul de veci.

Fie-i ţărâna uşoară.

—

D. avocat dr. E. Herovanu întorcîndu-se din vilegiatură, şi-a reluat ocupaţiile.

—

Primim ultimul număr din *„Moldovanul"* cu un cuprins foarte variat. Gazeta aceasta îşi continuă opera începută şi cu risicul de-a face cîte-va concesiuni autorităţilor ruseşti, împrăştie cultura şi gustul pentru frumos între Moldoveni.

Ne pare că *„Moldovanul"* a priceput singur adevărata cale a propagandei romînismului în Basarabia, căci existenţa lui, pătrunderea sa în popor ne încuviinţează a crede că el răspunde adevăratelor cerinţe. Ziarele apărute pînă în present afară de *„Viaţa Basarabiei"* erau prea radicale, prea revoluţionare. Şi nu trebuia să se uite că în Basarabia trebue să ne adresăm la două elemente ţăranii şi proprietarii. Numai apelînd la conştiinţa lor naţională am găsi un ecou—ziarul *Basarabia* s'adresase tocmai păturii mijlocii—burghezimei compusă din evrei, armeni, greci, cari representau massa răsvrătită. Ori nu acesta e scopul nostru. Boerimea şi ţărănimea sunt conservatoare, raporturile între ei însă bune şi adresîndu-ne lor şi căutînd ca raporturile acestea să nu se isprăvească am reuşi să facem ceva în Basarabia. Gazetele radicale nu au făcut de cît s'agite şi s'aprindă aceste raporturi în dauna intereselor naţionale.

De aceea *„Moldovanul"* care urmează tactica aceasta a găsit drum bun.

De ce guvernul nostru vede în d. G. Madan un om dăunător intereselor naţionale din Basarabia şi caută a'l trece drept un om periculos? Am auzit că d-lui G. Madan îi este interzisă intrarea în ţeară şi asta fără să îi spue de ce. In nenumărate rînduri a fost respins de a intra în ţeară, dar nici o dată nu i s'a spus de ce. Ar fi curios să se spuie dacă d. Madan nu poate intra în ţară pentru că e redactorul Moldovanului sau sunt şi lucruri de o natură mai intimă care îl fac nedemn de a calca pămîntul ţărei romîneşti.

—

Un ziar din capitală spune că d. Arthur Filotti a fost provocat la duel de fostul poliţai din Brăila, d. Brăescu, actual poliţai la Tulcea.

Martorii d-lui Filotti, d-nii lt. Eliad şi Toma Drăgulinescu au declarat martorilor celuilalt, d-nii Prat şi Arghirescu, că clientul lor nu poate da satisfacţie unui om care n'a cerut satisfacţie altora cari l-au tratat la fel.

Se ştie că poliţaiul din Tulcea—pe vremuri şeful poliţiei din Brăila—a avut şi un mic incident de asemenea natură şi la Iaşi.

—

Lăsăm întreaga răspundere confratelui nostru din capitală care publică următoarele relativ la nişte neregularităţi petrecute la prefectura de Vaslui:

Din prima zi cînd au păşit liberalii la putere, s'au dedat la tot felul de abuzuri şi afaceri veroase în detrimentul statului.

Acum ni se semnalează din Vaslui că, în urma unui denunţ primit la ministerul de interne, s'au dovedit în sarcina administraţiei acelui judeţ grave abuzuri.

Numai la capitalul pentru întreţinerea soselelor s'a constatat o delapidare de 30,000 lei la furnitura petrişului.

Anchetă a fost condusă de d. Cantuniari, inginer al statului, excludîndu-se din ancheta inginerul judeţului.

—

DIVERSE

— A fost arestat şi înaintat parchetului Vasile Rotariu din comuna Epureni, care a furat un ceas de aur de la d. Maxim Forăscu.

— Eri a fost înaintat parchetului Eustrat Teodoroff, un vestit hoţ, şi un vechiu client al puşcăriei.

— Copilul Neculai Ionică din Şendreni, a căzut dintr'un nuc, rănindu-se mortal.

Nenorocitul copil a fost adus şi internat la spital.

27

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL III-a

Isbucneşte în plâns. Margareta care a intrat o clipă fără ca d-na Armieres, nici sora sa să o fi putut vedea, s'apropie de mama sa.

D-na Armieres, Valentina, Margareta

MARGARETA.—Mamă.

D-na ARMIÈRES.—Margareto. Ce cauţi aci?

MARGARETA.—Datoria mea e să fiu lîngă tine cînd ai ai vr'o neplăcere.

D-na ARMIERES.—Tu bănueşti ceva?

MARGARETA,—Am ghicit că se juca în casa noastră o dramă, al cărei martur ţineaţi să nu fiu şi nu regret de a fi surprins confidenţele de azi care vă învăţa ceea ce vă căzneaţi a-mi ascunde.

D-na ARMIERES.—Tu ştii?

MARGARETA,—Că cine va s'a presentat, că ţi-a făcut cereri, ce ai răspuns tu, şi restul.

D-na ARMIERES.—Aşi fi dorit să te las în neştiinţa neinţelegerilor noastre.

MARGARETA.—Ar fi fost dinpotrivă de preferat căci repede te-aş fi consolat şi scapat de acei cari au venit să te turbure spre a capata bani.

VALENTINA.—Margareto!

D-na ARMIÈRES.—Ce ai hotărît tu?

MARGARETA.—In preocupaţiile sale, papa, nu s'a gîndit de cît la mine, la fericirea mea care nu trebue să fie compromisă. Dar aş fi o fică de despreţuit, ştiind că voi primi de la voi un dar care v'ar sărăci cu desăvîrşire. Cum aş putea trăi eu fericită dacă aş fi fata unui falit? *(Privind pe Valentina)* sau dacă cine-va ar putea pretinde c'a fost furat de tata.

D-na ARMIERES.—Şi tu ai bănuit o clipă că noi am fi primit.

MARGARETA *cu emoţie.*—Nu mă împinge a discuta. Nu îmi ridica curajul meu. 'Mi trebue. Dar la rândul meu nu mă voi gândi de cât la tatăl meu şi la neplăcerile pe cari le va avea.

D-na ARMIERES.—Neplăceri?

MARGARETA.—Oare n'au venit s'ameninţe până în casa lui pe tata spre a îl forţa să îşi vîndă uzina?

VALENTINA.—Nu s'a presentat fratele meu de cît după invitaţia mamei şi nici o ameninţare n'ar fi fost aruncată, dacă d. Armieres nu ar fi respins brusc propunerile care îi se făceau.

MARGARETA.—Şi care erau avantajoase pentru d-nul Rouchon.

VALENTINA.—S'a crezut că ele erau de primit.

MARGARETA.—Oare d. Rouchon are drepturi aci?

VALENTINA.—Egale acelora ale d-lui Armieres.

D-na ARMIERES.—Copiii mei!

VALENTINA.—Dar fiind-că ai auzit convorbirea noastră, tu ştii de asemeni că tata, Jean şi eu am renunţat în favoarea d-nei Armieres.

MARGARETA.—Da. De alt fel dacă abnegaţia ta ar fi sinceră, crede însă că nu voiu nimic de la mila voastră. Dorim să fim achitaţi faţă de voi. Du-te şi regăseşte pe d. Rouchon şi pe Jean, du-te. Lîniştesteî! Ceea ce le datorim, se va plăti. Spre a-i despăgubi, am zestrea mea.

VALENTINA.—Nici tatăl meu, nici Jean n'ar aştepta să-ţi fie ţie obligaţi.

MARGARETA.—Tu ai primit să fii obligată tatălui meu trăind în casa lui în loc să trăeşti în casa tatălui tău.

VALENTINA.—Margareto!

D-na ARMIERES.=Fata mea, te rog.

MARGARETA.—Oh! cum am avut dreptate să mă tem de tine. Simţeam eu că tu nu îmi eşti o soră bună, ci o neprietenă instalată în casa noastră. Aşteptai ora spre a triumfa asupra noastră. Şi aï tăi toţi aşteptau clipa să nimicească pe tata. Ah! familia ta, ştiam bine că prin ea vom suferi noi.

VALENTIMA.—Şi noi n'am suferit prin a ta?

D-na ARMIERES.—Valentino!

MARGARETA.—Din cauza familiei mele?

VALENTINA.—Da, am fost bogaţi, am fi putut trăi fericiţi... Dar tatăl tău a venit şi a gonit pe fratele meu. Şi ne a luat fericirea noastră, averea noastră, uzina aceasta care ne aparţine în care s'a instalat ca stăpîn, şi a dus'o la ruină, la faliment. Tu pretinzi să faci pe generoasa. Tu vorbeşti să ne plăteşti cu zestrea ta, care e a noastră, căci tu nu o datoreşti tatălui tău, dar mamei care a moştenit'o de la bunicul.

D-na ARMIERES.—Ah! tăceţi, pentru D-zeu tăceţi. Nu voesc să văd pe fetele mele stupindu-se între ele sub ochii mei... *(cu o exaltare crescîndă)* Toţi acei care mă ating trebue oare să să urască şi face voi din toţi ai mei vraşmăşi! Căci eu sunt nenorocită care v'am despărţit, care vă armez unul în potriva celui l'alt.

(Va urma)

Ultime informaţii

In unul din numerele trecute ale ziarului, am arătat că afacerea doctorului Rakowski va veni curînd în dezbaterea instanţelor judecătoreşti, expulzatul fiind hotărît să se întoarcă în ţară, pentru a provoca arestarea sa şi sezisarea justiţiei.

Din sorginte demnă de toată încrederea, aflăm că guvernul, de teama unei hotărîri care i-ar putea provoca o mare încurcătură, s'ar fi oprit la soluţia următoare: de îndată ce d-rul Racowski va pătrunde pe teritoriul statului român, să-l aresteze şi să-l trimită înapoi peste hotar, fără a încheia lucrările necesare, şi fără a-l mai aduce înaintea instanţelor judecătoreşti.

Sistemul e practic, dar nu e nou.

Am relatat în numărul de eri al ziarului un mic incident provocat de insinuările unui pseudo-coleg de gazetărie şi care avea drept urmare o investigaţiune intreprinsă de d. Brief, şeful siguranţei, pe lîngă omul de serviciu al administraţiei ziarului nostru.

Colaboratorul nostru pe care-l privia mai de-a dreptul acea informaţiune, ne roagă să reducem incidentul la proporţiile cuvenite, crezînd că i s'a dat o importanţă exagerată, cu deosebire în ce priveşte demersul d-lui Brief. E drept că d-sa a putut da lesne crezare unei mici inscenări de spionagiu „colegial", dar nu a recurs la investigaţiuni propriu zise, ci s'a mărginit a cere—în stradă—o inofensivă informaţiune de la zisa persoană din serviciul administraţiei, crezînd de sigur că aceasta e maxima atenţiune ce se poate acorda informaţiunilor date,—deşi necerute—din partea stimabilului coleg de ziaristică.

Un ziar publică următoarele rînduri de o importanţă considerabilă şi care nu va scapa desigur cetitorilor noştri:

„Din dosarul instrucţiei afacerei Vasile M. Kogălniceanu, lipsesc 78 de pagini.

„Este ciudat că toate aceste şaptezeci şi opt de pagini lipsesc din faimosul dosar secret, ce după afirmaţiunea unor persoane de cea mai înaltă consideraţiune, cari au avut acel dosar în mînă, conţinea dovezi zdrobitoare de culpabilitatea d-lui Spiru Haret, actual ministru al instrucţiunei publice şi a încă două-trei feţe însemnate ale regimului de azi.

„Fără îndoială deci că d. Spiru Haret ştie unde se găseşte acele 78 pagini din dosarul Kogălniceanu şi mai cu samă ştie cine a avut interesul să le sustragă.

„Cerem o anchetă severă căci nu se mai poate tolera sistemul practicat deja cu prilejul descoperirei tragerilor false, cînd ca prin farmec au dispărut borderourile titlurilor de rentă eşite la sorţi şi plătite".

Afacerea Costăchescu.—Cercetările în afacerea lui Costăchescu, după cum am spus, continuă să se facă, în scopul de a se mai descoperi complici, căci credinţa autorităţilor e că factorul Costăchescu, a avut un mare număr de complici.

O persoană care e în măsură de a cunoaşte în deaproape afacerea dispărutului factor poştal, ne-a dat cîte-va amănunte, pe care le împărtăşim cetitorilor.

In primul rînd ţinem să arătăm că svonurile ce se răspândiseră cum că Costăchescu s'ar fi reîntors în ţară şi ar fi fost arestat, sunt false. El se află la America, în California, şi din corespondenţele ce s'au confiscat, se vede că numitul factor o duce foarte greu, căci a rămas aproape fără bani.

Imprejurările prin care Costăchescu a reuşit să treacă graniţa, cetitorii le cunosc deja, aşa că nu mai insistăm asupra lor; e de relevat însă faptul că poşta întru cît-va e vinovată de delapidarea şi dispariţia lui Costăchescu.

In adevăr, buna lui credinţă era deja pusă la îndoială în ultimul timp şi cu atât mai mult cu cît Costăchescu, care făcea serviciul la mandatele poştale, a fost surprins falşificând semnăturile diferiţilor comercianţi pe mandate, însuşindu-şi şi diferite sume de bani.

In loc să fie pedepsit, Costăchescu a fost trecut de la mandate, *la valori*, în vagonul de poştă a trenurilor ce circulau pe linia Iaşi-Mărăşeşti, unde avea mai multă răspundere, avînd une-ori pe mînă, cum a fost în ziua când a dispărut, valori mari.

Poşta a avut deci încrederea unui om care cu puţin timp înainte se făcuse vinovat de necinste.

Numărul complicilor lui, încă nu se ştie exact; totuşi după cum se vede, mai în fie-care zi autorităţile descoper câte un nou complice.

E de relevat încă un fapt ilegal ce s'a comis cu ocazia cercetărilor în afacerea lui Costăchescu: toată corespondenţa ce venea din America, a fost în mod ilegal deschisă şi cercetată, spre a se vedea dacă corespondenţa nu aparţine lui Costăchescu!

Mulţi comercianţi s'au plîns chiar direcţiunei generale a poştelor pentru acest fapt.

Pe de altă parte poliţia face zilnic descinderi şi percheziţii, pe la locuinţele factorilor poştali şi a diferitelor persoane care sunt cu totul străine de afacerea lui Costăchescu.

Bieţii oameni se pomenesc de o dată pe neaşteptate, cu 5—6 agenţi de la poliţie întrînd în casă şi rescolind în dreapta şi în stînga, iar în urmă dacă văd că nu găsesc nimic, de scuză.

Asupra acestui fapt, atragem atenţiunea d-lui Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei.

Se poate proceda în alt mod, aşa ca să nu se alarmeze lumea. S'a procedat la început bine şi s'a reuşit să se descopere o parte din complicii dispărutului factor poştal, complici care au fost înaintaţi parchetului şi care au fost depuşi la penitenciar.

Eri după cum am spus a fost adus la parchet, Constantin Savinescu, din comuna Fântânelele, judeţul Suceava, la care s'a găsit o corespondenţă a lui Costăchescu.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu, i'a luat un interogator şi în urmă a fost trimis la penitenciar.

Vom ţinea în curent pe cititori.

Inscrierile la liceul Naţional au început.

Măsuri severe însă s'au luat de Minister şi anume cu privire la plata taxelor de frecventare, măsuri cari consistă în aceia că nici un elev nu va fi înscris în catalog dacă nu va prezenta recipisa de plata taxei pe primul trimestru înainte de 1 Septembrie.

Măsura aceasta însă e contra regulamentului, întru cât ultimul termen pentru achitarea ratei 1 e până la 30 Septembrie.

D. Iulius Kuffner, de loc din Solca care a venit să stea puţin timp în Iaşi, a reclamat autorităţilor că vechilul D. Nichita, de la d. Leon Juster din Voineşti i-a secquestrat copiii sub pretext că are de primit de la el o sumă de bani.

Consulatul austro-ungar a cerut intervenirea autorităţilor.

Ministerul Cultelor şi Instrucţiunei publice a chemat pentru ziua de 19 August o nouă serie de 48 de absolvenţi ai şcoalei normale de învăţători, pentru a'şi alege locuri în învăţămîntul primar rural.

Ministerul Instrucţiunei publice a luat o dispoziţie, care prezintă oarecare interes cu privire la gazdele elevilor, ce au a frecventa şcolile statului.

Cei ce vor a ţine elevi în gazdă, pe lîngă că trebue să obţină o prealabilă autorizare din partea direcţiei liceului vor mai trebui să prezinte un certificat din partea comisarului respectiv că se bucură de o bună moralitate pe lîngă acel al medicului despărţirei că locuinţa se prezintă în codiţiuni higienice şi deci proprie de a fi locuită de elevi.

Dispoziţia d-lui Haret are incontestabil o parte bună—cînd e vorba de imoralitatea gazdei şi higiena locuinţei. Ce te faci, însă, cu elevii saraci care n'au de unde plăti cînd ie vorba de locuinţi bune şi higienice.

Nu ie aşa că prezintă şi un mic cusur?

Judiciare.—Cu începere de mîine şi pînă la sfîrşitul vacanţei, tribunalul va fi prezidat de d. Iulian Teodorescu, asistat de d. Demetrescu.

— Criza a început să se resimtă în toată puterea cuvîntului; pe ziua de eri au fost protestate la tribunal 38 polite, din care cea mai mare parte erau ale diferiţilor arendaşi.

— Cetitorii cunosc cazul locotenentului I. Teodorescu, din strada Codrescu, care împreună cu soţia sa, a dat mai multe lovituri de sabie tînărului Titus Grădinescu.

Astăzi în urma cercetărilor parchetului,—d. locot. Teodorescu, împreună cu d-na Teodorescu, au fost daţi judecăţei peutru maltratări grave.

— Astă-zi a fost adus la parchet A. Cohn, din strada de Jos, care a maltratat grav pe d. Isac Goldemberg, scoţîndu-i un ochiu cu un cui.

Militare.—Inainte de plecarea la manevre, d. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, care se va reîntoarce la sfârşitul lunei din concediu, va inspecta trupele din garnizoana locală.

— La manevrele de toamnă dintre schimbaşi nu vor fi chemaţi de cît acei care au instrucţia complectă.

— Consiliul de răsboi al corpului 4 de armată va fi convocat pentru zilele de 27, 28 şi 29 August a. c.

Ecouri Clericale.—Lucrările pentru restaurarea M-rei Varatec vor fi terminate probabil la toamnă.

— Examenul pentru admiterea în şcoala de cântări bisericeşti, de la Mitropolie, se va începe la 1 Septembrie a. c.

— Preoţii din comunele rurale au fost invitaţi de a lucra împreună cu învăţătorii şi autorităţile comunale, pentru liniştirea deplină a spiritelor dela sate.

— Superiorii Mânăstirelor vor înainta cassei bisericelor un raport asupra vizitatorilor din vara aceasta, precum şi asupra donaţiunilor ce s'au făcut cu ocazia vizitărei mânăstirilor.

— De oarece numărul diaconilor este cu totul restrâns, aflăm că Sf. Sinod va lua hotărârea ca să se hirotonisască diaconi dintre cântăreţii bisericeşti, care se disting prin aptitudinea lor.

D. N. Gane, primarul oraşului s'a reîntors azi dimineaţă în localitate, venind de la Slănic.

D. Sturdza Constantin, absolvent al şcoalei de cadeţi din Mahrich—Weisscherben, făcându'şi stagiul în regimentul 4 roşiori, a fost avansat la gradul de sub-locotenent şi repartizat în regimentul Cantemir No. 12.

Seria a doua a elevilor saraci din şcoalele primare din localitate care au fost trimeşi la M-rea Agapia, se va reîntoarce în localitate peste o săptămînă.

D. Al Iliescu doctorand în medicină, a fost numit subchirurg intendent al spitalului judeţean din Podul-Turcului.

O nouă recomandare în secret s'a făcut la prefectura de judeţ.

E vorba de înlocuirea unui alt copist de la serviciul administrativ cu un licenţiat în drept.

Un mare număr de pelagroşi de prin comunele rurale din judeţul nostru, care au fost supuşi unui lung tratament la pelagroseria de la Ungheni, au fost vindecaţi şi trimeşi la locurile lor.

Parchetul de Bacău a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea comerciantului Altăr Rottemberg, care a fost declarat în stare de faliment şi care a dispărut.

Cercurile politice vorbesc cu perzistenţă că vom avea o remaniare ministerială la începutul lunei Octombrie.

Cel dintâi care va pleca—fără să vrea—va fi d. Toma Stelian. Incolor şi anost, incapabil de nimic—ziua bună se cunoaşte de dimineaţă,—ministrul de justiţie se clatină rău. O probă că'şi dă seama de asta e c'a ţinut să se acorde amnestia înnainte de a pleca în concediu, ca să aibă la activul său cel puţin contra semnarea decretului acesta—pe care Regele l-a determinat, nu d. Stelian.

In ordinea clasificărei la sacrificare vine d. Haret; altă-dată inamovibil în ministerele liberale, a căzut singur în groapa ce a vrut să sape inamovibilităţii. Nesăbuinţa sa a sguduit prea mult guvernul şi prea de timpuriu ca să nu împingă pe d. Brătianu şi chiar pe d. Sturdza să-i refuze ori ce sprijen.

Sub-revizorul şcolar d. C. Brudariu continuă să ducă duşmănie contra şefului său, d. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului.

Se ştie că de la 1 Iulie, de cînd fusese numit d. Sachelarescu ca revizor, d. Brudariu n'a mai dat pe la revizorat până ce acesta n'a plecat în concediu.

De la această dată d. Brudariu a continuat a funcţiona până acum cîte-va zile, cînd d. Sachelarescu s'a reîntors din concediu.

D-sa de la reîntoarcerea revizorului şcolar, n'a mai venit pe la revizorat, cu toate că este atît de mult de lucru.

Felicitări d-rului Lucaci.—D. Doctorand N. Gh. Cădere, preşedintele societăţei studenţilor în Medicină din Iaşi a adresat, în numele acelei societăţi, următoarea telegramă de felicitare vrednicului luptător de peste munţi şi noul ales al Beiuşului:

Un fior de bucurie nespusă a străbătut prin inimile noastre aflînd că ai isbutit să te alegi. Să trăeşti! Şi succesul de acum să te însoţească în toate faptele mari pentru cari lupţi.

O rectificare.—Un prieten din Focşani, autorizat a vorbi cînd e vorba de politica conservatoare din judeţul Putna, ne atrage atenţiunea asupra unei vădite nedreptăţi ce s'a făcut de unii corespondenţi d-lui I. I. Teodorescu, directorul ziarului „Apărarea Panciului" şi ne roagă să publicăm rectificarea care urmează:

„Nu fără mirare lumea din Focşani a cetit zilele trecute o corespondenţă, în care se atacă şi se apreciază pe cît de răutăcios pe atît şi de nedrept, acţiunea politică a d-lui I. I. Teodorescu din Panciu, proprietarul ziarului „Apărarea Panciului", ziar ce combătea apucăturile neonestea ale tînărului oriental Săveanu şi acolitului său tovarăşul Kirculescu. D. Teodorescu, poate singurul conservator militant astă-zi în plasa Zăbrăuţ, cea mai importantă din judeţ, fiind-că a îndrăznit să scrie la gazetă că Săveanu şi Kirculescu umblă cu mîinile în buzunarele altora, d-sa a fost chiar brutalizat şi acum colac peste pupăză unii corespondenţi sportsmani îl atacă şi-l prezintă drept colectivist.

Această politică a la Vîrnav credem că trebue să dispară şi dacă a făcut ceva şcoală defunctul, să se exerciteze în altă parte, nu la noi".

Un arhitect al ministerului de interne va veni zilele acestea în localitate spre a vizita terenul de lîngă abator unde urmează a se construi noul penitenciar.

După cum am anunţat, d. C. Rădulescu, sub-directorul închisorilor, cu ocazia inspecţiei penitenciarului local, a declarat că lucrările pentru construirea noului clădiri se vor începe cît de curînd.

Piaţa comercială este uimită la ce preţuri s'a urcat cerealele şi furajele.

Ast-fel pentru vagonul de grîu morarii plătesc pînă la 1750 lei, pentru orzoiacă preţul a ajuns la 1450, ovăzul 1250.

Fînul este şi el foarte scump şi la licitaţia ţinută pentru furnitura necesară corpului IV-lea de armată ofertele au indicat 8 lei 75 bani suta kilograme fîn, iar paiele de orzoaică se plătesc pînă la 30 lei stînjenul.

Se prevede că preţurile vor merge în spre şi mai mare urcare; în special furajele, fiind-că seceta este extra-ordinară şi în unele părţi vitele nu mai au de pe acum ce mînca.

D. Vasile Kogălniceanu, care a avut să îndure timp de patru luni de zile rigorile închisoarei, spre mai marea caracterizare a regimului liberal şi democrat de astăsi, a vizitat astăzi redacţia noastră şi ne-a mulţumit pentru atitudinea noastră.

= Ideile mele se prea poate să nu le împărtăşiţi. Dreptatea trebuia, însă, aparată. Aşa aţi făcut şi vă pot asigura că mi s'a făcut o mare nedreptate.

D. Kogălniceanu vorbind ast-fel n'a spus de cît adevărul, căci îi s'a făcut o mare nedreptate

---

Din cauză că linia telefonică Iaşi-Bucureşti este întreruptă pe ziua de astă-zi suntem nevoiţi a apărea fără telegrame.

Linia aceasta telefonică ni se pare că va deveni celebră prin modul cum nu serveşte publicul şi a chipului cum din cauza ei marele public are de suportat numai neajunsuri.

D. Cerchez, directorul poştelor şi telefonului poate fi mîndru de opera ce a desăvârşit, a reuşit să aibă o linie telefonică care coastă o groază de bani şi necesitează o sumă de funcţionari pentru ca să auzi mereu: nu respunde Galaţii! Linia-i deranjată!

Mai fă cîte-va linii de astea, d-le Cerchez, că una nu-i de ajuns, pentru a caracteriza suficient serviciul telefonic din România.

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

Institutele-Unite

IASI

Anul al 42-lea

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni,

semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

T. PISOSKI

AVOCAT

Orele de cons.: 8—10 dim. şi 5—7 seara

6 strada Unirei

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Dr. L. GHELERTER

Medic al soc. „Fraterna Păcurari"

reîntors din Strunga unde a funcţionat ca medic al băilor, şi-a reluat clientela.

Consultaţiuni 8—10 dim; 2—3 p. m.

VACCINARI şi REVACCINARI

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

în Iași la Konya, Racovița Mareș farmaciști

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, ȘLEFUITE ȘI NEȘLEFUITE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

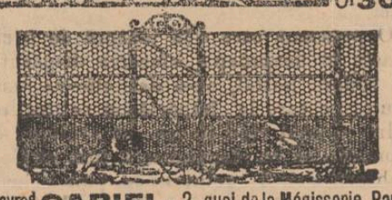

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Iași.—Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 222.—Duminică 19 August 1907

CRONICA SĂPTĂMÎNEI

IDEEA DE PATRIE

Cu un gest care trăda o indignare profundă, simpaticul meu tovarăş de drum îmi întinse foaea în citirea căreia se cufundase pînă atunci.

— Citeşte, d-le! Citeşte, mă rog, îmi zise el cu o mînie abea reţinută.

Dar fără a-mi da timpul de a-i îndeplini dorinţa, el se apropiă de mine, înclinîndu-se înainte cu o mînă pe genunchi, şi începe să-mi vorbească, aşa, neaşteptat, cu un glas în care vibra ceva straniu.

Trenul înainta prin cîmpiile dogorite. Un abur cald venea prin geamul pe jumătate deschis Şi în zgomotul asurzitor al miilor de ciocane ascunse de care-mi ţiueau urechile, glasul celui care-mi vorbea părea că vine de aiurea, de departe, din aerul ferbinte ce se rîdica de pe cîmpiile nesfîrşite.

— Ne-au făcut de rîs, domnule! Ne-au făcut de rîs, în faţa străinătăţei. Ştii! cu congresul de la Stutgard, în care ne-au arătat ca pe o ţară de sălbateci. Nu vreau să ştiu ce s'a petrecut la noi; nici nu vorbesc de aceasta. Ori ce ar fi făcut guvernul, îl priveşte; în tot cazul ne priveşte pe noi şi numai pe noi şi nimeni n'are dreptul, sub nici un cuvînt, să se amestece în treburile noastre interne. Oare aici la noi se interesează cineva de ce face guvernul german sau francez? Oare măsurile de ordine internă ale unui stat străin, fac vre-odată obiectul protestărei noastre? Intr'un cuvînt, mă rog: nu suntem fiecare stăpîni în casa noastră?..

De şi încredinţat că tovarăşul meu avea dreptate, încercaiu totuşi să rîdic cîteva obiecţii, întrerupîndu-l. Astfel îi vorbii de împrejurările excepţionale prin care trecem, de oarecare sîngeroase abuzuri de autoritate, de oare-cari nesocotiri de drepturi publice, de oarecari excese care samănă a prigoniri nejustificate, de care guvernul actual pare a se fi făcut vinovat. Şi i-am mai spus că părerea multora înclină înspre ideea că dreptul fiecăruia de a fi „stăpîn" în casa lui, are o măsură şi o limită peste care nu se poate trece fără a nu da drept vecinului de a se amesteca în el. In fine i-am spus că dacă într'adevăr ne-am făcut vinovaţi de ceva, nu trebue să ne ferim de judecata dreaptă a altora, nici de mustrarea nici de osînda chiar, pe care am merita-o.

Dar răbdarea interlocutorului meu perdu ori ce margeni. Incruntîndu-şi privirea, el mă opri cu un gest scurt; şi pe buzele sale mi se păru că flutură ceva adînc despreţuitor.

— Va să zică anarhiştii au dreptate! Dar d-ta ştii cine sunt acei cari ne-au ponegrit acolo? D-ta ştii cine sînt *romînii* (şi cuvîntul acesta îl apasă cu o intonaţie de subtilă ironie) cine sunt romînii cari ne-au denunţat lumei străine?

Nu ştii, fireşte! Nu te interesează să ştii. Ca şi cum aceasta n'ar fi însăşi partea cea mai interesantă a chestiunei. Ei bine, domnule, denunţătorii noştri sînt anarhişti curaţi, oameni fără ţară şi fără dumnezeu, suflete zbuciumate care trăesc fără nici un căpătăiu într'o lume născocită de imaginaţia lor bolnavă Ei nu-s romîni, cum nu sunt eu turc,—şi cum nu eşti nici d-ta, cred.—Mai mult! Cînd ţi-aşi spune că ei nu sînt altă ceva de cît nişte simpli străini expulzaţi din ţară, îmi vei da oare dreptate în felul meu de a vedea şi de a judeca lucrurile?

Cuvintele călătorului mă încălzeau. O vie simpatie mă apropia de omul acesta în care vedeam un bun tată de familie, de moravuri severe, de o morală riguroasă, obicinuit să apere cu un adevărat fanatizm patrimoniul de cinste al numelui şi al familiei sale. Dar cum ochii nu-mi mai clipoceau de căldura moleşitoare, cum urechile nu-mi mai ţiueau de zgomotul trenului, cum, înviorat, căpătasem gust de vorbă, încercaiu—mai mult din spirit de contradicţie—o nouă întrerupere.

— Aveţi dreptate! Nu ştiu cine sînt faimoşii delegaţi romîni de la Stutgard. Dar dacă într'adevăr ei sînt oameni cari s'au născut pe pămîntul acestei ţări, şi dacă—după cum spuneţi—au suferit de rigorile guvernului actual şi fac parte din numărul celor surguniţi peste hotare, fără nici o vină hotărîtă, — atunci nu le pot contesta nici de cum, ba chiar nu mă pot opri de a legitima, dreptul de a fi avut purtarea ce au avut-o.

Prietenul meu (inima mea începea să vadă în interesantul tovarăş, un adevărat prieten) pufni de cîteva ori, vădit iritat,—apoi cîte-va clipe păru că gîndeşte. In fine luîndu-mi mîna, mă privi drept în ochi, cu o privire schimbată în care era parcă o caldă bună-voinţă, şi-mi spuse cu un glas în care era totuşi o adîncă şi nestrămutată convingere:

— Eşti încă tînăr, nu cunoşti lumea în deajuns. Patria! domnule, iubirea de patrie, iată virtutea cea mare! învaţă-te a avea această virtute, şi atunci mă vei înţelege.

Şi înghemuindu-se în colţul său, tăcu,—lăsîndu-mă să meditez la cuvintele profunde pe care mi le spusese.

Trenul alerga cu zgomot, şi o suflare dulce năvăli prin geamul întredeschis alintîndu-mi uşor fruntea înferbîntată.

E. Herovanu

Congresul profesorilor

Pe ziua de 28 August a. c., se vor întruni în congres membrii învăţămîntului public din Romînia. Vor lua parte la acest congres profesorii de toate gradele: primari, secundari şi universitari.

Ce nevoe mare a provocat acest congres şi ce se va discuta în el?

D. Spiru C. Haret prin măsurile sale anarhice şi insolite a produs în sinul corpului didactic în genere o atmosferă de presiune morală fără păreche.

D-sa din al doilea al său minister ştiuse a zădări corpul didactic prin măsurile de represiune politică luate contra unor emeriţi profesori. Darea în judecată a profesorilor din Ploieşti în 1903 a provocat strîngerea mai de aproape a profesorilor în cercuri didactice, şi sub aparenţa de întruniri colegiale, raţiunea unor asemenea cercuri a fost de a sta de veghe la orice atingere a demnităţii corpului didactic.

Astăzi acelaşi domn Haret vine mai cu furie şi caută a lovi direct o samă de profesori cu simpatii conservatoare, iar indirect a ştirbi mult principiul inamovibilităţii corpului didactic. Cercurile didactice nu s'au mişcat şi afară de cîteva întruniri în contradictoriu la cercul din Bucureşti, încolo muţenie, lene, neacţiune, pare că liberalii ar fi stăpînind direcţiunea acestor cercuri.

Iată de ce credem că întrunirea în congres e mai bine venită. Corpul didactic va arata că vede în ministrul şcoalelor un duşman al şcoalei, un prigonitor al său, un istovit în cariera sa politică.

După ce ministrul actual îşi are sufletul său încărcat cu cele mai multe păcate, pentru că este acela care a nesocotit mai mult legile, a creat precedente nefaste, a îndopat mai mult pe ai săi, şi a ştiut să se încunjure cu subalterni unelte, nu dascali conştienţi de colegialitatea de corp, vrea să întineze şi corpul didactic de acest virus al său.

Congresul didactic va curăţi atmosfera şcoalei de nourii negri ce izvoraşe cu atîta năvalnic de la ministerul instrucţiunii.

Congresul petrolifer

După congresul proprietăţei literare, congresul petrolifer este al doilea congres internaţional ce se ţine în ţeara noastră. Şi primul şi cel de azi au avut rostul lor a fi ţinute în ţeara noastră. Nu pentru că însemnăm ceva în mişcarea literară, că ţinem în concertul statelor europene un rang oare-care ca popor cu o cultură şi desvoltare literară aleasă; era logic să se fi ţinut congresul din anul trecut, dar din punctul de vedere al fraudei literare pe care o practicăm cu un deosebit talent, Romînia neglijează cu voinţă orice drept de autor al scriitorilor străini. Nicăeri nu se face un mai mare rău literaţilor străini ca la noi. Şi sediul acelui congres al proprietăţei literare era logic ca odată să fie şi în incinta ţărei noastre. O legiferaţie a urmat declarînd dreptul de autor ca inalienabil.

Congresul petrolifer are însă o însemnătate deosebită. Ţara noastră după Rusia e prima în Europa care se bucură de o bogăţie în terenuri petrolifere. Dacă capitaluri străine ar intra la noi şi s'ar face o exploatăţie mai raţională şi mai sistematică, producţia şi exportul nostru de petrol ar fi triplat. Consideraţiuni de ordine politică şi naţională ne-au făcut să preferăm a nu solicita concursul băncilor şi societăţilor străine de exploataţie şi să rămînem la vechile sisteme. Totuşi în ultimul timp s'a făcut mult în direcţia aceasta, Romînii bogaţi au văzut că nu era riscat de a avansa o parte din capitaluri spre a cumpara terenuri petrolifere sau de a cumpara acţiuni şi vom avea ce arata congresiştilor din toată lumea. Atît în vizitele ce le vor face în localităţile cu petrol, cît şi la expoziţia organizată şi care e foarte bogată şi variată, congresiştii vor avea un tablou destul de exact de desvoltarea industriei noastre petrolifere.

Nu ştiu cît am cîştigat în urma congresului de proprietate literară; cît vom cîştiga în urma acestui congres e lucru nediscutabil.

Oamenii cari vin să participe din toate colţurile lumei, vor aduce lumini interesante şi folositoare desvoltărei industriei petrolifere şi vor avea ocazia să ne cunoască de a binele. Mulţi capitalişti străini cari de şi ştiu industria aceasta ce e în floare la noi, totuşi n'au văzut'o de aproape şi cu ocazia aceasta vor vedea-o Pe lîngă un cîştig moral vom avea fără discuţie şi un cîştig material plin de consecinţe frumoase pentru preţul petroleului nostru.

De aceea salutăm cu bucurie deschiderea acestui congres şi urăm bun venit oamenilor de ştiinţă veniţi din toate unghiurile lumei spre a ne cunoaşte, întreţinîndu-se de cea mai puternică bază economică a viitorului nostru şi a bogăţiei noastre naturale.

Ungaria liberală

Alegerea de la Beiuş în care părintele Lucaciu a fost ales cu o majoritate sdrobitoare, a deşteptat în inimele ungureşti tot şovinismul barbar al acestei rase încă primitive şi care ultima venită în Europa n'a părăsit încă apucăturile barbare ale orientului mongol.

In ziua reuşitei i'am văzut pe aceşti barbari, dînd foc Beiuşului din două părţi, distrugînd prin modul acesta curtea episcopală română şi câte-va clădiri de seamă. Dar nu era atîta; în alt colţ al Ungariei, la Panad, s'a desfăşurat o adevărată luptă. In urma unui scandal provocat de un ofiţer maghiar care pălmuise pe un ţăran român şi ataţase soldaţii să îl omoare, s'a deschis o adevărată luptă; mai bine de 45 de ţărani români au fost grav răniţi iar ţăranul Leon Cipariu a fost ucis.

Ziarele ungureşti salută cu plăcere acest atac găsind că merită să fie îndreptat în contra unei naţiuni de trădători;—pentru ele, un naţionalist în Ungaria care nu recunoaşte coroana Sf. Ştefan, e un trădător.

Şi pe cînd acestea se petrec acolo, pe cînd dreptul de naţionalitate e înăbuşit în Ungaria şi ori-ce român îndrăsneşte a-şi ridica fruntea e răpus mişeleşte—în timpul acesta socialiştii români din Ungaria vorbesc într'o întrunire la Budapesta apoteozînd libertatea acestei Eldorado internaţional. Românul Constantin Coşma, socialist Herveist spune:

„Strigătele acelor din patria—mumă, că aci (în Ungaria) vă puteţi aduna în toată libertatea, vă puteţi spune păsurile voastre şi sînteţi încredinţaţi că în afară pe stradă nu sînt adunate trupele gata de răsboi cu puşti şi cu tunuri.

„Spuneţi-le că *neagra străinătate* (Ungaria lui Kossuth) infierată de poetul naţionalist romîn, e mult mai largă, mai îngăduitoare cu voi, de cît patria mamă".

Cît de orbiţi sunt aceşti protagonişti ai internaţionalismului! Sub ochii lor se masacră o lume, pentru că voeşte să'şi arăte dreptul de trai, dreptul de naţiune, a cărei dispariţiune—spune d. Volmar-socialistul—e utopică şi totuşi socialiştii romîni din Ungaria nu văd şi nu aud nimic.

In sufletele lor s'a stins ori ce licărire de dragoste pentru neam, ei văd în sîngele romînilor ucişi, în casele distruse, în voinţele usurpate, în drepturile calcate—libertatea şi egalitatea pe care le-o dă Ungaria—ţara superioară prin această nouă. Ipnotizaţi de un vis fascinator ei nu văd în ce prăpastie sunt tîrîţi tocmai de această libertate pe care le o ocrotesc Ungurii, cari voesc să îi îndepărteze de neam, acordîndu-le libertatea de a duce o luptă protivnică intereselor lor naţionale.

Iată de ce Ungaria e liberală cu socialiştii romîni.

OAMENI ŞI LUCRURI

CARTURARII

Tocmai în momentul cînd treceam în revistă întîmplările zilei, meditînd asupra faptelor petrecute, adunînd în amintire observaţiile făcute sau putînd fi făcute asupra lor,—poşta îmi aduce un mic document de polemică..... didactică, literatură de sezon.

Un domn institutor, autor al unei geografii a judeţului Iaşi, se plînge de apariţia unei cărţi similare, datorită unui alt domn institutor, învinuind în acelaşi timp cartea nou apărută, de anumite greşeli de o relativă importanţă sau de unele potriviri în text, foarte puţine la număr, ce-i drept.

Intr'adevăr, dacă definiţia „casei părinteşti" seamănă în cele două manuale didactice elementare, am fi curioşi să ştim dacă definiţia în chestiune se putea să *nu* samene. Şi ce alta, bună oară, s'ar spune copilului de clasa doua că este casa părinteasca, dacă nu casa unde locueşte şcolarul cu părinţii săi?

Apariţia foaiei acuzatorii nu are însă, de sigur, scopul ştiinţific de a pune în evidenţă câte-va *asemenea* plagieri sau câteva mici lacune, căci ele se află în *ori-ce* manual de geografie elementară, după cum se pot găsi lesne erori în toate cărţile noastre elementare.

Dar am putea profita de acest prilej pentru a vorbi puţin de *toate* excesele cari se fac la noi cu cărţile de şcoală. Acum se pot observa şi studia cu înlesnire. Vitrinele librăriilor vor înlătura zilele aceste ori-ce alte cărţi ca să facă loc nenumăratelor manuale didactice: şi sunt enorm de multe, în tot cazul mai multe, mai variate decît în toată Europa!

Cine, în ţară la noi, nu e autor de cărţi şcolare, după programa statului? Fiecare capitală de judeţ are un însemnat număr de autori, o colecţie bogată de cărţi şi fiecare din dascălii şcolilor primare uzează rînd pe rînd de cercul său de influenţă pentru a-şi trece manualele întocmite. Nicăiri nu se înoesc şi nu se schimbă atît de des cărţile aprobate, recomendate sau împuse ca la noi; iar una din multele urmări ale acestui rău şcolar este greutatea pentru copiii săraci de a-şi procura cărţile nouă trebuincioase.

Lucrul mai e admisibil, întrucîtva, cînd e vorba de anumite obiecte ca matematicele, gramatica, unde metodele sunt mereu susceptibile de schimbări, problemele mereu reînoite. Dar ca un singur şi simplu judeţ — Iaşii bunăoară—să aibă cinci manuale de geografie, toate fatalmente asemănătoare între ele, e cam prea mult... Cercul mic de vînzare impune preţurile mari şi profitul extrem de mic nu îngădue o ediţie definitivă, bună şi eftină.

Inceputul de îndreptare ce s'a făcut cu cărţile de citire a dat roade, deşi încă prea puţin sensibile şi din nefericire s'a făcut cu manuale prea puţin ideale Cînd oare vom izbuti să avem cărţi didactice puţine, dar alese în interesul superior al culturei şi civilizaţiunei noastre? Cînd vor polemiza oare dascălii noştri *pentru* şcolari şi nu în contra lor?

Rodion

CĂTRĂ VIITOR

II.

Dar actuala generaţie şi cu ea actualii conducători ai neamului, constituiţi în partide, n'au respunderea viitorului, din cercetarea prezentului?

Noi credem că da.

Tocmai de aceia nu am propus a invedera prezentul, pentru ca din timp să se ia măsuri *ţintind către viitor*.

Partidul conservator, stăpân pe rostul vremei şi chemarea neamului, a făcut ceia ce trebuia să facă în îndeplinirea datoriei sale.

Dl. Take Ionescu, ca ministru de finance, într'o convorbire avută cu mine, îmi spunea: Inamovibilitatea funcţiunilor are cuvântul hotărâtor în schimbarea curentului social bolnav de astăzi; dar nu se poate croi inamovibilitatea pe de-antregul căci ar provoca o perturbare. Voiu face inamovilitate cu încetul şi pe nesimţite. Aşa a procedat d-sa.

Funcţionarii vamali şi cei financiari capatase stabilitatea prin legile d-lui Take Ionescu.

„Recunosc, spunea d. Take Ionescu, că fabrica de orez, din ţara românească este o greşală economică, dar trebuie menţinută pentru demnitatea statului, căci desele schimbări de legiuri economice, pun în rea lumină activitatea ţărei româneşti".

Ceia ce a făcut un partid, nu e bine să fie stricat de altul.

Lotăria de Stat, e o mare operă a partidului conservator, căci bani mulţi rămân în ţară şi oameni mulţi găsesc în această operaţie financiară, mijloace de traiu.

Creditul viticol, opera d-lui Tache Ionescu, are marea sa chemare, a readuce la viaţă un vechiu isvor de bogăţie al ţărei.

„Să sacrificăm amorul nostru propriu, pentru serviciul ţărei, spunea d. Take Ionescu, în şedinţa Camerei de la 13 Martie 1907, cînd se făcuse raportorul legilor cerute de guvernul liberal, abrogînd propiile sale legi". Aceste sunt semne bune, care ne asigură viitorul, dar activitatea partidului conservator s'a întrerupt la 13 Martie 1907.

La rînd, e activitatea partidului liberal, partid de guvernămînt, care are în actualele imprejurări marea sa chiemare.

Şti-va a-şi face datoria? Vom vedea. Dar care sunt semnele? La această întrebare, vor respunde cetitorii imparţiali, cugetători; nu surugii partidelor, nici defăimatorii de meserie.

Noi, n'avem pretenţia a fi găsit leacul, căutăm şi credem că am găsit boala; boalele vroim a le invedera tuturora; vom găsi satisfacerea dacă vom reuşi a convinge şi pe alţii, cu convingerea noastră. Poporul român este ne-apt a-şi apropia comerciul, zicea mai zilele trecute, un personagiu oare-care. Iar ca dovadă a acestei afirmări, se servea de două lucruri:

1) Indrumarea tineritului şi năsuinţa către funcţiuni;

2) Dispariţia clasei arendaşilor romîni. Faptele sunt adevărate, dar ele n'au ultimul cuvînt în viitorul unui popor. Aceste sunt momente de rătăcire, inerente unui popor setos de progres.

Cumintenia vine iar venirea sa a început.

Opera de regenerare însă, trebue să plece de sus în jos şi de jos în sus.

Linişteа la sate e operă de iniţiativă de guvern şi de iniţiativă privată.

Schimbarea curentului social e de iniţiativă de guvern în ceia ce-l priveşte, dar această iniţiativă, trebue ajutată şi impinsă de concursul întregei societăţi româneşti.

Părinţii, şi mai cu samă părinţii cu stare, trebuie să deprindă de mici copii lor, a privi în comerciu cea mai bună carieră.

Legi cu caracter economic, care să garanteze progresul muncei, sunt absolut necesare ţărei noastre.

Anarhia se întinde mereu şi a cuprins deja aproape toate clasele muncitoare.

Starea aceasta de lucruri e îngrijitoare pentru viitorul ţărei şi naşte datoria conducătorilor ei, a se gândi serios la măsuri de îndreptare.

Libertatea gândirei, a presei şi a cuvântului, sunt bunuri suficiente, câştigate de societatea modernă, când sunt bine întrebuinţate şi cu folos aplicate. Aceste bunuri însă, devin periculoase, atuncea cînd se abuzază de ele, atuncea cînd ele orbesc, cînd din practica lor se opreşte progresul din cale şi să distruge, în loc

să se îndrepte, ceia ce s'a creat deja după atâţia ani de muncă.

În ţara noastră, cu libertăţile noastre nu e nevoie de foc şi omor, nu e nevoie de anarhie, pentru a revendica un drept şi o îmbunătăţire socială, fie ele ori cât de radicale, sau fundamentale.

N'avem nevoie de cântat internaţionala, nici de concursul streinătăţii, nici a ne defaima ţara, legile şi neamul, pentru ca organizarea noastră economică să fie mai bună, mai raţională, ori mai complectă.

E de ajuns a usa de libertăţile ce avem, a alunga rălele şi a naşte domnia dreptăţii şi a echităţei. N'avem nevoie de socialişti, anarhişti, naţionalişti etc. pentru a ne croi viitorul.

Avem nevoie de capete luminate şi de buni români, pentru a îndeplini marea operă a progresului ţărei şi mărirea neamului.

G. D. Şerban

Opinia la „HUŞI"

(*corespondenţa particulară a „Opiniei"*)

Zilnic faptele se îngrămădesc în jurul nostru şi în calitate de cronicari imparţiali datori suntem a le înregistra.

Permutarea d-lui C. Vasiliu, fost jude instructor pe lângă Tribunalul nostru, e nodul discuţiunilor din cercurile huşene. De ce d. Vasiliu a cerut mutarea ? Se ştie cancanurile duse contra d-lui C. Vasiliu. Cum oraşul nostru este mic şi deci relaţiunile mai dese şi lesne de a deveni zilnice şi familiare, d. Vasiliu ştiuse a se face indispensabil societăţei Huşene, prin sociabilitatea sa în destul de cunoscută. Nu se poate ca această sociabilitate legată şi bine întreţinută să nu provoace răni unora, simpatii altora, gelozii multora. Şi judecătorul C. Vasiliu era în drept de a provoca de toate acestea în juru-i, mai ales că în exteriorizarea atribuţiunilor sale era cetăţanul anturat, şi ori cât cerinţele profesiunei i-ar fi impus un stoicism antic, nu el era omul croit pentru aceasta.

Dacă şi cei de la serviciul vămilor încă au ca tactică să-şi schimbe mai des slujbaşii, că se prea leagă de interese cu locul unde stau, dar încă un om care trăeşte o serie de ani într'un oraş mic de provincie, încă reuşeşte a-şi plasa o parte din sufletul lui acolo.

Iată ceia ce provoacă mai mult discuţia cercurilor huşene, căci cu permutarea d-lui C. Vasiliu la Buzeu, se rup legături de prietenie dintr'un cerc, unde traiul se deprinsese aşa de strâns. Ba cum avem şi poeţi în oraşul nostru, unul nu uitase a lega această mutare cu fabula lui Donici „*Lupul izgonit*".

— La cele relatate de noi despre întrunirea de Duminică de la d. g-ral Teleman şeful part. conservator din Fălciu, scribul de la confratele ieşan conservator, se vede că e în urmă cu politica, căci de ar fi de la noi din Huşi ar fi ştiut că vorba de o listă cu Adam Mitache era veche cu 10 zile în urmă şi că dar adevărul adevărat e că cu majoritate de voturi s'a hotărît abţinerea de la lupta electorală pentru comună a întregului partid conservator. Noi n'am relatat de cît faptul adevărat, bine înţeles cu un corolar că prin acel vot a eşit înfrînt d. Gr. Vericeanu, care crezuse a angaja partidul în dorinţa sa învăpăiată de a conlucra cu d. N. Cişman, fapt care aici la noi e de notorietate publică.

Pentru lămurirea însă a tuturor, putem azi preciza că toţi foştii junimişti, câţi au fost presenţi au votat pentru abţinere; asemenea au fost şi nuanţa P. Michiu. Pe cînd toţi ceilalţi care erau anume aduşi de a hotărî pentru luptă, a votat să ia parte la alegeri.

Pentru moment atîta avem de spus; nu credem însă că acest vot se va opri aici. Unii opinează pentru un răzvot, alţii văd deja ruptura şi mai adîncă. Ca cronicari le vom înregistra pe toate.

— Dl. Ion Antonescu, directorul şcoalei de băeţi No. 3, de şi pus de liberali în locul d-lui Stăcescu, a primit zilele acestea un avertisment din partea ministerului de Instrucţie în urma anchetei făcute de d. inspector şcolar Constantinescu. D. I. Antonescu trece de partizan al d-lui N. Cişman ; să fie vre-o legătură în aceasta ?

— Pr. I. Andriescu profesor de Religie la gimnaziul Anastasie Panu, are asigurări formale din partea d-lui Spiru Haret că va fi mutat la Iaşi pe ziua de 1 Septembrie în locul pr. I. Vasiliu decedat . Pr. I. Andriescu e un liberal clubist, cumnat cu d. Gh. Vântu, defensor eclesiastic ; prin atitudinea sa însă reuşise a-şi perde simpatia Episcopului Conon, a se pune rău cu o parte din partidul liberal şi a dori dar cât mai curând să scape de Huşi. Să vedem.

— Şi ai noştri de la Huşi au rămas entusiasmaţi de alegerea pr. V. Lucaci la Beiuş, căci văd în aceasta o reîntinerire a elementului românesc şi o îmbărbăţire la luptă pentru viitorul neamului românesc.

Nimic mai potrivit ca noi aceştia dela Prut care dăm cu nasul de Ruşi să visăm un ideal măreţ din redeşteptarea românilor dela Tisa în luptele lor seculare cu Ungurii.

— Decorarea moşneguţului Goian la Bezga s'a făcut cu o deosebită pompă. Defensorul eclesiastic d. Gh. Vântu singur a pus pe peptul bătrânului ctitor decoraţia şi a ţinut şi o mică cuvîntare. Faptele curat creştineşti şi româneşti ne umplu inima de bucurie.

— De băncile populare şi societatea de consum dela Moşna în altă corespondenţă.

Corespondent

Litere-Ştiinţe-Arte

La teatrul naţional vom avea mîne seară o conferinţă asupra laptelui. Iată un subiect totdeauna de actualitate într'un oraş—mai cu seamă—unde bîntuie în chip endemic atîtea boli cari necesitează o alimentaţiune esclusiv lactată şi unde prin urmare acest preţios aliment sufere atît de dese falşificări. De chestiunea laptelui se leagă, apoi, direct marea chestiune a mortalităţii copiilor şi în legătură cu aceasta ca şi cu actualitatea conferinţei d-lui medic veterinar Buzenchi ne revine o amintire, foarte recentă. Acum 2 ani după propunerea d-sale făcută într'una din şedinţele consiliului de higienă, s'a hotărît înfiinţarea unei societăţi pentru protecţiunea copiilor de prima vrîstă, în rîndurile cărora seceră moartea pe urma unei proaste sau insuficiente alimentaţiuni. Cu mult entuziasm propunerea fu primită; societatea fu înfiinţată .. în principiu, d. Gh. Lascar, primar pe atunci, promise un sprijin material şi moral din partea comunei,— dar nu avem ştiinţă că acea iniţiativă generoasă să se fi realizat. In arhiva consiliului de higienă există un frumos proces verbal semnat de „fondatori"; proiectul a rămas în cartoane, ideia s'a irosit odată cu entuziasmul trecător. De ce oare?

... E poate de folos să amintim iniţiatorilor de atunci că oraşul are şi astă-zi aceleaşi nevoi, că mortalitatea n'a scăzut, că victimile inocente aşteaptă şi acum generoasa intervenţiune a oamenilor ne inimă.

*

Cu o mare solemnitate s'a inaugurat zilele aceste un institut internaţional de observaţiuni ştiinţifice pe muntele Roza, în Italia, la o înălţime de 3.000 metri. La inaugurare a luat parte şi Regina Margaretta a Italiei. Fundatorul este profesorul Angelo Mosso.

*

Un caz curios de ştiinţă şi.... artă choreografică în acelaş timp. In oraşul Ardmore din Pensylvania o fată Theresa, probabil într'un bizar acces nervos a dansat timp de 48 de oare fără nici-o întrerupere. Medicii din acea localitate se ocupă de acel caz, căutînd explicaţiunea lui.

*

Una din cele mai preţioase broşuri din noutăţile literare apărute în „Biblioteca pentru toţi" este acea care cuprinde nuvele şi poveşti de Eminescu. Proza genialului scriitor este până astăzi mai puţin cunoscută şi mai puţin populară de cât opera lui poetică şi este aici o nedreptate. Proza maestrului este de aceiaşi nespusă bogăţie de imagini, de acelaşi colorit superb ca şi poezia lui şi e timp ca generaţia de astăzi să facă ce n'a făcut acea de eri : să cunoască proza lui Eminescu.

*

STRUNA ZILEI

ARTA CEA NOUA

Mîne, 19 August, la teatrul naţional conferenţa d-lui medic veterinar Buzenchi.

In cursul lunei Septembrie dl. inspector veterinar Jocu va ţinea o conferenţă la teatrul naţional.

Ce transformare, Melpomenă !
Drept artă, dramă şi actor
Vorbesc veterinari pe scenă.....
Teatru-i oare un.... abator ?

Informaţii

Micul tîrguşor Bivolarii, de abia revenit în simţiri pe urma groaznicelor devastări din luna Martie, a trecut zilelea aceste din nou printr'o mare emoţiune,

Concetăţeanul nostru Lascar Tărăbuţă a făcut o escursiune în această localitate şi găsind terenul prielnic a petrecut două zile întregi — Duminica şi Luni— la Bivolari, ţinînd tot timpul consfătuiri şi conferinţe în sala de întruniri a cunoscutului comerciant de băuturi spirtoase Ioan Maxim. Ţăranimea din tîrguşor şi din împrejurimi se strînse în mare număr ascultînd sfaturile şi cuvîntarile fostului rival al deputatului Ursu. Pr babil că d. avocat Tărăbuţă, gelos de laurii acestui din urmă conferenţiar oficial, proiectează şi d-sa un turneu spre a nu şi neglija popularitatea. Şi astfeliu Bivolarii au avut două zile de mare animaţie şi panică.

Esamenul elevilor de curs primar pregătiţi în particular va avea loc la 1 Septembrie negreşit, cu aceleaşi comisiuni cari au funcţionat la examenul din Iunie.

Primim No. 1 din Ziarul „*Aurora*" ce apare la Focşani ; ca ziar politic independent.

Urăm confratelui nostru traiu îndelungat.

In urma serioaselor măsuri ce s'au luat, epizotia de febră-aftoasă e aproape stinsă în judeţul nostru.

N'au mai rămas de cît cîte-va cazuri, în întreg judeţul.

Foasta soţie a lui Meyer Schor, sinucisul din strada Muzelor, care se află împreună cu doui copilaşi la Suceava (Bucovina), a intervenit la consulatul austro-ungar din localitate ca să ia măsuri ca minorii sinucisului se fie puşi în stăpînirea averei rămasă pe urma lui.

Miine seară la ora 8 va avea loc în sala teatrului Pastia conferenţa d-lui Dr. Buzenchi, despre controlul asupra laptelui.

Congresul didactic.—Ziarele din Capitală publică apelul comitetului organizator al congresului profesorilor din ţară.

Congresul se va ţinea în ziua de 28-30 August. Şedinţele se vor ţinea în sala Cercului didactic, iar mare parte din congresişti vor fi găzduiţi pe la colegi.

Chestiunile ce se vor discuta în congres se vor învârti în jurul următoarelor : *respectarea drepturilor cîştigate, stabilitatea şi inamovibilitatea în funcţiune şi* **în anumit loc** *aşa cum e garantată de legi în contra miniştrilor răzbunători.*

Pentru lămurirea şi exemplificarea acestor idei s'a dat următoarele *Indicaţiuni* ce vor fi supuse congresului :

Prima şedinţă a congresului se va ţine în ziua de 28 August curent, ora 9 dimineaţa, la cercul profesorilor secundari din Bucureşti, calea Victoriei 31, sub preşidenţia d-lui Sabba Ştefănescu, asistat de membrii comitetului organizator cari vor forma biroul.

Ordinea de zi va fi următoarea :

1) Comunicări relative la diverse ilegalităţi ministeriale săvârşite de d. ministru Spiru Haret, fie pentru a favoriza fie pentru a prejudeca, individual sau în bloc, pe unii din membrii corpului didactic.

2) Pînă în prezent stabilitatea şi inamovibilitatea membrilor corpului didactic a fost înţeleasă şi aplicată aşa cum a fost şi este garantată de legi, „adică în funcţiune şi la anumit loc". Admit membrii corpului didactic, ca în prezent şi în viitor stabilitatea şi inamovibilitatea lor să fie înţeleasă şi aplicată „numai în funcţiune, nu şi la anumit loc", precum o înţelege şi o aplică d. ministru Spiru Haret ?

3). Cînd un ministru, cu de la sine putere, anulează individual sau în bloc, transferări şi numiri de profesori şi institutori provizorii şi definitivi, suprimă de fapt acestor membri ai corpului didactic stabilitatea şi inamovibilitatea ce le este garantată de legi.

Admit membrii corpului didactic, ca în prezent şi în viitor, asemenea măsuri ilegale să fie considerate ca fiind legale?

4). Avizarea la mijloacele de a se strînge cît mai mult relaţiunile de confraternitate şi colegialitate între membrii învăţămîntului de toate gradele, în vederea menţinerii drepturilor ce le sunt stabilite prin legi.

Confraţii şi colegii cari doresc să ia cuvîntul, sunt rugaţi să anunţe comitetul pînă cel mai tîrziu la 25 August a. c.

Oratorii sunt rugaţi a depune la birou comunicările lor scrise, spre a fi publicate în cel mai scurt timp. Biroul va publica şi comunicările ce va primi de la membrii corpului didactic, cari fiind reţinuţi de diverse împrejurări, nu vor putea lua parte în persoană la congres.

Toată corespondenţa va fi adresată d-lui N. Ionescu, B-dul Dinicu Golescu, 5, Bucureşti.

La sfîrşitul lunei aceştia învăţătorii din judeţul nostru vor fi convocaţi la revizoratul şcolar pentru a li se distribui material didactic pentru noul an şcolar 1907-1908.

Ni se scrie din Bivolari că acolo legea repaosului duminical nu se respectă şi că jandarmii din acea secţie de şi fac acte de darea în judecată, nu se ia nici o măsură, şi magasiile continuă să fie deschise—Duminica toată ziua, cu toate că legea prevede ca ele să fie închise pînă la orele 12 a. m.

Atragem atenţiunea celor în drept.

Astă-zi a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea lui Alexandru Recht, inginer şi locotenent în retragere.

Două companii din regimentul 13 Ştefan cel Mare, au dat onorurile cuvenite.

La 1 Septembrie a. c., se vor reîncepe operaţiunile de vaccinare, în judeţul nostru.

Rolul preoţilor şi învăţătorilor în mişcările ţărăneşti.— Aflăm, scrie *Independenţa* după care reproducem fără nici un comentar, reservîndu-ne dreptul de a reveni, că d. Spiru Haret, ministru de instrucţie publică, a terminat un raport relativ la rolul jucat de preoţi şi de învăţători cu ocazia recentelor revolte ţărăneşti.

Contrariu la cea ce multe ziare au pretins şi au voit să afirme, majoritatea preoţilor şi a învăţătorilor şi-au făcut datoria lor, expunînd viaţa lor, contribuind a linişti şi a împiedeca excesele.

D. Haret a supus acest raport M. S. Regelui care a rămas viu impresionat şi a exprimat toată Inalta sa satisfacţie de constatările acestui raport aşa de documentat.

Un mare număr de preoţi şi învăţători au fost propuşi prin d. ministru spre a fi răsplătiţi pentru atitudinea lor frumoasă, cu „*Răsplata Muncei*".

Incercare de sinucidire. — Aseară pe la orele 8, d-na Maria Patraşcu, din strada Eternitatea No. 42, a luat o cantitate de sublimat corosiv, în scopul de a'şi curma firul vieţei.

Numita doamnă de cum a înserat, s'a închis în camera ei şi profitînd de ocazie că nu e observată, a luat cantitatea de sublimat corosiv.

Mama sa care o aştepta cu masa, observînd lipsa ei, se duse în camera unde se afla Maria şi o găsi în dureri grozave.

S'a avizat de urgenţă autorităţile şi Maria Patraşcu a fost transportată imediat la spitalul sf. Spiridon, unde i s'a dat ajutoarele necesare.

Aceasta e a doua oară cînd numită d-nă se otrăveşte ; de data aceasta însă se pare că otrava a fost mai puternică, căci starea ei inspiră îngrijiri.

Causele sunt cunoscute ; ea a fost surprinsă acum trei luni în flagrant delict de soţul ei care a intentat acţiune de divors.

De atunci nenorocita s'a mutat la părinţii ei din strada Eternitatea şi a făcut demersuri ca să se împace cu soţul ei.

Vă ind însă că acesta refuză a se împaca, a încercat aseară din nou să-şi curme firul vieţei.

S'a orînduit o anchetă.

La 25 August a. c., se va ţinea la pepinierele Vişan şi Cotnari, concursul pentrul recrutarea elevilor-lucrători agricoli.

Locuitorii din comuna Bădeni şi satele vecine au cerut Epitropiri casei Sf-tului Spiridon să le distribue în loturi pămîntul de pe moşia Trăisteni-Ivaşcani, din judeţul nostru, moşie care e proprietatea epitropiei.

Cererea locuitorilor a fost admisă şi mîine se va face distribuirea.

Epitropia a delegat pentru a lua parte la această operaţie pe d. N. Gavrilescu, iar din partea prefecturei de judeţ va asista inspectorul comunal al plăşei Băiceni.

DIVERSE

— In comuna Bîrleşti s'a ivit epidemia de anghină difterică.

— Locuitorul Petru a Babei din Poeni, venind eri în oraş a fost escrocat de un individ ce se dădea vechil la o moşie, cu suma de 80 lei.

Cazul se cercetează.

— A fost adus şi internat la spital locuitorul Neculai Pană din Erbiceni, care lucra la repararea unei fîntîni şi din nebăgare de samă a căzut în fîntînă, rănindu-se grav.

—Un incendiu a distrus eri dimineaţă două stoguri de fîn ale femeei Paraschiva Mititelu situate pe teritoriul comunei Brăeşti.

28

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL III-a

Fiul meu în potriva mea, barbatul meu în potriva fiului, surorile între ele. ¡Şi din pricina mea *(Margaretei)* vei renunţa la căsătorie (*Valentinei*) că vei fi redusă a munci spre a trăi, că zilele tale se vor consuma în nevoi. Nu, nu. Datoria mea îmi apare clară în cele din urmă. Dacă unul din noi trebue să ducă o existenţă mizerabilă acesta trebue să fiu eu... Sărăcia, privaţiunile, oboseala chiar a unei munci zilnice le accept toate, numai ca voi să fiţi fericite. Barbatul meu, fiul meu, unde sunt ? *(Valentinei)* Fratele tău e aci ?

VALENTINA.—Da.

D-na ARMIERES.—Să vie.

VALENTINA.—Aci !

D-na ARMIERES—Da

VALENTINA.—Mama...

D-na ARMIERES.—Te rog.

VALENTINA.—Dar...

D-na ARMIERES.—Trebue ca să îl văd imediat. Trebue.. du-te, du te...

Valentina ese.

MARGARETA.—Mamă.

D-na ARMIERES, *deschizînd uşa din stînga.*—Enric ! Enric !....

MARGARETA.—Ce vrei să faci ?

D-na ARMIERES —Enric .. da .. da... eu te chem.

ARMIERES, *intrînd* —Pentru ce ? (*privind'o*) Ce ai tu ?

D-na ARMIERES.—Jean are să vie.

ARMIERES.—In casa mea ? Cînd ?

D-na ARMIERES.—Imediat... E aci.

ARMIERES.—Nici odată nu va apărea în faţa mea. Te opresc...

D-na ARMIERES.—Am trimis să îl cheme.

ARMIERES.—Atunci eu îi cedez locul.

D-na ARMIERES.—Nu, nu. tu vei rămîne...

ARMIERES —Nici-odată, mă înţelegi tu, nu voi consimţi a mă găsi în faţă cu omul acesta. M'am putut stăpîni acum o clipă din milă pentru tine, n'am relevat insultele sale, nu l'am pedepsit pentru obrăsniciile sale ; dar de două ori într'o zi nu voi suporta sfidările sale cu sînge rece.

D-na ARMIERÈS.—Vei primi pe fiul meu şi vei căuta să uiţi cuvintele pe care le a spus într'o clipă de aprindere... Te rog fii răbdător, şi stăpîneşte-te. Nu vei respinge singura rugăminte pe care ţi-o adresez.

ARMIERÈS.- Dar de ce l'ai chemat ? Ce scop ai ? Ce vrei tu ?

D-na ARMIERES.—Ei bine... (*Jean apare văzînd pe Armieres, face un pas înapoi*) Intraţi.

D-na Armieres, Armieres, Jean, Valentina. Margareta.

VALENTINA, *luînd pe frate seu de mînă.*—Jean !

D-na ARMIERES.—Am rugat pe Valentina să v'aducă. (*Jean intră în scenă. A ramas alăturea de Valentina Amîndoi sunt la dreapta d-nei Armieres, Armieres şi Margareta sunt la stînga*). Da, am dorît să vă văd reuniţi în faţa mea, pe voi toţi, cari sunteţi toată dragostea mea şi cari începînd o luptă în care nu pot lua partea nici unuia fie-care lovitură lovindu-mă pe mine înainte de toate. Nu voesc să vă văd mai mult timp separaţi şi vrăşmaşi.

ARMIERÈS.—Marto !

D-na ARMIERES.—Intre voi nu e de cît o neînţelegere de bani şi voi face-o să dispară.

ARMIERES.—Dar...

D-na ARMIÈRES —Nu voi permite ca lupta aceasta mizerabilă să se mai prelungească. Am vărsat prea multe lacrămi. *(Lui Jean)* Voeşti uzina noastră şi nu poţi da suma pe care o cerem. Ei bine, ia-o cu preţul pe care singur l'ai fixat. (*Lui Armieres*) Datoriile le voi plăti cu ceea ce îmi rămîne. Tot ce am voi da *(desface colierul de perle pe care îl aruncă pe masă)*. Şi dacă nu e de ajuns averea mea, iată colierul meu, perlele mele, bijuteriile mele, vindeţi. Sfîrşitul fie ce o fi, mizeria, suferinţele le accept pe toate, numai încetaţi că mă urîţi.

O tăcere lungă. D-na Armieres priveşte pe barbatul său, pe fiul său, pe Valentina. Rămîn imobili, fără nici un elan care i-ar împinge unul către altul.

ARMIERES.—Ei bine, domnule, ai căpatat ce ai dorit.

Nouă tăcere.

JEAN, *d-nei Armieres.*—Pot preveni pe cumpărători.

D-na ARMIERES.—Da.

JEAN, *care s'a apropiat de mama sa.*—Nu ştiu cum să vă spun, să vă exprim... Sunt foarte, foarte fericit. *(E aproape de ea. Ezită. Se duce s'o îmbrăţişeze. Ea e gata să îi deschidă braţele. Dar Armieres a venit aproape de soţia lui. Privirile celor doi oameni se întîlnesc. Jean se opreşte, se închină în faţa mamei sale)* Doamnă !... (*Urcă scena spre eşire şi ajungînd la uşă strigă*) Valentino !

(Va urma)

Ultime informaţii

In urma unei telegrame sosite aseară, de la ministerul de interne, s'a ordonat rîdicarea carantinei de la Ungheni şi a măsurilor de desinfectare a mărfurilor de provenienţă rusă.

Probabil că ministerul a avut rapoarte oficiale mulţumitoare, cînd a ordonat rîdicarea măsurilor în chestiune.

Nu mai puţin afirmăm în mod precis că nu numai la Chişinau s'au produs 6 cazuri, dar au fost cazuri şi în satul Rădeni şi chiar în Ungheni ruşi.

Ordinul ministrului a surprins pe toţi cei în curent cu aceste lucruri.

Se crede că pentru alegerea de mîne de balotaj la Tecuci, toţi prietenii noştri conservatori cari au închis buletinul pe numele d-lui dr. Brat Boteanu, îl vor închide pe numele d-lui Nicu Xenopol, singurul ramas în balotaj cu candidatul liberal.

Cu puţină veghe asupra chipului votărei pentru a nu se mai repeta „Suveica" şi reuşita d-lui Nicu Xenopol pare sigură.

Primim la redacţie o lista şi un inimos apel al unui comitet compus din d-niĭ I. V. Praja, profesor, I. Simionescu, profesor universitar, M. Viorescu, şeful pepinierei Vişan, V. Teodoreanu şi D. Cădere, profesori, prin care, prelevîndu-se cît de puţin s'a făcut pentru a facilita excursiunele prin munţii Carpaţi şi în special la Ceahlău se cere o contribuţie cît de mică pentru rădicarea unui adăpost permanent pe muntele Ceahlău. „Opinia" accepta cu multă plăcerea, propunere declară deschisă subscripţia şi se înscrie cu două zeci de lei noi.

La pavilionul de izolare de la spitalul Paşcanu a fost internat locuitorul Petru Stanciu, grădinar din Bîrlad, care a fost muşcat de un lup turbat, într'o noapte pe cînd venea pe cîmp spre Bîrlad.

Nenorocitul grădinar se află în ultima fază de turbare.

O nouă infamie.—Primim din partea d. Theodor Cincu senator şi d. Nestor Cincu deputat, următoarea telegramă:

Candidatul nostru d. Xenopol este paralizat în lupta sa electorală fiind chemat la parchet sub acuzare de a fi sustras propria sa petiţie prin care el depunea preţul buletinelor pentru balotaj, petiţia pe care d. Xenopol a luat'o din greşeală crezînd că era chitanţa pentru depunerea banilor, dar pe care a restituit'o imediat şi care se găseşte la tribunal. Agenţii poliţiei parcurg oraşul, spunînd că d. Xenopol va fi arestat. Vă rugăm să protestaţi cu ultima energie şi de a comunica imediat o copie din aceste telegrame ziarelor arătînd noua ilegalitate comisă.

Theodor Cincu senator
Nestor Cincu deputat

Iată în ce decadenţă morală a ajuns partidul liberal, dîndu-se la cele mai mizerabile manopere spre a zădărnici reuşita unui adversar politic. Nu avem cuvinte de a protesta în potriva acestei noui infamii, infierînd'o cu stigmatul desaprobărei noastre.

Afacerea complicilor factorului poştal Gh. Costăchescu, se instrueşte de către d. judecător de instrucţie V. Erbiceanu.

După cum am spus zilnic se descopăr noui complici.

Astă-zi a fost adus la parchet Constantin Biţă, din Paşcani, căruţaş de meserie, la care în timpul cînd dispăruse şi era urmărit de autorităţi, a fost găzduit Costăchescu iar mai apoi l'a transportat cu căruţa pînă la graniţă.

Căruţaşul Biţă a fost trimes la instrucţie.

Aflăm că firma Inginer B. Diamant & Comp., Biurou tehnic din Iaşi a preluat pentru suma de 300,000 lei instalaţia morei d-lor M. Grunspan şi Fiu din localitate, distrusă în urma unui incendiu.

Aceeaşi firmă a instalat anul trecut şi moara Haier şi Drăcşineanu care graţie maşinăriilor celor mai sistematice şi-a făcut un renume în ţară cu făinurile ce produce.

Moara M. Grunspann şi Fiu va fi una din cele mai moderne şi cele mai perfecţionate din toată ţara, avînd şi cea mai bogată instalaţie.

Maeştrii de gimnastică din localitate au înaintat cîte un raport ministerului cultelor şi instrucţiunei publice asupra îmbunătăţirilor ce trebuie de adus studiului gimnasticei în şcoalele secondare.

Biletele de loje pentru alergările ce vor avea loc în zilele de 14 şi 16 Septembrie la hipodromul de la abator, se găsesc de vânzare la secretariatul Clubului Jockey.

D-na Maria Simionescu, institutoare la Saliva, a fost trasferată la Tg.-Frumos, iar d-na Ecaterina Flexi, de la Tg.-Frumos a fost transferată la Ploeşti.

Prefectura de judeţ întocmeşte un studiu asupra angajamentelor agricole existente în timpul de faţă la diferitele moşii din judeţul nostru, studiu care va fi înaintat ministerului de interne.

Consiliul judeţean a validat alegerea consiliului comunal din comuna Cucuteni, care a avut loc în ziua de 6 August a. c.

In jurul manevrelor regale. — Suntem în măsură a da cîte-va amănunte asupra modului cum se vor desfăşura cîte-va solemnităţi puse în legătură cu manevrele regale.

M. S. Regele va părăsi Sinaia în noaptea de 18 Septembre. A doua zi, 19 Septembrie, orele 9, Suveranul va fi la Galaţi, unde va avea loc solemnitatea botezului monitoarelor „I. C. Brătianu", „Lascar Catargiu", „M. Kogălniceanu şi „C. A. Rosetti".

Monitoarele vor fi botezate de M. S. Regele.

După ce se va termina această solemnitate, Suveranul îmbarcîndu-se pe monitorul „Lascar Catargiu", va pleca spre Tulcea, pentru a asista la manevre.

M. S. Regele va lua masa pe monitor.

Cortegiul regal va fi precedat de torpilorul Sborul, la o depărtare de un kilometru, şi urmat de torpilorul Nălucă, tot de la aceiaşi depărtare. Din cortegiu vor face parte şi cele cpt vedete noi.

La Tulcea, M. S. Regele şi A. S. R. Principesa Maria, vor fi găzduiţi la palatul administrativ.

Masa cea mare militară, va avea loc la 22 Septembrie şi va fi prezidată de Suveran.

Defilarea va fi la 23 Septembrie.

Cele două corpuri de armată potrivnice vor fi comandate de d-nii general Cica şi general Culcer.

D. general Cica va lua otensiva. Celalalt defensiva.

La 25 August se va ţinea o nouă licitaţie la prefectura de judeţ pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construirea cantoanelor de pe şoselele naţionale, din judeţul nostru.

Astă-noapte un incendiu, alimentat de vînt, a prefăcut în cenuşă casele, o şură, nişte hambare şi cîteva stoguri de fîn, ale locuitorului Dimitrie Nechita, din satul Oneşti, comuna Şipotele.

După cum au constatat autorităţile comunale, focul a fost pus de rău făcători.

Pagubele sunt mari.

Schimbările ce s'au plănuit la Epitropia cassei sf. Spiridon, se vor face pe ziua de 1 Septembrie.

Vor fi inlocuiţi trei funcţionari şi se va face cîte-va schimbări printre intendenţii spitalelor pendinte de Epitropie.

Congresul institutorilor evrei din toată ţeara, care se anunţase la Iaşi pentru 20 August nu va mai avea loc în oraşul nostru, ci la Piatra N., pe la mijlocul lunei Septembrie.

Poimîne va avea loc la consulatul otoman, din strada Păcurari, o recepţie cu ocazia aniversărei suirei pe tron a M. S. Sultanului.

Vor lua parte representanţii puterilor străine în localitate şi representanţii autorităţilor locale.

Recepţia va fi primită de d. Selim Effendi Geordji, consulul Turciei în localitate.

Se ştie că interiorul bisericei sf. Spiridon a fost reparat.

Mîine se va face sfinţirea. Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bisericei, asistat de Sf. Sa economul stavrofor Dimitrie Popa, marele vestmîntar preotul Chiriac Nicolau şi diaconii Gh. Şerban şi T. Stupcanu.

Comisiunea medico-legală a constatat azi starea mintală a locuitorilor Gh. Radu, din comuna Urecheşti, judeţul Putna, Ioan Mindirigiu şi Petru Mihail din Cotnari, Lupu Constantin din Copou, Ioan Tobolcea şi Gh. Nechifor, din Copou, care dădeau semne de pierderea echilibrului mintal.

In urma concluziilor comisiunoi numiţii au fost internaţi la ospiciul de alienaţi de la Socola.

D. locot.-colonel Mirinescu, inspectorul general al jandarmeriei rurale, care a inspectat secţiile de jandarmi din judeţul nostru, a plecat să inspecteze compania de jandarmi din Roman.

D-na Sofia Abramovici, proprietara magasinului de mode *La Regina*, din strada Golia 46, a plecat la Viena şi Paris pentru a aduce un bogat asortiment de pălării gata, precum şi furnituri pentru sesonul de iarnă.

In urma intervenţiei Ministerului de resboiu. toţi miliţienii, gradele inferioare, aflători în concediu sau în rezervă, care au fost chemaţi sub drapel anul acesta pentru potolirea răscoalelor ţărăneşti, au fost scutiţi de darea prestaţiei în bani sau în natură, pe anul 1907.

Vineri 25 August se va începe în localitate concursul pentru obţinerea celor 6 burse vacante la „Azilul Elena Doamna".

Concursul se va ţinea în localul externatului secundar de fete.

Brutarii din localitate, cu începere de astă-zi au scumpit pîinea, din cauza urcărei preţului grîului.

Sacul de făină de grîu se vinde cu 35—40 lei.

Astă-zi a fost internat la spitalul israelit băiatul Pincu Solomon, din serviciul d-lui M. Aberman, circiumar din strada Eternitatea, băiatul fiind atins de turbare.

E de relevat că acesta e al doilea caz de asemenea natură, căci acum cîte-va zile a mai încetat din viaţă în asemenea împrejurări un băiat din serviciul d-lui dr. Negel.

Işi poate da deci bine samă oricine cît de periculos e atunci cînd persoana muşcată de un animal turbat nu e supusă imediat la inoculare.

Ecouri Clericale.—I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei se află în inspectarea mănăstirelor.

Alalta-eri Inaltul Prelat a inspectat M-rea Varatic, iar eri M-rea Agapia.

Astă-zi la orele 12 a. m., I. P. S. S. Mitropolitul s'a dus la Mănăstirea Neamtz, unde i s'a făcut o frumoasă primire de către soborul mănăstirei şi vizitatorii aflători acolo.

I. P. S. Sa va sta la M-rea Neamtz pînă Luni, cînd se va reîntoarce în Iaşi, iar Joi va pleca la moşia sa din Dobrogea.

— Se spune că monument la biserică sf. Neculai, de lîngă palatul Administrativ va fi redeschisă cu începere de la 6 Decembrie, cînd e şi hramul bisericei.

Biserica Trei Erarhi nu va fi redeschisă, de cît cînd va fi gata paraclisul ce se construeşte, în curtea bisericei, în care se va aşeza şi moaştele Cuvioasei Paraschiva, care actualmente stau în Mitropolie.

— Aflăm că I. P. S. S. Mitropolitul va lua dispoziţiunea ca să se repare vechea Mitropolie, pentru a se sevîrşi serviciul divin în zilele ordinare, rămînînd ca în Mitropolie să se oficieze numai Duminicile şi în zilele de serbători.

Statistica judiciară.—Serviciul statisticei al ministerului justiţiei publică o statistică judiciară pe anul 1899. Deşi cam tîrzie această publicaţie totuşi ea are interesul ei. In anul acela au fost chemate în faţa instanţelor judecătoresti 300,045 de persoane, în raport cu 264,000 mijlocia anilor 1895—1899 şi 93,378 mijlocia anilor 1875—1879; ceea ce arată că numărul împricinaţilor s'a întreit în cursul celor 25 de ani.

Numărul condamnărilor s'a mărit şi mai mult. S'a ridicat la 169,633 în 1899 faţă cu 47,172 mijlocia periodului de la 1895—1899.

Cea mai mare parte din condamnări în 1899 s'au făcut pentru crime şi delicte contra persoanelor într'o proporţie de 48 la sută faţă de crimele contra proprietăţei cari se rădică la 40,563 adică de 23,9 la sută.

Comentariile cari se pot face relativ la aceste cifre sunt foarte interesante şi vom reveni.

EVENIMENTELE DIN MAROC

— Părerea Presei Franceze. — Raportul comandantului. —

Paris — Ziarul „Figaro" află din Mazagan că nişte călareţi de ai lui Mulay Hafid au oprit debarcarea de cartuşe destinate pentru Tanger

„Echo de Paris" află din isvor autorizat că Anglia, Germania şi toate puterile aprobă ideia Franţei şi Spaniei ca Marocul să plătească toate cheltuelile suferite de naţionali. Ambasadorul Angliei a comunicat eri d-lui Clemenceau cà a făgăduit şi a făcut cunoscut ambasadorului că vasul „de Saix" a şi plecat la Tanger.

Ziarul „Petit Parisien" spune că consulii Franţei şi Spaniei în Maroc, cerînd instrucţiuni cu privire la atitudinea ce trebuie să aibă faţă de Mulay Hafid, au primit ordin să colaboreze cu toţi acei care se arată dispuşi a menţine ordinea.

Corespondentul ziarului „Matin" în Casablanca spune că indigenii afirmă că 10.000 marocani sunt în jurul oraşului Casablanca.

Agenţia Havas află din Casablanca că lupta din 28 August a fost crîncenă. Francezii au avut 3 ucişi şi 12 răniţi.

O depeşă a agenţiei Havas confirmă că guvernatorul Saffi s'a supus lui Mulay Hafid şi va pleca în curînd în Marakesch.

Toulon.—Crucişătorul „De Saix" şi contratorpilorul „Ard", au plecat spre Tanger.

Vasul „De Saix" transporta boi vii şi merinde. Plecarea vasului „Mytho" este iminentă.

Paris.—Amiralul Filibert telegrafiază cu data de 25 August, că pachebotul „Gaule" a sosit la Casablanca aducînd între altele şi un aparat pentru distilarea apei.

La Casablanca ziua de 29 August a fost liniştită. Cîţiva cercetaşi au fost împrăştiaţi în partea de Vest a oraşului cu focuri de tun.

Vasul „Gloire" a tras în ziua de 28 August vre-o 200 focuri de tun de diferite calibre, a tras şi cu tir repede.

Ziarul „Le Temps" află din Toulon că d. Regnault a plecat azi dimineaţă pe bordul vasului „De Saix". Se crede că se duce la Casablanca unde va transmite consulului Franţei instrucţiuni ministrului de externe.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 18 August

Proiecte importante

Bucureşti.—Cercurile în măsură de a şti afirmă că guvernul liberal a fixat în mod definitiv proectul pentru modificarea legei tocmelilor agricole şi acel pentru înfiinţarea casei rurale.

Ambele aceste proecte vor fi supuse discuţiunei comisiunei parlamentare în primile şedinţe.

Pe de altă parte se afirmă că d. Costinescu lucrează foarte serios la proectul pentru introducerea monopolului pe alcool fără ca până acum să fie definitiv hotărît dacă acest monopol va avea în vedere numai distribuirea sau numai fabricaţiunea. Dificultatea mare consistă în privinţa expropierelor proprietarilor care au livezi întinse şi care se ocupă cu fabricarea ţuicei.

O modificare

Bucureşti —M. S. Regele a aprobat propunerea pentru modificarea regulamentului casei de economie, credit şi ajutor a corpului didactic.

Prin acea modificare se prevede că în cas dacă consiliul de administraţie nu s'a putut întruni sau n'a putut epuiza întreaga ordine de zi, ministrul singur va da soluţiile ce le va crede de cuviinţă.

Un prefect ideal

Bucureşti. — In vederea alegerilor comunale din Zimnicea, care vor avea loc în ziua de 19 c., d. Iarca prefectul judeţului Teleorman a alcătuit o listă a sa, a sosit în acel oraş şi convocînd o întrunire sub cerul liber, a luat cel dintâi cuvîntul şi atăcînd lista adversarilor, a impus cetăţenilor, cu autoritatea lui de prefect să voteze lista pe care o preconizează d sa.

D-sa n'a uitat să adauge că va veni la Zimnicea în ziua alegerei.

Mânăstire distrusă de flacări

Breslau. — Mînăstirea Ursulineler arde de la orele 6 seara.

Se crede că va fi cu totul distrusă.

Catastrofă

Ottawa.—(Statele Unite). Noul pod pe Quebec s'a prăbuşit în momentul trecerei peste apă a unui tren cu lucrători; 80 persoane au căzut în apă; o parte au fost omorîte, parte rănite grav. S'au scos din apă 16 cadavre pînă acum.

Destituire

Constantinopol —Principele de Samos Constantin Caratheodory a fost destituit.

Consilierul Curţei de casaţie, George Georgiade a fost numit în locul său.

Prăbuşire

New-York.—La Porto, în sala de redacţie a ziarului „Noticias" pe cînd se cerceta în faţa unui numeros public rezultatul unui concurs dat de acel ziar, primul etaj al sălei redacţiei s'a prăbuşit.

Au fost mai mulţi răniţi, 500 persoane se aflau în momentul prăbuşirei parchetului palatului ziarului; 80 răniţi sînt îngrijiţi prin spitale: mai mulţi au primit îngrijiri pe la farmacii.

Populaţiunea este consternată, se semnalează scene groaznice petrecute la morgă la recunoaşterea cadavrelor.

Holera în Rusia

Nijni Novgorod.—Epidemia de holeră creşte.

S'au denunţat astă-zi 6 cazuri din care 5 morţi.

N. R. Aveam dar dreptatea cînd neam exprimat mirarea noastră că ministerul de interne a ordonat aseară telegrafic rădicarea carantinelor de la graniţele ruseşti.

Măsuri sanitare

Charbin. —Oficial. S'a publicat o ordonanţă prescriind supraveghierea sanitară pe serviciul de navigaţiune al Vistulei superioare prusiene, date fiind cazurile de holeră în Rusia.

Raidul Peking-Paris

Paris.—Trei automobile care au făcut raidul Peking-Paris au sosit aci la ora 6.40 seara, însoţiţi de numeroşi automobilişti.

Mulţimea i-a aclamat.

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur boalele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului. artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvore.

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER**, Furnisorul Curţei Regale, — Iaşi.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE" schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

în Iași la Konya, Raievici Marcu farmacisti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, ȘLEFUITE ȘI NEȘLEFUITE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 28
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »
Envoi Album franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 223.—Marți 21 August 1907

Succesul de la Tecuciu

D. Nicu Xenopol, candidatul partidului conservator, a învins la lupta de balotaj, și a întrunit pe numele său majoritatea voturilor exprimate.

Ceeia ce era de prevăzut s'a întâmplat.

Dragostea alegătorilor Tecuceni pentru partidul conservator și pentru fruntașii noștri a fost nestrămutată.

Șovăiala primului scrutin a fost mai mult manopera celor slabi și fricoși.

Azi cînd s'au luat toate măsurile de garantarea libertății votului și cînd deci putința a fost fiecăruia de a nu mai fi nici sequestrat, nici buzunărit, nici amenințat cu „suveica", astăzi încrederea s'a dat pe deantregul candidatului partidului conservator, și d. Nicu Xenopol este astăzi senator ales al Tecuciului.

Onoare bravilor alegători de la Tecuci!

Dragostea lor pentru fruntașii noștri de la Tecuci pusă la grea încercare Dumineca trecută, s'a redat azi întreagă, deplină, neștirbită.

Felicităm pe noul ales, care va fi o podoabă a tribunei Senatului și un prilej nou de înălțare a chipului de a se discuta legile ce vor veni în discuție.

Prin alegerea de la Tecuci s'au sacrat alegătorii Tecuceni, s'au sacrat fruntașii noștri de la Tecuci, s'a sacrat alesul în rîndurile fruntașilor.

Luăm parte la toate bucuriile, după cum strajă vom fi la toate scîrbele și nemulțumirile.

«**Opinia**».

REINTOARCEREA

Fericiți miniștrii!

Unii se duc, alții vin! Unora concediile le-au expirat și vin să'și reia portofoliile, ba și cîte un *ad-interim*; alții pleacă în concediu și a doua zi după plecarea Suveranului. Cei dintâiu s'au întors reintineriți și reîntăriți pentru viitoarea luptă parlamentară, alții sleiți de munca din vacanță se duc să-și recapete forțele pierdute.

Țara așteaptă cu vie nerăbdare să vadă împlinirea făgăduelilor date.

Țara e tare pe așteptarea sa.

Țara vrea să știe cu un ceas mai înainte ce poate aștepta de la actualii guvernanți.

Rare dăți fost-au de plămădit legi mai grele și cu răspunderi mai mari ca acum. Rare dăți legiuitorul a fost îmboldit a face legi supt împrejurări ciudate ca cele de astăzi.

De multe ori o nouă legiferare e provocată de o greutate de biurou, de o experiență în mic, de o nepotrivire în traducerea ei în faptă.

Un simplu referat al șefului de serviciu, pe de o parte; o lămurire dată de cel ce a prins rostul experienței în altfel; un mărunt raport al unui slujbaș și iată motivele prinse pentru a făuri modificarea legilor!

Nu tot astfel însă este și va fi acum.

Legile care cată să se întocmească au fost precedate de sguduiri adânci, zguduiri cari au fost produsul unor stări reale de lucruri, triste și dureroase, și că au fost ațîțate; dar au fost. Și în fața faptului împlinit nu e locul a ne mai întreba de provenienței, ci de natura faptului.

Cauzele și urmările acestor rezmerițe sociale trebue să-și aibă glasul lor în legile făptuite. Complexitatea stărilor sociale face ca și legile ce vor fi chemate a ogoi starea lucrurilor să fie și ele complexe.

Nu numai un ministru va fi chemat a tăia nodul gordian, căci chestia rurală atinge prin însăși firea sa întreaga stare de lucruri.

Avem nevoe de modelat nu numai raporturi de fapte concrete, ci de administrat și suflete.

O nouă îndrumare în împărțirea și organizarea justiției pentru țărani se impune. Și țăranul se plînge mult de injustiție, care pentru el e endemică.

O nouă îndrumare în mersul învățămîntului primar pentru săteni, care să tindă la practicizarea cunoștințelor; căci cu toții ne plîngem de starea teoretică a învățămîntului public, dăunător orășanului dar mai ales săteanului.

O nouă îndrumare în administrația internă a țării noastre. Săteanul sufere cel mai mult de abuzul micilor slujbași. Către nimene nu se arată mai mari cei mai mici din stat ca către sătean. O nouă reformă în administrația publică ar ușura foarte mult rezolvirea problemei.

Dacă faptele prin sine sunt triste și revoltătoare, ele devin și mai mult cu cît oamenii cari le aplică abuzează de ele!

Și abuzul la noi e endemic, mai ales pentru cei mici!

In administrarea nevoilor materiale și morale ale săteanului nostru intră dar atîțea factori, că reorganizarea lor va înlesni rezolvirea problemei sociale.

Cît rol dar are ministrul de interne, de instrucție, de justiție, în îndrumarea spre o rezolvire a chestiunei rurale, pînă cînd să vină ministrul de domenii și să atace chestia de fapt.

Nu ezităm a mai pomeni că e de absolută nevoe ca o nouă îndrumare și în regimul fiscal, pentru a se traduce în fapt mai mult sentimentul equității în sistemul nostru financiar. O egală și proporțională impunere a celui mic și slab cu cel tare și mare, e necesară. O păsuire mai îngăduitoare a celui nevoiaș față cu cel bogat cată să fie lozinca tuturor legilor fiscale.

Iată de ce țara așteaptă ca din acest du-te vino al miniștrilor în vacanță să iasă pentru dînsa legi sie prielnice.

Ni se anunță cîte-va legi din partea ministrului de finanțe, de justiție, de domenii.

Suntem în așteptarea lor, pentru a vedea dacă la toamnă vom număra ceva bun pentru țară.

Gh. Ghibănescu

O revoluție în moravuri

Pare un lucru hotărît: d. Costinescu a admis în principiu înființarea monopolului alcoolului.

De sigur că reforma aceasta înseamnă un lucru mare: argumente de ordin național, de higienă socială și de fisc, au determinat hotărîrea ministrului de finanțe.

Modalitatea introducerei acestei reforme încă nu este fixată și deci e prematură ori-ce discuție. D. Costinescu va face cunoscut la timp felul cum înțelege să introducă acest monopol și atunci se va vedea cît de departe a mers.

O singură chestiune se pune pentru moment,—chestiune foarte importantă și care privește obiceiul pămîntului.

E vorba dacă consumația alcoolului se va putea face în localul debitului, sau,—cum e în Rusia—debitele vor servi numai alcoolul și nu vor servi și ca localuri de consumație.

In caz dacă se va admite ultima modalitate, o adevărată revoluție se va produce în moravuri, cîrciumile—acele focare de vecinică otrăvire și viațiare—vor dispărea—dar o clasă întreagă, cîrciumarii, vor perde ocupația, foarte rentabilă pentru unii, mai cu seamă la țară.

Măsura, însă, creind un neajuns momentan, va aduce după sine că o întreagă clasă rurală,—bine situată materialicește—va trebui să renunțe la o negustorie, bănoasă de multe ori, și să pornească alte negoțuri, să invadeze în orașe și ast-fel va lua locul multor comercianți străini.

Pe lîngă revoluția în moravuri, monopolul alcoolului, așa introdus, va contribui la întărirea micei burghezii romînești, mai cu seamă în orașele din Moldova.

Răspuns unui neofit

Ziarul d-lui Ioan Nădejde se năpăstuește asupra noastră, din cauza comentariilor cu care am întovărășit rezoluția propusă congresului socialist din Stuttgard, de către delegații partidului socialist din Romînia, și, cu o rea credință demnă de urmașul ocnașului Mărgăritescu, afirmă că noi am fi aprobat actul socialiștilor romîni.

Ceva mai mult. „Voința Națională" merge pînă a ne precupeți sentimentele patriotice.

Nu primim lecție de patriotism de la acei cari au fost în solda—în plină accepțiune a cuvîntului—tuturor străinilor care se întruneau odinioară în sala Pomir și plăteau—nenorociții nu bănuiau că sunt speculați în mod neruşinat— cotizații lunare pentru ca marele bulibașa din strada Sărărie să poată duce o viață convenabilă. Cu atît mai puțin autorul acestor rînduri poate primi lecție de patriotism de la d. Nădejde, după ce ca tînăr avusese ocazie să cunoască părerile— din acea vreme—ale actualului director al monitorului colectivist, în materie de patriotism.

Cu o rea credință vădită „Voința Națională" se face a nu distinge nuanțele, a nu vădea marea deosebire ce este între ceea ce ne atribue și cele ce am scris noi în realitate.

N'am aprobat fapta socialiștilor romîni—am spus numai că pentru bunul renume al Romîniei astfel de întîmplări ne măhnesc.

N'am aprobat procedeul—dar am recunoscut că actualul guvern nesocotește tot, legi și constituție, și, în largul său liberalism, merge pînă a refuza și altora dreptul de a cerceta marile probleme cè sunt la ordinea zilei, monopolizînd totul pentru cei ce roiesc în jurul d-lui Brăteanu, și că nimic nu ie prea mult, cînd ie vorba de a lovi în cei ce au pretenția de a-și spune și ei, în dulcea țară romînească, cuvîntul lor.

Acest lucru l'am spus în antrefileul nostru și nu ceea ce ne atribue „Voința Națională".

Recunoaștem, însă, că ar fi o naivitate de a cere bună credință de la Nădejde și acoliții săi.

Banca țărănească și Casa rurală

In două articole relative la Banca țărănească din Rusia s'a arătat că această instituțiune în Rusia n'a dat nici un rezultat bine-făcător pentru țărănime, ba, din potrivă: mărind prețul pămîntului, cumpărând numai într'o anumită direcție și dela anumiți proprietari—s'a format o clasă mijlocie de proprietari, mai rapaci și mai exploatatori de cît marii proprietari.

Toți economiștii ruși din ori ce școală aparține, atât constituționali-democrați, cât și socialiștii o resping și însuși guvernul rusesc va fi nevoit să vie cu o nouă reformă care va schimba tot rostul băncei de azi.

Și pe când aiurea experiența a mai bine de patru zeci de ani a dat proba ineficacității acestei instituții,—la noi oameni politici liberali preconisează o bancă țărănească sub titlul de casa rurală ca panaceul universal al chestei agrare.

Cum nimic n'a străbătut pînă în present în privința organizărei și modului de funcționare a Casei rurale—deși știm că d. Costinescu a trimis doi tineri a studia chestia băncilor rusești, în Rusia — am putea fi desamăgiți în părerea noastră asupra acestei case rurale. Dar faptul e că generoșii au lăudat în sute de rînduri această instituție din Rusia.

D. Sterea a publicat în revista sa cîteva studii asupra acestei bănci lăudîndule și recomandîndu-le atenției guvernului liberal. Suntem prin urmare inclinați a crede că *Casa rurală* nu va fi de cît o copie a Băncei țărănești din Rusia. Și ne întrebăm: e drept ca să se introducă și la noi o instituție care s'a arătat incapabilă de a satisface cerințele țărănești din o țară în cari condițiile economice și sociale sunt aproape identic ca și la noi?

De cinci decenii n'am făcut altceva de cît a copia cea ce s'a făcut în alte țeri și din această maimuțărie a condițiilor altor țări am ajuns s'avem organisarea pe care o avem azi și din care nu vom putea eși de cît cu greu. De ce în hotărîrile viitoare relative la țeara noastră nu căutăm a ne inspira de faptele și lucrurile pe cari le vedem și să nu alergăm la legi cari au făcut greșeli aiurea?

Dar vom reveni în curînd.

A se citi în corpul ziarului interesantele telegrame din țară și străinătate.

OAMENI ȘI LUCRURI

Preotul moralei

America—și sub acest nume înțălegem de obiceiu ezclusiv Statele-Unite—a câștigat în secolul nostru toate victoriile, au obținut toate succesele, au uimit toate națiunile civilizate prin progresele îndeplinite, prin frumusețile și originalitățile ce posedă. Dar îi s'a întâmplat un mic incident care-i va pricinui mari neplăceri și anume și-a atras dușmănia unui scriitor,—a lui Maxim Groki. Pricina se cunoaște. Celebrul scriitor rus a vizitat Statele-Unite în tovărășia unei femei nelegitime. Americanii, cu toată admirația ce nutresc pentru marele romancier al stepelor rusești, pentru omul care s'a ridicat dela treapta cea mai de jos a mizeriei la înălțimile culminante ale talentului și gloriei—au făcut lui Gorki viața imposibilă, i-au refuzat ospitalitate din motive de..... moralitate sau mai just de imoralitate. Iar Gorki le-a jurat răzbunare și nu se dezminte. După diferite atacuri ziaristice, Gorki publică acum o formidabilă șarjă literară în forma unei nuvele: „Preotul moralei". Intreaga viață americană, cu manifestațiile ei de originalitate și moralitate e analizată cu un sarcasm admirabil care dă mult de gândit și mult de lucru presei americane, acea presă în care Gorki vede primul agent de conrupțiune, și decădere, negațiunea totală a moralității.

Scriitorul rus ne arată America organizată într'un soiu de vastă asociație pe... acțiuni, pentru conruperea opiniei publice, pentru „suggerarea" ei în tot universel așa fel că, săvârșind în fapt cele mai mari imoralități, lumea să nu se alarmeze, să nu-și dee seamă de ele, ci din potrivă. Iar mijlocul inventat de această vastă asociație e—organizarea continuă, zilnică de mici scandaluri mai mult ori mai puțin publice, exploatarea lor inteligentă, sistematică, așa fel ca în rețeaua lor să nu se mai zărească firele marilor scandaluri și imoralități naționale.

Gorki execută această satiră cu o mare putere de intuiție și o ironie mușcătoare pe care n'a reușit s'o manifeste în scrieri anterioare. Se cunoaște că sufletul lui a fost adînc rănit de „pruderia" americană, jignită de flirtul unui Carusso sau de relația ilegitimă a unui Gorki. Bucata acestui din urmă însă va fi mult mai vătămătoare reputației rușinoșilor americani, care-și vor aduce mult timp aminte de profeția lui Heine: „Suverani și popoare—temeți-vă de biciul poeților și nu-i supărați....".

Rodion

Ceva despre nebuni

Sâmbăta trecută au fost internați șease bolnavi la Socola. Șease nebuni de odată, iată un fapt care întărește opinia alienîștilor în privința rolului pe care anotimpurile le joacă în izbucnirea nebuniei. Vara e timpul cel mai prielnic în ivirea simptomelor de zminteală și dacă în aceasta am pune toate actele de sinucidere, atentate la bunele moravuri etc. am vedea că verile dau cel mai mare procent de manifestații morbide din partea minței.

Dar faptul unui număr așa de mare de nebuni numai într'un oraș, e îngrijitor și în același timp îmbucurător. Ingrijitor pentru că sunt mai mulți oameni perduți din sînul societății, îmbucurător căci e un semn că facem și noi o leacă de progres în civilizație. Cu cât civilizația e mai răspîndită într'o țeară cu atât și manifestările anormale psihice sunt mai răspândite. Nebunia e un fel de termometru al civilisației unui neam. Și România e în privința aceasta foarte înapoiată. Țară încă tânără ea n'are acea ereditate bolnavă care face din țările civilizate substratul prielnic ivirei tuturor boalelor mintale. Și cu toate boalele rele care sunt la noi, cu toată sărăcia și hrana proastă, totuși ne ținem bine în potriva nebuniei, căci ne lipsește ereditatea nervoasă sdruncinată.

D. dr. A. Lambrior într'un articol *) spune cu drept cuvânt: „Lipsa eredității nervoase confirmă cea ce afirmăm.

Suntem un popor tînăr, nu, încă usat, condițiile vieței încă ușoare și surmenajul și binefacerile civilisației n'au pătruns încă în masa poporului. Nebuni avem prea puțini în țara noastră cea ce ar mira pe un alienist; într'adevăr noi n'avem de cît 2000 de nebuni la șease milioane de locuitori pe cînd Scoția are pentru același număr de locuitori 10,000 de nebuni".

Lipsa unei civilisații alese și a unei lupte de trai aprige ne pun la adăpostul nebuniei. In alte părți spune d. Lambrior: condițiile de trai sunt diferite. Concurența e universală în domeniul activității omenești. Condițiile la cari am fost adaptați se transformă fără încetare dînd loc la noi condiții de existență. Cei mai puternici, cei mai sănătoși s'adaptă, cei mai slabi per și plătesc cu mintea lor victoria învingătorilor. Surmenajul intelectual nu e unul din necesitățile epocei și mediului în care trăim? Alcoolismul nu e resultatul unei rupturi a echilibrului între resistența organismului și condițiile de existență create de descoperirile moderne". „Causele sociale influențează asupra organismului prin intermediarul conștiinței și sunt tot atît de periculoase pentru sănătatea spiritului ca și celelalte predisposițiuni".

* * *

Și cu toate c'avem 2000 de nebuni, totuși n'avem azile de cît numai pentru 800. In spitalele din Craieva, București și Iași nu sunt de cît vr'o 800 paturi pentru ambele sexe așa că asistența alienaților nu depășește anual cifra de 1000, spune d. dr. Zosin**). Restul de nebuni trăesc slobozi, cutreeră satele și orașele, obiect de batjocură și de rîs al populației.

Nebunia atât timp cît nu e nocivă e un subiect amuzant. Omul cu minte și cu judecată se amuzează la spectacolul scenelor unui nebun. Și de ce? Din educația îngustă pe care și-a făcut'o și pe care toți o primim. Am erijat într'un principiu individualist că inteligența, deșteptăciunea, talentul sunt ceva al nostru—nu le datorim nimănui și facem pe fie-care responsabil de prostia sau de genialitatea sa, nebunia sau cumințenia lui; cînd de fapt și anormalul nebunului și normalul nostru ne sunt daruri dobândide prin o filieră de veacuri. Ar trebui pe zi ce trece ca principiile deterministe să fie inculcate în mințile copiilor și ca doctrina liberului arbitru și a acelui imperativ categoric să dispară din educația noastră. Cu modul acesta mai târziu ca oameni vom judeca și aprecia altfel pe oamenii noștri și vom regula raporturile sociale pe baze mai solide. Ce întăritoare sunt paginile scrise de d. dr. Zosin în această direcție: ***) „Viața sufletească, spune doctorul, decurge nesimțit

*) Dr. A. A. Lambrior: Syphilis et Paralysie generale. Extrait du Bulletin des medecins et naturalistes de Iassy.

**) Progresele psihiatriei și raporturile ei cu celelalte ramuri ale Medicinei și ale Științei.

***) Dr. Zosin.—*Nocivitatea ca simptom în alienația mintală și ca substrat în pornirea criminală.*

din viaţa organică ; viaţa sufletească este strâns legată de viaţa organică. Ambele aceste vieţi nu sunt în ultimă analiză de cît manifestările uneia şi aceleaşi vieţi : omul ca calitate unică. Fie-care individ este un tot complex, unic în felul său, cu manifestări adese diverse în formă de ale celorl'alţi indivizi dar cari manifestări se tălmacesc la fel şi au absolut acelaşi înţeles în fond. Actele omului genial sunt strict determinate şi prin complexitatea lor excepţională se par cu totul spontanee şi pornite dintr'o voinţă liberă ca şi actele idiotului, pentru care se admite mai cu uşurinţă isbucnirea lor din rudimentară închegare cerebrală. Omul genial şi idiotul sub raportul cauzalităţei actelor lor sînt deopotrivă de iresponzabili, actele lor îşi găsesc raţiunea deplină în determinismul organo-psihic.

Şi dacă un geniu nu îşi poate bate joc de un prost şi de un nebun, cu atît mai puţin unei mediocrităţi îi e permis. Dacă însă mergem mai departe şi admitem ca majoritatea actelor nocive societăţei sunt produse de acelaşi mecanism determinist iresponsabil—vedem ca şi actele criminale, că şi acele ale nebuniei merită deplina noastră indulgenţă. D. Dr. Zozin emite o nouă şi foarte îngenioasă teorie în criminalogie ; a nocivităţei. Fie care din noi avem porniri mai puţin sau mai mult nocive, dăunătoare societăţei pe care însă, le putem stăpîni, tocmai prin o închegare mai puternică a voinţei noastre. Cu cît deslănţuirea şi evadarea acestor porniri se face cu mai multă uşurinţă cu atît nocivitatea noastră e mai dăunătoare. Nu împedică însă, ca noi înşine cu un substrat psihic mai puţin nociv să devenim în anumite împrejurări daunători societăţei în care trăim. Suntem noi neresponsabili sau da, de faptul nostru? D. Zosin susţine iresponsabilitatea noastră dar nu nocivitatea, căci noi ne dăm bine seama de faptul făptuit şi vom şti în viitor a ne stăpîni ; nebunul sau animalul din naştere neavînd puterea de a priponi mişcările lor sunt deci cei nocivi. „In acest înţăles nocivitatea e o naţiune cu totul inversă responsabilităţei. Omul sănătos e socotit ca responsabil, după vechea doctrină ; după concepţia noastră omul sănătos este iresponsabil ca şi cel bolnav, dar în schimb omul sănătos este nenociv sau prea puţin".

Pornind de la această concepţie d. Zosin cere ca penalităţile să nu fie aplicate acestor din urmă ; condamnaţi şi tîrîţi prin închisori ei pot deveni prin promisantatea închisorilor, mai mult nocivi ci nu se vor corija. Omul sănătos care prin o fatală întîmplare a devenit delicvent, trebue să fie lăsat în libertate. Bine înţăles pentru judecarea mentalităţei unui atare om, trebuesc psihiatrii şi nu judecători—tot sistemul juridic de azi ar trebui să fie schimbat şi o nouă organizare bazată pe o jurisprudenţă medico-legală ar trebui instituită.

Dr. I. Duscian

Litere-Ştiinţe-Arte

Una din cele mai vestite capó d'opere ale literaturii germane clasice redând viaţa cu adevărat germană, e „Minna von Barnhelm", comedie în 5 acte a lui G. E. Lessing.

Un mare scriitor german a numit'o „Perla literaturii dramatice germane".— Caracterele sunt minunat redate iar personagiile se mişcă într'un cadru naţional german. Piesa e plină de sentimentalismul şi mai ales de humorul pătrunzător de ascuţit al germanului, încît spiritul ţi-e prins numai decît în farmecul piesei. Credem că aceasta comedie, tradusă într'o romînească foarte curată şi îngrijită de către d-nii Traian G. Stoenescu, ziarist şi student, şi Const. Ghiţeanu, student, va fi primită cu mult interes de toată lumea cetitoare romînească, şi mai cu seamă de cea şcolară, căci traducerea „Minnei von Barnhelm" fiind prevăzută de numeroase şi interesante note explicative, cît şi de o biografie şi un comentariu critic, va uşura cu mult sarcina elevilor.

Preţul unui exemplar este 40 bani şi se găseşte de vînzare la toate librăriile din ţară.

*

Frumoasa piesă a lui Maeterlinck „Monna Vanna" a fost oprită în Anglia unde mai mulţi directori de teatru au avut intenţia s'o monteze pe scenă.

Pudica Anglie desfiinţează astfeliu o legendă a sa proprie, căci Monna Vanna este numai imitaţia legendei despre „Lady Godiva" despre care s'a vorbit de curînd în ziarul nostru.

*

Criticii dramatici din Franţa sunt foarte nemulţumiţi de prea marea specializare a artiştilor dramatici din timpurile noastre. Altădată un artist juca tot atât de bine comedia şi tragedia ; acum un tragedian nici nu vrea să audă de comedie, şi vice-versa. Cea ce e foarte rău. Artistul dramatic trebue să fie familiar cu toate sentimentele omeneşti şi să cunoască diferitele situaţiuni ale vieţei ; cu modul acesta îşi măreşte bogăţia psichologică. Aşa se făcea în trecut. Aşa face în vremile noastre Ermette Novelli, şi de aceia e un mare artist.

*

Suplimentul literar al lui „Figaro" vorbeşte, în mai multe coloane, de tinereţea lui Chateaubriand. S'au găsit de curînd trei scrisori scrise de marele om în timpul şederei lui în Londra. Pe a tunci era expulzat din Franţa şi stătea foarte rău băneşte. Chateaubriand îşi câştigase viaţa descifrând pentru o revistă engleză, documente scrise în limba franceză din veacul al doui-spre-zecilea.

Informaţii

Sîmbătă noaptea un incendiu puternic a distrus complect fabrica de sticlărie şi geamuri dela Lespezi, proprietatea fraţilor Leon şi Samuel Costiner.

Pagubele sunt foarte mari—mai cu samă că exploatatorii fabricei, d-nii Jung şi Ostfeld, au făcut instalaţiuni în suma de vr'o 150,000 lei pe care nu le-au asigurat.

Fabrica era asigurată pentru suma de 250,000 lei.

Un apel. — Publicăm astă-zi apelul comisiunei pentru construirea unui adăpost permanent pe muntele Ceahlău :

Munţii Carpaţi, aceste minunate podoabe naturale cu care este înzestrată frumoasa noastră Ţară, rămîn în mare parte necunoscuţi, nu numai străinilor, dar chiar Romînilor, nu atît din lipsa de dorinţă, de a face escursiuni, cît mai ales din lipsa înlesnirilor necesare escursioniştilor. Câţi n'au trecut prin grele încercări, din cauza lipsei unui adăpost, dacă au fost surprinşi pe vîrfurile înalte în timpul vreunei furtuni violente, ce nu sunt rari acolo ! Cîţi au trebuit să renunţe cu regret, de-a vedea un răsărit ori un apus de soare pe vîrful Ciahlăului, neavînd unde se adăposti o noapte ! In alte ţări găseşti tot confortul necesar pe înălţimi cu mult mai mari ca ale noastre ; de aceea asemenea localităţi, unele chiar mai puţin înzestrate de natură ca ale noastre, atrag nenumăraţi escursionişti din toate părţile ; pe cînd frumoşii noştri munţi, abia sunt văzuţi în treacăt de cîţiva îndrăzneţi.

Noi, încurajaţi de tînăra, dar activa societate a Turiştilor din Romînia, de sub preşidenţia A. S. R. Principele Ferdinand, care ne vine în ajutor cu o însemnată sumă, ne-am hotărît să încercăm a remedia în parte răul, ridicînd pe cel mai frumos munte din Moldova, pa vîrful Ciahlăului, chiar în această vară, un adăpost permanent în zid, care să poată adăposti comod 25 persoane, unde să se poată găsi un păzitor, o cameră de bucătărie, un pahar de vin sau de cognac, o bucată de brânză ori de şuncă, oua, etc., în condiţiunile cele mai avantajoase.

Nădăjduim să acordaţi toată încurajarea morală şi materială temerarei noastre întreprinderi şi *cum lucrarea de zidărie a şi început, vă rugăm să bine-voiţi a ne trimite sumele ce veţi aduna prin subscripţie cel mai târziu până la 10 Septembrie a. c. pe adresa d-lui D. Cădere profesor în Iaşi, str. Săulescu, Casierul comitetului.*

„Opinia"	20 lei
L. Antoniu	5 „
N. Cananău	5 „
E. Herovanu	5 „

Sinucidere sau crimă? — Eri a fost găsit mort în ograda caselor muncitorului Grigore Telencu din strada Mahu No. 17, dispărţirea a V-a soldatul I. Popescu, din regimentul 7 calaraşi.

Femea numitului muncitor care se întoarse de la lucru, eşind în curte fu atrasă de un miros greoiu şi ducîndu-se la şanţul din fundul curţei dădu peste cadavrul numitului soldat. Acesta era aşezat pe partea dreaptă, cu capela pe ochi, avînd o rană în partea stîngă a pieptului, deasupra inimei.

S'a înştiinţat imediat autorităţile şi sosind la faţa locului d. prim-procuror M. Ghinea Ionescu a început cercetările.

Vecinii spun că n'au auzit nici o detunătură şi faptul acesta dădea de bănuit cum că la mijloc ar fi o crimă, cu atît mai mult cu cît revolverul s'a găsit la cîţi-va metri departe de cadavru, acoperit cu o cîrpă neagră.

Poziţia în care a fost găsit cadavrul dădea de asemeni de bănuit.

Mai făcîndu-se oare cari cercetări s'a constatat că numitul soldat era împuşcat de trei zile în urmă.

La el s'a găsit o scrisoare prin care cere iertare părinţilor săi de ceia ce a făcut.

Soldatul Popescu e de loc din Iaşi şi părinţii săi locuesc în bulevardul Brătianu.

Cadavrul a fost transportat la spitalul militar.

Autorităţile militare au deschis şi ele o anchetă pentru a se stabili dacă la mijloc e o crimă sau o sinucidere şi care ar fi cauzele.

Holera.—Publicînd ştirea că ministerul de interne a ordonat rîdicarea măsurilor carantinare pentru provenienţele din Rusia, ne-am exprimat mirarea că s'a luat o atare dispoziţie cînd în Basarabia se constată nuoi cazuri de holeră.

Un ziar din Capitală, după ce publică cîte-va relaţiuni ale direcţiei serviciului sanitar, în această chestiune, scrie următoarele:

Vrea să zică pe cînd ziarele publică ştiri alarmante asupra întinderei holerei în Rusia, pe cînd autorităţile comunale iau măsuri preventive contra flagelului, ministerul de interne ridică masurile privitoare la holeră, prevăzute în publicaţiunea sa de acum 7 zile.

O asemenea dispoziţie nu este oare de natură a nelinişti populaţiunea romînă de-a lungul Prutului ?

Iar dacă în adevăr, nu suntem ameninţaţi de holeră, din cauză că localităţile din Rusia unde ea bîntuie sunt prea departe de graniţa noastră, nu crede guvernul că este bine să se trimeată ziarelor un comunicat în această privinţă ?

Din parte-ne constatăm că există o nepotrivire între ştirile date de ziare şi acestea se citesc,—şi între deciziunea ministerului de interne—care nu se citeşte.

Primele alarmează publicul, pe cînd nota direcţiunei generale a serviciului sanitar trece nebăgată în seamă şi nu poate linişti publicul.

Ţinem să facem această constatare fără gînd de opoziţie ci numai pentru a atrage atenţiunea celor ceri au sarcina grea de a veghea asupra sănătăţei publice din Romînia.

—

Expresul de Berlin a sosit eri în localitate cu o întârziere de o oră şi jumătate, din cauza defectuozităţei maşinei.

—

Tribunalul secţia II-a a confirmat mandatele de arestare al cârciumarului Câmpeanudin Paşcani, al lui Herşcu Lupu din str. Calcaineĭ şi al lui Constantin Savinescu, din comuna Fântânelele, judeţul Suceava, complicii factorului Costăchescu.

Ei au făcut însă apel la Camera de punere sub acuzare, care se va pronunţa Miercuri.

—

Eri diminoaţă la orele 11 a avut loc la Consulatul Otoman, din strada Păcurari, o recepţie, cu ocazia aniversărei suirei pe tron a M. S. Sultanul.

Au luat parte consulii Austro-Ungariei, Rusiei şi Franţei, precum şi representanţii autorităţilor din localitate.

—

Am vorbit în ultimul număr de cazul băiatului Pincu Solomon, care a fost muşcat de un câine turbat şi care ajunsese în ultima fază de turbare.

Alaltăeri noaptea băiatul Solomon a încetat din viaţă la spitalul israelit.

De asemeni şi grădinarul Petru Stanciu din Bârlad, care fusese muşcat de un lup turbat a încetat eri din viaţă, în pavilionul de izolare dela spitalul Paşcanu.

—

Aflăm cu mare părere de rău încetarea din viaţă a lui Dimitrie Sturdza, mare proprietar, cumnatul Prinţului Sturdza din strada Carol.

Dimitrie Sturdza, s'a stins din viaţă, aseară la orele 9, după o lungă şi grea suferinţă, la locuinţa sa din strada Romînă.

Trimitem condoleanţele noastre îndureratei familii.

—

Anulările definitive —Mişcarea în învăţământ cuprinde între altele următoarele anulări de mutări şi numiri :

Macarie Remus, mutat în 1906 de la liceul din T.-Severin la liceul din Brăila, în locul d-lui Dimo mutat la Bucureşti.

Dimo D., profesor, de ştiinţi naturale, mutat în 1906 dela liceul din Brăila la la Bucureşti, liceul „Sf. Sava" pentru şt. naturale şi gim. „Cantemir p. instrucţia civică.

Dumitrescu D., prof. de latină la liceul din Buzău, mutat la Sf. Sava.

Slăvescu Toma, permutat dela Calaraşi gim. la liceul „Mihai Viteazul".

Galbenu Mihail, transferat de la liceul din Buzeu la gimn. Cantemir.

Moisescu Nicolae, permutat dela liceul din Piteşti la Bucureşti.

Stroescu Marin transferat de la liceul din Galaţi la Bucureşti.

Zamfirescu C., permutat de la Focşani la gimn. din Cîmpulung.

Georgian I., transferat din oficiu de la Bucureşti.

Sanielevici Henric, permutat de la Tîrgovişte la Galaţi.

Vasiliu I. Gh., a fost numit la liceul din Pomârla la 16 Sept. 1905.

Cordescu M. V., transferat dela Piteşti la Bucureşti la liceul „Sf. Sava".

Niculescu Slave, permutat de la Tecuciu la Buzău.

Mitru Gheorghe, numit la gimnaziul „Ştefan cel Mare" din Iaşi de geografie şi permutat la liceul din Focşani de geografie.

Giurgescu C. N., numit la 2 Septembrie 1906 la gimnaziul din Vaslui.

Niculescu I. Gh., numit la Pomârla de ştiinţi naturale la 1 Septembrie 1906 şi permutat la 19 Septembre 1906 la liceul din T.-Severin.

Stanciu V., numit la 13 Aprilie 1905, având o singură specialitate, istoria.

Sava V. Nicolae, numit de l. latină, la gimnaziul din Dorohoi.

Magheţu Coriolan, numit la liceul Craiova, l. Germană şi la şcoala comercială superioară.

Scondăcescu I. Ştefan, numit la gimnaziul din T.-Măgurele.

D-na Constantinescu Aurelia, prof. de l. română la şc. profes. No. 1 din Bucureşti, mutată la externatul No. 1, tot din Bucureşti.

D-na Lupaşcu Alexandrina, fostă titulară de l. franceză la şcoala profesională din Bucureşti No. 1, transferată tot în Bucureşti, la şcoala secundară No. 1.

D-na Dogariu Natalia, transferată de la şcoala profesională din Iaşi, orele de l. franceză, la şcoala secundară din acelaş oraş, tot limba franceză.

—

Stupidităţi inutile—Denunţam eri samavolnicia administraţiei din Tecuci, care, în complicitate cu un magistrat doritor de a parveni cu orice preţ, a încercat o odioasă şi ridicolă acuzaţiune în contra fruntaşului nostru d. Nicu Xenopol, pentru a-l opri să lupte la alegerea de mîine de la Tecuci.

Sub ridicolul pretext că d. Xenopol a sustras propria sa petiţiune prin care depunea taxa pentru plata buletinelor sale, d-sa a fost chemat la parchet ca să se justifice de acest fapt.

Acum însă suntem pe deplin edificaţi că această odioasă înscenare porneşte chiar de la centru şi de la însuşi ministrul justiţiei.

Ziarul oficios „l'Independance Roumaine" îşi ia sarcina să ne dovedească această complicitate a ministrului de justiţie, cînd face afirmaţiunea nesăbuită că d. Xenopol a luat petiţiunea ca să compromită pe un magistrat, şi cînd numitul ziar declară că ministrul justiţiei a dat ordin, în ajunul alegerei, ca d. Xenopol, candidatul advers guvernului să fie chemat la parchet şi să fie dat judecăţei pentru sustragere de acte publice!

Nu e greu de ştiut ce interese meschine au îndemnat pe ministrul justiţiei se dea un asemenea ordin în contra candidatului opoziţiei, în ajunul unei alegeri, cînd d. Xenopol se putea găsi foarte bine şi a doua zi după efectuarea alegerei.

Regimul teroarei roşii a reapărut în toată splendoarea sa sub actualul guvern, ca pe vremurile de tristă memorie ale regimului lui Ion Brătianu.

Rezultatul alegerei de ieri învederează cît de stupidă a fost măsura. Ea mai invederează spiritul strîmt şi sectar al titularului de la justiţie.

—

DIVERSE

— Aseară s'a declarat un început de incendiu la casele din strada Labirint No. 14.

Sosind pompierii focul a fost localizat la timp.

— Băiatul Iancu Teodor, lucrător la fabrica de ciorapi, din nebăgare de samă şi-a prins mîna în valul maşinei, fracturând'o.

Nenorocitul a fost dus la spital.

— Aseară fănaragiţa Elena Harabagiu, vrând să stingă un felerinar din strada Frecău, ce se aprinsese, hainele de pe ea au luat foc, cauzîndu-şi arsuri grave la mână.

Ea a fost dusă la spital.

— O nenorocire s'a întîmplat eri pe calea Sâmbetei, la locuinţa lui Ioan Turturică, nenorocire care a emoţionat mult pe locatarii din acea stradă.

Un copil al acestuia, în etate de 2 ani, care fusese lasat în voia lui prin ogradă, a fost străpuns cu coarnele de un bou.

Nenorocitul copil într'o stare disperată a fost dus la spital.

29

EMILE FABRE

CASA DE LUT

ACTUL AL III-a

Valentina îl ajunge şi ei împreună. D-na Armieres a căzut într'un fotoliu. Margareta a îngenunchiat în faţa ei. Armieres se plimbă în lung şi lat foarte agitat.

D-na ARMIERES.—Enric, tu nu eşti supărat ?

ARMIERES.—Nu-ţi fac nici o imputare, cea ce e făcut e făcut. Şi tu aveai dreptul de a proceda ast-fel. Dar eu nu voi mai rămîne în oraşul acesta.

D-na ARMIERES, *sculîndu-se.*—Enric.

MARGARETA.—Tata!

Se îndreaptă spre tatul său.

ARMIERES.—Căzut de unde mă ridicasem, nu voi fi aci de cît nesocotit fără nici o influenţă, omul de rîs şi de milă.

D-na ARMIERES.—Nimenĭ n'are să se gîndească...

ARMIERES.—Dacă nu pentru alţi, dar pentru mine n'aş primi un rol aşa de umilitor. M'aş fi resemnat încă cu greu de a vedea în fruntea uzinei un alt director, dar cînd acest director e primul tău barbat d. Rouchon.

D-na ARMIERES.—Jean va dirigui uzina.

ARMIERES.—Lîngă el va fi tatăl său, care se va făli de a mă fi isgonit din locul pe care l'am ocupat odinioară. Voeşti să mă expun să îl întîlnesc triumfător, obrasnic pe cînd eu?... Nu. Hotărîrea mea e făcută. Primesc oferta care mi-a fost făcută la Oţelerii. Direcţiuneă sucursalei din Tiflis.

D-na ARMIERES.—Voeşti să pleci. Să te expatriezi ?

ARMIERES.—Dacă călătoria sau viaţa într'o ţeară necunoscută şi îndepărtată te sparie, nu te oblig de a mă urma. Din leafa mea voi face două părţi, tu vei primi.

D-na ARMIERES.—Gîndesc eu oare să te părăsesc. Nu tu te vei răsgîndi.

ARMIERES.—Eu gîndesc înainte de a mă decide şi nu în urmă. Nu îmi rămîne de cît să scriu...

MARGARETA, *plîngînd.*—Nu. Ah ! Te rog tată, tată, nu pleca. Dacă ai să te duci îmi pare că nu te voi revedea nici odată. Nu mă părăsi, spune că tu n'ai să mă părăseşti.

ARMIERES, *sărutînd'o.*—Margareta... draga mea. Tu nu voeşti să vezi pe tatăl nenorocit... nu plînge,

D-na ARMIERES.—Şi cînd vom pleca.

ARMIERES.—Intr'o lună, după nunta lor.

Ese.

MARGARETA, *aninîndu-se de gîtul tatălui său.* — Ah ! mamă .. Tu ne desparţi.

D-na ARMIERES, *cu durere*—Margareto! *(Dar Margareta ese cu tatăl său. Valentina intră şi încet fără să vorbească mamei sale, ea îşi ia pălăria. D-na Armieres care a urmărit'o după o pauză)* Şi tu te duci să regăseşti pe tatăl tău ?

VALENTINA.—Crezi tu că d. Armieres şi Margareta nu vor preferi să mă vadă afară de aci. *(S'apropie de mama sa şi luîndu-i mîna cu emoţie)* Ah! mama, am pentru tine toată mila toată puterea unei iubiri sincere... Dar trebue să ne despărţim. Trebue.

D-na ARMIERES.—Tu nu ştii că într'o lună...

Se opreşte.

VALENTINA.—Intr'o lună ?

D-na ARMIERES *după ce a ezitat, stăpînindu-se prin orgoliu.*—Nimic !... Du-te ! *(Valentina s'aruncă în braţele mamei sale. Se strîng în tăcere şi multă vreme. Şi Valentina ese, Atunci d-na Armieres aruncă o privire împreiurul ei, se simte singură, părăsită. Deschide albumul, ia fotografia lui Jean. Se duce spre cămin ia şi fotografiile fetelor. Cade în urmă pe un fotoliu şi strîngînd la pept cele trei portret cu o stingere de mamă, ea spune înecată de lacrimi :)* Copiii mei!

CORTINA

— *Sfîrşit*

Institutele-Unite

IASI

Anul al 42-lea

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni,

semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

Ultime informaţii

Am fost singurii care am anunţat acum cîtva timp că seria expulzărilor continuă şi la Iaşi.

După lungi cercetări ale poliţiei de siguranţă, eri trei membri ai cercului „Romînia Muncitoare" sub pretext de a li se stabili identitatea, au fost arestaţi.

Poliţia crede că arestările aceste vor putea rămînea un secret pentru marele public—mai cu samă în privinţa celor ce se pregătesc ca o urmare a acestor arestări.

Precum se vede dorinţa poliţiei nu s'a îndeplinit, ceva mai mult, putem afirma că se va face astăzi sau mîine o arestare în Vaslui, tot în legătură cu cercul „Romînia Muncitoare" din Iaşi.

Triumful d-lui Nicu Xenopol la Tecuci a provocat bucuria tuturor bunilor conservatori. Ziarul „Opinia" a adresat următoarele două telegrame cu acest prilej:

Nicu Xenopol
Senator
Bucureşti

Felicităm călduros reuşita voastră, trăiască valoroşii alegători Tecuceni; urăm succese în lupta parlamentară.

A doua a fost adresată vrednicului luptător Nestor Cincu:

Nestor Cincu
Deputat
Tecuci.

Transmite alegătorilor Tecuceni salutările noastre felicitînd bravura lor. Trăiască fruntaşii noştri şi alesul Tecuciului.

Ministrrul de interne a trimes o circulară pefecturei de judeţ prin care'i pune în vedere ca pe viitor să nu se mai permită încheerea de contracte pentru clădiri de biserice de cît cu architecţi cu diplome recunoscute, de oare ce s'au primit numeroase plîngeri din partea sătenilor că sunt escrocaţi de diferiţi indivizi carr se dau drept architecţi.

Eri măcelarii din piaţa sf. Spiridon s'au pus în grevă, refuzînd să ia carnea adusă la abator.

Administraţia comunală hotărîse ca cei cari iau carnea din abator să o vîndă în piaţă măcelarilor cu 75 bani Kg; aceştia pretindea-u un preţ mai mare şi din această cauză măcelarii au refuzat să ia cărnea.

Iată unul din efectele cartelului hahamilor de la abator.

D. dr. E. Iliescu, medicul veterinar al judeţului a luat o iniţiativă foarte bună, mai ales în timpurile de faţă, mai cu seamă faţă de măsurile ocrotitoare ce le iau autorităţile în vederea liniştirei spiritelor la sate.

D-sa va ţinea cu începere dela 1 Septembrie—26 Octombrie a. c., conferinţe săptămânale faţă de întregul personal de revizori de vite, care la rîndul lor vor fi ţinuţi să facă şezători serale şi săptămânale în fiecare comună din secţia lor, întreţinând locuitorii cu chestiuni privitoare la higiena publică, creşterea animalelor, higiena lor, cultura plantelor furagiere etc.

Tot în acest period d. dr. Iliescu va ţinea în reşedinţele comunale şi a plăşilor conferenţe privitoare la diferite mijloace de înflorirea stărei economice a ţăranilor, chestiuni cooperative, bănci populare, asigurarea vitelor, importanţa vânzărei productelor economiei rurale în comune etc.

Iniţiativa d-lui dr. Iliescu e demnă de imitat, ea fiind folositoare din toate punctele de vedere.

Astă-noapte a încetat din viaţă în curtea bisericei Sf. Dumitru (Balş) bătrânul santor Neculai Vasiliu.

D. Prim-Procuror Ghinea Ionescu a urmat astă-zi după amiază cu anchetarea în afacerea soldatului Popescu din regimentul 7 Călaraşi, găsit mort, în ştrada Mahu.

D-sa a luat un interogator lucrătorului Gr. Tolencu şi soţiei acestuia, în ograda cărora a fost găsit împuşcat soldatul Popescu.

Autorităţile militare de asemeni au anchetat astăzi, cercetînd de cînd numitul soldat lipseşte din cazarmă.

Rezultatul alegerei de balotaj pentru Senat colegiul I din Tecuciu.

Inscrişi 208
Votanţi 165
Anulate 16

D. N. Xenopol 75 vot., cons. ales
D. Iacob Albu 74 vot., liberal.

In vederea marilor alergări ce vor avea loc în zilele de 14 şi 16 Septembrie pe hipodromul de la abator, au început deja să se facă înscrieri la clubul Jockey.

Vor lua parte mulţi sportsmani din Brăila şi Bucureşti.

Se ştie că la aceste alergări va asista şi A. S. R. Principele Ferdinand.

Biletele sunt în mare parte plasate şi persoanele care doresc a lua parte la alergări să se grăbească a-şi reţinea bilete, care se află depuse la secretariatul clubului Jockey.

Astă-zi s'a prezentat la parchet, într'o stare cu totul gravă, femeia Maria Crudu, care a fost grav maltratată şi schingiuită de soţul ei Ioan Crudu, din comuna Comarna.

D. prim-procuror a orânduit o anchetă; numita femee e gravidă.

O sinucidere senzaţională. — O telegramă, sosită la amează din Buhuşi, vesteşte sinuciderea d-nei Gheorghiu — soţia de judecătorului din acel tîrguşor—originară din Iaşi.

Sinuciderea va apărea ca ceva senzaţional cînd vom spune că nefericita s'a măritat de abia acum patru zile şi Joi seara a plecat la locuinţa aceluia cu care în ziua aceea contractase căsătoria civilă şi religioasă.

Sinucisa nu este alta de cît fosta d-şoara Zenobia Scriban, studentă în farmacie, foastă asistentă la farmacia d-lui Jean Rothbard şi de bună voie, se măritase după tînărul magistrat, originar şi el din Iaşi.

D-na Gheorghiu este soră cu d-ra Scriban, institutoare, cu studentul în ştiinţe naturale Scriban, vara d-lui Scriban profesor şi înrudită cu foarte multe familii cunoscute din Iaşi. Pînă a se mărita locuise împreună cu nefericita ei mamă în strada Cuza-Vodă No. 65.

Telegrama care vesteşte nenorocirea e foarte laconică: ea nu spune doar de cît că nefericita s'a sinucis prin spînzurare.

Ce mister se ascunde îndărătul acestui act de disperare? De ce o fi renunţat la viaţă tînăra copilă, frumoasă şi inteligentă, pururea serioasă şi mereu gînditoare, vecinică preocupată cu munca şi studiu?

Nu cum-va fondul de melancolie, ce se trada din privirea ei şi din felul firei sale, a triumfat în mod desăvîtrşit şi a împins'o să comită un act care o coboară atît de tînără în mormînt?

Pentru moment niminea n'ar putea respunde—şi mai puţin familia care nu fusese avertizată de cît că Zenobia ie grav bolnavă, şi care ghicise că lucrul ie mai grav, în momentul în care, reporterul nostru s'a prezentat la locuinţa nefericitei mume spre a culege ştiri.

Am luat, însă, măsuri spre a putea da în numărul de mîine amănunte mai complecte, iar pînă atunci, mîhniţi de durerea care loveşte întristata familie îi transmitem expresiunea condoleanţelor noastre.

Un prieten ne atrage atenţiunea asupra unei notiţe injurioase, apărută în unele ziare din Capitală, la adresa d-lui Ed. Ghica, prefect de Vaslui.

Acuzarea că d-sa ar fi comis nişte acte de violenţă din cauză că, benchetuind prea mult, n'a avut suficienta cunoştinţă de ce face, este pur şi simplu o calomnie şi despre aceasta ar putea să afirme oraşul întreg.

Este deci drept de a da o dezminţire unei atari invenţiuni, pusă în circulaţie de nişte răi-voitori.

Eri a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormântarea lui Florea Niculescu, medic veterinar, din strada de Sus No. 108.

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei urma să sosească astă-zi în localitate.

Inaltul Prelat s'a oprit eri însă la Fălticeni, unde a inspectat catedrala de curînd construită din acea localitate, iar apoi a plecat în inspecţie la M-rele Râşca şi Slatina, din judeţul Suceava.

D. inspector veterinar Drăghescu a sosit azi dimineaţă în localitate.

Sinuciderea din str. Sf. Neculai.—Aseară pe la orele 8, tânăra Catinca Vasiliu, servitoare la d. Solomoneanu din strada Sf. Neculai No. 6, a încercat să'şi curme firul vieţei, luând o mare cantitate de spirt denaturat.

Catinca Vasiliu se afla de scurt timp în serviciul d-lui Solomoneanu şi după cît se spune nu se prea împăca cu stăpânii săi.

Aseară ea se retrase în odaia ei şi luă o cantitate mare de spirt denaturat.

La ţipetele ei desperate alergând stăpânii şi ceilalţi locatari, i-au dat primele ajutoare.

Ea a fost transportată în grabă la spitalul Sf. Spiridon.

Causele nu se cunosc. Catinca Vasiliu, e fiica fostului şef de Gară Vasiliu care s'a sinucis, împuşcîndu-se; un frate al ei acum un an încetă subit din viaţă în momentul cînd i se oficia căsătoria religioasă.

Rămasă fără părinţi şi fără nici un sprijin, tînăra Catinca Vasiliu, a intrat în serviciul d-lui Solomoneanu pentru a'şi putea cîştiga existenţa.

Starea ei nu e tocmai uşoară.

Eri după amiazi un incendiu a isbucnit în comuna Belceşti la locuinţa lui Dumitru Chihaia.

Flăcările au distrus în afară de case, două girezi de orz, care erau asigurate.

Nu se cunoaşte provenienţa focului.

Autorităţile comunale au deschis o anchetă.

S'a cerut autorităţilor locale prinderea şi arestarea lui Bedros Tacaroff, secretar al perceptiei din comuna Bosna, plasa Silistra, care delapidând o însemnată sumă de bani, a dispărut.

Eri a fost adus şi internat la spital, un copil din comuna Băiceni, care pretinde că pe cînd dormia în grădină sub un copac, a înghiţit un şarpe!

Din comuna Copou se raportează că cu ocazia facerei recensemîntului s'a constatat dispariţia a 20 tineri ce urmează a trage sorţii în Februarie viitor.

E de relevat că aproape fie-care comună raportează în acest senz.

Se cunoaşte cazul celor 160 lucrători bulgari, aduşi la lucrările liniei ferate în construcţie Podul-Iloaia-Hîrlău, care s'au pus în grevă, părăsind lucrul şi venind la Iaşi, unde au reclamat autorităţilor că nu li s'a plătit munca, de o lună de zile.

D. Scheller, inginerul şef al lucrărilor a făcut însă, cunoscut ministerului că reclamaţia lucrătorilor bulgari este falşă şi că ei, după ce au primit cîte un aconto de 25 lei, au părăsit lucrul, plecînd la Timişeşti, unde au găsit un preţ mai mare.

Ministerul de interne a ordonat o anchetă.

In judeţ au fost găsiţi vagabondînd trei indivizi, supuşi ruşi, care s'a dovedit că nu erau de cît nişte instigatori.

Ei se numesc: Carp Lazarovici Sişchi, I. Dănilă Hanceavruc şi Casimir Vaitzhov.

Mîine ei vor fi expulzaţi prin punctul Ungheni.

Concursul pentru gradul II-lea de la şcoala profesională a „Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi, se va începe în ziua de 3 Septembrie 1907. Candidatele care doresc a se prezenta la concurs vor înainta direcţiuni şcoalei o cerere însoţită de următoarele acte: 1) Actul de naştere; 2) Certificatul de absolvirea gradului I a căreia medie să nu fie mai mică de 7; 3) actul de vaccină. Cererile şi actele să primesc numai pînă la 25 August curent.

Concurentele vor fi supuse, mai întâi, unei revizii medicale şi vor fi respinse acele care nu vor fi sănătoase sau vor fi slabe de constituţie.

Tot odată să aduce la cunoştinţă ca burse vacante nu sunt.

Inlocuirile şi recomandările în secret la prefectura de judeţ continuă şi printre funcţionarii acestei instituţii domneşte o vie nelinişte.

Fie care stă cu frica în sîn şi se aşteaptă la aceiaşi neplăcută surpriză, la care a fost supus funcţionarul Zavalide.

Alaltă-eri s'a făcut o recomandare în acest mod, pentru a fi inlocuit un vechiu şi harnic funcţionar de la serviciul judeţean.

Duminică 26 August se va face alegerea delegaţilor alegătorilor cu vot indirect, în vederea alegerilor judeţene, care vor avea loc la 3, 5 şi 7 Septembrie.

Biurourile vor fi presidate: la scţ. I-a de d. Iulian Teodorescu, membru de şedinţă la tribunal, la secţia II-a de d. Gr. Demetrescu şi la Tg. Frumos de d. D. Ciohodariu.

Moartea lui Const. Leonardescu

In momentul de a pune ziarul sub presă primim o ştire din cele mai triste. Constantin Leonardescu decanul facultăţei de litere, a murit subit astăzi la Slănic.

Am căutat confirmarea ştirei la parchet; din nenorocire ştirea era adevărată. Autorităţile primise şi ele această ştire iar parchetul a fost invitat să aplice sigiliile la locuinţa defunctului, ceea ce s'a şi făcut.

Inregistrînd vestea tristă care indoliază de o potrivă familia defunctu lui, şcoala şi partidul conservator. transmitem respectuoasele noastre condoleanţe familiei indoliate.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 21 August

Mare furt

Bucureşti.— Din Slatina vine ştirea că şase indivizi mascaţi au pătruns în casa lui Gh. Roşculescu, arendaş, şi după ce l'au maltratat în chip îngrozitor au dispărut, luînd bani şi giuvaericale în sumă de 90,000 lei.

Catastrofă la manevrele austriace

Bucureşti.—Ştiri din Buda-pesta arată că la manevrele austriace, care s'au terminat eri, s'au întîmplat mari nenorociri şi aceasta din cauza extraordinarei severităţi a comandanţilor şi a muncei excesive la care au fost supuşi soldaţii. Morţii se numără cu zecile, iar numărul bolnavilor cu sutele.

In special regimentele 14 şi 25 de artilerie au fost decimate ca în timp de războiu.

Astfel regimentul 14 a făcut un marş de 59 km., zece soldaţi au murit, iar 80 s'au îmbolnăvit. Intre cei morţi se află vre-o cîţiva care în momentul concentrărei au prezentat certificate că sunt bolnavi, dar n'au fost dispensaţi de către autorităţile militare.

Regimentul 25 a făcut un marş continuu de la 3 ore dim. pînă sub seara; sunt 15 morţi şi 156 de bolnavi. Intre morţi se află rezervişti şi capi de familie care au cîte 3—4 copii.

Intreaga presă austriacă se ridică cu ultima indignare în contra sălbăticiei cu care s'au făcut aceste manevre, mai cu samă cînd, din cauza căldurei excesive care domneşte în întreaga Austrie, era indicat a se diminua cu mult munca impusă trupelor pe programele manevrelor.

Roosvelt gazetar

Bucureşti.— Actualul preşedinte al republicei Statele-Unite, va lua directiva ziarului „New-York Tribun", îmediat ce va expira mandatul său preşidenţial.

Tratativele urmate în acest senz, au luat sfîrşit acum 4 zile.

Epidemie de tifos

Bucureşti.—O telegramă din oraşul austriac Trier vesteşte că în în chisoarea din acel oraş a isbucnit epidemia de febră-tifoidă.

Sunt 60 arestanţi bolnavi de tifos.

O nouă Sondă

Bucureşti.—Din Băicoiu se anunţă că s'a reuşit a se introduce o nouă sondă pe proprietatea d-lui Raki.

Produsul acestei sonde este de 3 vagoane pe zi.

Plecarea d-şoarei Bârsescu

Bucureşti.— Din Hamburg vine ştirea că d-şoara Agatha Bârsescu a sosit eri acolo împreună cu trupa şi s'a îmbarcat spre America.

Emoţie nejustificată

Haga.—Ştirile din Constantinopole după cari ar domni aci o mare emoţie prin faptul că conferinţa pentru pace n'a mai voit să recunoască Turcia ca mare putere de rangul întâi, n'au motiv de a exista.

Conferinţa nu s'a ocupat nici odată de chestiuni de rang şi o propunere în acest senz n'are de cine să se facă la conferenţa de la Haga.

O serbare impozantă

Petersburg.—Azi s'a făcut în faţa Ţarului, Ţarinei, Reginei Greciei, tuturor marilor duci, miniştrilor, corpului diplomatic, sfinţirea bisericei rădicată în memoria Ţarului Alexandru al II-lea, pe locul unde a fost asasinat.

Suveranii au sosit cu vaporul. Trupele formau garda pe tot parcursul.

Cu toate măsurile luate de poliţie mii de oameni se grămădiseră spre a vedea pe Ţar, care de la deschiderea primoi Dume, venea pentru întâia oară la Petersburg.

După ceremonie Suveranii au trecut în revistă trupele, salutaţi fiind de uralele frenetice ale mulţimei. După vizitarea monumentului Ţarului Alexandru II, Suveranii s'au întors la Peterhof.

Nenorocire la curse de Automobile

Brescia.—In cursa de automobile Cappo Florio-Minioa, Fraschini a parcurs întregul traect de 486 km., aproximativ, în 4 ore, 39 minute şi 53 secunde, câştigând cupa.

Henery a făcut cursa în 4 ore, 49 minute şi 49 secunde; al treilea a eşit Henriot, care a ajuns în 4 ore, 58 minute şi 47 secunde.

In această cursă, Demartino conducînd o maşină Brixia a căzut într'un sanţ şi a fost ucis pe loc; mecanicul său Begehu a fost rănit uşor. Causa nenorocirei pare că trebue atribuită unei stricăciuni provenită la ghidonul automobilului.

Groaznic accident de automobil

Magenta.—Azi dimineaţă la orele 4,30 un automobil în care se aflau marchizul Guilio Pallavicini di Priola din Turin, avocatul Malvano, un şofeur şi un mecanic, venea cu mare iuţeală în spre gara din Magenta.

Şofeurul nevăzînd că drumul ce traversa o linie ferată era închis din cauza apropierei unui tren, a mers înnainte cu toată iuţeala, a spart bîrna de lemn ce închidea drumul şi a trecut pe şine tocmai în momentul când venea un tren de mărfuri.

S'a produs o ciocnire teribilă, automobilul a fost cu totul sfaramat; depozitul de benzină a făcut explozie.

Mecanicul a scapat ca prin minune şi a luat'o pe cîmp fugind; şofeurul a fost rănit la cap puţin grav. Avocatul Malvano a murit pe dată. Marchizul Pallavicini a fost transportat la spitalul din Magenta unde a murit puţin în urmă. Acest automobil nu participa la cursa din Brescia.

Grevă generală

Anvers.—Comitetul greviştilor a anunţat că greva lucrătorilor portului va fi generală mîine.

Holera în Rusia

Moscova — Primul caz de holeră a fost constatat aci în mod bacteorologic.

Situaţia se agravează în Maroc

— Trimetere de noui trupe —

Casablanca.— Se crede că Mulay Hafid caută a cîştiga timp afirmînd că scrie triburilor să înceteze atacurile pentru ca ast-fel Franţa să nu mai aibă pretextul unei expediţiuni în interiorul ţărei.

Moel Aium a trecut lîngă oraşul Saffi fără să intre în oraş, primind 500 duros pentru aceasta. Caidul a declarat că merge la Casablanca.

Oran.—Transportul „Nive" a plecat spre Casablanca cu un batalion din legiunea străină. Transportul „Samroc" va pleca Luni cu un alt batalion şi muniţiuni.

Paris.— Agenţia Havas află din Tanger că Colonia europeană din Fez împreună cu colonia germană a sosit la 30 August la Tanger.

Francejii a stat cu voia lor la Fez; colonia germană s'a unit cu ceilanţi europeni la Elkaser Kebir.

Ofiţeri şi funcţionari ucişi

Odesa. — Agenţia Westnik spune că un ofiţer voind să descarce o bombă găsită cu ocaziunea unei percheziţiuni domiciliare a scapat bomba care a făcut explozie omorând pe ofiţer, un funcţionar de poliţie şi un grefier, rănind un ofiţer de poliţie şi cinci funcţionari în mod grav.

Felicitări

Cetinge.—Cu ocaziunea serbărei Sultanului, principele Nicolae a expediat o telegramă foarte cordială Sultanului.

Ministrul Turciei la Cetinge a primit la palatul legaţiei felicitările de usagiu. Aghiotanţii principelui Nicolae au prezintat felicitările principelui Muntenegrului.

Protestul Sinodului Patriarhal

Constantinopol.—Sinodul patriarchatului a hotărît să protesteze pe lîngă Poarta contra măsurilor luate faţă de Mitropolitul din Seres.

Intr'o altă notă remisă eri, patriarchatul protestează contra măsurilor luate faţă de Mitropoliţii macedoneni şi ameninţă cu închiderea bisericelor dacă actuala stare de lucruri va continua.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacist i.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedala (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

în Iași la Konya, Răcovița Marcus farmacisti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sfț. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, ȘLEFUITE ȘI NEȘLEFUITE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE METRE 0f30c.

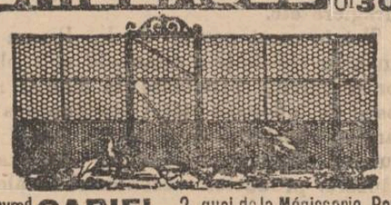

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles pour 2 à 6 places... 7 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași — Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 224.—Mercuri 22 August 1907

Intervenționizmul și tocmelile agricole

XV

Despre tocmeli agricole, în înțelesul celora de azi, nici nu poate fi vorba în trecutul nostru istoric, întrucît nu exista încă la noi nici libertatea muncei și nici libertatea bunurilor. In acele vremuri țăranul nu era încă liber pe brațele lui și nici boerul stăpîn de moșie nu era proprietar absolut și nu dispunea încă după plac de hotarul moșiei lui.

Cu toate acestea, de multe ori legiuitorii noștri s'au văzut nevoiți a interveni în raporturile dintre săteni și stăpînii lor, fie pentru a crea oarecari noui avantage boerimei, fie,—ceiace s'a întîmplat mai rar, — pentru a apăra clasa noastră țărănească împotriva cotropirilor și nelegiuirilor boerești.

Țăranul romîn a avut nenorocirea a se naște într'o țară prea roditoare, înzestrată cu un pămînt prea darnic. Lupta în jurul unui asemenea pămînt e totdeauna mai aprigă. După Achil Loria, cauza pentru care dreptul roman a ajuns la o așa desăvîrșire, pe cînd dreptul germanic a rămas așa de înapoiat, e că, în timp ce în Germania pămîntul e dotat cu o fertilitate slabă și putea fi sustras lucrătorului fără a recurge la mijloace prea violente; în Europa meridională, unde pămîntul e de-o fertilitate exuberantă, numai un regim de fer și de foc putea împedica pe țăran să se stabilească pe el. Or, această violentă acaparare a solului, obținută prin sclăvie, a servit de bază, în Europa meridională, pentru a stabili un sistem capitalist admirabil organizat, pe care necesar trebuia să se rîdice un sistem juridic corespunzător.

Dar cea mai vădită pildă de ceea ce însemnează nenorocirea unui popor, cînd el are un pămînt prea roditor, ne-o dă sermanul *fellah*, bietul țăran egiptean.

Nu există clasă rurală în lume care să fie mai rău plătită, mai rău tratată și mai rău nutrită, de cît țăranul egiptean, și aceasta pentru că Valea Nilului este colțul de pămînt cel mai roditor de pe planeta noastră. Această excesivă rodnicie a Nilului a atras pe vremuri pe vechii Egipteni, apoi pe Evrei, apoi pe Greci, pe Armeni, pe Arabi și pe Turci, în timpurile moderne pe Francezi, iar azi Egipetul este stăpînit de Engleji.

In țara noastră țăranul romîn a avut o situație și o istorie analoagă. Solul țării-romînești fiind înzestrat cu o fertilitate remarcabilă, era natural ca toți să-și dorească posesia lui, posesie pe care nu și-o puteau însuși de cît în dauna țărănimei. De aceia istoria clasei noastre rurale, și istoricul proprietății noastre, în drumul ei de la comunizm și pînă la forma de azi a proprietății exclusive, quiritare, nu este decît o lungă apăsare a țăranului.

In adevăr, în starea primitivă a principatelor romîne, ori-ce concentrare a proprietății era cu neputință și deci ori-ce apăsare a țăranului exclusă. In primul loc era totala lipsă de populație. Nu putea țăranul fi apăsat în acele vremuri, căci pămînt era din belșug, și țăranul nemulțumit într'un loc, se putea foarte lesne strămuta în hotarul satului vecin, unde era bine-venit și bine-primit, căci cu cît satul număra mai mulți locuitori cu atît cneazul acelui sat era mai bogat și mai tare, cu atît cîtimea dijmei creștea și cu atît numărul zilelor muncitoare de cari avea să se folosească cneazul era mai mare. De aceia vedem pe mai marii satelor făcînd condițiuni cît mai ușoare sătenilor. Drepturile cneazului se mărgineau la dijma din 10 una, la 3 zile de muncă pe an și alte cîte-va „banalități", ca dreptul exclusiv la orîndă și la moara satului (Radu Rosetti, *Pămîntul, sătenii și stăpînii*).

Ba mulți stăpîni renunță și la aceste cîte-va drepturi, pentru ca astfel să atragă locuitori străini în hotarul lor, înființînd slobozii. Chiar și în țările cu o civilizație mai veche și cu o populațiune mai deasă, era nevoe de brațe. Așa vedem țărani romîni imigrînd în Galiția și fondînd acolo numeroase colonii. Coloniile acestea erau cîrmuite de dreptul romînesc, „care alcătuia în Polonia un regim privilegiat".

Și lucrul este cu înțeles: romînii veneau din locuri mai puțin civilizate și mai puțin populate, unde în chip fatal, dreptul în general e mai blînd și unde dreptul de proprietate în special, e mai depărtat de exclusivitate și mai apropiat de comunizm, de aceia *jus valahicum* forma un regim privilegiat față de legiuirea leșească.

Dar în cursul vremei s'au întîmplat și imigrațiuni inverse. Precum romînii săteni treceau în țări vecine, tot astfel țaranii statelor vecine veneau în țările romînești. Ba ceva mai mult, colonizarea cu lucrători străini pare a fi fost la noi un adevarat sistem în acele vremuri, căci privilegiile pentru înființarea de slobozii, „conțin de obicei restricțiunea că se vor primi în satele ce se înființează sau se repopulează numai oameni de limbi străine: Leși, Ruși, Greci, Sîrbi (Rosetti—*Op cit.*)"

Lucrătorii aceștia străini au înrîurit în două chipuri vechile noastre așezăminte: ei venind din țări străine, țări cu o civilizație mai înaintată, cu o populație mai deasă, erau deprinși cu condițiuni de muncă mai grele, cu un sistem al proprietății mai egoist, și asupra lor stăpînitorii satelor romînești puteau exercita drepturi mai apăsătoare de cît asupra țăranilor băștinași. Apoi, prin aducerea acestor colonii străine, populația țării s'a înmulțit, ceia ce a avut ca prim efect micșorarea cantității pămînturilor nelocuite, „din pustiu" și înăsprirea condițiunelor de muncă ale săteanului nostru.

De unde pînă acum, dijma și celelalte drepturi ale cneazului formau, după cum susține d. R. Rosetti (pg. 115), răsplata dregătoriei sale, ele devin acum un fel de chirie a pămîntului. Iar cneazul din dregător rural ce era înainte, devine acum stăpînul satului.

Acestea sunt împrejurările cari încheie prima fază din istoria socială a țărănimii noastre.

In articolul viitor voi studia mecanizmul social care face din *stăpînii de sate*, din această epocă, *stăpînii de moșii* din epoca următoare, pentru a cerceta apoi, cum acești stăpîni de moșii au reușit să-și transforme drepturile lor, în drepturi de *proprietate*.

St. Antim

Unde e sistemul?

D-l Spiru C. Haret în referatul său către consiliul de miniștri, cum și în anexele ce însoțesc acel referat zice că neregularitățile în seria numirilor în învățămînt în timpul acestor 2 ani (1905—1907) au fost așa de multe *și așa* de mari, *că în* sistemul *acesta nu a fost nici o marginè...*

Ar urma după vorba ministrului că marea majoritate a numirilor și transferărilor să fie atinse de viciul lipsei de forme.

Astăzi avem tabloul numirilor și anulărilor. Ei bine, din cetirea acestui tablou reiese că ministrul singur se desminte pe sine de alegațiunile din referat.

Se vede graba cu care s'a făcut referatul cum și anexele, opera biurourilor direcțiunei a III-a din minister.

Ei binè s'au menținut ca bune și în conformitate cu legea, 61 din permutările și numirile făcute între 1905—1907, din care 16 mutări bune numai în București, iar restul provocate de desființarea școalei normale din Galați, cari au adus mutări multe și toate menținute de bune.

Tocmai, d. Spiru C. Haret care a tunat contra acestui fapt, astăzi cînd vinè și găsește Școala Normală repusă tot de noi, nu găsește cu cale să readucă pe nici un profesor din cei vechi, deși majoritatea a rămas în Galați mutați la alte școli.

Alte 30 de numiri și transferări au rămas rezervate pînă la noi numiri, cînd se vor rezolva, probabil *așa cum au fost făcute.*

S'au anulat numai 23 de numiri și permutări, din care 9 în București, cîte se și zvonise că-i trebue ministrului pentru a face locuri favoriților și cîtorva puțini nemulțumiți.

Față cu această constatare de cifre, unde mai è afirmarea că pentru locurile bune s'a călcat legea? Cînd 16 mutări la București le găsești bune, alte 6 mutări le amîi pînă ce se va regula cu numirea din nou, dar le treci de bune; deci 22 de mutări, cum rămîn cele 9 mutări, din care 2 de cucoane, ele constitue sistemul?

Dar cètitorul listei anulărilor d-lui Haret mai prinde și altele, pe care le vom analiza succesiv.

Incă unul—și din cei mai vrednici fii ai lașului—a plătit tributul morței. Constantin Leonardescu, profesorul stimat, decanul respectat, fire blîndă și cinstită, a murit, în mijlocul frumuseților Slănicului, unde plecase pentru a gusta odihna bine meritată a vacanției.

A murit subit, atins fiind și el probabil de acea teribilă boală care nu cruță de cît pe puțini dintre acei care trăesc viața modernă, cu munca ei continuă, cu enervările-i fără sfîrșit și surmenajul ucigător.

Deși a dus o viață relativ liniștită, lipsită de agitație, în conformitate cu temperamentul și cu ocupația sa care îi reglementa ceasul și minunta de muncă și odihnă—Leonardescu a fost atins de teribila arterio-scleroză, deși despre defunctul s-ar putea spune că avea o vrîstă mai tînără decît înfățișarea sa, nici de cum mai bătrînă, și mai puțin încă „vrîsta arterelor sale", spre a întrebuința formula celebrului savant francez.

Constantin Leonardescu moare în vrîstă de 62 de ani, după aproape treizeci de ani de profesorat, și caracteristica vieței sale este munca, conștiinciozitatea și cumpătarea—lucruri care, deși considerate de unii ca un beteșug în lupta pentru existență, l'au impus și înălțat la cea mai înaltă treaptă în erarhia învățămîntului, la acea de decan al facultății de litere.

Moartea aceasta atît de neasteptată, mărește și mai mult golul de care se resimte corpul didactic ieșean și partidul conservator prin dispariția, într'un timp foarte scurt, a atîtor buni profesori, devotați conservatori și buni părinți de familie.

Ea mai vine să mărească doliul unei familii care în cîteva luni a avut să suporte mari lovituri: din patru surori măritate, trei și-au perdut soțul într'un timp relativ scurt, un avocat din capitală al cărui nume ne scapă, Gr. Triandafil, fost președintele camerei conservatoare și acum Constantin Leornadescu.

Cît de mult era în stima tuturor cel ce dispare astăzi se poate deduce din regretele unanime manifestate de toți ieșenii, cînd au luat cunoștință, din „Opinia", de moartea lui Leonardescu.

Aceste regrete sincere ar putea doar ușura puțin durerea familiei îndoliate, căreia îi exprimăm din nou tristele noastre condoleanțe.

D. J. Cantacuzino mare reformator

Am salutat cu multă simpatie numirea d-lui J. Cantacuzino în fruntea serviciului sanitar, cu rizicul de a ne face vrășmași din *Secolul* și *Voința*,—dar am făcut aceste concesii directorului serviciului sanitar din considerații de ordin moral. Ne am zis: d. dr. Cantacuzino e un om trăit departe de atmosfera politică, liber de ori-ce angajamente și îndatoriri către politiciani.

D. J. Cantacuzino nu făcuse concesii altor sisteme politice și nu se pusese de a valma cu idealul său de medic, cum fac mai toți medicii și de acea îl credeam desemnat a ocupa un loc de reformator.

Și nu numai noi, dar mai toate ziarele fără deosebire de culoare politică au salutat cu încredere pe d. Cantacuzino ca director al serviciului, căci mai toate ziarele recunosc că dacă nu e o chestie socială la noi—e vorba de o chestie sanitară.

Și într'adevăr abia a pus d. J. Cantacuzino piciorul pe scaunul directorial, —ne închipuim acest post ca un fel de scaun domnesc—că toate ziarele au trîmbițat osanale noului ales. D. Cantacuzino, în sus, d. Cantacuzino în jos—pe unde treceai auzeai de d. Jean Cantacuzino. Ministerul sănătății publice, reforma serviciului sanitar, organisarea de echipe de medici a combate endemiile, bucătării pentru țărani, profesori de a învăța pe țăran a ferbe mămăliga și a găti o ciorbă. In fine—lucru mare! Ce îi drept *Independența*, acest monitor al desminților —după fiecare reformă anunțată venea și ea cu: „suntem în măsură de a desminți crearea unui minister al sănătății publice; reforma de care se vorbește că se va „face în serviciul sanitar, etc. etc."

Ceeace n'a desmințit însă *Independența* sunt următoarele reforme sanitare care vor face pe pelagroși, sifilitici și tuberculoși să salte de bucurie: numirea d-lui dr. Cazacu ca inspector al serviciului sanitar.

D. Cazacu are drept titlu de glorie doar amiciția d-lui J. Cantacuzino și acea de a fi refugiat politic, anarhist și amic al *„potăei"* Rakovski; numirea d-lui Slătineanu șef de lucrări în laboratorul d-lui J. Cantacuzino, ca *inspector technic* (ce mîncare o fi și asta?) al serviciului sanitar; și pe d. dr. S. Bușilă ca sub inspector technic. D. dr. Bușilă e asistentul d-lui I. Cantacuzino.

Și care va să zică din toate reformele grandioase anunțate de d. I. Cantacuzino n'a realisat de cît pe acelea pe cari orice bun politician romîn le-ar fi realisat: a creat sinecure pentru devotații sei, inspectorate și subinspectorate technice, și a procopsit pe al de d. Cazacu. Ei...pentru asta n'avea nevoie d. Cantacuzino să se deranjeze de pe cheiul Dîmboviței din somptuosul laborator în care lucrează; amicul său d. Dr. Petrini Galatz ca și colegul său d. Manolescu sau ori-care medic putea să figureze cu tot atît succes în fruntea serviciului sanitar.

OAMENI ȘI LUCRURI

CIFRE....

Țară civilizată în rînd cu toate statele europene, ținem la rîndul nostru, să avem statistici în toate privințele. Birourile tuturor ministerelor, serviciile tuturor instituțiilor mari dau mult de lucru funcționarilor cu întocmirea de tablouri, de imagini sintetice, de statistici într'un cuvînt. Așa, bună oară, serviciul respectiv al ministerului de justiție publică abia acum o statistică judiciară a anului 1899, comparând cifrele cu ale anilor anteriori. Intârzierea ce se pune în apariția studiilor acestora arată, de sigur, munca grea, anevoioasă cerută de întocmirea lor; indică rigurositatea și preciziunea cu care ele se lucrează și că ele nu au în vedere actualitatea, ci folosința epocelor mai târzii, având a servi drept temelii viitoarelor studii savante bogate în constatări și încheieri.

Numărul condamnărilor în acest an față de ani anteriori a mers crescând. Crimele și abaterile de tot feliul s'au înmulțit, cartea nelegiurilor s'a îmbogățit, —o dovadă mai mult—s'ar zice—că odată cu întemeierea progresului și civilizației luptele, neînțălegerile, frămîntările, dușmăniile între oameni se înmulțesc: acesta e unul din paradoxele societății moderne pe care economiștii și filosofii vor avea îndatorirea de a le explica, bazîndu-se pe studiul riguroaselor statistici oficiale.

Dar pentru a cunoaște și a înțălege oamenii și vremea este în adevăr de ajuns să studiem cifrele aceste? Găsim oare într'ânsele adevărul adevărat și reflexul stării de lucruri în societate într'o anumită epocă? Sunt oare acele cifre oglindirea perfectă a relațiilor între om și om?

Dacă pînă la un punct cifra crimelor, omorurilor propriu zise poate fi statornică — puține cazuri excepționînd — este oare tot așa cînd e vorba de capitole importante ca: abuzuri, falșuri, banditism, atentate la bunele moravuri, adultere și așa mai departe? Trec oare toate, absolut toate faptele și întîmplările aparținînd acestor categorii prin filiera justiției, a osîndei și a pedepsei? Tot ce se îndepărtează de la convenționala moralitate socială încape oare pe mîna reprezentanților oficiali ai dreptății sfinte pentru a îngroșa apoi cifrele statisticei? De loc! A înfrînge cerințele moralității sociale, a ocoli legea stabilită, a-ți încerca norocul în potriva bunei dreptăți — iată simple chestiuni de șansă cari reușesc foarte adese-ori cuiva și acest cineva devine un fericit, un adorat, un erou. E rău de cine nu le face cu îndemînare, cu succes, dar altfeliu!... Iată o sinucidere: parchetul o înregistrează pentru.... statistici. Dar îndărătul ei cine ghicește crima? Și ce senz are numărul adulterelor descoperite, știute, înregistrate? Cine va cunoaște numărul celor izbutite, rămase în umbră?

....Și iată cum această fericită specialitate a statisticilor te face uneori să zîmbești și numai optimiștii se pot încrede în ele și să-și intemeeze studiile pe șubredul lor adevăr....

Rodion

Contribuțiuni la reforma învățămîntului

Medicul școalei

La Londra s'a ținut zilele acestea congresul de igienă școlară. S'a discutat de pedagogi și medici, multe măsuri de o însemnătate nediscutabilă pentru populația școalelor. Intre mișcările cele mai frumoase cari se fac în veacul nostru, nu găsesc o mișcare mai nobilă decît aceasta, îndreptată, de a forma o adolescență sănătoasă și a da omenirei o lume, cu o cultură aleasă, adăogată unei vigurosități trupești și mintale.

Și zice un congresist între alții: „Rolul cel mai frumos într'o școală îl are medicul. Azi am propășit dela acea epocă în care făceam o deosebire vădită între corp și suflet, azi avem cunoștinți concrete de rolul pe care îl are unul asupra altuia și legătura intimă care există între amândouă. Și cine mai bine decât medicul cunoaște pe omul sănătos ca și pe cel bolnav. El e singurul apt de a ști unde începe boala și unde se termină sănătatea. Frontierele între amândouă el le delimitează. Și dacă e așa, medicul singur într'o școală poate hotărî de puterea sănătății copilului, de resistența lui la învățătură, de apucăturile lui și năravurile sale și poate îndrepta pe profesori în educarea și îndreptarea multor rele".

Ce frumos a vorbit acest congresist! E mare lucru!

Intreba-mă-vor mulți cetitori însă ce este un medic al școalei. Iată ce este: Un tânăr sau bătrân doctor care voește să cîștige pe lângă cei 300 de lei leafă, sau clientela de la care are încă vr'o sută și grație unei recomandații se angajează pe lângă un liceu sau instituție pedagogică. E un domn mic sau mare, frumos sau urât, dar în orice caz un om foarte grăbit. Medicul școlar e un om care printre picături, intre două vizite, se repede și la gimnaziu sau la liceu.

Pedelul instituției îi indică vr'o câți-va băeți cari sunt bolnavi într'o infiermerie dacă liceul e internat sau pensionat—în celelalte instituții el predă igiena—medicul îi cheamă:

— Petrescu Vasile, ce ai tu?
— Mă doare în gât.
— Cască gura și zi a,a.
— A-a-a-a.
— Bine; pensulații cu tinctură de iod; gargară cu chlorat. Altu.

Și trece și Vasilescu și Purichide și Ionescu. Toți au amigdalele mari. Dl. Medic pleacă.

După două săptămîni sau o lună va reveni din nou, va vedea cîte-va gîturi, va prescrie tinctura și chlorat și va pleca. Cursul de igiena îl va face sau nu — directorul nu îl va supăra. Iată doctorul. Și pe cînd acest auxiliar al pedagogului încasează modesta lui leafă și crede că văzînd amigdalele la vr'o cincisprezece scrofuloși dintre băeți, sau vorbindu-le cinci ori pe an de apă și văzduh a contribuit la înaintarea igienei școalei, iată ce se petrece în gimnazii și licee.

Elevul Frunzescu e un nenorocit copil din părinți bolnavi, cu o ereditate grea, de boli nervoase. El singur e impulsiv, îndărătnic, obrasnic, dar silitor, inteligent și priceput. Are multe acte desordonate, se bate cu băeții, torturează pe cei mai mici, e mincinos, perfid. Un mic isteric deși d. de la Tourette le neagă inteligența istericilor. Intr'o zi Frunzescu a tăet din răutate în timpul cînd fusese izgonit din clasă, mantalele la vr'o zece băeți, cari se aflau în coridor. Consiliul profesoral l'a isgonit pentru totdeauna din liceu și din toate școalele secundare. Lui Frunzescu îi este interzisă educația.

Oare dacă medicul școlar ar fi cunoscut pe Frunzescu, ar fi știut familia lui, ereditatea păcătoasă pe care o purta ca o povară necerută—n'ar fi intervenit el oare în acel consiliu, să apere pe un neresponsabil și să recomande profesorilor de a căuta prin o educație anumită să nu exaspereze un temperament impulsiv? Cred că da. Dar trebuia să-l cunoască! Astăzi dacă directorul, om cult și modern, dîndu-și seamă de rolul substratului psihic în educație, ar întreba pe medic:

— Doctore, ce crezi de Frunzescu?

— Frunzescu, a da.... Frunzescu! Imi pare că îl știu, are amigdale mari; prescris iod și chlorat și untură de pește. Altfel sănătos.

Și medicul grăbit ar fi pornit aiurea.

Am văzut dat afară din liceele noastre pe un băet timid, blînd, liniștit pentru că bruscase pe un profesor de istorie. Și mi s'a părut curios cum băetul acela să fi a-

vut atîta voinţă. Era plăpînd, scrofulos, avea urme de mari cicatrice pe gît. Pe cînd era în ţară, căci l'am cunoscut într'un pensionat din Geneva, suferise de inflamaţia şi supuraţia glandelor submaxilare. Venea la şcoală vecinic bandajat, pansat cu iodoform; băeţii îl rîdeau, profesorii exasperaţi de mirosul greoi al iodoformului îl insultau cu observaţii răutăcioase. Reîntors acasă era supus torturilor reînoirei pansamentului; orele de clasă îi lipseau şi uscau pe răni bucăţile de tarlatan iodoformat, care deslipindu-se cu greu îl necăjeau. Nervos, susceptibil, resultat al acestei vecinice excitări şi aţîtări într'o zi n'a putut răspunde unei insolenţe a dascălului de cît prin o palmă. Consiliul profesoral l'a eliminat. Medicul şcolar interogat:

— Cristescu? Da... adenite în supuraţie. Are şi amigdale. Altfel sănătos,

Şi Cristescu a fost eliminat. Pe când după o operaţie practicată cu succes, îndreptându-se, a devenit un elev bun la Geneva.

Dar acestia sunt cazuri grave... dar cîţi leneşi isgoniţi din licee după trei ani de repetare a unei singure clase, cînd în fond ei nu învăţau dintr'un defect al memoriei lor; cîţi nenorociţi persecutaţi căci erau surzi şi vorbele profesorului erau neauzite; cîţi alţi sărmani copii, zăpăciţi de observaţii, cînd ei erau miopi şi nu vedeau ce scria profesorul; cîţi alţi cari nu pot învăţa de cît în anumite condiţii, memoria lor vizuală întrecînd pe cea auditivă—profesorul însă voind ca toţi să înveţe după notele sale ce le dicta.

Câţi mici vicioşi isgoniţi din şcoli, pe cînd o lecţie din partea medicului i'ar fi îndreptat precum şi pe ceil'alţi dacă i'ar fi examinat, ascultat, studiat, i'ar fi grupat în categorii, le-ar fi cerut de la profesori anumite legi de predare şi nu i'ar fi lăsat fără cultură, sălbateci, rătăcind în lume, paria cea mai păcătoasă în haine negre şi incultă.

Dar pentru asta e nevoie ca studiul igienei să nu fie un *passe temps*, iar postul de medic să nu fie o sinecură venită în ajutorul unui amic politic fără clientelă sau tânăr debutant fără bolnavi.

Medicul şcolar are un rol enorm în educaţie, dar adaptându-se cerinţelor şcoalei. Un doctor care judecă mentalitatea băetului după amigdalele sale şi după modul cum îl spune pe a... trebue să dispară de prin licee, el face profesia medicală de râs în faţa adoloscenţilor cari sunt buni observatori şi discreditează pe medici şi medicină în faţa profesorilor. De cîte ori nu veţi auzi pe un dascăl zicînd de un medic:

— Scoate-l din iodul, peatra iadului şi untu de reţină şi n'ai să mai auzi nimic de la doctorul nostru.

Şi au dreptate profesorii; lor le trebue un auxiliar priceput, medicul şcolar trebue s'aibă o educaţie anumită şi să ştie igiena şcolară în special. Până la acea dată ce o dorim cît se poate de apropiată—medicul şcoalei va rămâne la vechiul său sistem:

— Popescule, cască gura, zi a,
— A. a, a, a...
— Bine, iod, chlorat, untură de peşte!

Sermana igienă şcolară!

Dr. I. Duscian

Opinia la „HUŞI"

(*corespondenţa specială a ziarului „Opinia"*)

Mă grăbesc a vă relata faptele de curînd petrecute.

Duminică a fost alegerea delegaţilor pentru alegerile comunale. A fost o singură listă, acea a administraţiei căci disidenţa liberală n'a catadixit să uzeze forţele în alegeri de delegaţi de şi se făceau tari că în sus (la Unguri) e stăpîn Cisman iar în jos (la Bulgari) e stăpîn Vericeanu.

Sau ales 26 delegaţi: Chiriţoiu, Cireş, Codreanu, Ionescu, Posleţ, Harnagea, Frunză, Palcu, Cremene, Răşcanu, Bujenţă, Ignat, dr. Vilara, Cătea, Butuc, Panoţ, Teodor, Botez, Răşcanu, Ionescu, Curtu, Tăbăcariu, Ciocoiu, Ghergu, Negoiţă şi Ciocoiu C.

Felul cum s'au efectuat alegerile de delegaţi arată că dizidenţa liberală va lupta slab în alegere şi că dar toată lupta încinsă de ea, e furtună într'un pahar de apă.

— O nouă *gazetă politică* la Huşi! Pe ziua de azi a apărut primul număr din ziarul *Dreptatea*, organ special al nuanţei N. Cişman. Ziarul se tipăreşte la Iaşi în tipografia C. Ionescu şi e binişor scris.

Cetăţenii noştri de la Huşi au cu ce se lua, căci au gazeta helbet!

Noul organ nu uită a avea un program pentru Fălciu: *viaţa normală* (?!)? *linie largă, regiment, prefect nepăpuşă*(?!?). Iată tot programul nouei gazete.

Viaţă normală! Cum la Huşi sunt multe podgorii deci multe cheturi, viaţa se desfăşoară adesa în *anormal* şi vrea să o aducă la *normal*.

Mai vrea *prefect* care să nu fie *păpuşă*! Iar frumos. Prefectul actual e o păpuşă căci e pus de Ionel Brătianu şi nu prea joacă cum îi cîntă Cişman.

Scurt, concis şi precis!

Intre laudele ce se dă d-lui N. Cişman este că dînsul cel întăi a început gazetăria la Huşi, cînd fînare în tîrg nu erau, deci nici în Broşteni, glodul era pînă la genunchi, deci şi în Broşteni; iar vara colbul te înăduşă. Cu toate acestea cetăţenii Huşeni citeau gazeta lui Cişman „*Deşteptarea*", deşi umblau în glod, orbecau pe întuneric, (fanarele cu lumînări de său a lui M. Ioniu) şi li se înroşeau ochii de colb. Frumos trecut!

— *Schimbări la şcoli.* Se cunoaşte starea spiritelor politice la liberalii noştri după răsunetul ce în au şcoală. De şi d. Haret e omul *numai* al şcoalei şi nu face politică în şcoală *bechiu* totuşi se lasă a fi tîrît la Huşi în porniri politice, păsuind pe unii liberali şi năpăstuind pe alţii.

Mă rog asta nu strică reputaţia d-lui Haret; d-sa nu transige şi nici nu vrea să audă de alte numiri şi transferări de cît politice!

Iată ce harababură e la Huşi.

1) C. Antonescu *liberal Cismanist*, pus director la Nr. 3, în luna Mart 1907, azi are dat un avertisment şi i s'a luat direcţia, şi l'a permutat la No. 2 în loc vacant.—O armonie!

2) *Pan. Bogdan* liberal cismanist mutat de la No. 1 la No. 2 ca director în Martie 1907, i se ia direcţia şi se mută din nou la No. 1 în locul lui P. Iorgulescu, mutat la Calaraşi.

3) D. Bogdan rîvnia direcţia la No. 1. în locul d-lui Gh. Vezibianu; acum i s'a satisfăcut în parte dorinţa căci l'a readus la No. 1, să vadă gospodăria şcoalei, dar atît!

3). D. P. Iorgulescu un tip ff. curios s'a mutat la Calaraşi; dînsul de şi liberal la vot, dar arătaa dorinţa de a părăsi Huşii, căci se prea redusese procentele!

4) D-ra Irina Vîntu, a fost numită suplinitoare în locul d-lui P. Calciu, pus în concediu de boală. D-ra Vîntu are singura calitate că e fiica d-lui Gh. Vîntu, defensor eclesiastic, cu mare trecere la d. Haret, deci cu dreptul legal de a fi în învăţămînt. Atît!

Aviz dar amatorilor! D. Haret, omul şcoalei, de dragul şcoalei şi de hatîrul politicei liberale a lasat la Huşi 2 locuri libere (No. 2 şi 3 de băeţi) cum şi 2 direcţiuni.

Cum liberali nu se găsesc pe la Huşi, căci cei cari sunt îs deochiaţi, pare că văd că se vor ruga prietenii cu girarea în cumul a tuturor direcţiunilor şcolilor, pentru a se face economie comunei de chirie de cel puţin 1000 lei pe an.

Iată dar că şi tîrgul nostru e bogat în fapte; dar nu numai la Brăila e frumos, ci şi la Huşi *va fi frumos*!

Corèspondent

Cîte-va amintiri

— Note din călătorie —

11 Noembrie — Tatălui meu...

Un fluer ostenit de maşină anunţă sosirea Buks. In sfîrşit iată-ne la frontiera Elveţiei.

Munţii se întind înaintea noastră şi atît de înalţi cresc ochilor că par împreunati cu cerul. Zăpada stă întinsă pe vîrfuri; o zăpadă uscată şi albă. Soarele se ascunde aşa că pe la orele 4 după amează apusul salută acolo.

Gara stă înţesată de lume, trenurile se mişcă în direcţii diferite, călătorii trec la paşapoarte. Formalităţile în Elveţia nu prea sunt; o simplă identificare nimic alta.

Eu mă sui în trenul de Zürich.

Incă cîte-va minute de aşteptare şi trenul se pune în mişcare. Nu'mi săturam ochii privind. Acesta fu visul meu: Elveţia! In adevăr după mine, Elveţia e singura ţară care convine visătorilor, numai aci poţi găsi paradisul sufletului şi al plămînului. Sîntem pe malul lacului Zürich şi pe ţărmuri se ridică măreţe castele medievale—vile—toate gemene în Elveţia.

După două ceasuri de delect se zăreşte oraşul dorit, căutat de iluziile mele într'o muzică încîntătoare Zürich. Aerul se întunecă de fumul fabricilor şi al uzinilor. Oraş prin eminenţă industrial..., şi se amestecă cu amurgul într'o noapte de vis... de poveşti pare...

Pe şosea se vedea din distanţă în distanţă stîlpi cu felinare electrice. Cîtă perfecţionare şi cîtă interpretare fidelă a timpului! Pe mine m'a sugestionat occidentul totdeauna şi cu acea realitate fericită se stabili în mine durerosul contrast dintre occident şi orient. Oraşul în ziua acea îngînată cu amurgul apare în splendoarea sa; luminile se aprindeau şi licăreau vii ca nişte stele în întunericul nopţei—precipitându-se în înălţimi; oraşul e aşezat pe o colină aşa că în tot farmecul da un aspect miraculos ce numai prin optice se poate vede. Se aude fluerînd, iuţeala trenului se tot încetineazā, pînă ce ajunge în gară. Hamalii cu limba lor dulce furnică prin lume prin vagoane luîndu-ţi geamantanele din mînă... alte trenuri apoi plecau, altele veneau... şi o mişcare continue mă fermecă.

Era 7 ceasuri seara. La 11 aveam să plecăm în munţi.

Am lasat tot ce aveam cu mine ca bagaj în gară şi am pornit în oraş.

Măreţie!..Inchipuirile mele luau forma adevărului; sufletul meu rece odinioară de necunoştinţa locurilor încălzit numai din cînd în cînd de dorul meu...se aprindea...Zürich...oraş adorat, îndelung visat... atîta jelit...

Orele 10 jum.; pornesc cu amarul în suflet spre gară.

Noaptea acolo e o feerie; împrejur se înalţă colina iar farele electrice ard ca stelele în misterul întunericului. Trist îmi duceam paşii spre gară...suferit şi bucurat că am să mai văd...am să mai văd... In sfîrşit eram în Elveţia mea!

Incă un sfert de ceas şi trebuia să plec în munţi...acolo unde visul meu se oprea şi 'şi înrudea bucuriile.

E unsprezece fără 4 minute; în vagon. Aşezat lîngă geam priveam: lumea furnică pe peron. minutul tot se apropria cu clipele. Simţeam în mine ceva nepriceput de transport, aşi fi voit să mor atunci... să fiu eu universul...în sfîrşit nu ştiam singur ce-aşi fi voit atunci.

Un fluerat viu, nebunatec pare şi el se auzi, trenul lin şi uşurel nesimţit aproape se urnea din loc, peronul se întindea parcă în mişcarea trenului...lumea rămînea fantasmă...dispărea şi am dat în întuneric, cîntul cel monoton începu a depăna aerul timpului ce fugea pe roate, o legănare uşoară, simţiam în locuinţa fugitivă apoi totul continua duios şi uniform. Imi era somn, ostenit de atîtea, dar gîndirea mea zbura...şi firea mea se sbuciuma în lumea visărilor mele, lumea cea dorită, sufletul rămînea trist trecutului, evocînd spasmul dorinţelor...pînă ce monotonia acelui mers trist totuşi mă învinse. Pleoapele se închiseră peste ochii mei, în care rămase încă lumina gîndurilor mele şi adormii, cînd m'am trezit eram în Berna n'aş putea uita vre-odată acea lumină albă, vie şi transparentă ce mă isbi plăcut.

Gara era o grandoare, limba cea dulce a lumei ce foia pe peron îmi tremura în urechi ca o undă de armonie, ca o mîngîere a adormirei, mă minunam şi adoram.

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Poşta de aseară—din motive accidentale de sigur—n'a împărţit gazetele vieneze în localitate. Am fost una din victimele acestei mici aventuri poştale şi am avut o senzaţie cu totul particulară de regret. Era cu atît mai mare părerea de rău cu cît numărul fiind duminecal ziarul avea să ne aducă obişnuitul supliment ştiinţific şi literar, atît de bogat în noutăţi şi varietăţi.

Intîmplarea mi-a suggerat o sumă de reflecţii asupra importanţei ce are în viaţa socială obişnuinţa cuiva cu un anumit ziar redactat într'un anumit feliu şi constituind par'că pentru el un tovarăş de care nu se mai poate despărţi decît cu anevoie.

Intre marele gazete europene presa vieneză osupă un loc foarte important şi vrednic prin seriozitatea şi bogăţia redactării sale, prin modul cum este organizată, prin autoritatea universală de care se bucură.

Un mare ziar este astăzi o forţă internaţională, un feliu de stat în stat, un factor care dictează în toate chestiunile însămnate la ordinea zilei şi prin intermediul căruia nu vorbesc numai diplomaţii,—dar şi oameni de ştiinţă, cugetători, artişti. Odată obicinuit cu rubricile gazetei simţi necontenit lipsa lor, dorul lor, căci te simţi gîndind, trăind mai intens prin mijlocirea lor.

Cînd oare var putea spune cetitorii ziarelor noastre acelaş lucru despre cotidianele romîneşti?

*

A apărut No. 1 din gazeta „*Dreptatea*" ce apare septămînal în Huşi, supt direcţiunea d-lui Virgil N. Cişman.

Noul organ liberal e un respuns „Gazetei Fălciului" organul d-lui dr. I. Munteanu.

In lupta de exterminare încinsă la Huşi între cei 2 fruntaşi liberali şi politica lor, ziarele amintite dau pe faţă toate culisele acestei lupte.

*

A apărut de supt presă o lucrare a preutului I. Parfeni din Rădeni-Iaşi. Titlul cărţei e: *Rolul preutului în mişcarea sanitară, morală şi materială a săteanului.*

Pr. I. Parfenie e cunoscut prin părerile sale în chestia stării ţăranului romîn, mai ales că preutul I. Parfeni în timpul de 8 ani de zile ca preot rural a avut destul timp să studieze pe ţăran şi să'l cunoască de aproape.

Acum când chestia ţărănească ne preocupă pe toţi lucrarea pr. I. Parfeni e bine venită. Vom utiliza la vreme observările sale judicioase.

*

La Copenhaga are loc acuma un important congres internaţional de statistică. Participă la el foarte mulţi delegaţi din toată lumea. Una din şedinţi a fost onorată de prezenţa Regelui şi Reginei.

*

In afacerea senzaţională a avocatului Karl Hau—osândit la moarte pentru bănuiala că ar fi asasinat pe soacră-sa d-na Molitor, au intervenit un mare număr de oameni de ştiinţă şi literaţi. Intre aceştia din urmă se află şi Paul Lindau care a publicat în „Neue Freie Presse" un important studiu psihologic asupra acestei emoţionante afaceri. Romancierul vine mult în ajutorul condamnatului, căci a izbutit să samene multe îndoeli.

*

E vorba să se întemeieze la Londra un mare teatru „jargonist" după modelul celor şase teatre jargonice ce există la New-York. Va fi o clădire mare, făcută prin subscripţii şi destinată exclusiv pieselor scrise în jargonul evreo-german.

*

Rectorul universităţii din Cernăuţi, dr. Bazil Gaina, ales acum de curând, a murit subit. Era abia în vrâstă de 39 de ani.

STRUNA ZILEI

MAICELE

S'au luat măsuri de a se întreprinde reparaţiunele şi restaurările necesare pe la mănăstiri.

ZIARELE.

Prea e mare cheltuiala
Dacă-i vorba de'ndreptat—
Dup'aşa vacanţă caldă
Cîte acolo s'au... stricat.

Informaţii

Prefectura de judeţ a trimis comunelor rurale o circulară confidenţială, prin care le pune în vedere că de curînd s'a format în Iaşi o societate studenţească, compusă în mare parte din fii de săteni, al cărei scop este de a cutreera satele în vederea înjghebărei unui partid ţărănesc.

Circulara mai spune că acest cerc studenţesc are de scop de a aţîţa ţărănimea contra guvernului!

Prefectura a cerut autorităţilor comunale ca imediat ce membrii acelui cerc îşi vor face apariţia să comunice autorităţilor.

Circulara prefecturei presentînd o deosebită importanţă, promitem să o publicăm mâine în original.

Intre alte telegrame trimise d-lui N. Xenopol, alesul colegiului I de Senat din Tecuciu, este şi una a lucrătorilor tipografi al ziarului nostru prin care îşi exprimă adînca consideraţie pentru reuşita victorioasă a fruntaşului conservator.

La manevrele parţiale ce vor avea loc la toamnă vor fi chemate contingentele 1903, 1904 şi 1907.

D. profesor dr. V. Bejan, medicul primar al institutului Gregorian, s'a reîntors din vilegiatură, reluîndu-şi ocupaţiile.

Un caraghiozlâc. —Imaculaţii patrioţi de la „Voinţa Naţională" publică cu literă de o şchioapă următoarele cu privire la condiţiunile în care s'a făcut alegerea de la balotajul din Tecuci:

Ni se scrie din Tecuci că la balotagiul de eri takiştii, văzându-şi situaţia desperată, au întrebuinţat supremul lor mijloc „conrupţiunea", pentru a asigura reuşita d-lui Xenopol cu un singur vot.

D-nii Nestor Cincu, Pavlică Brătăşanu şi Bădărău au cutreerat toată ziua judeţul, cu automobilele, aducînd la vot pe alegători, din colţurile cele mai depărtate.

Pe drum pînă în oraş, alegătorii au fost ispitiţi să primească bani. S'a plătit pînă la 1500 un vot.

Numai cu asemenea mijloace imorale a isbutit d. Nestor Cincu să obţie pentru tovarăşul său întru takism un singur vot mai mult de cît d. Iacob Albu, candidatul partidului liberal.

Acum se explică şi siguranţa cu care vorbeau despre reuşita de la balotagiu, atât d. Xenopol cît şi protectorul său Nestor Cincu,—care a declarat chiar că e gata să lase „a i se tăia urechile" dacă d. Xenopol nu va reuşi.

„Voinţa" are neruşinarea să se plângă de ingerinţele opoziţiei, după ce administraţia a operat ca în codrul Herţei.

Asta-i curat hoţul de păgubaş.

Tânăra Ecaterina Vasiliu, din strada Sf. Necolai No. 6, care a încercat să se sinucidă, otrăvindu-se, a fost internată în spitalul Sf. Spiridon.

In urma îngrijirilor ce i s'au dat, ea se află în afară de ori-ce pericol.

D. dr. Drăghescu, inspector veterinar, care a fost eri în localitate, a plecat eri după amiazi în inspecţie în judeţul Roman.

Congresul internaţional de lăptărie care se va deschide în cîte-va zile la Haga va fi important nu numai din punctul de vedere al igienei dar şi din punctul de vedere industrial şi chiar legislativ.

Aproape 40 de medici veterinari şi chimişti din Romînia s'au inscris la acest congres unde vor fi larg discutate chestiile relative la reglementarea şi controlul vânzărei laptelui în centrele populate.

Această chestiune generală e mai ales interesantă pentru ţeară şi mai ales pentru Iaşul nostru, unde cu toate bunele intenţii cari s'au manifestat, puţine lucruri au fost realmente făcute, aşa că suntem şi azi lăsaţi la bunul plac al lăptarilor.

Din conferinţa d-lui Buzencki am văzut bunele intenţii ale sale de a contribui la îndreptarea acestui rău şi participarea sa la congresul din Haga era o necesitate pentru oraşul nostru.

S'a terminat la ministerul de răsboi repartiţia unei sume de aproape 2 milioane şi jumătate de franci regimentelor cari au fost întrebuinţate a restabili sau a menţine ordinea în momentul agitaţiilor agrare. Aceste alocaţiuni sunt destinate pentru plata cheltuelilor şi hrana soldaţilor şi ofiţerilor de reservă cari au fost chemaţi sub drapel în timpul acestor operaţiuni.

Această sumă de 2 milioane şi jumătate au fost furnizate de către ministerul de interne, căruia îi se referea aceste cheltueli extra-ordinare pentru menţinerea ordinei publice.

Huşi.—„Evenimentul" cu data de 19 August publică o corespondenţă din Huşi, care deşi scrisă pe un ton cît se poate de indiferent, ne lasă totuşi să vedem cît de amărîţi sînt unia, că nu s'a pus pe listă pentru alegerile comunale; şi sînt aşa de amărîţi, în cît crezînd că ne acuză, nu ne face alt-ceva de cît să ne ia apararea, mărturisind că. în adevăr sîntem o forţă, de oare-ce nu se face de cît ceia ce vrem noi. De altfel iată cum judecă cel cu corespondenţa din Huşi a Evenimentului:

„Nu le place să se puie listă, *să le fie de bine, nu s'a pus*, în schimb au „pretenţiunea de a însemna ceva în „partidul conservator". Dară fără îndoială că însemnăm, cînd nu se face de cît ceia ce ne place nouă.

Insă pe cît ne pare nu tocmai gustul nostru a fost că nu s'a pus listă pentru alegerile comunale şi tocmai aci este buba; din contra nouă ne place a crede că comitetul executiv al partidului conservator din Huşi şi-a dat perfect samă, că nu în interesul partidului ar fi fost o asemenea listă şi că nu din sinceritate pentru partid s'a ridicat asemenea propuneri.

Toţi conservatorii nu consideră această hotărîre a comitetului de cît ca un avertisment dat acelor ambiţioşi nemărginiţi, care nu caută să facă din politică de cît nişte speculaţiuni ordinare în profitul lor. Şi dacă aşa stau lucrurile, atunci nu departe e vremea, cînd acei ce se întitulează „corecţi şi sinceri" conservatori, se vor da din nou în spectacol, prin obişnuitele lor salturi şi jonglerii politice, şi cu drept cuvint pot să mă servesc de ultimele cuvinte din corespondenţa Evenimentului: că „alegerile comunale vor fi o nouă ocaziune de a se alege şi cunoaşte mai bine acţiunea echivocă şi dubioasă a celor ce cred că lumea nu vede, cînd astă-zi şi pereţii au urechi.

Alaltă-eri d. dr. Buzenchi, medicul primar veterinar al oraşului, a ţinut o interesantă conferinţă în sala Teatrului Pastia, în faţa unui numeros public.

D-sa s'a ocupat pe larg de rolul şi importanţa laptelui în alimentaţia omului şi pericolele ce decurg din întrebuinţarea sa în condiţiuni nehigienice.

Conferenţiarul a arătat în primul rînd necesitetea alăptărei copilului chiar de către mamă, căci alăptarea doicelor, e o alăptare mercenară şi prezintă mari neajunsuri. A aratat apoi că laptele întrebuinţat în condiţiuni nehigienice, poate înlesni transmiterea diferitelor boale molipsitoare. cum este tuberculosa, citând un mare număr de exemple, precum şi modul cum se propagă şi se transmite de la animal la om şi vici-versa.

D-rul Buzenchi a aratat apoi măsurile ce ar fi de luat pentru controlul laptelui, prin organizarea unui serios serviciu de control, prin înfiinţarea unei lăptării municipale sau prin înfiinţarea unei lăptării cooperative, după cum există şi în străinătate.

Conferinţa a fost însoţită de cîte-va proecţiuni bine reuşite, representând diferite ferme şi lăptării din străinătate

DIVERSE

— Aseară cu trenul de 9 şi 5 au plecst spre America 9 familii evreeşti, din localitate.

— Femeea Elena Griveni din mahalaua Lăutarilor, fiind tormentată de băutură, a căzut de pe un balcon rănindu-se grav.

— A fost internat la institutul antirabic copilul Neculai Văleanu din comuna Poiana-Cîrnului, fiind muşcat de un cîne turbat.

— Eri după amiază un incendiu a distrus două stoguri cu fîn ale locuitorului Vasile Neamţu, situate pe teritorul comunei Deleni.

Focul a fost pus de nişte ţigani.

— Printre copii din comuna Epureni s'a ivit epidemia de tusă convulsivă, iar la Rediul Mitropoliei, s'a ivit febra tifoidă.

— Locuitorul Gr. Răileanu din comuna Poiana Cărnului a reclamat poliţiei că venind eri în oraş, o copilă a sa de 9 ani, s'a rătăcit în piaţa Halei, şi n'a mai dat de ea.

Ultime informaţii

Ca să se vadă că în toată acţiunea d-lui Spiru C. Haret n'a fost de cît o pornire pătimaşă politică, pentru a-şi deschide 7—8 locuri în Bucureşti pentru acoliţii săi,—n'avem de cît a pomeni că toate permutările făcute la Iaşi în învăţămîntul secundar în timpul celor 2 ani din urmă au fost menţinute ca bune şi de d. Haret.

Iată acele permutări:

D-nii: D. Cadere, profesor Ştiinţi la Seminar; Aug. Scriban, latină Liceul Internat; Popescu Ion, Religie Alexandru cel Bun; P. Culianu, Matematici idem; Gh. Nedelcu, Desemn idem; Iosif Moian, lucrul manual, „Vasile Lupu"; Sol. Haliţa, pedagogie, Seminar. Apoi D-nele: Apostolescu Eliza, Iordăchescu Penel şi Nicolau Alexandrina.

Singura permutarea d-nei Nat. Dogaru s'a anulat, căci reînfiinţîndu-se catedra de l. franceză la Sf. Sava a fost readusă la loc.

Ei, unde e sistemul d-lui Haret!

Am vorbit eri despre goana ce a pornit'o poliţia noastră contra cercului „România Muncitoare".

Eri poliţia a făcut o descindere la acel cerc, luînd numele tuturor membrilor şi s'a interesat de identitatea fie-căruia.

Tabloul întocmit de poliţia de siguranţă, a fost înaintat d-lui Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei.

—

Inlocuirele la Prefectura de judeţ continuă.

Aşa, se svoneşte acum că a fost înlocuit secretarul consiliului, d. V. Farra, iar în locul d-sale a fost numit actualul inspector comunal, d. I. Zosin.

Partea frumoasă în această înlocuire e că d. Farra, vroind să-şi reguleze situaţia în Prefectură faţă cu svonurile ce circulau acum cîteva luni, şi-a cerut un concediu şi Ministerul i-a şi aprobat 40 zile cu începere de la 1 August.

N'au trecut deci nici două zeci zile şi în lipsă d. Farra o să fie înlocuit.

Dar pe lîngă această schimbare, menţinem ştirea dată în atîtea rînduri că multe alţele vor urma, pînă ce întreg corpul funcţionăresc de la judeţ o să fie de nerecunoscut.

In via d-lui Sava de la Buciumi a fost găsit ascuns un individ foarte suspect, ce spune că se numeşte N. Buiciuc, de loc din Bucovina.

El a fost înaintat parchetului.

Ministerul de interne cercetând dosarul alegerei consiliului comunal din Cucuteni, a admis recursul făcut contra decisiei delegaţiei judeţiene prin care s'a validat alegerea efectuată în ziua de 29 Iulie a.c., casind'o.

D. Pavel Michiu, proprietarul moşiei Crăsniţa din Vaslui, fost deputat şi prefect de Fălciu e hotărît a se aşeza cu familia în Iaşi.

—

D. Em. Buznea fost deputat se află actualmente la Burdujeni.

—

Am vorbit la timp de cazul preotului Neculai Ionescu, din comuna Prisecani, care a fost găsit înecat în Prut.

Se credea că la mijloc e o sinucidere; acum parchetul a primit un denunţ cum că numitul preot ar fi căzut victima unor criminali.

In urma acestui denunţ, aflăm că parchetul a ordonat desgroparea cadavrului numitului preot şi facerea autopsiei, pentru a se stabili adevărul.

—

In urma îngrijirilor ce s'au dat, d-na Maria Patraşcu, din strada Eternitatea, care acum cîte-va zile a încercat să se sinucidă, este pe deplin restabilită.

Aseară numita doamnă a părăsit spitalul Paşcanu, reîntorcîndu-se în sînul familiei.

—

Unii din episcopii noştri se tînguesc de lipsa de preuţi. In adevăr numai în Eparhia Huşilor sunt la 50 locuri libere de parohi, şi noii absolvenţi nu se grăbesc a se hirotonisi.

Mai mult încă, cu cît seminariştii păşesc treptele Teologiei cu atîta poartă dispreţ de haina preuţească şi preferă a rămîne civili, primind alte ocupaţiuni prin armată pînă şi în poliţie. Aşa din cei peste 400 de licenţiaţi teologi, numai 103 avem hirotonisiţi clerici; restul nu ştim ce fac.

Cu drept cuvînt observă unii Chiriarhi că de cînd s'au centralizat seminariile în oraşele mari s'a supţiat în gustul seminaştilor şi dragostea de rasă şi carieră bisericească le-a slăbit.

E vremea cred de a se studia mai de aproape această stare de lucruri şi a se reda poporului drept credincioşi pe păstorii săi ca să nu sufere cele sfinte.

—

Cererile de înscriere la şcoala superioară de moaşe de gradul întăi de pe lîngă Institutul Gregorian, se primesc numai pînă la 1 Septembrie; iar examenul de admitere a candidatelor se începe de la 15 Septembrie.

Condiţiunile de admitere şi actele cerute sunt cele prevăzute în regulamentul şcoalei publicat în Monitorul Oficial No. 84 din 15 Iulie a. c.

—

Inmormîntarea lui Dimitrie Sturza va avea loc mîine Mercuri, la ora 10 dimineaţa la moşia Cilibiu, unde va fi transportat corpul decedatului.

Primarul comunei Ţuţora a înştiinţat parchetul că pe malul Prutului a fost găsit cadavrul unui individ ca de 30—35 ani.

S'a orînduit o anchetă.

Sucursala creditului agricol din localitate, a cerut prefecturei de judeţ să'i comunice starea recoltei porumbului din acest an şi dacă sunt comune unde nu s'a făcut porumb, — aceasta pentru ca creditul să se poată orienta în acordarea împrumuturilor solicitate.

Parchetul a fost astăzi înştiinţat că astă-noapte a încetat din viaţă în comuna Poeni, în chip misterios, femeea Maria Tataru.

Rudele femeei reclamă cum că ea ar fi murit în urma maltratărilor suferite de la soţul ei Gh. Tataru.

Parchetul a orînduit o anchetă şi poimîne la orele 7 şi jummătate dimineaţă de dr. Bogdan medicul legist al parchetului va face autopsia cadavrului.

D-ra Stella Gherbel, fiica defunctului Eduard Gherbel, originară din Iaşi, actualmente stabilită la Viena, una din fiinţele de elită şi frumuseţe, apreciată ca atare şi de societatea Vieneză, s'a logodit cu d-l D. Ascully şeful unei mari case din Londra.

Transmitem toate urările noastre de fericire tinerilor logodiţi.

Cetind lista permutărilor în învăţămîntul secondar vedem următorul lucru:

Este o gradare în preferinţa oraşelor de provincie: spre Bncureşti profesorii din Ploeşti sunt cu preferinţă mutaţi la Bucureşti; cei din Buzeu se mută la Ploeşti; cei din Focşani la Buzeu.

Profesorii de la munte vin la şes; aşa că din această peregrinare s'a scos părerea autorilor referatului că sunt locuri bune şi mai bune în învăţămînt după oraşe.

Crima din Tataraşi. — Parchetul pe de o parte şi autorităţile militare pe de alta în urma minuţioaselor cercetări făcute în afacerea soldatului Popescu din regimentul 7 calaraşi găsit împuşcat într'un şanţ din ograda caselor lui Gr. Telencu din strada Mahu No. 17, au ajuns la concluzia că după toate probabilităţile este o crimă la mijloc.

De alt-minteri părerea noastră de la început era că nu poate fi vorba de o sinucidere, dat fiind faptul că victima a fost găsită într'o poziţie că era greu de admis aşa ceva.

In adevăr, soldatul Popescu a fost găsit aşezat pe şanţ, pe partea dreaptă, avînd boneta lăsată pe ochi şi revolverul la o departare de cîţiva paşi şi acoperit cu o cîrpă.

Bănuiala autorităţilor s'a îndreptat din primul moment asupra muncitorului Grigore Telencu şi soţia sa, în curtea cărora s'a găsit cadavrul.

La primul interogator ce li s'au luat, aceştia au declarat că de cîte-va zile lipseau de acasă, căci au lucrat la o cărămidărie din apropiere de oraş, unde au stat pănă Sîmbătă sara, cînd reintorcîndu-se acasă femeea lui Telencu, s'a dus prin grădină şi a dat peste cadavrul soldatului Popescu.

Cercetîndu-se printre vecini, aceştia au rămas surprinşi de acest fapt şi cu toţii au declarat că n'au auzit nici o detunătură.

Cîţi-va din ei au declarat că acum vre-o 2—4 zile au văzut mai mulţi soldaţi petrecînd la o cîrciumă din apropiere şi unii din aceştia au emis bănuiala că or ie vorba de o crimă, or soldatul s'a sinucis din causa dragostei ce o avea pentru femeea lui Gr. Telencu.

Faptul însă era cu totul altfel' soldatul Popescu a fost omorît de Grigore Telencu şi autorităţile după lungi şi serioase cercetări au răuşit să dovedească aceasta.

Atît Grigore Telencu cît şi soţia lui au fost eri arestaţi şi duşi la poliţia de siguranţă.

Cercetarea e f cută de d. prim-procuror Ghinea Ionescu; d-sa a răuşit eri după amează să scoată oarecare mărturisiri de la femeea lui Gr. Telencu.

S'a făcut o percheziţie la domiciliul acestuia şi prin casă s'au găsit cîte-va cîrpe patate de sînge.

Aceasta a fost un indiciu şi mai puternic şi d. prim-procuror Ghinea Ionescu urmînd cu cercetările a răuşit să scoată din gura femeei lui Grigorie Telencu, mărturisiri aproape complecte, din care reesă că soldatul Popescu a fost ucis de muncitorul Telencu, bănuind probabil că ar fi avut relaţii de dragoste cu nevasta sa.

Se prea poate că soldatul Popescu să fi fost omorît de Telencu chiar în casă, pe cînd l'a prins stînd de vorbă cu Maria Telencu.

Cu toate că femeia lui Grigore Telencu mărturiseşte că numitul soldat a fost omorît de acesta, totuşi Telencu la interogatorul ce i s'a luat de d. prim-procuror Ghinea Ionescu a cercat să nege.

Azi diminiaţă însă la al doilea interogator ce i s'a luat, n'a mai negat în mod atît de hotărît şi s'a contrazis de cîte-va ori.

A mai fost arestat şi un fiu al lui Telencu, care nu e străin de chestiune.

Astă-zi după amiază la orele 3 şi jum. d. prim-procuror Ghinea Ionescu s'a dus din nou la poliţia de siguranţă pentru a continua cu cercetările şi după cît ştim a isbutit să scoată oare-cari declaraţii şi de la Grigore Telencu.

In numărul de mîine vom reveni cu largi amănunte.

De la congresul internaţional de petrol. Se asigură că printre alte deciziuni ce va lua acest congres sunt următoarele:

Stabilirea unui punct comun de aprindere (inflamabilitate).

O înţelegere în privinţa mijloacelor de a întrebuinţa diferite specii de petrol.

O măsură generală pentru a decide măsura cantităţei de petrol; întrebuinţarea simultanee a unităţilor de măsură diverse: pudul, kilogramul sau două, dîndlerori.

In fine se va lua o decisie relativă la punctul de rafinaj care pînă astăzi s'a făcut într'un mod empiric în loc să se facă pe baze ştiinţifice.

Un furt s'a comis astă-noapte la locuinţa Preotului I. Goţan, de la sf. Treime din Păcurari.

Hoţii întrodu cîndu-se prin spargere, au furat mai multe obiecte din casă.

Poliţia cercetează.

Ştiri şcolare.—D. C. Brudariu, subrevizor şcolar, a obţinut un concediu pînă la 1 Septembrie a. c.

— D-şoara Varvara Alexandrescu a cerut revizoratului şcolar un post în învăţămîntul rural, din judeţul nostru.

— D. Constantin Stupcanu, învăţător la şcoala din comuna Coarnele Caprei, a cerut un concediu de 1 an de zile.

— Revizoratul şcolar al judeţului a întocmit un tablou de învăţătorii care la 1 Aprilie împlinesc un nou termen de gradaţie.

— Astăzi revizoratul a înaintat ministerului Cultelor un tablou cuprinzînd învăţătorii care s'au înscris pentru examenul de înaintare pe loc.

Consulatul Austro Ungar din localitate a cerut autorităţilor urmărirea şi prinderea lui Teodor Prosch zis şi Teodor Perez, din Viena, care după ce a comis o crimă a dispărut.

Sinuciderea d-nei Gheorghiu.—Aveam dreptate cînd spuneam în numărul nostru de eri că vestea sinuciderei d-nei Gheorghiu—născută Scriban—va provoca mare senzaţie în oraş.

Ştirea *Opiniei*—am fost singurul ziar care am adus vestea acestei sinucideri şi a morţei lui Constantin Leonardescu—era pe buzele tuturor şi în mintea fie-căruia apărea ca o enigmă actul acesta de desperare care pune capăt unei vieţi atât de senine şi coboară în mormînt o copilă tânără şi inteligentă.

Fie-care se întreba care o fi cauza şi comentariile cele mai variate se făceau.

Adevărul nu va fi nici odată cunoscut în întregime—căci se pare că Zenobia a voit să ia în mormînt misterul morţei ce şi-a dat.

Nu cum-va condiţiunele însă, şi în care se întîmplă sinuciderea vorbesc pentru o stare anormală a spiritului nefericitei copile?

*

Mulţi se întrebau dacă nu cum-va o căsătorie silită a cauzat actul sinuciderei.

Informaţii precise ne pun în măsură de a afirma că nu. Zenobia şi-a ales de bună voie soţul şi nimeni nu i-a impus căsătoria cu magistratul Gheorghiu. Ceva mai mult. Institutorul Buţureanu, viu afectat de această nenorocire, vorbind cu un prietin al nostru şi luînd cunoştinţă de premiza unei căsătorii silite, a declarat următoarele:

„Am fost la nunta nefericitei copile. Nici odată de cînd o cunosc n'am văzut'o atît de bine dispusă cum a fost în ziua nunţei".

*

După toate probabilităţile cauza sinuciderei trebuie căutată într'o stare anormală a spiritului Zenobiei şi excesiva ei veselei din ziua nunţei, ea care era pururea melancolică şi zîmbea foarte rar, trebueşte explicată printr'o supra excitare a unui sistem nervos detracat.

In privinţa felului de a fi al Zenobiei am căutat să cunoaştem părerea d-lui Jean Rothbard în farmacia căruia nefericita a lucrat multă vreme.

D-sa ne-a spus următoarele:

„In ziua de 8 Iulie—ultima zi cînd a lucrat în farmacia mea — d-ra Zenobia Scriban mi-a făcut cunoscut că nu va mai veni la serviciu. Bănuind că i s'a cauzat de cineva un neajuns, am căutat să cunosc motivul.

— Nu din cauza asta, a respuns ea. Consideraţiuni de ordin familiar....

— Nu cum-va te măriţi?

Drept orce respuns d-ra Scriban şi-a acoperit faţa şi a fugit în laborator.

Şi dl. Rothbard a adăugat: „Aşa era felul ei. Ruşinoasă, sfioasă de parcă se temea şi de un copil, mereu tăcută, nu ştiu dacă în tot timpul cît a stat la mine a rîs de două ori".

*

După cît se pare nu ne-am înşelat cînd am spus eri că melancolia a pus stăpînire deplină pe tînăra copilă şi că ea n'a putut rezista puterei care o împingea la sinucidere.

Şi astfel s'a spînzurat, în timpul nopţei, în dormitorul ei, spre mai marea dezolare a soţului înlemnit de atîta durere şi a familiei care are astăzi a deplînge o crudă fatalitate.

De la C. F. R.—Am dat acum cît-va timp o notiţă în care arătam că un şef al unei staţiuni din apropierea Iaşului, protejat al unui colectivist de tristă memorie din Iaşi, în loc să-şi caute de slujbă, se ocupa numai de intrigi, invrăjbind personalul din staţie, fapt dăunător bunului mers al serviciului. Ba, ce e mai mult, acel şef se slujea de un acar, pe care 'l întrebuinţa la serviciile sale personale, punîndu-l să spioneze pe impiegaţi şi ceilalţi funcţionari şi în urmă să-i raporteze cele ce aceştia vorbeau de activitatea funcţionarească a şefului.

Cu modul acesta, o întreagă anarhie domnea în staţie. Insulte urmate de multe ori de bataie făcea de nesuferit viaţa multora şi din cauza asta unii impiegaţi şi-au cerut mutarea, iar alţii reproşînd şefului procedeurile acestea, au fost retrogradaţi în urma rapoartelor false ticluite de şef.

Dar lucrurile, cari ameninţau să ia proporţii mai mari, s'au liniştit acum, cînd în urma notei noastre, Inspecţia a observat şefului aceste purtări, l'a admonestat cu ultima severitate, iar acarul în chestiune mutat pînă în 24 ore.

De o camdată, noi ne mulţumim şi cu atît.

Prin oraş circulă versiunea că magistratul Dimitrie Ghiorghiu din Buhuşi, soţul nefericitei Zenobia, cari s'a sinucis eri, zdrobit de durere, s'ar fi sinucis şi el. Am cerut confirmarea la autorităţile de aci şi de la parchetul general şi pînă acum nu se ştie nimic precis.

Am căutat să comunicăm direct cu oficiul Buhuş.—dar fiindcă linia de transmisiune este prin Bacău, şi aci este în totdeauna o mare aglomeraţiune de corespondenţe. n'am putut controla ştirea pînă în momentul de a pune ziarul sub presă şi de aceea dăm ştirea ca un simplu zvon.

O strangulare

In ultimul moment ni se aduce ştirea că Ion Mironescu fost serv la hotelul Binder s'a strangulat în arestul comisiei III. In acest moment parchetul instrueşte afacerea. Pe mîini amănunte.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 21 August

Alt expulsat

Bucureşti.—Fostul agent de poliţie Constantin Potârgescu, arestat timp de o lună în arestul poliţiei din Capitală, pentru cercetări, a fost expulzat pe ziua de eri, prin punctul Predeal.

Congresul funcţionarilor comerciali

Bucureşti.—S'a hotărît în mod definitiv ca congresul funcţionarilor comerciali din întreaga ţară să aibă loc in Capitală la 25 Octombrie a. c.

Mare incendiu

Bucureşti.—Azi dimineaţă la orele 3 un mare incendiu a isbucnit în Capitală pe calea Griviţei.

Au fost distruse 4 prăvălii toate asigurate.

Pe la ora 9 dimineaţa focul a putut fi localizat.

Demisia Patriarchului Ecumenic

Bucureşti. - Din Constantinopole vine ştirea că pentru a respunde la atitudinea energică a Porţei în chestia bandelor greceşti, Patriarchul Ecumenic a demisionat.

Chestiunea a provocat o mare enervare în cercurile greceşti din Constantinopole.

Girezi incendiate

Vaslui. — Nişte necunoscuţi făcători de rele au incendiat astă-noapte 9 girezi proprietatea arendaşului moşiei Moara Grecilor de lîngă Vaslui.

Girezile erau asigurate pentru suma de 10,000 lei.

S'a deschis o anchetă pentru a se afla incendiatorii.

Holera în Galiţia

Viena.—Se comunică oficial că holera a isbucnit la graniţa Galiţiei. In Podolia s'au constatat mai multe decese. De asemenea cîte-va cazuri suspecte au fost semnalate la Haltoviţa.

Progromul din Odessa

Odessa.—Poliţia vroind să răsbune moartea ofiţerilor şi funcţionarilor provenită din cauza exploziei unei bombe de dinamită, în momentul în care ei făceau nişte cercetări, a organizat un progrom care durează încă.

Trei evrei au fost omorîţi, iar răniţi grav trec de 30; răniţii mai uşor se socotesc cu sutele şi ei nu sunt numai evrei ci şi creştini.

D-na MITZA FRAENKEL
născută Freud
D. HERZENBERG farmacist
Logodiţi
Brăila *Iaşi*
In locul ori cărei înştiinţări.

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
consultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi

EMIL D. LEFTER
fost judecător de instrucţie
AVOCAT
Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.
Iaşi. Str. Carol 14

M. Con. Drăcşăneanu
AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASÍ

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'entâiŭ sa se iea 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI Farmacie PR. KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

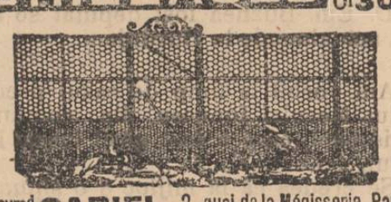

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

Iaşi —Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 225.—Joi 23 August 1907

Două statistici

Două statistici importante au fost date la lumină zilele acestea, amîndouă avînd origină oficială. Una publicată de ministerul de domenii, întitulată „Mişcarea populaţiunei în 1906“ cuprinsă în raportul d-lui Leonida Colescu, şi cealaltă publicată într'o voluminoasă broşură de ministerul justiţiei, datorită d-lui G. Scraba şeful biuroului statistic, întitulată „Statistica Judiciară“.

Nu mai vorbim de a treia statistică, a celebrului dn. Creangă „Statistica agrară“ care s'a dovedit a fi un adevărat „*roman statistic*“ în loc de lucrare sincer ştiinţifică.

Ne vom ocupa de o cam dată de importanta chestiune a mişcărei populaţiunei în 1906, şi de preţioasele date demografice cuprinse în luminosul raport al d-lui Leonida Colescu.

După o expunere în liniamente generale a structurei corpului nostru social, după studiul funcţiunilor şi modalităţilor acestui corp, concluziunea la care ajunge d. Colescu este că populaţiunea ţărei este în creştere, şi încă într'o creştere destul de îmbucurătoare.

Rezultatele generale asupra mişcărei populaţiunei în 1906, comparată cu media anilor 1901—1905, arată că naşterile ca şi căsătoriile s'au înmulţit în mod remarcabil, dînd un excedent de 105,234 născuţi, faţă de o mortalitate relativ inferioară anilor precedenţi. Acest excedent al născuţilor asupra morţilor, este cel mai mare excedent pe care l'au înregistrat pînă acuma statisticile noastre demografice.

Evident că în formarea acestei statistici, nu s'a avut în vedere decît creşterea naturală a populaţiunei, de oarece asupra creşterei produsă pe calea migraţiunilor, nu avem, şi e greu de avut, datele precise necesare.

Natural însă, că atît emigraţiunile cît şi imigraţiile, produc oarecare modificări în stabilirea quantumului exact al populaţiunei unui popor. Creşterea naturală a unei populaţiuni fiind rezultatul excedentului naşterilor, stabilirea sa atîrnă de raportul ce există între cei doi factori ai demografiei: natalitatea şi mortalitatea.

Făcînd bilanţul social al acestor doui factori, d. Colescu ajunge la concluzia că populaţia actuală a Romîniei se ridică la cifra de peste 6 jum. milioane locuitori. Dat fiind însă că în această cifră nu intră populaţia flotantă, care de cînd cu desvoltarea industrială şi a exploatărilor de petrol, a devenit foarte importantă numeric, nici acele persoane adese ori destul de numeroase care se sustrag recensemîntului, am putea ajunge la concluzia că populaţia actuală probabilă a României libere este de şapte milioane locuitori. Natural că rezultatul este destul de îmbucurător, comparativ cu anii precedenţi şi mai cu seamă celor anteriori lui 1900.

Totuşi, dat fiind progresiunea ştiinţifică admisă de economişti şi statisticiani, dacă mersul creşterei populaţiunei noastre ar fi urmat regulele acestei progresiuni, astăzi populaţia României ar trece de zece milioane.

Cauze particulare însă ţărei noastre,—starea higienică proastă, ravagiile diferitelor boale ca: ftizia, pelagra, paludismul,—au făcut ca a această populaţie să rămînă mult timp staţionară la cinci milioane, iar în ultimii ani, graţie îmbunătăţirei stărei economice şi a celei higienice, să se rădice la cifra de peste 6 jum. milioane după cum o constată Dl, Colescu în raportul mişcărei populaţiei pe 1906.

D. Colescu mai adaugă în raportul seu că: „la sporirea căsătoriilor din 1906, (şi deci la mersul ascendent al natalităţei) a mai ajutat şi *reforma codului civil*, care a simplificat formalităţile actelor stărei civile (ale căsătoriei în special)“ reformă care se ştie că este opera partidului conservator, alcătuită şi pusă în aplicare de distinsul nostru amic Dl. Al. A. Badareu.

Asupra celei a doua statistici „*statistica judiciară*“ a Ministerului de justiţie, lucrare datorită d-lui G. Scraba, vom vorbi într'un articol viitor.

Lascar Antoniu

Pe cînd restaurarea?

N'am făcut şi nu facem politică in chestiuni de edilitate sau in privinţa lucrărilor menite a îmbunătăţi soarta Iaşului.

N'am făcut caz politic in chestia suspendărei lucrărilor pentru restaurarea palatului justiţiei, întru cît intervenise fapte de acele care puteau întru cît-va justifica măsura d-lui Stelian.

Am luat cunoştinţă de argumentele actualului ministru de justiţie, dezvoltate în întrunirea publică din sala Pastia — dar am crezut că şi partea a doua a cuvîntărei sale, anume acea că s-au luat toate măsurile ca restaurarea să nu întîrzie, va fi şi ea tradusă în fapt.

Ştim că Liberalul—**desigur neautorizat de d. Stelian, căci d-sa nu comunică cu nici un liberal de la Iaşi şi mai puţin încă cu foiţa liberală — a afirmat că se fac lucrări pregătitoare, s'au stabilit înţelegeri, arhitecţi şi antreprenori au fost angajaţi etc.**

Toate bune, dar unde sunt cele promise? Sezonul de lucru se apropie de sfîrşit, suntem aproape de 1 Septembrie şi nimic nu se vede, nici un început de lucrare.

Iar în acest interval palatul, jumătate descoperit, formează par'că dovada evidentă a indolenţei autorităţilor superioare cînd ie vorba de Iaşi. In timp ce pentru Capitală se fac toate sacrificiile, campania de lucru este în toiul ei, clădiri măreţe resar par'că din senin, în nefericitul Iaşi o singură clădire urma să fie restaurată şi nici acea nu s'a putut face Solicitudinea pe care un ministru, fiu al Iaşului, o arătase pentru capitala Moldovei, a trebuit şi ea să fie redusă şi aceasta de un alt ministru, tot fiu al Iaşului.

Repetăm, însă, că ne ferim de încriminări. Dorim un singur lucru: restaurarea să se facă şi aceasta cît mai curînd.

Şi dorim acest lucru pentru a se pune capăt tabloului de ruină ce îmbracă astăzi acea parte a oraşului— loc unde de obiceiu se făceau primblările ieşenilor şi streinilor— şi pentru a se curma odată cu aspectul nenorocit ce-l prezintă tribunalele şi curţile noastre, împrăştiate în locuinţi diferite, cu arhivele servind drept săli de şedinţă, cu acea îngrămădeală şi strîmtoare care asfixiază parcă şi de care se resimt deopotrivă magistraţi, avocaţi şi impricinaţi.

Cerem restaurarea palatului, şi exprimînd aceasta nu ne facem de cît ecoul acelora care doresc o îmbunătăţire pentru Iaşi, fără a se preocupa de partea politică a chestiunei.

DOUA CONGRESE

Bucureştii se pregătesc pentru două congrese: unul al petroleului *pentru rîdicarea materială a ţării în viitor, altul al* Corpului didactic *pentru rîdicarea morală a ţării.*

La cel întâiu ne vin străini din toate ţările, fruntea oamenilor de ştiinţă şi ai capitalului. Ei vin să ne vadă bogăţiile pămîntului nostru şi prin părerea ce-şi vor da de bogăţia şi întinderea acestor izvoare de petrol, să ducă vestea în lume şi să ne aducă apoi capital gîrlă.

La al doilea congres vine pătura cultă a ţării, oamenii cari îşi dau samă de pasul ce a făcut ţara pe terenul culturii, şi în faţa actelor samavolnice ale ministrului şcoalelor, dăscălimea în număr de peste 500 merge la Bucureşti să proteste că ţine la drepturile cîştigate prin muncă şi răspundere faţă cu ţara, că conştientă de datoriile sale către ţară, nu se lasă a fi tîrîtă după patimile unui verde ministru.

Vor fi momente înălţătoare la aceste 2 congrese. La cel întâiu străinii vor admira nu numai frumuseţele ţării, nu numai progresul săvîrşit sub înţeleapta domnie de 41 ani a M. S. Regelui Carol I, dar vor a lua cunoştinţă de fapt de bogatele zăcăminte de petrol. Regiuni nouă bogate în petrol vor fi studiate, cercetate şi exploatate. De pildă regiunea Bacăului va atrage în deosebi atenţiunea, atît prin cantitatea zăcămintelor cît şi mai ales prin superioritatea petroleului. Bacăul e chemat a rivaliza cu Prahova, căci şi economiceşte e primul judeţ din Moldova, iar în ceea ce priveşte industria el ţine recordul tuturor judeţelor.

La al doilea congres se va da dovadă de civism la cei mai luminaţi cetăţeni ai ţării, cari merg să arăte ţării, că anarhia care băntue azi la Instrucţie, şi teroarea ce cată să se însădească în suflete e o pecingină care trebue extirpată.

Congresul va dovedi că membrul corpului didactic care azi are sarcina celui mai înalt post administrativ în şcoală, a inspirat şi a fost rău inspirat cînd pentru a deschide 7—8 locuri în Bucureşti a atins cel mai mare şi sfînt bun capatat al dăscălimei: stabilitatea.

Astăzi cînd toate celelalte categorii de funcţionari cer ca un ideal al stării lor: stabilitatea, azi cînd se face punct de doctrină politică din aceasta, azi cînd partidele se întrec în a organiza stabilitatea tuturor slujbaşilor, ar fi dovadă de o adîncă mişelie dacă tocmai profesorii, cari cei întâi au cules roadele acestei inamovibilităţi să dea azi dosul chiar faţă cu un ministru autoritar şi anarhic.

Cele peste 500 de aderări sunt o dovadă vie că corpul didactic e conştient de rolul său şi că va păşi cu demnitate în susţinerea drepturilor sale grav atinse.

DE LA SATE

Intre cauzele cari au pricinuit revoltele din primăvara aceasta este şi sentimentul de groază şi scîrbă ce ne inspiră viaţa de la ţeară şi setea sălbatică de a ne sălăşui prin tîrguri. Şi nu numai noui surtucarii dar fiii de ţărani chiar sunt atraşi de viaţa uşoară a tîrgurilor şi părăsesc cu duiumul satele.

Am cetit că în eparhia Huşului sunt cinci-zeci de locuri vacante de preoţi, cinci zeci de parohii n'au titulari, căci e o lipsă colosală de preoţi. Faptul nu e uimitor—dacă preotul şi dascălul fug de ţeară lucrul e foarte simplu.

Lefurile şi a unora şi a altora sunt ridicule de mici. Pînă mai eri preotul mai cîştiga de pe la cununii, botezuri, înmormîntări; azi cu anarhia, care dăinueşte la ţeară, unde concubinajul e în floare, unde botezul nu e obligator fiind suficient a inscrie copilul în registrele stărei civile—cum de asemeni şi înmormîntările —preoţii trăesc numai din o mizerabilă leafă. Invăţătorul n'are nici el, nici o altă resursă decît leafa.

E drept că şi în alte ţeri preoţimea şi învăţătorul n'au o situaţie de la stat mai bună, dar condiţiile de trai fiind aşa întocmite toţi cîştigă pe lîngă leafă. Ţăranii mai chiaburi iau pe dascăl repetitorul fiului lor; învăţătorii se îndeletnicesc cu alte lucruri, apicultură, horticultură şi cîştig; preoţii au venituri aparte, populaţia de la ţeară fiind mai religioasă.

Acolo aceste două clase nu fac nici revoluţionarism dar nici nu sunt vîndute proprietarilor—e o clasă socială independentă prin faptul însă'şi al existenţei sale. La noi dăscălimea şi preoţimea trebue să se înscrie ori în armata de răsvrîtiţi—fiind singură paria satelor—sau să ajute pe proprietar în exploataţia ţărănimei. In amîndouă cazurile rolul lor e stingherit şi nu răspunde la acela frumos şi nobil pentru care a fost menită clasa dascălilor şi preoţilor.

Zilnic prin urmare vom vedea fugind de sate ca de holeră tot ce este mai bun; satele vor cădea pe mâna surtucarilor cari n'au nimic comun cu ţăranii şi cari se sălăşuesc numai cu scopul de a suporta exilul pentru o scurtă vreme în schimbul unui cîştig suficient de a trăi mai tîrziu în oraşe. Din toate anchetele reesă că nici medicii, nici auxiliarii lor, nici inspectorii comunali nu îşi fac datoria şi caută doar a profita de o situaţie trecătoare.

Indreptare la acest rău trebue adusă şi asta cît de curînd. Trebueşte mărită leafa învăţătorului şi preotului; îi trebueste asigurată o existenţă mulţumită şi departată de nevoi ca să poată liniştit purcede la lupta ce îi este hărăzită în îndreptarea ţărănimei; trebuesc medicii şi inspectorii sanitari să fie numiţi pe o mai multă vreme şi cu nici un drept de a părăsi postul pentru o altă slujbă de oraş în aşa chip că petiţionarul pentru anumite posturi să ştie că nu va fi numai o trecere pe la ţeară ci o anumită vreme de muncă. Cine va iubi să se exileze se va exila, cine nu, aştepte posturi în oraş. Lefurile pentru toate slujbele de la ţeară să fie mai mari de cît în oraş, dacă banul e *nervum rerum*, să ne adresăm lui ca stimulent pentru împingerea la ţeară a doritorilor de a munci serios şi de a păstra pe cei ce cu drept sunt trebuincioşi, preoţii şi învăţătorii.

Altă scapare nu e. A apela la sentimentele de jertfă, de o solidaritate socială—e absurd. La noi dăinueşte o morală şi nişte datorii etice aşa de primitive în cît nu vom cîştiga nimic. Şi cum nu avem vremea de a aştepta o prefacere în mentalitatea noastră, să procedăm pe calea aceasta şi cît de curînd pentru isbăvirea populaţiei noastre rurale.

OAMENI ŞI LUCRURI

TAINA MORŢII

Viaţa noastră fiind organizată după anumite formule, ne-am obicinuit a vedea şi moartea—negaţiunea existenţei—sosind tot cu anumite forme convenţionale. Bunăoară, ni se pare lucru firesc să dispară cineva după o boală oare-care, după o suferinţă şi agonie de o mai mare ori mai mică durată şi—cu deosebire—la o vrîstă inaintată. De aceea ne deconcertează pînă la stupefacţie şi ne pare extravagantă ştirea unei morţi în condiţiuni cu totul deosebite de formula convenită,—cum fu bună oară moartea acelei tinere şi atît de frumoasă, Zenobia, sinucisă trei zile după nuntă, noaptea, în camera de culcare. S'ar zice că o artă diabolică, un rafinament spăimîntător au fost puse în executarea sau în pregătirea acestei tragedii rare şi neînţelese.

Neînţeleasă! Acesta e elementul care chinueşte gîndurile şi imaginaţiile noastre; aceasta e taina pe care nu vrea nimeni să o lase nedeslegată şi atunci se ivesc în jurul unei atari dramatice întîmplări tot soiul de bănueli, de presupuneri, de cercetări, de insinuări, de păreri, de legende şi de credinţi. Fiecare e chemat, ba e dator să-şi spuie cuvîntul, să emită o idee şi să-şi arăte priceperea ghicind misterul, dezlegînd problema,—motivul unei sinucideri survenită îndată după cea mai fericită zi a nunţii, căci—aşa e cealaltă formulă convenţională a vieţei noastre—ziua căsătoriei este în existenţa unei femei cea mai fericită zi.....

Şi astfel vedem amintirea moartei profanată de cele mai urâte comentarii: toate presupunerile făcute în conform cu logica de toate zilele, dau dreptul la concluziuni defavorabile *ei*, pentrucă toată lumea *vrea* neaparat să cunoască pricina, adevărată, temeinică, singura cauză a morţii violente; vrea să umple cu gândul, cu imaginaţia abisul acela profund, trecerea aşa de bruscă dela „fericire“ la moarte, dela clipa supremelor mulţumiri —la curmarea desăvîrşită şi dureroasă a existenţei, de la încîntare la renunţare.

Fără îndoială, partea cea mai prozaică într'o astfeliu de dramă este acea cunună de spini a tălmăcirilor şi fantaziilor cu care cei rămaşi în viaţă însoţesc dispariţia unei femei frumoase pe care o desperată şi enigmatică hotărîre a dăruit-o morţii. La ce bun să căutăm a descoperi vălul? De ce străduinţa de a deschide mormântul cu lumina îndoelnică a scrutărilor triviale — cînd ar fi aşa de simplu şi onest să dăruim numai un regret sincer unei raze dispărute şi să nu rănim încă mai mult un trup inert. Oricare ar fi misterul morţii, pământul singur e în drept să-l ascundă pentru vecie, să-l posadă de-a pururea:

Terre, fais-en des fleurs!

Ar fi zis Hugo, privind corpul ce dispare în ţărână.

Rodion

Germania modernă

Privirile tuturora sunt aţintite din nou spre Germania. Politica întregei Europe căutând s'o elimineze din concertul afacerilor ei, arată însemnătatea acestui imperiu. Alianţa franco-engleză; înţelegerea japonezo-engleză; apropierea italienilor de englezi şi francezi—nu sunt de cît îndrumări spre o politică de izolare a Germaniei. Ori aceasta a scuturat jugul ce voia să îi să întindă şi întrevederile dela Svienemyude; vizita lui Titoni la Ischl—arată că Germania şi politica lui Bulow a ştiut să închege noui înţălegeri care îi dau supremaţia în Europa. Germania nu va peri aşa de uşor!

In aceste momente o carte asupra Germaniei se impunea şi un francez care o cunoaşte bine, publică în biblioteca filosofiei ştiinţifice un volum care ne pune în faţă toată evoluţia colosală pe care a făcut'o în ultimile timpuri Germania şi unitatea acestei evoluţii.

Scrisă într'un stil concis cartea asupra Germaniei moderne *) e un studiu nepărtinitor, cea ce era greu de făcut din partea unui francez, ba chiar pe unele locuri el denotă un spirit de admiraţie pentru progresele răpitorilor Alsaciei şi Lorenei. Cea ce d. Lichtenberger nu se poate opri de a admira în Germania e spiritul de unitate în toate direcţiile de întreprindere al Teutonilor moderni. In orice parte a activităţei lor fie politice, fie economice, fie sociale ei au mers în paşi egali. Nu vezi acea deosebire colosală, acea disproporţie enormă între evoluţia unei clase, unei direcţii a activităţei omeneşti şi alta cum e în Franţa. Atât capitalismul german la care au tins mai toate spiritele întreprinzătoare ale Germaniei burgheze şi feudale, cât şi proletariatul care s'a mărit colosal prin o creştere enormă a populaţiei şi care a inundat fabricile, uzinile—au evoluat pas cu pas pe calea economică şi culturală. Şi dacă industrialismul a luat avînt, chestia agrară n'a rămas în urmă, ţărănimea legată solului nu a fost mai puţin în urmă cu evoluţia modernă a întregei Germanii. Progresele technice şi chimice datorite marilor lor savanţi, ca Liebig au ajutat mult în exploatarea mai raţională a solului şi nu e de mirare că în o sută de ani productivitatea solului s'a întreit.

Pe când în industrie e o tendinţă la centralizarea averilor la formarea marilor capitaluri; în agricultură e o tendinţă spre individualisare: averile mari de 1.000 hectare sunt rari şi ţăranii au pămînt suficient. Ţăranul cult, inteligent, întrebuinţînd aceleaşi metode de muncă produce ca şi marele proprietar, cultura intensivă a solului s'aratat dăcă nu superioară dar egală culturei extensive.

Incătuşat unei politici de coterii şi de bisericuţi, luptînd pentru diferitele ţărişoare cari aveau fie care o instituţie feudală, Germania la începutul acestui secol era un popor desmembrat, desunit.

Şi a trebuit înfrîngerea colosală de la Iena, a forţelor lor, ca să deştepte în poporul acesta potolit şi care s'adîncise într'o pace filosofică şi poetică, tot fondul de virilitate şi energie Germania a rupt cu trecutul ei care produsese toată filosofia transcendentală şi toată poezia suavă a începutului acestui secol. Au părăsit regiunile cerului, căci o veche zicătoare spunea că Anglia a cucerit marea, Franţa pămîntul, iar Germania cerul — şi iată-i pe Germani reveniţi la preocupări mai terestre. In elanul lor ei depăşesc naţiile romasne cari îi precedaseră în progresul material, dar ei ameninţă şi Anglia în supremaţia sa industrială şi comercială. Şi progresul lor nu se va opri. Germanii nu sunt nici artişti, nici voluptoşi, nici pasionaţi ca Latini; serioşi şi puternici, lucrători conştiincioşi ei s'au făcut, la o veche disciplină morală. De acea în natura lor lipsită poate de graţie dar solidă, s'a născut o voinţă puternică. Germanul vrea puterea nu ca o dorinţă personală de a se vedea în frunte sau de a cîştiga materialiceşte, dar o voeşte pentru puterea ea însăşi, căci ea este măsura valoarei adevărată a unui om, a unui grup de indivizi, a unui popor.

Şi această sforţare către putere se umflă şi creşte în toate regiunile vieţei germane, în toate domeniile activităţei omeneşti, am mai spus'o. Ea se arată la indivizi, la partidele politice. Ea se manifestă în sinul întregei colectivităţi germane sub forma imperialismului şi al po-

*) *L'Allemagne moderne, son evolution.* par Henri Lichtenberger. Paris. E. Flammarion.

liticei mondiale. Ea tinde spre o supremaţie militară, navală, diplomatică, spre o hegemonie economică industrială, comercială, spre întăetatea ştiinţifică—ştiinţa fiind şi ea o putere şi poate ştiinţei acestea, Germania îi datoreşte mult din progresul ei. Şi e greşit dacă credem că Germania are cultul unei forţe brutale; nu, Germanii au cultul puterei inteligente, gîndite care se impune prin virtutea ei proprie; sforţarea spre putere a Germanilor e ordonată şi liniştită.

Odată învinsă într'o direcţie ea repede primeşte noua stare de lucruri, disciplina socială primează aprinderei individuale. Faptul acesta s'a văzut în luptele pentru hegemonia politică între statele germane şi în luptele zilnice ale partidelor politice ale claselor sociale. Chiar cei mai mari vrăşmaşi ai capitalismului au o mentalitate reformistă şi nu revoluţionară, cum a şi arătat'o social—democraţia.

Căci această mentalitate e intrinsecă firei germane şi de acea o egală îndrumare e în toate direcţiile. Revoltele, rebeliunile, cîştigarea unor drepturi cu aceste arme nu convine germanului şi de acea există o armonie în evoluţia întregei lor ţări.

Germania nu se poate teme ca ori care altă ţeară de o revoluţie, căci nu există o clasă prea exploatatoare înaintată, civilisată, opusă unei alte clase exploatate şi nenorocite.

Intr'un cuvînt, sforţarea individuală e colosal de mare în Germania dar ea n'are drept consecinţe individualismul anarhic. Cu toate că a produs geniile individualismului *a outrance*, pe un Max Stirner şi Nietsche, totuşi germanul are spiritul şi instinctul disciplinei. El ştie să se şi supue, dar ştie şi comanda; ştie esecuta punctual ordinile primite cum ştie desvolta şi iniţiativa în sferele în care e ta[illegible]e. Poporul german de exemplu cel mai puternic de organisare a acelor organisme enorme bune în toate întreprinderile financiare, industriale, comerciale. El nu e disciplinat forţat, ci se supune cu plăcere. El e specialist cu voluptate şi nu regretă că restul lumei îi va rămâne necunoscut. Acest instinct de disciplină, acest sentiment de erarhie atît de răspândit în Germania, are drept consecinţă, atitudinea aproape conservatoare a naţiunei. Gîndirile individuale sunt foarte îndrăsneţe luate individual, germanul nu se teme de a gândi cît se poate de liberal; dar spiritul său se îndepărtează de soluţiile radicale. In materie religioasă germanul nu e nici ateu nici clerical. Nu combate nici o învingere în domeniul raţionalismului ştiinţific, dar are o veneraţie pentru înţelepciunea instinctivă care se exprimă prin evoluţia religioasă a omenirei. Germania se sforţează de a consilia ştiinţa cu religia, absolutismul despotic cu libertatea politică, căci vede că o ruptură complectă nu se poate face încă azi. Ea dă exemplu acelui individualism social, care tot proclamînd anarhia individului nu neagă legăturile adânci ce îl leagă de familie, sol, patrie, obiceiuri şi fac din om un animal sociabil şi disciplinat.

Puterea Germaniei e tocmai în acest spirit de disciplină şi solidaritate. Intr'un viitor cât se poate de apropiat vom vedea sguduite de cataclismele economice şi politice mai toate ţerile din Europa, cari prin cutremurături şi revolţe au cîştigat o parte din progresul lor, pe cînd Germania va rămâne liniştită.

Germania represintă o naţiune omogenă, pe cînd toate celel'alte state sunt un conglomerat de cele mai potrivnice elemente, cari pot exploda sub prima scîntee venită de aiurea. Această impresie 'ţi lasă cunoştinţa acestei ţări din cetirea volumului de care am vorbit.

Dr. I. Duscian

Cronica socială

Sub rubrica aceasta cetitorii vor găsi însemnate toate faptele şi gesturile cari se fac şi se îndreptează pentru o îmbunătăţire a vieţei sociale atît la noi cît şi aiurea.

Sanatoriu de tuberculoşi.—Lupta în potriva tuberculosei în alte ţeri ia o desfăşurare colosală; la noi se face puţin sau aproape nimic. Şi că e nevoie să se facă ceva o vedem din faptul că e o năvală colosală de bolnavi în micul sanatoriu pe care îl avem, în cît societatea de profilaxie a tuberculosei din Bucureşti a luat iniţiativa creărei unui nou sanatoriu. Pe cînd Iaşul va lua o astfel de iniţiativă? Avem tuberculoşi mulţime, şi avem în acelaşi timp împrejurimi admirabile din toate punctele de vedere pe cari am putea construi un spital special pentru ofticoşi.

*

Chestiunea laptelui.—In urma comunicărei lui Behring făcută la congresul din Paris cu tuberculosa se capătă mai ales pe cale digestivă şi asta mulţumită laptelui de la vacile tuberculoase—s'a început o mare luptă pentru a se reglementa vinderea laptelui. Ca prin farmec s'au creat în toate oraşele mari laboratorii de analise a laptelui; cooperative pentru vinderea laptelui, ferme model etc. La noi avem două-trei laboratorii şi d. Furtună inspector general şi şef al serviciului veterinar civil a proectat un nou post de inspector al lăptăriilor şi văcăriilor din ţeară.

*

Şcoala de infirmieri.—Şi la noi ca şi în Franţa după care am copiat mai toate—e o lipsă colosală de infirmieri buni şi de surori de caritate. Spitalele noastre se resimt bine de această lipsă.

La Bordeaux s'a creat de cît-va timp o şcoală de infirmieri datorită d-rului Laude profesor la facultate. Această şcoală care nu funcţionează de cît de 3 ani a furnizat spitalelor şi clinicilor, directoaze şi infirmiere model. Principiul, cu totul nou e acesta: şcoala e instalată într'un spital. Directoarele au sub supravegherea lor infirmiere cari sunt adevăraţi interni. Ele lucrează şi se instruesc ca şi studenţii în medicină. In afară de orele de serviciu ele sunt libere. Locuesc în spital, au la dispoziţie o mare sală de biblioteci şi un piano. In fruntea acestei şcoli care e o inovaţie în Franţa a fost pusă d-şoara Elston o laureată de la *London Hospital*.

Ar trebui şi la noi să se organizeze o atare şcoală, acea ce există la Bucureşti nedând cea ce se aştepta să dee. Sunt multe fete tinere şi sărace cari nu pot aştepta de la căsătorie de cît neplăceri şi care ar găsi în această şcoală o chemare nobilă precum şi cîştigul pânei zilnice.

*

Leon Tolstoi despre chestia agrară.—Marele romancier rus declară relativ la chestia agrară din Rusia că idea poporului rus nu este cum se credea în general, distribuirea pămînturilor dar darea garanţiei ţăranului de integritatea venitului său. Aceasta doctrină a americanului Henry George, dacă va fi introdusă în Rusia spune Tolstoi, revoluţia s'ar termina.

*

Congresul petrolului.—Comitetul german pentru congresul internaţional al petrolului a luat inteligenta dispoziţie de a publica cu ocazia acestui congres o broşură conţinînd toate informaţiile asupra petrolului romîn, participaţia capitalurilor germane la industria petroleului romîn, impulsia dată acestei industrii de aceste capitaluri şi de către ştiinţa germană representată în Romînia de numeroşi ingineri, cari şi au făcut educaţia în Germania. Broşura e redactată de D. Schwartz secretarul general al comitetului german. Acesta care se află în Bucureşti de mai bine de zece zile, s'ocupă de alt fel activ de participaţia industrialelor germani la expoziţia de petrol organisată cu ocasia acestui congres.

Această expoziţie a fost încredinţată în special d-lui Pfeiffer profesor la şcoala de poduri şi soşele la Bucureşti şi d-lui Honnenvogel.

Idem

Cîte-va amintiri

— **Note din călătorie** —

Aigle 12 Noembrie

Zorii zilei; o dimineaţă splendidă. Munţii se înălţau din toate părţile... Zăpada sclipea în lumina cea dulce şi rece a răsăritului şi se întindea uniform pe vîrfurile aurite ce părea că se înalţă la infinit perzîndu-se în fără fundul cerului.

Trebuia să ne suim cu funicularul pînă la Sanatorium.

Ora 9. Funicularul porneşte; ne suiam într'un chip minunat în creerul munţilor... te spămîntai privind în urmă, satele rămîneau, iar ca un vultur uriaş, îmi părea că zburînd coprind totul şi împărăţesc victorios universul... Brazi şi iar brazi... aerul era dulce şi nici o abureală nu'l înfrigura. Fire visătoare, privind paradisul acela şi respirînd acel aer ce mă rumenea şi mă clădea pare într'o viaţă eternă scandam în minte versuri pe care ţin minte una mai sugestivă:

Pe zăpada cristalină
A munţilor eterni,
Gîndirea se alină
In seninul blîndei erni...

mai încolo sufletul meu ştie cîte simţeam.

Ora 10. Leysin.

Sanatorium; la o altitudine de 1450 metri din Aigle.

Era aşezat pe o coastă; în vale se vedea satul Leysin (Leysin-Dorf). Zăpada unificată părea mai mult a unde dulci neprefăcute în valuri. Satul era în perspectivă, aşa că-l puteam vedea într'un perfect detaliu.

Noapte. Luna se ivea din brădeţ, în toată splendoarea ei şi se întindea văpaia ei aurind vîrfurile brazilor, în nemărginiri. Priveam din Sanatorium satul; se vede bine de tot; casele de scînduri păreau dungi de var alb ca laptele, în mijloc biserica de piatră şi ea albă în lumina cea clară a lunei cu tradiţionalul ceasornic pe care îl auzeam cum bătea duios miezul nopţei; crucea părea două suliţi de aur încrucişate.

Paradis!

Am stat la geam mai toată noapteam, nu mă mai săturam privind. Sufletul îmi era plin de farmec, de duioşie... vroiam ceva şi nu ştiam ce... adoram,... noaptea era albă ca din basme, luna era de aur, luneca pe cerul senin, ţintuit în cerc de argint... totul era vis... şi numai vis.

Intr'un tîrziu, cînd crepusculul îşi trimetea solie aurora, ostenit de atîta adorare m'am trîntit în pat cum eram şi am început a plînge neştiind de ce!

13 Noembrie

O plimbare în sat mi'ar face plăcere gîndeam eu cînd m'am sculat. Ziua acea fu tristă pentru mine... noaptea precedentă mă omorîse cu farmecul ei: „O noapte în Alpi"!..

O, muritor nemernic, cine te-a născut aşa de păcătos să nu poţi simţi farmecul naturei! Dulcea inspiratoare a genialilor poeţi, maestră neperitoare a cînturilor de liră... fii în veci natură cu farmecele tale adorată!...

Nu mă dispunea soarele, şi privelişte le în aceiaş zi deocamdată...după amiază însă m'am holtărît.

Credeam că în cîte-va minute voi fi în sat, dar iluzia înşală... a trebuit să ocolesc de sigur şi în două ceasuri eram în sat.

O înmormîntare.

Un dric cernit în negru tras de doi cai—sicriul de scînduri goale. Crucifixul legat cu tiul negru înainte, dus de un copil, o trăsură acoperită, preotul. In urmă femei şi cîţi-va bărbaţi urmau cu pasul trăgănat şi jalnic dricul: alt nimic. Clopotul bisericei tînguia trist şi evlavios rugăciunea odihnei. Mi-am scos pălăria, respectînd desnodămîntul vieţei.

Incotro eram să apuc ca să nu mă întîlnesc cu jălania?..

Şi ce are a face adică? nimic—; trist o clipă apoi al lumei..

Şi alţii m'or întîlni ducîndu-mă la groapă...

Cine's, puţini or întreba... or rămînea tot ei; lumea e lume şi ca ea suntem toţi...

Mă surprinse prin sat afişe de teatru, croitor apoi bărbier, etc..

Occident!

Ceasurile 5. Mă întorc la Sanatorium. La biserică lumea se împrăştia, înmormîntarea se isprăvise; sărmanul ce se duse nu se mai întorcea, va rămînea de acum acolo.

17 Noembrie

Plîng. Ziua plecărei. Scobor cu funicularul, mă despart de locul visurilor mele, de obiectul bucuriilor mele. Fie-ce clipă îmi răpeşte din suflet mîngîieri, şi eram atît de trist, par'că aşi fi condus inima mea ca un mort la groapă şi după el numai eu singur. Am salutat încă odată locurile unde sufletul meu îşi petrecuse nunta cu fericire.

Pe unde treceam acum era pustiu... fără viaţă...

Vulturul rănit cade în prăpastie....

Adio bucurii.... Adio Alpi... adio nopţi înlunate, cine v'o mai vedea de acum!

Plîngeam!...

. . . . . .

Peste trei zile eram în Predeal.

Unguri aroganţi cu limba lor aspră mă turburau din suvenirurile mele. Rîsul lor aspru îmi străpungea urechile.. Cît de trist eram! Ei nu ştieau oare că lîngă un mort nu se vorbeşte de plăceri şi nu se rîde?!...

20 Noembrie

Amurg; soarele îşi treera ostenit apusul, cînd intrarăm în Bucureşti.

Acelaş....

Orient.

Huşi August 1907.

Petru Gideiu

Crima din Tataraşi

Indiciile parchetului.—Percheziţia.—Ce e cu scrisoarea.—Declaraţiile femeei lui Telencu.—Cum a fost omorît Popescu. Ce spune Telencu.—Arestarea băiatului Coman.—Adoua autopsie.—Confruntarea cu cadavrul. — Continuarea cercetărilor.

— **ANCHETA „OPINIEI"** —

Săptămîna aceasta a fost cu drept cuvînt, săptămîna crimelor, sinuciderilor, accidentelor grave etc., căci nici odată în Iaşi, n'au fost atîtea otrăviri, accidente, crime, ca în decursul zilelor din urmă.

Dintre toate acestea, două însă au stîrnit mai mult senzaţie şi anume: misterioasa sinucidere a d-nei Zenobia Gheorghiu, fosta d-ră Scriban şi crima din strada Mahu.

Despre cea dintăi cititorii găsesc amănunte în altă parte a ziarului; aci ne vom ocupa de senzaţionala crimă din Tataraşi, crimă care a dat mult de lucru parchetului şi autorităţilor militare din localitate.

Se ştie că în ziua cînd a fost găsit împuşcat soldatul Popescu, s'a crezut pentru moment că acesta s'a sinucis şi credinţa aceasta era cu atît mai întărită, cu cît într'un buzunar al victimei s'a găsit o scrisoare prin care el cerea iertare părinţilor pentru ceia-ce a făcut!

Poziţia în care a fost găsit soldatul Popescu şi fap ul că revolverul a fost găsit la cîţi-va paşi de unde se afla victima, arma fiind acoperită cu o cîrpă, au dat de bănuit autorităţilor că la mijloc e o crimă.

Şi cum din primele constatări ale parchetului reiese că soldatul ar fi întreţinut relaţii de dragoste cu femeea lui Gr. Telencu zis Coman, în ograda căruia s'a găsit cadavrul, bănuiala a căzut pe acesta şi pe soţia sa, care au şi fost arestaţi încă de alaltă-eri.

Autorităţile militare începînd investigaţiile au constatat că trăsăturile din scrisoarea găsită la soldatul Popescu nu samanau de loc cu scrisoarea lui, ci se cunoştea că e scrisă de o altă persoană.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu, care conduce ancheta, la primul interogator ce a luat celor doui arestaţi, n'a putut obţinea nici o declaraţie; totuşi s'a putut vedea o contrazicere între cele spuse de Telencu şi între cele declarate de nevasta sa.

Făcîndu-se o percheziţie la locuinţa color doi arestaţi, s'a găsit nişte lenjuri patate de sînge; faţă de acest indiciu, bănuiala îndreptată asupra soţilor Telencu, nu mai putea fi înlăturată.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu, urmînd cu cercetările, a reuşit alaltă-eri să scoată oare-cari mărturisiri din partea femeei lui Gr. Telencu, şi eri aceasta a făcut mărturisiri complecte.

In adevar iată ce spune ea:

— „Popescu a fost omorît de Grigore în noaptea de 15 spre 16 August. Soldatul Popescu, dezertase şi venea adesea ori la noi, iar noaptea dormea cu băiatul lui Telencu Ioan Coman, într'un paravan. In acea noapte pe la orele 2 Grigore m'a sculat şi m'a înghiat să merg cu el afară; cînd am eşit am văzut pe Grigore ducîndu-se la locul unde dormea Popescu şi asculta să vadă dacă el doarme; eu m'am dus în dosul casei şi cînd m'am reîntors l'am găsit pe soldatul Popescu împuşcat, iar pe Grigore cu revolverul în mînă. Grigore a ţipat apoi la mine spunîndu-mi că a aflat el totul. S'a sculat apoi şi băiatul şi cînd s'a făcut ziuă Grigore a luat cadavrul şi l'a aşezat acolo unde a fost găsit. Apoi m'a obligat să merg cu el la lucru la cărămidăria de la Ciurea".

Intrebată asupra scrisorei găsită la Popescu, femeea lui Teiencu a explicat:

—„După ce l'a omorît, Grigore s'a pus cu băiatul pe prispă şi a scris scrîsoarea, iar apoi i-a vîrît'o în buzunar.

Cu toate declaraţiile femeei Grigori Telencu, care pare a fi de o perversitate rară, neagă totul.

El spune că Sîmbătă seara s'a dus prin grădină şi a dat peste cadavrul lui Popescu. Atît şi nimic mai mult.

Telencu spune că Joi diminiaţă s'a sculat şi s'a dus la lucru şi e probabil că soldatul Popescu, s'o fi sinucis în timpul nopţei.

Cercetările continuă şi eri a fost arestat şi băiatul Ioan Coman, care însă ca şi tatăl său neagă totul şi declară că nu ştie nimic.

Eri după amiază Grigore Telencu, nevasta sa şi băiatul Coman, au fost transportaţi la cimitirul sf. Vasile de la Galata, unde s'a dezgropat cadavrul soldatului Popescu.

D. Profesor dr. Bogdan, medicul legist al parchetului a procedat la o nouă autopsie, iar în urmă Telencu şi soţia sa, au fost puşi în faţa cadavrului

Femeia lui Telencu a dat oare cari explicaţii, în timp ce acesta părea a fi foarte rece, negînd totul.

La autopsie s'a constatat că lovitura a fost dată din apropriere şi glontele a străbătut inima.

Criminalii au fost apoi aduşi înapoi la arestul poliţiei de siguranţă, unde au fost separaţi.

Astă-zi d. prim-procuror Ghinea Ionescu a urmat cu ancheta şi s'a făcut o confruntare între soţii Telencu şi băiatul Ioan Coman.

In momentul cînd scrim aceste rînduri cercetările continuă şi promitem cititorilor a'i ţinea în curent.

*

D. Prim-procuror Ghinea Ionescu continuînd astă-zi cu ancheta şi luînd din nou un interogator lui Grigore Telencu, după ce l'a înfăţişat cu nevasta lui, a răuşit să scoată cîte-va declaraţii şi de la acesta.

In ultimul timp, Grigore Telencu a mărturisit totul, făcînd declaraţii care se potrivesc aproape cu acele făcute de nevasta lui.

Litere-Ştiinţe-Arte

Unul din cele mai curioase genuri literare este de sigur Epigrama. *Concisă, scurtă până la laconism—cu singura condiţiune ca să fie clară — ea are darul de a plăcea fără a obosi, de a ataca fără a supara, căci numai proştii se supără de o bună epigramă. Din nefericire sunt aşa de rare epigramele bune... Un mare păcat al diletanţilor este de a nu putea discerne elementul picant, absolut necesar epigramei şi de a înlocui aluzia fină—prin ofirmări directe cari pot ofensa, dar nici odată produce hilaritatea, efectul natural şi necesar al epigramei—după formula lui Boileau.*

Ea nu supără, pentru că natura însăşi a creat'o, legînd-o de anumite stări de lucruri, de anumite fapte, profesiuni, figuri, defecte etc. Iată bună oară anumite rammuri de activitate: medicina, avocatura create anume pentru geuul epigramei. Dar cine poate face o bună epigramă unui... institutor ori unui arhitect? Iar dintre medici—anumite specialităţi, de exemplu oculiştii au mai multe şanse de a fi epigramatizaţi.

Dintre defectele sociale— b-ţia se potriveşte mai mult ca oricari alta; dintre defectele fizice—lungimen nasului: un epigramist german are o sută de epigrame adresate unui nas lung. A spune cuiva că e urît, pur şi simplu, ori că e chel, nu însamnă a-i face o epigramă, nici a-i spune bunăoară, că nevastă-sa îl înşală.

Distincţiunea aceasta formează o delicată nuanţă pe care la noi foarte puţini au posedat-o. Dintre sutele de versificatori ieşani vedem abia un limitat număr de producţiuni în genul epigramei adevarate, semnate de Gheorghe din Moldova, Cuza, Giordano.

Epigrama nu are încă o viaţă literară propriu zisă.

*

In contra părerei de mai sus un alt colaborator al ziarului constată, că de la venirea spiritualului poet Gheorghe din Moldova în fruntea judeţului bîntue în birourile prefecturei o adevărată epidemie de epigrame transmise zilnic—ori-ce pestă e transmisibilă—coloanelor ziarului oficial din localitate. Boala se manifestă prin accese de stupoare, diaree de.... vorbă, mîncărime de degete, manie de persecuţie etc. Pînă acum tratamentul cu Revent aplicat de veterinarii judeţului nu se arată eficace. Să se aplice atunci curăţenii mai drastice şi dezinfectante.

*

Opera nouă a lui Leoncavallo Camicia Rossa se va reprezenta mai întâiu la New-York, talentatul compozitor avînd a face un turneu prin America.

*

Zilele trecute s'a dat la opera regală din Berlin pentru a 500-a oară „Tannhauser„ de Wagner cu mare alai. Intâia reprezentaţie a acestei piese a avut loc la 7 Ianuarie 1856.

*

Onorar original a primit un cvartet de violonişti din Bruxeles. In turneul său prin Maroc s'a oprit şi în pitorescul oraş Guanajato. Fermecat de arta cântăreţilor, un mare proprietar de mine de argint de acolo, Senor Alcazar, a dat un banchet în onoarea lor şi le-a comunicat cu ecazia asta că pe domeniile lui s'a descoperit o nouă şi bogată mină, pe care în numele cuartetului a botezat-o „El quartetto du Bruxelles". In acelaş timp face cuartetului un dar de 200 acţiuni la noua mină de argint.

*

STRUNA ZILEI

La DONNA E MOBILE...

D-na B. fiind găsită de soţul ei în camera avocatului X în hotelul Carol, sări pe o fereastră. Ziarole se ocupă mult de această dramă din Constanţa.

Ea, fiind de înger slabă,
Se dusese în vacanţă
Să-şi mai întremeze firea
Printr'o cură de... Constanţă.

Informaţii

Din Tîrgu Ocna.—Pe ziua de 9 Sept va avea loc în Tîrgul Ocna alegerea noului consiliu comunal liberal. Cum politica la Bacău o duce d. Radu Porumbaru, d-sa a impus ca pe lista noului consiliu comunal să figureze şi d. dr. Gheorghiu, fost deputat conservator.

Printre liberalii Ocneni, cari nu sunt puţini există o mare ferbere de graba cu care s'a primit doctorul Gheorghiu în sinul partidului liberal, de oare ce d-sa nu urmăreşte de cît folosul material al momentului.

Mai mult încă, la intrunirea intimă ce a avut loc în Tg. Ocna şi unde a asistat iarăşi d. Porumbaru, mai mulţi liberali nu s'au sfiit să combată pe faţă intrarea d-rului Gheorghiu în rîndurile partidului liberal.

—

D. N. Iorga, spre a satisface anumite rubrici create în *Neamul romînesc*, crează de multe ori informaţii. Aşa într'unul din numerile trecute scrie că d. Carol Diamant ar fi ucis pe un lucrător Emanoil Halanga. Ori nici un Halanga n'a fost ucis şi în timpul cînd după d. Iorga un atare fapt se petrecea în ţară d. Diamant era în străinătate.

Persecuţiile d-lui Haret. — D. Cecropide institutor în capitală a fost destituit din directorat şi mutat la şcoala din Cîmpul lui Grant, pentru că şi-a permis să intre ca delegat în comitetul organizator al congresului corpului didactic.

D. Cecropide a fost revizor şcolar şi e unul din cei mai meritoşi institutori.

Ne aşteptăm mîne ca aceiaşi soartă să o sufere şi d. Ciocîrlie, alt membru în comitetul de organizare

D. Spiru Haret merge cu intimidările până la extrem. Corpul didactic însă e tare pe drepturile sale şi va şti să şi le apere.

—

Acum câte-va zile s'a întâmplat o crimă la Vaslui; o femee a fost ucisă prin strangulare.

Autoritățile din Vaslui avînd indicii că autorul s'ar afla la Iași a înștiințat autoritățile noastre.

Poliția noastră de siguranță făcînd cercetări a reușit să descopere pe autor.

El e un anume Ioan Negrea din mahalaua Țicău care a și fost arestat,

—

Lipsa de nutreț se simte foarte mult și în județul nostru.

Foarte mulți locuitori își vînd din această cauză vitele pe un preț de nimic.

In toate părțile aproape țaranii refuză să plătească dările.

—

Eri după amiază grădinarul Ioan Mihăileanu, care curățea niște copaci în grădina Copou, din nebăgare de samă a căzut de la o înălțime mare dintr'un copac, rămînînd în nesimțire.

Intr'o stare foarte gravă nenorocitul grădinar a fost dus și internat la spital.

—

In ședințele ce consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată le va ținea în cursul viitoarei săptămîni, va judeca cîte-va procese privitoare pe cîte-va grade inferioare pentru desertare și părăsire de post.

—

D. colonel I. Tarnoschi, comandantul regimentului Ștefan-cel-Mare No. 13 s'a reîntors alaltaeri din congediu.

—

Autoritățile au făcut cercetări pentru stabilirea identității cadavrului găsit la Țuțora pe malul Prutului.

Până acum identitatea n'a putut fi stabilită și se crede că e al unui pescar.

—

Astă-zi s'a făcut înmormîntarea decedatului Dimitrie A. Sturza.

Cortegiul funebru a plecat la orele 10 de la locuința defunctului, din strada Romînă direct la moșia Cilibiu, unde a avut loc înmormîntarea.

Cortegiul a fost urmat de rude și prieteni.

—

Aseară cărciumarul Gh. A Oancei din Mogoșești, turmentat fiind de băutură, trecea cu trăsura în goana cailor pe str. Socola.

La un colț de stradă căruța s'a ciocnit cu un vagon de tramvai și numitul cărciumar s'a ales cu capul sfărmat.

El a fost internat la spitalul israelit.

—

Reducerea tarifului pe căile ferate.—*Oficialul* publică o serie de senzibile reduceri de prețuri pe căile ferate pentru anumite parcursuri internaționale.

Nu se va plăti de cît 212 lei 35 bani și 135·15 în loc de 229 50 și 155 90 pentru a merge de la București la Bruxeles, aproape deci o reducere de 20 de lei pentru clasa a doua, ceea ce e ceva.

De la București la Douvres via Ostanda, voiajul nu va costa de cît 233 50 și 150·85 franci. In fine de la *Douvres* Constantinopol via Predeal București Constanța, care îi calea cea mai bună și mai repede de a merge din Anglia în Extremul Orient, nu se va plăti de cît 303 franci clasa I-a și 195 franci clasa II-a în loc de 324·80 și 221.

Dacă englejii nu vor mai trece nici acum prin România spre a se duce în Egipt—nu cred că vor mai da de așa chilipir.

—

D-ra Stella Gherbel, originară din Iași, actualmente stabilită la Viena, una din ființele de elită și frumusețe, apreciată ca atare și de societatea Vieneză, s'a logodit cu d-l D. Ascully șeful unei mari case din Londra.

Transmitem toate urările noastre de fericire tinerilor logodiți.

—

Sâmbătă seara, 25 August are loc în grădina „Zimbru" o frumoasă serbare populară dată de membrii corporațiunii „Hărnicia" în folosul acestei organizațiuni. Jumătate din venitul serbării va fi donat pentru „Vatra Luminoasă Regina Elisabeta". Publicul va ținea de sigur să încurageze frumosul scop al acestei festivități.

—

Mai multe persoane cari locuesc pe strada Golia și cari au norocul să posedă câte vr'o grădiniță în jurul casei ni se plâng că sufăr pagube mari din cauza liberei circulații ce se lasă porcilor prin curțile și grădinile oamenilor. Nu există oare vre-un regulament în această privință? Noi știm că proprietarii unor atari animale sunt obligați a le da hrană pe lângă casele lor în loc de a uza de proprietăți străine, cu atâta libertate.

—

Răsbunări.—Ni se scrie că dela școala profesională din Tăutești, unde e directoară d-ra Eleonora Sporea, au fost eliminate elevele Țaicu, surorile d-lui Țaicu. Motivul e mai pre jos de a fi crezut; administrația casei școalelor a eliminat pe aceste 2 fetițe pentru că au fost puse în școală supt conservatori.

Administrarea imaculatului d. Haret!!.

—

Ultime informații

Azi dimineață cu trenul de 8 și 30, rămășițele pămîntești ale mult regretatului Constantin Leonardescu, au fost aduse în localitate.

La gară se aflau rudele, cunoscuții, cîțiva profesori universitari și mai mulți studenți.

Corpul regretatului defunct a fost dus la biserica Banu, unde a fost depus.

Numeroase coroane s'au depus astăzi pe catafalcul unde zace corpul neînsuflețit al celui ce a fost C. Leonardescu.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

—

Știrea dată de noi cu privire la înlocuirile și recomandările în secret la prefectura de județ, se confirmă.

Pentru astăzi avem de înregistrat recomandarea studentului Chirica, în postul de copist la serviciul județean în locul d-lui Culiano.

Se zice că în afară de acestea, mai sunt încă două înlocuiri.

—

Agenții d-lui Spiru Haret răspîndesc știrea că congresul corpului didactic anunțat a se ține în Capitală la 28 c., nu va mai avea loc, de oare-ce toți profesorii din fruntea mișcărei au fost menținuți la locurile lor.

Comitetul de organizare, ne autoriză să dăm cea mai formală desmințire acestui svon tendențios.

Congresul se va ține în ziua fixată, și va avea un succes extraordinar.

Pînă Duminică se înscriseseră spre a participa peste 500 membrii ai corpului didactic de toate gradele.

Va fi deci, acest congres, o uriașe manifestare a solidarității corpului didactic, față de atingerea ce s'a adus stabilității profesorilor secundari de d. Spiru Haret.

—

Sinuciderea de la poliție.—Eri în ultimul moment cînd ziarul era sub presă, am primit știrea că Ioan Mironescu, fost servitor la hotelul Trajan și mai apoi la hotelul Binder, s'a strangulat în arestul comisiei a III-a.

Mironescu fusese îndepărtat de curînd din serviciu și acum se apucase de pungășii. Alaltă-eri a furat de la un prieten al său o sumă de bani, iar eri s'a presentat la mai mulți precupeți, dîndu-se drept agent de percepție.

El a fost arestat la comisia I-a, iar eri la orele 4 a fost trimes la comisia III-a, ca domiciliind în acea secție.

Un sfert de oră după ce a fost arestat, Mironescu luînd cureaua cu care era încins a legat'o de gratiile ferestrei și punîndu-se în genunchi, s'a strangulat.

Jandarmul de serviciu ducîndu-se în arest dădu peste el și avisă imediat pe d. comisar Argintoianu, care se afla în cancelarie și care înștiință imediat parchetul.

D. prim-procuror Ghinea Ionescu a sosit la fața locului și a încheiat cuvrnitul proces-verbal, ordonînd transportarea cadavrului la morgă.

—

Distribuirea telegramelor la noi, chiar cele urgente lasă foarte mult de dorit.

O telegramă expediată de oficiul București la ora 7 a ajuns în localitate la persoana în drept abia la ora 11 noaptea.

Acum cîte-va zile o persoană care se afla la băi, printr'o telegramă făcea cunoscut familiei că sosește în Iași cu trenul de 6 p. m.

Telegrama a fost adusă la destinație după 5 ore de la sosirea persoanei de la băi, care se află deja în sînul familiei.

Atragem atențiunea asupra acestui fapt d-lui diriginte la telegrafului.

—

Cei 4 indivizi, supuși ruși, care au fost prinși acum câteva zile la Sculeni și care au trecut Prutul în mod clandestin, au fost expulzați astăzi prin punctul Ungheni.

—

Consiliul comunal din Voinești a fost dizolvat.

S'a numit o comisiune interimară compusă din: D. Mircea președinte, Savel Cărăușu și I. Gavrilescu, membri.

—

O telegramă din Tg.-Frumos anunță că d. dr. Gheorghe Malcoci, medicul primar al urbei Tg.-Frumos, a încetat din viață în Sanatoriul de la Strunga.

Tînăr încă, decedatul suferea de o boală crudă și care nu iartă.

Transmitem familiei condoleanțele noastre.

—

D. Gh. Florescu a fost confirmat în funcția de primar al comunei Bucium, iar d. Gh. Mitachi, ca ajutor.

—

Inmormântarea Zenobiei Gheorghiu.—Corpul nefericitei copile a fost adus astă-zi în Iași și transportat la cimitirul „Eternitatea", unde va avea loc înmormântarea. Multă lume a fost la gară, în special membrii numeroasei familii îndoliate. Mamă disperată, frați și surori înlăcrămați, rude ce bocesc, iată ce s'a petrecut la gară din momentul în care corpul a fost scos din vagon și până a fost pus în carul funebru, spre a fi condus la locașul de veci.

Magistratul Gheorghiu, soțul nefericitei era și el la gară—deci zvonul sinuciderei sale care a circulat eri în oraș și pe care l'am înregistrat și noi, se dovedește ca falș.

*

Aducerea în Iași a corpului Zenobiei n'a fost de natură a pune capăt supozițiunilor și comentariilor în jurul tragicei sinucideri ci din contra.

Și un lucru pare a se adeveri și anume: a fost o cauză imediată și de natură intimă care a influențat în chip extra-ordinar asupra sistemului nervos al tinerei copile. S'au produs oare-care scene și explicații, întovărășite de bilete de amenințare și de înarmarea soțului cu un revolver.

Lucrurile sunt de natură prea intimă spre a înzista mai pe larg mai cu samă când se pare că Zenobia Scriban era absolut nevinovată și credem că ie bine ca, după ce soarta i-a rezervat o moarte atât de tragică, comentariile să nu turbure liniștea de veci a unei nefericite care coboară atât de curând în mormânt.

*

Ceea ce am susținut noi de la început și anume că avem de a face cu un sistem nervos detracat, minat de melancolie, gata de a exagera nenorocirele și mizeria vieței, se dovedește și mai mult în cazul chiar când explicația între tineri soți ar fi avut loc într'adevăr.

Un temperament mai puțin predispus, n'ar fi procedat atât de repede și în astfel de mod.

Dar ie timpul să sfârșim și luînd vie parte la durerea familiei să spunem:

Odihnească în pace!

—

O medalie comemorativă.—In vederea serbărilor ce se vor da în ziua de 30 August a. c. la Plevna, pentru sărbătorirea a 30 de ani dela luarea Griviței, s'a bătut o medalie comemorativă aici în Iași de către librăria *„Autorii Romîni"* în urma însărcinării dată de comitetul organizator al baterii acestei medalii.

Medalia va fi ceva mai mare ca o piesă de 5 lei; pe față va purta figura Regelui Carol I și a Țarului Alexandru al II, în latinește: *Alexander II Russorum Imperator; Carolus I rex Romaniae*, iar pe revers scrisă în 3 limbi: *„în amintirea lăurii Griviței și a elibărării Bulgariei"* (rusește, romînește și bulgărește), cu mărcile acestor 3 țări.

Comitetul organizator al baterii acestei monede a încheiat următorul Proces-Verbal.

„In vederea sărbărilor ce se vor da în Bulgaria în ziua de 30 August a. c. cu prilejul implinirei a 30 ani a luptelor purtate în 1877 la Grivița, care au adus după sine neatârnarea Bulgariei, serbări cari vor uni la un loc pe reprezentanții armatelor rusești și românești, pentru a comemora monumentele rădicate pe locul luptelor, în amintirea acelor fapte viteești, subsemnații dându-ne sama de însemnătatea istorică a acestui fapt, am hotărât că cel mai bun chip de a se perpetua însemnătatea zilei de 30 August 1877, este a se bate o medalie comemorativă, în care să se cuprindă pe o parte chipul glorioșilor șefi supremi ai armatelor unite: Alexandru II Impăratul tuturor rușilor și Carol I Regele României, în text latin: *Alexander II Russorum Imperator, Carolus I rex Romaniae*, iar pe revers să cuprindă 1877—1907, mărcile Imperiului Rusiei, Regatului Romîniei și Principatului Bulgariei cu următoarea inscripție: *în amintirea luărei Griviței și a elibărării Bulgariei*, dată în 3 limbi: rusește românește și bulgărește.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestei idei, am însărcinat cu executarea baterii medaliei pe librăria „Autorii Romîni" din Iași, privind'o pe dânsa toate cheltuelile de execuție cum și administrarea veniturilor și cheltuelilor provenite din aceasta.

Iscăliți: T. Burada, A. D. Xenopol, General Pan. Botez, lt-col. Gh. Tereuzescu, lt.-col. Manolescu Mladian, Maior A. Cujbă, căpitan C. Cerne, C. Hamangiu și Gh. Ghibănescu.

—

Din Huși.—Ni se telefoniază din Huși următoarele:

Eri pe la orele 4 p. m. prefectul dr. N. Lupu trecînd cu trăsura prin dreptul magaziei d-lui Mazilu, a fost întîmpinat de o ceată de partizani de ai lui N. Cișman și a fost fluerat și huiduit. Intre cei din ceată erau N. Cișman, Căp. Petrescu, Căp. Mustea, Căp. Mardare, I. Constantinescu. Drăgoescu și Pan. Bogdan institutor.

Față cu această agresiune colectivă, prefectul s'a îngălbinit ca ceara crezînd că vor sări și la bătae.

Toți cei din ceată erau surescitați de faptul că cu o zi mai înainte fiind un conciliabul intim la d. Dobrea Dobreanu, a fost rugat să asiste și d. senator C. Leonida.

In d. Leonida, patriarhul de la Tărzii, se puneau mari speranțe de dizidența liberală că le va susținea cauza. Și odată cu d. Leonida vor avea pe sub mînă și pe Irimia Ghiorghiu.

Amară le-a fost desiluzia, căci d. C. Leonida le-a declarat francamente că nu înțălege a le susținea lupta lor de exterminare, mai ales că la mijloc e persoana d-lui dr. Munteanu un vechiu și statornic liberal.

In exasperare cetașii de la dugheana d-lui Al. Mazilu, au recurs la acte barbare.

Parchetul a fost sezizat de această afacere și toți cei amintiți mai sus au fost chemați pe ziua de eri la parchet pentru a fi interogați.

Lucrurile politice la Huși se încurcă. Disidența liberală pentru a salva situația provoacă scandaluri.

Faptul că între agresori se află și un institutor, d. Pan. Bogdan, s'a adus telegrafic cazul la cunoștința d-lui ministru al școalelor, care va lua măsuri în consecință.

D. Pan. Bogdan va fi dat în judecată și permutat din Huși.

Unii se întreabă: de ce tocmai d. Pan. Bogdan să aibă așa de inopinată eșire! D-sa a fost pînă mai eri clubist conservator la Iași; partidul conservator i-a dat toată atenția, indicîndu-i niște pedepse grave. Cum însă d-sa rîvnea o direcție a trecut la liberali și văzînd că nu poate căpăta prin administrația actuală direcția la No. 1, a primit direcția la No. 2; azi e înlocuit și de la direcție, iar în urma faptului scandalos își va trage consecințele.

Frumos se așternu evenimentele pentru alegerile de la 30 August. Va fi frumos atunci la Huși!

—

Ultima oră

București 22 August

Congres Petrolifer

— București.

S'a anunțat pînă acum cavor participa la congresul petrolifer din capitală delegații următoarelor state: Austria, Bulgaria, Germania, Canada, Anglia, Statele-Unite, Belgia, Franța, Guatemala, Italia, Ungaria, Mexic, Țările de jos, Portugalia, Serbia, Rusia și Suedia.

Serbări importante

București.—La serbările jubilare ci au loc la Sofia au fost învitați în mod special a participa toți generalei români și Ruși cari au participat la resboiul din 1877.

Ceartă intre liberali

Brăila.—Se știe că ca urmare a certei dintre d-nii Alexiu și Cociaș, 6 consilieri comunali au demisionat. Demisiunele aceste au fost respinse imediat ce d. Sturdza s'a reîntors în țară. Acuma consilierii demisionați și-au reînoit demisiunele.

Atacul greviștilor

Anvers. — Două sute de lucrători din alte porturi pentru a înlocui pe greviști au sosit eri noapte aci.

Ei au fost atacați de mulțime. Poliția pentru a'i apara a făcut uz de arme.

Agitație

Anvers. — Agitația provocată de poliție e greu de împiedicat.

E absolută nevoe de arme și se vorbește că se va convoca fără întîrziere o gardă civilă.

Pesta Bubonică

San Francisco.— La Berkelay un caz de pestă bubonică urmată de moarte a fost constatat.

Sunt în această localitate încă 2 cazuri suspecte.

Noui trupe

Paris.—După o depeșă colonială, ministrul de războiu și acel al coloniilor au convenit de a se ținea gata pentru a pleca în Maroc o brigadă de trupe Coloniale și un regiment de teraliori din Sudan.

Conjurați executați

Petersburg. — Agenția Vestnic anunță că conjurații Mikitenko, Sinaihvschi și Naumof au fost executați astă-zi.

Holera

Petersburg.— Lă Astrachan, Samara, Kasan, Stavropol și de a lungul Volgei, epidemia de holeră este staționară.

La Novgorod 5 noui cazuri s'au constat.

Atentat neizbutit

Constantinopole.—Un atentat grec nereușit a fost comis la 19 August la Monastir, contra cuțo valachului Karakaia.

Bulgarul Petro Papariste a fost asasinat la 21 August.

Vizita unei Escadre

Atena.—O divizie a escadrei engleze sub comanda prințului Batemberg a sosit aci, unde va rămânea 8 zile.

✝

Intristații: D-na Ecaterina Leonardescu, D-na Gabriela Leonardescu, Elena și Grigore Leonardescu, D-na Elena Niculescu Dorobanțu, D-na Aristița Anghelescu cu fii, D-na Maria Zencianu, d-na și d-l Dimitrie Bildirescu cu copii, d-na Elisa Triandafil, d-na Ecaterina Scarlat Leonardescu, d-l Ilie Niculescu Dorobanțu, d-na Maria Mavrodin, d-na Alexandrina Niculescu, d-l Ioan Drăgulinescu, d-l Toma Drăgulinescu, d-na Maria Iarca, d-l și d-na A. Zencianu, d-l Lt. Colonel Constantin Baranga și d-na Baranga, d-l și d-na Nicu Doiciu cu fiica, d-l și d-na Constantin Lăzărescu cu fiul, precum și familiile Leonardescu, Elena General Cornescu, Nicolae Romanescu, Niculescu Dorobanțu Mavrodin, Emil Lahovary, Cristescu, Giurgea, Nedelcovici, Medic General Corvin, au adînca durere de a vă face cunoscut perderea prea iubitului lor soț, tată, ginere, cumnat, nepot, unchiu și văr.

Constantin Leonardescu

Decan al Facultății de Litere și Filosofie din Iași.—Advocat.—Decorat cu mai multe ordine

decedat în vrâstă de 59 ani în urma unei scurte suferinți în ziua de 20 August la Băile Slănic (Moldova) la orele 4 p. m.

Ceremonia funebră se va oficia la Biserica Banu din Iași de unde cortegiul va pleca la Cimitirul Eternitatea.

Prietenii și cunoscuții sunt rugați să considere aceasta drept orice invitație.

Rugați-vă pentru el!

✝

Elena Scriban, mamă, Sofiia și Ioan Scriban frați; Romulus și Ecaterina Scriban, căp. Ioan Scriban și Zoe Scriban, Neculai Scriban, unchi, Ilie și Vasile Antoniu, Ștefan, August, Iuliu, Traian, Elena Bottez născută Scriban, Olimpia, Florica și Laura Scriban, Neculai Scriban, Octav, Vespasian, Agricola, Lucia Stănilescu născută Erbiceanu și Emil Erbiceanu. veri, D. Gheorghiu soț, precum și familiile Leonescu, D. Erbiceanu, C. Erbiceanu și Buzenchi, au infinita și perpetua jale de a anunța moartea mult iubitei lor

Zenobia Gheorghiu

născută Scriban

în etate de 24 de ani

plecată din viață în ziua de 20 August curent la Buhuș, și roagă pe amici și cunoscuți să ia parte la înmormîntare, care are loc la Iași Joi 23 August la ora 4 p. m., la cimitirul Eternitatea, unde se află depus corpul.

Aceasta în locul ori cărei invitațiuni.

Iași, 22 August 1907

I. PETROVICI

Profesor conferențiar la Universitate

AVOCAT

consultațiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucție

AVOCAT

Consultațiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iași, Str. Carol 14

Vaccinări și revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
în Iaşi la Konya, Recovita Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITE IN IASI. Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

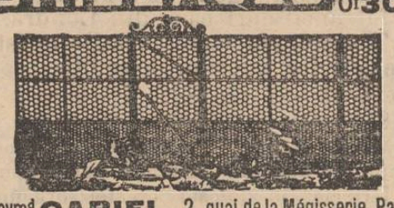

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles pour 20 places.....	7 »

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 226.—Vineri 24 August 1907

Monopolul alcoolului

Intre reformele pe cari le studiază guvernul liberal şi pe care voeşte să le aducă în desbaterea corpurilor legiuitoare este şi monopolul alcoolului. Dacă reforma aceasta are în vedere numai partea financiară a chestiunei—atunci nu avem de ce ne bucura ; cîteva zeci de milioane pe care fiscul le va încasa în plus, nu vor deslega marea problemă a alcoolismului. Este ceva mai frumos şi mai nobil de vizat în această reformă: ţinta pur morală şi igienică.

Reuşi-va monopolul alcoolului a atinge această ţintă ? Intrebărei se poate răspunde observînd ceia ce s'a făcut aiurea. Două ţări au introdus monopolul alcoolului : Rusia şi Elveţia şi în amîndouă ţările introducerea reformei a avut o ţintă moralizatoare, spun autorii ei. diminuarea consumaţiei de alcool şi descreşterea beţiei.

Or, din declaraţiile făcute de d. Ossipof la congresul internaţional din Paris la 1899, rezultă că, dacă consumaţia alcoolului aşa cum era fabricat de destilăriile particulare, atinsese în Rusia în 1863, 15 litri de cap, în 1899 el scăzuse la 12 litri şi jumătate. Nu era de cît o diferenţă de 2 litri şi jumătate faţă cu statistica din 1863. Deci în 1899, consumaţia individuală a vodcei, a revenit la cel puţin ceea ce era în 1863 şi zicem cel puţin pentru că conform reglementelor monopolului, alcoolizaţia e intermitentă : ţăranii nu beau vodcă decît odată pe săptămînă şi în zilele de sărbători. De altă parte lucrătorii din oraşe au posibilitatea de a se alcooliza mai mult, căci dacă numărul cîrciumilor a fost restrîns la ţară, el a fost mărit în oraşe. Aşa la St. Petersburg, pe o suprafaţă de 48,000 metri pătraţi, există 27 de debite tributare a 12 uzine de destilat. Rezultă din acest rezumat sumar al monopolului de alcool din Rusia, că ţinta morală n'a fost atinsă, căci beţia n'a fost nu numai distrusă, dar nici macar scăzută. In ceea ce priveşte igiena, scopul a fost atins întru cîtva prin faptul că se vindea numai alcool etilic rectificat şi nu toate alcoolurile superioare ce întrau în produsele fabricilor particulare.

In ceea ce însă a reuşit monopolul rus e partea financiară ; dacă am judeca numai accizul pe 1898 asupra băuturilor spirtuoase, vedem că se ridică la 300 milioane ruble, pe cînd în 1866 era de 100 milioane. In prezent în Rusia se încasează 600 milioane de ruble, acciz pentru alcool.

Elveţia a întrodus înaintea Rusiei, monopolul alcoolului. Ea a început a suprima cele 1450 de destilerii particulare, a creat 63 destilerii naţionale, care vînd *en gros*. Se vinde în cantităţi de cel puţin 150 litri cu un preţ între 136 şi 143 de franci. Vînzarea alcoolului în detaliu se poate face doar în debituri autorizate şi plătind o anumită patentă care variază între 100 şi 3000 de franci pe an. Introducerea şi aplicarea monopolului în Elveţia a avut avantajul de o parte rectificarea celor mai multe din produsele indigene bogate în alcooluri superioare şi o uşoară scădere a consumaţiei lui. Şi aci ca şi în Rusia cantoanele au profitat de monopol.—Astfel de la 31 Decembrie 1888 pînă la 31 Decembrie 1902, încasările au fost îndoite cheltuelilor şi uneori chiar mai mult de îndoit, afară de anii 1892, 1893, 1899 şi 1901, în care a fost o mică scădere după cum controlul finanţelor în Elveţia ne-a permis de a constata.

Căreia din aceste două metode va da preferinţă d. Costinescu ? Dacă privim existenţa enormă de rafinării particulare de la noi, produsele acestor destilării în general bogate în alcooluri superioare—vedem că suntem în poziţia Elveţiei înainte de monopol. Dacă pe de altă parte vedem că Rusia, vînzînd singură, ca stat, în debituri proprii alcoolul şi în detaliu, n'a putut să scadă numărul alcoolisaţilor—inclinăm a socoti că metoda rusească nu corespunde cerinţelor aceleiaşi chestiuni de la noi. Vînzarea în detaliu şi de către stat cere o armată întreagă de funcţionari, inspectori, inspectori generali—ori aşa avem destulă funcţionărime—pe cînd vinderea alcolului ca în Elveţia *en gros* şi la anumite debituri cu patente mari, ne pare soluţia cea mai nimerită.

Credem că d. Costinescu n'a avut în vedere la crearea monopolului numai partea financiară a chestiei şi crearea de sinecure la anumiţi partizani ci a fost inspirat de un ideal şi moral şi igienic.—In cazul acesta reforma aceasta va găsi aprobarea tuturor.

*

Frămîntările dintre liberali

Nu inzistăm prea mult asupra celor ce se petrec în lagărul adversarilor noştri din localitate şi aceasta pentru un cuvînt foarte simplu: faptele aceste pot influenţa cu foarte puţin mersul politicei generale şi apoi pentru că nu voim să ne facem apărătorul tuturor nemulţumirilor, mai mult sau mai puţin justificate.

Ceva mai mult: nu facem acest lucru, nici macar pentru a răspunde cu aceiaş armă „Liberalului", care se ocupă mereu şi crede a descoperi neînţelegeri în partidul conservator.

Noi credem că nici situaţia partidului liberal nu este ameninţată prin oare-cari nemulţumiri ce izbucnesc între liberalii ieşeni, după cum apucăturile copilăreşti sau nervoase ale unora nu vor influenţa întru nimica mersul fuziunei şi desăvârşirea ei complectă — lucru spre care, incontestabil, că mergem cu paşi hotărăţi.

Dacă astăzi relevăm dar oare-care lucruri care se petrec în rîndurile partizanilor ieşeni ai guvernului, este doar numai pentru a constata faptele sau a înregistra oare-cari versiuni.

In ce priveşte faptele un lucru este sigur: liberalii au ajuns la convingerea că d. Stere are intreaga situaţie la Iaşi. Le place sau nu acest lucru, asta-i altă chestie, dar faptul aşa este. Pînă şi d. Georgel Mărzescu a trebuit să recunoască acest lucru şi să-l comunice partizanilor săi, care sunt furioşi că au servit de piedestal tînărului deputat.

Astăzi d-sa le spune că nu le poate face nimica dacă nu vrea d. Stere.

Unul din tinerii foşti partizani ai d-lui Georgel Mărzescu spunea aseară autorului acestor rînduri:

— Fericiţi voi care v-aţi dus după conu Alecu. Are cine să îngrijească de voi şi cui să vă adresaţi. Noi trebue să umblăm de la Ana la Caiafa !

Nu inzist asupra concepţiei politice care rezultă din această spusă, dar fraza ie caracteristică pentru starea de lucruri din sînul partidului liberal.

In privinţa versiunelor, se spune că d. Neculaide a reuşit să obţie *promisiunea* că va deveni curînd epitrop, iar d. Cozadini *asigurarea* formală că va fi numit prefect de poliţie. Nuanţele *„promisiunea"* şi *„asigurarea"* nu vor scapa cetitorilor noştri spre a zugrăvi situaţia pe care o au în partid d-nii Cozadini şi Neculaide. Stagiul după cum se vede continuă să aibă importanţă în partidul liberal.

D. Săndulescu va pleca de la prefectura poliţiei, *„urmînd a fi chemat în altă funcţie"*. Se zice că va fi numit prefect de Tecuci.

„NUMAI"

Romînul are o vorbă: „cînd eşti la mare nevoe te acaţi şi de o coadă de ceapă „numai" ca să scapi.

Aşa a păţit şi „Voinţa Naţională". Vedeţi, îi facem plăcerea pe ziua de azi de a ne ocupa de această imaculată „Voinţă, în schimbul gentileţii ce are de a se ocupa zilnic de noi.

In apărarea ce „Voinţa" a căutat să dea actului anarhic al d-lui Spiru C. Haret, a scăldat-o fel şi chip ; a născocit toate calomniile, a dat toate interpretările „numai" să iasă la capăt bun apărarea. Corpul didactic a încasat multe diatribe de la scribii „Voinţei" deşi acei scribi sunt şi ei profesori, dar aşa de îmbîcsiţi de politicianismul liberal că îşi uită de dinşii şi de corpul din care fac parte „numai" să complacă stăpînului lor.

„Numai" aşa ne explicăm atitudinea mai mult decît necuviincioasă a Voinţei, „numai" aşa ne explicăm întortocherile de explicări că ministrul Haret n'a atins inamovibilitatea profesorului la catedră, ci „numai" la o anumită catedră.

Acel „numai" a devenit endemic la „Voinţa", şi a ajuns să-l întrebuinţeze cu rost şi fără rost.

Aşa vorbind de numirile şi transferările aprobate din nou de ministrul Haret, „Voinţa" scrie : s'au anulat 23 permutări şi numiri din nou, şi „numai" 61 s'au aprobat.

Inţelesul de cantitativ dat lui „numai" e ceva ori ţigănesc ori haretist.

Ca şi cum s'ar zice: „au fost poftiţi 13 la masă, unul a lipsit şi „numai 12 au venit, şi acel „numai" unul e redactor la „Voinţa" !

„Numai" are două înţălesuri în romîneşte şi potrivit înţelesului se scrie în două feluri: „nu mai" şi „numai".

In cazul întâiu particula negativă „nu" hotăreşte acţiunea : „nu mai veni", „nu mai fă", „nu te mai duce" etc.

In cazul al doilea avem înţelesul „privativ"; că adică dintr'un tot complex, din mai mulţi, unul „singur", sau „cîţi-va" au luat parte: Din cei 9 şi cu serjentul zece am rămas „numai" eu (Peneş Curcanul), „la intrunire au fost „numai" 3 inşi" etc.

In ori ce caz particula „numai" nu arată majoritatea ci infima minoritate.

Acum scribul de la „Voinţa" căutînd să apere cu ori-ce preţ pe d. Haret, după ce facé socoteala—à la „L'Independance"—că din 160 anulări, 140 au ramas bune şi „numai" 20 rămase rele, zice că faţă cu 23 anulări definitive „numai" 61 au fost socotitě bune.

Cu cît se apropie de mal cu atîta se îneacă „Voinţa", drept ca ţiganul la mal. curat vorba lui Conu Mitiţă : „male parta", „male dillabuntur".

Haret a plămădit rău şi pătimaş chestia profesorilor, acelaşi domn Haret va ispăşi rău aceiaşi chestie.

Pe cine represintă liberalii ?

Curioasă atmosferă politică ! Partidul liberal şi-a inaugurat domnia de rîndul acesta cu o politică de exterminare a elementului democratic şi a ori-cărei idei înaintate pe care o găseşte subversivă ordinei de stat. O goană în potriva sindicalismului pe care până mai eri îl lăuda şi care în alte ţări represintă organisări patronate de guvern cum e în Franţa *uniunea sindicalistă*, iar în Anglia *Trades-union*. O goană în potriva socialismului, pe care până mai eri un sfert din partidul liberal îl proclamau ca panaceu universal, iar până mai dăunăzi d. Sterea îl propaga prin revista sa O goană până şi în potriva celor mai mici şi nevinovate informaţii cari apar şi în ziarele conservatoare şi cari au une ori o alură de curat democratism. Ne-am văzut ameninţaţi de *Voinţa* cu expulzările pentru că am găsit că s'a făcut o mare ticăloşie expulzându-se un cetăţean, un proprietar şi militar printr'o cabală organisată într'o noapte de poliţia şi administraţia liberală.

Toate infamiile, toate turpitudinele, acte de mouchardism şi laşitate sunt permise ca să se lovească în oameni ca i nu gândesc ca liberalii. Şi cum dracu gândesc aceşti sacrosanţi liberali, deveniţi prin farmec mai conservatori de cît Ţarul Rusiei ?

O gazetă liberală ne dă o mostră de gîndire. Vorbind de conservatorii care sunt în potriva casei rurale şi a votului obştesc îi descrie aşa :

„Şi ştergîndu-şi boabele de sudoare de pe frunte onorabilul *burtă vèrde* care tae cupoane, joacă table la cafenea şi e în curent cu toată politica mondială, are iluzia că numai el vede bine şi că toată lumea e legată la ochi".

Citind această proză pe care o întîlneşti în toate broşurile a *cinci bani* socialiste, şi în răposata *Lumea nouă şi Munca*, te întrebi ce o fi zicînd onorabilul burtă verde liberal, căci de, n'or fi toţi liberalii redactori de gazetă a 100 franci lunar şi s'or mai găsi şi cîţi-va care să tae cupoane, să joace table şi să aibă iluzia că numai ei văd bine ?

Dacă o gazetă conservatoare ar fi îndrăsnit să se exprime în stilul fostului Nădejde, ar fi fost ameninţate cu expulsarea redactorilor ei, căci le-au mai rămas reminiscenţe din vremea salei Sotir şi clubului din strada Doamnei—pe cînd unei gazete liberale îi este permis a poseda cîte-va codiţe de la Rakovski, tovarăşii Morţun, Sterea, dr. Cantacuzino et comp.

Curat ! Curioasă atmosferă politică au mai creat şi liberalii. Te crezi într'un balamuc, cetindu-i şi ascultîndu-i, aci se screm să distrugă internaţionala aci se frămîntă combatînd burtă verzimea jucătoare de table şi băutoare de cafea ! Pe cine or fi reprezentînd ei ? Ce clasă socială o fi pe placul lor ? Asta nu o putem şti.

OAMENI ŞI LUCRURI

CLOPOTE....

Zilele aceste au sunat din nou clopotele bisericilor din oraş ; au sunat mult, îndelung şi trist pe urma mai multor morţi de odată; au sunat ziua toată, neîntrerupt, lugubru, obsedant de par'că te urmăreau, te învăluiau din toate părţile şi te siliau la gânduri, la meditări... A avut, de sigur, o stranie mentalitate înzestrată de o formidabilă putere de imaginaţie cine pentru întâia dată a născocit acest simbol universal al credinţei, legând misteriosul graiu al clopotelor de aramă de farmecele unei credinţi religioase, făcând să răsune timp de sute şi mii de ani văzduhul de armonia suggestivă, neînţeleasă, complexă a acestui metal. Nu ştiu ce va fi preţuind din punctul de vedere muzical sunetul tradiţional al clopotelor, — dar ştiu că este plin de ecouri suggestive, pe care numai fantazia unui mare poet ca Schiller le-a putut analiza şi exprima în imensa bogăţie a rimelor sale onomatopeice. Ceea ce ştim cu toţii este că de câte ori din înălţimea turnurilor bisericeşti se revarsă sunetul lor, aerul se umple de mister şi de tristeţe, de evocări tainice şi îndoliate, că sufletele se învălue ca de un zăbranec şi că în umbra simţirii se ivesc temeri nemărturisite, credinţi neexistente, apropieri bizare între sufletul modernului apostat şi atotputernicia misterelor nepătrunse ; că în neînţeleasa armonie discerni pe neaşteptate multe şi mari înţălesuri şi chemări şi amintiri şi rugi, şi vaete, şi înălţări, şi farmece şi evlavie—o lume nouă care-ţi domină simţirea şi-ţi înfiripează gîndirea deşi nu pricepi din ce pricină, prin ce mijloace, cu ce putere şi deşi n'ai crezut niciodată în simbolul mistic al clopotelor, nici n'ai invocat înţelesul lor, profeţia lor, originea lor pentru a obţinea — cum sperau primitivii — îndepărtarea relelor, biruirea spiritelor, liniştea vieţei. Pentru cei credincioşi solia lor e mîntuitoare, timbrul lor—e înălţător, corul lor—o muzică divină izvorîtă din sfinţenia însa-şi de unde răsună clopotele de atîtea veacuri tremurînd în aer plînsetele, bucuriile, emoţiunile legate de legea strămoşească.

Menirea lor, a clopotelor, a fost şi este încă pusă numai în serviciul credinţei. Definiţia funcţiunilor variate ce îndeplineşte este dată de cei străvechi numai în acest senz:

.....plebem voco, congrego Clerum
Defunctos ploro, nimbos fungo, festaque honoro.

Şi cu toate aceste imaginaţia noastră de moderni şi sceptici nu poate rămînea neînfluenţată şi nesuggerată de melodia sunetelor de clopot şi ne întrebăm cu uimire, cine a pus atîta armonie în arama lor, atîta unitate şi putere în vibrarea lor monotonă, atîta viaţă seculară în tristeţea sunetelui lor, atîta căldură în răceala lor ?

Rodion

X. Din ce în ce mai.... Necunoscută.

Rolul preotului sătesc

In mişcările din primăvara aceasta am descoperit multe lucruri rele dar şi destule bune: am descoperit la sate, oameni de inimă, lucrători sinceri, suflete desinteresate cari au lucrat la luminarea satelor şi la potolirea răsvrătirei, ca adevăraţi apostoli. I'am descoperit căci nu ştiam de existenţa unei învăţătorimi drepte şi al unui cler înţelept şi ales şi vedem de atunci ivindu-se în fiecare zi lucrări, memorii, broşuri, semnate de nume obscure dar cari se arată că gândeau mai matur de cât mulţi cunoscuţi.

Broşura părintelui Al. Parfenie Preot *) absolvent al seminarului Veniamin, parohul comunei Roşcani—e o dovadă de aceasta.

Cu competenţa omului cunoscător al vieţei de ţeară, cu dorinţa unui suflet drept, cu dragostea nemărginită pentru ţărănime, sunt scrise 44 de pagini ale acestei lucrări ce este bine-venită. Ele ne arată starea de azi a chestiunei ţărăneşti, a rolului jucat de învăţător şi preot şi starea ideală pe care o preconizează părintele Parfenie, ca o realizare a unei vieţi mai omenoase pentru ţărănime. E o lucrare de analiză şi o lucrare de sinteză; de o parte vedem tot ce am avut, de altă parte tot ce am putea avea.

Rând pe rând sunt studiate toate condiţiile vieţei rurale: *starea materială* a ţăranului pe care preotul Parfenie o cunoaşte bine. Pentru el, ţăranul nostru e lipsit de pămînt, majoritatea n'are de cît de la 2 fălcii în jos, iar unii n'au de cât locul de casă cu casa.

Cei ce posedă ceva, răzeşii, cari au chiar pînă la 100 de fălci de pămînt, lucrează singuri pămîntul; acei ce sunt cu desăvîrşire lipsiţi lucrează la proprietar luînd în arendă, care era pînă mai eri de la 25—32 lei falcea, şi care a devenit în urma trusturilor arendăşeşti de la 50—60 de lei. Dacă traiul e greu la sate pentru ţărani, cauza principală e lipsa de pămînt cum şi tocmele agricole împovărătoare—dar mai sunt şi altele, cultura primitivă a pămîntului pe cari o fac ţăranii. Şi în îndreptarea acestui rău ar fi de folos preotul şi învăţătorul. „Să-l învăţăm, zice părintele Parfenie, să ştie scoate din o porţiune mică de pămînt prin o cultură şi muncă raţională maximum de producţiune; să nu lase în jurul casei sale nici o palmă de pămînt necultivată; să-şi aibă grădina de zarzavaturi; s'aibă în jurul casei pomi roditori, precum îl vom învăţa să îşi crească vitele sistematic şi cu folos. In loc de a-i umplea capul cu idei irealizabile spre a ne capata încrederea să îi aducem exemplu pe ţăranii străini, cari cu acelaş pămînt fac traiul lor omenos".

Ocupîndu-se de *starea sanitară* a ţăranului arată că ţăranul e supt de boale căci nu are încredere în personalul medical, care nu-i nici destul de cult şi are o purtare bruscă cu ei. Moaşele nu îşi fac datoria, infiermierul pe care ţăranul îl numeşte *domnul doftor* nu are pregătiri pentru greaua misiune ce are. Medicii veterinari şi agenţii lor nu fac nici o treabă. Cînd e epizotie în o localitate, de sunt fonduri curg zeci de agenţi şi nu îl lasă pe sătean să îşi scoată vita din ocol—de nu's fonduri atunci sunt lăsaţi sătenii în pace.

Starea morală e mizerabilă, beţia, concubinajul, prostituţia înfloresc; bisericile sunt părăsite şi învăţătorii, primarii iau în rîs cele sfinte. Se fălesc cu necredinţa, nu c'ar fi cine ştie ce atei, ci spre a speria pe săteni şi a se amăgi pe ei însuşi la faptele imorale ce fac; în fond sunt mai credincioşi ca cea mai evlavioasă babă din sat. Aci rolul preotului şi dascălului e colosal de mare. Crearea de ceainării cu ceai iarna şi cu bragă şi limonadă vara, ar forma case pentru popor şi ar servi ca localuri de adăpost şi de conferinţe. Preotul ar combate concubinajul, prostituţia, alcoolismul şi ar dirigui şcoalele de adulţi. In aceasta ar fi ajutaţi de dascalii şcoalelor.

Administraţia comunală e mamă vitregă pentru sătean, *justiţia* e în mâinele proprietarilor, de *politică* n'are nici o idee şi se desinteresează de alegerea consiliului comunal ca şi de alegerile de la colegiul al III-lea. Totuşi părintele Parfenie găseşte netrebuincioasă întroducerea votului universal pe care îl găseşte ca o

*) Rolul preotului sătesc pentru îmbunătăţirea stărei materiale, sanitare şi morale a sătenilor de Ioan A. Parfenie Preot. Iaşi Tipografia «Dacia» 1907. Preţul 60 bani.

calamitate și un mijloc de desordine al sate. S'ar putea în schimb lărgi dreptul de vot al celor ce au 5 clase reale.

Din această sumară expunere ajungem să înțelegem că mișcarea țărănească a avut ca instigator principal, starea înapoiată în care se găsește săteanul nostru.

Cum vom îndrepta acest rău? Cum vom aduce o lumină în satele și obiceiurile intunecate ale lor? Cui îi este în primul loc rezervat rolul acesta? Bine înțeles, răspunsul e pe buzele fie căruia, preoțimei și învățătorimei.

Este tot clerul la înălțimea menirei sale? Nu trebue să ne lăudăm—răspunde părintele Parfenie, ci trebue să ne arătăm noi înșine scadenți. O parte din preoți fie cu ori-ce grad de cultură, nici serviciul divin la Biserică nu îl fac regulat; unii nu se duc la cererea săteanului până nu se tocmesc și primesc plata înainte. Ideile superstițioase sunt în flore, preoți mulți, din interese materiale nu le combat, pentru a face pe țărani să le dea clăci la ogoare; nu combat serbătorile păgânești. Și de ce aceasta? Pentru că preotul rău plătit de la 40 la 120 de franci lunar la care s'adaogă 20—60 lei venit epitrahilar lunar, sunt nevoiți de a căuta afară de Biserică mijloacele susținerei sale și a familiei sale și a lasat preoția pe planul al doilea.

Trebue îndreptată și partea materială a clerului și partea lui morală. Trebuesc introduse cercuri culturale preoțești, cum sunt cercuri culturale ale învățătorilor. Să se împartă și preoții în cercuri după cercurile învățătorilor și să țină conferințe în acelaș loc și odată cu învățătorii. In ziua conferinței preotul de loc cu 2 preoți megiași va face slujba la biserică cu sobor și se va ținea și predică de un preot.

Și trebue să inceteze dușmănia între preoții tineri și bătrâni; nu gradul de licențiat sau absolvent al seminarului arată gradul de cultură ci felul cum cine-va își asimilează cunoștințele. Câți desbrăcați de egida titlului nu rămân seci și inculți. Pentru ca să fie pururea în curent cu cultura trebuesc să aibă ziare, cărți, reviste, trebuesc să trăiască mai sus de cît un țăran.

Ori preoții n'au nici case. Și e logic ca să nu clădească singuri; nestabilitatea vieței sale îl face prevăzător. 3000—4000 de lei cheltuiți pentru o locuință confortabilă care în caz de moarte nu poate rămînea la urmași și în caz de permutare nu poate lua decît 300—400 lei constitue pentru economia preotului o catastrofă. Casa preotului zidită de stat ar fi un refugiu și pentru funcționari cari poposesc prin sate și n'ar fi expuși a sta prin hanuri mizerabile și din contactul cu preotul în aceste vizite ar profita și unii și alții, cunoscîndu-se.

Preotul trebue să fie cunoscut de autorități și respectat de ele. Ca să respecte preotul legile, trebue ca și persoana lui să fie respectată. Armonia între preot și învățător trebue să fie pentru fericirea și ridicarea săteanului. Nefiind armonie satelor nu cîștigă. Invățătorii trebue să se pătrundă că preotul e un conducător și factor moral; precum preoții trebue să se convingă că învățătorii sunt apostolii luminei și a deosebirei economice a țaranilor. „Noi preoții să ajutăm învățătorilor la băncile populare și cursurile de adulți. Ei să ne ajute la moralizarea sătenilor".

Și nu putem încheia aceste rînduri spicuite din cartea părintelui Parfenie de cît cu conclusia pe care singur o pune la sfîrșitul broșurei sale:

„Din cele scrise se vede starea tristă materială, sanitară și morală a țăranului a cum și rolul preotului la îmbunătățirea acestei stări. Nici numai acordarea pole mîntului și schimbarea tocmelelor agric nu va vindeca relele acestei stări; nici numai schimbarea administrației. Amîndouă însă vor contribui într'o măsură însămnată la regenerarea satelor, dacă preoții, învățătorii și funcționarii comunali vor lucra în aceiași direcție, adecă spre luminarea și moralizarea sătenilor. Să dea Dumnezeu ca scumpa noastră Romînie să aibă parte nu numai de oameni de stat superiori, ci și de apostoli devotați binelui Bisericei și a patriei. Numai așa ne vom învrednici a vedea regenerarea țăranului și asigurarea patriei. Dea Dumnezeu ca toți iubitorii de progres adevărat să se întrească în realizarea măsurilor celor mai bune și mai folositoare. „Cel ce va face și va învăța, acela mare se va chema", zice Sfînta Scriptură. Să cuvine ca noi servitorii bisericei să dăm exemplu nu numai cu vorba, dar și cu fapta fiilor noștri sufletești. Să ne facem celor buni toate pentru ca țărănimea s'o regenerăm și întărim și patria s'o servim".

In foiletonul de azi al ziarului, cetitorul va găsi cîte-va pagini extrase din această broșură pe care o recomandăm călduros iubitorilor țărănimei noastre.

Dr. I. Duscian

Cronica socială

Industria alcoolului și berei în Romînia. Consumația berei se ridică pe zi ce merge și faptul acesta e îmbucurător căci prin aceasta scade consumația băuturilor spirtuoase concentrate atît de dăunătoare sănătății. Dacă statul ar veni cu o lege care ar scădea taxele pe bere, credem că băutura aceasta ar fi și mai răspîndită și ar înlocui țuica și basamacul otrăvitor. Cu tot progresul făcut totuși industria berei e departe încă de desvoltarea luată de fabricile de spirt. Pe lîngă că cele din urmă sunt în număr de 28, întrebuințează aproape 1421 de cai vapori cu forța motrice, are un capital de 21 milioane din care 12 milioane capital fix iar 8 milioane capital rulant, ele dau aproape 1 litru 812 de alcool, de cap de locuitor; în schimb fabricile de bere sînt în număr de 12 cu o forță motrice de 1426 cai, cu un capital de 13 milioane din care 9 milioane capital fix și 4 milioane capital circulant și fabrică 1 litru și 860 de fie care locuitor. Proporția numerică nu e mare dar cîți se pot îmbăta cu litru de spirt și cît cu aceași cantitate de bere.

*

Băuturile falșificate. D. dr. Cantacuzino director general al serviciului sanitar a cerut medicilor să recolteze probe din băuturile debitate la sate spre a fi analizate. Toate cîrciumile care se vor constata că au pus în consumație băuturile falșificate vor fi închise iar comercianți vor fi dați judecății. Măsura e admirabilă. Ne întrebăm însă dacă cîrciumarii sunt alegători—cum rămîne guvernul față de acești docili și devotați partizani care l'au întărit la putere grație tocmai băuturicăi falșificate, împărțită cu ocazia alegerilor?

*

Congresul păcei la München. Intre 9 și 14 Septembrie se va ține congresul internațional pentru pace în capitala Bavariei. Guvernul a pus la îndemînă congresiștilor totul spre a le face șederea plăcută și a pleca cu o amintire frumoasă. Oaspeții păcei trebuie să găsească în zidurile unui oraș asentimentul nu numai al locuitorilor la ideea lor de pacificism dar și al guvernului, care cel puțin în modul acesta va putea arăta că să solidarizează cu ideia păcei.

In scopul acesta s'au organizat escursii, concerte dar ce e mai frumos se va da la treatrul *München Schauspielhauss* frumoasa dramă a lui Robert Reinort: *„Răsboiul"*.

*

Cel mai curat popor. Dr. Matignon care a urmărit războiul ruso-japonez spune că nu este alt popor mai curat de cît japonezul.

Baia zilnică îi este atît de necesară ca și porția lui de orez. In timpul războiului, în frigurile cele mai mari ei nu se rețineau a-și face baia lor. Fie care soldat avea în raniță sa, peria sa de dinți și prafurile necesare. Japonesul își spală de 4-5 ori pe zi gura. Rezultatul acestei curățenii meticuloase a uimit pe medicii străini. Pe cînd în Europa se numără 1 omorît la 5 morți de boale, Japonejii au schimbat proporția, au avut 1 mort de boale la 5 omorîți. Vedem de aci că n'a avem de învățat de la Japonezi numai lucruri din punctul de vedere militar dar și multe altele pentru binele și prosperitatra unui popor.

*

De la congresul petrolifer. Eri seară d. dr. Mrazek a ținut o conferință în una din sălile Universității insistînd asupra topografiei și interesului geologic al terenurilor care se vor vizita de congresiști în zile de Joi, Vineri și Sîmbătă. Duminică va avea loc deschiderea solemnă a congresului.

Revista *Petroleum* publică cu ocazia congresului un număr festiv.

Intre multe articole interesante este și unul al d-rului Neuman în care sunt tratate noile speranțe ale industriei romîne de petrol. Acest articol se referă în special la noua situație și șansele care se oferă industriei romîne de petrol prin opunerea președintelui Rosevelt contra trusturilor.

Litere-Științe-Arte

Istoriceşte vorbind Bucovina este dintre toate provinciile subjugate cea mai apropiată de sufletul romînesc; ea a fost mai mult cîntată și slăvită de poeții noștri sub măgulitoarea denumire de „dulcea Bucovină". Frumusețile ei impresionează astăzi pe călătorii și scriitorii austriaci, uimiți de bogăția naturală a acestei superbe provincii unde totul și astăzi încă respiră viața romînească.

O scriitoare vienează publică în numărul de astăzi al ziarului „Neue Freie Presse" un foileton de impresiuni în care găsim cîteva note picante asupra datinelor romînești. E vorba de localitatea Pozoritta:

„Aici ne așezarăm pentru vară. Drumul minunat, frumoasa biserică greco-orientală, încîntătoarea casă preoțească și așa de amicală „bună ziua" a Romînilor ne umplură de plăcere.

„In ziua următoare avurăm o bucurie nespusă: a avut loc o nuntă romînească în sat și privirăm jocul. Interesant și încîntător era momentul invitației la joc: flăcăul își plimbă privirile împrejur și de îndată ce a ales, face un semn fericitei alese cu degetul arătător și ea, roșindu-se cu grație, se apropie de el.

„Plecînd, întîlnirăm cîteva femei care torceau pe stradă. Această priveliște splendidă o vedem zilnic de atunci. Femeile fie că se duc ori nu din tîrg, fie că mînă vitele la turmă, ori că fac vizită vecinei, totdeauna au—dar notați, numai romîncele!—fusul într'o mînă și cîlții într'altă mînă și torc cu hărnicie.

Și cît de bine se potrivește această originală ocupațiune cu toată înfățișarea lor!"

*

Mîni, 25 August, încep la teatrul național repetițiile pentru viitoarea stagiune a teatrului național sub supraveghiarea d-lui Gh. Cîrjă, director de scenă.

*

Am anunțat la timp că cenzura teatrală engleză —Examinez of Plays—a interzis reprezentarea piesei lui Maeterlinck—Monna Vanna. In afară de aceasta au mai fost oprite și altele ca:

„Sora Beatrice" de Maeterlinck; „Strigoii" de Ibsen; „La citta morte" de d'Annunzio; două piese de Brieux; „The cenci" de Sheley, și—neaparat „Salomea" lui Wilde.—Actualul censor, lordul Chamberlain, este ca de obicei, mareșalul Curței și are în jurul său diferiți funcționari cari hotărăsc asupra pieselor. Critica din Londra e furioasă împotriva acestor funcționari fără calități literare și artistice „The Academy", unul din ziarele cele mai tacticoase de altfel, scrie; „Este foarte greu a stabili limita între artă și morală, dar cînd urmează că această limită să fie hotărîtă de către oameni fără pricepere și fără interes, se produce o regretabilă confuzie, cum este cazul cu piesele de față".

*

Literatura germană atrage tot mai mult atenția cercurilor franceze. In ultimul număr al revistei „Le Censeur" se vorbește de valoarea educativă a acestei literaturi în termenii următori: „Nici o literatură modernă nu are atîția filosofi și pedagog; nimeni nu s'a însuflețit așa de mult de problemele de educație: și nimeni n'a așezat în măsura mai justă problemele de rasă alături de cele generale omenești. A dispărut astăzi rezerva ce o aveam pînă de curînd față de eroi ai spiritului, ca Herder, Lessing, Goethe, Schiller și recunoaștem cu unanimitate folosul, cultura morală și intelectuală ce o dobîndește tinerimea prin cetirea acestor scriitori, cari prin înaltele lor idei, prin tipurile și figurile nemuritoare ce au creat și-au cucerit drepturi de cetățeni la toate națiunile. Cine nu cunoaște scriitorii germani, e lipsit de frumusețile unei întregi provincii a cugetării umane, dar cine i-a citit și înțeles ș-a înoit sufletul și ș-a îmbogățit inima cu mari comori".

STRUNA ZILEI

MATERIAL INFLAMABIL

In Capitală alături de congresul petroliștilor are loc congresul de protestare al profesorilor de diferite grade

ZIARELE

O, de petrolişti guvernul
Nu e îngrozit de loc,
Dar de dascali are teamă
C'ar putea să iee... foc

Informații

Probabil că d. Petru Fîntînaru nu se mai interesează de chipul cum este redactat ziarul „Liberalul"

Numai așa se poate explica tonul necuviincios și absolut nedrept pe care ziarul liberal îl întrebuințează la adresa noastră.

Astfel în numărul de aseară „Liberalul" ne acuză că am urmărit gologanul cînd am înregistrat zvonul sinuciderei magistratului Gheorghiu.

Cei care au cetit notița noastră au putut vedea că am dat faptul ca un simplu zvon și că am pus în mișcare toate mijloacele posibile spre a controla știrea.

Zvonul a circulat—pînă și la parchetul general s'a cercetat faptul, noi n'am cruțat nici o cheltuială—am mers pînă a voi să plătim o conversație prin aparatul telegrafic, linia Bacău însă nu era liberă—dar spre marele nostru regret pînă 'n momentul apariției, n'am putut obținea nici dezmințirea nici confirmarea.

Or-cine în locul nostru ar fi înregistrat zvonul—ie deci nedrept să ni se arunce acuzații de interese meschine.

Am respuns asupra faptului și mai cu samă am ținut să explicăm lucrurile pentru cetitorii noștri—nici de cum, însă, n'avem intenție de a polemiza.

Confrații să fie liniștiți: noi nu polemizăm și lăsăm ca fie-care să proceadă cum crede de cuviință.

—

Pe la începutul lunei viitoare se vor începe lucrările de canalizare a străzei Moțoc.

Administrația comunală a pus în vedere locatarilor din acea stradă să ia cunoștință de planurile lucrărilor, în vederea expropierelor ce urmează a se face.

—

Administrația comunală a luat dispoziția ca pe viitor mezelurile să nu se mai facă de cât la fabricele autorizate și supraveghiate de serviciul sanitar,—dînd și o ordonanță în acest senz.

—

De la lucrările de construirea liniei ferate Podul-Iloaei—Hârlău au dispărut zilele acestea mai mulți lucrători străini.

S'a cerut urmărirea și prinderea lor.

—

La 30 August se va desvălui la Sofia monumentul țarului liberator și cu această ocazie Imparatul Rusiei va fi representat prin o misiune compusă din Marele duce Vladimir Alexandrovici unchiul împăratului și din trei generali d. d. Kleigels, Strinkoff și Marsalov.

Această misiune va trece prin Ungheni, Iași, București—Giurgiu, astfel că Iașul va avea onoarea de a găsdui pentru cîteva ore o misiune atât de importantă.

—

Dr. Vasile Lucaciu, bolnav.—După înălțătoarea luptă de la Beiuș, care a umplut toate inimele românești de bucurie, o telegramă vestește că Dr. Lucaciu a fost greu bolnav zilele acestea. Astăzi suntem fericiți a afla că distinsul bolnav merge spre bine; dar are nevoie de absolută liniște. Sperăm că a fost numai o urmare a oboselilor de la Beiuș, care va trece repede.

Să dea D-zeu părintelui Vasile Lucaci sănătate deplină, cît de curînd, pentru ca alături de valoroșii săi tovarăși de luptă să țină piept asupritorilor maghiari.

—

Primim No. 23—24 din *Viitorul* revistă bisericească și didactică cu următorul sumar:

Sărbătorirea jubilară după 36 de ani a Economului St. Călinescu și a d-lui Temistocle V. Alexandresau, profesori la Seminarul central.—O sentință.—Despre metodul învățământului religios în școalele secundare.—Lui Dumnezeu sau lui Mamona?—Meditațiuni.—Despre ascultare.—Cronica bisericească.—Foița revistei „Viitorul".

—

Primarul comunei Coarnele-Caprei d. Al. Săvescu, a fost revocat din această calitate, din cauza relei purtări.

—

D. T. T. Burada a fost decorat cu ordinul „Steaua României", în gradul de cavaler.

—

Eri după cum am anunțat a avut loc înmormântarea lui Dimitrie A. Sturdza.

Cortegiul funebru a plecat eri dimineață la orele 10 de la locuința defunctului, din strada Română, parcurgînd străzile: Butu, Lăpușneanu, Golia, Albă, Cuza-Vodă și pe la abator a continuat drumul la moșia Cilibiu, pe malul Jijiei.

Prohodul a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, Egumenul Bisericei Sf. Spiridon, însoțit de Economii Stavrofori C. Știubei și Dimitrie Popa, preotul Agapi și mai mulți diaconi.

Corpul defunctului a fost depus în frumosul cavou al familiei de la Cilibiu.

—

Astăzi administrația comunală a dat o ordonanță pentru stîrpirea cânilor turbați și a cinilor vagabonzi. ținîndu-se samă de desele nenorociri ce se întîmplă.

—

In vederea manevrelor de toamnă toți soldații bacalaureați au fost încazarmați cu începere de eri.

—

Membrii Camerei de Meserii se vor întruni mâine Vineri, având a discuta mai multe chestiuni.

—

Cu ocazia zilei de 30 August a. c., luarea Griviței, se vor face câteva schimbări printre ofițerii inferiori din garnizoana locală.

—

DIVERSE

— Poliția de siguranță a arestat aseară pe individul Grigore Mocanu, bănuit a fi autorul mai multor furturi comise în localitate.

— D. Briff, șeful siguranței, s'a reîntors astăzi din concediu.

— In comuna Negrești s'a ivit epidemia de scarlatină, iar la Poiana-Cîrnului s'a ivit epidemia de febră-tifoidă.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la locuința lui Grigore Mardare, din mahalaua Trei-Calici.

Focul a fost localizat la timp de vecini.

— Astă-noapte a încetat din viață în strada Anastase Panu No. 75 comerciantul de pelărie Leiba Goldemberg.

Starea morală la sate[1]

Dacă despre starea sanitară și materială a sătenilor s'a scris și să scrie foarte mult, despre starea morală și îndreptarea ei să scrie foarte puțin. Trebue să fie o armonie între îndreptarea stărei materiale și morale ca progresul să fie real. O bună stare materială ca și o regenerare a săteanului în spre bine, fără o bună stare morală nu se poate. Tabloul ce-l voiu face despre starea morală a săteanului e destul de trist și evenimentele triste din Martie îl colorează destul de puternic. Săteanul nostru afară de mici excepții, nu e alcoolic, ci bețiv. Beția ca un flagel ne-a cuprins satele, prin cîrciume săteanul își perde puținul avut, își perde puțina chibzuință, ce mai are, simțul moral și se abrutizază.

Cel puțin dacă ar face beția cu vin sau bere, tot nu va fi așa mult spre ruina sănătății săteanului, dar la sate se bea aproape numai rachiu, de bere nu se știe, iar de vin nu fac haz căci zic că să tem să nu stîrnească vătămătura. La cumătrii să bea, la nunți asemenea, la înmormîntări să bea mai mult și nu'și închipue sărbătoare și petrecere de n'a băut rachiu. Acest lucru explică marea cantitate de spirt, ce se consumă la sate și care minează sănătatea, avutul și moralul săteanului. In contra beției la sate nu se ia nici o măsură administrativă. Repaosul duminical cum e astăzi ajută pe sătean să'și menție și continue acest viciu, căci Duminica până la amiază deschis în oraș se afumă acolo, iar de la amiază până Luni dimineață bea și doarme în hanul satului. Ar trebui ca repaosul duminical să fie toată ziua cu crîșmele închise, apoi să se impue crîșmarilor până la ce măsură să dea de băut și să țină și vin, căci sunt cîrciume ce au numai rachiu. Să stăruim din toate puterile și să avem și concursul administrației comunale, concurs energic ca cumătriile, nunțele și jocurile mai ales să nu se facă prin hanuri, căci se demoralizează lumea. Ca exemplu convingător pentru sătean preotul, învățătorul ca și autoritatea administrativă și comunală să nu intre și să bee sub nici un cuvînt în cîrciuma din sat, spre a vedea sătenii că e rușinos lucru. Preoții și învățătorii să țină predici contra beției și relelor ei. Au nevoe sătenii de un local, unde să se strîngă mai ales în lungile nopți de iarnă. Cred nimerită ideia înființării de ciainării și cu ceai în timpul ernei și cu limonadă și bragă în timpul verei se va putea alunga rachiul.

Până acum cîtva timp era un lucru rușinos și rar la sate a trăi necununat și numai cîteva familii țigănești erau în concubinaj. De cîtva timp satele sunt pline de concubini și vinovați suntem și noi preoții, dar și administrația comunală ce nu ne dă concursul trebuitor a stîrpi această cangrenă socială, ce distruge familia și moralul sătenilor. Preotul va sfătui în public și în particular pe fiecare concubin a se legiui, dar în caz de refuz se va feri de refuzarea serviciilor religioase. Arma aceasta e periculoasă și trebue a se feri de folosirea ei, căci în loc de a deprinde pe sătean cu morala îi vom strica și pe cea ce o mai are. La început îi va fi mai greu fără preot și serviciile lui pe urmă se va obișnui. Această armă va avea efectul interdictelor din Biserica Apusană. Arma cea mai puternică și de care preotul nu trebue să se obosască e învățarea și sfatul. Lipsa de cultură e foarte mare la sate. Din bătrîni și oameni în floarea vrîstei sunt foarte puțini ce știu ceti și scrie, chiar și acei ce au trecut prin școală au uitat aproape totul. Aici e conlucrarea preoților și învățătorilor prin cursuri serale și prin conferințe să complecteze educația din școale și să-i facă a nu uita ce au învățat, ci să aducă un folos practic la viața de toate zilele. In căzărmi aseminea s'ar putea complecta educația și inalfabeții învăța cel puțin a ceti, scri și socoti. La sate, cei ce știu citi n'au cărți de unde să poată căpăta morală și prea puține de unde să tragă sfaturi practice folositoare. Sunt răspîndite și eftine cărțile cu conținut pornografic și cu descrieri de haiduci, tâlhari și criminali vestiți.

Din cetirea lor nu se poate căpăta morală, ci fac din naturile bolnăvicioase imorali și criminali. Jurnalele ce vin prin sate conțin aluzii răutăcioase la adresa religiunei și a conducătorilor ei, căci sunt scrise de străini. Popularizarea unor broșuri cu conținuturi morale, cu descrieri economice sunt foarte trebuincioase. Statul ar aduce un imens folos sătenilor înlesnind popularizarea lor.

(Va urma) **Ioan A. Parfenie-Preot**

1) Din broșura «Rolul preutului Sătesc». Iași tipografia Dăcia. 1907. 60 bani.

Ultime informaţii

Astă-zi la oru 4 p. m., a fost condus la locaşul de veci, mult regretatul Constantin Leonardescu, decanul facultăţei de litere şi filosofie.

Prohodul a fost oficiat de către preoţii bisericei Banu, unde se afla depus corpul regretatului defunct.

Numeroase coroane erau depuse pe catafalc, între care: din partea familiei, a Universităţei, profesorii facultăţei de litere, Clubul conservator, studenţii facultăţei de litere etc. etc.

Cu t ate că timpul e defavorabil, foarte mulţi cunoscuţi şi prieteni, au venit să conducă la ultimul locaş pe cel ce a fost Constantin Leonardescu.

După oficiarea prohodului, s'a format cortegiul care pornind de la biserica Banu, a parcurs străzile Lăpuşneanu, Piaţa Unirea, Golia, Cucu şi Eternitatea.

Cîteva companii din regimentul 13 Ştefan cel Mare, au dat onorurile cuvenite, defunctul fiind decorat cu mai multe ordine.

Fie i ţărîna uşoară!

Un document. — Păstrăm ca document şcolar avizul consiliului de inspectori şcolari, cari au referit ministerului în privinţa anulărilor de la instrucţie. Avizul inspectorilor anulează referatul ministrului Haret către consiliul de miniştri.

Iată-l:

„Această transferare este nelegală, din cauză că n'a fost publicată vacanţa catedrei şi că nu s'a cerut avizul consiliului de inspectori. Legea învăţămîntului secundar la art. 33, zice: Cînd un loc de profesor va rămîne vacant, aceasta se va aduce la cunoştinţa generală prin „Monitorul Oficial" în termen de 15 zile cel mult etc. Transferarea de mai sus a d-lui Anastase Gheorghe a fost făcută aşa dar cu călcarea dispoziţiunilor din art. 33, alin. 1 şi 4.

Consiliul inspectorilor, având în vedere că, în momentul transferării catedra era reală, că nu se putea împărţi spre complectare celor-l'alţi profesori, că deci ministerul avea posibilitatea de a face transferarea cu respectarea tuturor prescripţiunilor legei „şi că neregula în care s'a făcut transferarea nu atinge dreptul ce s'a recunoscut petiţionarului de către minister în limitele puterilor acordate acestuia de lege, este de părere să se menţină transferarea d-lui Anastase la Bârlad."

D-na Maria A. Luca din Bălnieşti, judeţul Covurlui a reclamat autorităţilor că fiul ei Petru A. Luca, care e elev în clasa IV-a a şcoalei Normale „Vasile Lupu" din localitate, de cum a luat vacanţie nu s'a mai întors acasă.

Pe ziua de eri avem de înregistrat următoarele incendii în judeţ:

După amiază un mare incendiu a izbucnit în comuna Şipote, distrugând complect casele locuitorului Vasile Moroşanu.

Flacările întinzându-se au distrus şi o fînărie, în care se aflau mai multe stoguri de fîn, proprietatea Ministerului de răsboiu.

De unde a luat naştere focul nu se ştie.

*

Un alt incendiu a prefăcut astă-noapte în cenuşă casele săteanului Gheorghe Nastase din comuna Popeşti.

In satul Oprişeni comuna Ţuţora a fost un incendiu mai violent.

Focul a luat naştere de la casele d-lui Gh. Ionaşcu, care au fost distruse până în temelie, iar de acolo s'a propagat la casele d-nei Elena Panachi, distrugînd şi mai multe hambare.

Pagubele se urcă la cîteva mii de lei.

Autorităţile comunale cercetează pentru a afla pe autori, căci focul a fost pus de răi făcători.

D-na Alexandrina I. Ghibănescu, soţia d-lui profesor Ilie Ghibănescu a dat naştere unei fetiţe. Atât mama cît şi copila sînt bine. I s'a pus numele Ilenuţa.

Felicitările noastre fericiţilor părinţi.

Astăzi medicul legist al parchetului a plecat la Poeni unde a făcut autopsia cadavrului femeei Maria Tataru, care se ştie că a încetat alaltăeri din viaţă, în urma maltratărilor suferite dela soţul ei Gheorghe Tataru.

Acesta a fost arestat şi se zice că mai are la activul său un alt fapt de asemenea natură.

Sâmbătă seara, 25 August are loc în grădina „Zimbru" o frumoasă serbare populară dată de membrii corporaţiunii „Hărnicia" în folosul acestei organizaţiuni. Jumătate din venitul serbării va fi donat pentru „Vatra Luminoasă Regina Elisabeta". Publicul va ţinea de sigur să încurageze frumosul scop al acestei festivităţi.

Pruncucidere.—Parchetul a fost înştiinţat eri că femeea Domnica V. Pletosu, servă la comerciantul V. Filipescu, din Podul-Iloaiei, dînd naştere unui copil, l'a omorît.

La început denaturata mamă cerea să nege şi la ancheta făcută de primarul comunei ea a negat totul, spunînd că nici n-a născut.

Chemîndu-se însă, pe d. dr. I. Guţu, d-sa a constatat că ea născuse de curînd şi făcîndu-se o percheziţie, copilul a fost găsit ascuns sub nişte saci, în tinda caselor.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu a plecat eri la Podul-Iloaiei, unde a anchetat cazul.

Denaturata mamă a fost arestată şi adusă la Iaşi.

Un proces original în felul său s'a înfăţişat eri la judecătoria ocolului II. D. M. S., frizer de profesiune a chemat in judecată pe d. L. preşedintele primei societăţi izraelite Fraterna-Păcurari pentru motivul că comitetul societăţei în una din şedinţele sale a exclus pe zisul domn din sînul societăţei pentru că ar fi ofensat pe un membru din comitet.

Statutul neprevăzînd, după părerea acelui domn, escluderea, a intentat acţiune cerînd prin avocatul său o despăgubire de 1300 lei. Instanţa a intrat în fond, amînînd pricina pînă la aducerea de noui dovezi şi cercetarea statutelor. Societatea în chestiune numără peste 600 de membri şi are o existenţă de 33 ani.

Autopsia corpului Zenobia Scriban. Am fi dorit să nu mai revenim asupra dramei a cărei victimă a fost nenorocita Zenobia—şi aceasta pentru ca somnul de veci al nefericitei copile să fie scutit, cu o oră mai curînd, de răutatea omenească care părea că o urmăreşte şi după moarte.

Un fapt nou se produce, însă, şi acela foarte important: parchetul general a ordonat autopsia corpului Zenobiei Gheorghiu şi deci suntem nevoiţi să vorbim şi noi.

De ce s'a ordonat această autopsie? Pentru un motiv foarte puternic: circulau versiuni din cele mai extra ordinare şi unii crediau chiar, din analiza împrejurărilor în care s'a petrecut faptul, că ar putea să fie şi o crimă la mijloc.

Pe baza acestui considerent şi condus numai de dorinţa de a se stabili în mod definitiv dacă é vorba de o crimă sau o sinucidere, procurorul general a numit o comisiune compusă din d-nii dri. Socor şi Manicatide şi d. dr. Grossi, azistentul medicului legist dr. Bogdan, care să facă autopsia medico-legală—autopsie care a şi fost efectuată astă-zi dimineaţă la ora 11, în asistenţa d-lui Ghinea Ionescu, prim-procuror.

*

Dar soţul nefericitei Zenobia—magistratul Gheorghiu—a cerut şi obţinut ca un medic delegat de d-sa să participe la autopsie şi că acel medic să fie d. dr. Boteanu.

De ce acest lucru? Din cele ce se vor vedea mai la vale probabil dintr'un considerent de conştiinţă, căci d-sa a cerut ca să se constate dacă desfeciorarea este sau nu de dată recentă.

Şi ast-fel medicii au avut să respundă şi asupra acestei chestiuni.

Concluziunile lor sunt categorice şi în unanimitate date:

1). *Suntem în prezenţa unui caz de sinucidere.*

2). *Dezvirginarea este de data cea mai recentă, cinci-şase zile.*

*

Ast-fel dar se pune capăt incertitudinei morţei Zenobiei şi versiunei calomnioase care circulau cu perzistenţă şi care era menită să arunce o pată asupra memoriei neprihănite a Zenobiei Scriban—credem că-i mai nimerit să-i spunem pe numele de familie.

Nu ne putem opri, însă, de a nu observa că în mare parte aceste zvonuri erau datorite faptului că acel care trebuia să vorbească cît mai puţin, a fost prea limbut, el care ar fi trebuit să păstreze o tăcere de mormînt, căci chiar în cazul—care este astăzi definitiv exclus—cînd lucrurile ar fi fost cum îi s'au năzărit d-sale, şi încă un om cu simţul de cinste nu vorbeşte faţă de un mormînt care se deschide spre a înghiţi o copilă ce şi-a dat singură moartea.

Cu atît mai incalificabilă ie purtarea soţului cînd se dovedeşte că nefericita Zenobia era de o nevinovăţie ingerească—aşa cum au cunoscut'o şi au presupus'o toţi acei ce au avut ocazia să o vază o singură dată chiar.

Limbuţia aceasta a contribuit la respîndirea zvonului care a circulat, d-sa l'a comunicat şi unui reporter al nostru şi ceea ce noi am refuzat a înregistra, un ziar din capitală—de bună credinţă de sigur—a publicat.

Nu voim să ne transformăm judecătorul conştiinţei nimăruia—dar nu ne-am putut stăpîni indignarea şi deci scrie aceste cîte-va rînduri care nu vor părea desigur nimăruia excesiv de tari cînd ne gîndim la grozăvia faptului în sine şi la purtarea omului, care a scris bileţelul „Totul ie sfîrşit".!

*

Un ultim amănunt: astăzi o săptămînă Zenobia, fericită, îşi serba unirea de veci cu alesul inimei sale, iar astăzi dimineaţă bisturiul medicului legist diseca corpul rece sau cerceta lucrurile cele mai gingaşe pentru a respunde cererei laconice a parchetului sau salbătice a soţului.

Mediteze cetitorii asupra grozăviei întîmplărei!

Un ziar local anunţă că d. Gh. Ghibănescu, ar fi făcut nişte declaraţii defavorabile ziarului nostru în chestia comentariilor asupra rezoluţiei de la congresul din Stuttgard.

Suntem autorizaţi a dezminţi în mod categoric această născocire a numitului ziar.

Biletele pentru tribunele la alergările de cai ce vor avea loc la 14 şi 16 Septembrie sunt aproape toate plasate.

Persoanele care voesc să ia parte la alergări să se grăbească a'şi reţinea bilete la secretariatul Clubului Jokey căci au mai remas foarte puţine.

Amintim cetitorilor că cu ocazia alergărilor, în ziua de 15 Septembrie la ora 2 p. m. d. dr, Jocu, inspector veterinar va ţinea o interesantă conferinţă la Teatrul Naţional.

Lucrătorii tipografi din localitate, membri ai corporaţiei Artele Grafice au reclamat comitetului acelei corporaţiuni, că vre-o cîţi-va indivizi dau baluri şi serbări în numele corpului tipografic, solicitînd concursul publicului şi al autorităţilor.

Comitetul corporaţiei va lua măsuri împotriva acestor antreprenori cari recurg la fel de fel de năzdrăvănii pentru a înşela publicul în folosul pungei lor.

Aceasta ca să se ştie.

D. Carol Schülder, şeful agenţiei de publicitate din Capitală, s'a reîntors în Bucureşti şi şi-a reluat ocupaţiile.

Astă-zi s'a făcut autopsia cadavrului Ioan Mironescu, care alaltă-eri după amiază s'a strangulat în arestul comisiei a III-a.

Trebue să relevăm că de când cu sinuciderea lui Mironescu, pungaşii ce sunt arestaţi, găsesc un mijloc de scăpare în ameninţarea de a se sinucide şi ei.

Aşa eri fusese adus la comisia III-a un individ cam *indignat* contra căruia există o plîngere.

—D-le comisar, mă spînzur şi eu dacă mă arestaţi, ameninţa cetăţeanul.

Numărul celor ce au promisiuni de a fi plasaţi în slujbă la primărie e destul de însemnat.

D. N. Gane, primarul oraşului a cerut să i se dea un tablou de actualii funcţionari, pentru a chibzui la înlocuirile ce s'ar putea face.

După cît ştim au fost trecuţi pe lista neagră doui vechi şi conştiincioşi funcţionari ai primăriei şi cîţiva copişti.

Candidaţii se presintau zilnic aproape la locuinţa d-lui Gane, care însă le-a spus verde că până la reîntoarcerea d-lui Poni nici o numire nu se va putea face la primărie.

Ni se spune că şi d. Georgel Mîrzescu a aşteptat sosirea preşedintelui Clubului liberal, pentru a tranşa cu cei cîţi-va protejaţi ai săi, care ameninţă să'l părăsească.

După cum se ştie d. P. Poni s'a reintors aseară în localitate.

Aflăm că d. ministru Haret a chemat telegrafic de la Bran pe d. D. A. Teodoru, directorul învăţămîntului secundar, pe care l'a invitat, ca împreună cu ceilalţi inspectori, să descurce singuri neorînduiala în care au adus şcoala prin modul nechibzuit cum a făcut transferările şi numirile în învăţămînt.

Astfel cum stau azi lucrurile prin încurcătura în care sunt puşi cei de la minister şi situaţia creată corpului profesoral cursurile şcoalelor secundare nu pot începe de sigur la 1 Septembrie.

Am spus eri că Grigore Telencu, a mărturisit în fine crima ce a sevîrşit'o, spunînd că a omorît pe soldatul Popescu din gelozie.

E curios faptul că de unde până acum femeea lui Telencu dădea toată vina pe soţul ei, spunînd că ea n'a luat parte la crimă, acum declară că crima a fost comisă de amîndoi.

Afacerea va fi trimisă mîine la instrucţie.

Un mare număr din scapeţii care acum o lună de zile emigraseră în Rusia, s'au reintors zilele acestea în localitate.

Ei spun că traiul pentru ei e cu mult mai greu acolo, de cît la noi.

Asupra Codăeştilor s'a dezlănţuit azi dimineaţă o mare furtună, urmată apoi de o ploaie torenţială.

Firele telefonice au fost distruse.

Ultima oră

Bucureşti 23 August

Francezii în mare primejdie

Paris. — Ziarul „Le Temps" primeşte o telegramă din Casablanca prin care se anunţă că trupele franceze împreună cu generalul Drude au trecut ieri printr'o mare primejdie—căci a lipsit foarte puţin ca ei să fie impresuraţi de trupele marocane.

In momentul cel mai critic au sosit noile trupe franceze şi au scapat pe francezi de un adevarat dezastru.

In timpul luptei au căzut opt francezi între care majorul Provost şi locotenentul Penica. Marocanii au lasat sute de morţi pe cîmpul de luptă.

In Paris domneşte o colosală emoţie şi se aşteaptă amănuntele importantei lupte.

Ziarele sunt unanime în a cere guvernului o acţiune militară cît se poate de energică.

Atentat izbutit

Venezia.— Un individ necunoscut a străbătut într'un mare restaurant de aci şi a tras 5 focuri de revolver asupra contelui rus Komarovsky.

Contele a fost ucis iar ucigaşul a răuşit să fugă.

Este sigur că atentatul este opera unui terorist.

Compozitor mort

Bergen.—Marele compozitor muzical Grieg a încetat astăzi dimineaţă din viaţă.

Oraşul întreg a îmbrăcat doliul.

Teribil incendiu

Anvers. — Un extraordinar incendiu a isbucnit în portul de aci. Optsprezece mari magazine de cereale au fost prefăcute în cenuşă.

Blocul clădirelor maritime este şi el în flacări.

Desminţire

Constantinopole.— Se dezminte în mod categoric ştirea demisiunei patriarhului ecumenic.

Din contra sunt indicii că patriarhul va ceda faţă de atitudinea Turciei în chestia bandelor Greceşti.

Chestiune agrară în Rusia

Petersburg.—Consiliul de miniştrii a hotărît să supuie nuoei Dume, imediat ce se va întruni, un proiect de reformă agrară.

In caz dacă proiectul nu va fi admis întocmai, noua Dumă va fi şi ea dizolvată iar reforma pusă în aplicare printr'un ukaz al Ţarului.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

AVIS

Pe moşia Borşa jud. Iaşi se află de vânzare in total sau in parte, nutreţu ca pae de orz, strujeni, păring, mohor, sfeclă pentru vite, pae de grâu şi fân toate din recolta 1907, precum şi perdele de ernat vite dela 1 Octombre a. c. până la 15 Aprilie 1908, şi păşunea in întindere de 800 fălci pentru tomnatu şi primăvaratu de oi, cu preţuri moderate fiind anul desfacerei ultimul al arendei.

Amatorii se vor adresa pentru informaţii Administraţiei moşiei Borşa.

GARA VLADENI

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT, Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

Dr. L. GHELERTER

Medic al soc. „Fraterna Păcurari"

reîntors din Strunga unde a funcţionat ca medic al băilor, şi-a reluat clientela.

Consultaţiuni 8—10 dim; 2—3 p. m.

VACCINARI şi REVACCINARI

DE INCHIRIAT

cu începere de la 26 Octombrie 1907

CASELE din strada Carol 12

A se adresa d-nei Jora, str. Carol.

Institutele-Unite

IASI

Anul al 42-lea

Curs primar şi secundar

Se primese elevi interni,

semi-interni şi extern

Inscrierile incep la 15 August 1907

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3|4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, ȘLEFUITE ȘI NEȘLEFUITE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

„ANKER „

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène“
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE“

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacist i.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

în Iași la Konya, Racovița Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. – Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, cărcia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experiența de mai mult de **SESĚ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, SI RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uŭ broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iași.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași —New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

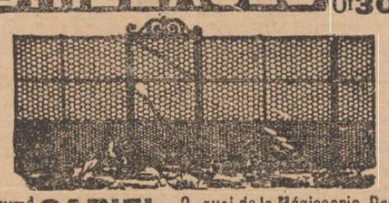

Raym^d **GARIEL,** 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7 [illegible]

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași —Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 227.—Sîmbătă 25 August 1907

ARTICOLUL 33

Mai mulţi din cetitorii zăbavnici ai *Opiniei* m'au întrebat să le dau lămurire de ce cuprinde art. 33 din Legea Invăţămîntului, căci în jurul art. 33 din lege s'a făcut toată zarva de către d. Haret şi acoliţii săi.

Mă grăbesc a satisface curiozitatea dreaptă a zăbavnicilor cetitori ai *Opiniei*.

Pentru a ne înţelege însă mai bine, să arătăm geneza acestui art. 33.

In legea de la 1864 prin art. 365 se prevedea simplu: „numirea profesorilor se face prin decisie ministerială *dată în forma art. 14*..

Iar art. 14 din aceiaşi lege cuprinde formula *„auzind pe consiliul permanent"*.

La bază era concursul. Catedrele vacante se scoteau la concurs, şi cei reuşiţi în numărul catedrelor vacante erau numiţi de ministru după ce a auzit pe consiliul parmanent.

Titluri academice nu se cereau la candidaţi; ci rezultatul comisiunei de concurs primit de ministru, acesta făcea numirea provizorie potrivit art. 365 (art. 382).

In 1879 se modifică legea de la 1864 în ceia ce priveşte condiţiile de primire la concurs: legea cerea licenţa; aşa că toate art. (367—382) din legea de la 1864 se abrogă, şi se repun alte 21 art. nouă, pe bază de licenţă.

O nouă schimbare se introduce prin art. 21 al. 2 al legii din 1879; „consiliul permanent îşi dă numai avizul, rămînînd ca *ministrul să confirme sau să nu confirme* lucrarea sa, conform legii Instrucţiunii publice astăzi în fiinţă.

15 ani şcoala secundară romînă a recrutat profesori fără titluri academice, admişi prin concurs şi numiţi direct de ministru după avizul consiliului permanent, *obligator pentru ministru*.

Alţi 20 ani şcoala secundară şi-a recrutat profesorii săi după legea de la 1879, cerînd licenţa, concurs, şi avizul consiliului permanent *facultativ* pentru ministru.

Ministrul şi-a păstrat mîna mai liberă în ceia ce priveşte raportul său cu consiliul permanent şi legiuitorul de la 1892, în legea de organizare a ministerului de Instrucţie, zice în art. 41 „avizurile consiliului permanent sunt *consultative*, afară de ceia ce priveşte programele.

Această stare de lucruri a ţinut pînă la 1898, cînd vine d. Haret şi prin legea sa modifică chipul de recrutare al profesorilor, adoptînd norma de la învăţămîntul primar: *tabloul examenului de capacitate pe baza a 2 specialităţi şi cu titlu de licenţă*.

Ministrul însă în neexperienţa sa de a redacta legile, nu se mulţumeşte numai a înscrie principiul cel nou: *examenul de capacitate* şi *tabloul*, adoptînd norma de la învăţămîntul primar, ci întră în detalii de reglement, aşa că a viciat atmosfera legii prin prevederi reglementare.

Iată ce înşiră art. *32*, devenit apoi *33* în modificarea din 1901 Iulie:

Profesorii se vor numi în ordinea de preferinţă:

1) se vor complecta numărul de oare la profesorii titulari (pînă la 12 ore de curs).

2) se vor permuta după cerere profesorii de aceiaşi materie şi din aceiaşi localitate, după avizul consiliului de inspectori.

3) se vor permuta profesorii din altă localitate tot după cerere şi după avizul consiliului de inspectori.

4) cei retraşi din învăţămînt şi cari reintră în termenii legii (art. 83 al. e din reglement).

5) cei din nou inscrişi pe tabloul de capacitate.

Cine citeşte acest art. rămîne dela început cu impresia că *procedura* în ordinea numirilor pusă în lege este un esces de zel din partea ministrului, care voeşte şi doreşte a fi dezlegat de orice înrîurire personală în felul de numiri.

De cât, un lucru se uită aici: cînd totul se lasă la aprecierea consiliului de inspectori să prevaleze dreptul unui petiţionar faţă cu altul, atunci nu mai e lege ci reglement, şi iată de ce în jurul acestui art. 33, care cuprinde numai *procedura* în ordinea numirilor, este atîta latitudine că nu ştii ce-i legal şi ce-i nelegal.

Iată de ce s'a născut în mintea unora ideia de nelegalităţi *absolute* şi *relative*.

Dar art. 33 din legea d-lui Haret putea să lipsească şi să fie desvoltat —cum şi este—în art. 83 din reglement.

Nu pot subordona eu ministru o lege avizului unui consiliu de inspectori; ci din contra legea cată să fie pentru acel consiliu de inspectori călăuza în darea avizului lor.

Ei bine, cu art. 33 lucrurile nu se petrec aşa:

Consiliul de inspectori poate prin simplu aviz să anuleze 4 din 5 prevederile legei, şi atunci unde mai este lege.

Credem că legiuitorul de la 1898 a greşit absolut în redactarea acestui articul, pe care el l'a calcat cel mai mult, şi pe care cu tot zvonul provocat în jurul lui, consacră acum ultima calcare prin ultimele avize ale consiliului de inspectori, care desmint referatul ministrului.

Iată de ce legile de la 1864 şi 1879 erau mai cuminţi, căci prevedeau că o dată lucrările comisiunei de concurs trimise la minister, acesta făcea numirea cu avizul consiliului permanent la catedra pentru care se ţinuse concurs.

Legea de la 1898 a provocat prin neprevederile sale, zarva din anul acesta, întru cât autorul legii e tot d. Haret de azi, care şi-a dezis legea in cele mai multe cazuri.

Gh. Ghibănescu

Propaganda subversivă la sate

Faptele singure îşi iau însărcinarea prea încet cîte odată, să dea confirmarea spuse lor noastre, după ce adversarii ne au acuzat că exagerăm sau denaturăm adevărul.

Cînd spuneam că liberalii—în special afiliaţii ramurei brăteniste şi haretiste—au dus o propagandă nenorocită la sate, au sădit uri, scormonit patimi şi provocat apetituri exagerate, că în mare parte nenorocitele întîmplări de astă-primăvară —care aveau, ce-i dreptul, şi un substrat real de mizerie—erau opera acestei propagande, am fost acuzaţi de reacţionarism sau de calomniatori ai neprihănitei cinste politice a liberalilor.

Cu toate aceste propaganda s'a făcut, nenumărate au fost dovezile, toată lumea a recunoscut faptul—afară doar de cei direct interesaţi.

Dar astfel de întîmplări nu rămîn fără urme—brazda trasă de propagandiştii liberali era prea mare, pentru ca şi alţii—poate mai sinceri—să nu facă acelaşi lucru. Elementul imitativ joacă un mare rol şi în producerea fenomenelor sociale.

Şi astfel am văzut grupări şi asociaţii constituindu-se cu unicul program al propagandei la sate în vederea realizării unor reforme politice şi economice pentru ţărani.

Am relevat şi acest fapt—iar gazetele oficiale—din nevoie—au crezut de cuviinţă să ne dezmintă din nou.

Dar faptul există şi încă spre mai marea nemulţumire a liberalilor. Brăteniştii şi haretiştii, fiind la guvern, se vedeau loviţi cu armele întrebuinţate de ei în opoziţie.

Ale tale dintre ale tale!

Şi de aceea guvernanţii de astă-zi—agitatorii de eri—sunt nevoiţi să ia măsuri, să dea ordine menite a împiedeca orice tendinţă de nouă propagandă sau mişcare.

In corpul ziarului cetitorii noştri găsesc textul unei circulări „confidenţiale" a prefecturei noastre de judeţ, din care se poate vedea exactitatea spuselor noastre şi prin care se semnalează autorităţilor înfiinţarea de societăţi studenţeşti cu scopul de a provoca agitaţii la sate.

CATE-VA NOTE

D. Păun de la „Secolul"—cel cu cheful de la „Leul şi cîrnaţul", cu acest indiciu va fi mai bine cunoscut de cetitorii noştri—continuă proza spre mai marea noastră mulţumire.

In numărul său de astăzi scrie următoarele în contra sindicaliştilor:

„Faţă de acea aşa zisă „Muncitorime" organizată dupe normele Sindicalismului internaţional cu tendinţe anarchistice, pripăşită pe la noi şi condusă, în directiva ei superioară, numai de străini profesînd antimilitarism, antipatriotism doctrinar, Guvernul naţional-liberal a păşit, dintru început, de la venirea sa în capul trebilor publice ale Regatului, cu toată conştiinţa datoriei sale şi luîndu-şi asupra, ca în totd'auna, întreaga răspundere pe de o parte a situaţiunii, pe de alta, a mijloacelor sale de acţiune. Căci ar fi fost primejdioasă veri-ce întîrziere; iar încercări de compromisiuni ar fi dovedit slăbiciunea sa şi ar fi avut drept efect logic să facă pe sindicalişti a îngroşa cu ifos oficial obrazul"...

Obraz ingroşat cu ifos oficial! Dar în definitiv de ce cărpa 'n nas ar cunoaşte un obraz uns cu chinoros şi Păun n'ar cunoaşte un obraz căptuşit cu ifos oficial!

Munteni şi Moldoveni

Centralisarea operată la Bucureşti a tuturor administraţiilor noastre superioare a făcut să se îndrepteze spre capitala ţărei toate elementele de vază atât intelectuale cât şi politice.

Resultatul a fost prioritatea pe care a luat'o Bucureştiul în viaţa noastră politică şi intelectuală; gruparea în acest oraş a tuturor intereselor noastre vitale. E o goană după posturile din Bucureşti, pentru viaţa din Bucureşti şi dacă nu e posibil să fii la Bucureşti, cel puţin să fii în apropiere. In tabloul profesorilor transferaţi se vede aşa de caracteristic acest fapt. Profesorii din Focşani, Piteşti, Râmnicu-Sarat, au cerut neputând veni de-a dreptul la Bucureşti, Buzăul, Ploeştiul, Giurgiul, iar aceştia la rândul lor Bucureştiul.

Caracteristice sunt de asemenea numirile în toate ramurile administraţiei noastre căci şi ele sunt un rezultat al acestei activităţi. Toţi oamenii mari ai provinciei trăesc în Bucureşti şi au făcut acolo câmpul lor de activitate, cunoştinţele şi prieteniile lor. In provincie apar doar din vreme în vreme în timpul alegerilor.

De aceia vedem în numiri favorizaţi numai pe munteni. Aceştia făcîndu-şi studiile în Bucureşti, având relaţii mai dese cu oamenii politici de acolo, părinţii lor, rudele lor, trăind în apropierea puternicilor zilei pot mai curînd obţine un post. Citiţi ultimile numiri în toate direcţiile şi veţi vedea ce procent îl dau numirile din Moldova faţă de cele din Muntenia; câţi Moldoveni intră în slujbi relativ cu Muntenii.

Şi mai luaţi ultimul fapt: decorarea preoţilor şi învăţătorilor cari au jucat un rol în mişcările ţărăneşti fie că au lucrat înainte de revolte spre a nu deştepta în ţărani sentimentul de luptă de clase, fie ca împăciuitori în timpul răscoalelor. Ei bine, nici un preot, nici un dascal din judeţul Iaşului n'a fost decorat şi poate vr'o zece din toată Moldova pe când în Muntenia o sumă.

E posibil ca în Muntenia să fi fost mult mai multă munca dascălilor şi preoţilor spre a împăca starea spiritelor, dar şi preoţii şi învăţătorii Moldoveni, meritau o distincţiune pentru faptul de a fi fost prevăzători şi a nu fi lasat ca revoltele să isbucnească.

Şi distincţiunile aceste ale d-lui Haret au fost isvorîte tot din această pacoste a descentralisărei, care pe zi ce trece devine o calamitate pentru desvoltarea celorl'alte oraşe şi mai ales pentru Iaşi care a devenit un târg de provincie—cu mult mai în urma Ploeştiului şi Buzăului.

Şi să nu fie leac la acest rău?

OAMENI ŞI LUCRURI

DEZILUZIONAT!....

.....Soţul se sculă deziluzionat şi plecă de acasă, lăsînd un bilet: „Totul e sfîrşit".

Dar ea? Sculîndu-se la rîndul ei, nu înţelegea poate de ce ar fi părăsit-o, de ce a rămas aşa de-o dată singură, după o noapte de supreme emoţiuni; ea-şi căuta iubitul şi-l doria cu toată arzătoarea dorinţă ce-o dă tinereţea şi iubirea, ea-l cerea cu accente de jale ca Sulamita în dorul amantului-stăpîn:

Noaptea e trecută şi într'un chin cumplit,
Am căutat în patu-mi pe cel mult iubit
L'am cătat nebună şi nu l'am găsit.

Dar în schimb găsi ceva mai tîrziu scrisoarea mută, scurtă: „Totul e sfîrşit" — şi în cîte-va clipe—în cele dintâiu clipe de disperare —puse sfîrşit zilelor sale.

....Lămurirea e deplină în acea laconică ştire a ziarelor şi purtarea soţului e motivată prin acel singur cuvînt, bogat în înţelesuri, asupra cărora nu e nevoe de stăruit: soţul a fost *deziluzionat!* Şi atîta e de puternic cuvîntul acesta, încît pedeapsa ce şi-a dat ea însă-şi, tînăra şi mult nenorocita eroină—sinuciderea— n'a fost de ajuns şi justiţia a supus corpul mort la tortura unei disecţiuni brutale spre a d o v e d i soţului că a fost numai victima unei aparenţe; că aceea pe care o crezuse nevrednică de iubirea lui—fusese ceea ce societatea civilizată îi impunea ca să fie; că avusese dreptul să poarte alba floare de lămăiţă, simbol al inocenţei, al castităţii, al fecioriei.

Ah, Inocenţa! Marea taină a...iluziei, necesară căsătoriei; marele semn convenţional şi mândria supremă,—în fond o prejudecată de origine religioasă. Femeea să fie castă, curată înainte de nuntă. Ea e datoare, pînă atunci, să ducă războiul sfînt în contra dorinţelor şi ademenirilor păstrându-se inocentă, ignorantă, dacă se poate—căci după Guyau virginitatea e graţioasă însoţită de ignoranţă, pe cînd la sexul tare după cum spune marele psiholog Balzac inocenţa după vrâsta pubertăţii e pur şi simplu ridiculă. E drept însă că în deceniile din urmă—s'au găsit scriitori—ca Jules Bois şi alţii care să pretindă bărbaţilor castitatea, după cum s'au găsit alţii ca, Pierre Louys care să rîdă de prejudiţiul virginităţii femeeşti la care ţinea pînă şi un moralist ciudat ca Jacques Rousseau.

Că e vorba de o prejudecată a rasei albe ar dovedi nenumăratele constatări făcute în alte continente şi rase de scriitori ca Letourneau, Stendhal, Quatrefages, Renouvier, Mantegazza.

Acesta din urmă ne arată în chip suggestiv puţina importanţă a virginităţii fiziologice citând din „lumea bună" cazuri de perversitate straşnică dar... platonică, ceea ce nu împiedică însă ca idealul bărbătesc în căsătorie să fie...iluzia, suprema iluzie că femeea n'a mai fost a nimănui că nu va fi nici în viitor....

Ştiinţa reduce la zero siguranţa profanului în această privinţă. In aşa delicată materie totul este ignoranţă, închipuire, amăgire. De aceea asistăm ca acum la mari nenorociri, urmări ale unei vaste prejudecăţi sociale, ale egoismului băbătesc şi ale favoarei de care se bucură numai unul din cele două sexe.

Legendara Phrynee cînd apăru înaintea judecătorilor — fu ertată de greşeli pentru frumuseţea ei. Bărbatul modern nu iartă nici o... deziluzie măcar—putînd fi creată de ignoranţa lui proprie—şi brutalizînd pe acea care a luptat o viaţă pentru virtutea neatinsă, răneşte adânc senzibilitatea ei, firea ei sfiioasă.

Comme un lis facile à blesser
Qui tremble à le moindre secousse

şi cu răceala de ghiaţă pe care-i o dă starea de calău şi de victimă totodată, scrie sentinţa de moarte: „Totul e sfîrşit".

Rodion

ATEISM

„Şi nu c'ar fi cine ştie ce ateişti, în fond sunt mai credincioşi de cât cea mai cuvioasă babă din sat" constată părintele Parfenie la învăţătorii şi primarii—într'un cuvânt la intelectualii satelor. Observaţie justă şi profundă! Şi dacă am lărgi-o această constatare la toată lumea, am putea să spunem cu acelaşi succes, că ireligiositatea tuturor acelora ce fac pe grozavii pe la răspîntii, e superficială, în fond sunt religioşi până în adâncul inimei lor. Dar e aşa modern de a fi ateu!

E oare aşa de uşor însă, de a fi?

Cultura ştiinţifică, mi se va răspunde, din şcoli a ucis în noi germenele credinţei. Am devenit atei prin şcoală. Nu cred să fie adevărat faptul acesta. Mai întâi de toate, educaţia ştiinţifică din şcoalele noastre e prea rudimentară şi nici odată profesorii nu caută a degaja din legile şi adevărurile materialiste ale ştiinţei o probă a neexistenţei lui D-zeu sau a ireligiositătei, căci ar intra în conflict cu profesorul de religie singurul de drept a face educaţia morală şi etică a elevilor săi. Profesorii de filosofie şi de psihologie sunt licenţiaţi în litere şi au o educaţie foarte puţin ştiinţifică.

Şi apoi e oare drept că ştiinţa te poate depărta dela religie? In cazul acesta toţi savanţii ar trebui să fie atei. Ori Newton a scris: „D-zeu conduce totul, nu ca sufletul lumei, dar ca un suveran absolut, cea ce şi este. Puterea, Providenţa, cauzele finale constituesc divinitatea". Descartes a scris: „Dacă sunt încă oameni cari să nu fie încă convinşi de existenţa lui Dumnezeu şi al sufletului lor, voesc ca să ştie că toate cele l'alte lucruri de care se cred siguri le sunt mai puţin sigure".

Şi Newton şi Descartes au ştiut mai multă fisică şi matematică de cît bacalaureatul nostru. Dar sunt genii mai moderne de cît aceştia. Cl. Bernard a fost religios, iar Pasteur a spus într'o zi la Academia de medicină: „In fie-care din noi sunt doi oameni: un savant care şterge cu buretele totul, care prin observaţie, experimentaţie şi judecată se poate ridica la cunoştinţa naturei şi omul simţitor, omul tradiţiei, omul care plînge pe copiii sei murind, şi care nu poate, ce îi drept, să probeze că-i va revedea; dar care crede şi speră; care *nu voeşte* să moară cum moare un vibrion; care îşi spune că puterea care este în el se va schimba. Aceste două domenii sunt destinate şi vai de acela care voeşte să influenţeze unul asupra celuil'alt, în starea aşa de necomplectă a cunoştinţelor omeneşti".

Majoritatea savanţilor nici nu voesc a discuta aceste chestiuni, ei fac ca Pasteur, despart pe savant de om sau în anumite ocazii unesc religia, ştiinţei, le înrudesc, găsind că pot merge alături una cu alta. Sunt însă spirite puternice, consecvente cu ele însăşi, care nu voesc să arunce numai pe substratul psihic al fie-căruia, priceperea şi admiterea sentimentelor religioase, ci le caută în ştiinţă un teren spre a le combate. Intre aceştia din urmă d. Felix le Dantec e un apărător al Ateismului. Două lucrări publicate la intervale scurte se ocupă cu problema aceasta *).

Cît reuşeşte în această direcţie voim a releva şi a proba că ateistul adevărat nu există, nu poate trăi.

Pe ce am putea să ne bazăm în decretarea neexistenţei lui Dumnezeu? Pe probe geologice cari ne demonstrează şi o altă origine de cît divină a pămîntului şi ivirea, pe suprafaţa acestui pamînt cu totul sub o altă formă, a vieţei? Cum a evoluat viaţa asta de la simpla moneră pînă la om, doctrinele lui Darwin şi Lamarck ne-au aratat şi transformismul e azi acceptat fără discuţie.

Dar obiectează spiritualiştii: foarte bine, acceptăm evoluţia materiei şi transformismul, dar nu puteţi nega esenţa divină a sufletului. „Admit, spune un adversar al lui Dantec că corpul omului e înrudit cu al gorilei sau al cimpanzeului dar sufletul nostru e înrudit cu D-zeu". La aceasta d. Dantec răspunde: Şi după d-ta savanţii sunt înfundaţi, pentru că nu vor putea niciodată să vă demonstreze că n'aveţi suflet. Tot ce vom putea face e de a vă arăta într'o zi că tot ce se petrece în om, se face ca şi cum sufletul n'ar exista; la aceasta fisiologia va

1) *Le Conflit* (entretiens philosophiques) par Felix le Dantec. Librairie Armand Colin. Paris; şi *L'Atheisme* par Felix le Dantec. Bibliotheque de philosophie scientifique. Paris editeur Flammarion.

ajunge în curînd să vă răspundă.

Până la proba aceasta fisiologică ateistul e nevoit a bate în retragere și a recurge la o altă probă a neexistenței lui D-zeu, acea a inteligenței. Pentru spiritualiști existența unui D-zeu s'ar baza pe faptul că ne-a fost dată o inteligență superioară care ne face să înțălegem și se pricepem puterea divină și să ne distingem de restul animalelor.

Cardinalul Maning care e un filosof deist și un fervent luptător în contra liberei cugetări, recunoaște o singură asămănare între dobitoace și oameni, asemănarea lor materială, dar distinge 5 grupuri de diferențe: „Primul grup e vorbirea. Nici un dobitoc nu poate vorbi, arătați cea mai mică indicație a unei gramatici a maimuțelor; al doilea grup e facultatea de abstracție care a elaborat principiile lui Newton, a inventat telegraful, etc.; al treilea grup e inteligența creatoare care a produs Odisea, Divina Comedie, Simfonia pastorală; al patrulea grup e rațiunea morală, judecata, înțelepciunea, care au format jurisprudența și legislația lumei și al cincilea grup e lumea intimă a conștiinței morale, a responzabilității“.

Bine înțăles că d. Dantec distinge cu o argumentare strînsă toate aceste grupuri distinctive între animale și om; graiul păsărilor, a papagalilor, în special, țipatul deosebit al maimuțelor, sunt în favoarea unui langaj și la animale precum și toate celel'alte semne distinctive ale omului se găsesc și la animale și judecata și spiritul de abstracție și rațiunea morală și invențiile; armatele de furnici, viața castorilor; roiurile de albine nu arată până unde spiritul de sociabilitate a ajuns, ori de el sunt legate multe alte calități morale și etice necesare? Că e o deosebire mare de la om la maimuță—e drept, dar această deosebire nu s'a accentuat de cît ulterior și a fost rudimentară la început.

Și apoi ateistul neagă existența ulterioară a omului după moarte. Dacă nu admitem o viață eternă dobitoacelor a căror urmași suntem pe o cale evolutivă și de care nu diferim în nimic, e consecvent a nu admite o viață viitoare. Religia bine înțeles admițînd o deosebire între om și dobitoace îi acordă primului această favoare a nemurirei sufletului său care e ceva aparte, un musafir al omului în timpul vieței sale. Ateistul vede în suflet, în minte, o secrețiune a întregului său organism, gîndirea e secretată de creer, cum ficatul secretă fierea.

Nu poate exista gîndire într'un creer bolnav și nu poate exista o percepere a interiorului și exteriorului meu fără sănătatea materială a organismului meu întreg. „Gîndirea mea, spune Dantec, e o sinteză și cum nu pot admite nimic care să fie afară din legile fisice și chimice, sunt obligat să recunosc în atomi existența elementelor subjectivității mele“. Dar cine poate intra în subjectivitatea unui atom și a îl verifica ce gîndește. La această întrebare, ateistul e forțat de a răspunde că într'adevăr un control direct nu e posibil, atomii rămîn objectivi. O portiță e deschisă deistului de a intra cu argumentul seu de liber arbitru, și a recunoaște libertatea sa în afară de celule nervoase și composiția corpului său.

Și pornind pe acest povîrniș ateistul e forțat în discuția care va urma a face metafisică și nici de cum știință. Problemul ateismului nu se mai poate susține decît psihologicește și iată după d. Flournoy *) regiunile misterioase unde ni se elaborează în secret convingerile personale a fie căruia din noi: „Diferitele opiniuni sau credințe individuale depind de alegerea pe care o face fie care de cutare sau cutare resultat al experienței sale, spre a vedea reflexul, simbolul representărei sau relevarea în sufletul său a Realului. Unii au mai multă încredere în abstracții, alții caută personalitatea lor, eul lor conștient, ca forma cea mai bună a ființei în sine, și a fondului lucrurilor. Realitatea adevărată a Universului, la cei dintăiu, se resolvă în elemente impersonale și neconștiente, atomi, forță sau moduri de energie, pentru alții în individualități și personalități conștiente, suflete și monade spirituale. Toate ipotezele metafisicei ale existenței lui D-zeu, eternității etc., nu sunt de cît variantele acestor două teme fundamentale și îmi pare că omul fiind dată natura sa nu va putea inventa altele“.

Pe mîne cîte-va pagini tot despre această chestiune. **Dr. I. Duscian**

*). Les principes de la psychologie religieuse par Th. Flournoy. H. Kündig, Geneve.

Opinia la „HUȘI“

corespondența partic. a ziarului „Opinia“)

In privința atacului din stradă contra prefectului dr. N. Lupu, ni se mai telefonează din Huși următoarele:

Toți cei acuzați că au șuerat și huiduit pe prefect au fost chemați la parchet. Au fost citați dar d. Nicu Cișman, I. Constantinescu, căp. Petrescu, căp. Mardare, căp. Mustea, Chiriac Minciu, V. Drăgoescu, P. Pavlov.

Toți au negat faptul; toți au spus: da, prefectul a trecut în trăsură pe la d. Mazilu, dar nu i-au adresat nici o apostrofă violentă. I s'a părut prefectului poate de una ca aceasta. Cum însă toți cei 9 cetași nu erau numai ei, ci și alții, s'a adus marturi, care au atestat că în adevăr au auzit șuerături și huidueli. Intre marturi au fost citați pe însuși d. Alex. Mazilu, bacalul, la a cărui dugheană s'a petrecut scandalul. D-sa a afirmat faptul, cu toată neplăcerea celor implicați. Asemenea au atestat faptul și marturii Al. Boldescu, St. Savin și cîți-va alți evrei cari erau pe acolo.

Se crede că față cu aceste constatări, se va intenta acțiune de ultragiu tuturor celor implicați, iar pe institutorul Pan. Bogdan îl va da în judecata consiliului permanent, care îl va judeca cît de curînd.

Lumea din Huși e foarte alarmată și critică cu pasiune acest fapt; și cum taberile politice se dușmănesc de moarte se crede că vor înrîuri la alegeri aceste fapte în dauna dizidenții.

Alegătorii hușeni nu voesc să știe de luptele celor mari; cu atît mai mult cu cît interesele lor adesea suferă din cauza hărțuelilor dintre fruntași.

Electorale.—In vederea alegerii de la 30 Aug. s'au depus la Tribunal următoarele 2 liste liberale.

Lista administrației poartă aceste nume la col. I: Dr. I. Munteanu, Gh. Iliescu, Atanasie Popovici, D. M. Ionescu, M. Chiriți și D. R. Ralea;

Lista dizidentă liberală compusă din următoarele persoane:

Col. I N. Cișman, Dobrea Dobreanu, Al. C. Calciu, Alex. Bendorf, Ilie I. Romila și căp. Ant. Mustea.

Col. II: Sotir Iliescu, căpitan C. Petrescu, Ion Constantinescu, Gh. Săvescu, și Chiriac Minciu.

Alegerea se face în ziua de 30 August, Joi, pentru col. I și Sîmbătă 1 Sept. pentru col. II. Votarea se va face în localul vechiu al primăriei după toate formele legii.

Pentru a se evita ori ce ciocniri între taberele adverse s'au luat straşnice măsuri ca nimeni de cît alegătorii adevărați să circule în zona de vot pentru a nu se naște conflicte.

Corèspondent

Litere-Științe-Arte

Ziarele germane au înregistrat plecarea d-nei Agato Bărsescu-Radovici în America. Au înregistrat-o, de sigur, ca plecarea unei artiste germane, cu plăcerea și mulțumirea naturală că ea va duce peste ocean frumusețile clasice ale repértorului clasic german, sérvind astfeliu odată mai mult limba și literatura națională germană, în care s'a ridicat la așa dé mari înălțimi.

La rîndul lor ziarele romînești amintesc despre plecarea peste ocean a marei artiste romîne *Agata Bîrsescu, dar cu îndoit regret precum e firesc. In primul rînd d-sa n'a izbutit a-și îndeplini idealul de a organiza o trupă romînească pentru a servi exclusiv literaturei dramatice romînești, într prinderèa fiind foarte costisitoare și artiștii teatrelor noastre neputînd să-și permită luxul de a face idealism. Apoi—pierderea pentru țeară e și dè altă natură. Cu plecarea d-nei Bîrsescu un anumit repertoriu, de piese originale sau de traduceri clasice—rămîne nereprezentat, fără a mai socoti că dispare o bună parte din emulațiunea însăși de a scrie literatură dramatică, în lipsa unei forțe superioare pentru interpretare. Ivirea unui mare talent de scenă—istoria teatrului nă-o arată—cere decenii, date fiind împrejurările la noi în țară. De aceia dispariția unui ast-feliu de artiste, fie numai o dispariție temporară—cauzează o pagubă morală enormă și însamnă o stagnațiune dăunătoare în artă și în literatură.*

*

Editura „Bibliotecei pentru toți“ anunță din nou cîte-va picante noutăți literare pentru cele mai apropriate numere ale Bibliotecei. Intre altele Poezii de Octavian Goga, „Princesa îndepărtată“ a lui Edmond Rostand, tradusă de M. Codreanu etc. Cel mai recent număr al colecției ce s'a pus în vînzare este Ullranda de Carmen Sylva, dramă în două acte.

*

Junimea Literară din Bucovina face în ultimul său număr o statistică a tuturor poeziilor romîne apărute anul trecut în revistele noastre. S'au publicat în „Viața Literară“ 265 poezii, în „Semănătorul“ 183, în „Junimea Literară“ 10, în „Viața Nouă“ 48, în „Luceafărul“ 43, în „Viața Romînească“ 38, în „Convorbiri literare“ 27—adică în total 644 poezii în 7 reviste romînești!

*

Tecnica arhitecților vine acum în ajutorul tecnicei dramatice, în America se înțelege unde nimic nu ne mai surprinde. Așa de exemplu marele teatru din Brooklyn a fost pus în...circulație pentru a fi instalat într'un alt loc. Clădirea toată a fost subminată și așezată pe niște coloane mobile de oțel putînd fi rulate cu o mișcare lentă dar sigură dintr'un loc într'altul.

*

„Ce este permisiunea femeii cînd iubește“ se întitulează o carte recent apărută, scrisă de d-na Kaethe Sturnfels. Autoarea se arată foarte severă față de femeea modernă, de educația și năzuințele ei. Femeile nu vor fi de loc încîntate de severitatea, uneori nedreaptă, a lucrării acesteia. Tot barbații mai femeniști!...

*

Salutul de astă-zi, cu scoaterea pălăriei din cap face obiectul unor interminabile discuțiuni și polemici în mai multe ziare nemțești. O ligă în contra acestui feliu de salutare e pe cale de a se forma, mai cu seamă de cînd unii medici au emis părerea că pleșuvia se datorește în mare parte acestei mișcări și desgolirii neîncetate a capului provocînd mari schimbări de la căldură la frig.

*

STRUNA ZILEI

URMARILE MONOPOLULUI

Guvernul introducînd monopolul pe alcool, taxele relativ mari și prețul ureat al băuturei va stîrpi beția.

Un ziar oficial

Grozav aș vrea să știu de acuma
Ce taxă va avea de dat
Poetul cînd o vrea să scrie:
„De-a dragostei priviri sunt...beat“.

Informații

In ziua de 29 August se va face la Ruginoasa, cu o deosebită solemnitate, sfințirea bisericei, construită de Elena Doamna, soția nemuritorului domnitor Alexandru Ioan Cuza.

—

Cei mai mulți din perceptori raportează că intimpină foarte mari dificultăți cu încasarea dărilor de la săteni.

Aceștia refuză categoric să plătească dările, motivînd lipsa din acest an.

—

Ni se scrie din Huși:

In seara zilei de Marți 28 c. va avea loc în sala teatrului o frumoasă serată dansantă, organizată de studenții hușeni, în folosul muzicei comunale; va lua parte tot ce Hușul are mai distins.

—

Sinuciderea tînărului Ghiulea.—Pe ziua de astă-zi avem de înregistrat o nouă și groaznică sinucidere. Tînărul Bombonel Ghiulea, s'a aruncat înaintea unei mașini lîngă stația Nicolina și capul i-a fost despărțit de trup.

Probabil că tînărul Ghiulea avea intenția să se arunce înaintea trenului ce pleacă din Iași la 9 și 5.

La 8 și 5 pleacă din stația Nicolina mașina ce merge spre Ciurea spre a aștepta trenul de 9 și 5, la care se atașează pentru a urca dealul de la Bîrnova.

Ghiulea zărind mașina crezu probabil că e acceleratul și la curba dintre stația Nicolina și Frumoasa, el se așeză pe linie.

Mașina trecu cu viteza obicinuită, fără ca mecanicul să fi observat ceva.

Un băiat din mahalaua Nicolina care se ducea spre stație a dat peste cadavru și a alergat imediat în stație unde a dat de știre.

Șeful stației a avizat imediat autoritățile, care sosind la fața locului au început cercetări căci nu cunoșteau identitatea cadavrului.

Ghiulea probabil s'a așezat perpendicular pe linie, căci capul a fost găsit despărțit de trup, într'o parte și corpul în altă parte; brațul stîng de asemeni era despărțit de corp.

Intr'un buzunar al sinucisului s'au găsit două scrisori și numai atunci s'a stabilit că sinucisul e tînărul Ghiulea.

Una din scrisori e adresată surorei sale, d-ra Adela Ghiulea, absolventă a Conservatorului, în care spune rudelor să nu'l plîngă căci „ceia ce a făcut îl privește pe el“; a doua scrisoare ie adresată unui prieten al său, Dimitrie Popovici, din strada Speranță.

*

Asupra causelor care l'a îndemnat pe tînărul Ghiulea să recurgă la o sinucidere atît de groaznică, circulă mai multe versiuni; unii spun că la mijloc ar fi o chestie de dragoste, iar alții susțin,—ceia ce de alt-minteri pare a fi mai întemeiată,—că Ghiulea s'a sinucis din cauza mizeriei.

*

El e fiul decedatului Ilie Ghiulea, fost comisar. Tînărul Ghiulea era funcționar la societatea de asigurare Națională.

Eri după amiază s'a dus la un prieten al său, cu care venea mai des în contact și își luă ramas bun, spunînd că pleacă și părăsește lașul.

Apoi el s'a dus la tînărul D. M. Popovici din strada Speranță, cel mai bun amic al său, și a stat mult de vorbă cu el, fără a lasa macar să înțeleagă cele ce avea de gînd să facă.

La orele 7 și jumătate Ghiulea a părăsit pe prietenul său, spunînd că se duce acasă; el însă a luat drumul spre Nicolina.

*

Azi diminiață a fost la fața locului și d. prim-procuror M. Ghinea-Ionescu și după cuvenitele cercetări, a ordonat transportarea cadavrului la morga spitalului sf. Spiridon.

Familia lui n'a aflat de trista întîmplare de cît azi diminiață.

—

P. C. S. Arhimandritul Evghenie Ungureanu, superiorul capelei romîne din regiunea Assa-Canada, într'o scrisoare pe care a trimes'o zilele acestea unui preot din localitate, spune că de cît-va timp o duce foarte greu, din causa lipsei de mijloace.

Ar trebui să se dea mai multă atenție celui ce a fost trimes atît de departe pentru a propaga învățăturile Mîntuitorului Christos și tot odată să propage limba romînească în acele părți.

—

Cercetările în afacerea senzaționalei crime din Tătarași continuă.

Băiatul Coman fiul lui Grigore Telencu, care a ucis pe soldatul Popescu, declară că scrisoarea ce a fost găsită în buzunarul victimei, a fost scrisă de el, în urma îndemnului și insistenței tatălui său.

Examenul elevilor preparați în particular pentru sesiunea de Septembrie, se va începe Sîmbătă 1 Septembrie.

Examenul va dura pînă la 8 Septembrie și se va ținea la Liceul Național.

De la acea dată va începe examenul de capacitate.

—

A apărut în Bîrlad: „O șezătoare țărănească“ alcătuită de Leon Mrejeriu, învățător la școala din Zorleni. Această piesă s'a jucat de elevii orfelinatului agricol „Principele Ferdinand“ din Zorleni la 10 Maiu 1906, și scopul ce se urmărește e de a pildui pe viitorii plugari să petreacă cu folos, cuviincios și romînește în ceasurile slobode.

—

Pentru vama Oituz, de lîngă Slănicul Moldovei, se va construi un nou local.

Lucrările de construire vor costa 113,000 lei.

—

Ministerul Instrucțiunei Publice a luat dispoziția ca pe viitor copiii membrilor corpului didactic ce frecventează școlile statului, să nu mai fie scutiți de plata taxei școlare de cît numai în cazul cînd s'ar constata că părinții sunt împovorați de o grea familie.

—

In Burdujeni s'a înființat o societate de producte și consumație cu numele „Viitorul“.

Noua societate numără pînă în present 41 membri, cu un capital subscris ge 11660 lei; capitalul vărsat fiind 1160 lei.

Președinte al societății e d. dr. V. Gheorghiu.

—

DIVERSE

— Azi dimineață Iosub sin Avram din strada Marta No. 43, pe cînd trecea cu un cal pe strada Aron-Vodă, din nebăgare de samă, a căzut cu calul într'un canal.

El s'a ales cu cîte-va leziuni nu tocmai grave.

— Femeia Maria Tudose din comuna Cornești a dat naștere la doui copii de gemene.

Mama ca și noii născuți sunt sănătoși.

— Locuitorul Neculai Gavril din Prisacani, din imprudență și-a tăiat mâna cu un ferestrău.

Nenorocitul a fost internat în spital.

2

Starea morală la sate

Este știută și cîntată firea blîndă a săteanului și supunerea lui la ordine și autorități, dar și aceste calități din diferite cauze au început a dispărea. Te îngrozești auzind mai ales pe tineret că înjură de cele sfinte, umblă după înșelat și nu și țin cuvîntul și angajamentul luat, numai respectă nu pe cei mai bătrîni, dar nici pe părinți, toate acestea din cauza scăderii sentimentului religios.

Sunt o parte care cred că e un progres că săteanul nu mai merge la biserică, nu mai respectă religia și pe reprezentanții ei și că nu țin practicile religioase.

Cu toată bucuria ascunsă ce o au pentru acestea, acesta nu e progres ci regres, căci omului incult numai biserica îi poate ținea în frîu pornirile animale firești și a le nobila.

Luîndu-i religia i-ai luat cîrma și el ajunge cum am arătat mai sus.

Multe sunt cauzele care au contribuit la aceasta, dar vaiu arăta cea mai principală. Se știe ca imitația e ceva inerent naturei omenești, ceia ce e mai rău, e că imităm mai mult deprinderile rele de cît cele bune. Săteanul romîn e religios, dar foarte superstițios.

Ține sărbători și obiceiuri păgîne. Inspre Vineri nu coasă săteanca, căci se teme de sf. Vineri și de a făcut o bubă la un deget din cauză că a cusut, va zice că sf. Vineri i-a dat-o și că va învață și pe dușmani să nu mai îndrăzneacsă. In timpul verei sătenii țin pe Ilie-pălie, Foca, balțatele joile după Paști și alte sărbători păgîne în care să'i dai 10 lei pe un car de lemne sau fîn nu ți-l aduce de la deal, mai curînd zice că va îndrăzni să se repeadă Duminica.

De interesați și persoane ce nu-și dau seama de greșala ce fac, în loc de a i se promova săteanului sentimentele religioase i se iau în derîdere și ele împreună cu superstițiile și săteanul perde sentimentul religios, dar rămîne superstițios. Se mai zice dar mi-ar fi groază să cred. că și o parte din învățători cetind cărți fără să le înțeleagă, ce combat religia și poate ca să pară grozavi de învățați și să arate că sunt mai deosebiți ca alții, nu sunt credincioși.

Lucru trist e că se face de această necredință ca de cine știe ce bun ascuns.

Aceștia folos sătenilor nu le pot aduce, ci le zăpăcește mințile. Am zis, zic și voiu zice, că scăderea sentimentului religios, e cauza decăderei morale a săteanului. Exemplele celor ce conduc pe sătean și trăesc în mijlocul lui, fac ca el să peardă sentimentul religios. Intră băetul, cum zice romînul, în armată ca o fată mare, vede că domnul ofițer nu-și face cruce și că gradații lui să ilustriază spre a se arăta milităroși, a înjura de cele sfinte.

Vine în sat cu armata făcută și vede pe d. primar, secretar, cucoana moașă și toți funcționarașii din primărie că nu se duc nici o dată la biserică.

Spre a se arăta grozavi de învățați, ei ce abea își cunosc slujba lor, vorbesc în primărie de religie și de practicele religioase și le iau în derîdere. Se fălesc cu necredința, nu că doar ar fi cine știe ce atei convinși, ci spre a speria pe săteni și a se amăgi pe ei însuși la faptele imorale ce fac, în fond sînt mai credincioși ca cea mai evlavioasă babă din sat. Cine-i lecui de această modă n'au, căci e la modă și d. inspector comunal, care se interesează de politică și altele, nu de biserică și școală. Moda aceasta a necredinței ca o cangrenă a trecut de la oraș la sate și a pus în confuzie pe sătean. Findcă a strica e mai ușor ca a clădi, s'a distrus și se distruge sentimentul religios dintre săteni și cu el și bunele calități morale. La scăderea sentimentulu religios contribue mult și neglijența dar mai ales specula unora dintre preoți. Nu mai zic nimic de acei ce trăesc în concubinaj și sunt bețivi. Exemplul rău al tuturora, dar mai ales a preoților strică totul. Pentru întărirea sentimentului ealigios e datoria preoților să îndemne, sfătuiască și cum zice Apostolul și să mustre chiar, spre a îndrepta pe sătean din reaua stare morală de astă-zi. Cu toți recunosc și noi preoții, cu toate hulele ce ni se aduc de acei ce ar dori să ne ia locul în inima săteanului, știm: că preotul e cel mai iubit de săteni și de se pocrtă bine și ca cetățean și ca preot, această iubire e foarte mare și nu i-o poate distruge nimeni. Bazat pe această iubire a sătenilor preotul poate să facă foarte mult, mai ales că are cu el și autoritatea religiei. Trebue un cler de sat bine situat, instruit și cult, cu o purtare model și consciu de menirea sa înaltă și ajutat de toți conducătorii ce trăesc între săteni în regenerarea morală a sătenilor.

După cum ni se impune preoților a ajuta pe învățători în conducerea băncilor populare, a tovărășiilor sătești și a altor societăți pe medic în privința sanitară și pe funcționarii administrativi în diferite împrejurări, să cerem și noi să se impue celor ce vin în atingere cu săteanul ca luminători, să ne ajute și pe noi preoții cu cuvîntul sfatul și mai ales cu exemplul, lăsînd la o parte moda ce e acum. Ni se cere de sus și interesul general cere, să punem cu toții umărul pentru îndreptarea materială, sanitară și morală a sătenilor. Cu toții strigăm că iubim sătenii și că muncim pentru rîdicarea lor pe aceste căi. De iubim sătenii și rîdicarea lor, să dovedim această iubire nu cu vorbe, ci cu fapte și probe și proba e lucrînd cu adevarat în folosul real al cauzei celor ce zicem că-i iubim.

Ioan A. Parfenie-Preot.

Cronica socială

Congresul petrolifer.—Din partea Institutului Geologic, comisia petroleului și care e și organisatorul congresului internațional al petrolului—primim o comunicare a celor petrecute Mercuri 22 August—institutul acesta având amabilitatea de a împărtăși singur gesturile și faptele congresului—presei din țeară.

După presentările cari au avut loc, d. Saligny și colegii sei au fost toată ziua cu vizitatorii congresului, dîndu-le explicațiile necesare relativ la organizare. Eri dimineața, Joi, la 6 ore au plecat într'o escursie, cu o seară înainte au fost însă învitați de a asculta o *causerie* a d-lui prof, Mrazec asupra regiunilor unde va avea loc escursia.

In tot timpul zilei o vie animație a domnit printre membri. Grațiosul aspect al palatului universității decorat cu mult gust a făcut o impresie excelentă. Escursia va dura trei zile și Sâmbătă seara va fi o recepție oficială la Ministerul afacerilor străine. Notăm toate aceste preliminări la rubrica noastră, congresul petrolifer având pentru progresul țărei noastre o însemnătate ce acum încă nu se poate suficient aprecia.

*

Scăderea prețului peștelui.—Cu urcarea colosală pe care a luat'o prețul cărnei e îmbucurător că un alt aliment dacă nu tot atît de nutritor dar în ori-ce caz de prima necesitate, a văzut prețul său scăzînd colosal. Prețul peștelui e astă-zi cu 20 la sută mai eftin de cît a fost și chiar mai mult, așa șalăul se vinde cu 60 bani kilogramul, pe cînd se vindea acum cît-va timp cu 3—4 franci.

Iată ce poate face o administrație bună și stăruitoare. Organisarea pescuitului în lacurile statului, exploatația sistematică a lor—a adus această abondență a peștelui și coborîrea prețului lui. Pentru populația săracă în timpurile acestea de criză economică e o mană cerească abondentă aceasta, care îi pune la adăpostul foamei și a unei hrăni numai cu legume.

*

Livretul sanitar al elevilor.—La congresul internațional al igienei școlare de la Londra s'a admis în principiu întroducerea în școli a livretelor sanitare. Fiecare elev va poseda un livret în care vor fi insemnate antecedentele sale ereditare, boalele de care a suferit în copilărie, starea lui presentă, capacitatea sa pulmonară, acuitatea sa vizuală, auditivă, tactică, dezvoltarea lui fisică. In fiecare an se va nota din nou starea lui sanitară și se va vedea progresele pe care le a făcut sau nu. Pentru cine știe cîtă înrîurire are fisicul asupra intelectului va pricepe cît de mare însemnătate vor avea aceste livrete cari vor fi termometrul priceperei și aplicărei unui elev. Dar mai mult, ele vor servi pentru serviciul militar, pentru întrarea în alte școli—livretul va fi cea mai bună mărturie a sănătății recrutului sau al candidatului la un învățămînt unde se cere o anumită constituție fisică.

Ultime informații

CONTRA ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI.

Am promis că vom da textul unei circulări „confidențiale", a prefecturei noastre de județ, în chestia asociațiilor studențești care-și 'propun propaganda la țară.

Ne ținem de cuvînt, căci în cele ce urmează redăm textul acelei circulări:

Domnule Primar,

D. Ministru de interne ne face cunoscut prin ordinul No. 26,653, că printre alte societăți studențești în ființă mai sunt încă două sub denumirea una „Avîntul", și alta „Studenții fii de țărani", cu sediul în București și care au ca membri aproape pe toți studenții fii de țărani precum și mulți fii de orășeni cu tendințe socialiste și elevi de liceu. Scopul acestei societăți care de fapt este unul singur, este de a lupta pe toate căile spre a cîștiga drepturi pentru țărani; în vederea aceasta membrii lor au de gînd să formeze comitete în toate județele care să fie în legătură cu comitetul central și să înființeze în același timp și biblioteci populare atît la orașe cît și la sate, unde se adună odată pe săptămînă la șezători pe locuitori, spre a fi cît mai în intimitate cu ei și astfel influențînd asupra lor, să poată nimici orice guvern, care nu le va fi favorabil.

Făcîndu-vă aceasta cunoscut vă învit a supraveghia de aproape activitatea în localitate a membrilor societății, pentru ca nu cumva sub pretextul realizărei scopului mărturisit, să se dea loc la agitațiuni sau propagare de idei subversive, ne veți ține în curent cu tot ce veți constata în această privință.

p. Prefect, (ss) **C. Moțet.**

Conținutul este suficient de important pentru a nu mai face nici un comentar.

Corespondentul „Universului" obicinuește să utilizeze știrile noastre și la telefon nu face de cît să comunice lucrurile de care ia cunoștință la apariția ziarului nostru.

Lucrul nu ne supără, și în definitiv ar fi și pacat: de ce să mai muncească corespondentul cînd găsește lucrul gata?

Toate astea cu o singură condiție: să renunțe la formula „am fost primul ziar etc:", nu de alta dar ie rușine să utilizezi munca altuia și se întrebuințezi astfel de formule insolite.

Băile comunale vor fi închise în zilele de 27 și 28 Agust curent din cauza unor mici reparațiuni.

Am reprodus eri numele preoților cărora după raportul d-lui ministru Haret, li s'a conferit medalia „Răsplata muncei pentru biserici" pentru că ar fi jucat un rol lăudabil cu prilejul ullimelor răscoale țărănești

Prevenim pe d. Haret că-i rezervăm și noi o Răsplată a muncei sale.

Vom dovedi în curînd, că în majoritatea localităților ai căror pre ți au primit distincțiuni, nu s'an ivit nici rescoale, nici chiar agitații.

Vom mai dovedi că s'a acordat „Răsplata Muncei" unor preoți cari slujesc cu multă credință în bisericuțe... liberale.

Serviciul sanitar a intervenit la prefectura de județ să ia măsuri ca porumbul să nu fie cules pînă ce nu va fi la deplina lui maturitate și să povățuiască pe săteni să'l conserve bine în magasii și pătule bine condiționate pentru a'l feri de umezeală.

Din inițiativa d-lui Gh. Kernbach, prefectul județului, se va rădica în comuna Ciurea un frumos monument, în amintirea vitejilor originari din acea comună care au căzut în lupta dela 30 August 1877, cu ocazia luărei Griviței.

In acest scop, pentru a se strânge un fond, în curând se va organiza la Ciurea un bal, patronat de d. prefect al județului.

D. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată nu se va reîntoarce din concediu decît la 4 Septembrie a. c.

Dela toamnă vom avea a treia secție de pompieri în localitate.

Această secție va fi instalată în noul local ce se construește în strada Bucșinescu, care clădire va fi gata cel mai târziu în luna Octombrie.

A sosit la librăria „Autorii Români" primul exemplar al medaliei comemorative pentru serbările jubiliare din Sofia și Griviția.

Intre cei ce au mai subscris Procesul-Verbal de baterea medaliei sunt și următorii: căpitan Flexi, C. N. Paraschivescu fost locotenent-colonel în garda civică din 1877; căpitan M. Dumănescu, lt.-colonel A. I. Jipa; Maior I. Stroja.

D. prefect Gh. Kernbach a luat frumoasa măsură de a înființa un biurou al presei pe lîngă prefectura de județ.

Biuroul presei va funcționa chiar de mîine.

Duminică se face la casa de economie din Păcurari alegerea unui casier în locul regretatului Econom I. Vasiliu.

Candidații sunt doui: Motăș și Părintele Ionescu.

Ca un fapt curios în privința acestei alegeri este aceia că cîți-va sub-comisari fac visite pe la membri casei de economie, spunîndu-le că e ordinul d-lui prefect să fie ales părintele Ionescu!

Serbarea anunțată de corporația „Hărnicia" a croitorilor etc., ce era să aibă loc astăzi Sîmbătă 24 s'a amînat pentru Duminică 2 Septembre.

A doua serie de elevi saraci din localitate care se află la M-rea Agapia, se va reîntoarce în ziua de 26 August, ora 11 seara cu trenul de Pașcani.

Generositatea d-lui Mortzun.—Luăm din ziarul „Ecoul Romanului" următoarele:

D-l V. Morțun, ministrul lucrărilor publice, pentru arăta generozitatea către țarani, a împroprietărit pe moșia sa Dămienești trei țarani.

Gazeta socialistă, a făcut mare paradă de această generozitate care în realitate nu-i decît tot un meșteșug la fel cu cele pe care le întrebuințează d-l V. Morțun pentru a exploata naivitatea țaranului.

Moșia Dămienești este grevată de trei hipoteci: una la Creditul Rural, una a fraților Agarici și a treia a unui doctor din Iași al cărui nume ne scapă.

Prin urmare, cei trei țarani au capatat dela d-l V. Morțun un pămînt a cărui proprietate nu poate fi sigură de loc.

Și dacă țaranii își vor face gospodărie, li se poate vinde și gospodăria de creditorii hipotecari ai Dămieneștilor.

Iată ce valoare are generozitatea d-lui V. Morțun în jurul caria gazeta socialistă, a făcut atîta larmă.

Știri școlare.—La revizoratul școlar s'au primit peste 50 de cereri pentru posturi în învățământul primar rural din județ.

— D. Dimitrie Popovici, conferențiarul cassei școalelor, va pleca poimâne să ție cîte-o conferință de appicultură la Scobinți și Bădeni.

— D-șoara Elena Rotărescu a fost recomandată în postul de învățătoare la școala din Cogeasca-Veche, în locul d-lui C. Popa, trecut învățătur agricol ambulant.

— D. Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar, a obținut un concediu de 20 de zile.

— Revizoratul școlar al județului a înaintat ministerului cultelor statistica învățământului primar rural din județ pe anul 1906—1907.

— D D. Sachelarescu, revizorul școlar al j ideștului a plecat să ancheteze oarecari neregule de la școalele israelite din Podul-Iloaie și Tg. Frumos.

Următoarea mișcare s'a făcut printre moașele din județul nostru.

D-na Ecaterina Dimitriu de la Poeni a fost transferată la Costuleni; D-na Ana Petrovici dela Costuleni la Bosia și D-na Elena Botez de la Bosia la Poeni.

Scrisoarea unui sinucis.—La informații cetitorii noștri găsesc amănuntele cu privire la teribila sinucidere a tânărului Ghiulea.

Din scrisoarea adresată prietenului său Dim. Popovici se vede lămurit că motivul sinuciderei ie dragostea—și că o artistă de la berăria „Zimbru" este acea care a aprins mintea și inima nenorocitului tânăr.

Dar de aci pînă la sinucidere cîtă distanță—dacă nu cumva contagiunea mintală nu explică mai bine fapta sinucigașului—acum cînd sinuciderile se țin lanț.

Iată și textul acelei scrisori adresată iubitului prieten:

„Sunt încă sub impresia dulcilor senzații ce le-a lăsat în sufletu'mi aprins o iubire plină de durere neînțeleasă. Și acum parc'o simt pe ea, cu ochii triști privind așa'n neștire și obrazu-i cald îl simt lipit de obrazul meu și o auz cîntînd un cînt așa de trist ca doina într'un amurg de sară. Și în valuri mi se varsă în suflet iubirea căci o iubesc cu patimă nebună pe artista cu ochi plini de un neînțeles dor.

Tu o cunoști poate pe Roza, iar cîntul ce m'a fermecat e „Nani", și așa de trist și așa de dulce, e fermecatul cîntec „Nani", că te cuprinde un dor nostalgic de liniștea neațărmurită a celor duși.

Intr'un tîrziu m'am despărțit de ea și am plecat așa în neștire pe cîmpul larg și liniștit și aci am rîs și am plîns de fericire, dar mi-a încolțit și în piept un dor de liniște eternă și mă simt totuși vesel;ași vrea să mor și totuși rîd de moarte, dar vezi c'așa de bine e să mori, că nu știu cum, mie îmi pare o fericire de mult visată. Și tu vei spune că 's bolnav, nebun; nu, e numai suferința, căci prea mult am suferit și acum mi-i dor de liniște, de o liniște eternă fără dureri, fără plăceri!

Iți zic adio; spune-i Rozei că mor de dorul ei și gîndul meu mi-a fost mereu la dînsa, poate va stropi macar ea țărînă groapei mele, cu o lacrimă, căci iubesc așa de mult lacrimile, așa de multe mi-au curs. Și roagă să svîrlă și ea o mînă de țărînă în groapa mea, că'mi va părea mai bine, mai cald, în țărîna svîrlită de mîna ei.

Și „Nani" roagă să nu-l mai cînte nimănui, doar numai atunci cînd va fi singură și își va aduce aminte de mine, să'mi cînte „Nani" în loc de plîns.

Adio dar pentru tot-deauna, fă'mi ultima dorință, așa cum te-am rugat.

„Bombonèl".

Balul din Golăești. — In seara zilei de Duminică 19 August a. c., a avut loc în localul școalei din Com. Golăești, un mare și frumos bal, organizat în folosul școalei din Golăești, dat sub patronajul unui comitet compus din Grigore Bantaș ca președinte, S. Scomuna secretar, Preotul N. V. Donos casier, D. V. Tăutu și M. Botez membri.

Am remarcat în numeroasa asistență pe:

D-relè: Constanța Popovici, neobosită și mult apreciată dansatoare, Elena și Eugenia Popovici în admirabile costume naționale, Munteanu în alb, Nathalia Ionescu în roz, Mariette și Elena Theodoru în alb, Florica și Alisa Popovici în bleu, Aneta Popovici, Natalia Popescu în costum național, Elena Hausen în alb, Sofia Simionescu, Magdalena și Sevastia Țigulea, Profirița Risipeanu, Eufrosina Vulpe, Lucreția Pitaru, Savinescu, Covăsneanu elevă a școalei Normale, Elena Arghir, Misirliu, Popovici, Sevastia Poppa, etc.

D-nele: Aneta Bantaș, Marie Popovici, S. Popovici, Manoliu, Mihalopol, Donos, Udișteanu, Popescu, Tăutu, Botez, Hausen, Munteanu, Ionescu, Savinescu, Stanciu etc.

Domnii: Theodoru, Eug. Bobulescu, Aurelian Bantaș, Eduard Popovici, Țigulea studenți, Petrache Ștefăniu, Andrei Munteanu, Alexandru și Rică Breviman, Ioan Bantaș, Cezar Popovici, C. Bantaș, Negrescu, secretar Hulboca, Haret Dioghenidie, N. A. Beligan, D. Simionescu, Răduți, Leon, și C. Popovici, C. Fumu, și Munteanu normaliști, frații Mihailescu Ieușeni, Mihailovici C. Ocheana, Grigore Bantaș, Ioan Th. Popovici, Preot N. V. Donoș, D. Popescu, Udișteanu, Nievescu Bosia. D. V. Tăutu, Golăești, M. Botez, Manoliu, Mihalopol șeful stației Cristești, Hausen, Boureanu, Stanciu și alții a căror nume îmi scapă din vedere.

Ultima oră

Bucureşti 24 August

Nu vom avea seziune extraordinară

Bucureşti.—Este definitiv hotărît că nu va mai fi convocat parlamentul în sesiune extraordinară în Octombrie, ci de abia la 15 Noembrie în sesiune ordinară, aceasta din cauză că până în Octombrie nici unul din proectele guvernului nu va fi definitiv intocmit.

Proectele d-lui Brătianu

Bucureşti.—Ministrul de interne a declarat unui intim prieten cum că în sesiunea de Noembrie va face să fie votate de parlament, proectele prin care se modifică actualele legi de organizare a jandarmăriei rurale şi poliţiei administrative.

Pentru monopolul alcoolului

Bucureşti.— Polemizînd cu ziarul «L'Independance Roumaine» care a afirmat că guvernul nu se gîndeşte la introducerea monopolului pe fabricaţiunea alcoolului, ziarul „Epoca" publică un documentat şi inspirat articol prin care se pronunţă pentru această reformă.

Situaţia în Maroc

Paris. — Ziarul „Temps" află din Tanger că ştirile primite din Fez confirmă că Sultanul Marocului Mulay Abd El Aziz, va merge la Rabat spre a'şi afirma autoritatea contra lui Mulay Hafid.

Acesta din urmă pare şi el hotărît a merge la Rabat spre a primi învestitura definitivă.

Tanger.—Din Marakes se anunţă cu data de 31 August că Mulay Hafid a invitat din nou tribul Mediuna să inceteze lupta contra francezilor din Casablanca.

Madrid.—La consiliul de miniştri ţinut azi, ministrul marinei a anunţat că o escadră a fost trimisă la Cadix, în vederea eventualităţilor din Maroc.

Ministrul a adăogat că trupele garnizoanelor din sudul Spaniei, sunt gata de plecare în Maroc, dacă evenimentele ar face ca aceasta să fie necesar.

Londra. — Ziarul „Morning Post" află din Tanger că francezii ce se întorceau în Casablanca după luptele de eri, au fost primiţi de trupele spaniole, cu un foc violent, spaniolii luînd francezii drept marocani.

Casablanca. — Agenţia Havas află că noaptea trecută spaniolii au tras un foc repede, crezîndu-se atacaţi de marocani.

Arestarea unui anarhist

Veneţia.—Rusul Naumoff, care a tras 5 focuri de revolver contra contelui rus Komarowschy, locuind la Veneţia pe cîte-va luni, rănindu-l grav, a fost arestat la Veneţia.

Vizita vaselor japoneze

Triest. — Vasele de războiu japoneze „Tsubkuba" şi „Tehitox", au sosit aci.

A urmat un schimb de vizite între amiralul japonez Ijuin şi contele Montecuculi, comandantul marinei.

Seara s'a dat un prînz de onoare oaspeţilor japonezi la contele Montecuculi.

Catastrofa din Galiţia

Stanislau.—Eri la 7 seara o deraiare s'a produs între staţiile Bucaczowce şi Zurawo, au deraiat 10 vagoane ale unui tren de persoane, ce mergea din Stanislau la Lemberg.

Două persoane au fost ucise, 6 grav rănite, 95 contuzionate.

Cauza deraierei nu se cunoaşte până acum. S'a deschis o anchetă.

Diplomat avansat

Paris.—D. Blondel, ministrul Franţei la Bucureşti, a fost numit ministru plenipotenţiar clasa întâia.

Atentat dezminţit

Viena.—Telegrama Agenţiei Havas. Astă-zi s'a răspândit svonul că în cursul unei plimbări în Klagenfurt cu trasura, făcută de împaratul Francisc Iosef, un individ s'ar fi apropiat cu un cuţit în mână de trăsura Imparatului.

Ştiri autentice din Klagenfurt spun că acest svon este cu totul lipsit de temei.

Numeroşilor mei prieteni şi cunoscuţi, cari în semn de simpatie au avut buna voinţă să mă feliciteze cu ocazia logodirei mele, le aduc pe această cale viile mele mulţămiri.

D. Herzenberg
farmacist

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
consultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi 3

AVIS

Pe moşia Borşa jud. Iaşi se află de vânzare in total sau in parte, nutreţu ca pae de orz, strujeni, păring, mohor, sfeclă pentru vite, pae de grâu şi fân toate din recolta 1907, precum şi perdele de ernat vite dela 1 Octombre a. c. până la 15 Aprilie 1908, şi păşunea in întindere de 800 fălci pentru tomnatu şi primăvaratu de oi, cu preţuri moderate fiind anul desfacerei ultimul al arendei.

Amatorii se vor adresa pentru informaţii Administraţiei moşiei Borşa.

GARA VLADENI

Ing. B. DIAMANT & Co.
BIROU TECHNIC
Adresa-Telegrafică S. DIAMANT, Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA
(după cel mai nou sistem)
şi
Transmisiune de forţa electrică
toate accesoriile pentru:
INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE
Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni
Incălziri centrale prin calorifere
Maşini agricole, Automobile
Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine
Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.
MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI
Maşini unelte de tot felul
Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni
Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

Dr. L. GHELERTER
Medic al soc. „Fraterna Păcurari"
reîntors din Strunga unde a funcţionat ca medic al băilor, şi-a reluat clientela.
Consultaţiuni 8—10 dim; 2—3 p. m.
VACCINARI şi REVACCINARI

Institutele-Unite
IASI
Anul al 42-lea
Curs primar şi secuudar
Se primese elevi interni, semi-interni şi extern
Inscrierile incep la 15 August 1907

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, ŞLEFUITE ŞI NEŞLEFUITE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ANKER „

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène“
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE“

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist'i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
şi Iaşi la Konya, Racovița Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 [illegible]

Envoi Album franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi — Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 228.—Duminică 26 August 1907

CRONICA SĂPTĂMÎNEI

Dreptul Stăpînului

N'aşi vrea să încerc a rîdica vălul de mister care, după mine, acopere încă sîngeroasa dramă din Buhuşi. N'aşi vrea să adaog o conjectură mai mult la sutele de presupuneri cari circulă pe socoteala acelei femei aşa de frumoasă şi aşa de nenorocită, şi a acelui soţ aşa de cinic în cruzimea lui.

Căci dacă lucrurile sunt aşa cum par a se fi stabilit prin cercetările făcute, adecă, dacă blînda Zenobie nu şi-a curmat firul vieţei, acolo, în camera nupţială, aproape de patul gol al iubirei sale dezamăgite, de cît sub dispreţul învinuirei cu care soţul şi stăpînul său îi biciuise obrazul cast,—sau dacă lucrurile sunt altfel, - mi-e tot una. Eu nu pot vedea în nenorocirea aceasta, ca şi în toate dramele de aceiaşi natură, decît aceiaşi criză violentă cu care servitutea femeească tulbură uneori liniştea aparentă a asociaţiei conjugale.

Considerînd dar lucrurile aşa cum le afirmă singurul om în stare de a le cunoaşte, soţul acela de morală intransigentă, a cărui dragoste ciudată se topeşte într'un simţ de demnitate fără măsură,—mă întreb : ce justifică fapta acelui om, revolta lui, dispreţul lui ?

Eu vreau să admit (în contra evidenţei stabilite de actul medico-legal) un fond material al bănuelei fatale. Vreau să cred în unul din acele cazuri înşelătoare, care deşteaptă asemenea bănueli. Mai mult, eu îmi închipuesc—ipotetic—că fiinţa aceasta, care abea cîteva zile în urmă pusese mîna sa gingaşă în mîna alesului său, nu i-ar fi adus acestuia cu adevărat curăţenia trupească a virginităţei ; că în vijelia vieţei, ar fi căzut şi ea—ca altele — cîndva, mai înainte, victima slăbiciunei sale sau a mişeliei altora. Şi ori cît merg de departe, eu tot nu înţeleg luarea în stăpînire a acestui trecut, pentru care autoritatea bărbătească nu acordă nici ertare, nici milă, nici justificare. Şi nu înţeleg în genere, dreptul soţului la curăţenia aceasta a trupului, care nici macar nu dă siguranţa virginităţei sufleteşti.

Căci de ce ar avea *el* dreptul acesta ? Ce aduce el în schimbul acestei virginităţi care se ofileşte aşteptîndu-l ? Ce aduce el femeei, care şi-a înfrînat, ani de-arîndul, toate pornirile inimei, toate năzuinţele trupului, tot ce i-a tulburat nopţile pline de visuri ?

Ce alta, decît trecutul îndoelnic, în care fiecare zi i-a luat cîte-ceva din virilitatea vrîstei ; de cît blazarea la care l'a adus plăcerile gustate pretutindeni ? Ce alta de cît un suflet pustiu şi trist ?

Pentru toţi (excepţiile sunt aşa de rare, aşa de rare !), căsătoria e un fel de ideal de linişte şi de odihnă,—aşi putea spune, un fel de igienă fizică şi morală. De aici, intransigenţa aceasta faţă de femee, şi căderea acesteia in cea mai complectă servitute, sub îndoita apasare a autorităţei bărbăteşti şi a regimului legal. De aici nedreapta inegalitate dintre soţi care alungă dragostea din căminul conjugal şi care stabileşte dreptul stăpînului puternic, al stăpînului ursuz, al stăpînului blazat, dreptul de a-şi umili şi despreţui femeia prin invechita deprindere legată de vechile sale amoruri venale.

Nedreptatea acestei situaţii generale, iată ceea ce se resfrînge într'un mod izbitor în drama de la Buhuşi. Dreptul stăpînului afirmat în prima zi, în primul ceas al căsniciei, în mijlocul îmbrăţişărilor nupţiale, ridicîndu-se aspru în faţa unei minciuni, unei aparenţe, zdrobind sufletul delicat dar mîndru care nu-l poate înfrunta, şi rămănînd încă neclintit, neîndurător dincolo de moarte, unde totul se iartă şi se uită.

Unii vor spune că Gheorghiu e un nebun, alţii vor spune că e un amoral. Conced că e la dînsul o exagerare anormală a sentimentului care l'a impins să lucreze aşa cum a lucrat. Dar nu mă pot totuşi opri de a nu vedea în fapta acestui om de cît repetarea unui lucru vechiu, aşa de comun, aşa de banal, în cît abea dacă îl luăm de obiceiu în samă, şi abea dacă face pe unii să cugete la datoria cea adevărată care nu e de a respecta o tradiţie superstiţioasă dar de a respecta sufletul omenesc, de a nu întreba pe tovarăşul tău: «care ţi-e trecutul ?», dar de a-i înlesni şi lumina viitorul, de a nu-l privi cu ochi neîndurători de stăpîn care nu iartă, ci de a-l apara cu dragostea caldă, şi de a-l iniţia la viaţa de luptă şi, poate, de suferinţă, în care va să intre.

E. Herovanu

O ilustraţie a ţărei s'a stins : Savantul între savanţii Romîniei, B. P. Hajdău, şi-a dat astă-zi la ora 12 obştescul sfîrşit.

E un doliu al Romîniei de pretutindinea, căci cea mai strălucitoare steu de pe firmamentul literilor şi ştiinţei i-a dispărut de veci

Disciplina în Universitate

Guvernul se arată îngrijat de tendinţele unor anumite asociaţii studenţeşti — tendinţi care au în vedere organizarea şi chemarea la luptă a păturei rurale. Ingrijarea guvernului este în parte legitimată —chiar dacă programul acelor asociaţii studenţeşti, nu cuprinde idei atît de subversive, cum rezultă din textul circulărei confidenţiale pe care am publicat'o în numărul nostru de ieri.

Guvernanţii noştri de astăzi se ocupă de chestiunea studenţească întru cît îi interesează direct, întru cît acţiunea politică a acestora nu le convine sau primejdueşte dăinuirea lor în capul treburilor publice.

Cînd ie vorba, însă, de un lucru care priveşte o chestiune de ordin general şi moral, nu se observă nimic care să invedereze dorinţa guvernului ca acea stare de lucruri să fie schimbată.

Nu este nici un mister pentru cei în curent, că starea lucrurilor de la Universităţile noastre ie din cele mai rele. Nivelul cultural a căzut cât se poate de jos, cel moral îngrozeşte pe cei ce se ocupă de mersul şcoalelor noastre superioare. Care e cauza? Să fie de vină sistemul actual al organizărei învăţămîntului secundar, ori lipsa de comunitate sufletească între profesor şi elev—spre marea deosebire de ceea ce era odinioară?—ori poate sistemul specializărei întrodus în liceu care face ca elevul ajuns în Universitate să fie lipsit de acea cultură generală necesară unui om pretins cult? Nu cercetăm cauza, dar constatăm faptul după cum constatăm, şi nu cu mult regret, că şi nivelul moral ie tot astfel, căci s'a erijat în sistem la studenţii noştri că nimic nu e prea compromiţător cînd ie vorba de a obţine foloase materiale.

De acest lucru nu se ocupă niminea—căci modificarea regulamentului disciplinar nu poate fi privit ca o măsură de îndreptare. Cel mult ca guvernul să nu mai aibă neajunsuri ca cele de la alegerea colegiului II-lea de Iaşi.

In special la Universitatea de Iaşi este mult de făcut şi se pare,—lucru îmbucurător,—că un număr de profesori universitari îşi propun a rîdica această chestiune cu ocazia alegerei noului rector.

Prea multe s'au văzut în această Universitate, prea a fost indolentă autoritatea superioară şcolară, prea mult s'a dezlănţuit anarhia, transformînd cursurile în tribune politice, unde se făcea propagandă pentru anumite idei, iar faptele şi oamenii politici erau atacaţi, pentru ca să nu se ia garanţii serioase că lucrurile nu vor continua tot ast-fel şi în viitor.

Noul rector va avea îndatorirea de a aminti profesorilor rolul important ce-l au în societate dacă cum-va vor uita ceea ce le impune înalta situaţie la care au ajuns, iar pe studenţi îi va face să înţeleagă că Universitatea trebue să fie un focar de cultură şi de cultivarea unui neprihănit şi cinstit naţionalism iar nici de cum un mijloc pentru crearea de agenţii electorale sau de foloase ilicite şi imorale.

Şi numai acela va fi rector care se va angaja să puie în aplicare, în întregime, acest program.

Liberalii ne poartă grija

Acum o lună d. deputat Ursu mergea din sat în sat făcînd conferinţe şi citind un program de reforme pe care l'am comunicat la timp.

Am protestat atunci cu cea mai mare energie contra acestei propagande incendiare care n'avea alt scop de cît de a atîta lupta de clase, căci reformele programului d-lui Ursu nu erau realisabile imediat de nici un guvern. Ori, un popor incult, sărac şi nenorocit cum e ţaranul nostru, nu poate face o politică expectativă şi ar dori imediat intra în posesia promisiunilor ce îi se fac.

Pentru atitudinea noastră am fost trataţi de retrograzi, de conservatori reacţionari, de răi voitorii ţarănimei, mai de toată presa liberală. Şi n'a trebuit să treacă de cît o lună ca două societăţi studenţeşti avînd acelaşi program ca şi d. Ursu, să înceapă o activitate la ţeară ca d. Ministru de interne să dee o circulară primarilor de la sate prin care să se caute a se distruge, această propagandă.

„Societăţile au drept scop, spune circulara „de a lupta pe toate căile spre a cîştiga drepturi pentru ţărani, de a înfiinţa biblioteci populare, de a ţine şezători de două ori pe săptămână, spre a fi cît mai în intimitate cu ei şi ast-fel influeţînd asupra lor, să poată nimici ori-ce guvern care nu le va fi favorabil."

Program aidoma cu al d-lui Ursu cu diferenţa că acţiunea studenţimei tinde a distruge ori-ce guvern pe cînd deputatul d-lui Sterea făcea propagandă a conserva la putere cît se poate de mult, guvernul d-lui Brătianu. Ori un aşa poporanism, o aşa dragoste de ţărănime nu e nici posibilă, nici permisă studentului.

Te pomeneşti că ziarele liberale ne vor răspunde, că nu atît în interesul partidului liberal s'a oprit această propagandă,—partidul d-lui Sturza se bucură de dragostea cea mai sfîntă la ţeară —dar de teamă că partidul reacţionar conservator venind odată şi odată la putere să nu fie stingherit de această propagandă.

Ne poartă grija d. Brătianu. Fin barbat ! Dar tare ne e teamă că prevederile noastre au fost juste, că protestarea noastră şi-a avut rostul ei şi că liberalii acum pricep doar focul pe care l'au aţîţat la ţeară cu toţi Urşii, Bumbeştii şi şezătorile Haretiste.

Să mai aşteptăm ! Are să fie frumos de tot !

CATE-VA NOTE

N'o fi tocmai mult de atunci, într'un mic oraş din provincie s'a întîmplat una din acele drame de pasiune, despre care nu numai mahalalele dar toată lumea vorbeşte săptămîni întregi.

O tînără femee se sinucide, pentru cuvîntul că soţul său a doua zi de nuntă o învinueşte că n'a adus în patul conjugal nevinovăţia care i-ar fi dat dreptul de a purta floarea albă de alămîe.

Problema dramei se punea astfel : cu ce drept cerea soţul nevinovăţia soţiei, din moment ce propria lui nevinovăţie rămînea un lucru problematic ?

Or, cercetările ulterioare au stabilit—lucru rar !— că dreptul bărbatului exista realmente. Nevinovăţia lui rezulta din împrejurările următoare : în timpul cînd nenorocita femee îşi curma firul vieţei, soţul se cîntărea la gară în cîntarul pentru vite. Iar mai tîrziu, la autopsia cadavrului, acesta trimite, ca delegat al său, pe unul din cei mai cunoscuţi medici veterinari.

Se poate mai mare şi mai duioasă nevinovăţie !..

OAMENI ŞI LUCRURI

„Femee nervoasă..."

Zilele aceste când ziarele se ocupau mult cu drama dela Constanţa am cetit în darea de seamă a mai multor ziare din ţară cuvintele de „femee nervoasă". D-na B., eroina neînsemnatei aventuri—neînsemnată în afară de faptul că eroina era să-şi piardă viaţa sărind pe fereastră —era, după părerea unanimă a gazetelor o „femee nervoasă" — şi într'asta era toată explicaţia întâmplării, a întîlnirii şi a încercării de scăpare... E încă una din formulele convenţionale bazate pe prejudecată şi cari în literatura zilei ţin locul unor fapte ştiinţifice. Nici un ziar n'a văzut în această dramă gestul de disperare, consecinţa profundei temeri ce simte femeea de a fi descoperită de soţul ei, de stăpînul ei atotputernic, căruia legea îi lasă libertatea toată începând cu aceea de a-şi omorî femeea adulteră. Era, prin urmare, un gest firesc de apărare în potriva primejdiei, un pas chibzuit şi logic, care n'a izbutit. Prejudecata însă e generală; se declară şi se socot femeile ca mult mai des atinse de manifestări nervoase, lucru contrar realităţii obiective, ştiinţifice, care a probat că bolile sistemului nervos sunt cu cel puţin 25 la sută mai funeste şi mai frequente la bărbaţi. Dar nu ne învaţă oare viaţa de toate zilele acelaşi adevăr ? La o sinucidere a unei femei—provocată nu de nervozitate propriu zisă, ci de.... nervii sexului tare—corespund atâtea sinucideri în rândurile bărbăteşti, izvorâte din adevărate stări nervoase grave. Nu că sexul femenin n'ar fi supus detracărilor nervoase sau imitaţiunii. Din vechime încă Plutarc cita cazul unei epidemii de sinucideri la Milet, neînlăturabil prin nici un mijloc. A trebuit să se proclame că femeile sinucise vor fi expuse goale în piaţa publică.... Şi în faţa ameninţării acesteia epidemia sinuciderilor femenine a încetat.

Dar aplicarea spre nervozitatea distrugătoare şi sinucidere o represintă bărbaţii, adepţii pesimizmului, imitatorii inconştienţi ai „modelor" de sinucidere, iar nu femeile, senzibile în alte privinţi şi pe care galantul poet Alfred de Vigny le numia „femmes, enfants malades....".

N'asistăm oare la noi zilele aceste la o mică epidemie ? După oribila moarte a neurastenicului bătrîn, înamorat de moarte, azvîrlit între roţile trenului, cînd putea să ducă traiul cel mai îmbelşugat de milionar, iată acum pe sentimentalul şi wertherianul tînăr, neîncercat de relele mari ale luptei şi ale vieţei tăindu-şi trupul pe şinele trenului pentru că spinoasa Roza i-a cîntat, sărutîndu-l, obscurul cîntec „Nani", „trist ca doina într'un amurg de seară". Nici o pricină puternică, vrednică de moarte, dar o melancolie intensă, care face din moarte o „fericire de mult visată", sau „un dor nostalgic de liniştea neţărmurită a celor duşi"...

Fireşte este şi aici fructul vreunei mizerabile educaţii de romane sentimentale; cea din urmă prostie a unui şir de greşeli început printr'o creştere proastă. Aceasta e astăzi, generală, căci mama modernă care se ruşinează de a spune că are copilul scrofulos, rosteşte cu mîndrie: „vai, ce copii nervoşi am !" Şi pornind dela primele manifestări, creşte legiunea decepţionaţilor, a candidaţilor la moarte benevolă fără a fi trăit şi luptat, clientela cu „etichete nervoasă"—cum scria Kraft Ebing, „armata de fantome ce dă asalt inaccesibilului"—cum zicea Schopenhauer.

...Iar toţi aceşti oameni „tari" vorbesc cu dispreţ despre „femeea nervoasă» de şi mor în dorul de a fi alintaţi de ea.

Rodion

ATEISTUL

Am aratat cît mi-a fost cu putinţă că ateismul nu e aşa de uşor de susţinut cum nu e nici aşa de greu de combătut. Sunt probleme ale naturei la care omul cel mai superior se opreşte şi nu ştie ce răspunde deodată. Unul nu e impedecat de aceste subtilităţi şi trece mai departe; altul se opreşte, judecă şi le explică după fondul său sufletesc. Chestia religiosităţei şi ireligiosităţei sunt chestii de temperament. D. Dantec o şi spune: „Sunt ateu, cum sunt breton, cum ar fi cineva brun sau blond, fără să fi vrut. Nu am dreptul să spun că ateismul e mai bun decît o altă doctrină, căci n'am gustat din alta nici odată. „*On dévient cuisinier, on nait rotisseur*" zice un proverb francez şi e drept. Nici ştiinţa, nici filosofia materialistă nu duc la ateism, căci în cazul acesta toţi savanţii ar fi atei şi am văzut pe un Pascal, Descartes, Cl. Bernard, credincioşi ; pe cînd pe mulţi inculţi proclamîndu-se ireligioşi şi atei.

Flournoy a resumat pe cît se poate de just în pasagiul citat, eri, în cronica mea, atmosferă din care luăm părerile noastre în chestiile de credinţe, ca să nu mai revenim.

Aş voi azi să caut a arăta cea ce am relevat eri, că mulţi din cei ce se proclamă atei, nu sunt de loc şi că nu e aşa de uşor a fi liber de ori-ce constrincţie religioasă. Ateul desăvîrşit şi consecvent cu el e un monstru; el nu poate exista, o spune singur d. Dantec *), care e un ateist concesionist, căci face unele concesiuni religiosităţei, credinţei. Pentru un ateu nu există principii, el judecă aşa : Conştinţa mea morală e resumatul ereditar al necesităţilor sociale pe cari le-au indurat străbunii mei; la fie-care epocă au fost legi cărora s'au supus generaţiile anterioare mie, unele din acestea au durat puţin şi n'au lăsat urme în ereditatea mea ; altele s'au conservat mai mult şi au imprimat în ereditatea rasei mele trăsături puternice. Aceste trăsături pe cari le găsesc formează conştiinţa mea morală. E probabil că în mine, au rămas cîte-va caractere fundamentale, cîte-va principii cari formează fondul meu moral şi pe cari nu le pot lepăda. Dar aceste principii trebuesc să dispară—eu nu mă pot conduce de cît după legile umane".

„Ori dacă ereditatea nu mi-a întipărit nişte caractere fundamentale legilor vremei în care trăesc, eu nu trebue să caut a mă înfrîna ci să las liber curs tuturor înclinărilor mele. Numai aşa pot fi consecvent cu mine, ca ateu. Conştiinţa morală fiind un stăpân absolut trebue să te supui ei cu riziculdeafi nemulţumit. Aceasta ţi s'ar cere dacă ai fi, fiind ateu, un om cinstit, altfel conştiinţa ta morală n'ar corespunde cu morala care dăinueşte în epoca ta".

„Ateu fiind, nu crezi în personalitatea ta şi nici în individualitatea ta, te consideri ca o succesiune a unui mecanism, unit unul în altul, de o legătură ereditară şi subordonat condiţiilor împrejmuitoare". Ne având personalitate ateistul nu îşi acordă nici un drept în potriva acelor cari se crede indivizi. El nu îşi acordă nici un drept, e just, dar conştiinţa lui morală îi impune datorii şi ordinele conştiinţei nu se discută cu mintea.

Astfel ateul are o conştiinţă morală care nu îi serveşte de cît în potriva lui, căci e împrejmuit de oameni cari se cred liberi şi responsabili. O societate de atei n'ar putea vedea nici un conflict între ei ; ea ar fi asămuitoare unei societăţi de călugări credincioşi ; extremităţile se ciocnesc.

Anarchiştii cari se proclamă atei, nu sunt în fond, căci cum ar putea s'atribue o valoare absolută pincipiului justiţiei in numele căreia ei lucrează ? Nefiind D-zeu, justiţia nu e de cît un rest atavic ca şi bunătatea şi logica. Ateistul consecvent cu ateismul său e un suflet desarmat în lupta universală. El n'are nici o ţintă, nici dorinţi, nici un interes. La ce jertfele, luptele, străduinţele, bucuriile, iubirea ? O durere nesuportabilă trebue să îndemne pe ateu să se sinucidă, un ateu nu poate trăi decît fericit.

Un adevărat ateu nu poate trăi într'o societate. Probabil că oamenii sălbateci cei mai depărtaţi în scara noastră ascendentă au trăit singuri, cum trăeşte tigrul, pantera. Atunci au putut fi atei, oamenii. Odată ce omul a devenit sociabil—el a fost nevoit s'admită o putere diriguitoare a intereselor sale. Această putere

*) L'Atheism par Felix le Dantec. E. Flammarion. Paris.

a trecut prin o mulţime de chipuri,—de la o peatră şi animal a politeiştilor la idea mai multor zei, apoi a unui D-zeu absolut, spre a ajunge la idea de solidaritate, Justiţie, cari formează astă-zi după religiile politeiste şi moneteiste, religiile nouilor biserici, ale socialismului şi anarhismului, cari sunt în ordinul moral, religii ca şi toate celel'alte.

Ateul nu poate trăi într'o societate, atât timp cât va avea datorii către ai săi, familia lui, către cunoscuţii lui. Un ateu care ar fi capabil de a renunţa la datoriile sale faţă de lume, ar trebui să se sinucidă.

D. Dantec care se crede ateist recunoaşte însă: „Sunt foarte mulţumit că pe lîngă ateismul meu logic am şi o conştiinţă morală resultând din o cantitate de erori străbune şi cari îmi dictează conduita mea în cazurile în care judecata mea m'ar lăsa să mă înec."

Ateistul perfect nu există. Religioşi avem o mulţime şi toţi acei ce fac gălăgie că sunt atei sunt în fond oameni lipsiţi de acele erori străbune care le dictează conduita în viaţa conştiinţa morale şi cari voesc să mascheze această lipsă, proclamându-se atei. In fond din acele erori străbune le-a rămas o cantitate enormă de absurdităţi şi credinţe cari îi fac în momentele de grea cumpănă a vieţei mai credincioşi de cît pe o babă.

Atât timp cît viaţa le pare bună şi fericită ei n'au nevoie de nici un ideal, de nici o credinţă, sunt ireligioşi—în ziua însă de încercare văd că viaţa cere şi datorii şi jertfe de împlinit şi atunci filosofia lor nu le mai ajunge, ei recurg la erorile trecute.

Morala aceasta utilitară pe care şi-au creat'o oamenii e şi la noi foarte răspîndită, iar lipsa unui ideal moral şi social e nenorocirea noastră şi cauza anarhiei care domnează spiritele. Religia creştină nu mai poate da unui sfert din ţeară nimic, iar cele lalte trei sferturi sunt potiteiste, fetişiste, dar nu sunt încă ajunse nici măcar la gradul unei religii creştineşti.

Pătura superioară a ţărei noastre nu are nici o credinţă în vr'o religie, dar nici în un alt ideal care ar satisface acea conştiinţă morală pe care Le Dantec o socoteşte ca resultantă a erorilor străbune. Avînd un gol imens în suflet ea se găseşte ateă dar în fond nu este de cît o generaţie blazată, care în momentele de nevoi, revine la un misticism păgîn sau la o practică religioasă absurdă. Preoţii ar putea să ne spuie multe de ultimele momente ale muribunzilor noştrii, cari apelează cu fervenţă la biserică—pe cînd toată viaţa au neglijat credinţa; iar societăţile de spiritism număra multe personalităţi de seamă cari găsesc în spiritism o satisfacere a idealului lor.

O ţărănime poleteistă, o pătură cultă blazată, iată ce avem, dar nu ateişti. Pentru cea dintăi ar fi de dorit ca să fie adusă la creştinism, iar pentru a doua e necesar un ideal — creştinismul cu dogmatismul său nu ştiu de mai poate satisface pătura cultă a noastră. Iar de ateism să nu mai vorbim.

Dr. I. Duscian

Inmormîntarea lui C. Leonardescu

— Discursul d-lui Z. Petrovici —

La înmormîntarea mult regretatului profesor universitar C. Leonardescu, d. Z. Petrovici, conferenţiar universitar, a pronunţat următorul discurs funebru:

Intristată Adunare!

Cu moartea lui Constantin Leonardescu, pe lîngă lovitura dată familiei sale—lovitură pentru care nu există cuvînt s-o aline şi meşteşug ca să o amăgească—au mai fost lovite încă trei lucruri: Ştiinţa romînească, şcoala romînească şi oraşul Iaşi. Să-mi fie îngăduit ca în cuvinte nu mai multe decît permit împrejurarea, dar nici mai puţine decît se cuvin şi trebuesc, să schiţez modul în care Leonardescu a ştiut să se comporte în calitatea sa de om de ştiinţă, în calitatea sa de profesor şi în însuşirea sa de cetăţean al acestui oraş.

In momentul cînd Leonardescu îşi începea cariera sa ştiinţifică, starea ştiinţei în ţara noastră şi mai ales a ştiinţei sale era cu totul alta de cum este astăzi şi cu deosebire de cum are să fie mîni. Şi cînd starea ştiinţei este alta şi datoria omului de ştiinţă este alta.

Dacă astăzi se poate permite, ba chiar se poate pretinde omului de ştiinţă să sporească ştiinţa prin munca şi reflecţiile sale, să o transmită altora mai mărită decît a primit'o de la alţii el, atunci, în acea vreme omul de ştiinţă avea altă datorie, anume ca să răspîndească în ţara noastră şi prin limba noastră, acele elemente fundamentale ale ştiinţei, care dacă erau familiare aiurea, erau aproape necunoscute la noi. Şi mă gîndesc ce luptă trebue să se fi petrecut în sufletul multor tineri, instruiţi de atuncea care simţiau nevoia de a duce gîndul altora mai departe, de a scrie mai multe decît citiseră din cărţi şi care totuşi şi-au dat seama, că în ţara noastră, în acea vreme nu era locul lucrărilor originale ci aveau datoria să lucreze la o operă mai obscură şi mai nerăsplătită aceia de a creia atmosfera necesară care să facă cu putinţă, ivirea şi înflorirea cercetărilor originale a învăţaţilor de mai tîrziu.

In această stare de lucruri şi faţă de această cerinţă a vremei, Leonardescu ne apare ca un element de mare utilitate, iar munca lui o muncă însemnată. Din toate studiile şi articolele sale, se vede că în totdeauna era bine informat şi mereu la curent cu tot ce se scrisese aiurea mai de seamă în ştiinţa ramurei lui. Şi cum filozofia, dintre toate ştiinţele este aceia în care afirmările nediscutate aproape nu au loc, lucrările sale se mai disting şi printr'o selecţie sigură a ipotezelor probabile de ipotezele fantastice, printr'o dreaptă alegere a grâului părerilor juste de neghina ideilor false. In acelaş timp Leonardescu era un partizan hotărît al metodii ştiinţifice în Filosofie şi al Filosofiei pozitive—în cel mai larg înţeles al cuvântului—în care vedea cu dreptate forma Filosofiei viitoare. Cu aceste însuşiri Leonardescu n'a putut de cît să corespundă nevoilor vremei sale şi să o servească aşa cum trebuia. Nici unul care va scrie vre-odată istoria mişcării filosofice în ţara noastră, nu va putea să treacă peste numele lui Leonardescu fără să-şi condamne scrierea la superficialitate!

Dar în afară de omul de ştiinţă în Leonardescu mai era şi profesorul. Ca profesor era de o punctualitate ostăşească. Şi-a dat seama că pentru a fi un profesor adevărat nu e destul să fii un om de ştiinţă bun, după cum pentru a fi un soldat adevărat nu e destul sa fii un trăgaciu bun, ci se mai cere pe deasupra să te afli totdeauna la post, de sentinelă, la toată ceasurile hotărâte.

Punctualitatea sa a putut şi poate sluji ca pildă tuturora.

Dar cu moartea lui Leonardescu mai pierde şi Iaşul pe unul din hotărîţii săi sprijinitori.

Şi între un sprijinitor al Iaşului, şi sprijinitorii ori-cărui alt oraş cată să facem o deosebire. Iaşul cere mai mult de la dânşii şi ca muncă şi ca dragoste pentru el. Iaşul este un oraş care fiind că a fost odată mare are datoria ca să rămâie întotdeauna mare. Dacă a fost cândva mare printr'un concurs de împrejurări propice, trebueşte să rămînă mare chiar dacă împrejurările 's schimbate prin străduinţă şi prin trudă. Şi în măsura în care reuşeşte să rămâie mare prin propria sa silinţă, atunci cînd împrejurările nu-l mai ajută, dovedeşte că a fost vrednic să fie mare atunci când împrejurarea îi era în ajutor. Pentru aceasta Iaşul are trebuinţă de o dragoste nemărginită şi o muncă titanică din partea cetăţenilor săi. Leonardescu iubea cu pasiune Iaşul cu toate că nu era originar de aci. Îmi amintesc în iarna trecută, atunci când locuiam aicea numai de cîteva săptămîni cu cît foc căuta să-mi arate, într'o zi, diferitele frumuseţi şi podoabe ale târgului şi cum căuta să mă convingă că mă aflu într'un loc care trebueşte iubit şi preţuit fără măsură, pentru farmecul şi comorile sale.

Parcă-l văd întinzîndu-şi mîna cu dragoste şi înduioşare spre centura de dealuri înconjurătoare, cu cununa lor de biserici, şi de mânăstiri. Şi parcă tot cu grija în suflet că n'am să admir cît ar fi vrut dânsul şi n'am să preţuesc atîta cât dorea, toate acele lucruri care cuprindeau o parte aşa de largă a inimei sale, îi aud şi astăzi glasul cu care mi-a adăogat: „Acuma nu e nimica, să vezi la primăvară.... la primăvară cît este de frumos...."

Aşa simţia dînsul despre Iaşi, aşa vorbea de Iaşi celui mai nou Ieşan din cercul cunoştinţelor sale, celui mai tânăr dintre colegii sei, care a fost dat şi să fie şi cel din urmă coleg pe care l'a avut, şi faţă de care a rămas cu o dorinţă neîndeplinită. Cu puţine zile înainte de a pleca în locul de unde trebuia să ne revie în această formă înfiorătoare, întâlnindu-mă mi-a spus: «Imi pare rău că în tot decursul anului trecut n'am putut să te ascult la nici o disertaţie publică. Dar să ştii că la prima disertaţie, la prima vorbire publică care o vei ţinea n'am să lipsesc"! Dar planurile noastre, soarta în ale cărei mîni sîntem, pe cîte-va le realisează, pe cele mai multe nu le realisează, iar pe cîteva le realisează în mod îngrozitor.

In adevăr la prima mea vorbire publică, dela acel moment, Leonardescu nu lipseşte. Nu lipseşte—însă nu poate să mă asculte! Subiectul vorbirei este despre dînsul—aşa cum dată fiind profesiunea mea, puteam să mă aştept ori când să vorbesc—însă cu sfişietoarea nevoe de a începe cuvîntarea cu funebrele cuvinte „Intristată adunare" şi de-a sfîrşi cu acele vorbe care singure mai stau în puterea noastră, şi care cuprind toată resemnarea nimicniciei noastre, cuvintele care în gînd le îngînaţi cu toţii: „Fie-i ţărâna uşoară!

Litere-Ştiinţe-Arte

O problemă sau cel puţin o curiozitate literară demnă de studiat ar fi producţiunile literare sau literatura producţiunilor... funebre ale candidaţilor la sinucidere. M'au izbit faarte de multe ori fenomene în adevăr surprinzătoare că oameni care în viaţa lor n'ar fi putut produce un rînd de compoziţie corectă, o frază mişcătoare, frumoasă, au lăsat pe urma lor pagini admirabile conţinute în scrisori de despărţire găsite prin buzunări după ce s'au sinucis.

S'ar zice că momentul hotărîtor cu forţa celei mai mari descărcări nervoase posibile inspiră accente de o sinceritate unica şi în acelaş timp de o unică putere emoţionantă. Se'nţelege paginile cele mai sublime sunt cele nescrise de feliu ca în cazul nenorocitei Zenobia care prefera să moară cu un gest de suveran dispreţ, ne lăsînd nici un rînd scris, nici un semn de regret, nici o urmă de „rămas bun".

Dar vorbim de paginile scrise. Iată, de exemplu, cazul nenorocitului Ghiulea. Scrisoarea lui e o bucată de mişcătoare frază literară, care, în viaţă, nimeni nu l'ar fi crezut capabil şi cu drept cuvînt. Citez o singură frază pentru a invedera cele afirmate.

„...Intr'un tîrziu m'am despărţit de ea şi am plecat aşa în nèştire pe cîmpul larg şi liniştit şi am rîs şi am plîns de fericire, dar mi-a încolţit şi în piept un dor de linişte eternă şi mă simt totuşi vesel; aş vrea să mor şi totuşi rîd de moarte dar vezi c'aşa e bine să mori, că nu ştiu cum însă îmi pare o fericire de mult visată... mi-i dor de o linişte, de o linişte eternă, fără dureri, fără plăceri!"

*

Din New-York se comunică moartea lui Richard Mansfield cel mai celebru dintre toţi actorii americani şi socotit, în lumea anglo-japonă, ca un rival al lui Irving. Era englez de origine şi debutase ca pictor, apoi s'a dus în Statele Unite să facă negoţ. Nereuşind a revenit la Londra să înveţe cîntul, după care—mai apoi—îşi găsi cariera în comedie, tot în Statele Unite.

*

Teatrul londonez Drury Lane va da la 12 Septemvre o premieră cu mare spectacol: „Păcatele societăţii" de Cécil Ralaigh şi Henri Hamilton. Vor apare pe scenă cai de...cursă, cîni şezînd la un bogat ospăţ, servit tot de animale, în timp ce se vor vedea cerşetori vagabonzi topindu-se de foame.

STRUNA ZILEI

HRANA LOR.....

La rîndul ei *L'Independanee* publică cu entuziasm ştirea că *peştii s'au înmulţit şi au scăzut în preţ.*

Cînd aşa o noutate
In gazeta *lor* citesc,
Babele învoioşate.
Par'că mai... întineresc.

Informaţii

Cu începere de Luni vom publica în foiletonul ziarului nostru o prea frumoasă nuvelă: Nenorocita glorie! *a romancierului rus, Potapenko, asupra căreia atragem deosebita atenţie a cetitorilor noştri..*

—

Pentru concursul de burse de la şcoala normală s'au înscris 130 candidaţi pentru clasa I şi numai 14 candidaţi pentru clasa IV, ştiut fiind că după noul reglement se pot primi direct în clasa IV elevii cu 3 şi 4 clase de gimnaziu şi cu vrîsta de 16 ani cel puţin.

Puţinătatea înscrişilor la bursele dela şcolile normale, faţă cu aglomerarea de la Seminar e o notă a timpului. Sătenii preferă a da copiii la Seminar şi nu la şcoala Normală. De ce? Cei mai mulţi zic că preotul trăeşte mai bine şi munceşte mai uşor, pe cînd învăţătorii muncesc din greu şi le vine locul unde se întîmplă.

Să nu se petreacă şi la şcolile normale de învăţători ceea ce a fost într'o vreme la şcolile militare. Mai ales de cînd bieţii învăţători se mai iau şi după gărgăunii celor mari, sufăr şi închisoare, le piere gustul pentru învăţătorat.

—

Paraclisul care exista în fostul ospiciu de alienaţi Golia, a fost desfiinţat.

Frumoasa catapiteazmă a paraclisului va fi dusă la biserica de la Aroneanu, ale cărei lucrări de restaurare sunt aproape terminate.

—

Mâine se deschide la Bacău, obicinuitul iarmaroc şi târg de vite, ce se ţine în fie-care an cu ocazia sărbătoarei „Tărea Capului Sf-lui Ioan".

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, după ce a inspectat Mănăstirile din Eparchia Sa, a plecat alaltă-eri în Capitală.

Inaltul Prelat se va reîntoarce zilele acestea în localitate.

—

Astă-zi s'au început înscrierile la şcoalele primare din localitate, care vor dura până la 1 Septembrie.

—

Mîine are loc alegerea delegaţilor alegătorilor cu vot indirect, în vederea alegerilor judeţiene.

Alegerea se va face în două localuri: la primărie şi la şcoala Adamachi.

—

Azi dimineaţă la orele 9 s'a oficiat la cimitirul „Eternitatea" un parastas de 40 de zile pentru regretatul Econom Stavrofor Ioan Vasiliu, fost profesor.

—

Astă-zi s'a deschis activitatea „Teatrului Naţional". D. Buicliu a luat cuvântul îndemnînd pe artişti de a căuta prin ei însăşi a se impune şi prin mijloacele lor a face totul, şi s'arate că nu au nevoe de o direcţie străină. D. Buicliu a spus că va căuta să păstreze ca directori pe d. Cârjă şi P. Alexandrescu atât timp cît aceştia vor arăta că ştiu să conducă teatrul—imediat însă cînd se vor abate de la datoriile lor, va fi nevoit să recurgă la o nouă direcţie străină.

Repetiţiile vor începe cu piesa *La plus faible*, traducere de d-na dr. Bogdan.

Pînă în present nu a fost fixată piesa cu care se va deschide stagiunea teatrală —totuşi se crede că se va alege o piesă românească şi se va da preferinţa: Răsvan şi Vidra a lui B. P. Hajdeu.

—

Ni se aduce la cunoştinţă că acei dintre comercianţi care nu uzează de tradiţionalul bacşiş, întîmpină mari dificultăţi la descărcatul mărfurilor, în magazia gărei.

Atragem atenţiunea celor în drept spre a lua măsuri de îndreptare.

—

Jouia viitoare fiind aniversarea luărei „Griviţei", se va oficia cu o deosebită solemnitate, un Te-Deum la Mitropolie.

Vor asista representanţii autorităţilor civile şi militare, precum şi reprezentanţii puterilor străine din localitate.

Trupele vor da onorurile cuvenite, iar seara va fi retragerea cu torţe.

—

D. G. Cîmpineanu institutor şi director al şcoalei primare No. 5 din Capitală, a fost permutat în interesul învăţămîntului" ca institutor la şcoala No. 17 din marginea oraşului.

„Interesul învăţămîntului" nu însemnează alt ceva după dicţionarul d-nului Haret, decît persecuţia politică, căci institutorul permutat, şi căruia cu chipul acesta în mod indirect i s'a luat şi direcţia şcoalei, a avut curagiul să desaprobe actul anarchic de la 3 Iulie, şi să se înscrie la congresul corpului didactic.

—

La Camera de comerţ au sosit brevetele de distincţiunile onorifice oferite de de M. S. Regele membrilor Camerei, cu ocazia expoziţiei naţionale.

—

Un afiş mare anunţă pentru Duminică 9 Septembrie, la Coloseul Regal (Circul Sidoli), frumoasa comedie *Zézé*.

Această piesă localizată sub titlul de „Zozo", s'a jucat de peste 30 ori consecutiv pe scena grădinei „Ambasadori" din Capitală, obţinînd un mare succes.

Piesa e plină de „picanterii", pentru care fapt d-şoarele nu vor putea lua parte. Ea cuprinde multe cuplete de actualitate, între care: „Zézé la Copou",—cupletele automobilului,—Zézé în politică, etc. etc.

Biletele sunt depuse la agenţia „Thalia" (Th. Maximovici).

—

Eri a fost adus la parchet, Gheorghe Tataru din comuna Poeni, care a maltratat atât de grav pe soţia sa, în cât aceasta a doua zi a încetat din viaţă.

Acest individ mai are încă o crimă la activul său.

—

Astă-zi a sosit numirea studentului Chirica în postul de copist la serviciul judeţean, în locul d-lui Culiano.

—

Comisiunea pentru examinarea candidaţilor la bursele vacante de la şcoala normală „Vasile Lupu" se compune din d-nii C. Meisner, preşedinte, Mitru şi Gr. Gheorghiu, profesori la Seminnr.

Cum însă reglementul e precis că preşedintele comisiunei de drept e directorul şcoalei normale, d. C. Meisner a avut prilejul să atragă atenţiunea directorului învăţămîntului primar din minister că conf. art... al.. din regulamentul de ocuparea burselor la şcoalele normale numirea nu e *legală*.

Probabil că d. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar va înghiţi hapul şi va aplica legea şi regulamentul pentru a complace şefului său.

DIVERSE

— In comuna Aroneanu s'a ivit de cîte-va zile epidemia de scarlatină.

— Jandarmii rurali au arestat pe un anume Costache Roşioru, care vagabonda prin sate.

Se crede a fi un escroc.

— Necunoscuţi făcători de rele s'au introdus prin spargere în locuinţa lui Gheorghe Anastasiu din Prisacani, furîndu-i mai multe juvaeruri.

— Mâine va fi expulzat prin punctul Burdujeni, Wilhelm Petz, autorul unei crime săvârşite la Lemberg, care se refugiase la noi în ţară.

Clerul sătesc

Pentru îndreptarea stărei materiale, sanitare şi mai ales morale, este nevoe ca preoţii de la sate să fie la înălţimea misiunei lor.

Care-i datoria unui preot? Intâiu învăţarea şi apoi săvîrşirea celor sfinte, căci Sf. Scriptură zice: „Mergînd învăţaţi toate popoarele, botezîndu-le etc". Au datoria de a sfătui şi a mustra la nevoie, căci nu în zădar poartă plăcutul şi dulcele nume de părinte cu care îl numesc enoriaşii săi. Cum trebue să fie preotul ne arată destul de învederat canoanele bisericeşti şi liturghierul ce trebue să fie nu numai în mînă ci şi în suflet. Cum să prezintă în general clerul sătesc? Adevărul e usturător, dar ca preoţi trebuie să spunem adevărul în toată golăciunea, căci dacă vom recunoaşte boala de care suferim, apoi vom putea găsi cu uşurinţă leacul. Iar dacă vom încerca să ne înşelăm pe noi înşine, dacă vom trîmbiţa că toate merg bine, că plîngerile ce se ridică contra-ne sînt în totul neîntemeiate, apoi vom rămînea suferinzi şi despre leac nici nu se va putea vorbi. Nu trebue numai să ne lăudăm, ci să ne arătăm noi înşine scăderile.

O parte din preoţi fie cu ori ce grad de cultură, nici serviciul divin la Biserică nu-l fac regulat. O altă parte chiar de-l fac regulat îl fac de mîntuială şi în fugă. Unii nu se duc la cererea săteanului până nu se tocmesc şi primesc plata înainte. Alţii se ocupă cu agricultura întinsă pe sub mînă şi cu comerţul. Aceştia au întâi grija intereselor materiale şi lasă Biserica cu sărvirea şi datoria preoţiei în popor pe planul al 2-lea. La aceşti preoţi bisericele sunt goale la serbători de credincioşi, n'au nici o influenţă în popor, ba unii au şi procese cu poporănii lor fiind-că nu-şi caută de serviciu. Iubirea poporănilor pentru preoţii aceştia e foarte mică. Sunt o parte din preoţi, ce slujesc regulat, cu pietate şi cu dragostea proprie a apostolilor, să duc la cererea enoriaşului imediat, nu să tocmesc şi să mulţămesc cu cît li să dă, să ocupă numai de preoţie şi lasă gospodăria pe planul al doilea. La aceşti preoţi bisericele sunt pline de credincioşi, trăesc bine cu enoriaşii, sunt iubiţi şi au influenţă între ei. Bazaţi pe această iubire şi avînd şi purtare morală pot să facă foarte mult între săteni.

Despre majoritatea preoţilor să poate zice că nu predică, sunt prea puţine excepţii şi trebue să se dea o deosebită onoare excepţiilor. In celelalte biserici de altă confesiune se predică mult şi se combat de pe anvon ralele. La noi, în majoritate, dacă nu în totalitatea Bisericelor, anvonul tace. Redactorul revistei „Viitorul", d. profesor V. Oiaga, a arătat că numai prin învaţarea şi educarea creştinilor preoţii îş pot îndeplini menirea în sînul societăţii romîneşti. Ca duhovnici, preoţii au o armă foarte puternică pentru îndreptarea morală a sătenilor căci sunt ascultaţi, dar n'a adus până acum rezultate bune, căci nu au ştiut cu toţii a să folosi bine şi cu folos de ea, aşă că după cum am arătat la starea morală, săteanul stă destul de rău moralmente. Nici altfel influenţa preoţilor în spre bine nu se vede în multe părţi, căci superstiţiile sunt în floare. Unii preoţi din interese materiale nu le combat cu tărie. Pentru a face pe ţărani să le dea clăci la ogoare, nu combat sărbătorile păgîneşti, ca să nu'şi piardă bună-voinţa ţaranilor şi obişnuinţa.

Dacă ţăranii stau rău moraliceşte cu toţii aruncă vina asupra preoţilor. Suntem şi am fost acuzaţi pînă şi profesori universitari. E de ajuns. să cetim desbaterile congresului ştiinţilor sociale din timpul expoziţiunei şi ne vom încredinţa că omeni foarte sus puşi cer de la noi să moralizăm pe ţăran. Vinovaţi vom fi şi noi preoţii, dar cade vina şi asupra conducătorilor, ce s'a îngrijit prea puţin de clerul de sat şi nevoile lui. Nu s'a căutat în deajuns a să abate deasupra capului preotului grijele materiale spre a-l abate de la alte ocupaţii nepotrivtie cu preoţia. In mod fatal preotul a căutat afara de Biserică mijloacele susţinnrei sale şi a familiei şi a lăsat preoţia pe planul al doilea. Trebue să se gîndească la propăşirea materială şi culturală a clerului. Trebue să i se ceară a se ocupa de preoţie şi să lucreze cu folos pentru regenerarea materială a sătenilor. Cei harnici să fie răsplătiţi, cei neglijenţi pedepsiţi.

Ioan A. Parfenie-Preot.

Cronica socială

Reforme penitenciare.—In multe lucruri suntem încă înapoiaţi. Ceia ce în alte părţi s'a făcut de mai bine 40 de ani, la noi încă nimeni nu se g.ndeşte a aduce o îndreptare. Intre altele în potriva criminalităţei care pe zi ce trece ia proporţii uimitoare, nu se ia nici o măsură preventivă. D. C. Rădulescu sub directorul serviciului închisorilor, propune cîte-va îndreptări în regimul de azi al închisorilor şi al pedepselor, fiind convins că vor aduce o diminuare în criminalitatea ţărei. In primul rînd d. Rădulescu e partisanul transferărei serviciului închisorilor la ministerul de justiţie pe cînd azi el aparţine ministerului de interne şi cere ca personalul diriginte al penitenciarelor să fie un personal specialist în ştiinţa dreptului şi al criminalogiei şi care ar trebui să fie asimilat magistraturei şi supus aceleaşi selecţiuni şi avansări. Pe de altă parte administraţia închisorilor e azi diriguită de două reglemente diferite, o anomalie care favorizează criminalitatea şi în special recidiva şi d. Rădulescu cere unificarea tuturor închisorilor cu închisorile prventive sub o singură direcţie.

Ar trebui de asemeni să ne punem în concordanţă cu ştiinţa şi doctrina penitenciară şi criminalogică care reclamă instituirea regimului celular, izolarea deţinuţilor fiind cel mai bun mijloc de amendament moral şi de luptă anti-criminală. D. Rădulescu cere reconstruirea tuturor închisorilor sistem celular precum şi organizarea militară a unei garde de închisori—sistemul de azi al pazei închisorilor de către soldaţi e rău, costisitor şi periculos pentru disciplina închisorilor.

Cu mărirea crescîndă a marei criminalităţi şi deci faţă cu marele număr de condamnaţi la muncă silnică, d. Rădulescu propune întrebuinţarea condamnaţilor la lucrări grele, construcţi de drumuri, plantaţii de vii, uscarea băeţilor, cum se practică în nordul Germaniei şi în Franţa.

Spre a combate recidiva şi spre a introduce şi în legislaţia noastră spiritul de umanitate care animează pe criminaliştii moderni, pentru care pedeapsa a perdut din caracterul ei de represiune, fiind complect individualisată sub-directorul închisorilor, propune sistemul *liberărei condiţionale* de care ar beneficia condamnaţii cari au avut o conduită bună după ce au săvîrşit jumatate din pedeapsa lor; precum şi legea lui Berenger a suspensiunei primei condămnări în cazurile de mică criminalitate. Aceste două legi afară de ţinta lor umanitară şi criminologică, sunt un puternic stimulent al îndreptărei morale, căci la o nouă condamnare, condamnatul va trebui să facă şi prima şi cea de a doua pedeapsă.

D. Rădulescu e de asemeni partizanul reabilităţii de drept pentru condamnaţii liberaţi şi cari într'un timp de 5—10 ani s'au arătat oameni de treabă. Liberatul poate intra în rîndurile societăţei şi a redeveni un om trebuincios ei.

Cîte din aceste reforme vor fi introduse vom vedea!

*

Cît cheltueşte Franţa pentru Universităţi?—Exact trei-spre-zece milioane opt sute de mii de franci. Sunt 16 universităţi în Franţa şi au avut în 1906, 36,670 studenţi cu 800 de profesori. Numărul studenţilor s'a mărit cu zece mii în ultimii 10 ani. Cifra nu e tocmai mare a cheltuelilor pentru şcolile superioare, cînd se ştie că bugetul răsboiului e de un miliard aproape!

*

Capitalurile angajate în industria petrolului romîn:

Capital	german	74.000.000 lei
„	francez	31.000.000 „
„	olandez	22.000.000 „
„	romîn	16.000.000 „
„	italian	15.000.000 „
„	belgian	5.000.000 „
„	englez	3.000.000 „
„	altor ţări	6.500.000 „
	Total	185.000.000 lei

Ultime informaţii

Ni se spune că imediat după alegerile judeţene, doi din actualii inspectori comunali vor fi sacrificaţi.

Unul va fi transferat într'un judeţ din Muntenia, iar cel-lalt lasat pe din afară.

Ştiri confidenţiale aduc vestea că în mai multe parţi din judeţul Suceava se observă o vie nelinişte.

Ţăranii continuă de a ameninţa şi nu numai că nu vor să plătească dările, dar nici nu permit perceptorilor de a calca pe la locuinţele lor.

Faptul a fost adus la cunoştinţa ministerului de interne.

Eri şi astă-zi au fost citaţi la parchet mai mulţi vecini ai lui Grigore Telencu, din strada Mahu, care a omorît pe soldatul Popescu, luîndu-li-se cunoştinţa ce o au în această chestie.

După cît ştim afacerea e mult mai complicată de cum se credea.

Cercetările continuă a fi făcute de d. prim-procuror M. Ghinea-Ionescu.

Sinuciderea lui Ghiulea.—Complectăm astă-zi cu cîte-va amănunte, ştirea relativă la groaznica sinucidere a tînărului Ghiulea.

Scrisorile pe care le-am publicat în numărul de eri, tînărul Ghiulea le-a scris în cofetăria Alexiadis din Piaţa Unirea, cu puţin timp înainte de a pleca la Nicolina.

In cofetărie se aflau mulţi prieteni de ai lui şi el a căutat să se eschiveze de ei, retrăgîndu-se la o masă din fund.

In drumul spre Nicolina, în tranvai el a scos scrisoarea ce o adresase prietenului său D. Popovici, a recitit'o şi a scris pe ea: „celui mai bun prieten al meu D. Popovici str. Speranţă".

Tînăra artistă Roza, pentru care Ghiulea şi-a sacrificat viaţa, a aflat de nenorocirea a c e a s t a iabia eri după amiază. Ea a rămas foarte impresionată, cu atît mai mult cu cît după cum spune ea, n'a stat de vorbă cu Ghiulea de cît o singură dată şi atunci foarte puţin.

Din cauza torenţialei ploi ce a căzut aseară, trenul de Paşcani ce soseşte de obiceiu la 10 şi 55, a sosit cu o întîrziere de 70 de minute, iar azi diminiaţă trenul de Bucureşti a sosit cu o întîrziere de 35 de minute.

Ministerul lucrărilor publice a acordat o reducere de 75 la sută pe c. f. r. membrilor Camerilor de meserii, care vor lua parte la congresul tuturor Camerilor de meserii din ţară, ce va avea loc în zilele de 15 şi 16 Septembrie la Iaşi.

Consiliul de războiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţă Marţi 28 August a. c., cînd va judeca cîte-va procese de desertare.

La informaţia dată că d. T. Burada a fost decorat cu ordinul Steaua Romîniei din eroare s'a pus în gradul de cavaler.

D-sa cu ord. No. 3748 *încă din 20 Februarie 1907*, a fost decorat cu Steaua Romîniei în gradul de *ofiţer*.

Am anunţat că o medalie comemorativă a fost bătută în amintirea luărei Griviţei în 1877.

Medalia e foarte bine răuşită, mult mai bine de cît monedele bătute cu ocazia jubileului. Pe o parte sunt în efigie figurile împăratului Alexandru al II-lea şi a regelui nostru cu Inscripţia:

† Alexander II Russorum imperator. Carolus I Rex Romaniae.

Pe partea opusă e scris:

„In amintirea luărei Griviţei şi a eliberărei Bulgariei". Această inscripţie se repetă şi în ruseşte şi în bulgăreşte.

Din Tîrgul Ocna.—La 25 August curent urmează să se întrunească comitetul partidului conservator local. Cu această ocazie, se va stabili măsurile şi planul de luptă pentru viitoarele alegeri comunale ce vor avea loc la 9 Septembrie a. c.—Dat fiind că această grupare cuprinde tot ce Tîrgul-Ocna are mai cult şi luminat avînd în frunte pe Mihai Pastia, fostul primar conservator, care se bucură de toate simpatiile locuitorilor, reuşita listei conservatoare este asigurată.

In adevăr fostul consiliu comunal conservator se presintă înaintea alegătorilor cu un cîmp vast de activitate şi îmbunătăţiri ce a efectuat în timpul scurtei sale administraţiuni însănătoşind şi înfrumuseţînd oraşul, reparînd biserici, şcoli, pavînd şi lărgind străzile pînă atunci impracticabile şi murdare prin băltile de apă stagnante, iluminînd oraşul cu lămpi „Kitson" şi aducînd multe îmbunătăţiri la băile „Nastasachi" depeste Vale unde a aşezat o maşină pentru încălzirea băilor cu vapor şi nu cu petre sistem rudimentar cum fusese pînă acuma. In schimb însă liberalii locali care se compun numai din transfugi dela un partid la altul şi care au pretenţiunea şi dorinţa a înhăţa bugetul comunei nu au făcut „absolut nimica" pentru comună şi locuitorii nu se pot aştepta la ce-va bun dela dînşii. Liberalii localnici se află în ceartă disputîndu-şi dreptul care de care să pună mîna pe primărie; de oarece fostul primar liberal şi şef al grupărei partidului din localitate Th. Talianu a fost înlăturat prin politica d-lui Radu Porumbaru dela Bacău iar comisia interimară încredinţată unor oameni de mîna a treia cari nici nu au visat că vor conduce comisia interimară, şi acuma aceşti foşti discipuli ai d-lui Talianu aspiră din păcate a deveni şi edilii comunei Tărgu Ocna!

Pe ziua de astăzi la orele 11 din zi a fost convocat comitetul cercului didactic din Iaşi pentru a aviza la măsurile de luat în vederea congresului ce se va ţinea în Bucureşti în zilelele de 28—30 August.

In comitetul cercului iau parte: D-nele Alexandrina C. Praja, Maria Buţureanu; şi d-nii C. Meissner, Sol. Haliţa, I. Simionescu, Ştef. Popescu, Nic. Ionescu.

Cum din aceşti membri lipsesc 2, se va lua hotărîrea cu cei prezenţi. Se va hotărî dacă este util să se convoace întreg cercul. In acest caz Duminică la orele 4 din zi, vor fi convocaţi profesorii din Iaşi: primari, secundari şi superori pentru a discuta chestia participării la congresul didactic.

Astă-zi s'a început în localitate concursul pentru admiterea în azilul Elena Doamna.

Concursul se ţine la externatul secondar de fete.

Parchetul a fost înştiinţat că astănoapte pe la orele 12 şi jumatate 4 hoţi mascaţi şi inarmaţi cu ciomege, spărgînd o uşă a locuinţei d-lui Şmil Oivide din Podul Iloaia, au năvălit asupra acestuia, cerîndu-i bani.

Soţia lui Oivide şi copii, speriaţi au început să ţipe; hoţii văzîndu-se ameninţaţi de a fi prinşi au luat fuga, mulţumindu-se a lua numai cîte-va lucruri mici de prin casă.

Lîngă uşa care a fost spartă, s'a găsit un ciomag mare şi o pereche de cisme, pe care hoţii le-au scapat în fuga lor.

Parchetul a cerut secţiei de jandarmi din Podul-Iloaia să facă cercetări pentru aflarea hoţilor.

Cinci tineri licenţiaţi, din cei cu promisiunile de a fi plasaţi, s'au presentat azi dimineaţă acasă la d. P. Poni, spre a le lămuri situaţia.

Şi de data aceasta însă, ei nu s'au ales de cît cu o mare deziluzie, căci ca şi pănă aeum, la uşa de intrare au fost întimpinaţi cu obicinuita formulă: „d. Poni nu e acasă"!

D. D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului a înaintat astă-zi un raport ministerului cultelor asupra anchetei ce a făcut'o la şcoalele israelite din Podul Iloaia şi Tg. Frumos contra cărora se primiseră mai multe reclamaţii.

In lipsa de acasă a locuitorului Alex. Oprea Bîrsan, din satul Stănileşti, comuna Bivolari, nişte rău făcători au pus foc locuinţei sale.

Focul a distrus locuinţa şi mai multe coşere cu porumb.

*

De asemeni se comunică din Chişcăreni că astă-noapte un incendiu a distrus întreaga gospodărie a locuitorului Gheorghe Onu.

Casele distruse erau proprietatea d-lui Vasile Mureşanu.

Pagubele se urcă la 800 lei.

Cassa şcoalelor a aprobat arendarea, cu începere dela 1 Aprilie 1908, a următoarelor terenuri din judeţul nostru.

Terenul şcoalei din comuna Băiceni, cotuna Coasta-Măgurei, d-lui învăţător V. Buingiu, pe un period de 3 ani, cu o arendă anuală de 180 lei, plătibilă în 12 rate; terenul şcoalei din comuna Belceşti, învăţătorului I. Cososchi pe 5 ani cu 165 lei anual; şi terenul şcoalei din Ciurea d-lui D. Rotta, pe 3 ani, cu 120 lei anual.

De astă-zi a început să funcţioneze la prefectura de judeţ, un biurou al presei, unde reprezentanţii ziarelor găsesc informaţiile din judeţ.

Biuroul este îngrijit de d. E. Revent, funcţionar al prefecturei.

Cu începere de poimîne Luni orele de cancelarie la prefectura de judeţ vor fi de la 11 a. m. la 6. p. m.

D. Dimitrie Sachelarie învăţător la şcoala din comuna Ungureni, judeţul Botoşani, a cerut să fie transferat la şcoala din comuna Coarnele-Caprei, din judeţul nostru.

In urma demisiei d-lui Radu Demetrescu perceptor al circ. a II-a, d. controlor financiar Popescu a primit pe samă operaţiile acelei percepţii.

In locul d-lui Radu Demetrescu va fi numit d. Naiman Paraschivescu, care deja a şi fost recomandat.

Astă-zi după amiază s'a făcut înmormîntarea tînărului Ghiulea, care s'a sinucis, aruncîndu-se înaintea maşinei trenului, lîngă staţia Nicolina.

FANY FINKELŞTEIN
IOSEF ACKERMANN
Logodiţi
Iaşi August 1907

In permanenţă

MARE DEPOZIT DE

Uleiuri minerale pentru Maşini agricole

VALVOLINA PENTRU CILINDRE

Calităţi superioare, Preţurile fabricei

„Steaua Romînă"

Societate anonimă pentru Industria Petroleului

Depozitul pentru Iaşi:

In magazia de lîngă FABRICA DE TUTUN lîngă Gară

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 25 August

Moartea lui B. P. Hăjdău

Bucureşti.—Astă-zi la ora 12 şi 5 m. d. a. a încetat din viaţă, la castelul de la Câmpina, ilustrul B. P. Hăjdău.

Bolnavul s'a simţit rău de aseară; d-rul Rubin i-a dat ajutoarele indicate de ştiinţa medicală, dar toate au fost zadarnice.

Imediat ce s'a aflat despre acest lucru au plecat la Câmpina d-nii d-ri Istrati şi Iuliu Dragomirescu.

Corpul ilustrului decedat va fi adus în Capitală.

B. P. Hăjdău s'a născut în 1836 la Hotin în Basarabia dintr'o familie boerească curat moldovenească. Origina adevărată a familiei e probabil poloneză căci strămoşul lui, Tadeusz Hajdeu, a scris în limba leahă versuri de valoare. Studiile sale gimnaziale, Hăjdeu, le a făcut în Rusia cum şi pe cele universitare, la Charkow, unde a şi luat licenţa în drept. După ce a servit în regimentul de husari Radetzki a demisionat şi a venit în ţinutul Cahulului, ca judecător.

Desmoştenit de toate drepturile sale ereditare în Rusia el trece în România şi se stabileşte în Iaşi unde fondează ziarul *„România."*

In 1863 e numit membru istoric al comisiunei documentale din Bucureşti post pe care l'a ocupat puţină vreme; la 1867 a fost ales deputat în camera liberală.

La 1876 e numit directorul „Arhivei Statului" din Bucureşti, iar la 1878 profesor de filologie la universitatea din Bucureşti.

Filolog, istorician, filosof, poet şi dramaturg de talent el a lăsat în toate domeniile lucrări de valoare şi care poartă pecetea unei individualităţi de seamă.

Operile sale linguistice sunt: Principii de filologie comparativă (1875); Fragmente pentru istoria limbei romîne (1876) Bendoin de Constenay (1876) Geţii şi Sepizii în Dacia (1877) Cuvinte din bătrîni (1878—1881) 3 volume.

Pentru teatru a scris Răzvan şi Vidra dramă în versuri (1869) Trei crai de la răsărit comedie (1879).

Ca publicist a dat Foaia din Modova (1862) Lumina (1863) Aghiuţă (1863) Archiva istorică a Romîniei 1865—67) Satirul (1866). Traian (1869) Columna lui Traian (1870) şi Revista Nouă (1888-95) în jurul căreia a grupat talente viguroase.

Ca istoric a publicat: Analile literare externe (1864) Viaţa şi scrierile lui Luca Stroici (1864) Viaţa portretului lui Ţepe (1864) Ion Vodă cel cumplit (1865) Istoria critică a Romînilor (1875) Istoria toleranţei religioase a Romînilor (1865) Originele Craiovei (1878).

Viaţa lui de familie a fost grud sfărămată prin moartea unicei sale copile, geniala Iulia Hajdeu a cărei perdere n'a putut nici odată s'o uite Hajdeu. Inclinat prin un temperament mistic el s'a ocupat în ultime vremuri cu spiritismul şi a publicat în vederile acestei doctrine lucrări curioase ca concepţie, frumoase ca îndrăzneală filosofică: Sic cogito, Cine? De unde? De cînd? Ce e viaţa?

B. P. Hajdeu se stinge după o existenţă svăpăiată, exuberantă în lucrări în toate direcţiile activităţii minteşti. Perderea lui e un gol în literile şi ştiinţa noastră şi e perderea unui exemplu de activitate, de civism şi patriotism pe care rari oamenii l'au atins în viaţa lor.

Serbări

Bucureşti.—O telegramă din Sofia anunţă că că la serbările de la Plevna ce vor avea loc la 30 August va lua parte şi A. S. R. Principele Ferdinand al României.

Guvernul nostru însă desminte această ştire.

Distincţiune

Bucureşti.—Imparatul Francisc Iosef a exprimat mulţumiri ambasadorului Palavicini, pentru activitatea ce a desfăşurat'o cu ocazia expoziţiei naţionale din Bucureşti.

Ciocnire de trenuri

Bucureşti.—Intre Chigaco şi Miliapolis a fost o ciocnire de trenuri.

Sunt foaete mulţi răniţi, iar numărul morţilor nu se cunoaşte.

Măsuri în potriva holerei

Bucureşti.—Direcţiunea serviciului sanitar a trimes o circulară tuturor medicilor aflaţi în zona frontierei ruseşti, atrăgîndu-le atenţia asupra epidemiei de holeră care bîntue în Rusia şi asupra necesităţei de a se lua toate măsurile referitoare la profilaxia acestei boli la noi. De asemenea li se face cunoscut a observa sosirea călătorilor din Rusia, să organizeze lazarete pentru cel mai mic caz suspect.

Partidul octobriştilor în potriva lui Stolpine

St.-Petersburg.—Partidul octobriştilor a decis să ţie un congres înainte de începerea alegerilor pentru Dumă în care s'arate că ultimile măsuri ale guvernului faţă de noile alegeri stirbesc din drepturile date către Constituţia din 1905.

Serbare

Trieste.—Un prînz a avut loc eri pe bordul vasului Lacroina. Comandantul Lanju a ridicat un toast pentru împaratul Japoniei, iar muzica a intonat imnul japonez. Vice amiralul japonez a ridicat un toast pentru imparatul Francis Iosef. Comandantul marinei Montecuculi a toastat pentru naţiunea japoneză.

Azi după amiază consulul Hutterot a dat un prînz în onoarea Japonezilor. Arhiducele Carol Stefan a vizitat incognito crucişatorul Tschokousei pe care li s'au dat onorurile.

Stîrşirea grevei

Anvers.— Lucrul a fost reluat azi dimineaţă pe toate vasele, graţie concursului a 3500 lucrători străini, care locuesc pe vase.

Un memoriu în chestia marocană

Colonia.—„Gazeta de Colonia" află din Berlin că guvernul francez a remis semnatarilor actului de la Algesiras un memoriu în care se desvoltă propunerea de a se forma în mod provizoriu poliţia marocană din francezi şi spanioli pînă cînd situaţia va permite să fie formată din marocani conform prescripţiunilor actului de la Algesiras.

Incendiu

Constantinopol.—Un incendiu a distrus o sută de case şi prăvălii din cartierul Fedicul.

Explozie

Nice.—In timpul transversării gazului în uzina Saint Roch. gazul s'a comunicat cazanului care a făcut explozie. Faţada clădirei s'a surpat; 13 lucrători au fost răniţi.

Institutele-Unite

IASI

Anul al 42-lea

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, semi-interni şi extern

Inscrierile incep la 15 August 1907

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3|4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, ȘLEFUITE ȘI NEȘLEFUITE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

„ANKER „

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène“
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE“

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacist i.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

în Iași la Konya, Raevitz Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

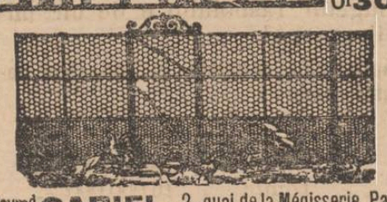

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré..	1 30
Porte-Seau [illegible]	[illegible]

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 229. - Marţi 28 August 1907

† B. P. HAJDEU

Rînd pe rînd bătrînii îşi răresc rîndurile şi alţii sorociţi să le ia locul scoboară scara vieţii spre liniştea mormîntului.

Rari însă din bătrînii noştri s'au legat atîta nume de pumnul de ţărînă, numit trup, ca Hajdeu.

Venit ca *bejenar* din frumoasele plaiuri ale Nistrului, ale acelui Nistru, care l'a cîntat aşa de frumos în versurile din Răzvan şi Vidra, ale Nistrului hotar vechiu şi plin de nume în amintirea poporului, Hajdeu a adus cu sine pe lîngă firea veche a Basarabeanului rupt de la trunchiul ţării şi o cultură fără păreche pe vremuri.

Hajdeu a fost pentru secolul al XIX-lea în a doua lui jumătate, ceea ce a fost D. Cantemir pentru începutul secol. al XVIII-lea, *prinţ al ştiinţei şi literelor*.

Modestul musafir de la hanul Vanghele, căruia Codrescu Teodor îi împrumutase 10 carboave să-şi poată duce traiul modest, a ajuns să împle cu marea lui personalitate întreaga manifestare istorică, linguistică şi literară de la 1860 încoace, dovedind prin activitatea sa că *geniul e o lungă şi neîntreruptă strădanie*.

Şi lung şi plin de învăţăminte fost-a drumul vieţii lui Hajdeu!

Rod al muncei sale, el aducea în ţara lui străbună ceva *nou*: cunoaşterea limbilor slave, pe care le-a utilizat cu belşug în cercetările noastre istorice.

Nici odată n'a fost încetat în ţările romîne practica limbilor slave. Permanentizarea studiilor slave a fost însă recunoscută numai pentru nevoile divanului — *nevoi curat judecătoreşti*, iar marii tălmăcitori de slavonie erau aşa de lipsiţi de însemnătatea *istorică* a actelor slavone că le traduceau cu lipsuri în conţinutul lor, lăsînd atîta cît cerea nevoia cunoaşterei faptului din punct de vedere judecătoresc.

Ici pe colea cîţiva studioşi după 1840 începuse a se interesa de traducerea actelor slavone în diletanţi, dar nimene până la Hajdeu n'a înţăles să scoată din cunoaşterea limbelor slave *învăţăminte istorice*.

Cu Hajdeu istoriografia romînă a eşit din faza *cronicarilor* şi a lui Şincai în faza ştiinţifică, şi cu cît dînsul a lărgit cercul cercetărilor istorice, a izbutit să lărgească şi cercul cercetărilor linguistice.

In cea dintăiu ramură pentru Hajdeu era o *necesitate*, în cea de a doua a fost pentru el o *sforţare*. De aceia partea a doua a muncei lui e *caducă*, pe cînd partea întăia e *statornică*.

Astă-zi studiile slave au prins fiinţă legală în învăţămîntul nostru universitar şi ori cine întreprinde astă-zi cercetări originale trebue să le cunoască.

Hajdeu a deschis părtia şi meritul cel mare al lui este.

Scotocitor al trecutului, Hajdeu a pus în cultul trecutului tot talentul său, tot geniul său.

Neîncrezător şi sarcastic pentru prezent, pe Hajdeu nu l'a *entusiasmat* de cît trecutul!

Cu ce accente pline de acest cult al trecutului nu scrie el în Ion Vodă cel Cumplit—era tînăr de 25 de ani abia—că pe cînd la 4 despre ziuă el căuta să răspice în cutele trecutului geniul militar al voevodului moldovan în lupta de răpunere de la Cahul, un tînăr imberb în huruitul trăsurii venea atunci de la bal mascat, nepăsător şi rece de gloriile trecute ale neamului!

Şi acest trecut glorios al neamului nimene nu l'a scotocit mai cu succes, şi cu răsunet în marele public ca Hajdeu.

Fapte, gîndiri şi *simţiri* din trecut el le-a ştiut aşa de fericit imbuia prin ingeniul duhului său, că rari scriitori—şi străini chiar—au putut dramatiza trecutul ca Hajdeu.

Istoria critică a lui Hajdeu e o lungă şi înălţătoare epopee; Cînt de laudă dat neamului, el a ştiut răspica în trecutul poporului nostru, începuturile sale şi brăzdătorul istoriei critice a Romînilor şi-a ales ca prototip de studii pe brăzdătorul politic al statului, pe *Radu Negru*.

Nu se poate epopee mai mare ca *Basarabii*!

Dacă ultimele vlăstare ale adevaraţilor Basarabi din *carne şi oase* s'au stins de mult, ultima vlastare *sufletească* a vechilor noştri Basarabi s'a stins astăzi cu Hajdeu! Nu s'a cîntat imn mai slăvitor al trecutului unui neam ca desmormîntarea întunecosului început şi traiu al acestei străvechi şi strălucite de bun neam familii de voevozi.

De la zbuciumul iscoditor al trecutului supt toate ale lui feţe, fost-a dat ca sufletul lui Hajdeu să fie zbuciumat din temelie prin nenorocirele venite în viaţa lui intimă. De aceia soarta i-a rezervat grele încercări şi sufletul lui s'a abătut de la cercetările senine ale trecutului, la speculaţiunile bănuitoare ale *transcendentului*!

Filosofia spiritualistă are în Hajdeu pe cel mai adînc al ei adept, punînd în slujba înjghebării ei tot ingeniul său, toată vasta lui cultură!

Azi cînd din Hajdeu nu trăeşte de cît *spiritul* său în noi toţi, ucenici ai lui în brazda ogorului ştiinţei romîneşti, nu ştim dacă conceptul său de lume şi om nu are mai mult temeiu de cît al adepţilor *Nirvanei*.

E credinţa... Iar pămîntul atît de scump nouă tututor, căci cuprinde întrînsul tot ce ne e mai drag şi nepreţuit, pe cei mai de aproape de noi, ne va fi cu atît mai drag de astăzi înainte cuprinzînd spre vecinica odihnă şi mîna de ţărină a celuia ce a intrupat în el sufletul cel mai ales al Romînimei, al celui mai ales fiu al ei, trupul lui Hajdeu; şi o dată cu odihna trupului a ţărmurit în jurul vecinicului mormînt şi sufletul aceluia, ce purtînd în sine chipul neasemuit al Sfîntului Petru, a deschis cu cheile sufletului său ogoare nouă spre rodnica înălţare a neamului.

Ca un apostol din timpurile primare ale creştinismului, Hajdeu şi-a purtat crucea suferinţelor până la picioarele Golgotei. Cu adînca lui credinţă de dincolo de mormînt el apune ca un luceafăr arătînd incredulilor de azi că mai rămîne ceva din om dincolo de mormînt...spiritul.

Şi dacă spiritul omenesc e întocmirea măeastră şi divină din sufletul general al lumei, nu s'a putut înjghebare şi unire mai aleasă de însuşiri într'un suflet omenesc ca acele ce le-a avut Hajdeu.

Cu trecerea acestui suflet de sfînt biblic în alte lumi, noi admiratorii săi neţărmuriţi ne prosternem la picioarele lui ridicînd din cuget curat şi inimă aleasă rugi către cel Prea Inalt, *crezînd* şi *aşteptînd*...

Gh. Ghibănescu

Contra d-lui Const. Stere

Iarăşi de luptele interne din partidul liberal ieşan voim să ne ocupăm— cu restricţie că nu le acordăm o prea mare importanţă, şi aceasta pentru bunul motiv că întîmplări de asemenea natură nu pot influenţa cu nimica mersul politicei generale.

Inregistrăm faptele, aşa cum ne impune datoria de cronicari şi nimic mai mult.

Primul fapt este acel al luptei care s'a deschis, şi se susţine cu forţe din ce în ce mai mari, contra d-lui Const. Stere. Supremaţia locală a acestui nou venit în partidul liberal apasă foarte greu pe grumazii acelora care au îmbătrînit luptînd în lăuntrul partidului. Nu se renunţă aşa de uşor la speranţe care au mîngîiat ani de-a rîndul, nu se împacă cineva uşor cu un nou stăpîn, mai cu samă cînd drepturile stăpînului pot fi discutate din punctul de vedere al stagiului, care are atîta importanţă în partidul liberal.

Dar nu numai atît. Sunt unii cari se cred loviţi în drepturile lor prin această supremaţie a d-lui Stere. Incontestabil că pretenţiile lor sunt absurde, dar ele există înfapt.

In categoria acestora se află d. Georgel Mîrzescu, care, pe lîngă resentimentul personal, caută şi o formulă spre a scapa de greaua situaţie personală în care se află. D. Georgel Mîrzescu n'a corespuns de loc aşteptărilor de ordin material pe care partizanii sei, în lupta din iarna trecută, le-au pus în d-sa. D-sa n'a putut face nimic pentru tovarăşii care l'au susţinut, cu multă inimă, în lupta contra bătrînilor. Şi ori cînd era chemat la răspundere d. Georgel indica mereu pe d. Stere ca marele vinovat. Din cauza „muscalului" nu pot face nimic pentru D-voastre, spunea d. Georgel.

Şi după ce luni de zile a lucrat ca această ideie să prindă şi ca tinerii să duşmănească pe d. Stere, acum d-sa voieşte să se puie in fruntea nemulţumiţilor spre a lovi în intimul amic al d-lui Ionel Brăteanu.

Reuşi-va? Fi-va cu putinţă ca resentimentele, invidia şi nemulţumirea să triumfe? Nu credem, căci prea stau faţă în faţă valoarea şi non-valoarea, şi deci dubiu nu poate fi în privinţa rezultatului luptei.

Ar fi de desperat dacă munca, cultura şi intelectualismul cu adevărat superior, ar putea fi răpuse de superficialitatea şi mercantilismul ce caracterizează pe cei ce vor să dea lupta contra d-lui Stere.

Pentru vremurile grele prin care trecem este necesar ca pretutindinea să triumfe meritul şi munca.

Destul a domnit superficialitatea şi non valoarea. *C. Rallu*

STAREA CLERULUI NOSTRU

Articolele noastre referitoare la starea clerului nostru au lovit drept—ne vedem încurajaţi de către foarte mulţi preoţi şi seminarişti cari ne scriu arătîndu-ne starea lor precară şi lipsa de orice îmbold şi rîvnă spre muncă, pe care nu le pot avea tocmai din cauza poziţiei lor sociale nenorocite.

Dacă parohiile rămîn libere şi nu se găsesc preoţi suficienţi, dacă tinerimea fuge dè la apostolatul acesta aşa de nobil—cauza e nesiguranţa vieţei, pe care îi de preoţi o cunósc şi cum ei formează majoritatea celor ce îmbrăţişează cariera preoţiei—ei aleg mai bine o altă îndrumare în viaţă de cît a îmbrăca rasa.

Obligaţi a se căsători înainte de a se hirotonisi, ei sunt nevoiţi a contracta căsătorii sărace, în care dota atinge cel mult 1000—2000 de lei. Săraci ei însuşi, din prima clipă a vieţei lor de preoţi, ei nu pot pune în aplicare principiile bisericeşti şi vor practica Simonia (vinderea celor sfinte pe bani) de şi ea a fost interzisă şi condamnată de biserică. Reduşi a fi nişte funcţionari saraci, ei sunt expuşi la capriciile politicianilor cari avînd trecere pe lîngă potentaţii zilei şi aceştia din urmă pe lîngă Chiriarchi, sunt zilnic aduşi în faţa consistoriului ba că au făcut ingerinţe în alegeri, ba că sunt vrăjmaşii proprietarilor; nu vorbim că sunt chemaţi pe la tactul protoeriei unde cheltuesc doar bani şi vreme.

Tinerimea din seminare avînd o astfel de perspectivă în faţa lor, e priceput de ce e lipsă de preoţi şi de cè fug mulţi de frumoasa chemare pentru care şcoala îi formează, alegînd alte căi muncei şi voinţei lor.

Pentru înălţarea neamului nostru care are nevoe de păstori buni spre a-i aducè la religia creştină, depărtîndu-l de farmecile şi descîntecile băbeşti, de la păgînismul în care se bălăceşte, e necesar ca starea clerului nostru să fie îndreptată.

Nepăsarea Moldovenească

Am fost curios isbiţi cetind cifrele statistice relativ la capitalurile angajate în industria petrolului romîn şi observînd cît de mic este capitalul nostru naţional faţă de capitalurile străine. Pe cînd cele l'alte ţeri la un loc au pus 169 de milioane, noi n'am vărsat de cît 16 milioane de franci, în industria aceasta, atît de prosperă şi în care nu e nici un risc a'ţi pune capitalul.

Spiritul acesta îngust de a nu şti mănui paralele de cît în risipă, dar nu în cîştig, e caracteristic poporului nostru. Fiecare bogataş va arunca cu plăcere zeci de mii de franci pentru nimicuri şi va refuza a plasa un capital oare care într'o întreprindere ori-cît ar fi ea de prosperă. Dacă însă acest spirit e caracteristic poporului nostru, el e însă cu atît mai caracteristic moldoveanului. Din cele 16 milioane nici a zecea parte nu e representată prin capitaluri moldoveneşti, toate sunt capitalurile cîtor-va judeţe împrejmuind Prahova. Prosperitatea acestei regiuni e datorită bogăţiei sale naturale—ni se vá răspunde.—Dar în Moldova n'avem regiuni bogate, n'avem Bacăul tot aşa de bogat în petrol şi în cărbuni ca şi Prahova? Cine însă a luat cea mai mică iniţiativă a face cea ce s'a făcut acolo? Dacă capitaliştii Moldoveni s'ar uni şi cu ajutorul capitalurilor străine cari ar năvăli imediat ar începe o exploataţie sistematică, credeţi că n'am avea în zece ani o industrie prosperă a petrolului moldovenesc?

Apatia în care trăeşte boerul moldovean e corespunzătoare apatiei ţăranului. O statistică pe care o va găsi cetitorul la *Cronica socială*, ne arată că pe cînd în Muntenia sunt 621 de bănci populare în vr'o şeapte judeţe, la noi la un număr corespunzător, sunt numai 234.

Poate dăinui multă vreme această stare de lucruri, nu e nevoie să căutăm a ridica vălul acesta de desinteresare de pe sufletele noastre şi a începe o activitate mai rodnică şi mai frumoasă?

Credem că da! Moldova e tot atît de bogată ca şi Muntenia, poporul ei însă înclinat mai mult visurilor şi reveriei n'a simţit încă nevoia de a întra în marea luptă modernă a afacerilor şi exploatărei bogăţiei sale şi asta e rău! In val vărtejul luptelor aceia sunt mai învingători cari au un spirit mai practic şi mai hotărît şi fraţii noştri Munteni au început să ne arate faptul acesta cu mult succes.

OAMENI ŞI LUCRURI

TRIUMF!

Un echipagiu foarte elegant urca ieri cu greu dealul dinspre „Eternitatea"; două dame în rochii albe—costume de vară—atrăgeau luarea aminte a trecătorilor prin apariţia lor exotică, mărită încă prin prezenţa unui chelner de hotel pe capra trăsurei: drept paj sau călăuză?

Una din cele două călătoare exotice era eroina zilei, Roza, cântăreaţa puţin ilustră a uneia din grădinile Iaşului. Am putut-o zări numai în treacăt, în fundul trăsurei, unde şedea tristă şi îngîndurată. Da, Roza era tristă: nu doară pentru că venea dela cimitir unde depusese o jerbă de flori pe un modest mormînt, unde putuse vedea atâtea gropi şi atîtea pietre şi să mediteze asupra soartei omeneşti în genere. Dar eu am cetit cu totul alt ceva în acea tristeţă şi îngîndurare. Intr'un alt oraş, al vre-unei ţări în adevăr civilizate, această eroină a unei aventuri senzaţionale, o cîntăreaţă care a avut norocul ca un tînăr—indiferent dacă a fost neurastenic ori nu—să-şi fi curmat viaţa pentru ea, de dragul ei, în dorul ei, scriind lucrul acesta negru pe alb—ar fi ajuns peste noapte la o ideală celebritate, la glorie, la bogăţie. Cele mai strălucite eroine ale marilor academii de conrupţiune ale Parisului de astăzi ca Lyana de Pougy, Otero, Cléo, Wanda de Boncza—ce n'ar fi dat, în vremea lor pentru o clipă de triumf, o mică sinucidere de reclamă în.... onoarea lor!

Şi iat-o pe ea, avînd la activul ei o adevărată victimă, o sinucidere autentică a unui tînăr pe care salariul modest nu l'a ajutat s'o răscumpere din braţele altora; iat-o în plina izbîndă a ultimelor sale licăriri de tinereţe şi lubricitate, trecînd prin acest prozaic oraş semi-oriental fără să fie aclamată, admirată, fără să vadă urcat la înălţimi vertiginoase preţul nopţilor sale de plăcere, costul îmbrăţişerilor, alintărilor şi sărutărilor sale... Aceeaşi grădină goală, aceeaşi răceală şi lipsă de curiozitate!....

Psihologii trebue să recunoască că pentru ori-care femee o asemenea aventură ar fi o izbîndă mare, o satisfacţie reală, o mîndrie dreaptă, o recunoaştere desăvîrşită a marei sale puteri de a plăcea, de a cuceri, de a subjuga. E sufletul femeei moderne, aşa cum l'a educat şi l'a făcut să fie—bărbatul; ea nu are nici-o vină. Şi cum dară n'ar fi mîndră şi mulţumită de un asemenea succes această eroină efemeră, plătită ca obiect de distracţie, femeea între două vrîste, cu graţii apuse, cu trăsături fade, cu priviri stînse, cu gesturi ostenite, cu simţuri tocite şi cu glas răguşit,—răguşit de atîta cerşetorit? O viaţă întreagă a cîntat, a chefuit, a provocat, a împărţit ochiade şi chemări iar acum, pe neaşteptate, serbează un triumf, vede ucizîndu-se cu moarte cumplită un tînăr — cînd lumea e plină de femei şi femeile pline de farmece.... Cîţi n'au fost părăsiţi, înşelaţi, trădaţi, umiliţi şi au îndurat, fără să-şi curme viaţa şi iată pe blazata cîntăreaţă glorificată în numele sexului, idealului femeesc!... Socot că Academia apusană unde şi-a făcut „studiile" ne-o va retrimite la anul cu o diplomă: „bonne pour l'Orient"—iar afacerile îi vor prospera în plin.

Radion

X. Şaradă plăcută dar grea. Vezi pagina II-a.

Interventionizmul şi tocmelile agricole

XVI.

Boerii, odată stăpâni pe moşii, era firesc lucru ca ei să tindă a căpăta drepturi cît mai întinse asupra lor. In acest scop, boerii făceau tot ce sta în putinţa unor oameni pentru a-şi apropia o cât mai mare porţiune de pământ. Apoi, cum acest pămînt trebuia lucrat, boerii au tins necontenit să asupreasca pe ţărani, încărcîndu-le numărul zilelor de lucru. Tendinţele aceste două formează caracteristica întregii noastre legiuri în această materie.

La început, cînd obştiile săteşti erau încă în stăpânirea multor moşii, acţiunea boerilor era mai cu seamă îndreptată impotriva acestor obştii. Mijlocul cel mai obicinuit era „a se vârî" între cetele de moşneni: „documentele vremei ni arată o acţiune aproape sistematică de stingere a răzăşilor de către boeri. Mijloacele necurate întrebuinţate până atunci pentru a răpi răzăşilor ocinile lor se fac văzînd cu ochii mai frauduloase şi mai arbitrare ceia ce era dealtmintrelea firesc, dat fiind că puterea şi lăcomia boerimii creşteau în raport direct cu stoarcerea ţării de către Domnii fanarioţi (Rosetti op. cit., pag. 299)".

Pentru a eluda dreptul de protimisis de care se bucurau cetaşii moşneni, boerii nu cumpărau partea de ocină, care avea să-i facă stăpâni pe întreaga moşie răzăşască, ci o luau ca danie şi deveneau astfel şi ei părtaşi ai ocinei, pe care o cotropeau apoi.

Abuzurile acestea au provocat, în Moldova, hrisovul lui Alexandru Constantin Mavrocordat, din 1785, prin care se interzic daniile între răzăşi şi boeri.

Pe lîngă mijloacele aceste necinstite, prin cari boerii s'au făcut stăpîni ai ocinilor răzăşeşti, trebue să mai adăugăm numeroasele dări, menite a acoperi pretenţiunile din ce în ce mai mari ale Turciei, şi cari dări apăsau exclusiv ţărănimea, boerii fiind scutiţi de plata lor.

Dările acestea ruinează ţărănimea, care e mulţumită a se închina boerului vecin cu moşie cu tot, pentru a scăpa astfel de dabilari şi olăcari, cari îi împlineau fără milă.

Boerii, ajunşi stăpîni ai pămîntului, au început a apăsa cît mai mult pe ţărani, pentru a obţine cît mai multe foloase de la pămînt; întreaga legislaţie a ţărilor, cu privire la raporturile dintre stăpîn şi ţăran, se resimte de această tendinţă a boerilor.

Primul act din seria de aşezăminte din această perioadă este aşezămîntul lui Vodă Const. Mavrocordat, în privinţa lucrului datorit de sătenii ce şăd în sate mănăstireşti, cu data de 12 Ianuarie 1742. Constantin Mavrocordat hotărăşte prin acest act că sătenii mănîstireşti „să aibă a sluji mănăstirilor 12 zile pe an, ori cu carul cu boi, ori cu palmele, ori cu sapa, după cum îi va porunci egumenul şi să dea şi dijma locului după obicei.

Iată dar împătrit zilele de muncă pe care sătenii le datorau din străvechi primilor stăpînitori rurali ai Moldovei.

In ceia ce priveşte moşiile particulare, sătenii erau obligaţi a lucra numai 6 zile pe an. Boerii văzînd că mănăstirile obţinuseră 12 zile, „era firesc să năzuiască la egalizarea slujbei datorită în satele boereşti cu acea făcută în acele mănăstireşti (Rosetti, pag. 328)". Grigore Ghica, în întîia sa domnie consfinţeşte aceste cereri ale boerilor prin aşezămîntul său de la 1 Ianuarie 1766.

Dar valoarea moşiilor crescînd fără încetare, era firesc lucru ca boerii să tindă a le curăţi de toate şerbirile cari apăsau pămînturile lor. In acest scop ei consimţesc la oborîrea vecinătăţii în Moldova şi a rumînimii în Ţara romînească. Scopul acestor oborâri reiesă cu prisosinţă din chiar cuprinsul actelor de desfiinţare şi mai cu samă din considerentele obşteştei Adunări a Ţării-romîneşti, prin care se oboraşte rumînia. In adevăr, iată ce zice actul acesta, cu data de 5 August 1746: „mai mult pentru uşurarea sufletelor noastre şi a părinţilor, a moşilor şi a strămoşilor, ca ori la cine din neamul boeresc sau la monastiri vor fi rumini pe moşiile lor; *moşiile să rămîie la stăpînirea noastră, să le stăpînim cum şi pînă acum*.

In Moldova vecinătatea este oborîtă la 6 Aprilie 1749. Aici boerii, pe lîngă că-şi rezervă drepturile asupra moşiilor, obligă pe foştii vecini să lucreze cîte 24 zile pe an, în schimbul despăgubirii băneşti cerută dela rumîni în Muntenia.

Grigore Ghica prin aşăzămîntul dela 1 Ianuarie 1766, nu numai că rădică numărul zilelor de lucru dela 6, la 12, dar zilele acestea le statorniceşte cu *nart*. Adică prevede cantitatea de muncă ce trebuia făcută de ţărani într'o zi. Catăţimele aceste de muncă erau însă aşa de exagerate, că după calculele făcute de d. Gîdei, 12 zile cu nartul egalau o muncă de 56 zile reale ; iar după N. Bălcescu cu 95 zile.

Cu toate acestea boerii nu erau încă mulţumiţi şi de aceia îi vedem la 1775 petiţionînd din nou către acelaş Domnitor în a doua a sa domnie şi cerîndu-i zecimi la zilele anului. „Domnul nu lasă însă nici o hotărîre asupra anaforalei timp de doi ani şi jumatate. Numai la 30 Septembre 1777, zece zile înaintea uciderei lui, el cedează întru cîtva insistenţilor boerilor şi hotăreşte prin hrisovul din acea zi că, pe lîngă cele statornicite de aşezămîntul de la 1 Ianuarie 1766, ţăranii să mai aibă a lucra, în total 5 zile, pe lîngă un număr nehotărît de zile de reparaţii şi podvezi. (Rosetti. pg. 335)".

Dar boerii moldoveni nu sunt încă mulţumiţi şi de-aceia îi vedem repetând, sub Vodă Alexandru Moruz, cererea lor pentru zeciuiala slujbei zilelor anului : „locuitorii cari locuesc moşiile noastre, se hrănesc, se folosesc şi dobîndesc de la dânsele şi măcar zeciuiala slujbei zilelor anului, după a tuturor noroadelor dreptate şi cuviinţă, fără numai 12 zile, obişnuite de la o epocă necunoscută, cînd moşiile erau fără preţ, ţara nelăcuită, cheltuelile micşorate şi toate întru ieftinătate."

St. Antim

Cronica socială

Situaţia Băncilor populare şi cooperativelor săteşti pe anul 1906

După ultimul Anuar al Băncilor populare, apărut acum de câte-va zile, situaţia generală a băncilor populare se prezintă sub o înfăţişare din cele mai frumoase şi mai îmbucurătoare.

Spiritul de economie şi cooperaţie pătrunde din ce în ce mai mult în masa populaţiunei noastre săteşti, ceea ce arată în mod destul de evident, că sătenii noştri se conving pe an ce merge de folosul băncilor populare, căpătând şi încrederea trebuincioacă în ele, fără de care băncile nu pot progresa.

In adevăr iată cum a crescut numărul membrilor băncilor populare de la 1901 la 1906 :

Anul	1901	membri	20,604
„	1902	„	59,844
„	1904	„	121,786
„	1905	„	198,411
„	1906	„	239,002

In timp de 5 ani s'au înscris ca colaboratori la rîdicarea stărei economice a sătenilor la 220,000 de muncitori agricoli.

Văzînd proporţia din tabela de mai sus ca buni români, nu putem fi de cît cu inima plină de bucurie şi de speranţă, că lucrurile se vor îndrepta şi va veni şi pentru satele noastre o eră de cumpătare, de bine şi belşug.

Capitalul băncilor a crescut astfel :

Anul	1904	capital	subscris	10,086,020
„	1905	„	„	16,786,096
„	1906	„	„	20,035,054
„	1904	„	vărsat	6,850,976
„	1905	„	„	12,665,824
„	1906	„	„	18,509,519

E de observat că acesta este capitalul social propriu zis, pe lîngă care trebue să adăogăm şi depunerile spre fructificare, care tot economie însămnează.

Acest capital de depuneri în 1906 a fost de lei 3,579,216.

Beneficiile ce s'au împărţit societarilor sub formă de dividente au fost de lei 1,416,215.62, iar dobânzele ce s'au dat depunerilor au fost de lei 149,572·88.

Fondul de rezervă al băncilor populare a ajuns în 1906 la suma de lei 792,614·20. O sumă de bani au creat un fond pentru ajutorarea elevilor saraci, pentru premii, cărţi, îmbrăcămtnte, etc. Acest fond se rîdică în 1906 la suma de lei 55,510·59.

In anul 1891 era *o singură* bancă populară în judeţul Buzeu în comuna *Dara*. Această bancă şi-a început activitatea la 1 Noembrie 1891 cu un capital de lei *127*; astă-zi avem în ţară 2021 bănci şi un capital social vărsat de lei 18,509,519.

După tabela următoare vedem ce desvoltare frumoasă a luat băncile populare şi ca număr :

Anul	1891	bănci	1
„	1893	„	7
„	1896	„	10
„	1898	„	18
„	1899	„	33
„	1900	„	80
„	1901	„	252
„	1902	„	710
„	1903	„	1027
„	1904	„	1616
„	1905	„	1851
„	1906	„	2021

Judeţele care posed cel mai mare număr de bănci sunt :

Buzău	cu	107	bănci
Dâmboviţa	„	107	„
Dolj	„	107	„
Mehedinţi	„	102	„
Teleorman	„	101	„
Ilfov	„	97	„
Argeş	„	93	„

Iar cele care posed mai puţine bănci sunt :

Fălciu	cu	28	bănci
Suceava	„	29	„
Vaslui	„	33	„
Neamţ	„	34	„
Covurlui	„	35	„
Roman	„	37	„
Iaşi	„	38	„

După cum vedem mişcarea cooperativă este mult mai pronunţată în România de dincolo de Milcov, de cît în cea de dincoace.

Cauza acestui fapt residă într'un complex de împrejurări, a căror studiare îmi rezerv dreptul a o face într'un alt articol.

Privind în general, progresul pe care băncile populare îl fac în mod continuu şi sigur, putem fi sufleteşte liniştiţi asupra viitorului economic al păturei săteşti, căci exemplul a prins, a prins sănătos şi nedestructibil.

Clevetirile şi bârfelele nu mai prind, după cum prindeau în epoca de copilărie a acestei instituţii.

Prin băncile populare sătenii îşi fac educaţia economică. O educaţie practică şi sănătoasă şi care din aceasta chiar este peste măsură de folositoare, fiind absolut convingătoare ; căci nimic nu învaţă mai mult, de cît exemplul practic şi cu rezultate pipăibile şi folositoare.

Vom continua într'un alt articol asupra interesantelor date din anuarul Băncilor populare.

I. Rusu

Litere-Ştiinţe-Arte

In general publicul cetitor romînesc e stăpînit de ideea că noţiunea de „poezie" implică neaparat o alcătuire de versuri rimate şi că existenţa celei dintâiu e condiţionată de a acestor din urmă.

Faptul provine în bună parte din pricina că foarte puţini din scriitorii noştri clasici au făcut uz de versuri albe. Este poate aici o imitare a literaturei francezе care disprețuește versul nerimat, ca şi cum vechii latini n'ar fi întrupat cele mai sublime idei şi imagini în versuri ritmate care n'aveau... sunetul final—ca să nu întrebuinţăm în privinţa lor brutala expresie a lui Eminescu. In schimb literatura clasică germană are creaţiuni splendide întrupate în versuri albe, în special lucrări dramatice şi epice. E singura limbă în care se scrie şi astăzi în versuri fără rime.

In ultimul timp însă apar la noi ceva mai dese lucrările poetice în „versuri albe", iar reflecţia de mai sus ne-a fost suggerată de o frumoasă bucată—nerimată—semnată de un nume fémeesc în Sămănătorul No. 32: autoarea îşi aminteşte o zi de trecută fericire şi duioasă prietenie:

Cărarea duse 'n inima pădurii
In ziua aceia dorul nostru viu
Şi dragul de singurătate şi tăcere.
Ţi-aduci aminte? Era vară dulce,
Şi aerul, ca şi puful de uşor,
Purta pe aripi uevăzute tot prinosul
Cicorilor amare ; iar nectarul
Suav al rozelor pe buzele deschise
Ne flutura balsamul. Mai departe
Am depăşit ogorul peste care
Purta şagalnic vîntul unde line...

...Ce ar fi adăugat sunetul rimelor la valul alintător al ritmului, la frumuseţea descrierei şi la culorile imaginilor?

*

Un anunţ teatral, în romîneşte, din New-York, care anunţă reprezentarea piesei „Rotarul", le teatrul Kalisch (fost Vindsor). Comicul nostru Al. B. Leonescu a avut fericita idee să facă cunoscut teatrul romînesc în America. In acest scop s'a construit o trupă romînească, cu care a trecut oceanul şi a angajat un teatru, în care reprezintă numai repertoriul original romînesc, în deosebi piesele lui Alexandri şi Mihail Pascaly. După cum arată ziarele americane, întreprinderea d-lui Leonescu a fost încununată de succes, căci representaţiile teatrului romînesc atrag foarte multă lume, nu numai dintre Romînii care s'au expatriat ci chiar din elita americană, care gustă cu deliciu muzica noastră naţională şi admiră frumoasele noastre costume naţionale.

*

Marele şi galantul romancier Gabriele D'Annunzio n'are numai succes de librărie şi de budoar, dar are şi noroc la cîştiguri—contrariu proverbului cunoscut. Aşa de exemplu la o partidă de 10 lire e cîştigat zilele aceste rotunda sumă de 50,000 lire.

*

Un călător aerian, dr. Anton Schlein trimite ziarului. „Neue Freie Presse" o fotografie luată din balon, de la o înălţime de 7000 de metri.

*

Cercetările savantului Robert Koch în Uganda, relative la „boala somnului" au dat resultate negative. Insecta „Glossina palpalis"—cauza curioasei boli, n'a putut fi găsită şi Koch conclude că boala e introdusă din alte regiuni.

*

Din Franţa vine ştirea despre moartea marelui poet filosof Sully-Prudhomme, membru al Academiei Franceze. In ţară la noi poetul era destul de popular. Din opera lui poetică există şi un volumaş de 100 de pagini în foasta „Bibliotecă de popularizare" a lui Samitca, traducere de A. Steuerman. In numărul de mîni se va vorbi mai pe larg despre figura şi opera strălucitului scriitor.

*

STRUNA ZILEI

FRICA PĂZEŞTE....

Preşedintele comitetului teatral a ameninţat pe actori că la cea întâi ceartă între dânşii va aduce îndărăt pe d. Lecca, autorul dramei «Cancerul la inemă» şi altele.
Ziarele

Ca'n biserică i tăcere
Toţi îşi zic cu glas de miere :
„Să fim fraţi de-acuma, vere,
Căci altfeliu ne vine, mă
„Cancerul la inemă..."

Informaţii

Cazurile de febră tifoidă sunt departe de a se împuţina în oraşul nostru. Mai multe cazuri noui au fost declarate în zilele din urmă la serviciul nostru sanitar.

Din Austria şi cu deosebire din Viena vin mereu ştiri rele despre epidemia vărsatului care bîntuie în imperiul vecin. Nenumarate victime cad din pricina teribilei boli şi aceasta datorită faptului că obligativitatea vaccinării este acolo foarte puţin întrodusă.

E momentul să atragem luarea aminte că la noi cu prilejul înscrierei în şcolile primare şi secundare s'ar cuveni ca d-nii directori să dee ordine severe şi să se respingă absolut copii nevaccinaţi sau nerevaccinaţi.

—

D. dr. Cr. Missir, medicul dispărţirei a 4-a, care a funcţionat ca medic al băilor Slănicului s'a reîntors şi şi-a reluat activitatea.

—

D. Chirica, student, numit copist la serviciul judeţean din Prefectura judeţului Iaşi, în locul d-lui St. Culiano, va depune jurământul pe ziua de 1 Septembre.

—

D. Petru I Popescu, actual portărel pe lângă Tribunalul Iaşi, demisionînd pe ziua de 1 Septembre din această funcţiune, se va stabili ca avocat la Huşi.

—

Despre concursul pentru ocuparea burselor la Asilul Elena Doamna care trebuia să înceapă în ziua de 25 August conf. regulamentului publ. în Monit. Of. din 15 August 1907, nu se ştie nimic, atît numai că părinţii copiilor, aşteaptă de câte-va zile începerea concursului fără să se fi numit vr'o comisiune de examinare.

—

Din Vaslui.—La 30 August şi 1 Septembrie vom avea alegerile comunale ; liberalii au presentat două liste, una a grupărei maiorului Văleanu şi alta a grupărei Neron Lupaşcu, ceia-ce evidenţiază odată mai mult halul în care se află liberalii Vaslueni.

Partidul conservator a presentat următoarea listă :

Colegiul I : Gh. Mavrocordat, dr. Al. Peride, Dimitrie Donici, Grigore Stavăr, dr. Gh. Scarlat.

Colegiul II: Matei Fr. Bottez, Econom C. Grigoriu, Daniel Donciu şi D. Babencu.

Alegerile vor fi presidate de d. Sturdza, membru al Curţei de Apel din Iaşi.

*

La prefectura de judeţ, s'a propus următoarea mişcare :

D. M. Resmeriţă, directorul prefecturei, va fi trecut ca inspector comunal al plăşei Rachova, iar în locul său va fi numit d. Constantin Desilă.

*

D. Mavrocordat, preşedintele clubului conservator, va sosi zilele acestea în localitate, spre a lua parte activă la lupta în vederea alegerilor comunale.

—

Din Focşani.—Contenciosul ad-tiv va avea să judece următorul caz : d. Dimitrie Rotta secretarul Primăriei regulîndu-şi drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie, a şi demisionat, remânînd şi funcţionând cu diurnă zilnică. Votându-se legea pentru unificarea anilor de pensii de la judeţ, stat şi comună, d-sa a rescumpărat câţiva ani serviţi ca copist, astfel că ş'a făcut complect anii de pensie calculînd media celor din urmă cinci ani când d-sa era Casier General. Comisiunea de pensii a ţinut socoteală de ultima sa leafă ce o avea de secretar la Primăria Focşani, funcţie ce a ocupat-o până în momentul regulărei drepturilor sale de pensie, şi în consecinţă i'a respins regularea astfel cum o dorea d-sa. Deosebit d-sa susţine prin nişte acte că Dimitrie Rotta este tot una şi aceiaşi persoană care semna Dimitrie Giurgea. De altfel curtea de compturi şi comisiunea pensiilor a procedat drept şi ar fi trist cînd s'ar tolera frustarea casei pensiilor, ca cu acte false şi neţinându-se seamă de ultima leafă ce o avea când a demisionat, să i se servească pensia de Casier General iară nu de secretar.

Dl. Rotta cere 520 netto pe cînd d-sa n'are drept de cât la 300 bruto ceia ce revine la 240—245 lei.

Ministerul de Finanţe fiind pus în cunoştinţă de manopera d-lui Rotta, zis şi Giurgea când d-sale îi convine, a făcut actul cel mai drept refuzând a servi pensiunea.

Dl. Rotta este şi azi secretar al Primăriei Focşani.

In fine alegerile comunale s'au fixat pentru zilele de 14 şi 16 Septembrie.

Cearta şi neînţălegerile între liberali a făcut să nu se ştie nici până'n prezent lista consilierilor. Se zice că d. I. Poenaru deputat va fi Primar, însă ales de d. Săveanu. D-sa nu voeşte a primi în consiliu decât persoane devotate d-sale dl. Săveanu în schimb voeşte dictatura. Să vedem care pe care se vor trage pe sfoară.

—

Succesiunea Calmusky. O scrisoare importantă. — Primim următoarea scrisoare din partea amicului nostru d. Goldenthal, avocat, procuratorul general al d-lui G. de Kalmutzky, scrisoare care are un deosebit interes în împrejurările de astă-zi, cînd perspectiva unor milioane moştenite din senin a făcut pe mulţi să caute a stabili înrudirea lor cu bogataşul moldovan. Rîndurile ce ne trimite amicul nostru le publicăm cu plăcere:

Domnule Redactor,

In timpul vacanţiilor lumea s'a ocupat de o pretinsă succesiune Kalmutzky. Unii au mers aşa de departe că s'au deranjat pentru a merge în Basarabia, la Sîngerei, ca să se înfrupte la milioanele acestei succesiuni.

Pentru liniştirea tuturor aspiraţiunelor actuale şi viitoare, în calitate de procurator general al d-lui Gh. de Kalmutzky, vă rog a publica următoarele:

Vasile Kalmutzky prin testamentul autentic făcut la 12 Decembrie 1885, înaintea notarului Spiridonescu din Chişinău, reglează chipul împărţirei averei sale, între cei doi fii ai sei, George şi Mihail.

Vasile Kalmutzky încetează din viaţă în 1888 la Nise şi copii sei intră în stăpânirea averei prevăzută prin sus zisul testament.

La 12 Aprilie 1905 încetează din viaţă la Odesa, Mihai Kalmuţky, fără testament, — nici nu putea testa, fiind că era pus sub curatelă—şi singurul său moştenitor, fratele său George, intră în moştenirea averei din Rusia, iar în ceea ce priveşte averea din ţară este pus în stăpînire de tribunalul de Dorohoi la 24 Iunie 1905, cum dovedeşte jurnalul No. 5725 din acea zi, care s'a şi executat de portărei, dîndu-mi în stăpânire toată averea în calitate de mandatar general al d-lui Gh. de Kalmutzky.

Ce va face d. de Kalmutzky cu averea sa de acuma înainte, aceasta îl priveşte, dar probabil şi-a luat dispoziţiunele sale fiindcă nu mai departe de cît cu două zile în urmă am primit de la d-sa următoarea depeşă din Odesa, a cărei cuprindere o reproduc întocmai:

Veuillez aussi publier journeaux que je ne me reconnais absolument aucune parenté en Roumanie, je tiens à ce que cela su publiquement.

Ceea ce pe romîneşte însamnă:

Binevoiţi de aseminea a face să se publice prin ziare că în mod absolut nu recunosc nici o rudenie în România, ţin ca aceasta să se ştie în public.

Vă rog să bine-voiţi a dispune publicarea acestor rînduri şi să primiţi expresiunea stimei mele.

S. Goldental
avocat

—

Din Vereşti (jud. Botoşani). *Vînătoare.* —In ziua de Sîmbătă 25 August a. c., a avut loc în pădurea de pe moşia Hancea, proprietatea d-lui Alexandru Rosetti (Hancea) fost deputat, o frumoasă vînătoare la care au luat parte pasionaţii vînători d-nii : Teodor Silion, fost în diverse rînduri prefect şi deputat al Botoşanilor, Mihaiu Popovici fost ajutor de primar şi maior Boureanu, simpaticul comandant al batalionului III de vînători. S'a vînat peste 150 prepeliţe şi 25 de potîrnichi. S'a servit în urmă oaspeţilor o masă copioasă. Participanţii au toastat în sănătatea d-nei şi d-lui Rosetti, mulţumindu-le pentru modul extrem de onorabil cum au fost primiţi.

Cu trenul de 7 seara s'au înapoiat cu toţii la Botoşani.

—

La seminarul „Veniamin Costache" s'au înscris pentru cele 30 locuri vacante, 240 candidaţi.

Concursul se va începe Sîmbătă, la Galaţi, iar în ziua de 3 Septembrie va începe în localitate.

Comisiunea examinatoare va fi prezidată de S. Sa Economul Pavel Savin, rectorul seminarului.

—

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

1

Blestemată Glorie

(amintiri din Conservator)

O sală nu prea mare a Conservatorului era iluminată pe jumătate. Lămpile din păreţi erau aprinse din două, una, iar policandrul din mijloc avea aprinsă numai lămpile ce dau spre estradă.

La serata aceasta erau invitaţi numai elevii şi părinţii lor. Sala era aproape pustie. Părinţii şedeau mai în apropiere de estradă, elevii se retrăseseră în băncile din fund, unde domnişoarelor şi dómnelor le era mai uşor de şoptit şi de flirtat, cu vecinii lor. In fond seratele acestea pentru tinerimea conservatorului nici nu aveau alt farmec. Executanţi în serile aceste erau elevi buni sau copii cari promiteau, iar bucăţile jucate erau aproape una şi aceiaşi. Alt-ceva era cînd erau seratele publice, cînd mulţimea se sbătea să ocupe locurile, cînd sala era iluminată întreagă, iar pe estradă apăreau doar protejaţii profesorilor şi gloriile conservatorului, luptîndu se a înalţa slava instituţiei. Atunci şi elevii vin toţi în păr şi cum nu pot ocupa locuri în sală se îngrămădesc în culoare, călcîndu-şi unul altuia pe picioare, aşa de mare e înghesuiala.

Un flautist în vrîstă cu mustăţi roşcate a mîntuit cautilena sa şi cu faţa congestionată de cîntare s'a scoborît de pe estradă şi a eşit în coridor. Nimeni nu la observat, de a jucat bine s'au rău. El a executat numărul său prescris de profesor şi nu s'a abătut o clipă din tact. Asta era bine şi asta era aproape tot ce îi se ceruse.

După el s'a arătat pe estradă un copil. După aparenţă trebuie să fi avut 12 ani. Faţa lui micuţă şi lungui-aţă era pală, părul său castaniu era peptanat cu grije şi era despărţit de o carare la stînga. Intr'o mînă ţinea vioara, o vioară cu ceva mai mică de cît obicinuitele, într'altă mînă ţinea arcuşul. Imbrăcat într'o hăinuţă cenuşiu-închisă scurtă ca şi pantalonaşii, de aiceiaş culoare.

Exteriorul acestui copilandru n'ar fi atras cu nimic atenţia publicului. Şi pe el probabil ca şi pe flautistul mustăcios nu l'ar fi observat nimeni şi ar fi lasat să treacă cîntul său nebăgat în seamă. Dar odată cu băetaşul a eşit pe estradă şi profesorul, care aşezîndu-se imediat la pian e-secuta în repeziciune un riturnel, cu intenţia probabil de a acompania pe esecutant. Această eşire a profesorului produse o oare care mişcare în ultimile rînduri.

— Cine e băetul ăsta? Singur Onkel îl acompaniază! întrebă o d-ră pianistă pe vecinul său un bariton, care convins de talentul său de a robi inimile răspundea fără nici o atenţie vecinei sale şi asta printre dinţi şi în monosilabe. Dar baritonul nu putu nimic răspunde.

— Cum? Nu ştiţi? întreabă cu uimire un fleig-cornist, întorcînd capul, aşa cum el şedea înaintea lor. Corniştii în de obşte, popor simplu şi aşezat. Cum baritonii, tenorii, başii şi violoniştii sunt toţi pînă la unul convinşi de viitoarea lor glorie, visurile unui cornist nu se duc mai departe de ultimul rînd al unei orhestre. De aceia şi domnişoarele pianiste au inimile lor închise pentru ei. De cîntăreţe, alto şi soprane nici nu e vorba, ele trăesc numai în visurile gloriei de mîine.

— Asta e Spiridonov care promite speranţe strălucitoare, explică fleig-cornistul. Onkel spune, că din el va eşi un al doilea Paganini şi nădăjdueşte că băeţelul ăsta îi va proslăvi şi numele său.

- - A, Spiridonov! ăsta e!

De Spiridonov toţi auziseră. E aproape un an de cînd se vorbeşte de el. Băeţaşul ăsta a făcut progrese uimitoare. De acum ar fi putut juca în concertele mari şi ar fi dat gata ge mulţi artişti. Dar Onkel se teme să nu îi distrugă succesele prea repezi tot talentul la care ţine aşa de mult.

— De ce e aşa de galben, sărmanu, întreabă cu o voce delicată o soprană rumenă, foarte interesată de cele spuse de cornist.

— Sărăcia e tovarăşul adevăratului talent, mormăi baritonul, la care de asemeni faţa era palidă şi pe cap purta o claie de păr. Fleig-cornistul, cu totul zdrobit de această observaţie, întoarse faţa pe estradă, el n'avea nici faţa palidă, nici talent. In rîndul al doilea unde şedeau în special părinţii executanţilor din seara aceasta, cu totul în marginea unei bănci şedea un om, care urmărea cu foarte mare atenţie mişcările băeţaşului de pe scenă. Era un om înalt şi uscăţiv cu faţa rasă cu părul rar pomădat şi adus astfel s'acopere un început de chelie. Să fi tot avut 50 de ani, pentru ca pe frunte şi pe faţă şi mai sus de bărbie şi în jurul cheliei erau atîtea de multe şi adînci încreţituri iar în păr se întindeau cîte-va fire argintii. (Va urma)

Eri după amiază s'a făcut alegerea unui casier, la cassa de Economie din Păcurari, în locul regretatului Econom I. Vasiliu.

Erau doui candidaţi: d. Motăş şi părintele C. Ionescu, de la biserica Prapa Doamna.

Să ştie că părintele Ionescu, în afară de sprijinul d-lui Pekea Alexandrescu, a avut şi pe acel al poliţiei; cu toate acestea prevezînd că succesul nu va fi de partea sa, şi-a retras candidatura.

D. Motăş a fost ales, întrunind 117 voturi.

—

Am relevat la timp curioasa economie budgetară realizată de administraţia liberală prin suprimarea unui număr de agenţi sanitari. Acum cînd bîntue în oraş o serioasă epidemie de febră tiphoidă, medicii comunali sunt dezarmaţi prin lipsa numărului suficient de agenţi pentru supravegherea cazurilor şi luare de măsuri de izolare.

——

Consiliul de rezboiu al corpului 4 de armată, va judeca în ziua de 31 August, procesul soldatului Neculai Anton, care cu ocazia devastărilor de la Botoşani, s'a amestecat în mulţime şi a lovit pe majorul Boureanu cu pietre, rănindu-l.

—

Huşi. Eri la orele 5 liberalii huşeni au ţinut o întrunire, în vederea alegerilor de Joui.

Au luat cuvîntul d-nii: dr. Munteanu, Demetrescu avocat, Teodoru şi Vîntu, defensor eclesiastic.

D. dr. Munteanu a expus programu, lucrărilor de edilitate ce va desfăşura l între care aducerea apei la Huşi, refacerea străzilor etc.

Ceilalţi oratori au combătut energic activitatea politică a lui Cişman.

*

Pe de altă parte Cişmăneştii, atacă violent prin No. 2 al ziarului *Dreptatea*, administraţia liberală, aruncînd violente atacuri la adresa d-lor Lupu şi dr. Munteanu.

Alegătorii sunt foarte indignaţi de această campanie uricioasă de presă şi din această cauză cea mai mare parte au hotărît să sprijinească lista d-lui Munteanu.

*

Institutorul Condeescu a fost transferat la o şcoală primară din Bucureşti, pentru a-şi putea continua studiile universitare în Capitală.

——

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat eri la locuinţa lui Haim Leib, din strada Socola No. 86.

Focul a fost localizat la timp.

Un alt început de incendiu a fost aseară la d. Poroineanu, din strada Sft. Neculai No. 18.

— Băetanul Constantin Petrariu, servitor la Froim Hilişeanu, din Mogoşeşti, trecând cu căruţa în fuga cailor pe str. Păcurari, a dat peste femeea Amalia Iţicovici rănind'o.

— Copilul T. Dimitriu, fiul d-lui A. Dimitriu, intendentul palatului administrgtiv, suindu-se pe un zid stricat, a căzut jos, căpătând mai multe leziuni.

— Locuitorul Maxim Morariu din Costuleni s'a plâns autorităţilor că soţia sa Catinca, după ce i-a furat mai multe lucruri a dispărut.

Ultime informaţii

Ştiri venite pe cale particulară spun că eri după amiază ar fi avut loc un progrom şi la Kişinău.

Mai multe magazii de pe Haralambskaja-uliţa, au fost devastate.

Sunt foarte mulţi răniţi.

Foarte multe familii evreeşti din Kişinău au părăsit localitatea, refugiindu-se prin satele de pe malul Prutului.

Ştiri oficiale nu există însă în această privinţă.

—

Eri cu trenul de Ungheni de 5 şi 25 a sosit în localitate misiunea ţarului la serbările ce vor avea loc la Sofia în ziua de 30 August a. c.

Misiunea se compune din d-nii: general maior Scaloff, general locot Koslow şi căpitanul adjutant Agherman, din Petersburg.

In localitate, misiunea Ţarului a stat cîteva ore, vizitînd oraşul.

Seara cu trenul de 9 şi 5, misiunea a plecat spre Sofia, via Giurgiu-Rusciuk.

——

Cîte-va ziare din Bucureşti au publicat o informaţie relativă la un accident de bicicletă survenit d-nului Th. Bădărău, fiul iubitului nostru fruntaş Al. A. Bădărău, cu ocazia unei escursiuni prin Elveţia.

Informaţiile acestea păcătuesc prin faptul de a fi prea tîrzii şi exagerate; Intr'adevăr d-lui T. Bădărău i s'a întîmplat un mic accident fără nici o urmare supărătoare. Fiul d-lui Bădărău a sosit la 24 August la Sinaia şi ie pe deplin sănătos.

——

Parchetul a deschis o anchetă în afacerea tînărului Ghiulea, despre a cărui tragică sinucidere am vorbit.

Se zice că altele ar fi fost cauzele care l'au îndemnat pe Ghiulea să se sinucidă.

——

Consiliul de higienă al judeţului va fi convocat Sîmbătă în şedinţă ordinară.

Intre altele se va discuta şi asupra eventualelor măsuri contra holerii, care continuă încă de a bîntui în imperiul vecin.

——

Sîmbătă camera de punere sub acuzare a respins atît apelul lui Lupu Herş, implicat în afacerea factorului Costăchescu, cît şi al cîrciumarului Cîmpeanu, din Paşcani, făcut contra jurnalului tribunalului secţia II-a prin care se menţine mandatul lor de arestare.

Ambii au făcut recurs la Casaţie, care se va judeca în primele zile ale lunei Septembrie.

—

Ministerul de interne a acordat epitropiei cassei sf-lui Spiridon, un credit extraordinar de 12000 lei, pentru plata diurnelor rămase neplătite membrilor şi secretarului juriului concursului pentru medicii de oraşe şi de spitale, ţinut la 20 Iunie a. c., a cheltuelelor de transport a celor 2 membri delegaţi de la facultatea de medicină din Iaşi, precum şi diurnele şcoalelor de moaşe din Iaşi şi Craiova, până la finele exerciţiului 1907—1908.

——

Cititorii îşi amintesc de cazul pseudo-hermafroditului Ionescu din Copou, care atrăsese tot Iaşul la poliţia de siguranţă unde se afla arestat, şi care s'a dovedit că nu era de cît un maniac.

Aseară poliţia a avut un al doilea musafir de asemenea natură, numit Mihai Damian, care umbla imbracat femeeşte.

De data aceasta poliţia a constatat că are de a face cu un escroc.

——

D. Dr. D. Buzenchi, medicul veterinar al comunei, pleacă mîine seară la Haga, spre a lua parte la congresul pentru controlul laptelui.

—

Eri I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei s'a reîntors în localitate.

La gară Inaltul Prelat a fost întîmpinat de un mare număr de preoţi care i-au urat bună venire.

Azi dimineaţă I. P. S. S. Mitropolitul a plecat în inspectarea parochiilor din judeţele Dorohoiu şi Botoşani.

—

Aflăm că toate ştirile date de noi cu privire la schimbările ce se fac le Prefectura de judet, se pun de actualul director în sarcina funcţionarilor.

Ţinem să declarăm că nu avem de la funcţionari asemenea ştiri şi cu toate restricţiunile ce se iau şi s'ar mai lua, noi nu vom înceta să le dăm la iveală, întru cît le avem de aiurea.

Afară de asta, ne miră mult supărarea conducătorilor, întru cît tot d-lor lansează în tîrg ştirile cu mişcările ce proectează a face şi după ce le dăm publicităţei se indignează şi cred a ne fi comunicate de vre-un funcţionar.

—

Unii liberali—vorbim de acei intraţi de curînd în caşcavalul administraţii, — pun în circulaţie svonul că la toamnă guvernul sau mai bine d. Ionel Brătianu, are a presenta parlamentului, între altele, şi un proect de lege privitor la stabilitatea în funcţiunile administrative.

Pînă atunci liberalii vor opera incontinuu mişcări, pînă ce îşi vor plasa toţi partizanii.

Vremurile lui Ion Brătianu au reînviat.

—

27 August 1877. Azi se împlinesc 30 de ani de la primul atac dat redutei Griviţa de armatele romîno-ruse. Şi e interesant de amintit că primul regiment care a dat acest atac a fost un regiment compus din Moldoveni. Sunt puţini încă din acei ce au luat parte la această luptă şi unul din aceşti veterani d. G. Calmuţchi ne dă cîte-va date foarte interesante cari vor interesa pe Ieşeni.

In toamna anului 1876 în zorii zilei regimentul 5 pleacă din faţa palatului administrativ unde e astă-zi statuia lui Ştefan cel mare spre cîmpul de războiu. Comandat de colonelul Gheorghe Borzănescu, Lt. Colonel Mucea, Maiorul Leonida Iarca, pînă eri şeful garnizoanei Iaşi; regimentul număra pe *căpitanii* Lipan Constantin azi colonel pensionar Iaşi; Petrovici Ion, Mateescu rănit în ziua de 30 August; pe *locotenenţii* Botescu, mort în aceiaşi zi, Marcu Gheorghe, Catargi; pe *sub-locotenenţii* Rafail Ruchian, Rusu Ahil, Marinescu Const. Costescu Virgil etc. etc.

La 29 Aprilie 1877 regimentul 5, la care îi se adăogase şi regimentul 13 plecat tot din Iaşi. după ce au fost inspectate de d. general Radovici, colonel Manu, astă-zi general la pensie şi fost ministru, trec Dunărea pe la Nicopole iar la 27 August dau primul atac redutei Griviţa.

Purtarea eroică a regimentelor leşene a produs o impresie admirabilă. Impăratul Rusiei care asistase pe cîmpul de război a felicitat pe Domnitorul Carol decorînd pe ofiţeri cu decoraţia Sfintei Ana şi Stanislav iar pe gradele inferioare cu crucea Sf Gheorghe.

—

Parchetul a fost avizat că aseară d. Gh. Fedeleş, din Bădeni, pe cînd se întorcea acasă, prin dreptul pădurei Zagavia, a fost întîmpinat de 4 indivizi, care l'au atacat.

Descărcînd un foc de revolver, hoţii au dispărut.

Tot aceşti indivizi, au atacat mai tîrziu pe d. Gheorghe V. Leonte, din Bădeni, cari se reîntorcea împreună cu soţia sa din Hîrlău.

Indivizii au maltratat pe soţia lui Leonte, iar pe acesta l'au buzunărit şi văzînd că n'are la el bani, au dispărut.

Doi din ei au fost prinşi; ei se numesc Dumitru Bercu a Ignătoaei şi D. I. a Pasumoaei, care au mai maltratat şi pe locuitorul Constantin Ponor.

——

Astă-zi au fost aduşi la parchet Grigore Telencu, femeia lui şi băiatul Coman, autorii crimei din strada Mahu.

Cercetarea acestei crime a fost repartizată la d. Sculy, judecător de Instrucţie.

—

Urmând exemplul dat într'un alt judeţ liberalii eşeni au hotărît ca în consiliul judeţean fie-care plasă să fie reprezentată printr'un sătean.

Candidaţii săteni vor figura pe lista candidaţilor pentru colegiul al III-lea.

——

Act Medico-legal.—Comisiunea pentru autopsiarea corpului Zenobiei Gheorghiu a depus astă-zi raportul. Concluziunele sunt următoarele:

Moartea Zenobiei Gheorghiu, născută Scriban, este datorită unei asfixii prin spânzurare.

Corpul nu prezintă urme de violenţă, micile echimoze de pe mîini şi antebraţe se explică prin lovirea mîinilor şi obiectelor înconjurătoare, ţinîndu-se seamă de condiţiile spânzurărei.

Cu cea mai mare probabilitate această spînzurare este rezultatul unei sinuciderî.

Deflorarea este incomplectă şi de dată recentă, ea nu este mai veche de două—trei zile.

Asupra ultimei chestiuni se va respunde la primirea rezultatului analizei, ţinîndu-se seama de injecţia făcută cadavrului pentru conservare.

——

Astă-noapte grănicerii din apropriere de Costuleni au surprins pe cîţi-va indivizi, care vroiau să treacă Prutul în mod clandestin, la noi în ţară.

La somaţiile santinelelor, indivizii s'au retras.

——

D. V. Alexandrescu a fost numit împiegat la vama locală în locul d-lui Ştefan Zamfir, demisionat.

——

Şedinţele seziunei de toamnă a Curţei cu Juri, ce se va deschide săptămîna viitoare, se vor ţinea tot în sala Consiliului comunal, de la primărie.

——

Corul Mitropoliei şi-a reînceput activitatea.

D. D. Dimitriu abilul şef, a tradus o întreagă liturghie rusească, care se va cînta în frumosul paraclis construit în palatul Mitropolitan.

Paraclisul va fi terminat cel mult pînă la iarnă.

——

Sâmbătă 1 Septembrie se vor redeschide cursurile şcoalei de cîntăreţi bisericeşti, de la Mitropolie.

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi extern

Inscrierile incep la 15 August 1907

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 27 August

Convocarea comisiunei agrare

Bucureşti.—D. Dimitrie Sturdza a luat dispoziţia ca să se convoace comisiunea agrară pentru ziua de 15 Septembrie, când ea urmează să-şi înceapă lucrările.

Sedinţele comisiunei vor avea loc în sala de şedinţă a Senatului.

TRAGEREA LOTERIEI

Bucureşti.—Astă-zi s'a efectuat tragerea clasei a III-a a loteriei statului romîn.

Au cîştigat următoarele numere:

2000 lei No. 22744.
1000 lei No. 47607 şi 45025.
500 lei No. 47414 şi 50172.
300 lei No. 37075, 47005. 53094, şi 14206.
250 lei No. 48234, 21486, 23103, 34760, 20736, 14186, 28, 96 şi 174.
200 lei No. 33849, 33401, 6736, 28157, 26626, 33080, 45572, 30385, 23544, 50213, 59459 şi 69469.

Inmormîntarea lui Hajdeu

Bucureşti.— Astă-zi la ora 1 corpul aceluia ce a fost B. P. Hajdeu, a fost adus în Capitală şi transportat apoi la cimitirul Belu, unde a avut loc înmormîntarea.

Aci a vorbit d. Onciu, profesor universitar.

Partea întristătoare şi care trebue de relevat este că atît marele public cît şi autorităţile s'au arătat foarte indiferente la moartea ilustrului savant, aşa că la gară cît şi în întregul parcurs al cortegiului, foarte puţini au urmat carul funebru.

Moartea lui Iosif Vulcan

Bucureşti.—Din Oradiea-Mare vine ştirea că un alt român de sama, şi care a lucrat mult pe ogornl literilor româneşti, s'a stins.

Iosif Vulcan, cunoscut publicist şi membru al Academiei Române, a încetat din viaţă.

Decedatul s'a născut în ziua de 19 Martie 1841, în Oradia Mare, unde a şi făcut studiile liceale, iar Universitatea a făcut'o la Buda-Pesta.

Publicist de talent, el a redactat rînd pe rând revistele: „Familia", „Gura satului" şi „Şezătoarea".

A fost primul preşedinte al Teatrului romîn din Transilvania şi între alte lucrări de teatru se remarcă piesa „Ştefan cel tînăr", care s'a jucat şi în Bucureşti.

In 1871 a fost ales membru corespondent al Academiei romîne.

Inmormântarea va avea loc Marţi şi la trista ceremonie, Academia Romînă va fi reprezentată prin d. Marinescu din Sibiu, căruia i s'a şi telegrafiat în acest senz.

Congresul corpului didactic

Bucureşti.—In vederea congresului corpului didactic, care se deschide mîine au început să sosească un mare număr de profesori de prin provincie.

Se crede că congresul va fi foarte animat atît din cauza marelui număr de participanţi şi a chestiunilor ce se vor discuta, cît şi din cauza că unii profesori liberali vor încerca să zădărnicească lucrările Congresului.

Chestiunile care se vor discuta sunt următoarele:

Ilegalităţile d-lui Spiru Haret;

Inamovibilitatea corpului didactic şi

Infiinţarea unei societăţi a corpului didactic.

O ameninţare a lui Kruşevan

Bucureşti.—Din Kişinău vine ştirea că în ziarul „Drug" a apărut un articol a lui Kruşevan prin care se spune că dacă se va mai descoperi de aci înainte vre-un complot în contra ţarului, nici un evreu din Rusia nu va mai rămînea în viaţă.

O crimă sensaţională

Viena.—In afacerea Komarovski, avocatul Prilucow a mărturisit poliţiei că atentatul contra lui Komarovski este pus la cale de d-na Tarnowski şi că Naumoff trebuia să'l execute.

D-na Tarnowski şi avocatul Purilow aveau intenţiunea să ia 500000 lei de la asasin şi apoi să se căsătorească. Rolul lui Naumoff nu este încă bine precizat. Purilloff, d-na Tarnowski şi guvernanta micului Komarowski au fost transportaţi de la închisoare la tribunal.

Komarowski a murit azi dimineaţă.

Holera

Aschabad.— Un caz de holeră a fost constatat la Krasnovoesk.

Mare Duce în Germania

Karlsbad.—Marele duce Mihail Alexandrovici şi marea ducesă Alexandrovici precum şi principele Oldenburg au plecat în Germania.

Boala prinţului August

Karlsbad.—Principii Philippe, August, Leopold şi Ludovic de Coburg, au sosit aci împreună cu profesorul Braun.

Buletinul de azi la amiază zice că principele August a avut o noapte cam neliniştită.

El a avut 80 de pulsaţiuni şi temperatura a indicat 37.8. Starea generală nu este defavorabilă.

Buletinul este semnat de doctorii Braun, Strunz şi Fruk.

Kedivul Egipetului la Sultan

Constantinopol.— Ziarele anunţă că Kedivul Egipetului a prânzit aseară la Yldiz Kiosk şi apoi a fost primit de Sultan.

EVENIMENTELE DIN MAROC

Tanger.—Vasul german „Charlotte" a sosit eri la amiază şi a schimbat salutul cu vasele din port.

Până asară la orele 10 puştile aflate în depozit şi cerute de partizanii lui Mulay Hafid nu le-au fost liberate.

Casablanca.—Arabii găsind un obuz de marină neexploadat l'au lovit cu ciocanul şi cu pietre până ce acesta a făcut explozie.

Sunt 60 de morţi şi numeroşi răniţi.

Madrid.— O telegramă a agenţiei Havas adresată ziarului „Corespondencia" confirmă ştirea că 3 mauri au oferit generalului Drude în numele cabililor să se predeie în termen de 48 ore şi să înceteze orice ostilităţi. Doi din aceşti parlamentari au rămas ca ostatici în lagărul francez.

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur boalele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului. artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvore.

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER,** Furnisorul Curţei Regale,—**Iaşi.**

AVIS

Pe moşia Borşa jud. Iaşi se află de vânzare in total sau in parte, nutreţu ca pae de orz, strujeni, păring, mohor, sfeclă pentru vite, pae de grâu şi fân toate din recolta 1907, precum şi perdele de ernat vite dela 1 Octombre a. c. până la 15 Aprilie 1908, şi păşunea in întindere de 800 fălci pentru tomnatu şi primăvaratu de oi, cu preţuri moderate fiind anul desfacerei ultimul al arendei.

Amatorii se vor adresa pentru informaţii Administraţiei moşiei Borşa.

GARA VLADENI

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

OPINIA

Ziar conservator cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi sal:n 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, ŞLEFUITE ŞI NEŞLEFUITE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

în Iaşi la Konya, Popovici-Hacna şi farmaciştii

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia ei economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediere la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

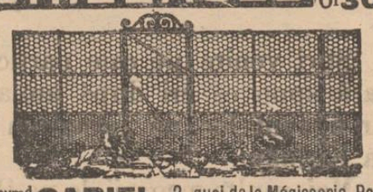

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Pavillon sous abris, le mètre carré...	1 30
Poulailler [illegible] places....	7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 230. —Mercurĭ 29 August 1907

Consecinţele unei morale

Cu fiecare zi ce trece viaţa, devine mai grea şi lupta pentru cîştig mai omoritoare. Preţul obiectelor de prima necesitate, devine mai mare, iar nevoile şi trebuinţele mai grele. Cu cît civilizaţia s'a infiltrat în obiceiurile noastre cu atîta avem şi pretenţiuni mai mari şi dorinţi mai alese.

Omul modern nu se poate mulţumi cu traiul patriarhal din alte vremuri şi cere lucruri corespunzătoare epocei. Cărţile, revistele atît generale cît şi speciale, le găseşti în casa fiecărui funcţionar sau om de afaceri; teatrul, balurile, concerfele au devenit o trebuinţă neaparată, atît că raporturi sociale cît şi ca trebuinţi intelectuale. Nu ar crede cineva ca într'un oraş ca Iaşul se citeşte atît şi atît de variat, dacă n'ar vedea masa de cărţi îngrămădită în mai toate librăriile oraşului şi cari se desfac foarte repede.

Şi dacă viaţa intelectuală cere noi resurse, viaţa materială nu e mai puţin pretenţioasă. Cu cît am înaintat în calea progresului cu atît am intrat şi în calea rafinăriei obiceiurilor. E un snobism atît în modă cît şi în gastronomie.

Şi pe cînd acest uimitor progres în toate şi un progres costisitor—retribuţiunile pe cari le primesc majoritatea din susţiitorii unui stat, au devenit prin o regresiune poate foarte logică aproape ridiculă. Dintr'un spirit de economie naţională, lefurile mai tuturor funcţionarilor au fost reduse uimitor. Dacă s'ar calcula în mijlociu cît cheltueşte zilnic un funcţionar şi cît primeşte ca leafă, s'ar dovedi că aproape nouăzeci la sută din slujbaşi trăesc într'un chip ideal, căci proporţia între venit şi cheltueli e enormă.

Un funcţionar superior spre pildă primeşte 500 lei lunar. E oare posibil ca un om cult care are atîtea trebuinţi atît materiale cît şi intelectuale să îşi poată plăti toate aceste necesităţi absolut necesare? Bine înţeles că nu... dar vorba lui Tipatescu: «După buget leafa e mică, aşa e... de cît tu nu eşti băet prost, o mai cîrpeşti, de ici de colo, dacă nu curge, pică...» Caragiale a definit foarte bine situaţia bugetară a tuturor funcţionarilor romîni; leafa în buget e mică, resursele externe însă suficiente.

Moralitatea asta însă nu poate şedea frumos unui stat. Ea îmi aduce aminte de aceiaşi moralitate pe care o au patronii marilor magazine din străinătate. Domnişoarele care servesc în aceste magazine au lefuri derisorii, sunt plătite cu unu sau doi franci pe zi, fără mîncare, fără locuinţă. Intr'un proces celebru în care mai bine de douăzeci de vînzătoare dintr'un magazin au fost urmărite pentru că organizase o bandă de a fura pe patronul lor, am auzit această declaraţie venită din gura directorului unui astfeliu de stabiliment:

— Găsiţi că lefurile sunt mici şi că aceste domnişoare furau ca să poată trăi, dar luaţi în vedere, domnule preşedinte, că lucrătoarele şi vînzătoarele mele tunt libere de la opt ore seara până a doua zi dimineaţa.

Patronul lăsa libertate absolută domnişoarelor sale, de a cîştiga surplusul necesar existenţei lor din o muncă mai remuneratoare şi statul nostru ca şi aceşti patroni pare că spune: D omnilor funcţionari, afară din orele de serviciu căutaţi a cîştiga surplusul pentru existenţa voastră, în ce chip, cu ce mijloace—ne este indiferent—dar cîştigaţi-l!

Şi e greşită această morală a statului nostru! Ţerile democratice—şi noi suntem o ţară democratică,—au nevoe de a retribui mai bine pe funcţionarii lor, căci aceştia trăiesc numai din această retribuţie; în ţările aristocrate s'ar putea permite existenţa unor lefuri microscopice, căci acolo funcţionarii sunt recrutaţi dintr'o anumită castă socială, ei pot trăi şi independent de retribuţia Statului—care le este mai mult o sinecură, slujba singură fiindu-le ceva onorific.

Spre a nimici această morală a cîştigului pe orice cale ce s'a încuibat în obiceiurile noastre şi care pare patronată de stat, e nevoe ca viaţa funcţionarilor prin lefuri bune să fie la adăpostul nevoei şi tentaţiei. Momentul unei indrumări în senzul acesta e cu atît mai necesar cu cât viaţa a devenit mai anevoioasă. *

Chemarea la răspundere!

In zadar încearcă d. Spiru Haret să zădărnicească lucrările congresului didactic, ce se deschide astăzi; în zadar pleava acoliţilor d-lui Haret au fost chemaţi—aduşi cu bilete de liber-parcurs—în Capitală, spre a acoperi, prin scandalul ce vor provoca, glasul de protestare a profesorilor nedreptăţiţi; în zadar toate aceste încercări, căci nimenea şi nimic nu va putea impiedica ca sectarul de la instrucţie să fie chemat la respundere.

Omul acesta, pamfletar şi periculos agitater în opoziţie, sectar şi veninos la guvern, a crezut că-şi poate permite totul într'o ţară în care sancţiunea morală are atît de puţină importanţă şi în care uitarea vine foarte curînd să se aşterne pe ticăloşiile comise.

Şi a mers cu îndrăzneala—pe motiv de a restabili nişte forme, care nu fusese indeplinite—pînă a atinge o chestiune de ordinul cel mai important: principiul însu-şi al stabilităţei personalului învăţămîntului. D. Haret, omul care a aţiţat şi lucrat de conivenţă cu toţi agitatorii de astă primă-vară, văzînd că partidul conservator îi iartă lesne fapta comisă, a devenit într'o bună zi personagiul auster şi rigid, inamorat de forma şi spiritul dreptăţei duse pînă la exces, şi a crezut că-şi poate permite afişarea de principii în senzul: întîmplă-se ori-ce, dar dreptatea să triumfe!

A crezut că şi acest lucru îi va fi permis—dar s'a înşelat. Ori-cît s'ar strădănui, ori-cît ar asmuţa banda de acoliţi şi dălcăuşi, glasul de protestare al profesorimei nedreptăţite va răsuna şi în faţa ţărei întregi Spiru Haret va apărea ca acel care, pus în fruntea departamentului şcoalelor, a mers cu sectarismul şi veninul pînă a lovi într'un principiu mare, spre care răvnim în toate ramurile vieţei noastre publice în dorinţa mai marelui progres al României. *C. Rallu*

Consiliile judeţene

In constituirea listei candidaţilor la alegerile judeţene din localitate s'a procedat de partidul liberal local ca şi pînă astăzi—înscriindu-se persoane care nu dau nici o garanţie serioasă de muncă şi de răspundere.

Sunt o mulţime de vechi pensionari, vechi slujbaşi cari n'au primit această demnitate de cît spre a li se satisface un amor propriu de a juca şi ei ceva în comedia această politică— cît priveşte activitatea pe care o vor desfăşura-o, nici nu s'au gîndit.

Consiliile judeţene n'au de fapt nici o menire în ocîrmuirea intereselor judeţene—prefectul e totul, el e puterea şi tăria unui judeţ, de el depinde totul. Deşi legiuitorul a văzut în consiliile judeţene un fel de autonomie a judeţelor şi a intereselor lor, vremea le-a dat cu totul altă menire.

Era însă de aşteptat ca după revoltele din primăvara aceasta cînd s'a arătat defectuositatea acestui sistem introdus contra legilor, cînd s'a văzut că e nevoe de o administraţie locală mai serioasă—era deci de aşteptat ca consiliilor judeţene de data asta să li se dee o altă menire, sau mai bine zis să fie reduse la rolul lor.

Cîtă muncă şi răspundere de fapt se cuvine acestor consilii. Toată situaţia gospodăriei unui judeţ, drumurile de comunicaţie, şcoalele, învăţămîntul profesional, agricol, de meserii. sănătatea publică şi aşezămintele filantropice şi de ordin general ar trebui să fie luate în consideraţie, studiate, desbătute de consiliile judeţene. Lor le este dat de asemeni de a studia chestia raporturilor între proprietari şi ţărani, de a determina mai bine ca ori cine tocmelile agricole, de a căuta o soluţie la o mulţime de probleme, căci cine mai bine de cît ei pot cunoaşte interesele locale.

Şi pentru aceasta au toată latitudinea. Actuala lege judeţană dă destulă libertate şi mijloacele consiliilor judeţene ca să lucreze şi să se intereseze de administraţia judeţelor.

Consiliile noastre judeţene refuză însă să lucreze. Ele n'au nici o iniţiativă. Ele lasă totul pe seama centrului şi a prefectului. Numai judeţele cari au prefecţi destoinici şi luminaţi progresează celelalte, nu, fiind că consiliile judeţene nici nu voesc să ştie de atribuţiile lor.

Ar fi fost deci bine ca de data asta să se fi căutat să eşim din obicinuit şi a se pune în aceste consilii oameni vrednici şi doritori de muncă şi să nu să fi făcut şi acum din această instituţie un fel de ospiciu de invalizi. Vremurile grele nu ne-au învăţat nimic.

A se vedea în corpul ziarului informaţiile relative la scandalul petrecut la congresul didactic din Capitală, resultatul loteriei de Stat, groasnicul progrom din Chişinău, precum şi ultimele telegrame atît din ţară, cît şi din Străinătate.

Oroarea de a munci

In alte părţi ale lumei fie-care îşi caută resursele sale de existenţă pe toate căile posibile ale cinstei; la noi e un făcut să preferi căile cele mai puţin avuabile, numai să nu te arăţi că primeşti a munci să poţi trăi.

Nicăeri munca nu e aşa de desconsiderată şi în toate păturile sociale. Spuneam eri că Românul n'are iniţiativă, că nu voeşte a risca să facă o întreprindere şi asta nu atâta că îi lipseşte spiritul de iniţiativă unde se cere puţin risc şi fatalism—nu; dar îi e ruşine a munci. Ca s'arunce zeci de mii de franci pe o masă verde cu risicul de a-i vedea reduşi la nimic, nu îi lipseşte spiritul de iniţiativă; ca să puie însă zece mii de franci într'o întreprindere e ruşinos. Capitalul său va avea o altă menire, va intra în concertul muncei, al prosperităţei şi banii sei vor fi mânjiţi de atâtea mâni noduroase cari muncesc, cari asudă în lupta grea de a fi. Ori pentru aceasta a moştenit biletele albastre, curate şi frumoase spre a le pângări?

Dacă cei mari sunt aşa, cei mici sunt aidoma lor! Eşti isbit la fie-care pas trăind în oraşe, de lipsa acelor înlesniri pe cari le ai în marile şi micile centre europene. Nu găseşti un pension sau o ospătărie în familii şi e o massă de ofiţeri, de studenţi, de funcţionari cari îşi otrăvesc stomacurile prin birturi şi cafenele. Ori nu ar putea un mic funcţionar sau negustor să organizeze, cum se face în străinătate, un pension; nu poate un institutor sărac, un pensionar sau altul, etc... să facă aceasta? Pe lângă că din plata acestei afaceri îşi face viaţa sa mai omenească dar poate cîştiga cîţi-va bani albi.

Dar pentru asta trebuie muncă, trebue ca dumneaei să lege şorţul la brîu, să se ţie de casă, să se ducă dimineaţa cu coşniţa la piaţă, să se tîrguească, să cedeze puţin din pretenţiile ei aristocrate.

Ori... *fi donc*! O astfel de viaţă ar fi un iad! Mai bine bărbatul va căuta să înşele pe un împricinat cu timbre la tribunal sau un institutor va ameninţa cu repetenţa pe fiul unui bogătaş spre a îl lua ca repetitor, pe care însă nu îl va repeta, sau un negustor să îţi ie pielea cu preţuri nebune. Ceia ce e uşor, nevăzut, efemer, asta e bine, asta convine duhului nostru. Ori nu ştiu cum vom ajunge şi unde vom ajunge cu vremea? Se urcă de o parte preţurile produselor de prima necesitate, şi a obiectelor necesare, dar se ridică inteligenţa oamenilor cari nu se mai lasă furaţi şi e nevoie ca să scadă şi pretenţia şi fumurile din obiceiurile noastre.

E fatal că trebue să fie aşa; numai de n'ar fi prea tîrziu.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN POET...

In cea mai deplină şi dureroasă singurătate a murit marele poet Sully Prudhomme; s'a stins liniştit în căruciorul său de paralitic în care îşi făcea preumblările zilnice.

O clipă—şi una din cele mai simţitoare inemi ce au bătut cîndva în omenire—fu stinsă pentru totdeauna. Cîte dureri, cîtă armonie s'au ritmat în bătăile acelei inemi, care a inspirat odinioară poetului tot ce s'a scris mai duios şi mai mişcător în poezia secolului trecut şi totodată mai cugetat şi mai înalt, căci poetul a fost cea mai fenomenală asociaţiune de senzibilitate adîncă şi gîndire filosofică; singurul care după o expresie a lui Gaston Paris „a putut uni incoruptibila sinceritate a ştiinţei cu sublimele presimţiri ale poeziei".

Ca şi poetul Heine, Prudhomme moare paralizat şi în mari dureri, deşi n'a dus viaţa zbuciumată ca a lui, şi nu şi-a petrecut anii din urmă în „Matratzengruft", ci a dus un traiu senin de filosof stoic, un traiu de belşug, de glorie imaculată, suveran al unei generaţii care-l adora, care iubea prin versurile lui, care se închina simţirii lui alese şi vedea în el pe profetul celor mai curate iubiri pămînteşti, pe visătorul celor mai sublime idealuri.

Poetul iubise odată, în prima tinereţe, —fără noroc. De atunci a rămas preotul fidel al templului ce înălţase inimii acesteia neîmpărtăşite şi toată viaţa lui fu —ca un serviciu religios inchinat acelei divinităţi pe care lumea abia o cunoaşte, căci Sully Prudhomme a încunjurat-o de poezie şi de discreţiune, de devoţiune şi de respectul cel mai tainic: nimic şi mai ales nici-o iubire alta nu l'a mai putut însă mîngâia, mulţumi, împăca sau răsplăti.

A rămas toată viaţa singur, strecurînd în sute şi mii de cîntări lacrimele tăinuitei sale decepţiuni, infiltrînd în milioane de suflete otrava dulce a propriilor sale amărăciuni şi îndoeli odată cu farmecul lirizmului celui mai atingător, rămânînd cel mai statornic poet al singurătăţii, al scepticizmului, al tandreţei,—dar al pesimizmului neîndurat şi neîmpăcat. Apostolul devotat al păcii şi al dreptăţii în omenire, omul care deschidea cu puterea imaginaţiunii porţile cerului, care străbătea—întocmai ca Lucreţiu, Horaţiu şi Virgil laolaltă—toate misterele şi manifestările naturei, vedea fericirea realizabilă numai într'o altă viaţă, necunoscută încă pe pământ şi atîta de puţin credea în putinţa unei fericiri propriu zîs omeneşti încît osîndia înainte la moarte fructul care s'ar putea naşte din vre-o iubire a lui.... Generalizînd, socotea că simţitorii, gînditorii nu sunt în stare să fericească o femee doritoare de viaţă şi expanziune şi îndemna pe aceasta să se ferească de ei. Sombrul adorator al frumuseţei ajunsese la un grad de temere necunoscută faţă de tot ce ar putea răni, de tot ce ar putea coborî iubirea şi ducînd la exces cele mai delicate nuanţe şi scrupulul simţirii, nega totul, invoca iubirea pur platonică, jura moartea aventurei, dispreţuia îndrăzneala, înlătura lupta de sexe—un etern înamorat al himerei, un sclav al idealului nerealizabil:

...Nici ochii să-i cunosc, nici glasul
Şi numele să nu-i rostesc,
Dar pururi s'o aştept în taină
Şi s'o iubesc.

Rodion

ANARHISMUL

Doctrina anarhistă.—Filosofia anarhiei.—Partea negativă a doctrinei. — Faguet despre Proudhon.

La Amsterdam se ţine în momentul de faţă un congres al Anarchiei. Ziarele ne aduc veşti de desbaterile cari au avut loc. Nu de aceste desbateri voesc să vorbesc dar aşi dori să spun cîteva cuvinte de doctrina aceasta socială, care e aproape necunoscută în lumea noastră, iar mulţi îşi resumă cunoştinţele lor despre anarhism în acele cîte-va atentate şi omoruri săvârşite în ultimile vremuri. Faptul însă ca oameni ca un Reclus, marele geograf, Kropotkin, un sociolog şi savant de seamă, un Duclaux, fostul director al Institutului Pasteur din Paris, Tolstoi şi alţii au îmbrăţişat'o, ne face s'o cunoaştem.

E într'adevăr greu de a expune în câteva cuvinte o doctrină şi cu atât mai puţin doctrina anarhistă. D. Eltzbacher*) care a studiat'o, declară singur că nu sunt în nici o concepţie socială despre o societate viitoare atâtea controverse cît e în Anarhism. Fiecare anarhist mai de vază a contribuit cu o nouă idee, opusă celei l'alte, aşa că cu drept cuvânt unul de ai lor Jean Grave a şi spus că anarhia e chaosul unei idei. Totuşi am putea defini anarhismul: o doctrină socială bazată pe principiul libertăţei absolute şi pe negarea ori cărui principiu al autorităţei guvernamentale în raporturile între oamenii reuniţi în societate.

Ori-ce doctrină socială are: 1) partea sa filosofică corespunzind concepţiunei despre omul natural, despre individul chemat să facă parte dintr'o colectivitate: 2) o parte negativă sau critică a ordinului social spre a-l transforma sau distruge; 3) o parte positivă a ordinului social ce se va constitui în viitor, parte, care tinde de asemeni a demonstra că doctrina suprimă în aplicare inegalităţile sociale existente; 4) o parte indicînd cum trebue să se facă transformările progresiv sau brusc, prin evoluţie, sau revoluţie, şi 5) în fine, o parte a moralei sociale, care va fixa raporturile reciproce ale individului şi ale colectivităţei.

Vom trece în treacăt rînd pe rînd toate aceste puncte referitoare la doctrina anarhistă.

Filosofia anarhiei, pune idealul social în domnia individualismului celui mai absolut şi visează ca societate model, societatea aceea în care cetăţenii vor fi suficient luminaţi, suficient conştiincioşi şi destul de pătrunşi de sentimentul de fraternitate şi egalitate spre a trăi în perfect acord fără nici o reglementare, fără nici o legislaţie, fără poliţie şi guvernămînt. Bine înţeles sunt în privinţa asta o mulţime de controverse. Pe cînd pentru unii, legea superioară în conduita omului în societatea viitoare, e datoria care se va manifesta singură prin sine însăşi şi ca ultimă ţintă (Proudhon şi Tolstoi); pentru alţii această datorie nu e de cît un scop de a ajunge la fericire (Godvin şi Stirner). Ori, care e acea datorie? Pentru Tolstoi e dragostea, pentru Proudhon justiţia. Dacă Godvin are în vedere fericirea tuturor, Stirner pune pe planul întâi fericirea individului.

Dar în fond şi unii şi alţii pun în principiu cu Jean-Jacques Rousseau că omul e născut bun, că răul este o consecinţă a acţiunei puterei şi din cauza nesfârşitei ştirbiri aduse de veacuri libertăţei individuale, că în fine, trebue căutată fericirea omenească într'o ordine socială, unde cetăţeanul devenit într'adevăr adult, supunîndu-se unic impulsiunilor conştiinţei sale liberată, va trăi în frăţie cu semenii săi fără legi scrise, fără poliţie şi guverne.

Partea negativă a doctrinei. Anarhismul condamnă în bloc toate instituţiile, societăţi moderne, justiţie, religie, familie, proprietate, asociaţie, stat. Relativ la justiţie ca şi relativ la toate aceste instituţii sunt atâtea păreri cîţi anarhişti sunt. Dacă Godvin şi Stirner neagă justiţia absolută, Tolstoi o găseşte necesară ea face mai puţin rău trebuinţei de a iubi existînd de cît lipsind. De asemeni Proudhon admite justiţia nu cum este astă-zi dar o justiţie ideală, căci el susţine că justiţia nu nărue dreptatea şi nu limitează fericirea individului. Bakunin şi Kropotkin de asemeni cred că justiţia va dăinui şi în societatea viitoare.

*) Eltzbacher: L'Anarchie. trad. franc. edit. Schleicher et frères Paris.

Toţi sunt pentru distrugerea statului, dar dacă Godvin, Stirner şi Proudhon sunt absolut contra statului, Tolstoi îl crede necesar pentru societatea de azi, iar Kropotkin îl vede dispărînd numai prin evoluţia individului care ajuns la apogeul desvoltărei sale, nu va mai avea nevoie de stat. Asociaţiile viitoare după unii vor fi bazate pe *federaţie*, cari vor fi construite pe mutualism, iar după alţii pe o formaţie spontanee a societăţei în care oamenii vor trăi în societate fără nici o legătură mutuală.

Proprietatea individuală e negată mai de toţi de şi Proudhon recunoaşte individului dreptul la proprietatea individuală de şi o numeşte o hoţie. Proprietatea individuală spune el, e individualitatea însăşi; într'un început de proprietate cît de mică, individul se simte el însuşi şi ia conştiinţă de el. Astfel că proprietatea nu e numai o tendinţă naturală a omului ea e una din facultăţile sale*).

Atît timp cît concepţiile de care am vorbit în scurt, au rămas în domeniul teoriei, ele n'au speriat pe contemporanii noştri mai mult de cum au fost speriaţi contemporanii lui J. J. Rousseau de discursurile sale asupra Ingalităţei, dar cînd doctrinele acestea au trecut în mintea unor oameni ca Bakunin, atunci lucrurile s'au schimbat.

Doctrina anarhiei aşa cum a expus'e Proudhon e departe de atentatorii anarhişti şi d. Faguet pune astfel în lumină figura intemeetorului anarhiei: „Proudhon a avut idealul cel mai înalt şi relativ cel mai precis. El e positivist fără îndoială, el crede ca Revoluţiile omeneşti au toate cauze economice şi nu sunt de cît sguduituri resultînd din reaua şi buna stare a omenirei. Dar el are în acelaşi timp un idol, o divinitate spre care îşi îndreaptă şi privirile şi braţele. El adora Justiţia şi crede că omenirea se îndreaptă spre ea cu un mers încet de la origina ei şi pînă la sfîrşitul său. Iată o idee falşă, dar în orice caz iată un om care are un ideal, o gîndire, care poate deveni o doctrină şi o doctrină care dacă e slabă, cel puţin ea poate împinge şi dirigui spiritele dacă nu spre o realizare a ei, cel puţin spre o îndreptare atît de utilă şi glorioasă a spiritului omenesc".

Vom vedea mîine celelalte puncte din doctrină, cari ne vor arata la ce a fost redus anarhismul prin propaganda care s'a făcut patimaşă şi uneori chiar desechilibrată.

Dr. I. Duscian

*). 2. Faguet: Politiques et moralistes du XIX siècle. Article: Proudhon.

Cronica socială

Situaţia băncilor populare şi cooperativelor săteşti pe 1906.

După cum am văzut în articolul trecut, situaţia băncilor populare merge mereu progresînd, întărindu-se ca operă de împuternicire economică a păturei noastre săteşti.

Paralel cu întărirea şi progresul băncilor populare sau a cooperativelor de economie, a început a se desvolta şi a da roade din cele mai frumoase o sumă de alte cooperative ca cooperativele de consumaţie, de producţie, de vînzare în comun, etc.

Cooperativele de consum în special se înmulţesc pe an ce merge şi situaţia lor începe a deveni din ce în ce mai prosperă.

In anuarul pe 1905 se găsesc trecute 28 cooperative de consum şi acelea slab înjghebate; la 31 Decembrie 1906 erau 83 de cooperative constituite şi puse pe drumul bun al prosperărei.

Aceste cooperative se desvoltă mult mai bine şi sînt mai puternice în Moldova de cît în Muntenia.

Obştiile pentru arendarea de moşii de asemenea se înmulţesc mereu şi se întăresc. Pe cînd în ultimul anuar erau 37 obştii, dintre care numai 7 funcţionau în anul 1906, numărul lor se ridică la 106, din care mai mult de jumătate au intrat în stăpînirea moşiilor ce-au arendat.

După cum vedem progresul este evident şi curentul ce s'a stabilit este din cele mai sănătoase şi mai îmbucurătoare.

Obştiile pentru arendarea moşiilor s'ar fi desvoltat cu mult mai puternic, dacă ar fi fost dirijate de o legislaţie mai complectă.

Actuala legislaţie absolut incomplectă şi care nu corespunde cu nevoile obştiilor, a trebuit să fie ameliorată prin cale de regulament sau mai bine zis de sfătuire din partea Casei Centrale, ca obştiile să se constitue în cooperative de producţie şi numai în acest chip au putut să-şi salveze o parte din interese.

Pe lîngă aceste cooperative, care şi-au format deja sîmburile de desvoltare, s'au mai creat o sumă de alte cooperative ca: pentru vînzarea produselor în comun, de brutărie, lăptărie, grădinărie, etc.

Aceste cooperative însă sunt de abia la începutul lor. In curînd însă şi acestea vor lua desvoltarea necesară.

E pacat numai că Anuarul Băncilor populare pe 1906, nu publică şi tabelele desvoltătoare ale celorlalte cooperative, afară de cele de economie, căci s'ar putea găsi date foarte interesante şi instructive.

După cum vedem din datele citate, mişcarea cooperativă la sate a prins puternic şi desvoltarea se face pe zi ce merge.

Această desvoltare, pe lîngă nevoea simţită, şi care le-a dat naştere este datorită în cea mai mare parte înţeleptei conduceri a celor de la casa centrală şi în special d-lui I. G. Duca fostul director general al Casei Centrale şi care şi acum este sufletul care animează şi conduce această grea sarcină.

Ori ce romîn cu dragoste pentru săteni, poate privi cu încredere viitorul, căci redeşteptarea economică a început şi roadele ei sunt din cele mai frumoase şi înălţătoare.

I. Russu

Litere-Ştiinţe-Arte

Acum cînd marele scriitor şi cugetător B. P. Hajdeu nu mai este printre vii, è momentul să amintim—toate amintirile capătă viaţă şi atracţiune după moartea unui scriitor—părerea originală printre multe altele ce avea despre valoarea poeţilor noştri mari. Intr'o celebră convorbire cu maestrul Caragiale— vedeţi, reporterul era de talie a impune însuşi marelui cugetător şi scriitor—Haşdeu şi-a exprimat motivele care-l fac a pune mult mai presus pe Alexandri ca poet naţional de cît pe Eminescu. In acesta din urmă el preţuia marele talent poetic care însă avusese norocul de a lucra sub o direcţiune absolut străină de spiritul romînesc, străină de idéaţiunea poporului nostru. De acea abstracţiune făcînd de frumuseţa externă—versul, imaginile, nu găsia în el nimic „specific romînesc", dè sigur este aici un reflex al duşmăniei ce purta Junimei şi şefului său literar d. Maiorescu.

Nu tot astfeliu—Alexandri. „El este reprezentantul cel mai puternic, cel mai complect al gîndirii şi simţirii romînèşti. El a cîntat toate dorinţele, el a plîns toate nevoile şi necazurile romîneşti; a fost vesel, trist, viteaz, cuminte, răbdător, plin dè speranţă şi dè credinţă, glumeţ şi înţelept ca poporul însuşi. Alexandri este gloria nedisscutabilă a literaturei romîneşti în secolul acesta".

Nu nè vom permite a discuta—şi nu aici este locul unde s'ar putea discuta— acèste păreri ale defunctului maestru. Dar am socotit nimerit a le reaminti în momentul de faţă, cu atît mai mult că ar putea îmboldi să se cetească mai mult decît se cetesc acele frumoase „Note şi Fragmente" ale d-lui Caragiale editate în populara „Bibliotecă pentru toţi".

*

Se anunţă apropiata sosire în localitate a unei excelente trupe de operete sub conducerea d-lui C. Grigoriu, cunoscut ieşanilor prin trecutele succese. Iaşanii sunt doriţi de artă şi muzică plăcută.

*

La Viena se aşteaptă cu multă curiozitate apropiata reprezentaţie a unei premiere de Herman Suderman: „Trandafirii", un ciclu compus din trei piese într'un act: *Margit, Ultima vizită*, şi *Princesa 'ndepărtată*. Aceasta din urmă aminteşte titlul cunoscutei drame a lui Rostand.

*

Prin moartea lui Sully Prudhomme, Academia Franceză va avea un loc vacant, iar tinerii poeţi franceji rămîn lipsiţi de cunoscutul „premiu anual Sully Prudhomme" care se dădea celui mai bun volum de poezii din venitul sumei pe care o cîştigase marele scriitor cu premiul Nobel pentru pace.

*

La 5 Septembrie stil nou s'au împlinit 50 de ani de la moartea lui Auguste Comte marele filosof francez, creatorul pozitivismului. Cu această ocaziune biografii reamintesc peripeţiile vieţei aventuroase a strălucitului cugetător, cu deosebire suferinţele ce a avut să îndure prin convieţuirea cu prima lui femee, o fiinţă perversă care izbutise însă a-i stăpîni simţirea şi indulgenţa. De două ori filosoful a fost lovit în tinereţe, de accese de nebunie, dar a izbutit să-şi revie şi să conceapă apoi operele sale de înaltă cugetare cuprinse în „filosofia pozitivă".

*

STRUNA ZILEI

UŞI BALNEARE

In timp ce colonelul X luase loc pe canapea în camera hotelului Carol cu d-na B., soţul, sosit din Tecuci pe neaşteptate puse mîna pe clanţă. Uşa se dete la perete fără greutate....

Un ziar

Uşile de la Constanţa
Sunt, în inconstanţa lor,
Ca femeile: dispuse
Să cedeze prea uşor...

Informaţii

Sosirea A. S. R. Principele Ferdinand în localitate, spre a lua parte la marile alergări de cai, se confirmă.

A. S. Regală va sosi în localitate în dimineaţa zilei de 14 Septembrie.

A doua zi, la 15 Septembrie, A. S. R. Principele Ferdinand se va duce cu automobilul la Poeni, unde se va organiza o vânătoare, la care vor lua parte mai multe persoane din localitate şi din Vaslui.

—

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, a plecat aseară în Capitală.

Plecarea d-lui Kernbach, se zice că e în legătură cu modificările ce vrea să le introducă la prefectura de judeţ.

—

Cursurile şcoalelor secondare se vor deschide în ziua de 10 Septembrie, iar ale celor primare în ziua de 3 Septembrie, a. c.

—

Aseară cu trenul de 9 şi 5 au plecat în Capitală un mare număr de profesori şi institutori din localitate spre a lua parte la congresul corpului didactic, ce s'a deschis astă-zi.

—

In ziua de 11 Septembrie a. c., se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

—

Un mare număr din membrii societăţei comercianţilor de băuturi spirtoase din localitate, au hotărît să ia parte la congresul podgorenilor, ce se va ţinea în în primile zile ale lunei Octombrie în Capitală.

—

Din Huşi.—Evenimentele politice la noi se îngrămădesc pe zi ce merge, mai ales în vederea apropierii zilei de vot care va fi Joi, taberele liberale şi-au deslănţuit toată furia lor. Duminică seara a fost o întrunire liberală la prefectură, provocată de partizanii Dr. I. Munteanu. Oratori noi au eşit la suprafaţă.

Dr. Ioan Munteanu a expus în liniamente generale ce va face dacă va căpăta încrederea cetăţenilor. A explicat vechea sa gestiune cînd a mai fost primar şi a solicitat din nou încrederea.

Ceilalţi oratori au criticat acţiunea de distrugere ce vor să dea partidului liberal partizanii d-lui N. Cişman şi regretă că la această acţiune s'au întovărăşit oameni ca C. Leonide.

Gh. Vântu, defensorul eclesiastic, a susţinut cu căldură lista dr. I. Munteanu şi a criticat acţiunea de sprijin a unora din conservatori, ce voeşte să se dea listei dezidente.

Oratorii noi au fost: avocaţii Chiriţoi şi Gh. Teodoru, cari au arătat că trebue curăţit terenul politicei liberale de acţiunea distrugătoare a dizidenţilor.

— In vederea alegerilor comunale şi membrii partidului conservator s'au întrunit la clubul central din Huşi şi luînd din nou în discuţie participarea la alegeri au găsit prilejul de a se acaţa de un articol de reportaj al *Gazetei Fălciului*, în care se arată desacordul dintre familiune şi Gr. Vericeanu şi imprudenţa de a se scoate partidul conservator din pasul cel cuminte a servi interesele de culise ale unor svăpăiaţi condotieri politici.

Rezultatul acestei consfătuiri e că s'a amânat pe Mercuri seara hotărîrea definitivă, dar s'a pus jaloanele posibilităţii unei conlucrări la alegeri fiecare fiind liber pe acţiunea sa.

Ne-am mira ca d. General Teleman să iasă din prima hotărîre, de aceia spectacolul de Joi va fi şi trist dar şi amuzant.

— Presa liberală dela noi dela Huşi a ajuns la un ton de o violenţă fără pareche. Cetăţenii stau nepăsători la acest pugilat de exterminare, căci nu înţeleg ca să-şi subordoneze interesele lor la luptele fratricide.

Netăgăduit că acţiunea dela liberali va tări şi partidul conservator nu în mod unitar la aceste lupte de gospodărie comunală, desenând de pe acum viitoarele situaţiuni.

— Lista N. Cişman a suferit o mică modificare; de unde întâiaşi dată N. Cişman figura cap de listă, acum el s'a pus în coada listei, pentru a complace unor cerinţe dela adversari.

— Institutorul C. Bondescu a fost detaşat la una din şcolile primare din Bucureşti în vederea complectărei studiilor universitare. D-l C. Bondescu este un eminent institutor din Huşi, care urmează cursurile facultăţei de litere în Bucureşti şi face cinste corpului didactic din Huşi prin lucrările sale didactice.

— Cu girarea direcţiunei de la şcoala primară de băeţi No. 2, a fost însărcinat d. T. Dimitriu, fostul director înlocuit în luna lui Martie a. c.

—

Membrii consiliului de higienă al oraşului au fost convocaţi pentru Sâmbătă seara la orele 8, sub preşedinţia d-lui dr. C. Buicliu.

—

Comercianţii Moise şi I. Copel au fost declaraţi în stare de faliment.

—

Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat în cursul viitoarei săptămîni, când va judeca 5 procese clericale.

—

D. inspector de mişcare C. Niculescu, s'a reîntors azi dimineaţă din inspecţia ce-a făcut'o pe linia Adjud—Tg.-Ocna şi Roman—Iaşi.

—

Azi dimineaţă nişte trecători au găsit pe strada Zugravilor un copilaş de curînd născut, învălit în nişte cârpe.

Micuţul abandonat a fost dus la institutul Gregorian.

—

Mîine, serbătoarea „Tăierea capului Sf-lui Ioan", biserica din strada Primăriei îşi va serbători hramul.

Serviciul divin va fi oficiat cu o deosebită solemnitate de către un sobor de preoţi.

—

In urma unui ordin al ministrului de răsboi, concentrările de brigadă ale cavaleriei care urmau să se facă între 7—17 Septembrie, au fost contramandate.

—

Concursul de admitere la Liceul Internat se va începe în ziua de 1 Septembrie.

După examinarea medicală va urma Luni proba scrisă.

—

Nu se putea şeful liberalilor d. D. Sturza cu toate că e prim ministru să se lase de apucăturile sale de pamfletar.

Eri s'a deschis în mod oficial al treilea congres al petrolului printr'o şedinţă solemnă în sala Ateneului. Au vorbit în numele guvernului mai întâiu d. ministru al domeniilor Anton Carp, care, într'o cuvîntare demnă a salutat pe congresişti şi a făcut un rezumat destul de documentat al chestiunei petrolifere în ţara noastră.

Era firesc ca să vorbească ministrul resortului, mai ales în ce priveşte o chestiune care priveşte industria şi comerciul, dar d. Dimitrie Sturdza, care sufere de mîncărime de vorbă şi caută prilegiul de a arunca o săgeată în contra adversarilor sei politici, nu s'a lasat pînă a luat şi d-sa cuvîntul, repetînd în mare parte cele spuse de colegiul seu, dar adăugînd nişte fraze absolut nepotrivite cu festivitatea în care reedita acuzărilor sale în contra partidului conservator şi a unora din bărbaţii sei politici.

Preşedintele consiliului nu s'a putut împiedeca de a face în faţa congresiştilor streini politica internă cea mai militantă, amintind de aşa zisele disponibilităţi ale Statului pe care bărbaţii de stat conservatori ar fi voit să le alieneze într'un moment de criză financiară.

Ce nevoie era de a face o asemenea eşire duşmănoasă în contra adversarilor politici, în faţa unui congres internaţional?

I'ar fi plăcut de pildă, d-lui Sturdza dacă preşedintele consiliului al cabinetului conservator, cu prilejul deschiderei Expoziţiunei din anul trecut, ar fi spus că unii bărbaţi de stat romîni au combătut şi clevetit Expoziţia şi că nici n'au vrut să asiste la deschiderea ei cu toate că dînsa este menită a serbători gloriosul aniversar al Suveranului ţărei?

Noi nici n'am pomenit în faţa străinilor de micele noastre certuri interne şi chiar astăzi luăm o atitudine din cele mai simpatice faţă cu congresul petrolului fără a ne preocupa dacă primirea s'a este organizată de guvernul liberal.

Congresiştii sunt oaspeţii ţării precum erau anul trecut vizitatorii streini ai Expoziţiei.

D. Sturdza era dator să nu'i facă partaşi la luptele politicei noastre interne.

Ceea ce a a făcut d-sa la Ateneu este răutate necuviincioasă!

—

In cursul lunei viitoare se va face împărţirea în loturi a moşiei statutului, Hlincea, din comuna Galata.

Ministerul a dispus să se facă cunoscut cumpărătorilor ca să ia parte şi să dea concursul la executarea lucrărilor de parcelarea moşiei.

DIVERSE

— Se comunică din Epureni că un incendiu a distrus casele femeei Maria Plugariu.

— Agenţii poliţiei au prins şi arestat pe Neculai Bilig, autorul mai multor escrocherii.

— In comuna Negreşti s'a ivit epidemia de febră-tifoidă.

Serviciul sanitar a luat măsurile de combatere.

— Se telefonează din Cornesti că locuitorul Grigore a Nastasiei căzînd de pe acoperemântul casei, s'a rănit mortal.

Pe cînd era dus la spital, a încetat din viaţă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

2

I. N. POTAPENKO

Blestemată Glorie

(*amintiri din Conservator*)

Sprincenele sale încruntate arătau tăria şi răbdarea, dar în acelaşi timp în ochii lui sticlea umilinţa; se vedea că era enervat, emoţionat şi aştepta ceva hotărîtor. Era îmbrăcat într'o redingotă neagră, lungă, veche şi încheiată cn atenţie în toţi bumbii.

Băeţaşul cînta din scripcă. Plăcu publicului, întâi, pentru că ţinea nu ştiu cum cu o tărie neobicinuită vioara şi conducea arcuşul cu multă uşurinţă. Profesorul Onkel îndrăsnise mult, îi dedese în loc de un *exercice* de elev, o uşoară bucată de concert.

Ce să faci, bătrînul iubitor de glorie voia să strălucească cu şcoala lui şi răuşise căci Spiridonov juca admirabil. Băeţaşul executase bucata sa cu cea mai lăudabilă exactitate şi însemnase ici colea cu arcuşul unele părţi cari arătau că avea şi simţire. Onkel, singur îl acompania şi punea în aceasta atîta pasiune şi foc în cît era tot prins jocului de pian şi asta se vedea din mişcările cu care însoţea executarea. Aci se îndrepta, aci întindea capul, aci brusc se lăsa pe speteaza scaunului, aci se lăsă pe clavietură, într'un cuvînt juca cu toată simţirea şi asta desăvîrşea impresiunea. Toţi erau uimiţi de talentul tînărului virtuos, care părea că se ţinea cu greu pe picioarele lui slabe, subţiri, obosite. Cînd băetul termină, tunete de aplause răsunară.

Asta era în potriva pravilelor conservatorului, dar se poate cu vre'o lege opri isbucnirea exeresiunei de admiraţie şi uimire? Spiridonov făcú un compliment şi repede eşi de pe estradă, în urma lui Onkel eşi şi el măestos şi mîndru.

In vremea cînd pe estradă un alt protejat al gloriei esecuta la rîndul său ceva, în coridor se adunase un popor şi înconjurase pe băeţaş. Un meceno maestos cu o barbă căruntă şi lungă, care nu lasă să treacă un singur concert, intră în mijlocul lor prin odaia de alături şi netezînd puternic capul lui Spiridonov, stricîndu-i peptănătura:

— Ai un talent enorm, tu—viitoarea glorie a conservatorului, slava Rusiei, îi spuse repede, grăbit, ca şi cum ar fi luat o înghiţitură ferbinte de ceai.

Domnişoarele conservatorului priveau la el cu milă şi oftau văzînd atîta sărăcie şi slăbiciune. Trecu şi profesorul Brendel de asemeni violonist, deosebindu-se de Onkel prin aceia că era înalt şi slab, pe cînd Onkel era scurt şi gros şi prin acea încă că Onkel era din Munchen. iar Brendel din Leipzig. El nu putea să sufere pe Onkel, întâi pentru că acesta era şi el violonist şi după părerea lui Brendel era de ajuns un singur violonist pentru toată lumea şi acela ar fi fost el, Brendel şi al doilea pentru că la Onkel răsărise acest mic miracol Spiridonov de cari toţi vorbeau şi al treilea pentru că Onkel trăia pe lume.

Brendel de asemeni se opri în faţa lui Spiridonov şi îl mîngîia chiar pe umeri:

— Nici de cum prost, spuse el în accentnl său de Leipzig: — mare technician pentru vîrsta ta, dar de ce atîtea note false?

Ultima observaţie el o făcu în potriva conştiinţei sale, dar numai spre a face o neplăcere lui Onkel care era de faţă. Faţa rasă a lui Onkel deveni roşie şi în ochii lui licăriră scîntei:

— Mai puţin a fost el falş, de cît este în acest moment profesor Brendel, spuse Onkel cu accentul său Münchenian.

Dar Brendel s'arata că n'auzise şi se şi perduse în întunericul coridorului.

Pe micul Spiridonov îl purtau prin toate mâinile, îl mîngîiau, îl ciupeau de obraji şi de barbie, îl lăudau, îi proroceau glorie. El privea la toate acestea cu o privire tristă, primea felicitările indiferent şi nu simţea probabil de cît nemulţumire şi poate îi era chiar dureroase toate aceste mîngîeri şi laude.

Privirile sale căutau ceva şi în cele din urmă liniştite se opriră pe faţa sbîrcită a omului acela înalt care două minute în urmă şedea în colţul băncei a doua şi care îl ascultase cu atîta atenţie. S'apropiase şi el de grupul ce înconjurase pe băet şi cu sete înghiţea toate laudele ce se făceau copilului. Rezemat de o uşă pe jumătate deschisă care da într'o clasă transformată pentru moment în garderobă el ţinea întro mînă paltonul băetului iar într'o altă mînă cutia vioarei. Apropiindu-se de copil, el îi luă din mîni vioara şi arcuşul şi cu atenţie le aşeză în cutie.

(Va urma)

Ultime informaţii

Persoanele sosite aseară din Rusia, confirmă ştirea dată de noi eri cu privire la progromul din Kişinău.

Devastările s-au făcut Duminică către seară şi după cum ni se spune ele au fost provocate de cîţiva huligani veniţi din Odessa.

Familiile evreeşti au cerut intervenţia guvernatorului Harusin.

La Odessa lucrurile sunt mai grave; numeroase magasii au fost devastate, iar mărfurile aruncate în stradă.

Sunt mulţi morţi, iar numărul răniţilor e foarte mare.

E de relevat că poliţia refuză să ia măsuri.

Panica e foarte mare atît la Odesa cît şi la Kişinău.

Din tîrguşorul Calaraşi, ce vine în apropiere de Kişinău, foarte multe familii evreeşti au părăsit localitatea, de teama unor devastări şi măceluri ca cele făptuite acum doui ani.

Interesanta circulară confidenţială relativă la societăţile studenţeşti care au de scop a cutreera satele, au fost comunicate şi învăţătorilor din comunele rurale, cărora li s'au pus în vedere să împiedice şezătorile ce aceste societăţi vor să le ţie, şi să sfătuiască pe săteni a nu le da ascultare.

Parchetul de Tulcea a cerut de urgenţă urmărirea şi prinderea lui Spiridon Grigore, care cu lovituri de cuţit a omorît pe Osif Vasile şi care a dispărut.

Ca şi celelalte comune rurale, primarul din comuna Belceşti raportează că foarte mulţi tineri ce urmează a trage sorţii în Februarie viitor, lipsesc.

Locuitorii din Belceşti au reinoit cererea lor de a li se împărţi pămînturi în loturi.

Se ştie că aceasta e a treia cerere ce o fac locuitorii din com. Belceşti.

Comitetul executiv al clubului liberal s'a intrunit aseară, spre a procede la fixarea candidaturilor pentru consiliul judeţean.

D. P. Poni fiind în capitală, a presidat d. N. Gane.

După lungi şi furtunoase discuţii, s'au stabilit următoarele candidaturi:

Colegiul I, d-nii Palade V., Velciu Al., căp. Bottez N., Leppadatu C., Motăş I. şi Manea Garabet.

Colegiul II, d-nii: Victor Castan, major C. Lupaşcu, căp. Mihail Mihail, lt. colonel C. Neculau, Stoica Panaite, şi col. Tereuzescu.

Colegiul III, d-nii: Dumbravă I., Speranţă Vasile, căp. C. Popovici şi 3 ţarani ce vor fi propuşi de la fiecare 2 plăşi cîte unul.

După cum se poate vedea, lista consiliului judeţean e alcătuită numai din cei nemulţumiţi.

La preşidenţie se aţin 3 până acuma; V. Palade, major Lupaşcu şi Al. Velciu.

Cel însă care pare a fi destinat pentru aceasta e d. V. Palade.

Astă-noapte un mare incendiu a distrus nişte hambare cu cereale, de pe moşia Larga, comuna Movileni, proprietatea d-lui I. Veron.

Nu se ştie de unde a luat naştere focul.

S'a orînduit o anchetă.

Afacerea crimei din strada Mahu, după cum am spus, a ajuns la parchet.

Cu toate că s'a dovedit pe deplin că soldatul Popescu a fost omorît de Grigore Telencu, în tovărăşia soţiei şi a copilului său, el cearcă acum a nega din nou faptul.

Toţi trei au fost depuşi la penitenciar.

D-na Elena Mihailescu, soţia d-lui Mihai Mihailescu, de la Epitropia Sf. Spiridon a dat naştere unui băeţel.

Să le trăiască!

Cu prilejul primei şedinţe a congresului internaţional de petrol, d. D. Sturdza a dovedit inc'odată că, înainte de a fi preşedintele consiliului al Romîniei şi bun Romîn,—a ţinut să reprezinte statul romîn la acest congres ca şef al partidului naţional (?) liberal.

Nu ne explicăm alt-fel, cum a putut d. Sturdza să strecoare în darea sa de seamă asupra bogăţiei noastre petrolifere, aluziuni rău voitoare la adresa partidului conservator, bune de desbătut la „Dacia" iar nu la un congres de o asemene importanţă.

Intr'adevăr toţi cei de faţă au fost viu impresionaţi cînd d. Sturdza a afirmat că a fost un moment cînd un guvern al acestei ţări, în faţa crizei ce a coprins ţara, s'a gîndit la lichidarea tuturor bunurilor statului şi mai ales la vînzarea terenurilor noastre petrolifere.

„Dar a intervenit opinia publică şi acest guvern nu şi-a putut ajunge scopul" a zis d. Sturdza, voind să pozeze şi în faţa străinătăţei ca singurul patriot, defăimînd în acest scop partidul conservator căruia i se datoreşte în primul rînd prosperitatea terenurilor noastre petrolifere şi fala cu care ne prezintăm astăzi în faţa străinătăţei.

Se caută corespondenţi serioşi şi harnici pentru oraşele Botoşani, Dorohoi, Piatra-N. şi Bacău.

Doritorii să adreseze condiţiunele lor administraţiei ziarului nostru.

Mîine consiliul de războiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţă sub preşidenţia d-lui colonel Boteanu.

Consiliul va judeca 10 procese privitoare pe cîţi-va soldaţi pentru desertare repetată în ţară şi furt de efecte militare.

Poşta Redacţiei.—*Unui cetitor.* Colaboratorul nostru Eugen Herovanu se va ocupa de propunerea D-voastră în „Cronica Săptămînală" ce apare Sîmbătă spre Duminecă.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 August

Congresul corpului didactic

Bucureşti.— Astăzi urma să se deschidă congresul corpului profesoral. De dimineaţă toţi membrii s'au întîlnit la cercul profesoral din calea Victoriei; unde imediat au sosit în corpore şi profesorii liberali.

Cu ocazia constituirei biroului, aceştia din urmă au început a vocifera şi a căuta pe orice cale a împedeca constituirea biroului. Sgomotul era aşa de mare în cît lumea se oprea în stradă spre a asculta. S'au schimbat insulte grave şi lucrurile au ajuns pînă la batae. După două ore de discuţii furtunoase membrii organizatori ai congresului s'au retras lăsînd sala cercului profesoral la dispoziţia profesorilor liberali. Aceştia au votat o moţiune prin care desaprobă convocarea congresului şi au trimes d-lui Haret o telegramă prin care îi exprimă felicitările lor pentru atitudinea pe care a avut-o în chestia anulărei, transferărilor şi numirilor făcute de d. Vlădescu.

Intreaga opinie publică din Bucureşti condamnă atitudinea profesorilor liberali pusă la cale de către d. Haret şi o numesc o ruşine a regimului de samovolnicie şi arbitrar al acestui guvern.

RESULTATUL TRAGEREI LOTERIEI

Bucureşti.— Iată numerile cari au cîştigat la loteria pe clase a statului romîn. A cîştigat *60,000* de lei losul cu No. 48,635 cu un cîştig de 300 lei.

20.000 lei losul cu No. 7975

5000 lei losul cu No. 9056

2000 lei losul cu No. 22744.

1500 lei losul cu No. 13952.

1000 lei losul cu No. 47792 şi 34607

500 lei losul cu No. 50,172; 43,115.

300 lei losul cu No. 35,837, 59,385, 43247, 48,635.

250 lei losul cu No. 174, 14,145, 48245, 41148, 15111.

200 lei losul cu No. 59469, 53510, 558, 48,318, 33676, 44024, 3966, 31041, 54868, 8335.

Cum glăsueşte astă-zi d. Haret

In Monitorul Oficial a apărut o circulară a d-lui Haret în care se vorbeşte de marea nenorocire din primavara aceasta şi de atitudinea pe care trebuesc s'oaibă în viitor învăţătorii şi preoţii dela ţeară.

Circularea aminteşte acestora că revoltele din Martie trebue să ne întărească în lupta pe care o avem în viitor de a se ridica ţărănimea şi de a pregăti pentru rolul ei social.

Revolta de pe vasele de războiu Ruseşti

Petersburg.—O nouă revoltă a mateloţilor pe cîte-va vase de războiu ruseşti care se află în apele Finlandeze a avut loc zilele acestea.

Sosind la timp trupe credincioase răscoala a putut fi stăpînită, mulţi mateloţi a fost împuşcaţi iar alţii arestaţi şi aduşi la Petersburg.

Noul minister persan

Teheran.—Agenţia Reuter află că noul minister va fi compus din 8 miniştri responsabili.

Până acum au fost numiţi: ministru de interne Musir es Saltanek; ministru de externe Said Ed Dauleh; de resboiu Mestemfii Mamalik; finanţe Kervan Ed Dauleh; justiţia Musir El. Muelek; lucrări publice Muhandis Mamalik.

O aniversare

Belgrad.—Azi fiind aniversarea naşterei Principelui moştenitor, a avut loc cu multă solemnitate punerea pietrei fundamentale pentru noua Skupcină. Au asistat la serbare, Regele, familia regală, corpul diplomatic, deputaţii şi învitaţii ceilalţi.

Comisiunea continentală de resboi

Haga.—Comisiunea continentală a răsboiului a discutat azi din nou proectul privitor la tratamentul persoanelor neutre în statele beligerante.

Comisiunea a adoptat în unanimitate articolele privitoare la ideia neutralităţei şi la materialul neutru al drumurilor de fer. Toate celelalte articole au fost părăsite după propunerea Germaniei.

Mare incendiu

Buda-Pesta. O moară cu aburi în care lucrează 200 lucrători a fost distrusă de un incendiu. Se spune că victimele ar fi numeroase.

Până acum s'au scos de sub dărămături 8 morţi şi mai mulţi răniţi.

Membrii uniunei secrete arestaţi

Constantinopole.—Din Monastir se telegrafiază că numeroşi greci printre care însuşi secretarul Mitropolitului, suspectaţi a fi membri ai uniunei secrete care a comis recentele omoruri, au fost arestaţi.

Vase naufragiate

Constantinopol.—O furtună puternică ce a ţinut ultimile 2 zile, a cauzat naufragiul mai multor vase cu pînză în marea de Marmara şi în Marea Neagră.

Bandă distrusă

Constantinopol.—Ziarele turceşti anunţă distrugerea unei bande bulgăreşti de 5 oameni la Belidja.

Congresul păcei

München. — Al 16-lea congres internaţional pentru pace a fost deschis.

Declaraţiile d-nei Tarnowski

Viena.—D-na Tarnowski a mărturisit că a fost complice în asasinarea contelui Komarowski, pretinzînd că avocatul Purilow a fost nu numai autorul spiritual al asasinatului, dar că voia el însuşi să comită crima.

Amiralul Jjuin la Viena

Viena.—Vice amiralul Jjuin şi 10 ofiţeri japonezi au sosit aci, venind din Triest.

Numire anulată

Constentinopol. — Numirea noului principe de Samos Gheorghiades, a fost anulată, în urma unui meeting în favoarea prinţului Karateodory şi în urma depeşelor de reclamaţiune către puteri. Până în prezent însă acest svon nu s'a confirmat.

EVENIMENTELE DIN MAROC

— *Răspunsul Germaniei.—Boala generalului Drude.—Declaraţiile d-lui Clemenceau.—Condiţiunile lui Raisuli.*

Berlin.—Ziarul „Norddeutsche Algemeine Zeitung" află că guvernul german a răspuns memoriului ambasadei franceze în chestiunea organizărei poliţiei provizorii în mai multe porturi ale Marocului de către Franţa şi Spania.

Germania socoteşte că această măsură va fi provizorie şi nu va fi contrară actului de la Algesiras; guvernul german nu vrea să facă dificultăţi acţiunei intreprinsă de Franţa în urma evenimentelor de la Casablanca, dar speră că gravele prejudiţii suferite de negustorii străini, precum s'a întîmplat la Casablanca, nu se vor reînoi.

Paris.—„Le Temps" află că Mulay Hafid ar întîmpina serioase dificultăţi în tentativele sale de a se substitui fratelui său Sultanul Mulay-el-Aziz.

Mulay Hafid ar duce-o greu ne-avînd bani; cîţi-va caizi care se declaraseră pentru dînsul par acum puţin dispuşi a'l urma.

Mai multe triburi au proclamat nesdruncinata lor credinţă faţă de Sultan.

Paris.—Amiralul Philibert telegrafiază cu data de 8 Septembrie că nu se semnalează nici un incident în Casablanca şi împrejurimi.

Paris.— Ziarele află din Tanger că guvernatorul din Safi s'a supus lui Mulay Hafid.

Casablanca.— Generalul Drude e bolnav de friguri; fiind mai bine, mîine va relua direcţiunea trupelor.

Marocanii stau în linişte. Operaţiunile contra lor se vor lua înainte de a se împlini 2 zile.

Paris.—Consiliul de cabinet a luat cunoştinţă de ultimile telegrame din Tanger şi a studiat chestiunea îndemnităţilor, rezultînd în urma evenimentelor din Casablanca. Miniştrii au studiat precedentele şi în special bombardarea oraşului Alexandria la 1882 şi a ajuns la concluzia că guvernul Marocan trebuie făcut răspunzător şi că îndemnităţile datorite pentru pagubele materiale trebuesc fixate printr'o comisiune internaţională.

Ministrul afacerilor străine d. Pichon a fost însărcinat să studieze chestiunea.

Tanger.—Ofiţerii crucişătorului „Jeanne d'Arc", „Desaix" şi ofiţerii vaselor spaniole au asistat eri seara la prînzul dat pe bordul vasului de şcoala german „Sarlota". Comandantul vasului a mulţumit pentru onoarea vizitei lor şi a toastat pentru împărat, pentru d. Fallieres şi pentru Regele Alfons.

Paris.—D. Clemenceau intervievat dacă e exact că Franţa a trebuit să decidă de acord cu Spania în chestiunea debarcărei în porturile marocane spre a instala în acele porturi forţe poliţieneşti, a răspuns că această chestiune nu se ridică pentru moment acuma. Sarcina noastră e numai restabilirea ordinei în Casablanca şi numai după ce aceasta va fi complect terminat vom vedea în ce condiţiuni o poliţie poate fi alcătuită în Maroc conform prescripţiunilor conferinţei din Algesiras.

Tanger.—Raisuli a trimis legaţiunii engleze condiţiunile definitive cu privire la punerea în libertate a lui Maclean. El cere protecţiunea Angliei şi numirea sa ca paşă între Tetuan şi Laras, remînînd nepedepsit.

Paris.—Un balon captiv a sosit la Casablanca. S'au constatat în acest oraş cazuri de variolă. Medicul vaselor franceze a dat ordin ca toţi ofiţerii şi marinarii să fie vaccinaţi.

AVIS

Pe moşia Borşa jud. Iaşi se află de vânzare in total sau in parte, nutreţu ca pae de orz, strujeni, păring, mohor, sfeclă pentru vite, pae de grâu şi fân toate din recolta 1907, precum şi perdele de ernat vite dela 1 Octombre a. c. până la 15 Aprilie 1908, şi păşunea in întindere de 800 fălci pentru tomnatu şi primăvaratu de oi, cu preţuri moderate fiind anul desfacerei ultimul al arendei.

Amatorii se vor adresa pentru informaţii Administraţiei moşiei Borşa

GARA VLADENI

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

EPITROPIA GENERALA

a

Casei Spitalelor si Ospiciilor Sft. Spiridon

DIN IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 3 Octombrie 1907 oara 2 p. m. se va ţinea în camera acestei Epitropii, licitaţie publică prin oferte sigilate pentru procurarea a 550 litruri Cognac, calitatea I, necesare depoului farmaciei casei Sft. Spiridon pe timp de un an.

Concurenţii sunt invitaţi a se presenta în acea zi însoţiţi de o garanţie provizorie de 5 la sută în efecte publice sau numerar.

Insă concurenţii sunt invitaţi a se presenta la Epitropia generală Vineri 28 Sept. cu probele pentru a putea alege calitatea.

Licitatia se va ţinea conform Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale a statului şi a regulamentului de licitaţie a Epitropiei generale.

Condiţiunile pentru darea în antrepriză a acestei aprovizionări se pot vedea şi lua în ori-ce zi de lucru în cancelaria Epitropiei G-rale, serviciul administrativ.

No. 7036. 27 August 1907.

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur boalele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului, artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvore.

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER**, Furnisorul Curţei Regale,—**Iaşi**.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Institutele-Unite

IASI

Anul al 42-lea

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, semi-interni şi extern

Inscrierile incep la 15 August 1907

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p. m.

Iaşi, Str. Carol 14

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT, Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru:

INSTALAŢIUNI ELECTRO-TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei III-a va avea loc la 5 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 6 August cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
în Iaşi la Konya, Racovita, Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

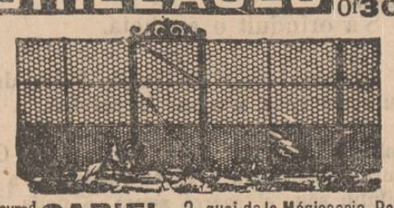

Raym^d **GARIEL,** 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	0f 22
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Sonnettes, pour 2 places.....	7

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 231.—Joi 30 August 1907

Orbire şi nesocotinţă

O mînă de profesori răsvrătiţi de starea anarhică care dăinueşte în învăţămîntul nostru, redus la un fel de paşalîc al unui ministru sectar şi impulsiv, s'a hotărît de a se întruni la Bucureşti şi a discuta situaţia lor. Trebuia ca odată să se hotărască cu soarta acestor oameni, cari după ce îşi petrec jumătate din existenţă în munca de a fi ceva, sunt alungaţi cealaltă jumătate a vieţei lor dintr'un colţ într'altul al ţării, la rizicul şi bunul plac al primului venit într'un minister. Trebuia odată să se fixeze şi soarta lor, priponindu-se arbitrarul unui ministru îngust la suflet, care în orbirea lui politică loveşte zilnic în interesul acestei păturí suprapuse a societăţei noastre. Şi în acest scop s'au întrunit la cercul profesoral din Bucureşti cu gîndul de a discuta şi a explica legile cari le sunt în favoare, dar pe cari, oricine le poate interverti cum îi place, tocmai din lipsa de coeziune şi solidaritate care domneşte între ei.

Această mişcare care trebuia să însemneze o nouă epocă în viaţa profesorală, nu putea conveni d-lui Haret, omul absolut în vederile sale, omul mic de suflet şi răutăcios. Spre a stingheri acest elan al profesorimei noastre, conştiente de drepturile sale, d. Haret cu cîţiva tovarăşi, fraţi în aceeaşi mentalitate politică, au organizat o contra-mişcare. Dar cum nu puteau opune fluxului de idei cari erau quintezenţa nevoilor şi aspiraţiilor juste ale profesorimei, o mişcare demnă şi onorabilă, ei au înjghebat un scandal mişelesc.

Cîţiva derbedei,—căci nu pot purta numele de profesori acei domni veniţi în numele d-lui Haret la congresul din Capitală,—cîţiva derbedei spunem, s'au pretat rolului de Iuda în această manoperă odioasă şi au venit să turbure organizarea reunirei profesorimei din toată ţara. Vînzîndu-şi conştiinţa şi inima, vînzîndu-şi credinţele lor pentru un blid de linte, ei nu s'au mulţumit numai de a se face străini de acest congres, de a aproba tacit purtarea nedreaptă a patronului lor — dar ei s'au scoborît la rolul bătăuşilor din Dealul Spirei ca să'şi manifeste slugărnicia.

S'au pretat rolului neruşinos de massalagii, au vociferat ca nişte agenţi tocmiţi cu 5 franci ziua, au speriat cu ţipetele lor barbare pe pacinicii trecători de pe stradă şi n'au cedat de cît după două ore de epilepsie, cînd au văzut că membrii congresului, scîrbiţi de mişelia lor, au părăsit incinta sălei Cercului din calea Victoriei.

Şi pe cînd această scenă murdară şi unică în analele politicei noastre, căci nu s'a mai văzut un scandal provocat de îndrumătorii tinerimei, de pătura cultă, cea mai cultă a ţărei noastre, pe cînd această mizerabilă inscenare se petrecea, la „Monitorul oficial“ se tipărea o circulară a d-lui Haret adresată preoţilor şi învăţătorilor. D. Ministru al instrucţiei aminteşte acestora că evenimentele din primavara anului acesta trebuesc să ne fie vecinic în minte şi să ne îndrumeze pe calea adevăratului progres, îndepărtîndu-ne de obiceiurile din alte vremuri.

Nu era o ironie a soartei mai frumoasă şi mai clară de cît acest contrast între fraza d-lui Haret dulce şi pacinică şi insultele pe cari acoliţii sei le asvîrleau împotriva acelor cari tocmai veniseră a stabili odată şi în ţara romînească domnia legilor. Nu era o mai eclatantă dovadă de desacordul care a dăinuit pururea între mentalitatea pătimaşă, ingustă şi ordinară a ministrului de instrucţie şi poza sa de umanitarist şi demagog de respinţie.

E o pată în fruntea unei instituţii naţionale un om cu o duplicitate sufletească aşa de vădită, e o sfruntare a opiniei publice ca să mai rămîie mai departe conducătorul ministerului public, un om dovedit incapabil de a stăpîni instinctele sale şi care în prada lor asmute o ceată de lachei în potriva acelor ce nu'l pot şi n'au dreptul a'l susţine.

Nu acei cari în solda lui au ţipat la congres sunt vinovaţi atita, flămîndu-l n'a păcătuit niciodată prin prea multă solidaritate—dar e vinovat stăpînul lor. D. Haret îşi are răspunderea scandalului de la Bucureşti şi se vor găsi încă oameni în ţeara romînească cari pot brava cu tărie, neobrazarea şi neruşinarea strivind'o.

*

Ştiinţa romînească

N'am ştiut nici odată aprecia pe oamenii noştri de ştiinţă şi valoare, pururea osanalele le-au fost cîntate de străini şi străinii numai au ştiut să-i aprecieze în justa lor valoare. Nicăeri poate mai mult decît în ţara noastră nu s'ar putea mai bine potrivi proverbul: *„nimeni nu è profet în ţara sa“* **decît la noi.**

Talentele adevărate şi oamenii de ştiinţă trec fără să le dăm adevărata lor însemnătate. Sunt profesori cari au un nume universal, un Babeş, un Marinescu, un Toma Ionescu, sunt cunoscuţi în lumea medicală străină, precum sunt apreciaţi un Atanasiu, un Păulescu, un Florescu în lumea fiziologilor. Toate ramurile activităţei îşi numără valorile lor romîneşti. Nu e congres în care un romîn să n'aducă prin munca sa o contribuţie la avansarea ştiinţilor; nu e revistă străină care să nu aibă aproape în fiecare număr un nume romînesc şi de cînd a început să se publice enciclopedii în diferite direcţii, nu e volum care să n'aibă cîteva pagini scrise de un savant romîn.

Suntem fericiţi că şi congresul de petrol n'a fost convocat la Bucureşti şi în Romînia numai pentru că solul nostru e bogat în elementul care interesează în special pe savanţii adunaţi în palatul Universităţii Bucureştene, dar şi pentru că savanţii noştri în această ramură a industriei au ştiut să se impuie şi să primească a fi gazduitorii tovarăşilor lor. E o fală pentru ştiinţa noastră tînără cînd din înaltul tribunei auzi savanţi îmbătrîniţi lăudînd pe tinerii lor succesori—romînii noştri, c'ar fi studiat şi adîncit studiarea petrolului mai chibzuit şi mai bine decît în ori şi ce parte. De două ori profesorii Eugler şi Hoeffer au repetat această declaraţie, arătînd că ştiinţa romînească a contribuit mai mult ca ori care la dezlegarea multor probleme ale petrolului şi ale exploatărei sale.

Numele lui Mrazek, Hurmuzescu, Alimănişteanu, Edeleanu şi alţii trebuesc întipărite în mintea noastră şi să profităm astăzi cînd alţii ne-au dat exemplul să aducem şi noi prinosul nostru de admiraţie şi să urăm acestor fii ai ţării noastre să ducă mai departe lupta frumoasă întru propăşirea ştiinţei noastre.

Nici abondenţa petrolului, nici recoltele bogate ale holdelor noastre, nici avuţia pămîntului nostru nu vor contribui la înălţarea noastră morală, cît va contribui o licărire de geniu în noaptea ştiinţei. Numele ţării nu va rămînea înscris în cartea neamurilor mari decît prin tezaurul de oameni geniali şi de ştiinţă pe cari îi vom avea.

Să-i preţuim şi să-i iubim !

Cine au fost decoraţi

Am arătat cum în distribuirea decoraţiunilor preoţilor şi învăţătorilor cari au contribuit la împăciuirea spiritelor răsvrătite în primăvara aceasta, s'a făcut o selecţie mînată mai mult de interese de partid de cît de dorinţa de a recompensa pe cei meritoşi.

Am văzut cum judeţele din Moldova au fost complect neglijate şi nu pentru că rolul învăţătorilor şi preoţilor din acest colţ al ţării ar fi fost mai mic şi mai puţin însemnat, dar pentru că d. Haret avîndu-şi clientela într'o anumită regiune a ţărei acolo unde mişue mai mulţi agenţi ai săi, acolo unde băncile populare au mai mulţi acoliţi de ai d-lor Bumbeşti şi Spiridon Popescu, trebuia acestei clientele să-i ofere prinosul său de recunoştinţă.

Faptele relevate de noi îşi găsesc pe zi ce trece o întărire şi arată că d. Haret a înşelat ca o slugă minciunoasă pe M. S. Regele înmînîndu-i spre iscălire decrete de distincţiuni unor oameni cari n'aveau nici un merit. Aşa în judeţul Covurluiului au fost decoraţi: d-nii Salviu, Patriciu şi Ţoni toţi din Smulţi în care n'au avut ce potoli, căci satul e liniştit şi gospodar şi asta datorită destoiniciei şi energiei primarului Leonida Patriciu. Aceşti trei învăţători nu numai că n'aveau ce potoli, dar dacă ar fi fost după ei şi n'ar fi fost impedecaţi la timp, ei organizase revolta şi sunt cunoscuţi chiar la revizorat ca nişte militanţi cunoscuţi, agitatori şi instigatori primejdioşi.

D. Haret trebuie să-şi protejeze oamenii, căci cine îl va seconda într'o zi şi la ţară de cît desesperaţii şi semenii acelora cari au dat ţării spectacolul ruşinos din calea Victoriei, provocînd scandalul mizerabil de la congresul corpului didactic.

Omul acesta n'a înţăles nici odată o acţiune de ordin superior, condus numai de spiritul interesului public. Fiecare act, fiecare vorbă, poartă stampila sectarului, care nedreptăţeşte pe adversav şi este preocupat mereu de a crea avantagii şi satisfacţii pentru partizani—căci valoarea intrinsecă fiind mediocră, omul n'ar putea exista fără acoliţi şi partizani cîştigaţi şi menţinuţi prin astfel de mijloace.

Atragem deosebita atenţiune a cetitorilor noştri asupra gravelor evenimente din judeţ, furtunoasei şedinţe de la clubul liberal local, asupra amănuntelor relative la progromul din Odesa precum şi asupra telegramelor din ţară şi străinătate.

D. Dimitrie Sturza a vorbit !

Se putea ca d. Dimitrie Sturza să deschidă gura fără să nu bîrfească? S'a întrunit într'un congres tot ce are lumea mai de seamă într'o chestie; au venit din toate colţurile lumei oameni de talent şi vază ca să contribue la progresul civilisaţiei printr'un industrialism mai modern şi o exploatare a bogăţiei mai logică şi la acest congres a vorbit şi d. D. Sturza ca preşedintele consiliului de miniştri, ca representantul guvernului.

Şi pe cînd cei l'alţi oratori au vorbit într'un spirit larg şi nobil, ajungînd ca un German să vorbească chiar de încetarea frontierelor în faţa marilor probleme, d. D. Sturza nu s'a mărginit a fi numai patriot ceia ce nu i-ar fi fost o imputare ; sau a susţine vechea sa problemă a naţionalizărei capitalurilor şi a tuna în potriva amestecului capitalurilor străine—dar a trebuit să bîrfească pe adversarii săi politici. Cu o nesocotinţă şi răutate a făcut critică vederilor conservatoare susţinînd doctrinea partidului său, cu o patimă de bătrîn sectar, a făcut apologia personalităţei sale în cît acei ce au asistat la această şedinţă memorabilă, şi-au făcut împresia că sunt într'un meeting mai curînd de cît într'un doct şi nobil sanctuar al ştiinţei.

A fost o ruşine această eşire a d-lui Sturza din terenul imparţial în care trebuie să rămâie ; fapta sa e pe cît de scandaloasă, pe atît de neruşinată. A chema în ţeara ta pe oameni din toate unghherele lumei şi a îi amesteca în bucătăria politicei tale, pe care ei o ignorează şi n'au nevoie s'o ştie, însemnează sfidarea bunului simţ şi al dreptăţei.

D. Dimitrie Sturza cu sectarismul său, cu ipertrofia personalităţei sale, face impresia acelui personaj dintr'o nuvelă a lui Alphonse Karr. Un domn vorbea altuia că el iubeşte omenirea întreagă, dar are o simpatie specială pentru Europa, în care însă găseşte că Franţa e ţeara eminamente indicată a fi în fruntea celorl'alte. Dar nici Franţa nu e toată un ideal, nordul Franţei e tot, în această ţeară şi judecînd bine, în special Parisul e centrul tuturor constelaţiilor, dar şi în Paris sunt cartiere cari nu valorează nimic, cartierul în care el trăia era totul. Şi rînd pe rînd eliminînd toate ajungea că el era Omnipontentul, inteligentul, savantul, făcătorul tuturor, împăciuitorul, liniştitorul, steaua, planeta omenirei întregi.

Şi d. Sturza de cîte ori cască gura face ca Franţuzul lui A. Karr, elimineazǎ tot, rămânînd singur mai presus de toate, centrul ţărei şi al Europei întregi. Cu o aşa mentalitate nu e de mirare ca de câte-ori va spune un lucru va bîrfi şi stropi cu minciuni pe toţi cari îl înconjoară, fie adversari, fie prietenii lui !

OAMENI ŞI LUCRURI

VIRTUTE MILITARA

Din cele trei mai recente aventuri întîmplate la Constanţa—cum se cunoaşte că portul nostru progresează cu paşi repezi!—două aveau drept eroi nişte bravi militari. Cu deosebire picantă este cea mai nouă întîmplare, acea a locotenent-colonelului surprins în intimitatea unei doamne, femeea unui simplu negustor moldovan. Acesta pătrunse pe neaşteptate în camera unde ştia că-şi va găsi soţia; iar militarul, curagios şi mîndru cum se cuvine să fie un ofiţer superior, apostrofă pe modestul şi zăpăcitul negustor :

— „Cum de îndrăsneşti să-mi violezi domiciliul?“ Şi după puţin timp trimise mojicului care l-a importunat, carta de vizită, punîndu-se la dispoziţia lui.... Duelul n'a avut loc, fireşte şi astfel a triumfat odată mai mult bravura neprihănită a militarului faţă de laşitatea micului burghez din Tecuci. Era să uit un detaliu. Colonelul s'a scuzat că.... nu ştia că doamna în chestiune e măritată.

E lucru ştiut. In afară de tenorii lirici, militarii sunt cei mai fericiţi şi mai numeroşi eroi ai aventurilor; ei formează legiunea glorioasă a don-juanilor moderni şi explicaţia e variată. Pînă la un punct e firesc ca sub uniforma elegantă a militarului să triumfe în viaţa socială şi sexuală forţa fizică, una din condiţiunile esenţiale ale selecţiunii naturale, fiziologice. Dar cu vremea clasa militară a evoluat către un spirit de castă şi a căpătat o psihologie specială, specifică, deosebită de a celorlalte clase sociale,—e acea psihologie militară studiată în opere literare ca „Stingerea“ lui Beyerlein şi „Onoarea“ lui Sudermann, ca să nu amintim de cît pe acele cu totul recente şi celebre.

Iar printr'un ciudat paradox asistăm la fenomenul burlesc că psihicul militar, trecut şi format printr'o anumită educaţie, coincide în societate cu cea mai mare cîtime de aventuri amoroase şi tot odată cu cea mai mică—de iubire propriu zisă. Imprejurarea care îngreuiază prin condiţiuni materiale căsătoriile militare, ajută mult acestor manifestări paradoxale, motivînd sau înlesnind o stare anormală şi relaţiunile efemere, favorizînd parazitismul în materie de dragoste, al clasei militare—clientela saloanelor, budoarelor şi.... staţiunilor balneare.

Nu de mult s'a putut vedea la noi un fapt istoric. Ministerul de resboiu, alarmat de numărul fabulos de mare al concubinagiilor ofiţereşti, a oferit tuturor gradelor militare prilejul de a curma relaţiunile ilicite, promiţînd tuturor dispensa Regală pentru a-şi legitima căsătoriile şi a-şi adopta copiii nelegitimi. Se ştie că pretextul clasic—este, sau era chestiunea zestrei. Ei bine,—efectul fu aproape—nul, ofiţerii s'au arătat „jenaţi“ de această încercare înalt umanitară: oastea donjuanilor—victimele sărmane ale asprimei militare—au bătut în retragere; cavalerizmul a dat faliment; legăturile clandestine au rămas preferate căsătoriilor legiuite; sute de femei, mii de copii continuă a aparţinea militarilor fără să poarte numele lor—iar aventurile galante îşi recrutează eroii în rîndurile vitejilor care intind soţilor inoportuni—cărţile lor de vizită..... E cea mai suggestivă ilustraţie a virtuţii... militare în dauna militarilor neaventuroşi sau... prozaici.

Rodion

ANARHISMUL

Partea positivă a doctrinei.—Propaganda prin fapt.—Morala socială a anarhiei.

Continuăm azi cu expunerea doctrinei anarhiste, ocupîndu-ne cu cele l'alte părţi ale ei. *Partea positivă* a doctrinei din volumele publicate, din articolele de revistă, din conferinţe, e greu spune d. Eltzbacher*) de a-ţi face o idee de partea positivă a teoriei anarhice ca şi de cele l'alte părţi după cum am şi văzut. In *Societatea a doua zi după revoluţie* a lui Jean Grave, citim definiţia următoare : „Acordul în societatea anarhică se formează în virtutea intereselor dintre indivizii care se grupează pentru o operă comună; sunt relaţiile mutuale cari decurg din raporturile zilnice pe cari toţi membrii unei societăţi sunt forţaţi de a le avea unii cu alţii. Dar această organizaţie n'are nici legi, nici statute, nici regulamente, la cari fie care individ să fie forţat de a se supune sub ameninţarea pedepselor. Indivizii nu sunt nici de cum ataşaţi prin forţă la aceste organizări şi sunt liberi de a le părăsi atunci cînd voesc să se substitue iniţiativei lor individuale“.

Trebue să recunoaştem că doctrina anarhistă nu poate avea în momentul de faţă vederi positive de organisare. Intr'adevăr pentru anarhiştii evoluţionişti, organisarea finală nu poate resulta decît dintr'o lungă evoluţie, ea nu poate fi decît resultatul a lungi secole de civilizaţie progresivă, după supresiunea complectă a statului.

Ar fi ceva de spus de mutualism al cărui părinte e Proudhon şi care formează o parte concretă a doctrinei de asemeni, dar ne rezervăm a reveni asupra acestei subdiviziuni a teoriei anarhiste cu altă ocazie şi într'un articol special.

Mijloacele de propagandă. Există o aripă stângă revoluţionară în anarhism şi o alta dreaptă care primeşte doar cataclismele sociale (William Moris). Intre cei dintâi avem pe Bakunin. Acesta pleca dela teza că guvernămîntul e principiul bolnăvicios al societăţei; „dacă răul, zice el, care nu e în natură ci în ordinul social stabilit, dacă acest rău nu este de cît însuşi principiul autorităţei, oare nu e necesar ca omul liber să-şi manifeste sentimentul său de revoltă care zace în el şi care caracterizează chiar facultatea sa de-a gândi şi munci? Nu trebue oare să se revolte în potriva ori cărei autorităţi stabilite?“

„Bakunin, scria despre el Benoit Mallon, de curînd evadat din Siberia, a început propaganda sa în Italia, Spania, Elveţia şi în Franţa unde a fondat *Alianţa socialistă universală.* Doctrina lui e o combinaţie conştientă a doctrinelor lui Max Stirner şi Proudhon“.

Elocvent, simpatic, activ, organisator, puternic, pătrunzător, cunoscător şi mănuitor al oamenilor, Bakunin a reuşit să pue în îndoială hegemonia lui Karl Marx şi să impue pesimismul său negator la o mulţime de tineri din ţările celto-latine. El propovăduia că acţiunea socialistă nu putea fi de cît revoluţionară, că trebuia muncă nu vorbe, distrugere nu reconstruire, căci ceia ce se impune în primul rînd e *pandestrucţia.* Să îl lăsăm să vorbească singur pe acest apostol al distrugerei : „Trebue, spune el, să distrugem toate instituţiile actuale, Stat, Biserică, Justiţie, Băncile, Universităţile, armata, poliţia, cari nu sunt de cît cetăţui ale privilegiaţilor contra proletariatului. Un mijloc bun e de a distruge toate hârtiile şi documentele spre a suprima familia şi proprietatea pînă în elementul juridic al existenţei lor. Opera e colosală, dar ea va fi făcută, mizeria crescînd va mări mereu armata de nemulţumiţi cînd e vorba de a-i transforma în revoluţionari instinctivi, lucru cu atît mai uşor cu cît revoluţia ea însă-şi nu este de cît desvoltarea instinctelor populare“.

Astfel cu Bakunin, anarhismul părăseşte filozofia evoluţiei şi se pune pe terenul acţiunei. Programul e însemnat, el va fi în curînd, urmărit de toţi impulsivii, epilepticii cari vor deveni eroii propagandei prin fapt.

Curios însă că printre acei ce admit propaganda prin fapt sunt şi oameni ca Elisée Reclus, un om cu o cultură vastă şi de o cinste legendară, Kropotkin un prinţ rus, un geolog şi antropolog care singur a scris: „Numai prin o agitaţie continuă e posibil de făcut ceva.... Agitaţia trebue să iee toate formele şi cele mai variate cari sunt dictate de circen-

*). Eltzbacher. L'Anarchie. trad. française. éditeur Schllicher et frères. Paris.

stanţe, de mijloace şi de temperamente; aci triste, aci comice, dar pururi îndrăsneţe; aci colective, aci pur individuale, dar agitaţia nu trebue să neglijeze nici un mijloc ce îi cade sub mînă, nici o circonstanţă d'n viaţa publică spre a propaga şi formula nemulţumirea, spre a excita ura contra exploatatorilor, spre a ridiculisa guvernele, arătînd slăbiciunile lor şi mai ales pururia şi vecinic a căuta să deştepte îndrăsneala spiritului de revoltă, propagînd exemplul".

Discipolii lui Bakunin n'aşteptară apelul lui Kropotkin spre a propaga revolta. La congresul din Geneva în 1873 socialiştii anarhişti, recomandară abţinerea în alegeri şi revolta permanentă. La congresul din Londra în 1881, 40 de anarhişti constituiră o societate cu cîte-va secţiuni în toată Europa care avea numeroşi adepţi. In Franţa sub numele de grupuri de studii sociale, se formară mici cuiburi de anarhişti, numai numele indicau caracterul lor:

Dinamita, Pantera din Batignolles, Torţa din Belleville, etc. Nu trebue confundat Anarhismul cu Nihilismul, distincţia între aceste doctrine o vom releva-o într'un viitor articol, de şi anarhistul Netşaef a propagat principiile lui Bakunin în Rusia.

Atentatele cari urmară acestei acţiuni teroriste, uciderea lui Carnot mai ales, determină guvernele să voteze o lege aspră în potriva atentatelor. De cînd această lege e în vigoare cel puţin în Franţa, atentatele nu s'au mai repetat. Foile anarhiste au dispărut şi cele rămase duc o politică mai liniştită.

Morala socială a anarhismului are drept bază *justiţia* şi manifestându-se în raporturile sociale prin legea morală a reciprocităţei. „Care este principiul fundamental, organic, regulator, suveran al societăţilor; principiul care subordonînd pe toate celel'alte, guvernează, proteje, reprimează şi pedepseşte elementele răzvrătite? Este religia? idealul? interesul? E dragostea? puterea? necesitatea? Higiena? Sunt sisteme şi şcoli pentru toate aceste afirmaţii. Pentru mine însă principiul acesta este Justiţia, spune Proudhon. Ce este Justiţia? Esenţa omenirei! Ce a fost ea de la începutul omenirei? Aproape nimic! Ce trebue să fie? Totul! După Proudhon omul constituit în stare de societate prin justiţie, care îi este inerentă, nu e acelaşi în stare individuală Conştiinţa sa e alta, eul său e schimbat".

„El subordonează fericirea lui, fără însă să părăsească preocupările sale, regulei dreptăţei. Aceasta o face cu atît mai mult cu cît el va descoperi în respectul contractului o mulţumire superioară aceleia pe care ar putea-o găsi în unica satisfacere a egoismului său. In definitiv morala socială a anarhismului residă în respectul tău propriu şi al semenilor tei".

„Cristos a spus: Iubiţi-vă unul pe altul. Frumoase cuvinte din care nimic nu era mai uşor de cît de a deduce: Serviţi-vă unul pe altul! De la reciprocitatea dragostei la reciprocitatea serviciilor nu e de cît o analogie. Morala anarhistă spune: Respectă pe vecinul tău ca şi pe tine însuşi, chiar dacă nu îl poţi iubi şi nu suferi ca să fie lipsit de respect cum nu suferi nici tu însuţi".

Aceste sunt în cele mai concentrate picături, resumate principiile doctrinei. E un haos nepătruns în care e multă simţire, ideal, respect al individualităţei mari şi alese, cum sunt şi sentimente egoiste, josnice, cari au fecondat gesturile criminale ale atîtor atentatori. Bizară doctrină cum e şi bizară adunarea atîtor diferite temperamente. Numai ştiind că un Tolstoi poate fi alături cu un Lucheni şi Sante-Coserio poţi pricepe noianul în care se sbate încă aurora unei societăţi care va fi...cînd-va într'un lointain brouillard slave, cum zicea Turgheneff, dinicare a şi isvorît partea concretă a aceste doctrine.

Dr. I. Duscian

Cronica socială

Cooperativele săteşti de producţie şi consumaţie

Citesc în numărul 7 al „Curierului Băncilor populare din Romînia" următoarele informaţii:

„Banca populară „Sf. Cruce" din comuna Păuneşti jud. Putna, dispune de o mare cantitate de ouă proaspete".

„La magazinul de consum din com. Broşteni jud. Suceava se găseşte de vînzare cu preţuri convenabile dimie de lînă pentru pantaloni şi sumane, lucrată fin şi solid. De asemenea mai dispune de o cantitate însămnată de caşcaval şi brînză de oae, frămîntată în putini".

„Banca populară din comuna Dumbrăveni poate procura săptămînal între 30—35000 ouă".

„Magazinul de consum din comuna Cleja jud. Bacău, organizînd vînzarea în comun a vinului, magazinele de consum pot comunica de ce cantităţi au nevoe pentru toamna viitoare".

Mărturisesc că cu emoţiune am cetit aceste informaţiuni, emoţiune ce mi-a fost produsă de gîndul că romînul începe a regenera, activitatea şi curajul începe a-i reveni, încetul cu încetul ca după un vis rău.

Indelungatul timp de aservire economică la care a fost supus acest harnic şi muncitor popor, n'a putut să-l doboare, ci numai l'a mlădiat, pentru ca acum să înceapă a-şi lua trufaşa şi puternica lui înfăţişare de altă dată.

A învăţat destul la şcoala nevoei, umilirilor şi asupririlor pentru ca la cel dintăi imbold, scuturîndu-se cu putere de amorţirea în care-l aruncase impilările şi exploatarea, să-şi poată relua cu hotărîre locul ce i se cuvine în mijlocul naţiunilor civilizate, care ştiu ce vor şi unde merg.

S'a pus pe muncă în mod timid la început, cu o oare-care neîncredere, isvorîtă din lunga perioadă de exploatare, exploatare nemiloasă şi sălbatecă sub robia căreia s'a sbuciumat secole întregi şi care ajunsese să-l facă neîncrezător în propria lui putere de muncă, de hărnicie şi pricepere.

A fost destul o rechemare la viaţa economică, rechemare făcută în mod apropiat cu nevoile şi priceperea lui, pentru ca activitatea lui să capete un cîmp de desvoltare întins şi din cele mai folositoare.

Inceputul timid al acestei activităţi a avut darul de a deprinde pe începători în ale cooperativei cu greutăţile şi nevoile începutului, pentru ca din aceste învăţăminte să-şi facă şcoala trebuincioasă, şi să scoată învăţămintele de care vor avea nevoe în mersul mai departe al muncei cooperative.

Şi aceste învăţăminte au dat resultatul satisfăcător pe care-l vedem astăzi, cînd cooperativele de consum şi producţie s'au mărit ca număr şi au crescut şi cresc mereu ca activitate şi capital.

Foloasele lor sunt neînchipuit de mari, căci deprinde în primul loc pe săteni cu economia şi munca comercială, salvînd, în al doilea loc, satele de o sumă de exploatatori, cari debitau marfă şi proastă şi scumpă.

In afară de aceasta produsele casnice ale sătenilor găsesc un debuşeu de desfacere şi care nu este de mică importanţă pentru situaţia economică a satelor.

Aşa, pînă acuma comerţul de ouă era necunoscut la ţară. Era doar cunoscut numai faptul, că veneau prin sate o sumă de streini, cari culegeau ouăle prin cumparare cu preţuri de nimic.

Acum însă prin mijlocul cooperativelor aceste ouă se vor vinde în pieţele de desfacere profitul împărţindu-se între societarii din cooperaţie.

De asemenea cu produsele agricole, produsele industriei casnice etc. care vor găsi în cel mai scurt timp un mijloc de desfacere convenabil şi sigur, fără ca săteanul producător sa fie exploatat şi înşelat.

Pentru ca aceste cooperative să reuşească şi să se întărească pe baze de neclintit, organizarea lor trebueşte legiferată cu cea mai mare atenţie, îngrădindu-le cu tot ce poate fi mai solid contra loviturilor ce li se vor da de către exploatatorii, cari vor fi îndepărtaţi prin activitatea binefăcătoare a acestor cooperative.

Statul trebue să le acorde protecţia cea mai largă, căci prin aceste cooperative se pune baza construcţiei de regenerare economică a satelor, atît de decăzute azi din acest punct de vedere.

Să formăm o ţărănime mncitoare şi bogată şi vom avea un stat bogat şi respectat. Nu trebue să cruţăm nimic pentru a ajunge la acest resultat.

I. Russu

Litere-Ştiinţe-Arte

A fost în adevăr izbitor spectacolul trist al înmormîntării marelui scriitor Hajdeu, spectacol de tristeţe, sărăcie, descurajare sau numai de orientalism şi indiferenţă publică.

Trei—cetiţi trei—au fost la număr coroanele depuse pe sicriul lui Hajdeu! Iar eloquenţa funebră fu reprezentată prin cîte un reprezentant al Academiei şi al Universităţii ieşanc. Un mare ziar din Capitală a avut curiozitatea unei statistice şi a numărat exact 27 persoane care au urmat carul funebru pînă la cimitir!

Nu e oare bizar că nici unul din celé două teatre naţionale n'a trimis o coroană şi n'a participat cu o cuvîntare la înmormîntarea scriitorului ale cărui versuri de atîtea ori au răsunat şi au stîrnit entuziasm pe scenele teatrelor? Chiar în ist-an deschiderea teatrului naţional din Iaşi se va face cu „Răzvan şi Vidra" şi s'ar fi putut avansa tantiema pentru o modestă coroană de flori...

Istoria a pastrat amintirea multor înmormîntări de oameni mari cu convoiuri mici; aceasta n'a ştirbit nici-odată nimic din gloria şi nemurirea lor. E destul să amintim pe Musset, pe Heine, şi atîţia alţii. Hajdeu va rămînea acelaşi falnic stejar al naţiunii şi al literaturii romîne, neclintit amant al ţarinei străbune, cîntăreţ duios al tuturor frumuseţelor acestei ţări

Ţara unde însuşi iadul
S'ar putea prĕface'n raiu

după cum zicĕ Răzvan într'un moment de elan.

*

Pînă în momentul de faţă, după cît aflăm nu e hotărît încă spectacolul cu care va fi înaugurată stagiunea actuală a teatrului naţional din Iaşi.

*

In rîndurile artiştilor noştri domneşte convingerea că d. Lecca nu va mai fi angajat ca director al teatrului naţional din Iaşi. Faptul că repetiţiile s'au început fără d-sa şi întocmirea repertorului e făcută probează că s'a renunţat la aducerea d-sale în Iaşi, căci în aceste condiţiuni prezenţa i-ar fi superfluă şi rolul nul.

*

Intre piesele ce se studiază actualmente pentru primele redrezentaţii ale stagiunei este şi „Loiza" dramă în versuri, într'un act, de „Carmen Sylva.

*

In cercurile literare din Capitală se crede că d. Barbu Delavrancea va fi ales în unul din locurile rămase vacante prin moartea celor doi academiciani, Hajdeu şi Iosif Vulcan.

*

STRUNA ZILEI

SPECIALIST IN MATERIE

Colonelul surprins în intimitatea d-nei X. din Tecuci a declarat apoi vizitatorilor din Constanţa: «n'am ştiut că d-na a mai fost măritată».

Tu nu ştii dac'ai infundat
Inchise ori deschise uşi?
Consultă, drept specialist,
Pe...magistratul din Buhuşi

Informaţii

Progromurile din Odesa şi Kişinău

Cum s'au început progromurile.—Numeroşi morţi şi răniţi.—Huliganii atacă spitalul.—Numele celor devastaţi şi omorîţi.—Atitudinea poliţiei.—Progromul de la Kişinău.

De oare-ce din ziua cînd a fost progromul de la Odessa, nici o ştire n'a putut transpira, telegramele din Rusia fiind oprite, pentru a se ascunde cele petrecute, publicăm astă-zi următoarele amănunte, ce ne-au sosit abia astă-zi printr'o scrisoare:

La Odessa progromul a început Duminică în urma exploziei unei bombe, aruncată împotriva secretarului poliţiei Welbin, care făcea nişte cercetări.

A doua zi, pe cînd evreii se duceau la cimitir, cu ocazia sărbătorilor, huliganii, îmbrăcaţi în nişte costume galbene, au eşit în calea lor şi a atacat pe un comerciant Israel Szapsai, pe care l'au şi omorît, rănind un mare număr de evrei, care se aflau cu acesta, între care multe femei şi copii.

Aceştia au fost transportaţi la spitalul evreesc.

Peste puţin timp, huliganii au năvălit în ograda spitalului şi au început să tragă focuri de revolver pe ferestre. Gloanţele sburau prin sălile spitalului stîrnind o mare panică printre bolnavi.

In acest timp, pe stradă, au fost mulţi răniţi cu lovituri de cuţit, iar evreii Isa Cohn, Abraam Loew şi Levitin, au fost omorîţi. Poliţia a ramas indiferentă, de şi şeful poliţiei Kislacowschi a venit în două rînduri la spitalul evreesc şi a dispus să se facă înmormîntarea clandestină a lui Szapsai care fusese omorît, totuşi n'a luat nici o măsură ca progromul să înceteze.

Impuşcăturile pe stradă au durat pînă la 11 noaptea.

A doua zi Luni, un grup de huligani năvălesc în strada *Torgowaia Molorosisca*, şi atacă pe toţi evreii care îi întîlneau în drum, bătîndu-i şi rănindu-i cu focuri de revolver şi cu lovituri de cuţit.

In strada *Proworoskaja* se naşte un groaznic măcel; mulţi răniţi sunt transportaţi din nou la spitalul evreesc; poliţia tolerează aceste acte de vandalism, până şi în stradele cele mai principale ca *Richeliewskaja* şi *Deribasofskaja*.

Afară de acestea, ei atacară magasiile şi chiar locuinţele. Ei au distrus magasinul de fructe a lui Iosef Barbalat, librăria Dobrowolsky, de şi acesta era creştin şi pe care huliganii îl luaseră drept evreu. La spitalul evreesc au fost duşi un mare număr de grav răniţi între care: Wolf Polakoff, Pertzkis, Samuel Iahitz etc.

Printre răniţi sunt şi copii mai mici de 8 ani.

Primarul oraşului *Nabokow*, a chemat pe rabinul principal *Awinovitzki* şi i-a exprimat părerea de rău de toate cele petrecute, înfierînd purtarea mizerabilă a poliţiştilor.

E de notat că acestea sunt ştiri concise; lucrurile sunt cu mult mai grave.

*

Mulţi huligani din Odessa au plecat apoi la Kişinău, unde şi-au continuat barbariile.

Şi la Kişinău însă s'au luat măsuri ca să se oprească telegramele spre a se ascunde cele petrecute.

După cît se ştie însă şi aci au fost devastate numeroase prăvălii şi numărul răniţilor foarte mare.

Alegerea consiliului comunal din Trg. Frumos, care a avut loc la 29 Iulie a. c., a fost validată.

D. Neculai Dragoş, ajutor de primar din comuna Ciurea, a fost revocat, din cauză de rea purtare.

Iată textul telegramelor M. S. Regelui şi A. Sale Regale Principele Moştenitor, ca răspuns telegramelor ce li s'au adresat cu prilejul deschiderei Congresului internaţional de petrol.

M. S. Regele a adresat d-nului A. Saligny, următoarea telegramă:

„Salut cu sinceră şi vie satisfacţie congresul internaţional al petrolului întrunit în Romînia şi formulez urările cele mai călduroase pentru ca lucrările să fie încoronate de cel mai desăvîrşit succes, asigurînd ast-fel desvoltarea uneia din cele mai importante bogăţii.

Veţi bine voi a exprima tuturor membrilor congresului, asigurarea sentimentelor mele de simpatie şi a le ura în numele meu bun venit în Regatul meu".

A. S. R. Principele Ferdinand a adresat preşedintelui Congresului telegrama următoare:

„Exprimînd viile mele regrete de a nu putea asista la deschiderea congresului vă rog a fi interpretul urărilor mele sincere, pentru reuşita congresului, ale cărui desbateri le voiu urmări cu cel mai viu interes".

Examenul elevilor preparaţi în particular din localitate se va începe Sîmbătă 1 Septembrie.

Examenul se va ţinea la liceul Naţional. Comisiunea examinătoare se va cunoaşte mâine.

Inmormîntarea lui Hajdeu.—Va rămînea vecinic o pată pe conştiinţa poporului nostru de a nu fi ştiut să facă pentru una din cele mai mari figuri ale ţărei noastre o înmormîntare mai demnă. Hajdău a fost înmormîntat cu un dric de clasa II-a iar în urma cosciugului său au mers vr'o doi, trei oameni îngînduraţi şi trişti şi de perderea acelui ce se chem se Hajdău dar şi de nepăsarea ţărei care perdea pe cel mai glorios copil al ei.

Poate că ar fi meritat altă pompă funeraliile lui Haşdeu. Dacă organizatorii acestei ceremonii funebre ar fi luat măsuri ca lumea să ştie ora şi condiţiile în cari urma să se facă înmormântarea, de sigur că această solemnitate ar fi avut caracterul impunător ce era firesc să-l aibă. Pe Hajdeu îl venera o lume întreagă. Şi nu e cortegiu mai măreţ ca acela ce-l alcătuesc masele de admiratori.

De sigur că lui Haşdeu acum indiferente îi sunt toate manifestaţiile. Chiar cu clasa treia de ar fi fost înmormîntat, tot una i-ar fi fost S'ar fi cuvenit însă să se fi dat alt caracter acestei solemnităţi pentru mulţime, care din asemenea manifestaţii învaţă cum să preţuiască pe cei ce nu mai sunt. Cultul morţilor mari trebue sădit în mulţime, fiindcă cu cât un popor are mai mulţi morţi adoraţi, cu atât are perspectiva să aibă mai mulţi oameni mari în viitor.

DIVERSE

— Aseară căruţaşul Dimitrie Iacobescu trecând cu un cotiugar în fuga cailor, pe strada Tataraşi, a dat peste băiatul Haim Haimovici, din strada Apeduc şi trîntindu-l jos, i-a cauzat mai multe leziuni.

— In comuna Negreşti, un incendiu a distrus eri casele locuitorului Vasile Ianolea.

Focul a fost pus de rău făcători.

— A fost adus şi internat la spital Vasile Gogea din Poeni, care a fost maltratat de un frate al său.

— Nişte hoţi întrodu cîndu-se în locuinţa lui Anton Vieru din Epureni, i-au furat mai multe lucruri, între care şi nişte icoane de argint, precum şi o sumă de bani.

— La institutul antirabil a fost adus şi internat locuitorul Ioan Pădurariu, din comuna Văculeşti, judeţul Dorehoi, fiind grav muşcat de un câne turbat.

— Azi dimineaţă trăsura în care se afla d-na moaşă Grossu, trecând pe strada Ştefan-cel-Mare, a dat peste servitorul de la societatea Patria care era cu bicicleta, trântindu-l jos.

Din fericire biciclistul nu s'a ales de cît cu spaima, bicicleta i-a fost însă complect distrusă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

3

I. N. POTAPENKO

Blestemată Glorie

(*amintiri din Conservator*)

Apoi îmbracă pe băeat şi îi învăli gîtul într'o enormă basma de matasă albă şi luîndu-l de mînă începură să coboare treptele scărei.

— Spiridonov! îi opri Onkel:—pregăteş-te pentru concertul public.

Domnul înalt în redingota neagră, încheiată în toţi bumbii, salută şi cu atenţie ţinînd pe băiat de mînă descinse scara, oprindu-se la fie-care treaptă.

— Asta e tatăl său, spuse cine-va.

— Fericit părinte! esclamă Onkel peste măsură mulţumit de reuşita lui Spiridonov.

II

In dimineţele de iarnă, cînd gerul e mai tare de cît noaptea, cînd pe strade e întuneric şi felinarele ard, cînd trecători întîrziaţi să grăbesc spre casă şi numai lucrători din fabrici aleargă spre muncă, iar restul lumei doarme în pace,—în casa îngustă şi întunecoasă a slujbaşului Spiridonov lampa a şi fost aprinsă. Bătrînul Spiridonov s'a sculat la 6, s'a spalat, s'a îmbrăcat, s'a rugat lui Dumnezeu şi încet, în vîrful degetelor a trecut în coridor. In casă domnea un frig al dracului. Nevasta lui Spiridonov, care era cu două zeci de ani mai tînără de cît el, alăturea de două fetiţe dormea, într'un pat enorm acoperită pînă în vîrful capului cu o plapomă iar deasupra plapomei o întreagă magazie de haine. Numai aşa era posibil de dormit în odaia rece ca o gheţărie.

Trecînd coridorul, bătrînul Spiridonov deschide uşa bucătăriei şi intră. In bucătărie ardea o lampă pe jumatate aprinsă dînd un miros înăbuşitor de gaz. Bucătăreasa intocmai ca şi stăpîna ei, şi-a acoperit tot trupul într'un noian de haine, cîrpe în cît n'ai putea spune în ce parte ei capul sau picioarele.

— Arina! Arina! o deşteptă cu o voce slabă Spiridonov sguduind'o cu putere. Deşteaptă-te—sunt şeapte ceasuri!

Din adîncimea hainelor eşea un oftat. Pe semne Arina ar fi dorit încă dormi şi preţuia mai mult căldura de cît frigul.

— Arino, avem noi lemne?

— Lemne? răspundea o voce ca de dincolo de mormînt: — pentru un cămin s'o găsi.

— Foarte bine. Scoală-te îndată şi încălzeşte în odaia lui Mitea. Indată, auzi tu! Căci e vremea să se scoale şi el.

De sub îmbrăcăminte apărea nasul Arinei.

— In odaia lui Mitenka? Dar la el am încălzit eri seara. Mai bine ar fi în dormitor. In dormitor de două zile n'am încălzit.

— Nu mai vorbi! In odaia lui Mitenka m'ai înţeles? La Mitenka să facă focu!

Arina îşi arata nemulţumirea printr'o mormăitură neînţeleasă. Dar se sculă îndată după ce Spiridonov eşea şi după ce puse pe ea tot mormanul de haine cu care fuse acoperită, începea să strîngă lemnele care erau sub masa din bucătărie.

— Anatema şi toţi dracii! suduia ea încet ca nimeni să nu o audă,—şi ăştia sunt boeri, bucătăreasă ţin, dar nu pot nici un stînjen de lemne să cumpere... Pare că numai lui Mitenka îi e şi cald în casa asta.

Spiridonov trecu în dormitor şi dînd jos perdeaua de stambă care ascundea patul, aprinse lumînarea. Era îmbracat într'un cojocel de epure, rupt şi sdrenţuros pe care însă îl întrebuinţa doar în casă. S'aşeză în faţa mesei şi luînd condeiul începu să îl poarte pe hîrtie cu degetele aproape degerate. Din vreme în vreme el lasă pe masă condeiul, suflă în pumni sau încălzea degetele la flacăra lumînărei şi după ce îşi freca o clipă mîinile reluă scrisul.

După o jumatate de ceas se sculă de la lucru şi trecu în bucătărie să vadă dacă Arina a încălzit odaia lui Mitenke.

Focul era făcut.

— Arino, din nou s'adresă Spiridonov: ia cinci kopeici, iute, şi fugi până la dughiană, cumpără puţin lapte şi încălzeşte-l. Mitenka are să se scoale şi să fie totul gata...

Arina a spus că tot una îi va fi lapte sau nu, îl va încălzi sau nu şi totuşi a plecat să caute. Spiridonov din nou scrie îşi încălzeşte mîinile la lumînare şi iar scrie. Intră Arina şi il înştiinţă că laptele s'a încălzit.

— Aha! foarte bine! Bătrînul se se ridică, se duce spre o uşă din stîngă şi încet o deschise. Lumina palidă a lumînărei din dormitor ilumina odaia în miniatură în care erau trei lucruri, un pat de copil, un scaun şi un pupitru.

(Va urma)

Ultime informaţii

Un fapt absolut autentic—suntem gata să dăm nume imediat ce ni se vor cere—şi care dovideşte o mentalitate foarte curioasă la sătenii noştrii:

Convinşi că la iarnă se vor face legiferări care nu va însemna altceva de cît împărţirea tuturor moşiilor la ţărani—sătenii au şi întocmit modul cum vor face distribuţia unor moşii din judeţul Iaşi.

Hotărîţi a nu nedreptăţi, însă, pe proprietari sau arendaşi, sătenii închipuie toate mijloacele şi vin de achită în totul datoriile ce le-au contractat faţă de aceştia.

— Din moment ce vă duceţi de aci, au spus unii din ei unui arendaş, trebuie să vă plătim datoria.

Işi poate or-cine închipui ce dezilузie va cuprinde pe bieţii săteni, care nutresc ast-fel de iluzii, cînd vor vedea cîtă distanţă este între năzuinţele lor şi cele ce se vor legifera la toamnă.

Din cauza panicei care există la Kişinău şi Odessa, un mare număr de familii evreieşti, s'au refugiat la Unghenii-Ruşi şi satele de pe malul Prutului.

S'a dat ordin punctelor de la frontieră să ia măsuri pentru a împedeca trecerea lor în România.

Scandaloasele şedinţi dela clubul liberal au reînceput.

Bătrânii uniţi cu tinerii au început o aprigă luptă contra d-nului C. Stere, luptă care e condusă de d-nul Georgel Mârzescu.

Semnalul de luptă s'a dat aseară, cînd a avut loc o furtunoasă şedinţă, care s'a terminat fără nici un rezultat.

Se ştie că alaltăeri seara comitetul executiv al clubului se întrunise, în lipsa d-lui Poni, sub preşedenţia d-lui N. Gane, cînd s'a alcatuit lista pentru alegerile judeţiene.

La această şedinţă d. C. Stere n'a luat parte şi chestia că lista colegiului III să fie compusă numai din ţărani, aşa după cum hotărîse d. Stere. i-au încurcat mult pe cei ce se întruniseră.

In cele din urmă, se decisese ca pe lista colegiului 3 să figureze numai 3 ţarani, care să fie aleşi de la două plăşi cîte unul.

D. Stere s'a arătat foate nemulţumit de această alcătuire şi d. N. Gane, în calitatea sa de vice-preşedinte al clubului, a lansat eri o convocare în care se spunea că sunt de discutat chestiuni interesante şi urgente.

Comitetul aseară s'a întrunit, iar d. N. Gane a avizat de cu zi că nu va lua parte.

Cei întruniţi s'au arătat foarte nedumeriţi de această convocare şi d. Buicliu, al doilea vice-preşedinte al clubului luînd cuvîntul a cerut lămuriri asupra convocărei.

Cearta n'a întârziat, mai ales cînd d. Stere a accentuat că colegiul al treilea să fie compus numai din ţarani; gruparea înjghebata de d. Georgel Mârzescu a căutat să combată dorinţa d-lui Stere şi cearta a fost gata.

Cu greu lucrurile s'au putut linieti rămînînd ca astăzi comitetul executiv să se întrunească din nou, spre a decide.

Pe ziua de astă-zi, telefonul Iaşi-Bucureşti e iarăşi indispus.

Indispoziţia e provenită din cauza unui accident între Tecuci şi Bîrlad. Se pare că firul e rupt.

Din această cauză suntem nevoiţi să apărem fără ştirile din Capitală.

Spiritele la sate sunt încă departe de a fi liniştite.

La noi în judeţ ţaranii simt o mare lipsă de nutreţ pentru vite şi ei sunt agitaţi din causă că li se refusă angajamentele agricole.

Ţaranii se presintă zilnic la arendaşi şi proprietari, cerînd să le faca angajamente, pentru a avea cu ce să îşi ridice recolta de pe cîmp şi să'şi cumpere nutreţ pentru vite.

Aceştia refuză însă categoric şi ţăranii s'au adresat primarilor, care la rîndul lor intervenind pe lîngă arendaşi. aceştia au explicat refugiul lor de a face angajamente, prin faptul că nu ştiu ce va hotărî guvernul în chestia angajamentelor.

Unii primari au cerut lămuriri la prefectură.

După cum se poate vedea din telegramele noastre, progromul de la Odessa continuă încă.

Ştirile venite pe cale particulară spun că s'a cerut intervenirea trupelor, pentru a se înlătura un măcel groaznic.

Intreaga populaţie din Odessa e înarmată.

Seara oraşul e pustiu; în afară de familiile evreeşti, au mai părăsit oraşul şi multe familii creştine.

Huliganii se dedau acum şi la prădăciuni.

Prefectura de judeţ a dat ordin primarilor din comunele rurale, ca să convoace pe toţi preoţii şi învăţătorii, precum şi notabilii satelor, la reşedinţele inspectorilor comunali.

Rostul acestei convocări nu se cunoaşte; după cît ştim ea e făcută în scopul alegerei a 3 ţarani care să figureze pe lista colegiului al treilea judeţean.

D-na Maria Ţuchel, învăţătoare la şcoala din comuna Tureatca, judeţul Dorohoi, a cerut să fie transferată la şcoala din comuna Bivolari, judeţul nostru.

Din Focşani ni se scrie că d. Dimitrie Nicolescu, fost deputat, un fruntaş iubit al conservatorilor Putneni, s'a reîntors alaltă-eri din viligiatură şi a fost întîmpinat la gară de un mare număr de prieteni.

Cele ce se petrec la Epitropia casei sf-lui Spiridon, e în adevăr revoltător,

D. C. B. Pennescu, în calitatea sa de epitrop a găsit de cuviinţă a da iama la lada epitropiei, satisfăcînd dorinţele protejaţilor săi.

De o cam dată vom releva numai în treacăt, că d. Pennescu, neţinînd samă că banii din lada epitropiei au o destinaţie cu mult mai nobilă, a svîrlit în dreapta şi 'n stînga funcţionarilor protejaţi de d-sa şi trimeşi pe timpul verei la Slănic, gratificaţii de cîte 5—600 lei şi mai mult.

In casul acesta sunt şi funcţionarii Pascu şi Mihailescu, care de şi li s'au dat diurne pentru deplasarea la Slănic şi de şi au şi încasat şi salarele de funcţionari ai Epitropiei, au primit „gratificaţii" de sute de lei din partea d-lui Pennescu, bine înţeles din lada Epitropiei.

Vom arata însă şi altele, la care d. Pennescu, nu credem că nu va roşi!

Dela congresul Profesorilor.—Iată cum s'au petrecut faptele cari au stîrnit scandalul ruşinos dela congresul din Bucureşti. La nouă ore se deschide şedinţa sub preşedenţia d-lui Saba Ştefănescu. D. Banu redactorul „Voinţei Naţionale" şi acolitul d-lui Haret vrea să provoace imediat scandalul cerînd cuvîntul în chestie prealabilă, majoritatea profesorilor protestează şi d. Saba Ştefănescu poate începe a ceti cuvîntare de deschidere.

In timpul acesta dălcăuşii d-lui Haret vociferează, strigă, urlă, ca elevii lor în timpul recreaţie. D. Mehedinţi indignat protestează în potriva acestei manopere, căci nu e de cît o manoperă înjghebată de a zădărnici congresul şi declară că va părăsi sala dacă nu se va face linişte. Cuvintele d-lui Mehedinţi şi d. Saba Ştefănescu poate continua discursul său.

El arată că un proces este între ministrul actual şi profesorime şi nu va fi rezolvit de cît când d. Haret va reveni asupra decisiilor sale. D. Ştefănescu e viu aplaudat. După ce se expediază o telegramă M. S. Regelui voesc să mai vorbească dd. Rădulescu Motru, Jovian, dar sunt împedecaţi de slujbaşii dela ministerul Cultelor cărora dl. Motru le observă:

— D-lor dela minister, nu aveţi ore de serviciu astăzi?—căci erau în'păr toţi slujbaşii din strada Diaconeselor până şi aprozii veniţi să dea o mână de ajutor la caz de nevoe.

In zadar se căuta a se obţine liniştea, aceştia continua a vocifera încît d. Cristu Negoescu fost administrator al cassei şcoalelor e nevoit să spue:

— Dacă aţi venit aci cu o lozincă, atunci nu mai sunteţi dascăli ci politicieni ordinari în solda d-lui Haret.

Totuşi d. Sabba Ştefănescu reuşeşte a ceti două moţiuni de protestare, cari sunt primite de majoritate şi dintr'un spirit de toleranţă şi revoltaţi de atitudinea celor câţi-va colegi trădători ai intereselor lor, congresul e închis şi toţi profesorii congresişti se retrag în ţipetele şi vociferările celor rămaşi în jurul d-lui Banu.

Lumea care trecea pe calea Victoriei era uimită şi făcea fel de fel de comentarii relativ la scandalul care domnise în tot timpul şedinţei. Vociferările erau aşa de puternice că s'auzeau din stradă.

Congresiştii de la congresul cel'alt al petrolului trecînd în grupuri pe calea Victoriei s'au oprit o clipă admirînd şi ei acest soi de scandal pe care intelectualitatea noastră l'a dat în vileag Frumoasă impresie vor duce de moravurile noastre şi de înţelepciunea d-lui Haret.

Ne-am ocupat la timp de cazul preotului Neculai Ionescu din comuna Prisacani, care acum cîte-va săptămîni, a fost găsit mort pe malul Prutului.

Cercetările făcute, au stabilit că numitul preot s'a înecat în apa Prutului, iar apoi a fost asvîrlit de apă pe mal.

Parchetul a primit apoi cîte-va denunţuri cum că numitul preot a fost victima unor criminali, care după ce l'ar fi omorît, l'ar fi aruncat în Prut.

S'a orînduit o anchetă şi eri d. procuror Lilică Livaditi, întovărăşit de d. dr. Al. Grossi, asistentul d-lui medic legist Bogdan, au plecat, spre a face o nouă autopsie cadavrului.

S'a procedat la desgroparea cadavrului şi din autopsia ce s'a făcut s'a stabilit că la mijloc nu e crimă, de unde rezultă că preotul Neculai Ionescu, s'a aruncat el singur în apa Prutului, în scopul de a se sinucide.

Măsurile de carantină la graniţa rusească a ajuns un fel de „uite popa, nu e popa".

Acum se iau măsuri carantinare şi acum acele măsuri se revoacă, ca şi cum serviciul sanitar s'ar juca de-a măsurile contra holerei!

Acum cît-va timp se luaseră măsuri de carantină şi desinfectare pentru călătorii sosiţi din Rusia şi n'a trecut mult timp şi ele au fost revocate.

De eri aceste măsuri au fost reluate, în urma unui ordin al ministerului de interne.

De la consiliul de războiu.— Astă-zi consiliul de războiu al corpului 4 de armată a ţinut şedinţă, sub preşidenţia d-lui colonel Boteanu.

Consiliul se compune din d-nii: maior Vrabie, maior Dimitriu, căpitan Balmez şi căpitan Fărcăşanu.

Acuzarea e susţinută de d. căp. Dimitriu, comisarul regal.

Diminiaţă consiliul a judecat şi condamnat pe următorii:

Roman Ştefan, soldat din escadronul de gendarmi Iaşi, pentru loviri cu voinţă; a fost condamnat la 15 zile închisoare.

Potolea Gheorghe din regimentul 8 artilerie, pentru părăsire de post, condamnat la 2 ani închisoare; Morariu Constantin, din regimentul 12 Cantemir, pentru înşălăciune şi desertare repetată în ţară; consiliul l-a condamnat la 2 ani închisoare şi 26 lei în folosul statului; Peteleanu Neculai, brigadir, din regimentul 4 roşiori, pentru furt, a fost condamnat la 7 luni închisoare; soldatul Ciobăniţă Dimitrie din regimentul 4 artilerie, acuzat de furt de efecte ale statului, a fost achitat.

Soldatul Bordeanu Grigore, şi Ciobanu Gheorghe caporal, din regimentul 12 Cantemir, pentru furt, au fost condamnaţi la cîte 3 luni închisoare, soldatul David Dumitru din regimentul 13 Ştefan cel Mare, de asemeni pentru furt, a fost condamnat la 6 luni închisoare.

La orele 12 consiliul a suspendat şedinţa pînă la orele 3 după amiază, cînd consiliul, presidat de d. colonel Arghir Georgescu, a judecat încă 2 procese: unul privitor pe soldatul Lateş Vasile, din regimentul 13 Ştefan cel Mare şi pe soldatul Iaconi St., pentru desertare şi furt.

Mîine va urma a treia şedinţă.

Mâine fiind aniversarea luărei Griviţei, se va oficia la Mitropolie şi la toate bisericele cîte un Te-Deum şi un parastas pentru odihna sufletelor eroilor căzuţi la 1877.

La Mitropolie serviciul Divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, Vicarul Mitropoliei, asistat de clerul catedralei şi acompaniat de neîntrecutul cor al Mitropoliei,

Vor asista toate autorităţile civile şi militare, precum şi representanţii puterilor străine din localitate.

Din cauza unor reparaţii ce se fac la spitalul Sf. Spiridon, biuroul primirei a fost mutat în casele unde a fost noul institut liceal de d-şoare, din strada Universităţei, case care aparţin Epitropiei Sf. Spiridon.

Se zice că epitropia are de gând să mute definitiv biroul primirei în acele case.

Am anunţat acum câte-va zile că paraclisul de la biserica Golia a fost desfiinţat.

Ministerul cultelor a cerut Epitropiei să-i pue la dispoziţia clădirea. avînd intenţia de a o reface, în scop de a instala acolo o instituţie.

Mâine se face la Vaslui, alegerea colegiului I de Comună.

D. Sturza, membru al Curţei de Apel, pleacă în astă-seară la Vaslui, spre a prezida alegerea.

D. At. Teodorini, directorul Conservatorului din localitate, s'a reîntors eri din concediu.

Ecouri clericale.—Am spus că I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, a plecat în inspectarea parohiilor din judeţele Dorohoi şi Botoşani.

Inaltul Prelat a plecat eri din Dorohoi prin diferite comune rurale şi se interesează dacă preoţii din comunele rurale îşi îndeplinesc în adevăr greaua lor misiune.

I. P. S. Sa se va reîntoarce abia peste o săptămână.

— Cu ocazia sărbătoarei Sf-tei Maria (8 Septembrie) vor fi hirotonisiţi preoţi cîţi-va absolvenţi ai seminarului, pentru cele cîte-va parochii vacante din judeţul nostru şi judeţul Botoşani.

— Administraţia cassei bisericelor a decis să facă reparaţii bisericelor din localitate, iar cele vechi să fie restaurate.

— Astă-zi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei din strada Primăriei, filiala bisericei Golia.

Serviciul divin a fost oficiat de un sobor de preoţi. Au asistat un mare număr de credincioşi.

Azi dimineaţă P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, Vicarul Sf-tei Mitropolii, s'a reîntors în localitate.

Mâine Joi soseşte în localitate S. Astruc, representantul Alianţei Izraelite pentru a întocmi un nou grup de emigranţi ce va fi expediat în Montreal-Canada. Grupul va cuprinde vr'o 200 de suflete.

CARNET ST. ALEXANDRU

— Joi 30 August 1907 —

D-nii: Alexandru A. Bădăreu, A. D. Xenopol, Alexandru B. Brandia, A. D. Holban, Alexandru Dabija, Al. Hinna, dr. Alexandru Culiano, Alexandru Zdrobici, A. C. Cuza, dr. Alexandru Lambrior, Alexandru Aurescu, Al. Teodoreanu, Alexandru Antoniu, Alexandru A. Brandia. col. Alexandru Cristea, Econom Alex. T. Popovici, căp. Alex. Viwoschi, Alexandru Artino, Alexandru Comărnescu, Alexandru Dimitriu, Alexandru Jippa, Alexandru Poni, Alexandru Popescu, Alexandru T. Ciurea, Alexandru D. Atanasiu, Alexandru Valeriu, Alexandru Urziceanu, Alexandru P. Stoica, Alexandru N. Bîrzu, Alexandru Chendrino, Alexandru Mănăscurtă, Alexandru Ianculescu, Alexandru Mavrodi, Alexandru Calboghi, preot Alexandru Arion, Alexandru Roşculescu, Alexandru Dima, Alexandru Mihail, Alexandru Neculau, Alexandru Constantinescu, Alexandru Răşcanu, Alexandru Werner, Alexandru Teodori, Alexandru Vasiliu, Alexandru Gheorghiu, Alexandru Donea-Huşi, Alexaudru Mucenic, Alexandru Stancov, Alexandru Picioraga, Alexandru Ionescu, Alexandru Funiac, Alexandru Burgă, Alexandru Mancaş.

Ultima oră

Bucureşti 29 August

Progromul de la Odesa

Petersburg.—Agenţia Westnik zice că după o comunicare oficială asupra evenimentelor din Odessa, doi agenţi ai poliţiei au fost ucişi în mod mişelesc de către mulţime.

Din ziua de 1 Septembrie şi pînă la 6 Septembrie, 12 persoane au fost rănite cu prilejul ciocnirilor ce s'au produs intre trupe şi evrei.

Au fost rănite de asemenea alte 52 persoane, din care şi agenţi de poliţie.

Membrii uniunei adevăraţilor patrioţi ruşi şi cîţiva anarhişti au fost arestaţi.

S'au luat energice măsuri pentru împiedecarea progromului.

Afacerea Patriarhului

Constantinopol.—Afacerea Patriarchului Joachim, care ameninţa cu demisia sa, este socotită regulată.

Chestia Mitropolitului din Drama

Constantinopol. — Poarta a cerut din nou Patriarchului verbal să cheme pe Mitropolitul din Drama, alt-fel guvernul turcesc este decis să procedeze la expulzarea lui din Drama cu forţa.

O comisiune

Peking.—Agenţia Ruter zice că s'a numit o comisiune care se va duce în Anglia, Germania şi Japonia, pentru a studia constituţiunile acestor ţări.

Acţiunea bandelor la Ueskueb

Ueskueb.—In ultimele două luni acţiunea bandelor în vilaetul Ueskueb, a scăzut.

Se crede că începerea acţiunei acestor bande sîrbeşti este datorită faptului că comitetul revoluţionar ar fi intervenit pentru ca să înceteze acţiunea din cauza muncei cîmpului.

Incendiu violent

Buda-Pesta.—Un incendiu s'a declarat la moara de aburi de la Raab. Sunt până acum 8 morţi şi 8 răniţi grav, mai mulţi alţi răniţi uşor, printre care şi cîţi-va pompieri, care au fost transportaţi la spital,

La opera de salvare au luat parte 5 companii din trupele care s'au inapoiat din manevre.

Ciocnire de trenuri

Termali.—Lîngă gara Campomarino s'a produs o ciocnire între două trenuri de marfă şi de persoane. Sunt 12 vagoane sfărîmate; 7 călători au fost răniţi dintre care unul foarte grav.

M. S. Regele la Siegmaringhen

Siegmaringhen.— Regele Carol al Romîniei, Principele moştenitor şi Principele Carol, au sosit aci după amiază pentru a vizita pe Principesa muma Leopold de Hohenzollern.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sft. Spiridon

DIN IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 31 Octombrie 1907 ora 2 p. m. se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru arendarea moşiei Războenii din comuna Războenii Valea Albă judeţul Neamţ, proprietatea acestei case pe un period de 5 ani cu începere de la 23 Aprilie 1908.

Această arendare se face pe contul succesiunei defunctului Gh. Gîrbăcescu.

Lieitaţia se va ţine conform art. 72-83 din legea comptabilităţei generale a statului şi a regulamentului de licitaţie a Epitropiei.

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie vor trebui să depue odată cu oferta o garanţie provizorie de 1500 lei în efecte publice sau numerar.

Condiţiunele generale şi speciale pentru arendarea acestei moşii se pot vedea în ori-ce zi de lucru în cancelarea Epitropiei serviciul Administrativ.

No. 7094.
28 August 1907.

AVIS

Pe moşia Borşa jud. Iaşi se află de vânzare in total sau in parte, nutreţu ca pae de orz, strujeni, păring, mohor, sfeclă pentru vite, pae de grâu şi fân toate din recolta 1907, precum şi perdele de ernat vite dela 1 Octombre a. c. până la 15 Aprilie 1908, şi păşunea in întindere de 800 fălci pentru tomnatu şi primăvaratu de oi, cu preţuri moderate fiind anul desfacerei ultimul al arendei.

Amatorii se vor adresa pentru informaţii Administraţiei moşiei Borşa.

GARA VLADENI

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secuudar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi extern

Inscrierile incep la 15 August 1907

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

OPINIA

Ziar conservator cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei IV-a va avea loc la 17 şi 18 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 1 Septembrie cu preţurile origijos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilěza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii. n Iaşi la Konya, Ranovita Marcus farmacişti.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

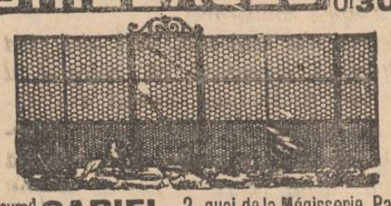

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Plaisson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Cor elles, pour 200 Places.....	7 »

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 232.—Vineri 31 August 1907

Din nevoile comerțului

Se svonise că Ministerul Finanțelor are intenția a crea în Romînia monopolul asupra spirtuoaselor, svon care a fost desmințit de guvern.

Noi, de mult încă ne-am înscris contra monopolurilor, pentru că monopolurile, credem noi, în acord cu toți economiștii, restrîng cîmpul de muncă și lovesc în libertatea cetățenilor ce cată mereu a se emancipa de atot puternicia statului.

Dar, în ce privește comerțul băuturilor alcoolice, partizanii acestui monopol invoacă considerațiuni de ordine morală și higienică, considerațiuni, cari prin însemnătatea lor, ar pune interesele economice pe a doua linie, față cu interesele mari de sanatate și vitalitate ale neamului.

Acestor considerațiuni, am opus temeinica observațiune că statul, în atot puternicia sa, are și datoria nu numai putința dea lua măsuri pentru înlăturarea relelor ce decurg din uzul băuturilor alcoolice.

Acum cînd guvernul a părăsit ideia creărei acestui monopol, sau cînd guvernul n'a avut intenția a crea acest monopol; dar în fine acum cînd s'a vorbit și s'a vorbit mult de monopolul spirtuoaselor, a venit vremea să reamintim guvernului și să atragem atenția tuturor acelora ce sunt partizani ai monopolului, că măsura cea mai bună a apara sanatatea publică și a asigura pe comerciant de vexațiunile la care e supus sub actualul regim sanitar, este a dispune uniformitatea băuturei, adică a nu permite fabricațiunea și punerea în comerț a rachiurilor de cît de calitatea și tăria cerute de interesele sănătății publice.

Fabricele de spirturi pun în consumație rachiuri de tării diferite; obligînd pe comerciant a nu vinde de cît tăria anumită de legea sanitară, măsura nu e bună, nu e morală și nu dă roadele ce se așteaptă de la ea.

Statul, care încasează taxa pe grad, lasă liberei speculațiuni rachiu cu tăria urcată, pentru a crește rețeta veniturilor, cerînd însă negustătorilor a vinde rachiul mai slab, or aceasta nu e moral din partea statului.

Vinderea rachiului, sau a spirtului, de tării diferite din fabrică, dă posibilitatea concurenței prin abus și de aici nesfîrșitele procese de contravenții pe capetele negustătorilor de această marfă, deci neatingerea țintei ce se urmărește prin legea sanitară.

Societatea modernă avînd printre primele datorii pe aceia de a asigura ordinea, onoarea, averea și munca, pe lîngă viața cetățeanului, are și datoria a crea legi care să armonizeze toate interesele de ordine generală, cu acele de ordine privată și fiscală.

Nu e cinstit din partea statului modern, a permite să se vîndă spirt din fabrică pînă la tăria de 85 și peste 85 grade, pentru a incasa taxa urcată și apoi, a pedepsi pe acei ce au acest spirt de vînzare.

Care ar fi marfa ce ar vinde și pune în consumația publică statul negustător, sub monopol? Aceiași marfă să dispună statul a se vinde de la fabrică pentru consumația publică și sub regimul liberei fabricări și vinderi.

Aci e locul a ne întreba pentru ce statul nu ia această măsură, el avînd și putința a o lua și datoria a apara sanatatea publică?

Faptele așa cum se petrec ele, ne îndreptățesc a crede că statul cată a se achita de datoria sa în apararea sănătății publice, numai atunci, cînd capătă un spor de venituri. Or, în atare caz, să ne fie permis a numi pe stat un *stomach prea mîncăcios*, cuvîntul e de pe vremea romanilor, din zilele lui Meneniu Agripa.

Dar negustătorii sunt în dreptul lor a protesta contra acestui sistem mai cu samă cînd au în fața lor pe necorectul negustător—statul—care vinde ne-pedepsit mărfurile sale,—tutun, chibrituri etc,—false ca calitate și lipsă lă cantitate?

Pentruce agenții administrativi și gendarmii în comunele rurale nu constat și nu dau în judecata tribunalelor statul, vînzător de mărfuri rele și lipsă la cantitate?

Nu se poate contesta, că negustătorii au dreptul a cere statului măsuri legislativă bune care să împace interesele consumatorilor cu acele ale negustătorilor șicanați și pedepsiți pe nedrept, numai pentru ca statul să capete venituri atît de pe taxa pe grad, cît și din amenzi.

Deci, la fabricațiune, nu la vînzare să se combată răul ce decurge din consumația alcoolului.

G. D. Șerban

Contra sistemului și nu a omului

Din cîteva scrisori pe care le primim la redacție și din comentariile — totdeauna binevoitoare—ale unor prietini, rezultă că atitudinea „Opiniei", față de d. Georgel Mîrzescu este interpretată ca provenind dintr'o pornire, dintr'un parti-pris, ce am avea în contra tînărului deputat.

Datori suntem dar să dăm o mică lămurire în această privință.

Personal cu d. Mîrzescu nu avem nici în clin, nici în mînecă—și personalitatea d-sale politică este prea puțin reliefată pentru a ne ocupa de fapta sau gestul d-sale.

In schimb avem mult contra sistemului Politic pe care îl pune în aplicare și aceasta după ce un timp a crezut de cuviință să se rîdice cu zgomot contra aceluiași sistem, pe care, pe nedrept, îl atribuia altora.

Tînărul deputat de astăzi n'a înțăles politica prin idei și puterea, pentru aplicarea acelor idei. D-sa a urmărit o popularitate prin mijloace nepermise și condamnabile din punct de videre al moralei politice și al disciplinei de partid.

Diriguitorul celui mai oribil pamflet ce a existat vre-odată—ieșenii știu bine ce-a însemnat gazeta liberală locală cînd a fost condusă de d-sa—d. Georgel Mîrzescu se ridica cu tărie în contra sistemului de a crea partizani prin satisfaceri de apetituri pentru ca să susție mai tîrziu și să se puie în fruntea unei mișcări, din lăuntrul partidului liberal, care nu însemna de cît lupta pentru triumful stomahului și al poftelor nesățioase; omul care vorbea de necesitatea unei politici de idei—voise chiar să inaugureze un soi de conferinți la clubul liberal—credea că-i este permis să atîțe și să sprijine, cu autoritatea omului aparținînd unui partid politic, mișcarea studențască—în forma ei nenorocită de manifestare din iarna trecută,—cînd totul se reducea la crearea de dificultăți autorităților constituite și partidului conservator; puritanul și acerbul luptător contra „politicianilor de rînd" în calitate de candidat al guvernului și în dorul acelei false și fără de însemnătate popularități, a mers pînă a face combinațiuni prin care periclita situația unor colegi de pe lista guvernului sau dezlănțuia o adevărată vijelie de promisiuni, în cari au fost prinși toți naivii cari și astăzi așteaptă, iată sistemul d-lui Mîrzescu, procedeul în contra căruia ne rîdicăm și îl combatemcu tărie.

Și ie pacat chiar pentru d-sa ca a adoptat aseminea nenorocite mijloace căci popularități cîștigate pe această cale rezistă ca și beșicele de săpun!

Vremurile prin care trecem cer muncă, pregătire, valoare intrinsecă. Individualitățile afirmate pe baza unor fericite împrejurări politice sau de familii, nu rezistă dacă fondul real nu corespunde necesităților marilor probleme. Numai acei care întrunesc condițiunele de pregătire și tărie de caracter reușesc. Triumful celorlalți este numai de o zi, durează cît o manifestație de simpatie a dălcăușilor politici după despoiarea scrutinului.

Pășească d. Mîrzescu pe această cale și nimic și nimenea nu va putea diminua valoarea succesului, dacă d-sa va reuși să aibă vre-unul! *C. Rallu.*

Din reformele d-lui Haret

A nu recunoaște meritele d-lui Spiru Haret, și mai cu seamă a nu releva unele din marile d-sale reforme, ar fi a comite o mare nedreptate.

Mintea ageră a acestui ministru blînd, îndurător, preocupat de marile interese ale învățămîntului, fără considerații de preocupare politică, nu se mulțumește numai cu ticluirea frumoaselor circulări și proza adresată dascalilor și preoților, ci se ocupă și de chestiuni mari, foarte mari.

Una și cea mai recentă — despre care „Opinia", în răutatea ei de gazetă de opoziție a crezut să nu șoptească un cuvînt,—este și acea privitoare la dispoziția că nu vor fi scutiți de taxele școlare de cît numai acei copii de profesori ai căror părinți vor dovedi că sunt cu adevărat săraci.

D. Haret ia această dispoziție pentru a mai desființa o măsură a d-lui Vlădescu: într'adevăr acesta luase dispoziția că toți copiii profesorilor să fie scutiți de taxa de învățămînt.

Deciziunea de astăzi a d-lui Haret ie plină de logică și bun simț: vor fi scutiți copii ai căror părinți vor dovedi că sunt cu adevărat săraci.

Or, dovada legiuită o formează actul de paupertate, iar autoritățile comunale sunt oprite de a elibera astfel de acte acelora care au o leafă mai mare de una sută lei, sub pedeapsa de a plăti din pungă costul taxelor pentru care o fost eliberat acel act. Cum însă, nici un profesor nu are o leafă mai mică de una sută lei, se vede și logica ministrului și dorința-i de a face un serviciu corpului didactic: d-sa desființează pur și simplu dispoziția în chestiune.

După măsura cu reducerea lefurilor, deciziunea aceasta vine să completeze opera de solicitudine a d-lui Haret pentru corpul profesoral.

Cinstea țaranului nostru

Cetitorii au cetit informația de eri din ziarul nostru pe care o reproducem mai jos spre a o reîmprospăta în mintea acelora pe cari nu i'a isbit faptele cuprinse în ea:

„Un fapt absolut autentic, spune informația—suntem gata să dăm nume imediat ce ni se vor cere—și care dovedește o mentalitate foarte curioasă la sătenii noștri:

Convinși că la iarnă se vor face legiferări care nu va însemna altceva de cît împărțirea tuturor moșiilor la țarani—sătenii au și întocmit modul cum vor face distribuția unor moșii din județul Iași.

Hotărâți a nu nedreptăți, însă, pe proprietari sau arendași, sătenii închipue toate mijloacele și vin de achită în totul datoriile ce le-au contractat față de aceștia.

— Din moment ce vă duceți de aci, au spus unii dintre ei unui arendaș, trebuie să vă plătim datoria.

Își poate or-cine închipui ce deziluzie va cuprinde pe bieții săteni, care nutresc ast-fel de iluzii, cînd vor vedea câtă distanță este între năzuințele lor și cele ce se vor legifera la toamnă."

Lăsăm de o parte fondul mentalității țăranilor, buna lor credință în reformele cari se făuresc, dar voim să relevăm un fapt numai, cinstea adîncă săpată în inima plugarului nostru, cinstea acea pe care în fie-care ocazie mai toți i-o neagă.

E leneș și șiret țăranul, îți spune fiecare și totuși nu e nici una nici alta căci nu, noi orășenii, ne putem mândri cu o muncă excesivă și dacă socotim ceva în Europa aceasta, o datorăm muncei acele ignorate și istovitoare a poporului de la țeară.

Cinstea lui o vedem în multe fapte dar ce fapt mai concret de cît acesta din informația de mai sus. Vin țăranii la curțile boerești să'și plătească datoriile ca nu cum-va boerii isgoniți la toamnă să rămîie neplătiți. E o atenție pe care nu o va avea orășanul cînd va avea o datorie la o prăvălie pe cale de a fi închisă.

E un gest frumos și care ne pune în lumină cinstea și bunătatea acestui paria al organizărei sociale de la noi, atît de discreditat și hulit de mulțimea celor fără de legi și credinți.

E un gest frumos care ne întărește în credința că nu suntem încă în declinul vieței noastre sociale, că din păturile acelea curate și cinstite se va ridica o lume frumoasă și nobilă care ne va aduce în concertul luptelor noastre ceva întăritor și sănătos. Am relevat gestul acesta cu mulțumirea sufletească ce ne inspiră toate actele mari și ar trebui să facem ca desiluzia țăranilor să fie mai slabă; prin legi și reforme să îi dăm macar o parte din visurile pe care și le făurește, ca să nu perdem în el un sprijin și să nu ucidem în el scînteia de cinste ce luceste așa de frumos.

OAMENI ȘI LUCRURI

SIRENA

Vechea imaginație populară a creat mitul Sirenei, figura frumoasă dar primejdioasă a femeei care personifică ispita. Ea ademenia barbații din mijlocul valurilor mării, spre a-i pierde și nu e nimic mai suggestiv decît legenda lui Odiseu viteazul, care avînd să treacă printr'un punct așa de periculos astupă cu ceară urechile tovarășilor săi de drum — să n'auză cîntecul Sirenei — iar el se leagă cu funii de catarg, să nu cadă în ispită...

In timpurile noastre sirenele trăesc pe uscat și se întrupează în formele vii ale unor femei ce-și precupețesc frumusețea, ademenind, cu prețul crimei. In momentul de față se lămuresc peripețiile uneia din cele mai grozave și mai complicate aventuri, acea a pretinsei contese ruse de Tarnowska și avînd drept punct capital uciderea contelui Komarovsky la Veneția. Arhibogatul conte iubia pe această femee cu pasiune și ca s'o capete părăsi pe femeea cea dintăiu cu care avea și un copil de opt ani. In acelaș timp doi alți rivali năzuiau să obție favoarea frumoasei femei, avocatul Prilukov din Moscova care se ruinase în dorul ei și fugise din Rusia după ce își jertfise familia și o strălucită situație socială—și tînărul Naumov, care de asemenea își părăsise femeea, copilul, ademenit de aceeași cochetă și promițătoare eroină. Tustrei inamorații luptau pe căi diferite, cu mijloace diferite să ajungă a-o stăpîni, dar în fapt a fi stăpîniți de ea, care le aducea în schimbul pasiunei și a jertfelor un trecut nebulos în care strălucea doară—afară de frumusețea ei fizică — arma unui revolver pe care, cu pregătirea ei, îl descărcase bărbatul ei cel dintăiu în pieptul unui amant, plicticos....

Komaronsky deveni logodnicul oficial. Prilukov era avocatul care-i înlesnea afacerile, Naumof avea să-i devie alesul inimei îndată ce.... contele nu le va mai sta în drum. Și astfeliu se țese acea îngrozitoare tragedie care sfîrșește prin asasinarea contelui în palatul său din Veneția. Naumof îl omoară, în timp ce Prilukof—fără știrea acestuia—aude împușcăturile de afară unde sta de pândă, bucurîndu-se că denunțînd pe asasin, scapă în același timp de ambii rivali și devine stăpînul frumoasei contese, stăpîn al și mai frumoasei averi. E drept că avocatul iubia la nebunie pe demonica femee, așa de mult—încât ambii fiind arestați și el pe punctul de a face mărturisiri în dauna eroinei, de odată simți prezența *ei* după parfumul special al țigărilor ei și pierdu orice stăpînire de sine, orice hotărâre, ori ce putere de voință..... In mijlocul dramei shakespeareane e un mic poem idilic acest fum îmbătător al teribilei sirene—care seamănă în jurul ei dragoste și crimă, senzibilitate și cruzime, sălbătăcindu-și adoratorii până la sclăvie și inconștiență, purtând dâra de sînge a poftelor ei de alungul continentului: Kiev, Viena, Veneția.

Komarowsky văzînd pe Naumof seara la el în palat se repezi să-l strângă în brațe Acesta însă îi trase gloanțe în piept.

— „De ce mă omori!"—Pentru că iubești pe acea femee care mi-e dragă cumplit!"—„Dar de ce nu mi-ai spus-o; eu am un copil, vreau să trăiesc. .."

Și asasinul izbucnește în plâns; slavul înfierbîntat de patemi reia temperamentul său blând, dar crima era făptuită și amorul celor trei își serbase apoteoza de sînge. Cîntecul sirenei înnecase simțirile atrăgându-le în abis.

Rodion

O PARALELĂ

Barbatul și femeea au fost creați în aceleași condițiuni. Natura însă, li-a dat roluri deosebite în conservarea speciei: rolurile nu se aseamănă dar au o egală importanță, unul complectînd pe celalalt.

Fatalitatea *maternității* făcu pe femee mai slabă în lupta pentru viață, iar greutatea traiului îi impuse protecția bărbatului—favorizat de natură. Așa încât chiar de la început barbatul și femeia fură siliți să meargă mînă în mînă ca doi buni tovarăși.

Barbatul, orbit de puterea cu care se văzuse învestit, își grăbi pașii lăsîndu-și tovarășa în urmă.

După câteva secole distanța dintre ei era mare.

Primele licăriri ale civilisației ivindu-se, bărbatul își aminti și de femee. El o cumpără pentru a și-o face proprietatea lui cu drept de viață și de moarte; în același timp o declară *minoră* toată viața ei ca o ființă mai inferioară căreia i se negase până și sufletul.

Femeea devenise *sclavă*.

Cavalerismul evului mediu îi ridică acest nume, dar o lasă tot în lanțuri—poleite, de data aceasta.

Revoluția franceză o declară egală barbatului cerînd societății o instrucție egală pentru ambii.

Instrucția însă pentru moment depărtează pe femee și mai mult de bărbat—sufletește. Femeea conștientă de starea ei din trecut și din prezent, se vede în situația cea mai tristă: în teorie i se recunoscuse drepturile ei naturale, iar în practică ea rămăsese tot sclavă cu corpul și cu sufletul.

De aici—dacă nu de mai înainte—se declară o dușmănie tacită între barbat și femee — dușmănie asemănătoare cu cea dintre stăpân și slugă, dintre bogat și sărac....

Barbaților fiindu-le *totul* permis, iar femeilor nimic, căutară și ele să-și răzbune pe față sau pe sub ascuns—așa, cum crezură mai bine—după mentalitatea în care se găseau.

Libertatea—de care se bucură bărbații de veacuri—într'atît i-a schimbat, încît li-a paralizat orice simț de dreptate față de femee. Deprinsă să nu vadă în ea de cît numai isvorul tuturor plăcerilor lor ei nu pun preț de cît pe castitatea corpului lor nepîngărit; cît privește sufletul.... Dar cine-și muncește crierul cu un suflet de femee? Corpul să fie neatins—corp care li aparține, — sufletul e al ei și deci o privește...

Odată cu întrarea cîtorva femei în funcțiile publice, *s'a părut* că starea ei s'a ridicat tocmai la nivelul cerut. In fond însă nici într'un timp starea femeei n'a fost mai de plîns ca în timpurile actuale.

Femeea, conștientă—prin instrucție — de drepturile ei hărăzite de natură, pusă în putință să vadă halul în care a adus-o tovarășul ei intim—căreia i-a robit viața, simțurile, inima și tot ce-a fost mai sfînt în ea,—se îngrozește de starea în care a trăit și continua să trăiască încă. Groaza iei este cu atît mai mare cu cît ea vede ce ar fi putut fi astăzi, dacă nu era neglijată de barbat—neglijență din egoism.

Și cînd, în groaza ei de om ținut la întuneric—căruia un fulger îi luminează întunericul în care zăcea — ea-și reclamă drepturile ei de dreptate: foarte liniștit și scurt i se răspunde: „Dar bine, ce mai voiți? N'ați ajuns pînă și avocați? Parlamentul cu ori-ce preț? Mai așteptați. Misiunea femeei este alta, de cît drepturile politice!"

Din acest răspuns se vede cît de departe e barbatul de a înțelege pe femee!

Pricepem și ne-am convins că nu drepturile politice ne vor desrobi definitiv. Desrobirea femeei despre care s'a vorbit atât de mult și s'a râs și mai mult—și încă se râde—vedem: că nu constă în a deschide larg ușile baroului și ale parlamentului—aceasta va veni de la sine—ci în dreptul cât mai larg *al stimei* și *al încrederei*, în respectul femeei *ca individ* nu ca sex.

Nu prosternările, lingușirile și salutările până la pământ ce se fac femeeilor în public; nici desmerdările false dictate de bestialitate vor rădica și vor satisface pe o femee conștientă, ci *stima* datorită oricărui semen demn, în afară de sex.

Dreptatea să fie recunoscută de ambele sexe conștiente. Cea recunoscută numai de unul—și acela orbit de egoism—nu-i dreptate. Iată motivul cel mai puternic pentru care femeile cer dreptul de vot. Legile vor fi drepte numai atunci când vor lua parte la alcătuirea lor ambele

jumătăţi ale omenirei.

Cea mai mare nedreptate şi minciună, pe urma căreia femeea îşi pierde întreaga-i viaţă, e măritişul făcut în condiţiunile ştiute: interes, ambiţie, imitare, numai dragostea *adevărată şi sfântă* e esclusă. Nu mai vorbim despre diferenţa vârstei, gusturilor, vederilor.... barbatul deja plictisit de toate, cu unit femeea neştiutoare în ale vieţei şi cât ştie, sub ce faţă !....

Femeea n'a fost încă iubita pentru ea singură *ca suflet* independent de sex. Puţini sunt cei cari au căutat să pătrundă sufletul ei.

Femeea a parcurs un drum foarte anevoios: trecutul ei ni-l arată îndestul. Ea a urcat stânca *sclăviei*, pe cea a *cavalerismului*—care nu se deosebia mult de cea dintăi—mai are de trecut peste cea a *dreptăţii*—cea mai înaltă şi cea mai greu de urcat. *Evoluţia* însă, ne va ajuta să trecem şi peste aceasta şi tot vom ajunge acolo unde natura ne-a rânduit în necazul celor ce ne-a refuzat locul.

Evoluţia ca un uriaş a luptat printre veacuri şi luptă încă pentru a ne scoate din haosul în care am rătăcit, dar mai are încă mult de luptat cu *opinia publică*, cu *obiceiurile* şi cu *legile*. Invinsă cea dintăi, astelalte se vor supune de la sine.

Evoluţia condiţiei femeei n'a făcut decît parte din drum: a pus'o pe calea de a se lumina, dar e departe de ceea ce ar trebui să fie.

Ne găsim într'o epocă dureroasă de transiţie: spiritul şi inima femeei conştiente sunt tot încătuşate de *moravurile* societăţei, care par că stau pe loc. Femeea de astăzi face impresia unui condamnat *liber* între zidurile unei închisori.

Opinia publică, obiceiurile şi legile actuale sunt în contradicţie cu dreapta judecată şi cu spiritul timpului care nu mai corespunde ca vederile din trecut.

Societatea, aşa cum e organizată astăzi, e nedreaptă faţă de femee, Şi dacă barbaţii întîrzie a recunoaşte această mare nedreptate, timpul le va deschide ochii fără voia lor.

E o ruşine pentru barbat nedreptatea ce practică zilnic faţă de femeea neputincioasă înaintea opiniei—formată tot prin barbaţi: ei cari au cuvîntul în toate. O femee, chiar cînd ar îndrăzni să ridice glasul şi să calce unele prejudiţii, e bănuită de cine ştie ce fapt, mai întăi de către barbatul ei—cînd n'ar avea fericirea să fie înţăleasă de el—apoi de rude, de prieteni, şi de lumea întreagă.

Incă odată dar, nu drepturile politice vor desrobi pe femee—punînd'o pe aceiaşi linie cu tovarăşul ei—ci *drepturile ei de om, de individ* aparte *fără deosebire de sex.*

Pînă acum spiritul uman n'a atribuit femeei de cît misiunea de soţie şi mamă. Dar oare înainte de a fi soţie şi mamă, ea nu-i *o individualitate* întocmai ca barbatul înainte de a fi soţ şi părinte?

Care este cauza tuturor causelor de nu i s-a recunoscut femeei decît singura menire de soţie şi mamă?

Dar răspunsul acestei întrebări ar face subiectul unui întreg studiu atingînd chestia economică, socială şi morală

M. C. Buţureanu
Institutoare

Societăţile studenţeşti

Avîntul şi Asociaţia fiilor de ţărani

Ca răspuns la circulara pe care prefectura a înaintat'o tuturor primarilor spre a combate agitaţiile studenţeşti de la ţeară primim următoarea scrisoare din partea unui student pe care o publicăm ca document:

Domnule Director,

In unul din numerile onor. dv. ziar publicaţi o circulară adresată primarilor şi în care prefectura de judeţ le atrage atenţia asupra organisărei periculoase a asociaţiilor studenţeşti. Cunoscînd chestiunea în miezul ei îmi iau permisiunea de a vă da cîte-va lămuriri asupra societăţilor *Avîntul* şi *Asociaţia fiilor de ţarani.*

Amîndouă aceste societăţi îşi au ca metropolă oraşul Brăila (sic). Istoricul lor e următorul:

In anul 1900 se înfiinţează la liceul „*Maxim*" din Brăila din iniţiativa profesorului Augustin Paul, actualul secretar al legaţiei romîne din Buda-Pesta—o asociaţie secretă de elevi cu scop de a lupta pe toate căile (*art. 2 din statute*) contra elementului străin din ţeară şi în special contra evreilor şi a întări prin aceasta sentimentul naţional în ţărănime şi mica burghezie.

Trei ani în urmă elevii acestui liceu cutreeră satele din jurul Brăilei şi reuşesc de a organiza şi înfiinţa asociaţii şi în Galaţi, Bîrlad, Bacău, Peatra Neamţu, Focşani, Buzău, Calaraşi. Asociaţiile se manifestau în modul următor: purtau cocarde tricolore la zile mari, salutau drapelul şi imnul regal, lucruri pe cari şi d. Haret le recomanda prin o circulară a sa de acum cinci ani.

Nimic suspect şi răsvrătitor până în prezent în socoteala acestor societăţi. Dar în afară de aceasta asociaţiile au distribuit 500 tablouri ale familiei regale, au contribuit la isgonirea unui evreu din Plopana-Vaslui, au provocat greva elevilor din clasa VIII din Liceul Focşani precum şi cunoscutele manifestaţii din Craiova şi Bîrlad din anul trecut şi acesta.

Absolvenţii tuturor acestor licee se înscriu la Universitatea din Bucureşti şi înjgheabă societatea „*Avîntul*".

Primele şedinţe s'au ţinut la şcoala primară din strada Teilor. Producîndu-se neînţelegeri între membri, se face o sciziune şi o parte din membri organizează societatea „*Asociaţia fiilor de ţarani*".

In societate nu există nici o sucursală a sus zise lor societăţi—de şi cam în aceaşi direcţie se pregătea ceva şi au fost cîte-va conciliabule la d. A. C. Cuza fără nici un resultat hotărîtor.

Studenţimea ieşană e deci departe de ori-ce organizare în sensul acelora de cari circulara prefecturei le aminteşte şi ţin să declar că nici un student ieşan care are un fond de demnitate şi conştiinţă a propriei sale individualităţi, n'ar putea seconda o mişcare copilăroasă.

Chestia ţărănească e prea serioasă şi are un substrat economic în cît agitaţiile noastre n'ar putea de cît pregăti ciocniri de interese din care ar resulta prăbuşirea ţărei întregi. O propagandă serioasă la ţară nu se poate şi nici nu trebue să se facă.

Cît priveşte propaganda pe care o face *Asociaţia fiilor de ţărani* şi *Avîntul* o găsim foarte puţin periculoasă şi ne mirăm chiar că d. ministru Brătianu şi d. Haret a luat măsuri au o stingheri. Oare n'au şi unii şi alţii aceleaşi statute în programul lor de deşteptare a ţărănimei? Cocarde tricolore, teatruri populare a la *Cocioc*, cooperative săteşti, bătaia jidanilor? etc. etc.

De ce s'ar stingheri toate aceste opere de fericire a ţăranilor la care voesc să contribue şi numitele societăţi?

Ah! dacă studenţimea ar avea un program economic—atunci am fi de perfect acord cu circularea această; astă-zi cît aceste societăţi se ţin de programul d-lor Iorga—Cuza—Haret şi Brătianu nu găsim de cît a li se da toată libertatea. In modul acesta ţărănimea ar putea pricepe şi ea dragostea cu care e înconjurată şi a izgoni odată pentru totdeauna pe aceşti naţionalişti de carnaval.

Un student

STRUNA ZILEI

SEMNUL VREMEI

Director al prefecturei în judeţul Vaslui a fost numit d. inspector Rezmeriţă.

ZIARELE.

Nimene să nu se mire
De o asemenea numire,
Care-i simbol unei ere:
Rezmeriţă-i la putere...

Litere-Ştiinţe-Arte

Ministerul de interne fiind oficial avertizat de primejdia holerei a încunoştiinţat serviciul sanitar superior pentru a lua cuvenitele dispoziţiuni întru combaterea şi prevenirea teribilului flagel. De aici s'au transmis ştirea d-lor medici primari de judeţe, cari au prevenit pe d-nii medici de plasă. Aceştia din urmă au dat ordine severe tuturor agenţilor sanitari ca să fie gata pentru ori-ce eventualitate.

O asemenea ştire-circulară se putea ceti zilele acestea în toate ziarele din ţară, dovadă că era de origină oficioasă şi dovadă încă că publicul romînesc poate fi liniştit: statul veghează, serviciul sanitar veghează, agenţii sunt gata, — numai holera să poftească dacă-i dă mîna, faţă de asemenea... straşnice măsuri preventive şi probe de aparare.

Intr'adevăr în laconizmul ei clasic, nota de mai sus cuprinde filosofia organizaţiunei noastre de poliţie sanitară în împrejurări grele cum este, bunăoară, năvălirea holerei. Ordinele pornesc, telfoanele zbîrnăie, circulările curg, ameninţările sparie, — iar ştiinţa romînă, foarte respectabilă în autoritatea reprezentanţilor săi oficiali, se reduce la veghiarea agenţilor sanitari rurali de o nulitate crasă, de o neglijenţă şi conruptibilitate orientală, de o lipsă totală de scrupul pînă la inconştienţă. Şi în asemene momente pricepem abia cît ne lipseşte pînă la adevărata cultură şi civilizaţie şi că suntem la... porţile Orientului.

*

Luni se va începe la şcoala profesională „Reuniunea Femeelor Romîne", concursul de admitere în gradul al doilea al acelei şcoli.

*

La o casă modestă din Grimstad (Norvegia) unde autorul „Strigoilor" a fabricat odinioară tot felul de pilule, se va aplica în curînd o tablă comemorativă, cu următoarea inscripţie: „Aici Henric Ibsen a fost ucenic de farmacie în anii 1844—1847". Se ştie că în timpul acela Ibsen a scandalizat pe con-orăşenii săi prin înţepătoarele satire pe cari le scria în potrivă-le; şi din această pricină marele dramatic a avut multe de îndurat.

*

Femenismul a mai cucerit o cetate. D-şoara dr. Elisa Richter a fost admisă de ministerul austriac al cultelor ca docentă la universitatea din Viena. Specialitatea d-rei Richter este filologia romanică.

*

Sarah Bernhardt îşi clădeşte o vilă superbă într'o regiune pitorescă a Franţei.

Ziarele franceze cred că celebra artistă are de gînd să se retragă din teatru.

Nu e vorba, lung e şirul de ani pe cari marea tragediană i-a consacrat artei dramatice.

*

Pianistul vienez Alfred Grünfeld a scris o operă comică foarte picantă: „Frumoasele din Fogaraş" în 3 acte, care s'a jucat la Dresda cu mare succes. Intr'un număr viitor vom vorbi mai pe larg despre subiectul acestei lucrări luat din viaţa ungară, atît de fertilă în legende de operă şi operete.

*

Cît de serioasă e primejdia holerei din Rusia probează faptul că între Germania şi Rusia s'a încheiat o convenţiune specială pentru supraveghiarea măsurilor de poliţie sanitară în punctele vecine cu graniţa rusă. Ambele guverne au dreptul, după această înţelegere, să trimită comisari speciali în punctele contaminate de holeră pentru a supraveghea mersul şi combaterea cazurilor de epidemie. La noi grija a fost mai mică, bine înţăles şi măsurile mai calme.

*

Informaţii

Ca o dovadă că scandalul petrecut cu ocazia congresului corpului didactic, a fost pus la cale de d. Haret şi de ai săi, vom releva următorul fapt:

Revizorul şcolar al judeţului nostru, d. D. Sachelarescu, cu o zi înainte de deschiderea congresului, se hotărîse să plece în inspectarea şcoalelor rurale din plasa Cîrniceni.

O telegramă a ministerului îl chema să vie neaparat ca sa ia parte la congres, aceasta în scopul ca numărul scandalagiilor să fie cît mai mare.

Şi d. Sachelarescu a renunţat la inspecţiile sale, plecînd la congres.

Cum glăsueşte un agitator.—Ziarele s'au ocupat pe larg de circulara d-lui Haret asupra rolului şi activităţei corpului didactic.

Dar or-cît s'ar inzista noi credem că tot n'ar fi prea mult căci autorul apelurilor la răzvrătire, care astă primavară, în ajunul răscoalelor, publicase scrisori şi articole incendiare, cutează astă-zi, cu o seninătate cu adevărat îngerească, să se transforme în propovăduitorul ordinei şi al păcei.

După ce a aţîţat la uri de rasă şi clasă, acelaş d. Spiru Haret, ajuns ministru scrie următoarele în circulara pomenită:

Dar mai presus de toate, trebue ca nimeni să nu piardă un moment din vedere că acţiunea corpului didactic trebue înainte de toate să aibă scopul de a aduce armonia şi buna înţelegere între toţi cei cari trăesc în această ţară. Ar fi nu iluzoriu, ci criminal de a se crede că gravele probleme cari se agită trebue dezlegate contra unora sau altora. Deslegarea problemelor sociale are de scop de a se găsi terenul de înţelegere care să concilieze cît mai bine toate interesele şi care să permită tuturor supuşilor unei ţări să trăiască în pace unii lîngă alţii. Dacă nu ar fi aşa, ar fi inutil a se înlocui o nedreptate prin altă nedreptate, perpetuîndu-se o stare de nesiguranţă, care este cel mai mare pericol social. Dar ţara noastră este destul de mare şi bogată ca să fie loc într'însa pentru toată lumea, şi de aceea suntem convinşi că tărîmul de înţelegere cu oare-care bunăvoinţă se poate găsi. Convingerea aceasta este de datoria noastră să facem ce putem pentru a o face să pătrunză în sufletul tuturor.

Şi ca să încheiu cu o ultimă recomandare, să ne silim ca în acţiunea noastră să fim mereu în bună înţelegere, disciplinaţi, uniţi în gândul comun de a fi felositori ţărei şi neamului şi de a nu ne da înapoi în faţa nici unei greutăţi. Apostolatul acesta ne va face demni de recunoştinţa ţărei şi a urmaşilor noştri.

—

Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului un tablou de învăţătorii care au împlinit un nou termen de gradaţie.

—

Membrii Camerei de Comerţ au fost convocaţi pentru Luni 3 Septembrie, în localul Camerei, fiind de discutat mai multe chestiuni.

—

Corijerile la liceul Naţional şi la cele lalte şcoale secondare din localitate, se încep Simbătă 1 Septembrie a. c.

Ele vor dura pînă Vineri 7 Septembrie.

—

D. dr. Eremia Iliescu, medicul veterinar al judeţului, va pleca poimîne în judeţ, pentru a începe seria de conferinţe anunţată.

—

Absolvenţii gimnasiului fiilor de militari din Craiova, care de drept trec elevi ai şcoalei fiilor de militari din localitate, s'au presentat astăzi la şcoala.

—

Balul din Huşi.—In seara de Marţi 28 cor. a avut loc în sala teatrului cu un neîntrecut succes, serata dansantă dată de tinerii huşeni în folosul muzicei comunale. De şi simplu îmbrăcată sala, totuşi părea prea împodobită de frumosul şi drăgălaşul buchet de doamne şi domnişoare, care se întreceau prin eleganţa şi măestria dansului şi prin eleganţa şi frumuseţea toaletelor.

Printre doamne remarc pe: d-na Major Catina în bleu, Emilie Berea în beige, Eleonora Berea în bleu, dr. Gadey în negru, Maria D. Rallea în negru, Moisiu în alb-negru, Th. Mitache în negru, căp. Ionescu alb-negru, Constanţa Berea în roz-negru, Bosie în negru, Al. Răşcanu în gris, d-na dr. Ionescu în gris, Manoliu în alb, Paul Gîdeiu in alb, Iliescu in bleu l. Teodor în negru, căp. Casian în negru Georgescu în rose-negru, Soc. Neagu în alb negru, V. Gheorghiu negru etc.

Printre gingaşele d-re remarc pe: d-ra Mitza Rallea, ce părea roză printre roze, neîntrecută maestră dansatoare, în alb; drăgălaşa d-ră E. Berea, în alb, d-ra Ştefanie Cristescu, ce-i zice şi drăguţa Ştefania, în bleu, Elise Rallea în alb, svelta d-ră Fofonica Mitache în bleu, Elenuţa Mitache în bleu, Bosie în rose, Dima în alb, Teodor în bleu, Botez albnegru, Georgescu în alb, Maricica Berea în alb, Moisiu în rose, Harnagea în alb, iar printre d-ni citez pe: d-nii Maior Al. Catina, căp. Ionescu, căp. Buznea, Locotenenţii Neagu şi simpaticul Mitică Popescu, sub-locotenenţii Popovici, Guţă Răşcanu, Nicu Popescu şi dr. Anastasiu, d-nii Iorgu Berea, dr. Munteanu, d-rul Lupu, Procuror D. Rallea, T. Mitache, Al. Reşcanu, Mitică Manoliu, Ghelmegeanu, Vas. Gheorghiu, Gh. Moisiu, Nae Teodorescu, Cazagicov, căp. Casian Janulescu, Cosma, Emil Emandi, Georgică Berea, C. Lupu, N. Lupu, Panaitescu, Constantinescu, Gh. Theodor, Pavel şi Petru Gadey, Petrov, Iliescu, Constantinescu, Lascar Stoeanovici, Const. Ionescu-Ghinea, dr. Herşcovici, Gâliţă Teodor, Tiron Moţet, Donea, Virgil Botez, Argintoianu, C. Teodor, Aronovici, Radu, etc.

La orele 4 serata a luat sfârşit, fiecare retrăgîndu-se adînc mulţumit că a putut petrece o seară atît de frumoasă, de care amintirea va fi nedespărţită.

—

D. dr. Clement, medicul circumscripţiei de mişcare Iaşi, a plecat aseară în inspecţie pe linia Iaşi—Paşcani.

—

In primele zile ale lunei Septembrie, membrii societăţei clericale de ajutor „Binefacerea", se vor întruni, pentru a lua mai multe decisiuni.

—

Camera noastră de meserii face pregătiri pentru congresul camerilor de meserii ce se va ţinea în localitate in zilele de 15 şi 16 Septembrie a. c.

Pînă acum au aderat aproape toate camerile similare din ţară.

Congresul se va ţinea în saloanele Camerei de Comerţ.

—

După cît ştim lucrările de construirea ospătăriei populare „Iordache Popovici", nu vor putea fi terminate aşa de grabă.

Noua clădire va fi gata abia la earnă cînd se va face şi inaugurarea.

—

DIVERSE

— Aseară trăsura cu un cal No. 82 trecînd în goană pe strada Lăpuşneanu, a dat peste femeea Tasia Barcea, rănind'o grav.

— Servitoarea Lina Corlat, de la părintele Popa, din strada Păcurari, furînd o sumă de bani şi mai multe lucruri, a dispărut.

— In comuna Aroneanu s'a declarat epidemia de scarlatină.

— Un număr de 19 muncitori străini' aduşi la munca cîmpului, au dispărut din Cotnari după ce au încasat sume de bani.

— Astă-zi au fost isgoniţi prin punctul Burdujeni indivizii: Arsenie zis şi Artene, P. Acherman şi Carp Ivanovici, iar prin punctul Ungheni Mihai Popoff, care fusese prins la Sculeni.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

4

I. N. POTAPENKO

Blestemată Glorie

(*amintiri din Conservator*)

Pe pat dormea virtuosul de eri seara Mitenka Spiridonov. Acoperit pînă la gît el dormea dulce de tot. Scaunul servea pentru hainele sale, pupitrul pentru note, iar pe pardosea era cutia cu vioara. In odaie nu era tocmai frig, căminul era încă cald din seara trecută şi focul ardea bine. Spiridonov luase lumînarea şi închizînd după el uşa din dormitor încet s'apropie de pat.

— Mitenka, Mitenka! îl chemă el încet şi cu bunatate.

Mitea cu greutate deschise ochii şi îndată îi şi închise.

— Mitenka, nu te scoli? ai? Lapte călduţ bei tu o leacă, ai?

Mitea din nou deschise ochi şi privi la început ca mirat neştiind de ce e vorba. Dar cunoscînd pe tatăl său el încreţi fruntea nemulţumit, îi era aşa de greu să se despartă de somnul său dulce.

— Nu vrei? Vrei să mai dormi puiule. Atunci, dormi, dormi! Laptele mai poate aştepta!

Mitea s'a reîntors pe cea l'altă parte şi faţa lui s'ascunse de privirile bătrînului. Bătrînul tot nu eşi din odaie. Şezînd o clipă, el începu să îl mîngîe încet pe spate pe deasupra plapomei.

— Poate tu tot te-ai scula Mitenka? Indată are să fie 7 ceasuri, iar la 10 trebue să te duci la şcoală. Cînd ai să ai vreme să-ţi faci exerciţiile? Mai bine te-ai scula Mitenka, lapte călduţ am să ţi-aduc, ai?

Mitea se lungi, întinse mînile, făcu încă odată o faţă nemulţumită şi în cele din urmă şezu în pat.

— Ah ce băet bun, ah ce băet bun e Mitenka!... Uite eu am să te îmbrac, tu ai să te speli, ai să te rogi, lapte călduţ ai să bei şi apoi ai să cînţi... Domnul Onkel a spus ca să te pregăteşti pentru concertul public.

Trebue să te pregăteşti. La concertul acela vine publicul, prinţul are să vie! Acolo o să ne arătăm! Iată pantalonii tăi... Aşa, aşa. Şi iute şi hăinuţa ta... Dar ce ai tu puiule, Mitenka, ce îi cu tine?

Mitenka care îmbracase pantalonii cu ajutorul lui tată-său şi trăsese o mînecă din haina lui de odată isbucni în plîns.

— Vreau să dorm, tăticule! începu el cu o voce dureroasă şi slabă.

Eri seara cînd s'a întors acasă, el a mai cîntat o jumatate de ceas la vioară. Noaptea visase o vioară enormă şi tatăl său pare că vorbea: vezi tu, cînd vei cînta la vioara asta, atunci s'a sfîrşit cu tine, atunci tu ai să fii artist! Acum îi era somn şi vioara îl speria.

Bătrînul îi şterse lăcrămile cu batista lui proprie. Băiatul de o dată se smuci şi începu să se îmbrace cu vioiciune. După aceia bău laptele şi peste zece minute era în faţa pupitrului cu note şi cînta, cînta, cînta...

Pe la 9 s'a sculat şi stăpîna casei. Pe ea o chema Ana Nikitişna. Era o femee fericită de sănătatea sa, voinică şi grasă aşa că se încălzea singură şi încălzea şi pe cele două fetiţe ce îi stau toată ziua în fuste.

Şi Ana Nikitisna şi fetiţele aruncînd de pe ele toate plăpomile şi haincle ce erau morman în patul lor, spăriate de frig, alergară în odaia-miniatură a lui Mitea. Bătrînul Spiridonov era înspăimîntat.

— Cum se poate!? Mintenka cîntă! Doamne, Doamne!...

— Ce să facem, Anton Egorici dacă e frig. Fetiţele tremură, sărmanele, nu alt ceva.

— Totuşi, cum se poate! Mitenka trebue să se pregătească pentru concert.

— Lasă-l să se pregătească. In ce îl neliniştim noi? Se poate Mitenka?

— Da, mamă! răspunse scurt Mitea şi surîse surioarelor sale mai mici, cari, vesele de căldura odăiţei începuseră să să joace căutînd să intre în cutia vioarei. Dar Mitea îşi urmă exerciţiile.

La nouă şi jumatate singur Anton Egorici îi aduse o farfurie cu ochiuri, îi luă din mîini vioara, o pusă frumos în cutie. Mitea mîncă repede ochiurile. Anton Egorici numai ce nu îl nutea singur. In vremea asta el îşi îmbracă uniforma sa veche şi roasă. Imediat trebuia să să ducă la cancelarie unde ocupa ultimul loc de copist. Acolo va cîştiga plata pentru munca lui de acasă cu care are nădejde că va scapa de frig şi pe fetiţe şi ele vor avea ce mînca la dejun. Acum beau ceai şi mînîncă o pîine ramasă de eri uscată şi tare şi ochii lor privesc fiind la ochiurile pe care le mînîncă Mitea. Băetul cu dragoste ar împărţi cu surioarele lui dar Anton Egorici nu îl lasă:

— Mai rabdaţi fetiţelor, mai rabdaţi.

(Va urma)

Cronica socială

Desvoltarea comerţului nostru de export.

Ţara noastră a avut faima, din timpuri cronicare, de o ţară bogată şi înzestrată de D-zeu cu toate cele trebuincioase bunului trai; avînd încă din prisos, prisos ce-l timetea peste hotare pentru a se îndulci şi îndestula şi alte popoare. Aşa, se trimitea miere, ceară, unt, brânzeturi, vite de hrană şi muncă, cai şi alte multe. După spiritul şi comerţul din acele vremuri această situaţie ne înalţă în ochii lumei, făcînd să fim şi invidiaţi, după urma cărei invidii am avut atâta să suferim, de la popoarele învecinate cu mult mai puternice de cît noi

Cu timpul exploatarea deosebitelor elemente străine, atrase de belşugul ţărei noastre, introducînd obiceiuri nouă, a făcut să decadă încetul cu încetul această activitate rodnică, mărginindu-se aproape toată munca naţională la agricultura propriu zisă: la munca pământului.

Această singură sursă de avuţie nu poate să dee satisfacţie complectă şi continuă tuturor trebuinţelor, căci rezultatele muncei agricole sunt supuse la o sumă de condiţii, din care cea mai mare parte sunt independente de voinţa şi putinţa omului, cum sînt intemperiile atmosferice. Aceste condiţii fac de multe ori să se peardă roadele unui an întreg de muncă şi cheltueală, reducînd pe agricultori la lipsă şi sărăcie. Această lipsă se resfrînge asupra ţerei întregi, aducînd perturbaţii în întreaga mişcare economică şi chiar socială a ţărei.

Acum nu mai putem să ne mulţumim cu titlul legendar de *ţara eminamente agricolă*, căci numai cu agricultura şi rezultatele ei sîntem expuşi a rămânea în loc, întrecîndu-ne o sumă de alte popoare înzestrate cu mult mai puţine calităţi de cît noi.

Pe lîngă agricultură trebue să ne îndreptăm activitatea noastră şi în alte direcţiuni de muncă, pentru a compensa perderile dintr'o direcţie de activitate prin câştigurile din altă direcţie.

In primul loc trebue să ne creem pieţe de desfacere chiar pentru produsele noastre agricole transformate prin industrie cum e făina şi spirtul, cum şi pentru produsele industrialisate ale pădurilor noastre cum sunt scândurile.

Aceste 3 categorii de mărfuri, pentru a vorbi de starea cea mai simplă, ar forma un izvor de bogăţie din cele mai însemnate pentru ţara noastră, dacă ar fi introduse pe scară mai întinsă în pieţele comerciale ale Orientului. Sunt mărfuri mult căutate în Turcia şi Egipet şi cu toate acestea se face atât de puţin din partea noastră pentru a ne afirma pe acele pieţe.

In primul loc ar trebui de creat muzee şi biurouri de informaţii pe lângă consulatele noastre din Constantinopol, Salonic, Smirna, Alexandria, Cairo etc. pe lângă care muzee să se trimeată de aici din ţară, ataşaţi comerciali, cari să fie perfect cunoscători ai produselor noastre şi resortelor comerciale pentru ori ce categorie de mărfuri.

In al doilea loc transportul acestor mărfuri să beneficieze de tarifa cea mai scăzută pentru a putea susţinea concurenţa mărfurilor similare ce sunt deja stabilite pe acele pieţe.

Trebuesc făcute sacrificii însemnate pentru a desvolta acest comerţ, care promite atît de mult şi unde avem atîtea şanse de reuşită, fiind pieţe noi, apropiate de ţeara noastră, avînd linia noastră proprie de navigaţie şi unde se simte atîta nevoe de mărfuri de această categorie.

Pe lîngă munca ce se depune cu îmbunătăţirea situaţiei economice interioare, nu trebue să neglijăm un moment desvoltarea comerţului nostru exterior, care este un corolar din cele mai importante al agriculturei noastre, industrializîndu-i produsele, şi traficîndu-le pe toate pieţele unde se simte nevoe de ele.

I. Russu

Ultime informaţii

Ni se comunică din comuna Miroslava, că ţăranii murmură, întru cît de trei ani sunt în aşteptare să li se aducă la îndeplinire promisiunea că li se va împărţi moşia Ezereni.

El aşteaptă realizarea promisiunilor pînă la toamnă, cînd cred că guvernul, prin legile ce le va presenta, o să dispue şi împărţirea acestei moşii.

Cine o fi băgat în capul ţăranilor ideia împărţirei acestei moşii, nu ştim, dar ori cum şi n'ar fi fără un serios interes de a se şti acest lucru.

D. Haret care declară că urmăreşte cu multă asiduitate ancheta sa rurală, nu crede că ar face bine să se ocupe şi de această chestiune?

Pe urma lui B. P. Hajdeu a rămas un moştenitor.

El e d. Hajdeu, mecanic la atelierile din Paşcani şi nepotul ilustrului defunct.

D. Hajdeu e înrudit cu cîte-va familii din localitate şi are intenţia de a ataca testamentul lasat de unchiul său.

In acest scop d-sa a şi plecat eri la Bucureşti.

Cu prilejul zilei de astă-zi, onomastica d-lui Al. A. Bădărău, ziarul „Opinia" a adresat fruntaşului iubit al partidului conservator următoarea telegramă:

Alexandru A. Bădăreu
fost ministru
SINAIA

Acei care se simt fericiţi de a putea urma gîndurilor şi conducerei Dv. şi care vă iau de pildă de muncă fără preget şi de abnegaţiune pînă la sacrificiu, pentru mai marele triumf al binelui public şi al partidului conservator, se folosesc de prilejul zilei de astă zi, onomastica D-voastră, spre a vă exprima din nou dragostea neţărmurită şi devotamentul lor profund.

Să trăiţi mulţi ani!

Un grup de tineri conservatori au adresat următoarea telegramă iubitului nostru fruntaş d. Al. A. Bădăreu:

Inimile tinere grupate în jurul acelora şi idei cari vă călăuzesc în lupta pentru ridicarea neamului, trimiţîndu-vă felicitările şi urările lor sincere, vă încredinţează de devotamentul lor nemărginit.

Să trăiţi mulţi ani pentru fericirea celor trei feciori, speranţa şi credinţa voastră şi pentru bucuria de a vă avea încă mulţi ani în fruntea noastră însufleţitor de inimi, întăritor de gînduri.

Azi dimineaţă s'a întîmplat un accident de automobil în Tg.-Frumos.

D. Kapri din Roman, trecînd cu o viteză mare prin tîrguşor, a dat peste d. Th. Garabet şi trîntindu-l la pămînt, i-a fracturat piciorul drept.

Zvonul care circula aseară prin oraş despre moartea d-lui Francisc Papp, fost preşedinte al tribunalului din Iaşi, actualmente membru la Curtea de Apel din Galaţi, nu se confirmă din fericire.

Controlînd astă-zi dimineaţă ştirea la grefa Curţei de Apel din Galaţi ni s'a răspuns că d. Papp se află perfect sănătos la Piatra N., şi că mîine soseşte la Galaţi.

In acest senz au primit numeroase telegrame şi prietenii ieşeni ai d-lui Papp, care s'au interesat de starea sănătăţei eminentului magistrat.

Duminică a avut loc la Bivolari un frumos bal, organizat de d. dr. Babeş şi patronat de d. Gh. Khernbach, prefectul judeţului, în scop de a se ajuta copii săraci.

Balul a dat un benificiu net de 600 lei.

Din cauza sărbătoarei naţionale de astă-zi, consiliul de răsboiu n'a ţinut astă-zi şedinţă.

In zilele de 3 şi 4 Septembrie a. c., va avea loc obicinuitul congres anual al revizorilor şcolari din întreaga ţară.

Azi dimineaţă la orele 10, s'a oficiat la Mitropolie un Te-Deum, cu ocazia aniversărei a 30 ani de la luarea Griviţei.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, asistat de întregul cler al catedralei şi acompaniat de corul ceremonial al Mitropoliei.

Au asistat representanţii autorităţilor civile şi militare, precum şi representanţii puterilor străine, în localitate.

Onorurile au fost date de o companie din batalionul 4 vînător.

In urma concursului depus, au fost numiţi ca ajutori de învăţători în judeţul nostru:

D. V. Galeriu la şcoala din Steclăria; Elena Nestor la Galata; N. Ionaşcu la Sineşti-Secueni; Olimpia Popescu la Stînca-Sculeni şi Paulina Munteanu la Păuşesti.

După rapoartele primarilor din comunele rurale, recolta porumbului în judeţul nostru este mijlocie.

Poenii singur face excepţie, căci numai acolo s'a făcut porumb în abondenţă şi de o calitate bună.

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, s'a reintors azi dimineaţă din Capitală.

Primarul comunei Cotnari a avizat perchetul că locuitorul Const. Onofreiu, ducîndu-se alaltă eri la o poiană din pădurea Cîrjoaia, spre a rîdica nişte fîn, la locul numit „Mesteacănul", a găsit cadavrul unui bătrîn ca de 60—65 ani.

Cadavrul era aproape în putrefacţie; de oare ce se crede că la mijloc ar fi o crimă, parchetul a deschis o anchetă.

Din cercetările făcute până acum, s'a constatat că victima ar fi un locuitor din Vascani, jud. Suceava.

Comitetul clubului liberal întrunit eri la ora 4 jum. n'a putut decide nimic definitiv în chestia fixărei candidaturilor.

Atît numai că lista primă — acea publicată de noi—a încercat însemnate modificări şi unii din cei care figurau pe listă au fost şterşi. Cu toate acestea lista aşa întocmită nu este încă definitivă şi urmează a mai fi discutată.

Tot în şedinţa de eri comitetul clubului s'a ocupat de situaţia şi mersul ziarului *Liberalul*.

Ştiri şcolare.—De oare-ce actualul local de şcoală din satul Borşa a devenit cu totul impropriu, s'a decis a se construi un nou local.

In cursul săptămînei viitoare d. D. Sachelarescu revizorul şcolar al judeţului se va duce la Borşa, spre a alege terenul.

— Mîine vor sosi la revizoratul şcolar noile numiri ce s'au făcut pe ziua de 1 Septembrie a. c., în corpul didactic primar urban şi rural, din judeţul nostru.

— In cursul săptămînei viitoare se va distribui tuturor şcoalelor din judeţ materialul didactic, pentru noul an şcolar 1907—1908.

D. Profesor dr. Gh. Bogdan, medul legist al parchetului de Iaşi, se întoarce Duminică venind din Lipsca.

Examenele elevilor de curs primar pregătiţi în particular încep la 1 Septembrie. Numărul elevilor fiind redus se spare că va funcţiona numai una singură din cele două comisiuni examinatorii.

Trupele din garnizoana locală vor pleca la manevre în dimineaţa zilei de 16 Septembrie a. c.

Cavaleria, după cum am mai spus, va face manevrele, parte în judeţul Roman, iar parte în judeţul Vaslui.

Ministerul de interne a cerut prefecturei să'i înainteze tabloul de străinii aflători în comunele rurale din judeţul nostru şi un tablou de străinii care au fost isgoniţi de la sate.

Concursul pentru ocuparea burselor la Seminarul „Veniamin Costake" nu s'a început încă şi asta din cauză că pînă în prezent nu s'a putut institui încă comisiunea examinatoare.

Rectorul seminarului părintele P. Savin a propus mai multor profesori cari au refusat această însărcinare. D-lui Cădere îi s'a propus de asemeni, dar fiind ocupat şi-a declinat posibilitatea de a putea fi la Iaşi pentru acest concurs.

Văzînd că nu poate reuni nici un profesor de la Seminar, rectorul s'a adresat d-lui Ibrăileanu, care a acceptat a face parte din comisia examinatoare.

Ori d. Ibrăileanu nu face parte din corpul profesoral al Seminarului şi regulamentul pentru concursuri e clar, că nu pot funcţiona în comisiile exeminatorii de cît profesorii acelei instituţii în care sunt bursele vacante.

Cum va împaca d. Haret legea şi dispoziţia aceasta a rectorului vom vedea, dar pînă atunci ne întrebăm ce vor face sărmanii părinţi care au copii pregătiţi şi cari aşteaptă de săptămîni întregi începerea acestui concurs.

Judiciare. — Parchetul a luat astăzi din nou în cercetare afacerea jandarmului Croitoru, de la secţia Bucium, cara acum cîteva săptămîni a maltratat pe locuitorul Gheorghe Duca din Bucium.

— In ziua de 4 Septembrie tribunalul secţia I, va judeca procesul privitor pe I. Barasch, care se ştie că în complicitate cu Moişe Bercov a falşificat nişte polite a d-lui Şternn.

— D. judecător de instrucţie V. Erbiceanu de la cabinetul 3, a continuat astăzi cu instruirea afacerei crimei din Tataraşi.

Grigore Telencu a mărturisit în fine crima; totuşi el în declaraţiile ce le face, caută mereu de a încurca lucrurile.

Institutele-Unite

IASI

—— Anul al 42-lea ——

Curs primar şi secundar

Se primese elevi interni, ——

—— semi-interni şi externi

Inscrierile incep la 15 August 1907

Ultima oră

Bucureşti 30 August

Proectele guvernului şi Comisia agrară

Bucureşti.—Guvernul va presenta comisiunei agrare următoarele proecte:

D. Ionel Brătianu va propune modificarea legei tocmelelor agricole;

D. Anton Carp înfiinţarea cassei rurale.

D. Emil Costinescu introducerea monopolului cîrciumilor la sate.

O scrisoare a d-lui Meisner

Bucureşti.—Ziarele publică o scrisoare pe care d. Meissner o adresează d-lui Rădulescu-Motru.

In acea scrisoare d. Meissner spune că corpul didactic nu are a se solidariza şi nici apara acţiunea administrativă a unui ministru şi a funcţionarilor ministerului, care în calitate de delegaţi lucrează în numele ministrului. Cînd însă chestiuni importante care privesc însuşi stabilitatea învăţămîntului sunt puse la ordinea zilei, corpul didactic are datoria de a căuta prin o acţiune legală să facă pe ministru să între în legalitate. D. Haret n'a reîntrat în legalitate şi deci agitaţia de astazi a corpului didactic este pe deplin justificată.

In jurul dramei de la Buhuşi

Bucureşti.—Din Piatra vine ştirea că în urma constatărilor comisiunei medicale care a făcut autopsia nefericitei Zenobia Scriban, parchetul din localitate a deschis o anchetă spre a stabili asupra cui cade răspunderea.

Magistratul Gheorghiu a fost citat pe ziua de eri la parchet şi interogat de procurorul Cugler.

Gheorghiu a păstrat tot timpul anumita rezervă şi a menţinut ceiace a spus la primnl interogator,

Aseară dosarul împreună cu piesele confiscate au fost trimese parchetului general din Iaşi.

Măsuri contra holerei

Bucureşti.— Direcţiunea generală a serviciului sanitar a luat următoarele măsuri:

D. dr. Matuşescu a fost trimes la Sulina spre a supune la desinfectare mărfurile de provenienţa rusească.

D. dr. Fara a fost trimes în acelaş scop la Galaţi, iar d. dr. Papiniu la Ungheni, unde călătorii vor fi supuşi la o carantină de 5 zile.

Infiinţarea asociaţiei corpului didactic

Bucureşti.—Profesorii întruniţi eri sub presidenţia d-lui Sabba Ştefănescu au încheiat un proces-verbal prin care se declară constituiţi într'o asociaţie culturală şi apărătoare a intereselor corpului didactic. Vor fi de drept membri, toţi profesorii din ţară. Comitetul va fi compus din cîte un profesor din fie-care oraş.

Până la constituirea definitivă asociaţia va fi condusă de comitetul care a organizat congresul.

Procesul-verbal de constituire este semnat de 253 profesori,

O comunicare a d-rului Hurmuzescu

Bucureşti.—La congresul petrolifer d. dr. Hurmuzescu a făcut o importantă comunicare şi care a provocat interesante dezbateri.

Savantul profesor de la Universitatea din Iaşi, prin neîntrerupte cercetări a ajuns la convingerea că se găsesc urme de radium şi în petroleu.

Constatarea aceasta l'a făcut să facă o comunicare despre puterea radiografică a petroleului.

Profesorul Engler aducînd mari elogii profesorului ieşan, s'a declarat în totul de părerea d-lui dr. Hurmuzescu, părere foarte importantă cînd ştim că lumea savanţilor este împărţită în două categorii în privinţa teoriei petroleului: unii susţinînd origina organică a petroleului, iar alţii origina lui chimică.

Comunicarea d-lui dr. Hurmuzescu este considerată ca cea mai importantă, din cîte s'au făcut în acest congres.

Numiri în învăţămînt

Bucureşti.—Astă-zi se fac la ministerul de Instrucţie numirile în locurile vacante din învăţămînt.

Comisiunea este presidată de însuşi d. Haret şi după ce se ia consimţimântul verbal al candidatului în privinţa locului unde să fie numit, i se cere şi o declaraţie în scris.

Numirile acestea sunt lovite de nulitate dela început, fiind că se fac după 11 zile, în loc de a se respecta termenul de o lună cerut de lege.

Până acum s'au făcut următoarele numiri:

Limba Greacă: d. Jacota la liceul internat din Iaşi, Goraş-Brăila, Haliţa-Craiova, Batist-Piteşti, Gavrilescu-Bacău şi Rădulescu-Brăila.

Limba Romînă: Petrovanu, gimnaziul şi şcoala normală Iaşi, Deliu-Galatz, Gussi-Galatz, Ştefănescu-Goandă-Galatz, Căprescu-Tg.-Jiu. Constantinescu-Bârlad.

Limba Franceză. — Ursulescu-Brăila, Grigorescu-T.-Severin, Holban-Bârlad, Damian-Constanţa. Macovei Giurgiu, Rădulescu-Piatra, Vasiliu-Brăila, Băncilă-Roman şi Zota-T.-Severin.

EPITROPIA GENERALA
a
Casei Spitalelor si Ospiciilor Sft. Spiridon
DIN IAŞI

Aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 15 Octombrie 1907 ora 2 p. m. se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru darea în antrepriză pe timp de un an a următoarelor obiecte de pansamente necesare farmaciei centrale a Spitalelor.

5000 pachete vată hidrofilă I chimică pură presată şi împachetată a un Kgr. în hîrtie pergament.

400 pachete vată ordinară de spital împachetată a 5 Kgr. în hîrtie groase.

6000 pachete Gaz hidrofil I înpachetate a 5 metri în hîrtie de pergament.

2000 pachete gaz iodoformat 10 la sută înpachetat a 5 metri cu hîrtie cerată şi hîrtie neagră.

2000 pachete benzi de tifon lăţime 7 c. m. lungime 10 metre înpachetate a 10 bucăţi fie care pachet.

2000 metri flanelă albă pentru benzi 90 c. m. lăţime.

3000 metri pînză de americă pentru benzi lăţ. 90 c. m.

1200 metri gutapercă cu foi rolată lăţime 90 c. m. împachetată a 20 metri.

800 metri batiste Belroth rulat a 10 metri, lăţimea 80 c. m

1000 metri pînză cauciucată pe ambele părţi albă pentru paturi lăţimea 95 c. m.

600 metri tub de cauciuc roş pentru irigatoare.

Epitropia Generală îşi rezervă dreptul la această licitaţie de a preda această furnitură a it în complect cît şi parţial.

Licitaţia va avea loc conform art. 72-83 din legea comptabilităţei statului şi conform regulamentului pentru licitaţie a Epitropiei.

Pentru a fi admişi la licitaţie concurenţii vor trebui să depue o dată cu oferta lor şi o garanţie provizorie de 5 la sută din valoarea furniturei iar cea definitivă va fi de 10 la sută din suma rezultată la licitaţie. Condiţiunile cît şi cele lalte informaţiuni se pot obţinea în fie care zi de lucru în cancelaria Epitropiei serviciul ad-tiv.

Furnisorii ce vor concura la această licitaţie vor trebui să depue de asemenea odată cu oferta lor şi mostrele în baza cărora ofertează.

No. 7120
28 August 1907.

Face cunoscut că în ziua de 31 Octombrie 1907 ora 2 p. m. se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru arendarea moşiei Războenii din comuna Războenii Valea Albă judeţul Neamţ, proprietatea acestei case pe un period de 5 ani cu începere de la 23 Aprilie 1908.

Această arendare se face pe contul succesiunei defunctului Gh. Gîrbăcescu.

Lieitaţia se va ţine conform art. 72-83 din legea comptabilităţei generale a statului şi a regulamentului de licitaţie a Epitropiei.

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie vor trebui să depue odată cu oferta o garanţie provizorie de 1500 lei în efecte publice sau numerar.

Condiţiunele generale şi speciale pentru arendarea acestei moşii se pot vedea în ori-ce zi de lucru în cancelarea Epitropiei serviciul Administrativ.

No. 7094.
28 August 1907.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, ŞLEFUITE ŞI NEŞLEFUITE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei IV-a va avea loc la 17 şi 18 Septembre 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 1 Septembrie cu preţurile origijos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 36 lei	O jumatate loz 18 lei
Un sfert de loz 9 lei	Una optime de loz 4—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĚ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abeis, le mètre carré... 1 50
Porte-Fouilles, pour 300 Places..... 7 »

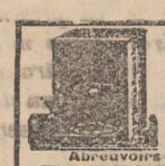

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.